

ธรรมะ เพื่อประชาชน

พระธรรมเทศนา พระราชภาวนาวิสุทธิ (ทองวงษ์พืดมขโย)

ฉบับมงคลชีวิต เล่ม ๑

ธรรมะ เพื่อประชาชน

พระธรรมเทศนา พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดัมมชโย)

ฉบับมงคลชีวิต เล่ม ๑
มงคลที่ ๑-๕

จัดทำเนื่องในวาระครบรอบ ๖๐ ปี
พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดัมมชโย)
วันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๗

วัดพระธรรมกาย

มูลนิธิธรรมกาย
DHAMMAKAYA FOUNDATION

พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อัมมชโย)

ค ำ น ำ

ย้อนประวัติศาสตร์ไปเมื่อ ๒,๕๐๐ กว่าปีก่อน พระบรม-
โพธิสัตว์ผู้เป็นมหาบุรุษ ทรงถืออุบัติขึ้นบนโลก พระองค์ตรัสรู้
อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เพื่อยังมวลมนุษยชาติและสรรพสัตว์
ทั้งหลาย ให้หลุดพ้นจากทุกข์ภัยในสังสารวัฏไปสู่เอกนัตบรมสุข
ในอายตนิพพาน

ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ของการเผยแผ่พระธรรม
อันประเสริฐ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเปิดเผยความจริงแท้
ของชีวิต ให้มนุษย์และเทวดาได้ประจักษ์ ทรงเผยความลึกลับของ
กฎแห่งกรรม อันเป็นกฎสากลของโลกที่มีผลบังคับต่อเหล่า
สรรพสัตว์ในภพสาม และทรงชี้ทางรอดจากอบาย เพื่อให้สรรพชีวิต
ได้ดำเนินไปสู่หนทางสวรรค์และนิพพาน แม้กาลเวลาจะล่วงเลย
มาจวบจนปัจจุบันนี้ พระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ก็ไม่ได้
สูญหายไปไหน ยังคงถูกเก็บบันทึกไว้อย่างดีในพระไตรปิฎก

พระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิได้เห็นคุณค่าอันสูงยิ่งในพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงได้นำสรพศาสตร์ที่มีอยู่ในพระไตรปิฎก มาชี้แจงแสดงธรรมให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและการนำไปประพฤติปฏิบัติโดยได้แสดงพระธรรมเทศนาผ่านรายการ **“ธรรมะเพื่อประชาชน”** ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุทั่วประเทศ รวมทั้งมีการถ่ายทอดผ่านดาวเทียม และอินเทอร์เน็ตไปทั่วโลกเป็นประจำทุกวัน

ความรู้ธรรมะที่พระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธินำมาถ่ายทอดแก่ชาวโลก ทำให้ผู้ฟังทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี เป็นความรู้ที่แฝงคติ มีสาระประโยชน์ มีความลุ่มลึกไปตามลำดับก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องสมบูรณ์ อันจะเป็นเหตุให้เกิดการพัฒนาจิตใจและเปลี่ยนแปลงชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น เพราะสามารถดำเนินชีวิตได้ถูกต้องตามหลักวิชาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

บรรดาศิษยานุศิษย์ล้วนซาบซึ้งในธรรมอันประเสริฐของพระพุทธองค์ ที่ได้ฟังผ่านรายการดังกล่าว จึงได้พร้อมใจกันกราบขออนุญาตพระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ เพื่อ

คำนำ

รวบรวมสาระในพระธรรมเทศนาและจัดพิมพ์ขึ้นเป็นหนังสือ
ธรรมะ เพื่อเป็นธรรมทานแก่ผู้มีบุญทั้งหลาย ในวาระมหามงคล
๖๐ ปี พระราชภาวนาวิสุทธิ ซึ่งมีทั้งหมด ๑๘ เล่มๆ ละ ๖๐ เรื่อง
รวมทั้งหมด ๑,๐๘๐ เรื่อง

หนังสือธรรมะชุดนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อ
บรรพชิตและคฤหัสถ์ ในภาวะที่โลกกำลังขาดแคลนธรรมะของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและต้องการยอดกัลยาณมิตรผู้เป็นแสงสว่าง
แก่โลก การศึกษาธรรมะในหนังสือชุดนี้ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี
เพื่อจุดประกายให้เกิดการศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก และธรรมะ
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่งๆ ขึ้นไป

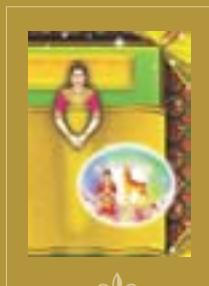
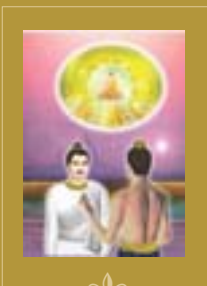
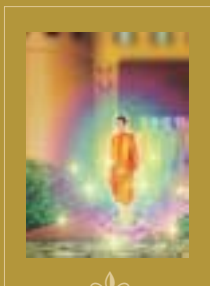
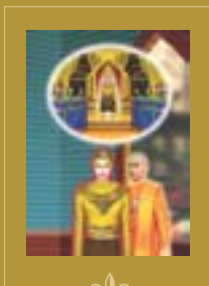
คณะผู้จัดทำและเหล่าศิษยานุศิษย์ทุกคน ขอกราบ
ขอบพระคุณพระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ ที่ได้เมตตา
อนุญาตให้นำออกพิมพ์เผยแพร่ เพื่อเป็นธรรมทาน ในวาระอัน
เป็นมหาอุดมมงคลนี้

คณะผู้จัดทำ
ศิษยานุศิษย์พระราชภาวนาวิสุทธิ

๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๗

สารบัญ

คำนำ		๓
มงคลที่ ๑ ไม่คบ คนพาล	๑. อย่าคบคนพาล	๑๑
	๒. เลือคบคนให้เป็น	๑๙
	๓. คนพาลไม่ต้องการเหตุผล	๒๗
	๔. ไม่ควรคบคนพาล	๓๕
	๕. อย่าวางใจคนประทุษร้ายมิตร	๔๓
มงคลที่ ๒ คบบัณฑิต	๖. บัณฑิตที่แท้จริง	๕๑
	๗. ของแท้ ของเทียม	๖๓
	๘. ผู้เป็นแสงสว่างของโลก	๗๑
	๙. ผู้กมิตร์ไว้ดีกว่า	๘๑
	๑๐. คายแทนกันได้	๙๑
	๑๑. สหายแห่งธรรม	๙๙
	๑๒. ผู้ชี้หนทางสว่าง	๑๐๗
	๑๓. มิตรแท้แม้ชีวิตก็ให้ได้	๑๑๗
	๑๔. เพื่อนแท้แม้ชีวิตก็แลกได้	๑๒๕

๑๕. คบบัณฑิต พิชิตปัญหา	๑๓๕
๑๖. มิตรภาพที่ยั่งยืน	๑๔๕
๑๗. ถ้อยคำของมิตรแท้	๑๕๕
๑๘. รักจริงย่อมนิรันดร์	๑๖๕
๑๙. มีไมตรีจิตต่อกัน	๑๗๕
๒๐. ต้องถนอมมิตรแท้	๑๘๓
๒๑. สัมมาทิฏฐิ (๑)	๑๙๓
๒๒. สัมมาทิฏฐิ (๒)	๒๐๑
๒๓. สัมมาทิฏฐิ (๓)	๒๑๑
๒๔. สัมมาทิฏฐิ (๔)	๒๑๙
๒๕. สัมมาทิฏฐิ (๕)	๒๒๗
๒๖. สัมมาทิฏฐิ (๖)	๒๓๕
๒๗. สัมมาทิฏฐิ (๗)	๒๔๓
๒๘. สัมมาทิฏฐิ (๘)	๒๕๑
๒๙. สัมมาทิฏฐิ (๙)	๒๕๙

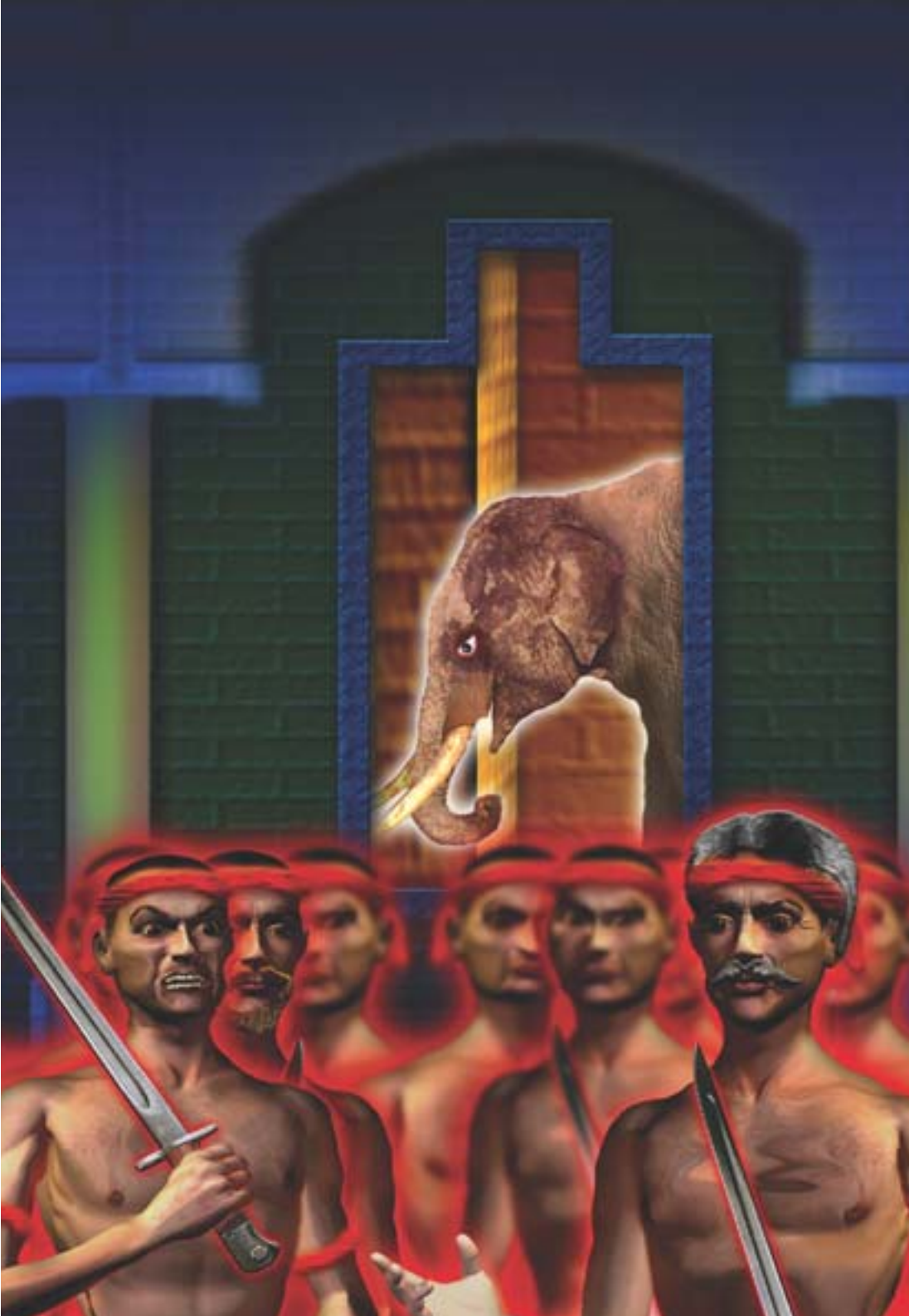

มงคลที่ ๓
บุชาบุคคล
ที่ควรบูชา

๓๐. บุชาบุคคลที่ควรบูชา	๒๖๙
๓๑. พุทธบูชา มามประทีป	๒๗๗
๓๒. บุชาพุทธะ พบพระภายใน	๒๘๗
๓๓. การบูชาที่แท้จริง	๒๙๗
๓๔. ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย	๓๐๗
๓๕. โอกาสดีที่พบเนื่อนาบุญ	๓๑๗
๓๖. อาณิสสของการสรรเสริญพุทธคุณ	๓๒๕
๓๗. ใจที่เลื่อมใสปิดอบายภูมิ	๓๓๓
๓๘. สักการะรอยพระพุทธรบาท	๓๔๓
๓๙. พุทธบูชาพาพ้นทุกข์	๓๕๑
๔๐. มหาบุชา นำพาสู่นิพพาน	๓๖๑

มงคลที่ ๔
อยู่ในถิ่น
ที่เหมาะสม

๔๑. อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม	๓๖๙
๔๒. แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง	๓๗๗
๔๓. ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ (๑)	๓๘๗
๔๔. ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ (๒)	๓๙๕

ม ง ค ล ที่ ๑
ไ ม่ ค บ ค น พ า ล

อ ย่ า ค บ ค น พ า ล

ผู้มีปัญญา ไม่พึงคบคนชั่วเป็นมิตร
ไม่พึงคบบุรุษผู้ด่าทอราญ พึงคบหากัลยาณมิตร
พึงคบบุรุษผู้สูงสุด

อย่าคบคนพาล

๑๒

เราทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ ต่างปรารถนาความสุขความเจริญ ปรารถนาให้สิ่งที่ดิ้งามที่เป็นมงคลเกิดขึ้นแก่ชีวิตของตนด้วยกันทั้งนั้น พระลัมมालัมพุทเจ้าทรงค้นพบว่า สิ่งที่เป็นมงคล คือ การบำเพ็ญบุญ อันจะเป็นเครื่องสนับสนุนให้เราบรรลุวัตถุประสงค์ของการเกิดมาเป็นมนุษย์สมบูรณ์พร้อมด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ ตลอดจนถึงการบรรลุมรรคผลนิพพาน เพราะฉะนั้นบุญทั้งจากการบำเพ็ญทาน รักษาศีล เจริญภาวนา จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับชีวิตของเราทุกคน

พระลัมมालัมพุทเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“น ภเช ปาปเก มิตเต น ภเช ปุริสารเม

ภเชถ มิตเต กลยาणे ภเชถ ปุริสูตตะเม

ผู้มีปัญญา ไม่พึงคบคนชั่วเป็นมิตร ไม่พึงคบบุรุษผู้ต่ำทราม พึงคบหากัลยาณมิตร พึงคบบุรุษผู้สูงสุด”

*หลังจากที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสรู้พระลัมมालัมโพธิญาณแล้ว คืบหนึ่ง ขณะที่พระพุทธรองค์ประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร ท้าวลักกเทวราชซึ่งเป็นจอมเทพในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

*มก. มูลเหตุเกิดมงคลปัญหา อรรถกถามงคลสูตร เล่มที่ ๓๙ หน้า ๑๖๓

อย่าคบคนพาล

๑๓

เมื่อถูกหมู่เทวดาทามปัญหาเกี่ยวกับเรื่องมงคลแล้ว ทรงมีบัญชาให้เทพบุตรองค์หนึ่งพร้อมด้วยหมู่เทพ ไปทูลถามพระบรมศาสดาว่า อะไรเป็นมงคลของชีวิต

ความจริง เรื่องมงคลชีวิตนี้ มนุษย์และเทวดาได้คิดกันมานานแล้ว แต่คิดกันไปคนละอย่าง บางคนบอกว่า การที่ได้เห็นรูปงามๆ เป็นมงคล จะทำให้ชีวิตมีความสุข มีความเจริญก้าวหน้า บางคนบอกว่า ต้องได้ยินเสียงเพราะๆ ได้ดมกลิ่นหอมๆ จึงจะเป็นมงคล อย่างนี้เป็นต้น โดยสรุปคือ ทุกคนคิดว่า จะต้องหามงคลจากสิ่งที่อยู่นอกตัว แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ตรัสอย่างนั้น พระพุทธองค์ทรงบอกว่า มงคลเป็นสิ่งที่เราต้องทำเอง คือต้องลงมือทำความดี ลงแรงสร้างบุญกุศล จึงจะเป็นสิริมงคลของชีวิต ทำให้ชีวิตมีความสุขความเจริญ

ความดีขั้นแรกที่พระพุทธองค์ทรงบอกให้ทำ คือ ต้องไม่คบคนพาล ดังที่พระองค์ตรัสสอนไว้ว่า ผู้มีปัญญาไม่พึงคบคนชั่วเป็นมิตร ไม่พึงคบบุรุษผู้ต่ำทราม พึงคบหากัลยาณมิตร พึงคบบุรุษผู้สูงสุด

คนพาล คือ คนที่มีใจขุนมัวเป็นปกติ มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ ผิดจากความเป็นจริง ชอบคิดชั่ว พูดชั่ว และทำชั่ว ไม่ยอมรับรู้ระเบียบวินัย นำแต่ความเดือดร้อนมาให้ ใครไป

อย่าคบคนพาล

๑๔

คบหาสมาคมด้วย มีแต่ความเสื่อมเสีย ตั้งแต่เสียชื่อเสียง ทรัพย์สินเงินทอง การงาน ญาติมิตร และคุณงามความดีทั้งหลาย เขายังพลอยติดเชื่อพาล จากที่เคยเป็นคนดีก็พลอยกลายเป็น คนพาลไปด้วย

ดังเช่นเรื่องในอดีตกาล ที่กรุงพาราณสี พระโพรหัสตร์ บังเกิดเป็นบุโรหิต คืออำมาตย์ที่ปรึกษาของพระราชาพระนามว่า **พระเจ้าพรหมทัต** พระองค์มีช่างมลงคลเชือกหนึ่ง ชื่อ **มทิพามุข** เป็นช่างใจดี ไม่เกะกะเกร ไม่เคยทำร้ายใคร

วันหนึ่ง มีโจรกลุ่มใหญ่ หลังจากปล้นชิงทรัพย์สินของ ชาวบ้านแล้วตกกลางคืนก็มาชุมนุมกันที่ช่างโรงช่างของพระราชา เพื่อปรึกษาหารือ นัดแนะกันว่า พรุ่งนี้จะไปทำการดัดช่อง ย่องเบาที่ไหน ปล้นชิงอย่างไร ชูดอโม่งค์ตรงไหน จะทำร้าย เจ้าทรัพย์ด้วยวิธีใดจึงจะไม่มีใครต่อสู้ได้ และสอนวิชาโจรให้ กันว่า เราเป็นโจร ไม่ต้องมีมารยาท ไม่ต้องมีความเมตตา ต้อง ทำใจให้แข็งกระด้างเข้าไว้ไม่ต้องสงสารใคร ต้องดุร้าย หยาบคาย ถึงจะทำงานในอาชีพอโจรได้สำเร็จ

พวกโจรมาปรึกษาหารือกันแบบนี้ทุกคืน ช่างมทิพามุข ได้ยินบ่อยจนเข้าใจว่า เขาสอนให้ตนเองทำแบบนั้น คือ สอน ให้เป็นโจร ให้ดุร้าย ให้ทำร้ายผู้อื่น ช่างมลงคลจึงอาละวาด

อย่าคบคนพาล

๑๕

คนเลี้ยงช้างที่มารองช้างแต่เช้าตรู่ ก็เอาจวงจับเขาฟาดพื้นจนตาย เห็นใครผ่านมาก็ฆ่าเขาตายหมด จนใครๆ เข้าใจว่า ช้างมหิพามุขเป็นบ้าไปแล้ว พวกกันไปกราบทูลพระราชา

พระราชาทรงส่งพระโพรสิสตร์ไปสืบหาต้นสายปลายเหตุของการเปลี่ยนแปลง ว่าทำไมช้างมงคลถึงกลายเป็นช้างดุร้ายปรากฏว่า ช้างไม่ได้เป็นอะไรเลย

พระโพรสิสตร์ท่านเป็นบัณฑิต มีปัญญา ตรึกตรองดูแล้วสันนิษฐานว่า คงจะมีใครมาพูดอะไรให้ช้างได้ยินเป็นแน่ จึงถามคนเลี้ยงช้างว่า “ตอนกลางคืน เคยเห็นใครมาสนทนาหรือมาปรึกษาหารือให้ช้างได้ยินบ้างหรือไม่” ได้รับคำตอบว่า “มีพวกโจรมาปรึกษาหารือกันอยู่ใกล้ๆ โรงช้างหลายคืนติดต่อกันมาแล้ว” พระโพรสิสตร์ฟังแล้ว เข้าใจทันทีว่า ช้างมงคลกลายเป็นช้างดุร้ายเพราะได้ฟังพวกโจรแล้วเข้าใจผิด คิดว่าเขาสอนให้ตนเองทำตัวดุร้ายแบบนั้น

ท่านจึงไปกราบทูลพระราชาว่า ช้างไม่ได้เป็นบ้า ไม่ได้ป่วย แต่ที่เป็นอย่างนี้ เพราะฟังถ้อยคำของพวกโจร พลังแนะนำว่า ถ้าจะแก้ไขให้เป็นช้างใจดีเหมือนเดิม ต้องนิมนต์สมณพราหมณ์ผู้มีศีล มาพูดธรรมะ พูดเรื่องศีล เรื่องมารยาทให้ช้างฟัง พระราชาทรงเห็นด้วย รับสั่งให้ทำตามนั้น พระโพรสิสตร์จึง

อย่าคบคนพาล

๑๖

นิมนต์สมณพราหมณ์ผู้มีศีลทั้งหลาย ให้มานั่งสนทนาเรื่องศีล
ในโรงช้างเพื่อให้ช้างได้ยิน

สมณพราหมณ์เหล่านั้นสนทนากันว่า “คนดี จะต้องมีศีล
มีมารยาทดีงาม อ่อนโยน ไม่ควรด่าใคร ไม่ควรทำร้ายใคร จะ
ต้องมีขันติ มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเอ็นดูเพื่อนมนุษย์และ
สรรพสัตว์ทั้งหลาย” ช้างฟังดังนั้น ก็เข้าใจว่า สมณพราหมณ์
เหล่านี้สอนเรา ต่อแต่นี้ไป เราควรเป็นช้างที่มีศีล ตั้งแต่นั้นมา
ช้างมเหสีพามุขจึงกลับเป็นช้างใจดี สุภาพอ่อนโยนเหมือนเดิม
พระราชาทรงโสมนัส และชื่นชมพระโพลิศัตว์ว่า เป็นบัณฑิต
มีปัญญามาก เข้าใจแม้กระทั่งอรรถาธิบายของสัตว์เดียรัจฉาน
จึงได้พระราชทานยศใหญ่ให้แก่พระโพลิศัตว์

จะเห็นได้ว่า การคบคนพาลนั้นไม่ดี แม้แต่ช้างเพียงแค่นี้
ได้ฟังคำพูดของคนพาลบ่อยๆ ยังกลายเป็นช้างพาล สามารถ
ทำบาปกรรมไปไม่รู้ตัว แต่ครั้งได้ฟังคำของผู้มีศีล ก็กลับสำรวม
มารยาทงาม กลายเป็นช้างที่ดีเหมือนเดิม

พวกเรา ก็เช่นเดียวกัน อย่าไปคบหาสมาคม ทำความ
คุ้นเคย หรือเกี่ยวข้องกับคนพาลในทางใดทางหนึ่ง เพราะถ้า
หากตัวเรายังไม่หนักแน่นในคุณธรรม เพียงแค่ฟังคนพาลพูดบ่อยๆ
เราอาจรับความคิดเห็นของเขาเข้ามาไว้ในใจทีละนิดโดยไม่รู้ตัว

อย่าคบคนพาล

๑๖

อันจะทำให้เราพลอยมีความเห็นผิดพลาดไปจากความเป็นจริง
ส่งผลให้คำพูดและการกระทำของเราผิดพลาดไปด้วย

เราจะรู้ได้อย่างไรว่าใครเป็นคนพาล พระลัมมาลัมพุทธเจ้า
ทรงให้ข้อสังเกตง่ายๆ ว่า คนพาล คือ คนที่มักจะคิดไม่ดี พูดไม่ดี
และทำไม่ดี เช่น คิดอยากได้ของคนอื่น พยาบาทปองร้าย หรือ
มีความเห็นผิดทำนองคลองธรรม ชอบพูดโกหก พูดส่อเสียด
พูดคำหยาบ และเพื่อเจือไร้สาระไม่มีประโยชน์ ชอบฆ่าสัตว์
ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม เหล่านี้เป็นต้น และเมื่อตัวเราเริ่ม
คิด พูด หรือทำอย่างนี้ ให้รู้ตัวว่า เริ่มมีเชื้อพาลอยู่ในตัวแล้ว
ต้องรีบแก้ไข โดยทำตัวของเราให้มีบุญมากๆ ด้วยการทำทาน
รักษาศีล เจริญภาวนา หมั่นทำใจหยุดใจนิ่ง ให้เข้าถึงคนดีที่
แท้จริงภายในตัว คือพระธรรมกายให้ได้ เพราะนั่นเป็นแหล่ง
แห่งความดีงาม สะอาด บริสุทธิ์ ผ่องใส ทำให้เรารู้เห็นทุกสิ่ง
ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง รักการสร้างความดี และในที่สุด
เชื้อแห่งความเป็นคนพาลจะหมดไปจากกาย วาจา ใจ ฉะนั้น
ขอให้ทุกท่านอย่าได้ประมาท หมั่นปฏิบัติธรรมให้สม่ำเสมอ
ทุกๆ วัน

เลือกคบคนให้ เป็น

บัณฑิตไม่พึงคบกับอสัตบุรุษ

พึงคบกับสัตบุรุษอย่างเดียว

เพราะอสัตบุรุษย่อมนำไปสู่นรก สัตบุรุษย่อมพาไปสู่สุคติ

เลือกคบคนให้เป็น

๒๐

ธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นธรรมะที่เข้าใจง่าย ละเอียดลุ่มลึกไปตามลำดับ แต่จะนึกคิดคาดคะเนเอาไม่ได้ เป็นของเฉพาะตน รู้ได้เฉพาะผู้ที่ลงมือปฏิบัติเท่านั้น ดังนั้นผู้ที่บรรลุจะรู้เห็นได้เอง พระพุทธองค์ได้ทรงชี้แนะหนทางให้แล้ว เหลือเพียงการลงมือปฏิบัติเท่านั้น ถ้าเราตั้งใจปฏิบัติอย่างจริงจัง และถูกวิธี จะเข้าถึงธรรมได้อย่างแน่นอน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ชาดก ว่า

“อสุนเต นูปเสเวยย สุนเต เสเวยย ปณฺธิโต
อสุนโต นิรยํ เนนติ สุนโต ปาเปนติ สุกติ

บัณฑิตไม่พึงคบกับอสัตบุรุษ พึงคบกับสัตบุรุษ
อย่างเดียว เพราะอสัตบุรุษย่อมนำไปสู่นรก สัตบุรุษย่อมพา
ไปสู่สุคติ”

การเลือกคบคนเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต เพราะมีผลทำให้อนาคตของเรารุ่งโรจน์หรือตกต่ำได้ พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ว่า การไม่คบหาสมาคมกับคนพาลเป็นมงคลของชีวิต เพราะคนพาลมักคิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำไม่ดีเป็นปกติ ชอบชักนำไปในทางที่ผิด ผู้ที่เข้าใกล้จึงมักมีความเห็นผิดตามไปด้วย ดังนั้นผู้ที่ปรารถนาความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต จึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงห่างไกลจากคนพาล

เลือกคบคนให้เป็น

๒๑

บัณฑิตในกาลก่อนเคยกล่าวไว้ว่า “แม้ชมพูทวีปจะไร้ซึ่งคนดี อย่าพึ่งคบกับคนพาลเลย จงห่างไกลเหมือนคนหลักหนี อสรพิษร้าย เพราะคนพาลย่อมนำแต่ความวิบัติมาให้ อุกุศลทั้งมวลเกิดขึ้นได้เพราะอาศัยคนพาล การคบกับคนพาลจึงมีแต่ นำทุกข์มาให้โดยส่วนเดียว”

*ดังเรื่องในสมัยพุทธกาล เมื่อ **พระเจ้าอชาตศัตรู** จะประสูติ พระมารดาคือ **พระนางเวเทหิ** อัครมเหสีของ **พระเจ้าพิมพิสาร** เกิดอาการแพ้พระครรภ์อย่างหนัก มีพระประสงค์จะดื่มพระโลหิตของพระเจ้าพิมพิสาร พระองค์จึงรับสั่งให้หมอหลวงเอามีดทองกรีดพระพาหา แล้วรองพระโลหิตให้พระเทวีดื่ม อาการแพ้พระครรภ์ก็หายไปทันที โหรหลวงได้ทำนายว่าต่อไปพระโอรสนี้จะปลงพระชนม์พระบิดา ถึงกระนั้นพระเจ้าพิมพิสารไม่ทรงสนพระทัย เพราะความรักอันบริสุทธิ์ที่มีต่อพระโอรสนั่นเอง

ครั้นถึงคราวประสูติกาล พระเจ้าพิมพิสารทรงตั้งชื่อให้ว่า **อชาตศัตรู** หมายถึง ลูกที่เกิดมาแล้วไม่ได้เป็นศัตรู เมื่อเจริญวัย ทรงให้ศึกษาศิลปวิทยาทุกอย่าง พระกุมารทรงมีอัธยาศัยงดงาม เป็นที่รักของพระชนกชนนีและเหล่าข้าราชการบริพาร จึงได้รับการสถาปนาให้ดำรงตำแหน่งอุปราช

เลือกคบคนให้เป็น

๒๒

ด้วยวิบากกรรมในอดีตทำให้พระราชินีไม่อาจเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของพระกุมารได้ในสมัยนั้น **พระเทวทัต** มีความปรารถนาลามกจะตีเสมอพระสัณเฑาะฐเจ้า คิโดอยากจะเป็นใหญ่ปกครองคณะสงฆ์ จึงแสดงอิทธิฤทธิ์และเกลี้ยกล่อมเจ้าชาย-อชาตศัตรูให้เลื่อมใสตนเอง จากนั้นเริ่มยุยงให้ปลงพระชนม์พระบิดา ส่วนพระเทวทัตจะปลงพระชนม์พระสัณเฑาะฐเจ้าแล้วเป็นศาสดาแทน

เจ้าชายหลงเชื่อพระเทวทัต จึงเหน็บกริชเข้าไปภายในพระราชฐาน พวกอำมาตย์จับพิรุณได้รับทำการจับกุม แต่พระเจ้าพิมพิสารทรงยกโทษให้ และพระราชทานราชสมบัติให้ปกครองอีกด้วย แม้กระนั้นพระเทวทัตก็ยังไม่พอใจ คงปลุกปั่นให้พระเจ้าอชาตศัตรูริบปลงพระชนม์พระบิดาเช่นเดิม

พระเจ้าอชาตศัตรูจึงรับสั่งให้ขังพระบิดาไว้ในเรือนจำ แม้พระมารดาจะทัดทานอย่างไรก็ไร้ผล อย่างไรก็ตามด้วยความรักพระสวามี ขณะเสด็จเข้าเฝ้าฯ พระนางเวเทหิจึงนำพระกระยาหารใส่ขันทอง ไปถวายพระเจ้าพิมพิสาร เมื่อถูกพระเจ้าอชาตศัตรูสั่งห้าม พระเทวีก็หาวิธีใหม่โดยใส่ภัตตาหารไว้ในพระเมาลีเข้าเฝ้าฯ พระเจ้าอชาตศัตรูรับสั่งห้ามอีก พระเทวีจึงหาวิธีใส่ภัตตาหารไว้ในรองเท้า ปกปิดไว้อย่างดี แล้ว

เลือกคบคนให้เป็น

๒๓

ทรงสวมฉลองพระบาทเข้าเยี่ยม และแม้จะถูกพระเจ้าอชาต-
ศัตรูสั่งห้ามสวมฉลองพระบาทเข้าเยี่ยม พระเทวีก็ไม่ทรงลดละ
ความพยายาม ที่จะให้พระเจ้าพิมพิสารมีชีวิตอยู่รอด หลังจาก
พระนางสนานพระสรีระแล้ว ได้นำอาหารมาทาพระวรกาย แล้ว
จึงห่มพระภูษาเข้าเยี่ยมอีก พระเจ้าพิมพิสารเสวยพระกระยาหาร
ที่ฉาบทาอยู่ตามผิวกายของพระเทวีพอประทังชีวิตอยู่ได้หลายวัน
ในที่สุด พระเจ้าอชาตศัตรูจึงรับสั่งห้ามพระมารดาเข้าเยี่ยม
อย่างเด็ดขาด

แม้พระเจ้าพิมพิสารจะไม่ได้เสวยพระกระยาหาร แต่
เนื่องจากพระองค์ได้บรรลุธรรมเป็นโสดาบันบุคคลแล้ว จึงทรง
ดำรงพระชนม์อยู่ด้วยความสุขในมรรคผล โดยการเดินจงกรม
พระสรีระของพระองค์ยิ่งเปล่งปลั่ง พระฉวีวรรณยิ่งผ่องใส เมื่อ
พระเจ้าอชาตศัตรูทรงทราบว่า พระบิดายังไม่สวรรคต มีหน้าซ้ำ
พระวรกายกลับเปล่งปลั่งยิ่งขึ้น จึงรับสั่งให้ช่างกลับไปกรีดฝ่า-
พระบาทของพระบิดา

ช่างกลับไปได้กราบทูลขอขมาพระเจ้าพิมพิสารว่า “ข้า-
พระองค์ต้องทำตามพระราชโองการ ขอพระองค์อย่าทรง
พิโรธข้าพระองค์เลย” พลังเอามัดโกนกรีดฝ่าพระบาททั้ง ๒ ข้าง
นำน้ำมันผสมเกลือทา แล้วย่างด้วยถ่านเพลิงไม้ตะเคียนที่กำลัง

เลือกคบคนให้เป็น

๒๔

ร้อนระอุ พระเจ้าพิมพิสารทรงเกิดทุกข์เวทนาแสนสาหัส ไม่อาจที่จะเดินจงกรมได้อีกต่อไป เมื่อไม่สามารถทนพิษบาฏแผดได้ จึงเสด็จสวรรคต พระองค์ได้ไปบังเกิดในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา

ขณะเดียวกันนั่นเอง โอรสของพระเจ้าอชาตศัตรูก็ประสูติทันทีที่ทรงทราบข่าวความรักลูกได้เกิดขึ้นในพระหทัยอย่างท่วมท้น แผ่ซ่านไปทั่วพระสรีระจรดเยื่อในกระดูก พระหทัยกลับอ่อนโยนลงทันที

พระองค์ทรงหวนระลึกถึงพระคุณของพระบิดาว่า ในเวลาที่เราเกิด พระบิดาคงจะเกิดความรักเราอย่างนี้เหมือนกัน พระองค์เกิดความสำนึกผิด จึงรีบรับสั่งให้ปล่อยพระบิดาทันที แต่ก็สายเกินไป เพราะพระบิดาสวรรคตแล้ว พระองค์ไม่อาจดำรงพระสติไว้ได้ ทรงกันแสงคร่ำครวญ เสด็จไปเฝ้าพระมารดา และทูลถามพระมารดาว่า “เมื่อเวลาหม่อมฉันเกิด พระบิดามีความรักต่อหม่อมฉันมากไหม”

พระนางเวเทหิเล่าให้พระโอรสฟังด้วยความหดหู่พระทัยว่า “ลูกเอ๋ย ในเวลาที่ลูกยังเล็ก ลูกเกิดเป็นผีที่นิ้วมือ แม่นมทั้งหลายไม่สามารถทำให้ลูกหยุดร้องให้ได้ จึงพาลูกไปเฝ้าพระบิดาซึ่งกำลังวินิจฉัยคดีอยู่ พระบิดาได้ดูเอาหนองในนิ้วมือของลูกจนผีแตกในพระโอษฐ์ แต่เนื่องจากกำลังทรงงานอยู่ ไม่อาจ

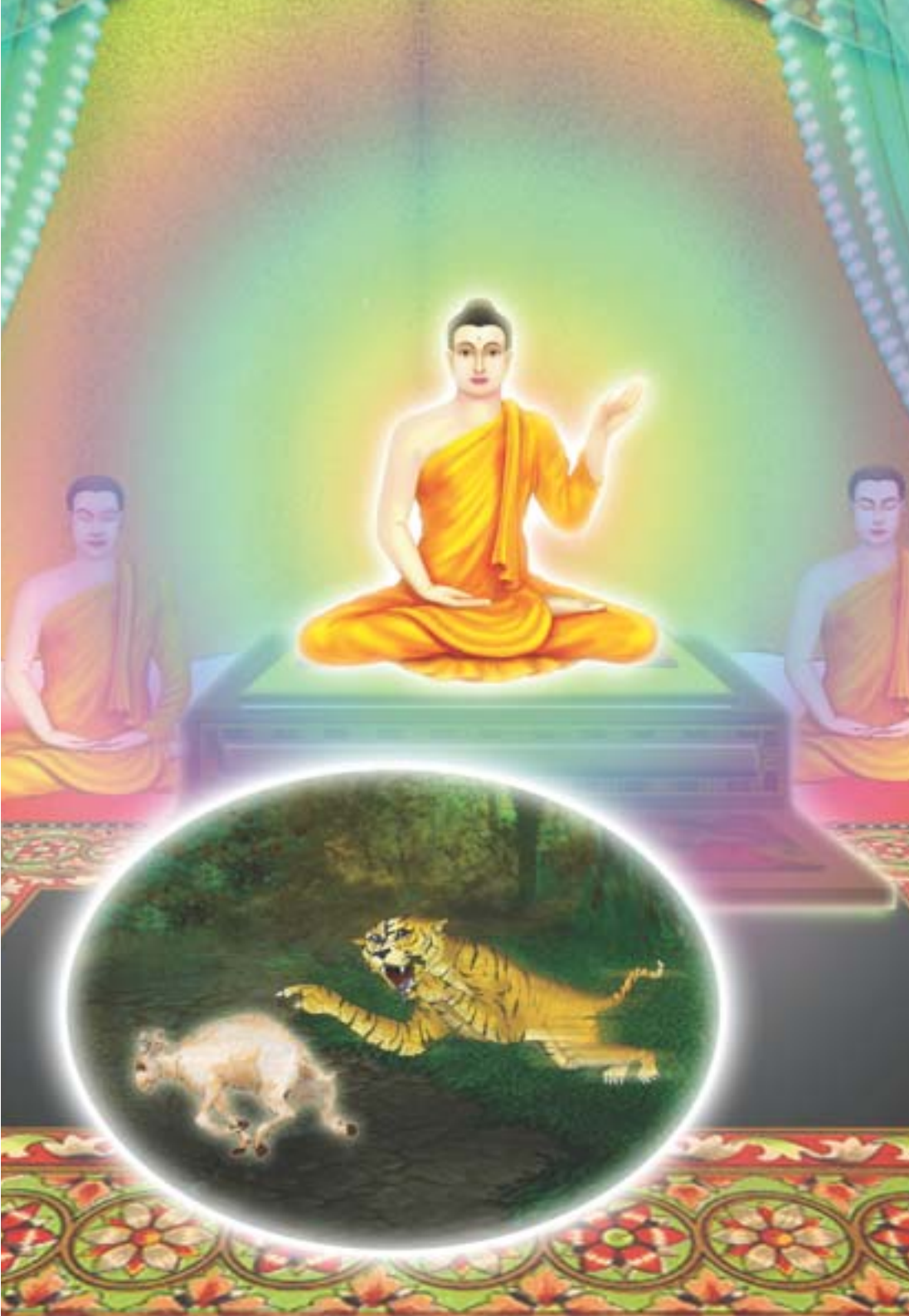
เลือกคบคนให้เป็น

๒๕

เสด็จลจากที่ประทับได้ จึงทรงกลืนน้ำหนองบนโลหิตของลูกลงไปด้วยความรัก” พระเจ้าอชาตศัตรูได้แต่กันแสง เพราะแม้จะสำนึกผิดที่ได้ทำปิตุฆาต แต่ก็สายเกินไปสำหรับการแก้ตัวใหม่ เพราะโทษที่คบคนพาลนั่นเอง

เพราะฉะนั้น ให้รู้จักเลือกคบคนให้เป็น การคบคนพาลจะทำให้เราดำเนินชีวิตผิดพลาด พลาดพลั้งไปสร้างบาปกรรม ซึ่งมีผลเสียทั้งต่อตัวเองและบุคคลอื่น ดังนั้นอย่าพึงคบกับคนพาลให้คบหาแต่บัณฑิต เพราะบัณฑิตจะคอยชักเตือนชี้แนะให้เราอยู่ในเส้นทางแห่งความดีตลอดไป และจะดีที่สุดหากเราได้แสวงหาบัณฑิตภายใน ซึ่งเป็นผู้รู้อยู่ในตัวของเรา เมื่อใดที่เราทำใจหยุดนิ่งได้สมบุรณ์ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เราจะเข้าไปพบบัณฑิตที่แท้จริงภายใน ตั้งแต่กายมนุษย์ละเอียดไปจนถึงกายธรรมเห็นพระธรรมกายที่ชัดใสสว่าง เป็นบัณฑิตที่มีภูมิรู้ภูมิธรรมสูงขึ้นไปตามลำดับ มีเป็นชั้นๆ เข้าไป ซึ่งคอยชี้แนะสิ่งที่ถูกต้องให้เราตลอดเวลา ทำให้เราเข้าใจโลกและชีวิตได้แจ่มแจ้ง การดำเนินชีวิตย่อมจะไม่ผิดพลาด เพราะฉะนั้นให้หมั่นทำใจหยุดใจนิ่งให้ได้ทุกวัน เพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน เราจะได้เป็นบัณฑิตผู้ฉลาดในการดำเนินชีวิตกันทุกคน

ค น พ า ล

ไ ม่ ต้ อ ง ก า ร เ ห ตุ ผล

ฟ้ากับดินไกลกัน ผึ้งสมุทรก็ว่าไกลกัน ที่ๆ ดวงอาทิตย์
อุทัย กับที่ๆ ดวงอาทิตย์อัสดงก็ไกลกัน ธรรมของสัตว์บุรุษ
กับธรรมของอสัตบุรุษ ปราชนึกล่าวว่าไกลกันยิ่งกว่านั้น
การสมาคมแห่งสัตว์บุรุษย่อมไม่เสื่อมคลาย จะนานเท่าใดๆ ก็
คงที่อยู่เช่นนั้น ส่วนสมาคมแห่งอสัตบุรุษย่อมพลันเสื่อม
เพราะฉะนั้น ธรรมของสัตว์บุรุษจึงไกลจากอสัตบุรุษ

คนพาลไม่ต้องการเหตุผล

๒๘

ชีวิตในวันหนึ่งๆ ผ่านไปอย่างรวดเร็ว ไม่อาจเรียกกลับคืนมาได้ เหมือนน้ำที่ไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ หรือเหมือนหยาดน้ำค้างบนปลายยอดหญ้าเมื่อยามต้องแสงอาทิตย์ ไม่นานก็เหือดแห้งหายไป ชีวิตของคนเราก็คงเช่นกัน มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมสลายอย่างรวดเร็ว และในที่สุดก็ถึงกาลอวสานช่วงเวลาของชีวิตที่เราจะได้สร้างบารมีนั้น ล้วนนิดเดียว เราจึงไม่ควรประมาท พึงเร่งทำความเพียรสั่งสมบุญกุศลให้เต็มที่ เพื่อจะได้ไปถึงจุดหมายปลายทางของชีวิตโดยสวัสดิภาพ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สุวิทฺฐสูตร ว่า

“นภณฺจ ทูเร ปจฺวิ จ ทูเร

ปารํ สมุทฺทสฺส ตทาหุ ทูเร

ยโต จ เวโรจโน อพฺภุเทติ

ปภงฺกโร ยตถ จ อตถเมติ

ตโต หเว ทูรตรํ วทนฺติ

สตณฺจ ธมฺมํ อสตณฺจ ธมฺมํ

อพฺยายิโก โหติ สตํ สมากโม

ยวามฺปิ ติฏฺฐเจยฺย ตเถว โหติ

ขิปปํ หเวติ อสตํ สมากโม

ตสฺมา สตํ ธมฺโม อสพฺภิ อารกา

คนพาลไม่ต้องการเหตุผล

๒๕

ฟ้ากับดินไกลกัน ผึ้งสมุทรก็ว่าไกลกัน ที่ๆ ดวงอาทิตย์
อุทัย กับที่ๆ ดวงอาทิตย์อัสดงก็ไกลกัน ธรรมของสัตบุรุษ
กับธรรมของอสัตบุรุษ ปราชญ์กล่าวว่าไกลกันยิ่งกว่านั้น
การสมาคมแห่งสัตบุรุษย่อมไม่เสื่อมคลาย จะนานเท่าใดๆ ก็
คงที่อยู่เช่นนั้น ส่วนสมาคมแห่งอสัตบุรุษย่อมพลันเสื่อม
เพราะฉะนั้น ธรรมของสัตบุรุษจึงไกลจากอสัตบุรุษ”

หากเรารู้ว่า มีผู้ไม่ปรารถนาดี เจตนาจะประทุษร้ายเรา ให้
เราหลีกเลี่ยงเสีย เพราะเขาจะไม่คำนึงถึงเหตุผลความถูกต้อง
จรรยาบรรณ หรือจริยธรรมใดๆ ทั้งสิ้น แม้เราจะกล่าวคำสุภาษิต
มีถ้อยคำที่ดีมาอธิบายให้ฟัง เขาก็จะไม่ยอมรับ เพราะใจของเขา
ปิดใจของเขาคิดแต่วิธีการที่จะประทุษร้าย เบียดเบียนเราเท่านั้น
ผู้รู้ท่านจึงสอนให้พยายามหลีกเลี่ยงบุคคลประเภทนี้ให้ไกลที่สุด
อย่าได้ไปทำความสนิทชิดเชื้อด้วย เพราะจะเป็นทางมาแห่ง
ความเสื่อมเสียแก่ตัวของเราเอง

สมัยที่พระบรมโพธิสัตว์ยังสร้างบารมีอยู่ เวลาที่มีผู้ทรง
คุณธรรมมาให้พร ท่านมักจะขอพรว่า ขอให้อย่าได้เห็น อย่าได้
ฟังคนพาล อย่าได้อยู่ร่วมกับคนพาล และจะไม่ขอร่วม ไม่ขอ
ชอบใจในการเจรจาปราศรัยกับคนพาล เพราะว่าคนพาลมี
ปัญญาทึบ จะคอยชี้แนะสิ่งที่ไม่ควร แนะนำแต่สิ่งที่เป็นบาป

คนพาลไม่ต้องการเหตุผล

๓๐

อกุศล ชอบชักชวนให้ทำในสิ่งที่ไม่ใช่ธุระ ไม่เกิดประโยชน์ ถึงจะพูดดีด้วยก็โกรธ และไม่ยอมรับรู้วินัย ระบบระเบียบที่ต่างจากการไม่เห็นคนพาลจึงเป็นสิ่งประเสริฐ

นอกจากนั้นท่านยังขอให้ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟังนักปราชญ์บัณฑิต ขออยู่ร่วมกับผู้รู้ทั้งหลาย ท่านจะพึงพอใจในการกระทำและเจรจาปราศรัยกับนักปราชญ์ เพราะจะได้แต่คำแนะนำที่ดีมีประโยชน์ จะไม่ถูกชักนำไปในทางเลื่อม จะทำแต่สิ่งที่มีสาระแก่นสารเป็นกรณียก

คำแนะนำสิ่งดีทั้งหลายเป็นความดีของนักปราชญ์ ซึ่งเป็นคนไม่มักโกรธ ไม่ผูกโกรธ เป็นผู้มีวินัยในตนเอง การได้สมาคมคบหากับนักปราชญ์ จึงเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของบัณฑิต

ดังนั้น หากเรารู้ว่า ใครเป็นคนพาล เราควรรีบหลีกเลี่ยงให้ห่างไกล เพราะยังอยู่ร่วมกันนาน จะยิ่งติดเชื้อพาล ซึ่งมีแต่จะนำความวิบัติความเสื่อมเสียมาให้ เหมือนดังเรื่องของแม่แพะที่พูดจาอ่อนหวาน แต่ในที่สุดก็ต้องถูกเลื้อจจับกินเป็นอาหาร

*เรื่องมีอยู่ว่า มีเสือเหลืองตัวหนึ่งกำลังรอดักจับแพะที่ขอบเทียวกินตามลำพัง มันสังเกตเห็นแม่แพะตัวหนึ่ง กิน

คนพาลไม่ต้องการเหตุผล

๓๑

ใบไม้ใบหญ้าออกห่างจากฝูง จึงคิดที่จะกินแม่แพะตัวนี้ มันรีบวิ่งไปยืนดักหน้าไว้ แทนที่แม่แพะจะรีบวิ่งกลับเข้าไปในฝูง มันกลับอยากสนทนากับเสือเหลือง เพราะคิดว่า “ถ้าหากเราเจรจาไพเราะอ่อนหวาน เสือเหลืองตัวนี้อาจจะเป็นมิตร แล้วปล่อยให้เราไปอย่างง่ายดายก็เป็นได้”

แม่แพะจึงไม่หนีไปไหน ทำเป็นใจดีสู้เสือ ทำการปฏิสันถารกับเสือเหลืองเป็นอย่างดี ด้วยการพูดจาปราศรัยอย่างไพเราะอ่อนหวานว่า “คุณลุง ท่านยังคงสบายดีอยู่หรือ ยังพอจะให้อัตราภาพเป็นไปได้อีกไหม มารดาของฉันได้ถามถึงทุกข์สุขของท่าน เราทั้งหลายปรารถนาให้ท่านมีความสุขเหมือนกัน” เสือเหลืองได้ฟังดังนั้น แทนที่จะชื่นใจมันกลับไม่ได้ใส่ใจกับคำเหล่านั้น คิดเพียงแต่จะต้องขยี้แม่แพะตัวนี้ให้ได้ อย่างไรก็ดี เพื่อไม่ให้เกิดคำครหานินทาในภายหลัง จึงได้กู้เรื่องขึ้นมาว่า

“แน่ะแม่แพะ เจ้ามารังแกเราก่อน มาเหยียบหางของเราทำไม หรือวันนี้เจ้าสำคัญว่า เจ้าแน่นกว่าเรา เจ้าไม่มีทางพ้นจากความตายไปได้หรอก อย่ามาเรียกเราว่าคุณลุงเลย”

แม่แพะได้ฟังดังนั้น รีบกล่าวว่า “ข้าแต่ท่านลุง ท่านนั่งหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ส่วนฉันนั่งอยู่ต่อหน้าท่าน แล้วฉันจะไปเหยียบหางของท่านซึ่งอยู่ด้านหลังได้อย่างไรกัน”

คนพาลไม่ต้องการเหตุผล

๓๒

เสือเหลืองหาเรื่องต่อว่า “แหมแม่แพะ เจ้าพูดอะไร สถานที่ที่จะพ้นจากทางของเราไปไม่มีหรอก เพราะว่า ทวีปทั้งสี่ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินหรือมหาสมุทรอันกว้างขวางใหญ่ มีภูเขาสูงใหญ่ประมาณเท่าใด เราได้เอาทางของเราไปวางไว้ในที่นั้นหมดแล้ว เจ้าจะพ้นจากที่ที่เราเอาทางวางไว้ได้อย่างไร”

แม่แพะคิดว่า “เสือเหลืองตัวนี้ มีจิตใจหยาบช้านัก ฟังวาจาสุภาสิตแล้วไม่ซึมเข้าไปในใจเลย แหมยังตลบตะแลง มีเจตนามุ่งแต่จะทำร้ายเราอย่างเดียว”

แม่แพะจึงลองกล่าวเสียงเป็นอย่างอื่นว่า “ในกาลก่อน พ่อแม่ของฉันได้บอกความเรื่องนี้แก่ฉันแล้วว่า ทางของท่านนั้น ยาวนัก ฉันจึงเหาะมาทางอากาศ เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปไม่ได้ที่ฉันจะเหยียบหางของท่านเจ้าป่า”

เสือเหลืองยังหาเรื่องต่ออีกว่า “ตอนที่เจ้ามาทางอากาศ เจ้าได้ทำให้รักษาหระของเรากินไป เพราะฝูงเนื้อเห็นเจ้าเหาะมา เกิดความตกใจกลัว พวกมันวิ่งหนีไปหมด ฉะนั้นเจ้าจึงมีความผิด โทษฐานที่ทำให้หมู่เนื้อหนีไป”

แม่แพะได้ฟังดังนั้น รู้ทันทีว่า เสือใจบาปตัวนี้คงไม่ปล่อยยให้ตนรอดแน่ เมื่อไม่อาจยินยอมกันด้วยเหตุผล จึงขอร้องวิงวอนว่า “ข้าแต่ลุง เราต่างก็เป็นเพื่อนร่วมทุกข์เกิดแก่เจ็บ

คนพาลไม่ต้องการเหตุผล

๓๓

ตายด้วยกัน อย่าได้ทำลายล้างผลาญกันเลย จะได้ไม่มีเวรต่อกัน
ขอให้ท่านจงไว้ชีวิตแม่แพะแก่ๆ อย่างฉันทเกิด”

แต่เสือเหลืองไม่ยอมฟังคำ มั่นกระโดดเข้าตะครุบแม่แพะ
ทันที จนแม่แพะถึงแก่ความตาย ตกเป็นอาหารของเสือเหลือง
ในที่สุด

เพราะฉะนั้น ความปรารถนาดีไม่มีในหมู่มนุษย์ จะไป
หาความจริงใจจากคนพาลนั้นไม่ได้เลย ไม่ว่าเราจะใช้เหตุผล
อย่างไร ความจริงทั้งหลายกลับถูกบิดเบือน ทำให้คนที่บริสุทธิ์
คนที่ถูกกลายเป็นคนผิดไป แม้ความจริงจะปรากฏว่าถูกต้อง แต่
คนพาลจะแก่งกล่าวหาเรื่องที่ไม่มีมูลขึ้นมา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิด
ขึ้นอีกต่อไป ไม่รู้จักจบสิ้น ตราบใดที่เขายังเป็นพาล เพราะฉะนั้น
คนโบราณจึงได้สอนเตือนใจไว้ว่า “ห่างสุนัขให้ห่างคอก ห่างวอก
ให้ห่างวา ห่างพาลาให้ห่างหมื่นโยชน์แสนโยชน์”

ตรงกันข้ามกับการคบหาบัณฑิต ซึ่งแม้เจอกันเพียงครั้ง
เดียว ก็ทำให้ชีวิตสว่างไสว พบกับความสุขความเจริญรุ่งเรืองได้
แต่การคบคนพาลแม้ครั้งเดียวก็เสียหายแล้วยังสมาคมกันหลายๆ
ครั้ง ยิ่งเสียหายลูกกลมใหญ่โตหนักขึ้น ไม่ได้ประโยชน์ ไม่มี
สาระอะไร นำแต่ทุกข์แต่โทษมาให้ ผู้รู้จึงกล่าวว่า ใครคบคนเช่นไร
จักเป็นเช่นนั้นแหละ คนฉลาดจึงควรคบหากับบัณฑิต มีบัณฑิต

คนพาลไม่ต้องการเหตุผล

๓๔

เป็นกัลยาณมิตร และให้หมั่นทำความสนิทสนมกับคนดีมีคุณ-
ธรรมให้มากๆ เพราะจะเป็นเหตุให้เราพบแต่สิ่งที่ดีงาม

มีธรรมภาชิตบพหนึ่งกล่าวไว้ว่า ท้องฟ้าและแผ่นดิน
ชาวโลกถือกันว่ายู่ไกลกัน สองฟากฝั่งแห่งมหาสมุทร เขากล่า
วกันว่ายู่ไกลกัน ส่วนธรรมของสัตบุรุษกับธรรมของอสัตบุรุษ
นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวว่า ไกลกันยิ่งกว่านั้น ราชรถอันวิจิตร
ตระการตายังมีวันเก่าคร่ำคร่า สรีระร่างกายของเราก็นั้นเดียวกัน
สักวันหนึ่งจะต้องถึงความแก่ชรา แต่ธรรมะของสัตบุรุษผู้สมบูรณ์
ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา ไม่มีวันเก่าคร่ำคร่า

ดังนั้น ให้ทุกคนยินดีในธรรมของสัตบุรุษ หมั่นประพฤติ
ปฏิบัติธรรมให้สม่ำเสมอทุกๆ วัน ปฏิบัติธรรมให้ได้ทั้งครอบครัว
ให้เป็นครอบครัวธรรมกาย เป็นบ้านกัลยาณมิตร ที่สว่างไสว
ด้วยแสงธรรม บ้านแห่งสันติสุข ที่เป็นประจักษ์วิมานในเมืองมนุษย์
ถ้าทำกันได้อย่างนี้ คือทุกหลังคาเรือน มีการปฏิบัติธรรมร่วมกัน
ความสงบสุขร่มเย็น ก็เกิดขึ้นในบ้านเมืองไม่ช้าสันติสุขจะ
แผ่ขยายไปทั่วโลก ดังนั้นให้ตั้งใจปฏิบัติธรรมให้ดีกันทุกๆ คน

เ ไม่ ค ว ร ค บ ค น พ า ล

ความฉิบหายย่อมขยายวงกว้างออกไป เมื่อคบหากับ
คนพาลมากไป จงอย่าได้สังคมกับคนพาลเลย เพราะการอยู่
ร่วมกับคนพาลมีแต่ทุกข์รำไป เหมือนการอยู่ร่วมกับศัตรู
นั่นแหละ

ไม่ควรคบคนพาล

๓๓

ชีวิตบนโลกย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เราหนีไม่พ้นความไม่แน่นอน บางครั้งจึงสมหวัง บางครั้งจึงผิดหวัง ซึ่งเป็นธรรมดาของโลกที่เราเรียกว่า “**โลกธรรม ๘**” อันเป็นธรรมประจำโลก ยิ่งในสภาวะปัจจุบันนี้ สังคมและเศรษฐกิจมีความผันแปรสูง อย่าได้หัวັນไหวกัน ให้ตั้งใจทำความดีต่อไป ถ้าเราประกอบเหตุดี ผลที่ออกมาย่อมจะดีเอง เพราะฉะนั้นให้หมั่นสั่งสมบุญสั่งสมบารมีกันทุกๆ คน

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ชาดก ว่า

“อนตุถา ตาต วทฺตนฺติ พาลํ อจฺจุปเสวโต
มาสุสุ พาเลน สงฺคจฺฉิ อมิตฺเตเนว สพุพพา

ความฉิบหายย่อมขยายวงกว้างออกไป เมื่อคบหากับคนพาลมากไป จงอย่าได้สังคมกับคนพาลเลย เพราะการอยู่ร่วมกับคนพาลมีแต่ทุกข์รำไป เหมือนการอยู่ร่วมกับศัตรูนั้นแหละ”

การเลือกคบคนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก หากเราคบคนดี ชีวิตของเราก็จะดี มีความเจริญรุ่งเรือง อุปนิสัยที่ดีจะเกิดขึ้น เพราะคนดีหรือบัณฑิต จะคอยแนะนำสิ่งที่ถูกต้องดีงามเสมอ แต่ถ้าเราหลงไปคบกับคนพาลคนชั่ว ชีวิตจะหมองมัวตกต่ำ พบแต่ความเดือดร้อนทุกข์ยากลำบาก บางครั้งอาจทำให้เราต้องสูญเสีย

ไม่ควรคบคนพาล

๓๘

ทรัพย์สินเงินทอง หรือแม้กระทั่งเสียชีวิต เพราะคนพาลจะ
แนะนำแต่สิ่งที่มีศีล คีตธรรม เพียงเพราะเห็นแก่ประโยชน์
ส่วนตนเพียงฝ่ายเดียว โบราณจึงกล่าวเตือนไว้ว่า **“คบคนพาล
พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล”**

ดังนั้น หากจะคบกับใคร ต้องเลือกให้ดี เพราะธรรมดา
คนพาลกับบัณฑิตนั้น มีนิสัยแตกต่างกันอยู่แล้ว ดังเรื่องของ
พระโอรสตัวในกาลก่อน

*ในสมัยที่พระเจ้าพรหมทัตครองราชสมบัติอยู่ในเมือง-
พาราณสี พระโอรสตัวบังเกิดเป็นพ่อสิงโต มีลูกสิงโตชื่อว่า
“มโนชะ” สิงโตมโนชะได้รับการพำสอนจากพ่อ ผู้สมบูรณ์ด้วย
สติปัญญา และความไม่ประมาท จึงเติบโตเป็นสิงโตที่ดี ทำ
หน้าที่แสวงหาอาหารมาเลี้ยงบิดามารดาอยู่เสมอ

วันหนึ่ง ลูกสิงโตออกหากินตามปกติ ได้พบกับสุนัข
จิ้งจอกตัวหนึ่ง ที่เที่ยวหาอาหารกินจนเพลิดเพลิน ไม่ทันระวังตัว
จึงมาพบกับลูกสิงโตเข้าจะหนีก็หนีไม่ทันมันจึงหาอุบายเอาตัวรอด
โดยแสร้งหมอบลง แล้วคลานเข้าไปหาสิงโต สิงโตจึงถามว่า
“เจ้าคลานมาหาเรา มีธุระอะไรหรือสหาย”

ไม่ควรคบคนพาล

๓๕

สุนัขจิ้งจอกกล่าวว่า “ข้าแต่นาย ฉันมีความประสงค์จะ
ปรนนิบัติรับใช้ท่าน” ลูกสิงโตไม่รู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมของสุนัข-
จิ้งจอก จึงรับมันไว้ และพากลับมายังถ้ำที่อยู่ของตน

สิงโตโพรลัศวผู้เป็นพ่อเห็นดังนั้น จึงได้กล่าวห้ามปราม
เตือนสติลูกว่า “ลูกเอ๋ย ธรรมชาติสุนัขจิ้งจอกทั้งหลายมักทุศีล
มีบาปกรรม ชอบทำแต่สิ่งที่ไม่ใช่หน้าที่ ไม่มีประโยชน์ เจ้าอย่า
เอาสุนัขจิ้งจอกมาเลี้ยงไว้ในที่อยู่ของเราเลย”

แต่ด้วยความที่ลูกสิงโตเป็นผู้อ่อนต่อโลก มองไม่เห็นภัย
ที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า จึงยังคบกับสุนัขจิ้งจอกนั้นเรื่อยมา

เมื่อสุนัขจิ้งจอกเอาอกเอาใจ ปรนนิบัติรับใช้ จนกระทั่ง
เห็นว่าลูกสิงโตพอใจแล้ว วันหนึ่ง มันอยากกินเนื้อม้า จึงพูด
กับลูกสิงโตว่า “ข้าแต่นาย ชื่นชื้อว่าเนื้อดีที่อร่อยอย่างอื่น
พวกเรากินมาหมดแล้ว ยกเว้นเนื้อม้าที่พวกเรายังไม่เคยกิน
ท่านน่าจะตะครุบม้ามากินกัน”

สิงโตถามว่า “เนื้อม้ามียู่ที่ไหน”

สุนัขจิ้งจอกบอกว่า “มีฝูงม้าอยู่ที่ฝั่งแม่น้ำเมืองพาราณสี”
จากนั้นสุนัขจิ้งจอกริบพาลิงโตไปที่ริมฝั่งแม่น้ำทันที

ขณะนั้นเอง คนเลี้ยงม้ามากำลังต้อนม้าลงอาบน้ำ สิงโต
กระโดดลงไปในน้ำตะครุบม้ามาได้ตัวหนึ่ง แล้วลากขึ้นมา

ไม่ควรคบคนพาล

๔๐

นำกลับไปถ้ำของตนเพื่อเลี้ยงครอบครัว เมื่อสิงโตโพธิสัตว์
กัดกินเนื้อมาแล้ว ด้วยประสบการณ์ที่เหนือกว่า รู้ทันทีว่าเป็น
ม้าที่เลี้ยงไว้ ไม่ใช่ม้าป่า จึงกล่าวตักเตือนลูกด้วยความห่วงใยว่า
ธรรมดาม้าที่เลี้ยงไว้สำหรับใช้สอยของหลวง เป็นม้าต้องห้าม
เพราะพระราชามีอาวุธมาก อาจะรับสั่งให้นักแม่นธนูจัดการ
กับเจ้าได้ เท่าที่ผ่านมา สิงโตที่กินเนื้อม้าของหลวงมักอายุไม่ยืน
ดังนั้น ต่อไป เจ้าอย่าไปล่าม้าหลวงมากินอีก

แม้พ่อจะกล่าวตักเตือนด้วยความปรารถนาดี ลูกสิงโตก็
ไม่เชื่อ เพราะเชื่อมั่นในความสามารถของตน กอปรกับถูกสุนัข-
จิ้งจอกยุยง จึงไม่สนใจคำตักเตือนของพ่อ ยังแอบไปตะครุบ
ม้าหลวงมากินเป็นประจำ เมื่อพระราชาสดับข่าวว่าม้าหลวงถูก
สิงโตตะครุบไปกิน จึงทรงให้สร้างสระโบกขรณี สำหรับให้ม้าได้
ลงอาบและดื่มน้ำภายในพระนคร

แต่ถึงกระนั้น เจ้าสุนัขจิ้งจอกยังเกลี้ยกล่อมให้ลูกสิงโต
ไปตะครุบม้ามากินอีก พระราชาก็ทรงให้สร้างโรงม้านาขนาดใหญ่
ให้คนหาหญ้าและน้ำมาให้ม้ากินในโรงม้านั้น ลูกสิงโตก็ยังป็น
กำแพงกระโดดเข้ามาตะครุบม้าไปกินอีก พระราชาทรงกริ้วมาก
จึงตรัสเรียกนักแม่นธนูมาตักยิง โดยให้สร้างป้อมไว้ชิดกำแพง
ใกล้ทางที่สิงโตจะมา แล้วให้นักแม่นธนูขึ้นไปชুমอยบนป้อมนั้น

ไม่ควรคบคนพาล

๔๑

วันรุ่งขึ้น สิงโตกับสุนัขจึงจอกออกจากถ้ำเพื่อจะไปล่าม้ากินอีก เมื่อใกล้จะถึงเมือง สิงโตบอกให้สุนัขจอกรออยู่ที่ป่าชานอกเมือง แล้วตนวิ่งเข้าไปในเมืองด้วยความเร็ว นักแม่นธนูเห็นสิงโตมีความเร็วมาก จึงคิดว่าเราจะไม่ยิงมันในขณะที่วิ่งเข้ามา แต่เราจะยิงในขณะที่มันเอาม้ากลับไป

เมื่อสิงโตตะครุบม้าได้แล้ว มันเอาม้าขึ้นบนหลังทำให้วิ่งช้าลง นักแม่นธนูรีบยิงมันด้วยลูกศรที่แหลมคม ลูกศรปักเข้าด้านหนึ่งทะลุออกไปอีกด้านหนึ่ง สิงโตร้องคำรามด้วยความเจ็บปวด สุนัขจอกได้ยินเสียงก็รู้ว่าสิงโตถูกตักยิง มันคิดว่าจะมีประโยชน์อะไรกับการคบเพื่อนที่กำลังจะตาย มันจึงรีบหนีไปทันที

แม้ลูกสิงโต จะถูกลูกธนูยิงทะลุเช่นนั้น มันก็ยังอดทนข่มความเจ็บปวด ไม่ยอมทิ้งม้าลงจากหลัง วิ่งต่อไปจนกระทั่งมาถึงถ้ำ เมื่อมาถึงหน้าถ้ำก็สลัดม้าลง แล้วก็สิ้นใจตาย หมูญาติพากันออกมาดู สิงโตไพรวิสัตว์จึงกล่าวเตือนใจว่า “ผู้คบสัตว์ที่เลวเป็นปกติ จะไม่ประสบความสำเร็จโดยส่วนเดียว จงดูมโนชะฝันอนตายเถิด ผู้เชื่อฟังคำของสุนัขจอกเจ้าเล่ห์

เราไม่บันเทิงใจ เพราะลูกมีเพื่อนที่เลวทราม จงดูมโนชะฝันอนอยู่ ผู้ที่ไม่ทำตามถ้อยคำของผู้ที่เกื้อกูล ผู้ซึ่งประโยชน์ให้ จะประสบอย่างนี้ เพราะไปคบเพื่อนที่เลวทราม ผู้ที่สูงส่งแต่

ไม่ควรคบคนพาล

๔๒

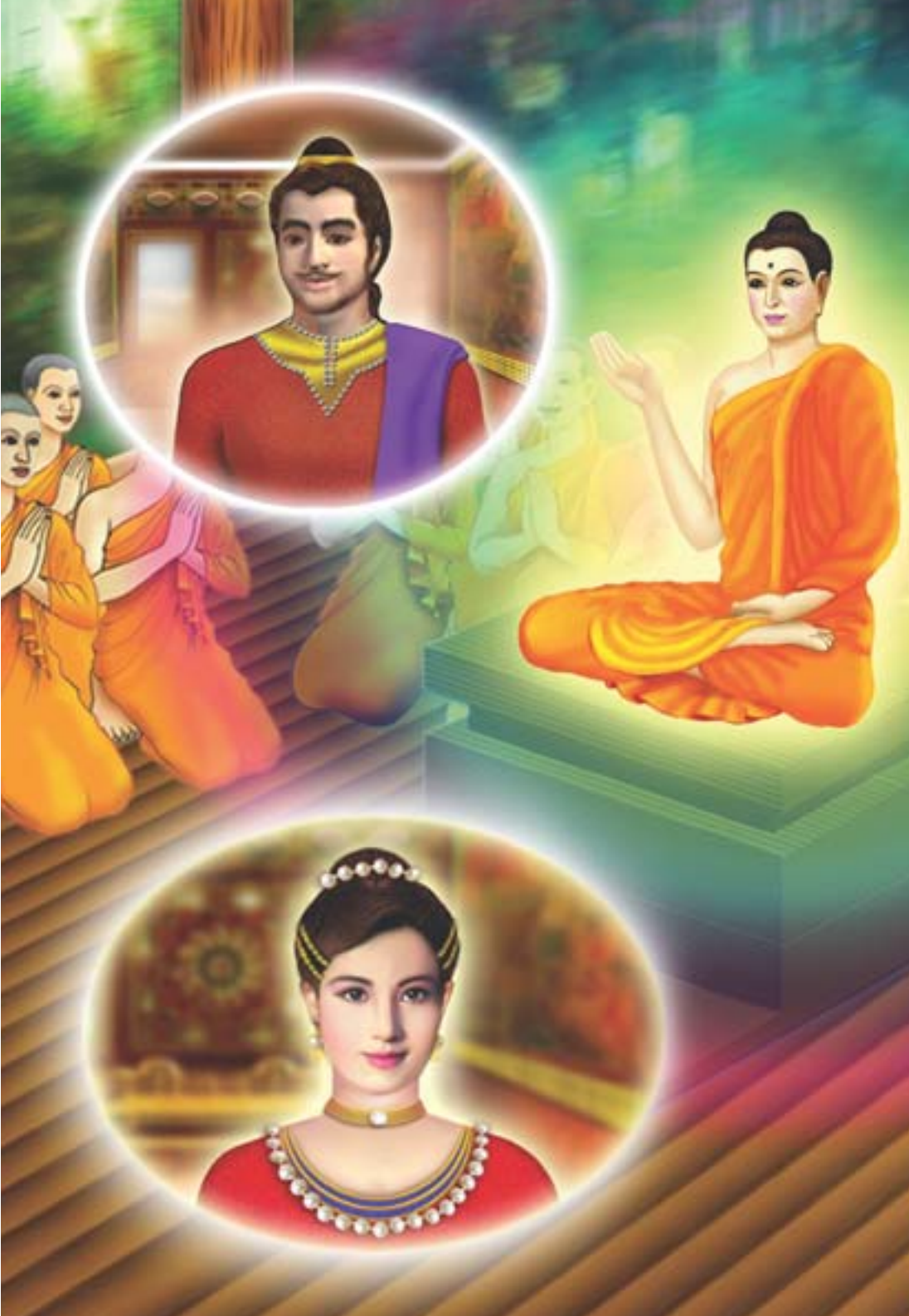
คบหาผู้ที่ต่ำทราม จะเป็นคนเลวกว่าผู้นั้นทีเดียว เหมือนลิงโต
ผู้สูงส่ง แต่คบหาสุนัขจิ้งจอกที่ต่ำช้า จึงถูกกำจัดด้วยกำลังลูกศร
ฉะนั้น”

เพราะฉะนั้น การคบมิตรควรเลือกคบแต่บัณฑิต อย่าไป
หลงเชื่อคนพาล ไม่เช่นนั้น เราจะต้องเดือดร้อนในภายหลัง
ให้ทุกคนพึงใช้ปัญญา มองคนให้ออกว่าเขาเป็นคนเช่นไร เป็น
พาลหรือบัณฑิต มีคุณธรรมไหม เหมาะสมที่เราจะไปคบค้า
สมาคมด้วยหรือไม่ ถ้าหากเป็นคนมีศีลธรรม เป็นลัทธิมาติกา
รักษาระเบียบปฏิบัติธรรม มีความหนักแน่นในพระรัตนตรัย
อย่างนี้ควรคบด้วย เพราะคบแล้วมีแต่ดีอย่างเดียว จะทำให้เรา
มั่นคงในพระรัตนตรัยยิ่งขึ้นไป เมื่อเลื่อมใสหนักเข้า ในที่สุดจะ
เข้าถึงธรรมกาย ซึ่งเป็นมิตรแท้ภายใน เป็นที่พึ่งและที่ระลึก
อันสูงสุดของเราทุกคน

อย่าวางใจ
คนประทุษร้ายมิตร

อย่าวางใจคนประทุษร้ายมิตร

๔๕

วันเวลาที่ผ่านไป ได้บั่นทอนสังขารร่างกายของเรา ให้เสื่อมตามไปด้วย แม้กระทั่งความแข็งแรง และความกระปรี้กระเปร่า ความสดชื่น ทั้งยังนำความแก่ความชรามาให้แทน สุดท้ายยังนำเราไปสู่จุดเสื่อมสลายคือความตาย กาลเวลาได้กลืนกินชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลายอย่างเงียบๆ ไม่มีใครต้านทานได้ ไม่มีใครป้องกันได้ ต่างถูกมรณภัยคุกคาม เวลาของชีวิตเราเหลือน้อยเต็มที เรามีเวลาอยู่ในโลกนี้ไม่นาน ควรรีบสั่งสมบุญ ทำที่พึ่งที่ระลึกให้เกิดขึ้นให้ได้ โดยลงมือปฏิบัติให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายในกัน

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ภัยสูตร ว่า

“ภัย ทุกข์ โรค หิวผิ ลุกศร ความข้อน เปือกตม และการอยู่ในครรภ์ นี้เรียกว่ากามที่ปุถุชนข้องอยู่แล้ว อันกามสุขครอบงำแล้ว ย่อมไปเพื่อเกิดในครรภ์อีก ก็เพราะภิกษุมีความเพียร ยินดีด้วยสัมปชัญญะ ภิกษุเห็นปานนี้นั้น ก้าวล่วงทางหมุนเวียนที่ข้ามได้ยากนี้ได้แล้ว ย่อมพิจารณาเห็นหมู่สัตว์ผู้เข้าถึงชาติและชรา ดันรนอยู่”

ในกามภพที่เราอยู่นี้ ทุกชีวิตถูกเบญจกามคุณทั้งหลายครอบงำ จึงไม่ค่อยได้พิจารณาถึงทุกข์โทษของกาม ซึ่งผู้รู้ คือ พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นภัยนำทุกข์มาให้ เป็นเหมือน

อย่าวางใจคนประทุษร้ายมิตร

๔๖

โรคร้ายที่คอยรังควาน เป็นเหมือนหัวผีที่เจ็บปวดแสนทรมาน
ทำให้ผู้ที่ตกอยู่ในอำนาจต้องเข้าไปข้องเหมือนคนติดกับดัก
และเป็นเหมือนเปือกตมที่ไม่สะอาด ถ้าใครมีสติ หมั่นพิจารณา
โทษของกาม จะเกิดความเบื่อหน่ายคลายกำหนด แล้วจะมุ่ง
แสวงหาทางหลุดพ้นตามพุทธวิธี

พระลัมมาลัมพุทธเจ้าได้ปรารภเรื่องนี้ เพื่อเตือนพุทธ-
สาวกให้คลายจากความกำหนดยินดี จะได้หันกลับมาประพฤติ
ปฏิบัติธรรม เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง

*เรื่องมีอยู่ว่าในครั้งที่พระพุทธองค์ยังเป็นพระโพธิสัตว์อยู่
ชาตินั้นได้เกิดเป็นบุตรของคฤหบดี แต่พลัดไปเกิดในฤกษ์โจร
เมื่อเติบโตขึ้นเป็นโจรที่เก่งกาจ เพราะเป็นโจรที่ฉลาดมีปัญญามาก
หาตัวจับได้ยาก จนมีชื่อเสียงปรากฏโด่งดังไปทั่ว

พระเจ้าพรหมทัต จึงมีพระราชดำรัสให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษา
พระนคร ระดมพลครั้งใหญ่เพื่อรวบรวมกำลังจับโจรมาให้ได้
โดยวางกำลังไปทั่วทุกหนทุกแห่งอย่างหนาแน่น ชุ่มชอนผู้คนไว้
ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน จนในที่สุดก็จับโจรได้ พระมหา-
กษัตริย์มีรับสั่งให้นำไปตัดศีรษะ พวกเจ้าหน้าที่จึงจับโจรมัดมือ

อย่าวางใจคนประทุษร้ายมิตร

๔๓

โพล่หลัง สวมพวงมาลัยดอกชบาสีแดงให้ แล้วรอยผงอิฐลงบนศิระชะ นำไปโยยตีด้วยหวายที่ทาง ๔ แพร่ง จากนั้นพาไปสู่ตะแลงแกงที่ประหาร

ครั้งนั้น หญิงงามเมืองคนหนึ่งอยู่ในกรุงสวตถี มีนามว่า **สามา** นางมีหญิงบริวารอยู่ถึง ๕๐๐ คน ทั้งสนิทสนมคุ้นเคยกับพระราชชา ในเวลานั้นนางอยู่ใกล้ที่ประทับ ได้เห็นโจรสล่องามมีรูปสมบัติที่งดงามราวกับเทพบุตร เกิดมีจิตปฏิพัทธ์รักใคร่ นางจึงคิดหาอุบายที่จะให้ได้มาเป็นสามี โดยวางแผนให้สาวใช้ถือทรัพย์พันทหนึ่งไปมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ บอกว่าโจรคนนี้เป็นพี่ชายของนางสามาซึ่งคุ้นเคยกับพระราชชา ขอให้เจ้าหน้าที่รับทรัพย์แล้วปล่อยโจรไป เจ้าหน้าที่รักษาพระนครตอบว่า ถ้าจะให้ปล่อยโจรต้องหาคนอื่นมาแทน หญิงนั้นจึงรีบกลับไปรายงานนางสามาทันที

ขณะนั้น มีบุตรเศรษฐีคนหนึ่งกำลังติดพันอยู่กับนางสามา โดยได้ให้ทรัพย์นางวันละพัน คำวันนั้น นางแสร้งทำเป็นร้องไห้บุตรเศรษฐีถามว่า “เจ้าร้องไห้เรื่องอะไรกัน” นางตอบว่า “โจรที่เขากำลังจะฆ่ามันเป็นพี่ชายของข้าเอง ข้าได้รับปากกับเจ้าหน้าที่ผู้รักษาพระนครว่า จะเอาทรัพย์พันทหนึ่งไปให้แล้วเขาจึงจะปล่อยตัว แต่ข้าไม่อาจเอาทรัพย์ส่งไปให้ได้” บุตรเศรษฐีจึงอาสาว่า “เรื่องแค่นี้ ข้าจะนำไปให้เอง”

อย่าวางใจคนประทุษร้ายมิตร

๔๘

นางสามาจึงพูดว่า “ถ้าอย่างนั้นท่านจงช่วยเอาทรัพย์ที่ท่านนำมานี้ ไปให้แก่เจ้าหน้าที่ด้วย” บุตรเศรษฐียินยอมทำตาม จึงถูกเจ้าหน้าที่จับเปลี่ยนตัวกับโจร โดยเจ้าหน้าที่ให้โจรนั่งอยู่ในยานที่ปกปิดมิดชิดส่งไปให้แก่นางสามา หลังจากจัดการเรียบร้อย เจ้าหน้าที่ได้ประกาศแก่คนทั้งหลายว่า โจรที่มีชื่อปรากฏโด่งดังนี้ จำเป็นจะต้องฆ่าในตอนกลางคืน เพื่อไม่ให้เป็นเสนียดแก่ผู้พบเห็น ครั้นได้เวลา จึงนำบุตรเศรษฐีนั้นไปตัดศีรษะแทน

ตั้งแต่นั้นมา นางสามาไม่คบหาชายอื่น พอใจชื่นชมอยู่แต่กับบุรุษนั้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากสามีเป็นบุรุษผู้มีปัญญา จึงคิดว่า “หญิงนี้เป็นคนประทุษร้ายมิตร ลงซาบไปมาได้เพื่อประโยชน์แก่ตน ถ้านางไปพอใจรักใคร่กับคนอื่นอีก อาจฆ่าเราเสีย เราควรจะหนีไปเสียให้ห่างไกล” คิดดังนี้แล้ว จึงชวนนางว่า “เราควรจะไปเปิดหูเปิดตานอกบ้านเที่ยวชมสวนกันบ้าง” นางสามารับว่าดี รีบขมิ้นมันจัดเตรียมข้าวของเครื่องใช้ของขบเคี้ยวให้เสร็จสรรพ แต่งตัวสวยงามด้วยเครื่องสรรพอาภรณ์ ขึ้นนั่งบนยานอันกำบังมิดชิดออกไปสู่อุทยานด้วยกัน เมื่อไปถึงแล้วทั้งสองพากันเดินเล่น บุรุษนั้นพาเดินหลบเข้าไปในพุ่มไม้ ทำที่เหมือนว่า ใครจะอภิรมย์ด้วย แล้วทำให้นางสลับไปโดยไม่ทันรู้ตัว

อย่าวางใจคนประทุษร้ายมิตร

๔๕

เมื่อนางสามาพืนขึ้นมาเหมือนหลับแล้วตื่นไม่เห็นสามี จึงไปไต่ถามสาวใช้ ครันได้รับคำตอบว่าไม่ทราบ นางคิดว่า สามี คงคิดว่านางตายแล้ว จึงหลบหนีไปเพราะกลัว นางเสียใจร้องไห้ พุ่มพ่ายเหมือนคนบ้า ไม่ยอมบริโภคอาหารถึง ๒ เวลา ไม่ ประดับประดาตกแต่งร่างกาย คิดแต่ว่า จักเสาะหาบุรุษที่รักนี้ กลับคืนมาให้ได้

นางจึงจ้างพวกนักฟ้อนรำหนึ่งพันตำลึง ให้เที่ยวแสดง ตามโรงมหรสพในที่ต่างๆ โดยขับร้องตามบทเพลงที่นางได้แต่งขึ้น พलगแนะนำว่า เมื่อพวกท่านขับเพลงนี้ในที่ใด ถ้าสามีของเรา อยู่ในที่นั้นจะรู้ตัว และเข้ามาพูดด้วย ขอให้ท่านจงพาเขามาหาเรา ถ้าเขาไม่มาให้ท่านส่งข่าวมาด้วย

พวกนักฟ้อนรำพากันออกจากกรุงพาราณสี เที่ยวเล่น มหรสพไปในที่ต่างๆ จนกระทั่งถึงบ้านแถบชายแดนตำบลหนึ่ง ซึ่งบุรุษนั้นอาศัยอยู่ พวกเขาร้องเพลงซึ่งมีเนื้อร้องทำนองว่า ท่านกอดรัดนางสามาที่พุ่มชบาแดงด้วยแขนของท่าน บัดนี้นาง ส่งข่าวมาถึงท่านว่านางอยู่สบายดี ดังนี้ เป็นต้น

เมื่อบุรุษนั้นได้ฟังก็เข้าใจได้ทันทีว่าหมายถึงใคร จึง เข้าไปหาพलगกล่าวว่า “แม้มีผู้มาพูดขึ้นว่า ลมสามารถพัดภูเขา ทั้งลูกไปได้ เราจักไม่เชื่อ และจะไม่ตามพวกท่านกลับไป นางสามา

อย่าวางใจคนประทุษร้ายมิตร

๕๐

ได้เปลี่ยนตัวเรากับผู้ที่หวังดีต่อนาง นางจึงเป็นผู้ประทุษร้ายมิตร เราจะหนีไปให้ห่างไกลยิ่งกว่านี้อีก”

พวกนักพ่อนรำพากันกลับไปรายงานนางสามา นางได้แต่โศกเศร้าเสียใจไปจนตลอดชีวิต ครั้นพระลัมมาลัมพทุรเจ้าทรงแสดงเรื่องในอดีตเป็นอุทาหรณ์แล้ว จึงทรงประกาศอริยสัจ ๔ สืบต่อไป ทำให้พุทธบริษัททั้งหลายทั้งมนุษย์และเทวดาได้มีดวงตาเห็นธรรมกันมากมาย

ในเรื่องนี้ เราอาจจะคิดสงสัยว่า เหตุไรผู้เป็นบรมโพธิสัตว์เป็นหน่อเนื้อพุทธางกูรจึงมาเกิดเป็นโจร เนื่องจากกิเลสกรรมวิบากเป็นเรื่องลึกซึ้ง แม้เป็นบรมโพธิสัตว์ยังถูกบังคับได้ เพราะยังเป็นบ่าวเป็นทาสเขาอยู่ คือ ยังอยู่ภายใต้กฎแห่งกรรม กฎของไตรลักษณ์ ฉะนั้นอย่าประมาท ชะล่าใจ กรรมในอดีตที่เราเคยทำผิดพลาดมีมากมาย ไม่รู้ว่าเมื่อไรกรรมนั้นจะตามมาให้ผล คติของเรายังไม่แน่นอน ดีที่สุดคือต่อไปนี้กรรมชั่วอย่าไปทำเพิ่ม ให้สร้างแต่กรรมดี ทำใจให้ใส ถ้าใจใส ดวงปัญญาเราจะได้สว่างไสวเหมือนพระบรมโพธิสัตว์ ที่ท่านไม่ประมาทไม่วางใจในผู้ประทุษร้ายมิตร ท่านจึงเอาตัวรอดได้ หลวงพ่อได้นำเรื่องราวของท่านมาเป็นคติเตือนใจให้เราได้คิด จะได้มีสติในการดำเนินชีวิต และจะได้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างปลอดภัยและมีชัยชนะ

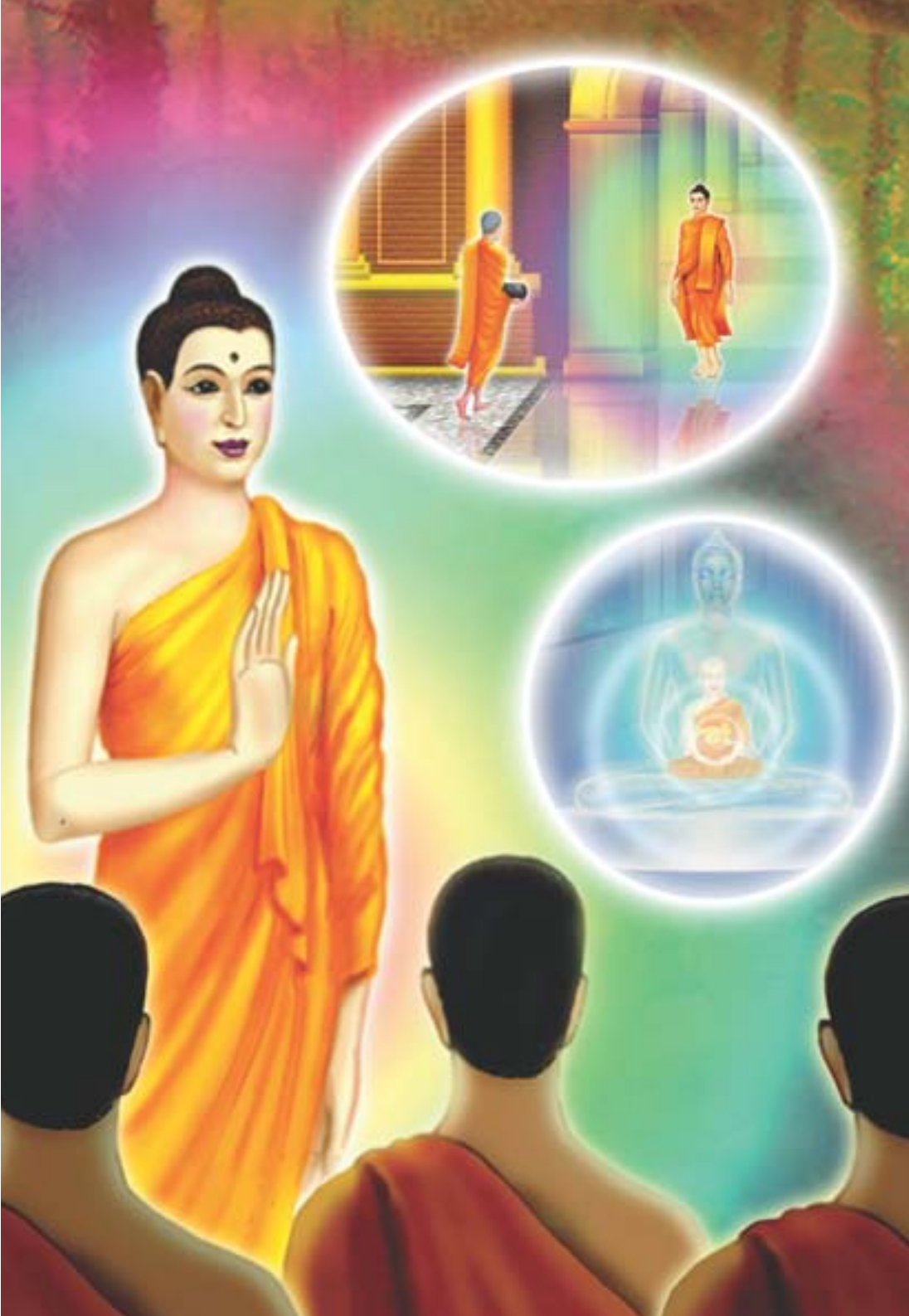
ม ง ค ล ที่ ๒

ค บ บั ณ ทิ ต

บั ณ ทิ ต ที่ แท้ จ ริ ง

แท้จริง บุคคลผู้มีปกติเที่ยวสมคบคนพาล ย่อมเศร้า-
โศกสิ้นกาลนาน เพราะการอยู่ร่วมกันกับคนพาล เป็นเหตุนำ
ทุกข์มาให้ เหมือนการอยู่ร่วมกับศัตรู ส่วนบัณฑิตมีการอยู่
ร่วมกันเป็นสุขเหมือนอยู่ในสมาคมแห่งหมู่ญาติเพราะเหตุนั้นแล
นรชนพึงคบบัณฑิตผู้มีปัญญา เป็นพหูสูต เอาการเอางาน มีศีล
มีวัตร ไกลจากกิเลส และเป็นสัตบุรุษ เปรียบดังพระจันทร์
คบกับอากาศ อันเป็นทางโคจรแห่งดวงดาว ฉะนั้น

บัณฑิตที่แท้จริง

๕๓

ทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้มีสิ่งที่จะต้องศึกษาควบคู่กันไปอยู่ ๒ ประการ คือ การศึกษาวิชาความรู้ทางโลก และการศึกษาวิชาความรู้ทางธรรม การศึกษาวิชาความรู้ทางโลก มีเป้าหมายเพื่อให้เรารู้จักวิธีแสวงหาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตน ทำให้เราได้รับความสุขและความสำเร็จในชีวิต

การศึกษาคำรู้ในทางธรรม มีเป้าหมายเพื่อฝึกฝนอบรมจิตใจของเราให้สะอาด บริสุทธิ์ เพื่อจะได้เข้าถึงแหล่งแห่งสติ แหล่งแห่งปัญญาที่สมบูรณ์ ซึ่งจะส่งผลให้ชีวิตจิตใจของเราสะอาดบริสุทธิ์สูงส่งยิ่งๆ ขึ้น จนกระทั่งหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งหลาย ได้เข้าถึงความสุขที่แท้จริง ที่อยู่ภายในตัวของเรา

มีธรรมภาษิตที่ปรากฏใน มังคลัตถปิณี ว่า

“พาลสงคตจาริ ทิ	ทิมมทธาน โสจติ
ทุกุโข พาลเอหิ ส่วาโส	อมิตเตเนว สพุพพา
ธีโร จ สุขส่วาโส	ฉาติน่ว สมากโม

ตสฺมา ทิ

ธีรมจ ปณณมจ พหุสสุตมจ

โธรยหสีล วตวนตมริย

ตํ ตาทิสํ สปริสํ สุมธ

ภเชถ นกฺขตฺตปถว จนฺทิมมา

บัณฑิตที่แท้จริง

๕๔

แท้จริง บุคคลผู้มีปกติเที่ยวสมคบคนพาล ย่อมเศร้าโศก
สิ้นกาลนาน เพราะการอยู่ร่วมกันกับคนพาล เป็นเหตุนำ
ทุกข์มาให้ เหมือนการอยู่ร่วมกับศัตรู ส่วนบัณฑิตมีการอยู่
ร่วมกันเป็นสุข เหมือนอยู่ในสมาคมแห่งหมู่ญาติ เพราะเหตุ
นั้นแล นรชนพึงคบบัณฑิตผู้มีปัญญา เป็นพหูสูต เอาการ
เอางาน มีศีล มีวัตร ไกลจากกิเลส และเป็นสัตบุรุษ เปรียบดัง
พระจันทร์คบกับอากาศ อันเป็นทางโคจรแห่งดวงดาว ฉะนั้น”

การคบกับคนพาลย่อมนำมาซึ่งความเสื่อม เพราะปกติ
คนพาลมักจะชักนำไปในทางที่ผิด เนื่องจากเป็นผู้มีใจขุนมัวเป็น
ปกติ จึงมีความเห็นผิด ก่อให้เกิดความทุกข์ต่อตนเองและผู้อื่น
เหมือนใบไม้ที่ห่อหุ้มปลาเน่า ย่อมต้องพลอยเหม็นแปร๊ดเป็น
ไปด้วย ฉนใด ผู้ที่คบคนพาลก็ต้องพลอยเสียชื่อเสียง และ
เดือดร้อนใจไปด้วย ฉนนัน

ส่วนการคบกับบัณฑิต ย่อมนำมาซึ่งความสุขความเจริญ
รุ่งเรือง เพราะบัณฑิตจะคอยชี้แนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ สิ่ง
ถูกต้องดีงาม เนื่องจากเป็นผู้มีใจใสเป็นปกติ มีความเห็นถูกต้อง
ตรงไปตามความเป็นจริง รู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรดี อะไรชั่ว
อะไรเป็นประโยชน์ และอะไรไม่เป็นประโยชน์ การอยู่ร่วมกับ
บัณฑิตจึงเป็นสุข เหมือนอยู่ท่ามกลางสมาคมของหมู่ญาติมิตรที่
มีความปรารถนาดีต่อกัน

บัณฑิตที่แท้จริง

๕๕

มนุษย์ทุกคนในโลกนี้ ต่างมีความปรารถนาเหมือนกัน คือ ปรารถนาความสุขและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ที่สมบูรณ์ มีความรู้ความสามารถ แตกฉานทั้งทางโลกและทางธรรม จึงได้พยายามศึกษาหาความรู้ให้สูงขึ้นไปตามลำดับ ตั้งแต่ชั้นประถม มัธยม อุดมศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เมื่อจบปริญญาแล้ว เขาก็เรียกว่า “เป็นบัณฑิต” “เป็นมหาบัณฑิต” “เป็นดอกเตอร์” ได้รับการยอมรับจากสังคมว่า เป็นคนมีความรู้ คนมีปัญญา นี่คือ บัณฑิตในทางโลก

สำหรับบัณฑิตในทางธรรม หมายถึงผู้มีคุณธรรมภายใน ซึ่งมีอยู่หลายระดับถึง ๑๘ ชั้นด้วยกัน ตั้งแต่กายมนุษย์ กาย-มนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กาย-รูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม กายอรูปพรหมละเอียด กาย-ธรรมโคตรภู กายธรรมโคตรภูละเอียด กายธรรมพระโสดาบัน กายธรรมพระโสดาบันละเอียด กายธรรมพระสกทาคามี กาย-ธรรมพระสกทาคามีละเอียด กายธรรมพระอนาคามี กายธรรม-พระอนาคามีละเอียด กายธรรมพระอรหัต และกายธรรมพระ-อรหัตละเอียด ทั้งหมดนี้เป็นบัณฑิตที่มีอยู่ภายในตัวของมนุษย์ทุกคน ละเอียดเป็นชั้นๆ เข้าไป มีความฉลาด ความรอบรู้เพิ่มขึ้น ไปตามลำดับ

ถ้าเราเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด เราจะมีความรู้ในระดับ

บัณฑิตที่แท้จริง

๕๖

ของกายมนุษย์ละเอียด เป็นชีวิตที่ละเอียดกว่า ประณีตกว่ากาย-
มนุษย์หยาบ และจะเห็นไปตามความเป็นจริงว่า กายมนุษย์เป็น
ของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา เป็นเพียงแค่เครื่องอาศัยอยู่
ชั่วคราวเท่านั้น

พอเข้าถึงกายทิพย์ เราจะมีความรู้ในระดับของกายทิพย์
รู้ทั่วถึงหมดในสุคติโลกสวรรค์ กายทิพย์จะสวยงามกว่า
กายมนุษย์ละเอียด มีเครื่องประดับที่ละเอียดกว่า ประณีตกว่า
มีความสุขเพิ่มขึ้น

เมื่อเข้าถึงกายรูปพรหม ก็จะมีรู้ทั่วถึงในรูปภพ ละเอียดกว่า
ประณีตกว่ากายทิพย์ มีความสุขอยู่ในฌานสมาบัติ เข้าถึงกาย-
อรูปพรหม เราจะรู้ทั่วถึงในอรูปภพ ละเอียดกว่า ประณีตหนักยิ่งขึ้น
มีความสุขอยู่ในอรุปรมาณสมาบัติ เมื่อเข้าถึงกายธรรม ก็จะมีรู้ทั่ว
ถึงภพสาม โลกกันตร์ นิพพาน รู้ทั้งหมด ทั้งรู้ทั้งเห็น อดีต ปัจจุบัน
และอนาคต ทะลุโปร่งไปหมด รู้เห็นทุกสิ่งไปตามความเป็นจริง

กายธรรมนี้ เป็นกายที่สมบูรณ์ด้วยลักษณะมหาบุรุษ
ทุกประการ งามไม่มีที่ติ เรียกว่าพุทธรัตนะ เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้
เบิกบานแล้ว เป็นผู้รู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอด เพราะรู้ได้รอบตัว
เห็นได้รอบตัว ไม่มีอะไรกำบังขบขวางของธรรมจักรและ
ญาณทัสสนะ เป็นผู้ตื่นจากกิเลสทั้งหลาย จิตใจเบิกบาน สว่างไสว

บัณฑิตที่แท้จริง

๕๓

มีความบริสุทธิ์ มีดวงปัญญาอันเลิศ และมีมหากรุณาธิคุณ
ประชุมรวมกันอยู่ในกายธรรม ดังนั้นกายธรรมจึงเป็นจุดเริ่มต้น
ของพระพุทธศาสนา

กายธรรมโคตรภูเป็นกายธรรมเบื้องต้น คือ พ้นจาก
ภาวะของปุถุชน แต่ยังไม่เป็นพระอรหันต์ พอเข้าถึงกายธรรม-
พระโสดาบัน ละสังโยชน์เบื้องต้นได้ ๓ อย่าง กิเลสก็เบาบางลงไป
เข้าถึงกายธรรมพระสกทาคามี กิเลสก็เบาบางลงไปอีก เข้าถึง
กายธรรมพระอนาคามี ละสังโยชน์เบื้องต้นได้หมด เมื่อเข้าถึง
กายธรรมพระอรหันต์ ละสังโยชน์ได้ทั้งหมด ลั่นเชื่อไม่เหลือเศษ
ไม่มีอะไรมาปิดบังธรรมจักษุและญาณทัสสนะของกายธรรม
พระอรหันต์ได้ กายธรรมอรหันต์นี้แหละจึงได้ชื่อว่า เป็นบัณฑิต
ที่แท้จริง ถ้าอยากรู้ว่าบัณฑิตที่แท้จริงเป็นอย่างไร ก็ให้เอาใจ
หยุดไปที่ศูนย์กลางกาย

*ในสมัยพุทธกาล มีเด็กน้อยคนหนึ่งชื่อ “บัณฑิต” เมื่ออายุ
๗ ขวบ ได้ขออนุญาตบิดามารดาออกบวชเป็นสามเณรในสำนัก
ของพระสารีบุตร และในวันที่ ๘ ของการบวชนั่นเอง ขณะที่
สามเณรบัณฑิตกำลังเดินบิณฑบาตตามหลังพระเถระ สามเณร

บัณฑิตที่แท้จริง

๕๘

เห็นเหมือนน้ำแห่งหนึ่ง จึงได้เรียนถามพระสารีบุตรว่า “สิ่งนี้เขาเรียกว่าอะไร มีไว้ทำอะไร ขอรับ” พระสารีบุตรตอบว่า “เขาเรียกว่าเหมือง มีไว้สำหรับไขน้ำเข้าไปในนาข้าว” สามเณรถามต่อว่า “น้ำมีจิตไหม ขอรับ” พระเถระตอบว่า “ไม่มีจิต”

สามเณรเกิดความคิดว่า “ถ้าคนทั้งหลายไขน้ำซึ่งไม่มีจิตเข้าไปสู่ที่ที่ตนปรารถนา แล้วทำการงานได้ เหตุไฉนคนซึ่งมีจิตแท้ๆ จะไม่อาจทำจิตของตนให้เป็นไปตามอำนาจ แล้วบำเพ็ญสมณธรรม”

สามเณรเดินต่อไป เห็นช่างศรกำลังเอาลูกศรลงไฟ เล็งด้วยหางตา แล้วตัดให้ตรง จึงเรียนถามพระเถระว่า “พวกเขาทำอะไรกันขอรับ” พระเถระตอบว่า “เขาเอาลูกศรลงไฟแล้วตัดให้ตรง” “แล้วลูกศรมีจิตไหม ขอรับ” พระเถระตอบว่า “ไม่มีจิต” สามเณรคิดว่า “ถ้าคนทั้งหลายถือเอาลูกศรอันไม่มีจิต ลงไฟแล้วตัดให้ตรงได้ เพราะเหตุไร คนซึ่งมีจิต จะไม่อาจทำจิตของตนให้เป็นไปในอำนาจ แล้วบำเพ็ญสมณธรรมเล่า”

ครั้นสามเณรเดินต่อไป เห็นช่างไม้กำลังตากไม้ เพื่อทำกงคุมและล้อเกวียน จึงเรียนถามพระเถระว่า “เขาตากไม้เพื่อทำอะไรกันขอรับ” พระเถระตอบว่า “เขาตากไม้เพื่อทำล้อของเกวียน” สามเณรถามต่อ “แล้วไม้เหล่านั้นมีจิตไหม ขอรับ”

บัณฑิตที่แท้จริง

๕๕

พระเถระตอบว่า “ไม่มีจิต” สามเณรได้มีความคิดขึ้นมาว่า “ถ้าคนทั้งหลาย ถือเอาท่อนไม้ที่ไม่มีจิต ทำเป็นล้อได้ เพราะเหตุไร คนผู้มีจิตจึงไม่อาจทำจิตของตนให้เป็นไปในอำนาจ แล้วบำเพ็ญสมณธรรมเล่า”

เมื่อสามเณรบัณฑิตได้เห็นสิ่งต่างๆ แล้วพิจารณาอย่างแยบคาย จึงได้กราบเรียนพระเถระว่า “กระผมจะขอลับวัดก่อน ขอให้พระอาจารย์กรุณานำอาหารที่มีปลาตะเพียน มาให้กระผมด้วย ขอรับ” พระเถระถามว่า “เราจะหาได้จากที่ไหนละสามเณร” สามเณรตอบว่า “หากไม่ได้ด้วยบุญของท่านอาจารย์ คงจะได้ด้วยบุญของกระผม ขอรับ”

พระสารีบุตรทราบจุดมุ่งหมายของสามเณร จึงอนุญาตให้กลับ เมื่อสามเณรกลับมาถึงที่พักแล้ว ก็ตั้งใจบำเพ็ญสมณธรรมเจริญสมาธิภาวนา ส่วนพระสารีบุตรได้บิณฑบาตไปถึงเรือนของอุปัฏฐากท่านหนึ่ง วันนั้นอุปัฏฐากได้ปลาตะเพียนมาหลายตัว จึงนำมาปรุงเป็นอาหาร เมื่อเห็นพระเถระมาก็ดีใจ นิมนต์ให้ท่านรับบิณฑบาต ได้ถวายข้าวยาคุและปลาตะเพียน หลังจากที่พระเถระได้ฉันภัตตาหารแล้ว ท่านได้นำอาหารส่วนที่เป็นของสามเณรกลับมายังที่พักด้วย

ขณะนั้น สามเณรกำลังเจริญภาวนา เป็นผู้มีความเพียร

บัณฑิตที่แท้จริง

๖๐

มีจิตตั้งมั่นหยั่งลงสู่สมาธิ ได้บรรลุผล ๓ คือ โสตาปัตติผล สกิทาคามีผล และอนาคามีผล พระบรมศาสดาทรงทราบเรื่องราวของสามเณรโดยตลอด ด้วยพระลัทธิปัญญุตญาณ ทรงดำริว่า บัดนี้ สามเณรบัณฑิตได้บรรลุอนาคามีผลแล้ว และอุปนิสัยแห่งอหัตตผลของสามเณรนั้นมีอยู่ สารีบุตรซึ่งยังไม่ทราบถึงการบรรลุธรรมของเธอ จะนำอาหารมาให้ ซึ่งจะทำให้การบำเพ็ญสมณธรรมของเธอเสียไป”

พระพุทธองค์จึงเสด็จไปดักรอพระสารีบุตรอยู่ที่ซุ้มประตู เมื่อพระสารีบุตรมาถึง พระพุทธองค์ได้ตรัสถามปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องอาหาร เวทนา รูป และผัสสะ ขณะที่พระสารีบุตรกำลังตอบปัญหาของพระพุทธองค์อยู่นั้นเอง สามเณรบัณฑิตได้บรรลุอหัตตผล พร้อมด้วยปฏิสัมภิทาทั้งหลาย พระพุทธองค์ทรงทราบด้วยพระญาณแล้ว จึงทรงอนุญาตให้พระสารีบุตรนำอาหารไปให้สามเณร

บ่ายวันนั้นเอง ขณะที่พระภิกษุทั้งหลายกำลังสนทนากัน ด้วยเรื่องการบรรลุอหัตตผลของสามเณรบัณฑิต เมื่อพระบรมศาสดาเสด็จมา แล้วตรัสว่า

“ภิกษุทั้งหลาย ในเวลาผู้มีบุญบำเพ็ญสมณธรรม จันทเทพบุตรนุद्धัมมทลพระจันทร์ไว้ สุริยเทพบุตรนุद्धัมมทล

บัณฑิตที่แท้จริง

๖๑

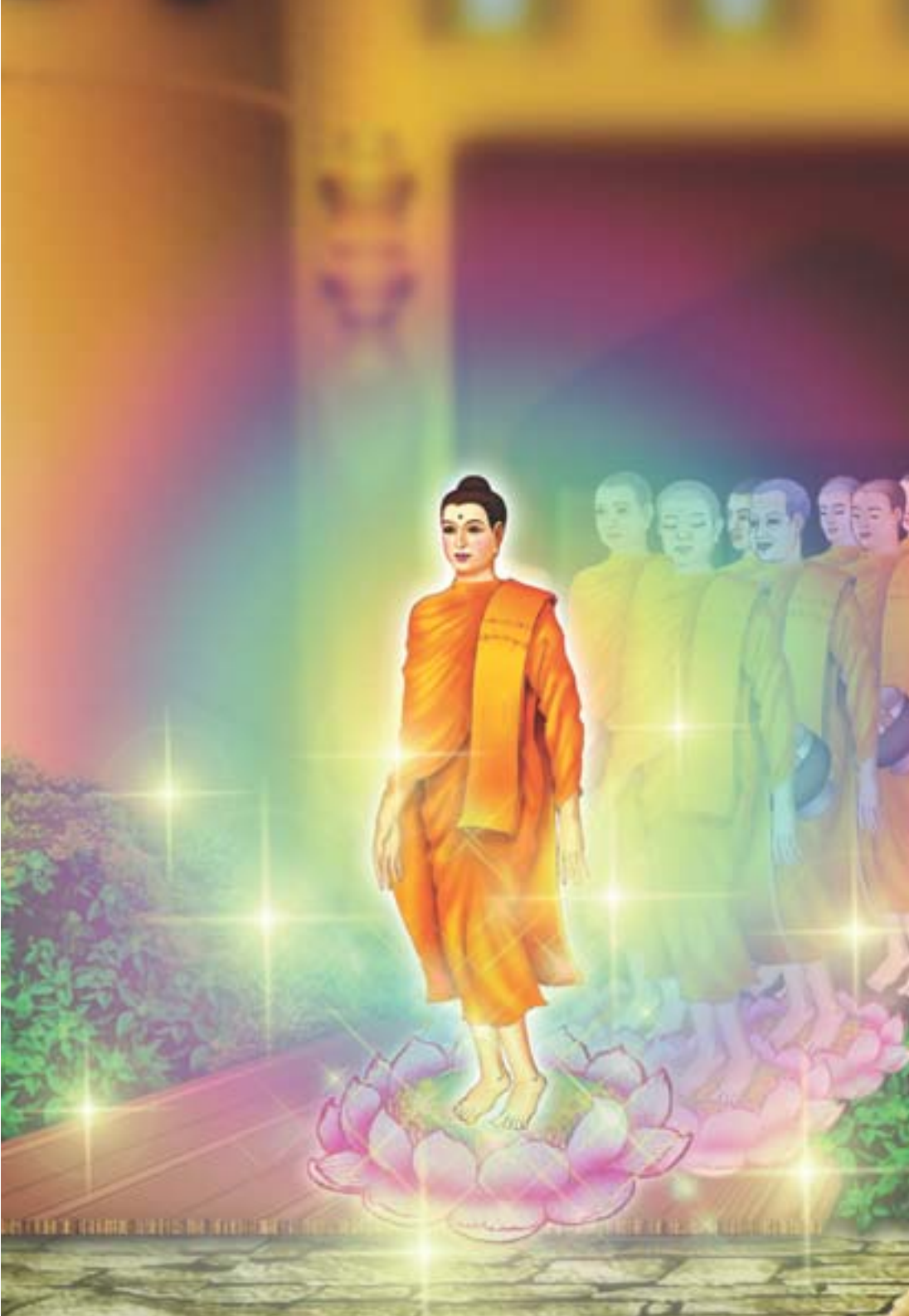
พระอาทิตย์ไว้ ท้าวมหาราชทั้ง ๔ ได้ยืนอารักขาทั้ง ๔ ทิศ
ท้าวลักกเทวราชยืนอารักขาที่ประตูห้องพัก แม้เราตถาคต
ก็มีอาจนั่งอยู่ได้ ยังต้องไปยืนอารักขาบุตรของเรา ที่ชุมประตู

ธรรมดาบัณฑิต เห็นคนไข่น้ำเข้านา เห็นช่างครดตลูกศร
ให้ตรง เห็นช่างถากไม้แล้ว ย่อมถือเอาเหตุนั้นเป็นอารมณ์
มีปัญญารู้แจ้งแทงตลอดในอรรถเหตุผลได้”

ดังนั้น ท่านสาธุชนทั้งหลายที่มีความรู้ในทางโลก จะจบ
ปริญญาระดับไหน มากมายก็สาขาก็ตาม อย่าเพิ่งหลงดีใจว่า
เรามีความรู้ทางโลกมากมายก่ายกองแล้ว แต่ยังมีความรู้อีก
ชนิดหนึ่ง เป็นความรู้แจ้งภายในที่ละเอียดลึกซึ้งกว่า ซึ่งเราจะ
ต้องเรียนรู้ ไม่รู้ไม่ได้ เพราะไม่รู้แล้วไม่ปลอดภัย ส่วนความรู้ใน
ทางโลกบางสาขาวิชานั้น ไม่รู้ไม่เป็นไร

โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ในทางธรรมที่รู้ได้ด้วยธรรม-
กายนั้น ถ้าไม่รู้แล้ว เราจะต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในทะเลทุกข์
อยู่ร่ำไป เพราะฉะนั้นให้ทุกคนหมั่นทำใจหยุดใจนิ่งทุกวันทุกเวลา
เพื่อเข้าถึงธรรมกายให้ได้กันทุกคน

อ อ ง แ ท้
อ อ ง เ ที ย ม

การสมาคมกับสัตว์บุรุษแม้ครั้งเดียว ย่อมสามารถรักษา
ผู้นั้นไว้ได้ แต่การสมาคมกับสัตว์บุรุษแม้หลายครั้ง ก็รักษา
ไม่ได้ พึงอยู่ร่วมกับสัตว์บุรุษ พึงกระทำความสนิทสนมกับสัตว์บุรุษ
เพราะการรู้ทั่วถึงธรรมชาติของสัตว์บุรุษ ย่อมมีแต่ความเจริญไม่มีเสื่อม

ของแท้ ของเทียม

๖๔

มนุษย์ทุกคนในโลกล้วนปรารถนาความสุข และกำลังแสวงหาสิ่งที่เป็นสรณะอันแท้จริง ต่างก็อยากจะรู้เรื่องราวของตัวเองว่าเกิดมาจากไหน มาทำไม อะไรคือเป้าหมายของชีวิต แต่การที่จะรู้เห็นสิ่งเหล่านี้ได้ ต้องอาศัยตัวของเรา ที่ปฏิบัติ-ธรรมจนเกิดความรู้แจ้ง เป็นความรู้ที่เกิดจากการทำภาวนา ที่เรียกว่า “ภาวนามยปัญญา” คือการทำให้หยุดนิ่งอยู่ภายใน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ใน มหาสุตโสมชาดก ว่า

“การสมาคมกับสัตบุรุษแม้ครั้งเดียวย่อมสามารถรักษาผู้นั้นไว้ได้ แต่การสมาคมกับอสัตบุรุษแม้หลายครั้ง ก็รักษาไม่ได้ พึงอยู่ร่วมกับสัตบุรุษ พึงกระทำความสนิทสนมกับสัตบุรุษ เพราะการรู้ทั่วถึงธรรมของสัตบุรุษ ย่อมมีแต่ความเจริญ ไม่มีเสื่อม ราชรถอันวิจิตรตระการต้ายิ่งคร่ำคร่าได้ และแม้สรีระก็เข้าถึงชราโดยแท้ ส่วนธรรมของสัตบุรุษย่อมไม่เข้าถึงความคร่ำคร่า สัตบุรุษกับสัตบุรุษเท่านั้นรู้จักกันได้ ฟ้าและแผ่นดินไถลกัน ผังของมหาสมุทรก็ไถลกัน ข้าแต่พระราชา แต่ธรรมของสัตบุรุษและอสัตบุรุษ ไถลกันยิ่งกว่านั้น”

เมื่อเราจะคบกับใคร จะเคารพเลื่อมใสในผู้ใด หรือจะเชื่อฟังถ้อยคำของใคร เราควรพิจารณาให้ถ่องแท้ว่า บุคคลนั้นเป็นสัตบุรุษ หรือว่าเป็นอสัตบุรุษ หากเป็นอสัตบุรุษผู้ไม่มีศีล

ของแท้ ของเทียม

๖๕

ไม่มีธรรม เราอย่าไปเชื่อถือ เพราะจะทำให้เราเสียโอกาสในการสร้างบารมี แต่ถ้าหากเป็นลัทธิบรูซ ผู้มีคุณธรรม เราควรจะเชื่อฟังและประพฤติตามบุคคลนั้น

*ในสมัยพุทธกาล ณ กรุงสาวัตถี มีชายหนุ่ม ๒ คน เป็นเพื่อนรักกัน คนหนึ่งชื่อ “สิริคุตต์” เป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธานุศาสนาคคนหนึ่งชื่อ “ครหทินน์” เป็นสาวกของนิครนถ์

พวกนิครนถ์มักพูดกับครหทินน์เสมอว่า “ให้ไปบอกสิริคุตต์ว่า การเข้าไปหาพระสมณโคดม นั้น ไม่มีประโยชน์อะไรหรอก ให้มาหาผู้เป็นเจ้านิครนถ์ มาถวายไทยธรรมแก่นิครนถ์ทั้งหลายจะดีกว่า”

ครหทินน์เพียรพยายามไปพูดกับสิริคุตต์อยู่เนืองๆ สิริคุตต์ก็ไม่ได้สนใจอะไร แต่เมื่อถูกรบเร้าบ่อยเข้า จึงถามเพื่อนไปว่า

“พระผู้เป็นเจ้าของท่านรู้อะไรบ้างล่ะ”

ครหทินน์ตอบด้วยความภาคภูมิใจว่า “โอ ท่านอย่าพูดอย่างนี้ ขึ้นชื่อว่าสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของเราไม่รู้เป็นไม่มี ท่านรู้ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รู้ว่าอะไรจะเกิด อะไรไม่เกิด รู้การกระทำทั้งกาย วาจา ใจ ของเราเชียวนะ”

ของแท้ ของเทียม

๖๖

สิริคุตต์จึงกล่าวว่า “เรื่องนี้ผมไม่ทราบมาก่อนเลย ผมอยากจะเห็นภาพของพระผู้เป็นเจ้านิครนถ์ ฉะนั้นขอช่วยนิมนต์ให้ท่านมาฉันภัตตาหารที่บ้านผมในวันพรุ่งนี้หน่อยเถอะ”

ครหทินนดีใจจึงรีบไปแจ้งข่าวกับนิครนถ์ทั้งหลาย พวกนิครนถ์ทราบรู้สึกกระหยิ่มใจ คิดว่ากิจของเราสำเร็จแล้ว ลากลักการะมากมายจะเกิดขึ้นแก่เราอย่างแน่นอน

วันรุ่งขึ้น เมื่อนิครนถ์ ๕๐๐ คน มาถึง สิริคุตต์ออกไปต้อนรับ พลังนึกในใจว่า “หากนิครนถ์เหล่านี้เป็นผู้รู้จริง จงอย่าเข้ามาในเรือน เพราะในเรือนนี้ไม่มีภัตตาหาร มีแต่หลุมคูถ”

จากนั้นได้นิมนต์นิครนถ์ให้เข้าไป พวกนิครนถ์ไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น จึงตามเข้าไป พ่อบ้านได้ชี้แจงนิครนถ์เหล่านั้นว่าเป็นธรรมเนียมของที่บ้านว่า เมื่อจะนั่งต้องนั่งพร้อมกัน ทันทีที่พวกนิครนถ์ทั้ง ๕๐๐ คน นั่งลงพร้อมๆ กันบนอาสนะที่อยู่เหนือหลุมคูถ ทั้งหมดก็ตกลงไปในหลุมคูถ ได้รับความอับอายขายหน้าไปตามๆ กัน

เวลาผ่านไปครึ่งเดือน สิริคุตต์ได้กล่าวกับครหทินนบ้างว่า “ท่านเข้าไปหานิครนถ์เหล่านั้น จะมีประโยชน์อะไร ไปหาพระบรมศาสดากว่า”

ครหทินนนั้นปรารถนาจะได้ยินคำนี้มานานแล้ว เพราะ

ของแท้ ของเทียม

๖๗

อยากแก้แค้น จึงถามลิริคุตต์ว่า “พระศาสดาของท่านรู้อะไรบ้าง”

ลิริคุตต์จึงกล่าวสรรเสริญพระบรมศาสดาว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เป็นผู้รู้แจ้งแทงตลอด ทั้งในอดีต ปัจจุบัน อนาคต พระพุทธรองค์ทรงเป็นบรมครูของมนุษย์และเทวาททั้งหลาย”

ครหทินน์ไม่ได้เชื่อหรอก แต่กล่าวว่า “ถ้าเช่นนั้น จงช่วยทูลนิมนต์พระบรมศาสดา และภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป มาเสวยภัตตาหารที่บ้านของข้าพเจ้าในวันพรุ่งนี้เถอะ”

ลิริคุตต์จึงไปเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา เพื่อกราบทูลเรื่องทั้งหมด พระพุทธรองค์ทรงรับนิมนต์ เพราะรู้ด้วยพุทธานุญาตว่า ในวันพรุ่งนี้ มหาชนจำนวนมากจะได้บรรลุธรรม ลิริคุตต์และครหทินน์ จะได้บรรลुเป็นพระโสดาบัน

ครหทินน์ให้ชุดหลุมใหญ่ในระหว่างเรือน ๒ หลัง นำไม้ตะเคียนมา ๘๐ เล่มเกวียน จุดไฟสุมตลอดคืน แล้วปกปิดอำพรางหลุมถ่านเพลิงไว้อย่างดี นำไม้ฟุมาวางเป็นสะพาน ด้วยหวังว่า ทันทีที่พระบรมศาสดาและพระภิกษุสงฆ์เหยียบบนไม้ฟุ ไม้ก็จะหัก พระพุทธรองค์พร้อมเหล่าภิกษุสงฆ์ก็จะตกลงไปในหลุมถ่านเพลิง อีกทั้งให้คนนำตุ่มเปล่ามาอำพราง ทำเป็นว่ามีภัตตาหารอยู่มากมาย

ของแท้ ของเทียม

๖๘

มหาชนมาประชุมรวมกันที่บ้านของครหทินน์ ครั้นถึงเวลา
พระบรมศาสดาเสด็จมาพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป ครหทินน์
ออกไปรับเสด็จ ถวายบังคมแล้วยืนประคองอัญชลียูเบื่อง
พระพักตร์ พลังคิดในใจว่า

“ถ้าพระองค์ทรงรู้เรื่องทุกเรื่อง ทรงรู้วาระจิตของสรรพ-
สัตว์ทั้งหลายจริง ขอพระองค์อย่าเสด็จเข้าไปสู่เรือนของข้า-
พระองค์ เพราะภัตตาหารต่างๆ นั้นไม่มี หากพระองค์เสด็จเข้าไป
ก็จะตกลงในหลุมถ่านเพลิง”

พระบรมศาสดาล่วงรู้ความคิดของครหทินน์ แต่ต้องการ
จะสงเคราะห์ จึงเสด็จไปบนหลุมถ่านเพลิงนั้น ด้วยพุทธานุภาพ
ดอกบัวใหญ่ได้ผุดขึ้นมารองรับพระบาท พระพุทธองค์เสด็จไป
ประทับที่พุทธอาสน์ แม้พระภิกษุสงฆ์ทั้ง ๕๐๐ รูป ก็ไปนั่งบน
อาสนะด้วยวิธีเดียวกัน ครหทินน์เห็นดังนั้น เกิดความเร่าร้อน
กระวนกระวายใจ รีบเข้าไปหาสิริคุตต์พลาغبอกว่า ไม่ได้เตรียม
อาหารไว้เลย สิริคุตต์จึงปลอบใจ และให้ครหทินน์ลองไปเปิดตุ่ม
ทันใดนั้น เขาก็ต้องตกใจ เมื่อเห็นตุ่มเหล่านั้นเต็มไปด้วย
ภัตตาหารมากมาย สรีระของเขาเต็มไปด้วยความปิติ เกิดจิต
เลื่อมใสในพระบรมศาสดา จึงได้น้อมถวายภัตตาหารด้วยความ
เคารพยิ่งนัก

ของแท้ ของเทียม

๖๕

เมื่อเสร็จภารกิจ พระพุทธองค์ทรงอนุโมทนา แล้วตรัสว่า “บุคคลไม่รู้คุณแห่งพระพุทธศาสนา และคุณแห่งพระสงฆ์สาวก เพราะไม่มีปัญญาจักขุ สรรพสัตว์ผู้ไม่มีปัญญาจักขุชื่อว่าเป็นผู้มีตบอด” ดังนี้แล้วตรัสพระคาถาว่า

“ยถา สงฺการธานสมฺมิตฺตํ	อฺชฺฉมิตฺตสมฺมิตฺตํ
ปทุมํ ตตฺถ ชาเยถ	สฺสจฺฉินฺธํ มโนรมํ
เอวํ สงฺการภูเตสฺส	อนฺธภูเต ปุณฺณชฺเชน
อติโรจติ ปญฺญา	สมฺมาสมฺพุทฺธสวโก

ดอกปทุมมีกลิ่นหอม พึงเกิดในกองแห่งหยากเยื่ออันเขาทิ้งแล้วในที่ไกลทางใหญ่นั้น ย่อมเป็นที่รื่นรมย์ใจ ฉันทิ พระสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อปุณฺณชฺชทั้งหลายผู้เป็นเพียงดังกองหยากเยื่อ ย่อมไพโรจน์ล่องปุณฺณชฺชทั้งหลายผู้เป็นดังคนบอดด้วยปัญญา ฉันทิ

เมื่อจบพระธรรมเทศนา มหาชนแปดหมื่นสี่พันได้บรรลุธรรมมาภิสมัย ครหทินน์และสิริคุตต์ได้บรรลุกายธรรมพระโสดาบัน และได้บำเพ็ญมหาทานบารมีในพระพุทธศาสนาจนตลอดอายุขัย

เราจะเห็นได้ว่า การที่เราจะคบกับใคร หรือรับฟังข้อมูลจากใครนั้น มีผลต่อชีวิตของเราอย่างมาก หากครหทินน์ไม่ได้

ของแท้ ของเทียม

๓๐

สิริคุตต์เป็นกัลยาณมิตร ชีวิตของเขาก็จะหลงผิด วนเวียนอยู่ในความมืด คืออวิชชา ครั้นได้ฟังธรรมของลัตบุรุษ คือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ชีวิตของเขาก็เปลี่ยนแปลงจากปฏิกุณไปสู่ความเป็นพระอริยเจ้า

ดังนั้น อย่าให้เวลาอันมีค่าของเรา สูญเสียไปกับการสมาคมกับผู้ไม่ประพฤติธรรม แต่ให้เราใช้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด สร้างบารมีให้เต็มที่ ดำเนินตามรอยบาทพระบรมศาสดา ลักวันหนึ่งเมื่อบารมีของเราเต็มเปี่ยม เราก็จะได้บรรลุมรรคผลนิพพานเช่นเดียวกับพระพุทธองค์ เมื่อเราเข้าถึงพระธรรมกาย ความลัษเลสสยในพระรัตนตรัยก็หมดไป เพราะฉะนั้นหมั่นทำหยุดทำนึ่งให้เข้าถึงธรรมกายกันทุกคน

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรมอันหนึ่งที่มีอุปการะมาก
เป็นไปเพื่อการเกิดขึ้นแห่งอริยมรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘
ธรรมอันหนึ่งเป็นไฉน คือ ความเป็นผู้มีกัลยาณมิตร ดูก่อน
ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้มีกัลยาณมิตร พึงหวังได้ว่าจักเจริญใน
อริยมรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘ จักกระทำให้มาก ซึ่งอริย-
มรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

๓๓

ความปรารถนาของมวลมนุษยชาติ ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน ล้วนปรารถนาให้โลกมีสันติสุขอันแท้จริง แต่ไม่มีใครรู้ว่า สันติสุขที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ไหน มีลักษณะอย่างไร และจะเข้าถึงได้อย่างไร จนกระทั่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงค้นพบหนทางสายกลาง และพบว่าโลกจะมีสันติสุขที่แท้จริง ก็ต่อเมื่อมนุษย์ได้ตั้งใจปฏิบัติธรรม จนเข้าถึงสันติสุขภายใน ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดแห่งความสุขที่แท้จริง และสันติสุขภายในจะเป็นจุดเริ่มต้นของสันติสุขภายนอกนั่นเอง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน กัลยาณมิตตสูตร ว่า

“เอกธมโม ภิกขเว พหุปกาโร อริยสส อฏฺฐังคิกสส มคฺคสส อูปาทาย ฯ กตโม เอกธมโม ฯ ยทิท กัลยาณมิตตตา ฯ กัลยาณมิตตสเสตฺ ภิกขเว ภิกขุโน ปาฏิกขั อริยํ อฏฺฐังคิกํ มคฺคํ ภาเวสฺสติ อริยํ อฏฺฐังคิกํ มคฺคํ พหุลีกริสฺสติ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรมอันหนึ่งที่มีอุปการะมาก เป็นไปเพื่อการเกิดขึ้นแห่งอริยมรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘ ธรรมอันหนึ่งเป็นไฉน คือ ความเป็นผู้มีกัลยาณมิตร ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้มีกัลยาณมิตร พึงหวังได้ว่าจักเจริญในอริยมรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘ จักกระทำให้มาก ซึ่งอริยมรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘”

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

๓๔

กัลยาณมิตร เป็นบุญนิมิตแห่งการเกิดขึ้นของอริยมรรค คำว่ากัลยาณมิตร มิได้หมายถึงเพื่อนที่ดีทั่วไปเท่านั้น แต่ยังหมายถึงบุคคลผู้เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติที่จะชี้แนะหนทางสว่าง ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องให้กับผู้อื่น เหมือนดังพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหลายที่ได้ทำหน้าที่ยอดกัลยาณมิตร เมื่อท่านได้พบหนทางอันประเสริฐ จึงได้อุทิศชีวิตทั้งหมด แนะนำสั่งสอนเวไนยสัตว์ให้ข้ามวัฏสงสาร ไปถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน บุคคลใดมีกัลยาณมิตร ชื่อว่าเป็นผู้ที่สั่งสมบุญไว้ดีแล้ว

การที่จะได้พบกับกัลยาณมิตรสักคน ไม่ใช่เรื่องง่าย บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้มีความเคารพ อ่อนน้อมถ่อมตน ยอมที่จะให้ผู้อื่นตักเตือน ชี้แนะข้อบกพร่อง ต้องลดทิฐิมานะ พร้อมทั้งจะรับฟังความเห็นของบุคคลทุกระดับไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เหนือกว่าเรา เสมอกับเรา หรือต่ำกว่าเรา เพราะกัลยาณมิตรนั้นอาจเป็นคนธรรมดา เป็นนักปราชญ์ หรือเป็นบัณฑิตก็ได้ หากรู้ว่าเขาเป็นคนดีมีคุณธรรม แนะนำแต่เรื่องที่เป็นบุญเป็นกุศล สามารถชี้หนทางสวรรค์ ปิตนรก และยกใจขึ้นสู่พระนิพพานได้ เราควรคบบุคคลเช่นนั้น เพราะเป็นบุคคลที่ทำให้ยากในโลก พระพุทธองค์จึงทรงสรรเสริญความเป็นผู้มีกัลยาณมิตร

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

๓๕

*สมัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราสมัยที่ยังอยู่ในระหว่างการสร้างบารมี ท่านได้เกิดเป็นพราหมณ์ชื่อ “โชติปาละ” ท่านมีเพื่อนเป็นช่างปั้นหม้อ ชื่อว่า “ขฏิการะ” แม้จะเกิดมา มีฐานะทางสังคมที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองก็เป็นเพื่อนรักกันมาตั้งแต่เด็ก เมื่อเจริญเติบโตขึ้น ขฏิการะได้ไปฟังธรรมจากพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดความเลื่อมใส จึงได้อุทิศตนเป็นอุบาสก ยึดเอาพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง เมื่อตัวเองได้พบเส้นทางสว่าง พบบุคคลผู้ประเสริฐอย่างพระบรมศาสดา ก็คิดอยากจะชวนโชติปาละเพื่อนรัก ให้มาฟังธรรมจากพระพุทธองค์ด้วย

ขฏิการะพยายามเกลี้ยกล่อม ชักชวนให้เพื่อนไปเฝ้าพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้าครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อนก็ไม่ยอมไป ขฏิการะจึงบอกกับเพื่อนว่า

“เพื่อนเอ๋ย การได้พบกับพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือว่าเป็นมงคลอย่างยิ่ง เราไปฟังธรรมจากพระพุทธองค์กันเถอะ”

เนื่องจากโชติปาละเกิดในตระกูลพราหมณ์ ไม่ได้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา จึงตอบว่า “การไปเฝ้าพระสมณะโสดัน จะมีประโยชน์อะไร ท่านไปคนเดียวเถอะ”

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

๓๖

แม้ฆฎิการะจะชวนก็ครั้งก็หนว่า การเห็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นเป็นสิ่งประเสริฐ การฟังธรรมจากพระพุทธองค์เป็นมงคล แต่ดูเหมือนว่าการชักชวนนั้นไม่ได้ผลเลย วันหนึ่งจึงหากุศโลบาย ชวนเพื่อนไปอาบน้ำที่แม่น้ำใกล้กับที่ประทับของพระบรมศาสดา หลังจากอาบน้ำแล้ว ฆฎิการะจึงชวนอีกครั้งว่า

“วิหารที่ประทับของพระพุทธองค์อยู่ใกล้ๆ นี่เอง เราไปเดินเล่นในวิหารกันเถอะ” โชติปาละไม่ยอมไป จะขอกลับบ้านทำเดี่ยว แม้จะถูกชักชวนอย่างไรก็ไม่คล้อยตาม

สุดท้ายฆฎิการะเห็นว่าชวนอย่างไรก็ไม่ไป ด้วยความจริงใจต่อเพื่อน จึงอุตมวຍမ္မของโชติปาละ เพื่อที่จะให้ไปเฝ้าพระพุทธองค์ให้ได้ โชติปาละเป็นผู้สั่งสมบุญมาดี เมื่อโดนเพื่อนดึงมวຍမ္မ จึงคิดว่า “น่าอัศจรรย์จริงหนอ ฆฎิการะผู้เป็นเพียงช่างปั้นหม้อ กลับมาดึงมวຍမ္မเราผู้เป็นเฝ้าพันธู์ของพระพรหมตามปกติเพื่อนของเราไม่เคยทำอย่างนี้ มีแต่ความปรารถนาดีต่อเรามาตลอด ไม่เคยชักชวนไปในทางที่ผิดเลย การไปพบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คงจะเป็นการดีเป็นแน่”

เมื่อคิดได้เช่นนี้ แทนที่จะโกรธมีทิฏฐิมานะ กลับตกลงใจจะไปเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยกัน เมื่อได้สนทนาธรรมและฟังธรรมจากพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า โชติปาละเกิดความ

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

๓๓

เลื่อมใสเป็นอย่างยิ่ง จึงชวนฆฎิกะระออกบวช แต่เนื่องจาก ฆฎิกะระต้องเลี้ยงดูบิดามารดาผู้ตาบอด จึงไม่อาจที่จะบวชได้ โชติปาละจึงตัดสินใจออกบวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา และได้ตั้งใจประพฤติธรรมจนตลอดอายุขัย

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท์ว่า “เธออย่า คิดว่าฆฎิกะระช่างปั้นหม้อเป็นเรตถาคต โชติपालพราหมณ์ ต่างหากที่เป็นเรตถาคตในชาตินั้น”

พระพุทธองค์ได้กัลยาณมิตร คือเพื่อนที่ประเสริฐอย่าง ฆฎิกะระ ทำให้เปลี่ยนจากผู้มีความเห็นผิด มาเป็นผู้มีความเห็น ถูกต้อง ได้มีโอกาสสร้างบารมี เพื่อการตรัสรู้พระอนุตตรสัมมา- สัมโพธิญาณ แม้พระองค์เองจะได้รับการพยากรณ์จาก พระสัมมา- สัมพุทธเจ้านับพระองค์ไม่ถ้วน ได้ชื่อว่าเป็นนิยตโพธิสัตว์ คือ เป็นบุคคลผู้เที่ยงแท้ต่อการบรรลुธรรมเป็นพระสัมมาสัมพุทธ- เจ้าแล้ว แต่ก็ยังต้องอาศัยกัลยาณมิตรคอยประคับประคอง เพื่อให้ไปถึงจุดหมายปลายทางอันสูงสุดของชีวิต เพราะ กัลยาณมิตรเป็นทั้งหมดของพรหมจรรย์ นั่นคือ การที่คนเราจะ ทำความดีให้ได้ตลอด หรือดำรงตนอยู่ในเพศพรหมจรรย์ให้ บริสุทธิ์บริบูรณ์ได้นั้น ต้องอาศัยกัลยาณมิตรคอยชี้แนะ พระพุทธองค์จึงตรัสว่า

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

๓๘

“เรายังไม่เล็งเห็นธรรมอันอื่นแม้สักอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเป็นเหตุให้อริยมรรค อันประกอบด้วยองค์ ๘ ที่ยังไม่เกิด ให้เกิดขึ้น หรือที่เกิดขึ้นแล้ว ให้เจริญยิ่งๆ ขึ้นไป เหมือนความเป็นผู้มีกัลยาณมิตรเลย”

จะเห็นได้ว่าการได้คบกับกัลยาณมิตร จะทำให้มรรคมีองค์ ๘ บริบูรณ์ มรรคมิ้องค์ ๘ มีดังนี้

๑. สัมมาทิฐิ มีความเห็นที่ถูกต้อง คือเห็นว่าการให้ทาน ดีจริง บิฑามารดาดีมีพระคุณจริง การบูชาบุคคลที่ควรบูชาดีจริง นรกสวรรค์มีจริง โลกนี้โลกหน้ามีจริง พระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีจริง

๒. สัมมาสังกัปปะ คือความดำริชอบ คิดออกจากกาม คิดออกจากความพยาบาท คิดออกจากการเบียดเบียน

๓. สัมมาวาจา คือมีวาจาชอบ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดหยาบคาย ไม่พูดเพ้อเจ้อ พูดแต่สิ่งที่เป็นกุศล ชักชวนให้คนทำความดี

๔. สัมมากัมมันตะ คือการกระทำที่ถูกต้อง ทำแต่ในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

๕. สัมมาอาชีวะ คือประกอบอาชีพสุจริต เว้นจากอาชีพที่พระพุทธองค์ทรงห้าม คือ ค้าอาวุธ ค้ามนุษย์ ค้ายาพิษ ค้ายาเสพติด ค้าสัตว์เพื่อนำไปฆ่า เพราะอาชีพเหล่านี้เป็นทางมาแห่ง

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

๓๕

บาปอกุศล

๖. สัมมาวายามะ คือมีความเพียรชอบ เพียรที่จะสั่งสมบุญให้ยิ่งๆ ขึ้นไป เพียรฝึกใจให้หยุดนิ่ง ไม่ประมาท

๗. สัมมาสติ คือมีสติชอบ มีความรู้ตัวทั่วพร้อม ใจไม่หลุดจากศูนย์กลางกาย

๘. สัมมาสมาธิ คือมีสมาธิชอบ ใจปักดิ่งไปที่ศูนย์กลางกาย มีใจตั้งมั่น อารมณ์เป็นหนึ่ง เป็นเอกัคคตารมณ์

เมื่อมรรคมือองค์ ๘ ครบถ้วนบริบูรณ์ ใจหยุดถูกส่วนเข้า ใจจะตกวบลงไปที่ศูนย์กลางกาย ดวงปฐมมรรคก็จะบังเกิดขึ้น เห็นเป็นดวงกลมใสแจ่มอยู่ภายใน ติดอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นหนทางเบื้องต้นที่จะดำเนินจิตเข้าไปในหนทางสายกลาง มุ่งตรงสู่อายตนะนิพพานอันเป็นจุดหมายปลายทางของทุกชีวิต เพราะฉะนั้นปฐมมรรคจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่จะเข้าถึงธรรมกาย

เมื่อเอาใจหยุดต่อไปในกลางดวงปฐมมรรค เราก็จะพบ ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ซ้อนกันเข้าไปเรื่อยๆ ตามลำดับจนเข้าถึงกายมุนุษย์ละเอียด หยุดนิ่งในกลางกายมุนุษย์ละเอียด ก็จะได้เห็นดวงธรรม ๖ ดวง ซ้อนกันอยู่ สุดกลางดวงที่ ๖ จะเข้าถึงกายทิพย์ที่ละเอียดกว่า ประณีตกว่า วางใจหยุดนิ่งกลางของกลางต่อไป ก็จะได้เข้าถึง

ผู้เป็นแสงสว่างของโลก

๘๐

ดวงธรรมอีก ๖ ดวง จะเข้าไปพบกายรูปพรหม กายอรุปรหม และกายธรรมไปตามลำดับ กายธรรมมีลักษณะที่สวยงาม เกตุดอกบัวตูม ใสเป็นแก้ว สมบูรณ์ด้วยลักษณะมหาบุรุษ งามไม่มี ที่ติ งามกว่าทุกกายที่ผ่านมา

กายธรรมหรือธรรมกายนี้แหละ เป็นที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริง เมื่อเราเข้าถึงแล้ว พึ่งท่านได้ เวลาทุกข์ก็ช่วยให้เราพ้นทุกข์ เวลามีความสุข ก็เพิ่มเติมความสุขได้ จะรู้สึกอบอุ่นใจและปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นภัยในอบายภูมิ หรือภัยในสังสารวัฏ เราจะปลอดภัย จากภัยพิบัติทั้งหมด เข้าถึงธรรมกายแล้วปิดประตูอบายภูมิได้ ก่อนหลับตาลาโลก ถ้าเห็นธรรมกายใสแจ่ม สว่างไสวอยู่ภายใน สุกตฤมีย่อมเป็นที่ไป อยากไปเกิดในภพภูมิไหน สวรรค์ชั้นไหน เลือกได้ตั้งใจปรารถนา

เพราะฉะนั้น ให้ตั้งใจฝึกใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงธรรมกาย ให้ได้ อย่าเอาภารกิจประจำวันมาเป็นข้ออ้าง ที่จะทำให้เรา เกียจคร้าน หรือทอดธุระในการปฏิบัติธรรม เพราะชีวิตของเรา ที่อยู่ในโลกนี้มีเวลาอยู่จำกัด อย่ามัวประมาท สนุกสนาน เพลิดเพลินไปวันๆ ควรทำวันนี้ให้ดีที่สุด ด้วยการทำให้หยุดนิ่ง ทำเช่นนี้ไปทุกๆ วัน เราก็จะสมปรารถนา ได้เข้าถึงพระธรรมกาย กันทุกคน

ผู้ ก มิ ตร ไ ว้ ดี ก ว่ า

ถ้าผู้ใดเป็นมิตร ถึงจะมีกำลังน้อย
แต่ดำรงอยู่ในมิตรธรรม
ผู้นั้นก็นับได้ว่าเป็นทั้งญาติเป็นทั้งพวกพ้อง
และเป็นทั้งเพื่อนของเรา

ผูกมิตรไว้ดีกว่า

๘๓

ธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมอันสงบประณีตละเอียดลึกซึ้ง จะนึกคิดคาดเดาเอาไม่ได้ เป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติจะรู้เห็นได้ด้วยตนเอง หากเราตั้งใจปฏิบัติกันอย่างจริงจัง และปฏิบัติอย่างถูกวิธี ย่อมเข้าถึงธรรมได้อย่างแน่นอน เพราะธรรมะเป็นสิ่งที่มิอยู่แล้วภายในตัวของพวกเราทุกคน และของมนุษย์ทุกคนในโลก ซึ่งจะเข้าถึงได้ต่อเมื่อเราฝึกใจให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายได้อย่างถูกต้อง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย คุณชาตกว่า

“อปิ เจปิ ทุพฺพโล มิตุโต มิตฺตธมฺเมสุ ติฏฺฐติ
โส ฅาตโก จ พนฺธุ จ โส มิตฺโต โส จ เม สขา

ถ้าผู้ใดเป็นมิตร ถึงจะมีกำลังน้อย แต่ดำรงอยู่ในมิตรธรรม ผู้นั้นก็นับได้ว่าเป็นทั้งญาติเป็นทั้งพวกพ้อง และเป็นทั้งเพื่อนของเรา”

การดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มิตรสหายและพวกพ้องบริวารมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ชีวิตของเรามีความราบรื่นและสร้างได้ดีอย่างเต็มที่ ดังนั้นเราจึงควรผูกมิตรไว้กับทุกๆ คน ให้มีความรู้สึกไว้ว่า เมื่อหันไปรอบทิศ ก็มีแต่มิตรรอบตัว

ผูกมิตรไว้ดีกว่า

๘๔

*ในสมัยพุทธกาล มีอุบาสกคนหนึ่งชื่อ “มิตตคันถกะ” อาศัยอยู่ในเมืองสาวัตถี เมื่อถึงวัยอันควร เขาประสงค์จะมีครอบครัว จึงไปสู่ขอกุลธิดาคนหนึ่ง เมื่อกุลธิดาถามถึงมิตรสหายของเขา ที่พอจะช่วยเหลือแบ่งเบาภาระในยามมีภัย เขาตอบว่ายังไม่มี นางจึงให้เขาไปผูกมิตรกับบุคคลต่างๆ ที่พอจะเป็นที่พึ่งได้

เขาเริ่มผูกมิตรกับคนสำคัญหลายคน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของมหาชน ด้วยการประพฤติธรรม คือ สังคหวัตถุ ๔ มีการให้ทาน พุดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และวางตัวเสมอต้นเสมอปลาย โดยเริ่มไปผูกมิตรกับนายทวารซึ่งเฝ้าประตูพระนคร ผูกมิตรกับอำมาตย์และเสนาบดีทั้งหลาย ตลอดจนเข้าไปถวายการรับใช้ จนกระทั่งเป็นที่โปรดปรานของพระราชา และได้อุปฐากบำรุงพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย พระบรมศาสดาทรงโปรดให้เขาได้ดำรงอยู่ในฆราวาสธรรม แม้พระราชาที่ทรงโปรดพระราชทานอิสริยยศแก่เขา

เมื่อถึงวันอาวาหมงคล พระราชาได้พระราชทานเรือนหลังใหญ่ให้ มหาชนได้มอบของทีละเล็กละน้อยให้แก่เขา

ผูกมิตรไว้ดีกว่า

๘๕

ภรรยาของเขาส่งบรรณาการที่ได้รับพระราชทานจากพระราชา
ให้แก่อุปราช ส่งบรรณาการที่ได้รับจากอุปราชให้แก่เสนาบดี
เป็นอย่างนี้ตามลำดับ เขาได้ผูกมิตรกับชาวเมืองไว้ทั่วหน้า และ
ในวันที่ ๗ ได้จัดมหาสักการะถวายแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พร้อมกับภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป ครั้นเสร็จภัตกิจ พระบรมศาสดา
ทรงกระทำอนุโมทนา อุบาสกและภรรยาต่างได้บรรลุธรรมเป็น
พระโสดาบัน

ภิกษุทั้งหลายพากันสนทนากันถึงเรื่องนี้ พระบรม-
ศาสดาเสด็จมาพลางตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย มิใช่แต่บัดนี้เท่านั้น
แม้ในกาลก่อน เขากำเนิดในสัตว์เดียรัจฉานได้ผูกมิตรกับสัตว์อื่นๆ
ทำให้พ้นจากภัยทั้งปวงได้”

จากนั้นทรงนำอดีตชาติของเขามาตรัสเล่าว่า

ในอดีตกาล มีสระใหญ่อยู่สระหนึ่ง ทางทิศใต้ของสระมี
พญาเหยี่ยว อาศัยอยู่ ทิศตะวันตกมี **นางเหยี่ยว** ตัวหนึ่ง ทิศ-
เหนือเป็นที่อยู่ของ **พญาราชสีห์** ทิศตะวันออกมี **พญานกออก**
อาศัยอยู่ ส่วนในสระน้ำมี **พญาเต่า** อาศัยอยู่ ครั้งนั้น พญา-
เหยี่ยวปรารถนาจะได้นางเหยี่ยวมาเป็นภรรยา แต่นางเหยี่ยว
ได้แนะนำให้ไปผูกมิตรกับสัตว์ที่อยู่ตามทิศต่างๆ เสียก่อน เพื่อ
เวลามีภัยเกิดขึ้น จะได้มีมิตรสหายคอยช่วยเหลือ พญาเหยี่ยว

ผูกมิตรไว้ดีกว่า

๘๖

จึงไปผูกมิตรกับพญานกออก พญาเต่า และพญาราชสีห์ จากนั้น ทั้งคู่ก็ได้อยู่ร่วมกัน ทำรังอยู่บนต้นกระทุ่มบนเกาะกลางสระน้ำ ต่อมาไม่นานนางเหยี่ยวก็ได้ให้กำเนิดลูกน้อยสองตัว

วันหนึ่ง มีนายพรานออกล่าสัตว์ตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น ยัง ไม่ได้อะไรเลย จึงเข้าไปพักเหนื่อยที่ใต้ต้นกระทุ่ม และก่อไฟขึ้น ควันไฟได้รมลูกเหยี่ยว มันจึงส่งเสียงร้อง เมื่อพรานได้ยินเสียง ก็คิดจะปีนขึ้นไปเอาลูกเหยี่ยวมาเป็นอาหาร นางเหยี่ยวเห็นเช่นนั้น จึงบอกให้พญาเหยี่ยวไปขอความช่วยเหลือจากพญานกออก

พญานกออกได้ปบโยนว่า “อย่ากลัวไปเลย ธรรมชาติทั้งหลาย ย่อมช่วยเหลือมิตรสหายในยามมีภัย” พญานกออกรีบบินมาจับที่ยอดไม้ เฝ้ามองดูการกระทำของนายพราน

ขณะที่นายพรานปีนขึ้นต้นไม้ใกล้จะถึงรัง พญานกออกก็ ดำลงไปในสระ เอาปากอมน้ำ แล้วบินไปพ่นน้ำใส่คบเพลิงจนดับ นายพรานจึงต้องปีนลงมาจุดคบเพลิงใหม่ แล้วปีนกลับขึ้นไปอีก ครั้นใกล้จะถึงรัง พญานกออกก็เอาน้ำมาดับไฟอีก ทำเช่นนี้ จนถึงเที่ยงคืน นายพรานก็ยังไม่ละความพยายาม ส่วนพญานกออกรู้สึกเหน็ดเหนื่อยมาก

พญาเหยี่ยวขอบคุณในน้ำใจของพญานกออก และ ขอร้องให้เพื่อนพักผ่อนก่อน จากนั้นก็บินไปขอความช่วยเหลือ

ผูกมิตรไว้ดีกว่า

๘๓

จากพญาเต่า

พญาเต่าฟังดังนั้นจึงกล่าวให้กำลังใจว่า “เพื่อนไม่ต้องเป็นห่วงหรอก เราจะช่วยเหลืออย่างสุดกำลังความสามารถ เพราะบัณฑิตทั้งหลาย ย่อมมีความจริงใจต่อมิตรสหาย และคอยให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่องอย่างสุดกำลัง”

ลูกเต่าซึ่งอยู่ใกล้ๆ พญาเต่า มีความคิดว่า จะต้องช่วยเหลือพ่อ จึงขออาสาทำหน้าที่นี้แทน แต่พญาเต่าห้ามไว้เพราะเห็นว่ายังเล็กอยู่ จากนั้นได้ดำลงไปใต้น้ำ กวาดเอาเปลือกตมและสาหร่ายขึ้นมาดับไฟที่ก่ออยู่ใต้ต้นไม้ นายพรานเห็นจึงไล่จับเต่า พญาเต่ารีบหนีดำลงไปตรงน้ำลึก นายพรานไม่รู้ว่ำน้ำลึกจึงกระโดดตามลงไป จมหาเต่าอยู่นาน ก็ไม่เจอ ทำให้ต้องลอยคออยู่ในน้ำ ได้รับความลำบากและเหน็ดเหนื่อยมาก

ครั้นขึ้นฝั่ง นายพรานก็ก่อไฟใหม่ และเตรียมขึ้นไปจับลูกนกอีก นางเหยี่ยวจึงบอกให้พญาเหยี่ยวไปขอความช่วยเหลือจากพญาราชสีห์ พญาราชสีห์กล่าวว่า

“สหายเหยี่ยว เรื่องนี้เป็นเรื่องเล็ก ฉันจะช่วยเหลือเพื่อนเอง เพราะธรรมชาติของวิญญูชน เมื่อรู้ว่ามีภัยเกิดขึ้นกับมิตรสหาย ย่อมต้องพยายามทำทุกอย่างเพื่อช่วยคุ้มครองมิตร”

จากนั้นพญาราชสีห์ก็วิ่งไปหานายพราน นายพรานเห็น

ผูกมิตรไว้ดีกว่า

๘๘

ราชสีห์วิ่งตรงเข้ามาหา จึงเกิดความกลัวตาย รีบวิ่งหนีไปอย่างสุดชีวิต ทำให้ลูกน้อยของพญาเหี้ยวได้รับความปลอดภัย พญาเหี้ยวมีใจว่าเรื่องยินดีและขอบคุณมิตรสหายทั้งหลาย ความที่สัตว์เหล่านี้ มีความสุขร่วมเสพ มีทุกข์ร่วมต้าน ไม่ทอดทิ้งกันในยามมีภัย จึงเป็นสัตว์ที่มีความรัก ความสามัคคีกันอย่างแน่นแฟ้นจนตลอดชีวิต

เราจะเห็นว่า มิตรแท้มีความสำคัญต่อชีวิตของเราทุกคน เมื่อมีมิตรแล้ว ก็ให้ผูกมิตรไว้ให้ดี อย่าได้ด่วนทำลายมิตรภาพของกันและกัน ต้องรู้จักถนอมน้ำใจกัน รักษาสัมพันธ์ไมตรีไว้ อย่าให้เสื่อมคลาย แม้บางครั้งอาจมีความไม่เข้าใจกันเกิดขึ้น ให้ปรับเข้าหากัน ประนีประนอม อະลุ่มอล่วยกัน อย่าได้ถือสาหาความ เพราะเรื่องอื่นเป็นเรื่องเล็ก แต่มิตรภาพเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และสำคัญกว่า

มิตรแท้ที่สำคัญที่สุดที่เราจะมองข้ามไปไม่ได้ คือ กัลยาณมิตรที่อยู่ภายในตัวของเรา ซึ่งก็คือพระรัตนตรัยภายในนั่นเอง ท่านเป็นมิตรที่ยิ่งกว่ามิตรทั้งหลาย มีแต่ความปรารถนาดีล้วนๆ ความบริสุทธิ์ล้วนๆ ท่านสามารถช่วยให้เราพ้นจากทุกข์ทั้งปวง เวลาเรามีทุกข์สามารถพึ่งท่านได้ตลอดเวลา จะช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ชีวิตของเรามีแต่ความสุข ความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป

ผู้กมิตรไว้ดีกว่า

๘๕

เพราะฉะนั้น ให้หมั่นผู้กมิตรกับมิตรแท้ที่อยู่ภายใน ขยัน
ปฏิบัติธรรม หมั่นฝึกใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน
ให้ได้ทุกๆ คน

ต่าย แทน กัน ได้

คนที่คบเป็นเพื่อนได้จนตลอดชีวิต ทั้งในยามสุข
และยามทุกข์ ถึงเพื่อนจะสิ้นเนื้อประดาตัวหรือไม่ก็ตาม
ก็ไม่ทอดทิ้งกัน นี่ถึงคุณธรรมของคนดีเสมอ ผู้นั้นแหละ
จัดว่าเป็นคนดีแท้

ตายแทนกันได้

๕๒

เรามีชีวิตอยู่ในโลกนี้ เพื่อแสวงหาสิ่งที่ทำให้ใจเราบริสุทธิ์ บริสุทธิ์จนกระทั่งเข้าไปถึงเอกนัตบรมสุข ที่เป็นสุขอย่างแท้จริง เป็นอมตะไม่มีการเปลี่ยนแปลง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงพบว่า พระรัตนตรัยเป็นแหล่งกำเนิดแห่งความสุข เป็นที่พึ่งอันประเสริฐ มีอยู่แล้วในตัวของพวกเขาทุกคน เป็นธรรมที่ละเอียดประณีต สะอาดบริสุทธิ์ เราสามารถเข้าถึงได้ด้วยการทำให้หยุดนิ่งที่ ศูนย์กลางกาย ปรับใจที่หยาบให้ละเอียดยิ่งๆ ขึ้นไปตามลำดับ จนกระทั่งเข้าไปถึงแหล่งของความบริสุทธิ์ภายในที่อยู่ตรงกลาง กาย เราจะได้รู้เห็นธรรมทั้งหลายไปตามความเป็นจริง

ครั้งพระบรมโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็น **พญานกแขกเต้า** ได้กล่าวถึงคุณธรรมของมิตรแท้ไว้ใน ขุททกนิกาย ชาดก ว่า

“**เย เว สขีโน สขาโร ภวนติ**

ปาณาจฺเจเย สุขทฺุกฺเขสุ หฺส

ขีณํ อชิณฺนติ น ตํ ชนฺนติ

สนฺโต สตํ ธมฺมมนุสฺสสนฺตา

คนที่คบเป็นเพื่อนได้จนตลอดชีวิต ทั้งในยามสุข และยามทุกข์ ถึงเพื่อนจะสิ้นเนื้อประดาตัวหรือไม่ก็ตาม ก็ไม่ทอดทิ้งกัน นี่ถึงคุณธรรมของคนดีเสมอ ผู้นั้นแหละ จัดว่าเป็นคนดีแท้”

ตายแทนกันได้

๕๓

กัลยาณมิตร มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตการส้างบารมี ที่ต้องสร้างความดีเคียงบ่าเคียงไหล่กันไปเป็นหมู่คณะ ดังนั้นนักส้างบารมีทั้งหลายในกาลก่อน ไม่ว่าจะไปเกิดเป็นอะไรก็ตาม จึงยังคงคุณธรรมของกัลยาณมิตรหรือมิตรแท้เป็นแบบอย่างอันดีงามของมหาชนอยู่เสมอ ดังเช่นในสมัยพระบรมโพรธิสัตัวครั้งเสวยพระชาติเป็นพญาเนื้อ

*ครั้งนั้น พระโพรธิสัตัวได้บังเกิดเป็น **พญาเนื้อ** มีสีดังทองคำ อาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ มีน้องชายและน้องสาว ทั้งสองมีสีดังทองคำเหมือนกัน และมีบริวารถึง ๘๐,๐๐๐ ตัว

วันหนึ่ง **พระนางเขมา** อัศรมเหลืของ **พระเจ้าพรหมทัต** ทรงพระสุบินว่า มีพญาเนื้อสีทองยืนอยู่บนแท่นทองคำ มาแสดงธรรมแด่พระนางด้วยเสียงอันไพเราะ แต่ยังไม่ทันจบ พญาเนื้อลุดเดินหายไป พระนางตื่นขึ้นจากบรรทม แม้จะรู้ว่าเป็นเพียงพระสุบิน แต่ก็ยังคงนึกเสียดาย และมั่นใจว่าพญาเนื้อนั้นต้องมีตัวตนอยู่จริง จึงได้ออกกูปายเพื่อที่จะให้พระราชานำเนื้อสีทองมาแสดงธรรมแก่ตน

รุ่งขึ้น พระนางจึงแกล้งทำเป็นประชวร เมื่อพระราช

ตายแทนกันได้

๕๔

เสด็จมาเยี่ยม และตรัสถามถึงพระอาการ พระนางก็ตรัสตอบว่า ทรงแพ้พระครรภ์ ปรารถนาจะพึงธรรมชาติจากพญาเนื้อที่มีสีเหมือนทอง ถ้าไม่ได้ก็จะยอมนอนตายอยู่ตรงนี้แหละ พระราชาก็เรียกประชุมเหล่าอำมาตย์และข้าราชการบริพาร เมื่อทราบว่ามีอยู่จริง จึงเรียกให้ประชุมพวคนายพราน

นายพรานคนหนึ่งกราบทูลว่า เมื่อบิดาของตนยังมีชีวิตอยู่ได้บอกถึงสถานที่อยู่ของพญาเนื้อสีทองที่เคยไปพบมา พระราชาก็มีรับสั่งให้นายพรานคนนั้น ไปนำพญาเนื้อสีทองมาให้ได้นายพรานกราบทูลว่า ถ้านำพญาเนื้อสีทองมาถวายไม่ได้ ก็จะนำหนังของมันมา แต่ถ้าหนังมาไม่ได้ ก็จะนำขนทองมาแทน จากนั้นเขาได้ออกเดินทางไปยังที่อยู่ของพระโพลีสัตว์ทันที

เมื่อไปถึงนายพรานได้คอยสังเกตอยู่ที่สระแห่งหนึ่งซึ่งฝูงเนื้อจะต้องลงมาดื่มน้ำ เขาพ่นเชือกทำเป็นบ่วงดักไว้ ในวันรุ่งขึ้น พระโพลีสัตว์พาบริวารทั้ง ๘๐,๐๐๐ ตัว ไปหาอาหาร แล้วเดินลงไปดื่มน้ำที่สระแห่งนั้น ทันทีที่พระโพลีสัตว์ก้าวลงไปเท่านั้น เขาก็ติดบ่วง ท่านจึงคิดว่า ถ้าหากร้องขึ้นในตอนนี้อันตรายทั้ง ๘๐,๐๐๐ ตัว ก็จะพากันแตกตื่น จะวิ่งหนีไปโดยที่ไม่ได้ดื่มน้ำ ท่านจึงได้ยืนเอาตัวบังกับดักไว้ แกล้งทำทีเป็นดื่มน้ำ

หลังจากฝูงเนื้อดื่มน้ำแล้ว พระโพลีสัตว์จึงกระชากเชือก

ตายแทนกันได้

๕๕

ที่ผูกอยู่ กระซাকครั้งแรกหน้าขาดหลุด กระซাকครั้งที่ ๒ เนื้อหลุด
กระซাকครั้งที่ ๓ เอ็นขาด บ่วงได้บาดลึกเข้าไปจนถึงกระดูก
เมื่อเห็นว่าไม่สามารถทำให้บ่วงขาดได้ จึงได้ร้องขึ้นเพื่อให้
บริวารทราบว่ที่นี่มีอันตราย หมูเนื้อทั้งหลายต่างตกใจกลัว
พากันวิ่งหนีเอาตัวรอดไปหมด

เนื้อที่เป็นน้องชายพระโพธิสัตว์ เมื่อวิ่งหนีไปได้ระยะหนึ่ง
มองไม่เห็นพี่ชาย ก็คิดว่าพี่ชายคงจะติดบ่วง ซึ่งธรรมดาของ
สัตว์โลกจะมีความกลัวต่อมรณภัย แต่เนื้อน้องชายตัวนี้กลับไม่
กลัวตาย ด้วยความรักพี่ชาย จึงวิ่งกลับไปยังสระน้ำอีกครั้ง
เมื่อพระโพธิสัตว์เห็นน้องชายกลับมา ท่านรีบบอกให้น้องชาย
กลับหนีไปโดยเร็ว

เนื้อน้องชายไม่ยอมไป มายืนอยู่ข้างๆ พี่ชายนั่นเอง
ส่วนน้องสาวของพระโพธิสัตว์วิ่งหนีไปสักครู่ เมื่อไม่พบพี่ชาย
ทั้งสองจึงคิดว่า พี่ชายทั้งสองคงจะติดบ่วง จึงกลับไปทีสระน้ำ
ใหม่อีกครั้ง พระโพธิสัตว์บอกให้รีบหนีไป ก็ไม่ยอมไป มายืนอยู่ข้างๆ
พี่ชายอีกเช่นกัน

เมื่อนายพรานเห็นฝูงเนื้อวิ่งหนีไป คิดว่าพญาเนื้อคงติด
บ่วงแล้ว จึงถือหอกวิ่งไปที่สระน้ำ เห็นสัตว์ทั้งสามยืนอยู่ด้วยกัน
ก็บังเกิดความอัศจรรย์ใจ คิดว่าพญาเนื้อติดบ่วงเราเพียงตัวเดียว

ตายแทนกันได้

๕๖

แต่เนื้อทั้งสองนี้ติดอยู่ด้วยคุณธรรม แม้มีโอกาสที่จะหนีไปแต่ก็ไม่ยอมหนี

นายพรานจึงถามพญาเนื้อว่า เนื้อทั้งสองตัวนี้เป็นอะไรกับท่าน เมื่อรู้ว่าเป็นพี่น้องกัน และจะไม่หนีไปไหน จะยอมตายด้วยกัน นายพรานก็มีใจอ่อนโยน เกิดหิริโอตตปปะ ได้คิดว่า “รางวัลและยศจากพระราชาจะมีประโยชน์อะไร ถ้าเราทำร้ายสัตว์ผู้มีความคุณธรรมเช่นนี้ แผ่นดินจะต้องสุบเรา หรือสายฟ้าจะต้องฟาดลงบนกระหม่อมของเราเป็นแน่” เขาจึงตัดบ่วงและช่วยทำแผลที่ข้อเท้าให้พญาเนื้อ ด้วยอำนาจแห่งเมตตาจิตของนายพรานและบารมีธรรมของพระโพธิสัตว์ที่ได้บำเพ็ญมา แผลนั้นก็หายเป็นปกติอย่างอัศจรรย์

เมื่อแผลหายดีแล้ว พระโพธิสัตว์จึงถามถึงสาเหตุที่นายพรานมาจับตน พลังคิดจะช่วยเหลือนายพราน โดยจะยอมไปแสดงธรรมให้พระเทวีฟัง แต่นายพรานได้ห้ามไว้ เพราะเกรงว่าพระราชาจะทำร้ายเอา

พระโพธิสัตว์จึงบอกให้เขาเอามือลูบหลังของตน เมื่อนายพรานทำตาม ขนสีทองก็หลุดติดมือของเขาไป พระโพธิสัตว์จึงบอกให้เขานำขนนี้ไปถวายแด่พระราชาและพระเทวี และให้เป็นตัวแทนไปแสดงธรรม จากนั้นพระโพธิสัตว์ก็สอนราชธรรม

ตายแทนกันได้

๕๓

ให้แก่นายพราน

เมื่อนายพรานกลับไปถึงพระนคร ได้เล่าเรื่องทั้งหมดถวายพระราชา พร้อมกับนำขนสีทองของพญาเนื้อมาถวาย พระราชาจึงให้นายพรานขึ้นนั่งบนราชบัลลังก์เพื่อแสดงธรรม เมื่อนายพรานแสดงราชธรรมจบ พระราชาและพระราชเทวีก็ได้ให้สาธุการ ทรงมีพระทัยปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ทรงมอบยศใหญ่ให้กับนายพราน และทั้งสองพระองค์ได้ตั้งอยู่ในราชธรรมด้วยดีตลอดมา

แม้ในยามคับขัน มีมรณภัยมาอยู่ตรงหน้า เนื้อพี่น้องทั้งสามก็ยังกล้าหาญ ยืนหยัดอยู่ด้วยกัน เคียงบ่าเคียงไหล่กัน ทำให้ทั้งหมดรอดชีวิตมาได้ เพราะประมุขมีมั่นคงในคุณธรรมของมิตรแท้ นั่นเอง

เราทุกคนก็เช่นเดียวกัน ต้องคอยเป็นกัลยาณมิตร ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ชักชวนกันสร้างบุญสร้างบารมี ให้กล้าหาญในการทำความดีไม่หยุดยั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปฏิบัติธรรม ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงแหล่งกำเนิดแห่งบุญ แล้วบุญในตัวเรานี้แหละ ที่จะคอยเป็นเกราะคุ้มครองป้องกัน ผองภัยทั้งหลาย ทั้งภัยในอบายภูมิ ภัยในสังสารวัฏ ชีวิตเราจะได้ปลอดภัยทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

ส ท าย แ ท่ ง อ ร ร ม

ถ้าบุคคลพึงได้สหาย ผู้มีปัญญารักษาคณ ผู้เที่ยวไป
ด้วยกัน เป็นนักปราชญ์ผู้มีปกติอยู่ด้วยกรรมดีไซ้ บุคคลนั้น
พึงเอาชนะอันตรายทั้งปวง มีใจชื่นชม มีสติ เที่ยวไปกับสหายนั้น

สหายแห่งธรรม

๑๐๐

ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน มวลมนุษยชาติล้วน
ปรารถนาให้โลกมีสันติสุขที่แท้จริง แต่ไม่มีใครรู้ว่า สันติสุขที่
แท้จริงนั้นอยู่ที่ไหน จะเข้าถึงได้อย่างไร จนกระทั่งพระสัมมาสัม-
พุทธเจ้าได้ทรงค้นพบว่า การที่จะทำให้เกิดสันติสุขที่แท้จริงนั้น
มนุษย์ทุกคนจะต้องปฏิบัติให้เข้าถึงสันติสุขภายใน คือเข้าถึง
พระธรรมกาย ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดแห่งความสุขที่แท้จริง และ
เป็นสิ่งที่มียูอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะมีความแตกต่างกัน
โดยเชื้อชาติ ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ก็ตาม หากได้ลงมือปฏิบัติ
อย่างถูกวิธี ย่อมเข้าถึงพระธรรมกายกันได้ทุกคน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“สเจ ลเภถ นิปกํ สหายํ
สทุธิญจํ สาธุวหาริธีรํ
อภิกุญย สพฺพานิ ปริสุสยานิ
จเรยฺย เตนตฺตมโน สติมา

ถ้าบุคคลพึงได้สหาย ผู้มีปัญญารักษาตน ผู้เที่ยวไป
ด้วยกัน เป็นนักปราชญ์ผู้มีปกติอยู่ด้วยกรรมดีไซ้ บุคคลนั้น
พึงเอาชนะอันตรายทั้งปวง มีใจชื่นชม มีสติเที่ยวไปกับสหายนั้น”

การได้คบหาสมาคมกับบัณฑิตนักปราชญ์ ถือว่าเป็น
มงคลอย่างยิ่ง จะเป็นเหตุให้เพิ่มพูนคุณธรรมภายในตัว เพราะ

ส ท ห ย แ ท ง ฐ ร ร ม

๑๐๑

บัณฑิตจะไม่คอยจับผิดคนอื่น แต่จะแสวงหาสิ่งที่ดีงาม แล้วนำมาสอนตัวเอง สอนผู้อื่น จะไม่ชวนทะเลาะให้แตกสามัคคี มีแต่กล่าวคำที่นำมาซึ่งการสมานไมตรี คอยชี้เส้นทางสวรรค์ เส้นทางนิพพานให้ แต่ถ้าในโลกนี้ไม่มีบัณฑิตให้คบหาสมาคมเลย ก็ควรเที่ยวไปตามลำพังคนเดียว ดีกว่าไปคบเพื่อนที่ไม่ดี เพราะเพื่อนที่ดีแม้จะมีน้อย ยังดีกว่าเพื่อนนักร้อยที่หาผู้ชี้ทางสวรรค์ทางนิพพานไม่ได้เลย

*ในสมัยที่พระบรมศาสดาประทับอยู่ที่กรุงโกสัมพี มีภิกษุ ๒ รูป ทะเลาะกันด้วยเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ต่างมีทิฏฐิमानะ ไม่มีใครยอมใครในที่สุดการทะเลาะก็ได้ลุกลามใหญ่โตไปจนถึงลูกศิษย์ด้วย พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงมีพระพุทธานุญาตว่า “พวกเธอจงสมัคสมานสามัคคีกันเถิด ใครที่มีวาทะโกรธาว่า คนโน้นด่าเรา คนนี้ทุบตีเรา คนโน้นชนะเรา คนนี้ขโมยของของเรา เวระของเขาอย่าอย่าอวดสงบบระจับลงได้ แต่ไหนแต่ไรมา ในโลกนี้ เวรอย่าอย่าอวดระจับด้วยการจองเวร แต่อย่าอย่าอวดระจับได้ ด้วยการไม่จองเวรเท่านั้น”

แม้พระพุทธร่องค์จะสอนเช่นนี้ เหล่าภิกษุก็ยังไมยอมเลิกทะเลาะกัน พระพุทธร่องค์จึงเสด็จหลีกไป ประทับอยู่ในป่าเพียง

สหายแห่งธรรม

๑๐๒

ลำพังตลอดพรรษา โดยมีพญาช้างชื่อ **ปาริไลยกะ** คอยอุปัฏฐากช้างปาริไลยกะนี้ เคยเป็นจำเอยลงมาก่อน แต่ต้องการจะหลีกเร้นหาที่สงบ เมื่อได้มาพบพระพุทธองค์ มีความศรัทธาเลื่อมใส จึงคอยอุปัฏฐากพระพุทธองค์เป็นอย่างดี

แม้พญาช้างจะมีอุปสรรคคือไม่ได้กายมนุษย์ แต่ด้วยดวงใจที่เต็มเปี่ยมด้วยพลังศรัทธา จึงสามารถทำกิจทุกอย่าง คอยอุปัฏฐากพระพุทธองค์โดยมิได้ขาดตกบกพร่องเลย พญาช้างได้ใช้งวงจับหม้อไปตักน้ำฉันน้ำใช้มาตั้งไว้ เวลากลางวันก็เฝ้าหวงหักกิ่งไม้มากวาดบริเวณที่พัก เพื่อให้พระบรมศาสดาได้ใช้เป็นทีเสด็จเดินจงกรม

เมื่อพระพุทธองค์ทรงประสงค่น้ำร้อนช้างจัดน้ำร้อนถวาย ด้วยการเอางวงสีไม้แห้งจนเกิดเป็นไฟ แล้วใส่ฟืนให้ไฟลุกขึ้น จากนั้นเอางวงกลิ้งก้อนหินใส่ในกองไฟ จนก้อนหินร้อน แล้วเอาท่อนไม้ดันก้อนหินไปทิ้งลงในบ่อเล็กๆ ที่หมายตาเอาไว้ พอหย่อนงวงลงไป รู้ว่าน้ำร้อนแล้ว จึงไปคุกเข้าถวายเป็นขอมพระบรมศาสดา แสดงอาการให้พระพุทธองค์รู้ว่า น้ำสำหรับสรงสนานพร้อมแล้ว

ครั้นตกกลางคืน พญาช้างคอยเป็นยาม เอาจวงถือไม้เดินรอบที่ประทับของพระผู้มีพระภาคเจ้า ฟาดตรงโน้นที่ตรงนี้เพื่อป้องกันอันตรายทุกอย่าง จนถึงรุ่งอรุณ เวลาที่พระพุทธองค์

สหายแห่งธรรม

๑๐๓

จะเสด็จออกบิณฑบาต ก็จะถือบาตรตามเสด็จไปส่งจนถึง
ชายแดนบ้าน แล้วรอคอยอยู่ปากทางจนกว่าพระพุทธรองค์จะ
เสด็จกลับมา ขณะที่พระองค์ฉันภัตตาหาร จะคอยถวายงานพัด
พญาช้างทำเช่นนี้ทุกวันทุกคืน จนชาวนี้นั่งไปทั่วชมพูทวีป

ฝ่ายเจ้าลิงที่อยู่ในป่านั้น ลังเกตเห็นอาการของพญาช้าง-
ปารีโลยกะ แสดงความเคารพเลื่อมใสในพระบรมศาสดา ด้วยการ
ทำกิจทุกอย่าง ตนก็ปรารถนาจะแสดงอาการว่ามีความเลื่อมใส
บ้าง จึงไปหารวงผึ้งมาถวายพระบรมศาสดา แต่เนื่องจากรวงผึ้ง
ยังมีตัวอ่อนอยู่ เมื่อพระบรมศาสดาทรงรับมาแล้ว วางรวงผึ้งไว้
และประทับนั่งนิ่งเฉย ยังไม่เสวยน้ำผึ้งนั้น

ลิงสังเกตเห็นเช่นนั้น ก็ไปจับปลายกิ่งไม้พลิกพิจารณาดู
เห็นว่ายังมีตัวอ่อนอยู่ จึงค่อยๆ นำตัวอ่อนเหล่านั้นออก แล้วถวาย
ใหม่ พระบรมศาสดาจึงทรงบริโภค เจ้าลิงเกิดความปิติดีใจมาก
ได้ไหนกิ่งไม้กระโดดโลดเต้นไปมา ขณะนั่นเอง กิ่งไม้ที่กำลังห้อย
โหนห้อยลงมา โดยที่ยังไม่ทันตั้งตัว ลิงจึงตกลงมาถูกปลายต่อที่
แหลมคมเสียบตาย ด้วยดวงจิตที่เลื่อมใสในพระบรมศาสดา
เมื่อตายแล้ว ลิงไปบังเกิดในวิมานทอง สูง ๓๐ โยชน์ ใน
ภพดาวดึงส์ทันที มีนางอัปสรถึงหนึ่งพันเป็นบริวาร

ฝ่ายภิกษุที่ทะเลาะวิวาทกัน เมื่อเห็นโทษของการแตก

สหายแห่งธรรม

๑๐๔

สามัคคี จึงหันกลับมาสามัคคีกันดังเดิม แล้วอ้อนวอนพระ
อานนท์ไปนิมนต์พระพุทธรองค์ให้เสด็จกลับมา เมื่อออกพรรษาแล้ว
พระอานนท์จึงพาภิกษุ ๕๐๐ รูป เดินทางไปเฝ้าพระสัมมาสัม-
พุทธเจ้า เหล่าภิกษุทูลถามว่า

“พระพุทธรเจ้าข้า พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นกษัตริย์ผู้
ละเอียดอ่อน พระองค์ประทับอยู่พระองค์เดียวตลอดไตรมาส ผู้
ที่คอยท้าวตรอปฏิฐากพระองค์ในที่นี่ไม่มีเลย แต่ก็ดูเหมือนว่า
พระองค์ จะทรงมีพระเกษมสำราญดี พระพุทธรเจ้าข้า”

พระบรมศาสดาตรัสว่า “กิจของเราทุกอย่าง ช่างปาริ-
โลยกะ ได้ทำให้เป็นอย่างดีแล้ว”

จากนั้นตรัสสอนภิกษุต่อไปอีกว่า “ถ้าหากได้สหายผู้มี
ปัญญาช่วยเหลือตนเอง มีคุณธรรมที่จะช่วยทำประโยชน์ให้สำเร็จ
ก็ควรเที่ยวไปกับสหายนั้น ซึ่งจะคอยป้องกันภัยให้ได้ แต่ถ้าไม่ได้
สหายเช่นนั้น ควรเที่ยวไปคนเดียวจะประเสริฐกว่า เพราะความ
เป็นมิตรสหายไม่มีในหมู่คนพาล”

จากนั้นพระพุทธรองค์ได้แสดงพระธรรมเทศนา จนภิกษุ
ทั้งหมดได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ ภายหลังได้เสด็จกลับเข้า
เมืองสาวัตถี โดยมีพญาช้างผู้จงรักภักดี ยืนส่งพระพุทธรองค์อยู่
ที่ชายป่าด้วยความอาลัย และเมื่อพระบรมศาสดาจากไปไม่นาน

สหายแห่งธรรม

๑๐๕

หัวใจข้างก็แตกสลาย ตายลงด้วยความอาลัย แต่ด้วยความเลื่อมใส
ที่พญาช้างมีต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงได้ไปบังเกิดเป็นเทพบุตร
อยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ในทันทีเช่นกัน

เราจะเห็นว่า การได้อยู่ใกล้และคบหาสมาคมกับบัณฑิต
ทำให้พบแต่ความสุขสวัสดิ์ นำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ตัวเอง
หากไม่ได้หมู่คณะที่เป็นบัณฑิต การอยู่คนเดียวยังจะประเสริฐกว่า
อย่างไรก็ตามก่อนที่จะเราจะคบหาคนดีผู้สมบูรณ์พร้อมทุกอย่าง
ตัวเราเองต้องทำหน้าที่ของการเป็นเพื่อนที่ดีต่อบุคคลอื่นด้วย
ผู้ที่จะทำหน้าที่กัลยาณมิตรได้อย่างสมบูรณ์ ต้องเป็นผู้ที่มีใจหยุด
อย่างสมบูรณ์แล้ว

เราจึงควรดำเนินตามแบบอย่างของพระพุทธองค์ ด้วย
การตั้งใจฝึกใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงแหล่งแห่งความสุขและความ
บริสุทธิ์ภายใน ได้พบบัณฑิตที่แท้จริง แล้วจะได้ชักชวนให้ทุกคน
ทำความดีได้อย่างเต็มที่ หน้าทีกัลยาณมิตรนี้ เป็นหน้าที่ของ
พวกเราอดนักสร้างบารมี ฉะนั้นอย่าได้เกียจคร้านในการทำใจ
ให้หยุดนิ่ง เพื่อเราจะได้ไปทำหน้าที่กัลยาณมิตรได้อย่างสมบูรณ์

๑๒

ผู้ชี้หนทางสว่าง

นรชนใดห่อปลาเน่าด้วยใบหญ้าคา แม้ใบหญ้าคาของ
นรชนนั้น ก็ย่อมมีกลิ่นเน่าฟุ้งไป ฉนใด การเข้าไปเสพคนพาล
ก็ฉนนั้น นรชนใดห่อกฤษณาด้วยใบไม้ แม้ใบไม้ของนรชนนั้น
ก็ย่อมหอมฟุ้งไปฉนใด การเข้าไปเสพนักปราชญ์ก็ฉนนั้น
เพราะเหตุฉนั้น บัณฑิตรู้ความเปลี่ยนแปลงของตน จุจห่อใบไม้
แล้ว ไม่ควรเข้าไปเสพอสัตบุรุษ ควรเสพแต่สัตบุรุษ ด้วยว่า
อสัตบุรุษย่อมนำไปสู่นรก สัตบุรุษย่อมพาให้ถึงสุคติ

ผู้ชี้หนทางสว่าง

๑๐๘

การเจริญภาวนาเป็นทางลัดที่สุดที่จะกลั่นกาย วาจา ใจ
ของเราให้ใส สะอาด บริสุทธิ์ ความบริสุทธิ์เป็นบ่อเกิดแห่งบุญกุศล
เป็นทางมาแห่งความสุขและความสำเร็จทั้งมวลในชีวิต ถ้าเรามี
ความบริสุทธิ์มาก บุญก็เกิดขึ้นได้มาก ถ้ามีความบริสุทธิ์น้อย
บุญก็ลดหย่อนลงไป เราจึงควรเจริญภาวนาอย่างสม่ำเสมอทุกๆ
วัน เพื่อให้ชีวิตของเรามีความสุขความสำเร็จ จนกระทั่งเข้าถึง
ความสุขที่แท้จริง อันเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา

มีพระบาลีใน ขุททกนิกาย ชาดก กล่าวไว้ว่า

“ปุตติมจณฺ์ กุสคฺเคน	โย นโร อุปนยหติ
กุสาปิ ปุติ วายนฺติ	เอวํ พาลูปเสวนา
ตคฺครณฺจ ปลาเสน	โย นโร อุปนยหติ
ปตฺตปิ สฺรภี วายนฺติ	เอวํ ธีรูปเสวนา
ตสฺมา ปลาสปฺภูสฺเสว	ณฺตฺวา สมฺปากมตฺตโน
อสฺนเต นฺูปเสเวยฺย	สนฺเต เสเวยฺย ปณฺทิตो
อสฺนโต นิรยํ เนนฺติ	สนฺโต ปาเปนฺติ สฺสคฺคิ

นรชนใดห่อปลาเน่าด้วยใบหญ้าคา แม้ใบหญ้าคา
ของนรชนนั้น ก็ย่อมมีกลิ่นเน่าฟุ้งไป ฉนฺใด การเข้าไปเสพ
คนพาล ก็ฉนนั้น นรชนใดห่อกฤษณาด้วยใบไม้ แม้ใบไม้ของ
นรชนนั้น ก็ย่อมหอมฟุ้งไปฉนฺใด การเข้าไปเสพนักปราชญ์ก็

ผู้ชี้หนทางสว่าง

๑๐๕

ฉันทัน เพราะเหตุฉันทัน บัณฑิตรู้ความเปลี่ยนแปลงของตน
ดุจท่อใบไม้แล้ว ไม่ควรเข้าไปเสพอัสตบรุษ ควรเสพแต่สัตบรุษ
ด้วยว่า อัสตบรุษย่อมนำไปสู่นรก สัตบรุษย่อมพาให้ถึงสุคติ”

บัณฑิต คือคนที่มีใจผ่องใสอยู่เสมอ มีความเห็นถูกต้อง
รู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว อะไรถูก อะไรผิด อะไรเป็นบุญ อะไรเป็นบาป
ดำเนินชีวิตด้วยสติและปัญญา ทั้งสอนตนเองได้ และสอนผู้อื่นได้
ใครไปคบหาสมาคม ก็จะได้รับ การชักนำให้ละเว้นความชั่ว ทำ
แต่ความดี ปิดประตูบาปบุญ และนำทางไปสู่สุคติโลกสวรรค์ได้
เหมือนอย่างพระเจ้าพรหมทัต ที่ได้รับคำแนะนำสั่งสอนจากพระ-
โพรหัสตวั จึงกลับตัวกลับใจเลิกทำบาปกรรมได้ เพราะการคบหา
บัณฑิตนั่นเอง

*เรื่องมีอยู่ว่า **พระเจ้าพรหมทัต** ท่านหลงผิด ไปติดใจใน
การเสวยเนืองมนุษย์ จึงทำบาปกรรมจนถูกเนรเทศออกไปจากเมือง
พระองค์ได้ไปอาศัยอยู่ใต้ต้นไทรในป่า เปลี่ยนชื่อเป็น **โจรปริสาท**
คอยดักฆ่าคนที่เดินทางผ่านมา แล้วเอาเนื้อมากิน จนชาวนี้อือ
กันไปทั่วชมพูทวีป

ผู้ชี้หนทางสว่าง

๑๑๐

วันหนึ่ง ท่านไปจับพระราชาทัวทั้งชมพูทวีป เพื่อ
บูชายัญรูกขเทวดาประจำต้นไทร ยกเว้น **พระเจ้าสุตโสม** ซึ่งเป็น
พระโพธิสัตว์ เพราะพระองค์เคยแนะนำสั่งสอนในสมัยที่เรียน
อยู่ด้วยกัน ฝ่ายรูกขเทวดามีความกังวลใจ ไม่ปรารถนาจะให้
ใครมาทำบาปที่วิมานของตนเอง จึงไปเข้าเฝ้า **ท้าวจาดุมหาราช**
และ **ท้าวลักกะ** เพื่อขอให้มาช่วยห้ามโจรด้วย

ท้าวลักกะแนะนำว่า ให้บอกโจรไปจับพระเจ้าสุตโสมมา
อีกองค์หนึ่ง พระเจ้าสุตโสมท่านเป็นบัณฑิต มีปัญญามาก
พระองค์จะสั่งสอนโจรปรีชาทให้กลับใจ เลิกกินเนื้อมนุษย์ รูกข-
เทวดาก็ทำตาม ไปแสดงอานุภาพให้โจรเห็น แล้วบอกให้ไปจับ
พระเจ้าสุตโสมมา วันรุ่งขึ้นโจรไปจับพระเจ้าสุตโสม ในขณะที่
ทรงทรงสนานอยู่

เพื่อยุวันนั้น พระเจ้าสุตโสมมีสัญญาว่า จะกลับไปฟัง
ธรรมจากพราหมณ์ เพราะพระองค์เป็นผู้รักษาสัจจะและใฝ่ใน
การศึกษา จึงบอกโจรว่า จะขอกลับไปฟังธรรมจากพราหมณ์
ตามสัญญาก่อน แล้วจะกลับมาให้กิน ตอนแรกโจรปรีชาทไม่
ยอมเชื่อว่า คนที่พ้นจากมือของตนไปแล้วจะยอมกลับมาอีก แต่
ครั้นพระเจ้าสุตโสมปฏิญาณถึงสัจจะของพระองค์ แล้วจะ
ทำการสาบาน จึงยอมปล่อยตัวไป และคิดว่า ถ้าพระเจ้าสุตโสม
ไม่กลับมา ก็ไม่เป็นไร ตนเองก็เป็นกษัตริย์เหมือนกัน จะเอาเลือด

ผู้ชี้หนทางสว่าง

๑๑๑

จากแขนของตนมาบูชาัญญแทน

เมื่อพระเจ้าสุตโสมกลับไปฟังธรรมและพระราชนานรางวัลแก่พราหมณ์แล้ว ก็ไปทูลลาพระราชบิดาพระราชมารดาแล้วเสด็จกลับไปหาโจรปริสาทอีกครั้ง ขณะนั้น โจรกำลังก่อไฟและนั่งถากหลาวอยู่ เมื่อเห็นพระเจ้าสุตโสมเสด็จมาก็ดีใจแต่อดแปลกใจไม่ได้ว่า ทำไมพระเจ้าสุตโสมถึงได้รักลัษจะยิ่งกว่าชีวิต ทั้งๆ ที่ทรงรู้ว่า หากกลับมาจะต้องถูกโจรเช่นตนกินเนื้อของพระองค์อย่างแน่นอน จึงทูลถามว่า

“พระองค์เห็นอานิสงส์อะไรในลัษจะ ถึงได้ยอมทิ้งปราสาทราชมณเทียร และทุกสิ่งทุกอย่างแม้ชีวิตกลับมาอีก”

พระเจ้าสุตโสมจึงทรงแสดงอานิสงส์ของลัษจะว่า “ลัษจะย่อมดีกว่ารสทั้งหลายที่มีอยู่ในแผ่นดิน เพราะสมณพราหมณ์ที่ตั้งอยู่ในลัษจะ ย่อมข้ามพ้นฝั่งแห่งความเกิดและความตายได้”

โจรปริสาทมองดูพระพักตร์อันเบิกบาน และกิริยาที่องอาจดุจพญาราชสีห์ของพระเจ้าสุตโสม แล้วทูลถามว่า “พระองค์ไม่กลัวตายเลยหรือ”

พระเจ้าสุตโสมตอบว่า พระองค์ได้ทำความดีทุกอย่างไว้อย่างเต็มเปี่ยมบริบูรณ์แล้ว สิ่งที่ต้องทำทุกอย่างก็ทำเสร็จแล้ว พระองค์จึงไม่กลัวตาย ไม่กลัวการเดินทางไปสู่ปรโลก โจรปริสาท

ผู้ชี้หนทางสว่าง

๑๑๒

ได้สดับพระดำรัส จิตใจก็หวั่นไหว เขาคิดว่า “ถ้าเรากินสัตบุรุษ ผู้สละบวรด้วยคุณธรรมอย่างนี้ ศีรษะของเราจะต้องแตกเป็น ๓ เลี่ยงแน่”

จึงได้อ้อนวอนพระเจ้าสุตโสมให้แสดงธรรมที่ได้ฟังมาจากพราหมณ์ เพื่อตนจะได้รู้จักบาปบุญคุณโทษบ้าง

พระเจ้าสุตโสมจึงตรัสพระคาถา อันเป็นพระดำรัสของ พระกัลลสปลัสมาสัมพุทธเจ้า ที่พระองค์ได้สดับมาจากพราหมณ์ว่า

“การสมาคมกับสัตบุรุษเพียงคราวเดียวเท่านั้น ย่อม รักษาผู้สมาคมนั้นได้ การสมาคมกับอสัตบุรุษแม้มากครั้งก็ รักษาไม่ได้ พึงคบกับสัตบุรุษ พึงทำความสนิทสนมกับสัตบุรุษ เพราะบุคคลรู้ลัทธิธรรมของสัตบุรุษแล้ว ย่อมมีแต่ความ เจริญไม่มีความเสื่อม

ราชรถที่เขาทำให้งามวิจิตรยังเก๋คร่ำคร่าได้ สรีระ ร่างกายก็เข้าถึงความชราได้ ส่วนธรรมะของสัตบุรุษ ย่อม ไม่เข้าถึงความชรา สัตบุรุษกับสัตบุรุษด้วยกันย่อมรู้กันได้

ฟ้าและแผ่นดินไกลกัน ผีงข้างโน้นของมหาสมุทรเขากล่าวว่าไกลกัน แต่ธรรมะของสัตบุรุษและของอสัตบุรุษ ท่านกล่าวว่าไกลกันยิ่งกว่านั้น”

โจรไปริสาทได้ฟังธรรมแล้ว มีจิตใจอ่อนโยน ความปิติได้

ผู้ชี้หนทางสว่าง

๑๑๓

แผ่ซ่านไปทั่วกาย จึงกราบทูลว่า จะถวายพรแด่พระเจ้าสุตโสม ๔ ข้อ

พระเจ้าสุตโสมจึงขอพรข้อแรกว่า “ขอให้หม่อมฉัน ได้เห็นพระองค์มีสุขภาพแข็งแรงตลอดร้อยปี” ข้อที่ ๒ “ขอ พระองค์อย่ากินกษัตริย์ ๑๐๑ พระองค์นั้นเลย” และข้อที่ ๓ “ขอให้พระองค์ปล่อยกษัตริย์ ๑๐๑ พระองค์นั้น กลับไปสู่ แว่นแคว้นของตนเถิด” โจโรปรีสาทยอมถวายพรทั้ง ๓ ข้อตาม ลำดับ พระเจ้าสุตโสมขอพรข้อที่ ๔ ว่า “ขอพระองค์จงเว้นเนื้อ มนุษย์เสียเถิด”

โจโรปรีสาทติตรลเนื้อมนุษย์มาก คิดว่าถ้าขาดเนื้อมนุษย์ ตนคงมีชีวิตอยู่ไม่ได้ จึงอ้อนวอนให้พระเจ้าสุตโสมขอพรอย่าง อื่นแทน แต่พระเจ้าสุตโสมยังทรงยืนยันว่า จะขอให้โจรเลิกกิน เนื้อมนุษย์ และให้โอวาทว่า

“คนใดมัวรักษาของรักอยู่ว่า นี่เป็นที่รักของเรา ทำตน ให้เห็นห่างจากความดี เสพของรักทั้งหลายอยู่ เหมือนนักเลงดื่ม สุราที่เจือไปด้วยยาพิษฉะนั้น คนนั้นจะได้ทุกข์ในเบื้องหน้า ส่วนบุคคลใดในโลกนี้ รู้สีกตัวแล้ว ละของรักได้ เสพอริยธรรม แม้ด้วยความฝืนใจ คนนั้นจะได้สุขในเบื้องหน้า เพราะความ ประพฤตินั้นแล”

ผู้ชี้หนทางสว่าง

๑๑๔

เมื่อให้อิวาทแล้ว ทรงประสงค์จะให้กำลังใจโจรโปริสาท มีความอาจหาญในการสละเนื้อมนุษย์ จึงตรัสว่า

“นรชนพึงสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะ เพื่อรักษาชีวิต เมื่อระลึกถึงธรรมะ พึงสละอวัยวะ ทรัพย์ และแม้ชีวิตทั้งหมดเถิด”

โจรโปริสาทได้ฟังดังนั้น ก็ตัดใจจากความอาลัยในเนื้อมนุษย์ ได้คิดว่า

“ท่านสุตโสมเป็นอาจารย์ของเรา และเราได้พูดไปแล้วว่าจะถวายพรแด่พระองค์ ชีวิตเราเกิดมาชาติหนึ่ง ถึงอย่างไรก็ต้องตาย เราจะเลิกกินเนื้อมนุษย์ เพื่อถวายพรแด่พระองค์”

ในที่สุดโจรโปริสาทยอมถวายพร เลิกกินเนื้อมนุษย์ แล้วรับศีล ๕ จากพระเจ้าสุตโสม พระโพธิสัตว์ให้โจรโปริสาทรับศีล ๕ และได้พาโจรกลับสู่กรุงพาราณสี ให้ครองราชสมบัติดั้งเดิม พระเจ้าโปริสาททรงบำเพ็ญทานด้วยความไม่ประมาท ครองราชย์ด้วยทศพิธราชธรรม ไม่ล่าเอียง และทำความดีจนตลอดพระชนมชีพของพระองค์

เราจะเห็นว่า การคบบัณฑิต จะทำให้เราได้รับการถ่ายทอดความรู้และคุณธรรม ทำให้เราพลอยเป็นบัณฑิต ดำรง

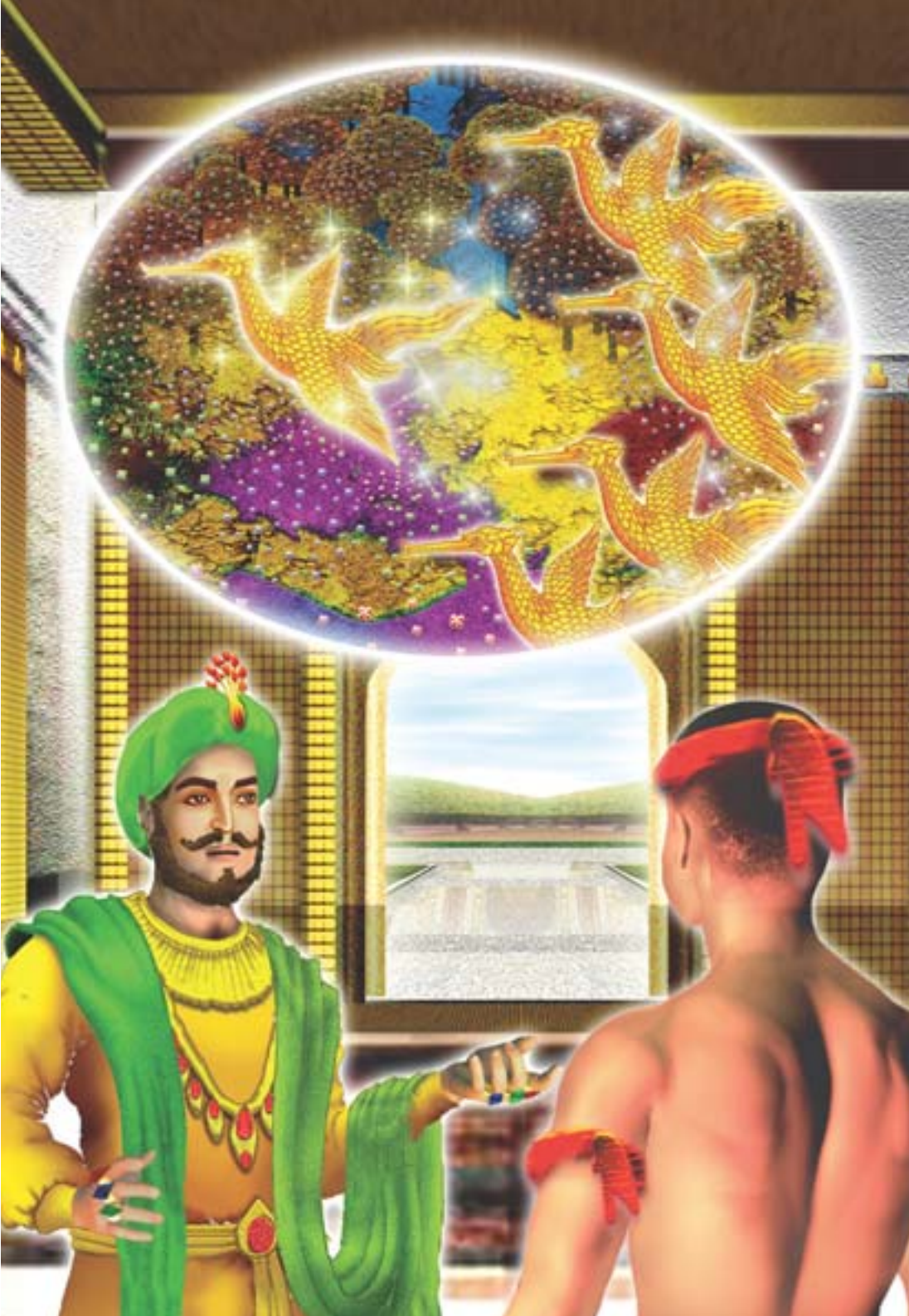

ผู้ชี้หนทางสว่าง

๑๑๕

ชีวิตอยู่ด้วยศีล สมาธิ ปัญญาไปด้วย เปรียบเสมือนใบไม้ที่
ห่อหุ้มของหอม ซึ่งจะพลอยหอมตลบอบอวลไปด้วยฉะนั้น
การคบบัณฑิตจึงเป็นมงคลอย่างยิ่ง จะทำให้ชีวิตของเราประสบ
แต่ความสุขความเจริญ และจะดีที่สุดถ้าเราได้คบกับบัณฑิต
ภายใน คือเข้าถึงพระธรรมกาย ซึ่งเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานที่อยู่
ในตัวของเราทุกคน พระธรรมกายเป็นแหล่งแห่งความสุขและ
คุณงามความดีทั้งมวล เพราะฉะนั้นขอให้ทุกท่านปฏิบัติธรรมให้
สม่ำเสมอ หมั่นทำใจหยุดใจนิ่ง ให้เข้าถึงพระธรรมกายกันทุกๆ คน

มิตรแท้แท้ชีวิตก็นำได้

บันทึกสู้แข่งมิตร ๔ ประเภท คือ มิตรมีอุปการะ
มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มิตรแนะประโยชน์ มิตรมีความรักใคร่
ว่าเป็นมิตรแท้ ฉะนั้นแล้ว พึงเข้าไปคบหาโดยเคารพ เหมือน
มารดากับบุตรนั้น

มิตรแท้ แม้ชีวิตก็ให้ได้

๑๑๘

เราเกิดมาแต่ละภพแต่ละชาติ ล้วนเพื่อแสวงหาที่พึ่งที่ระลึกอันแท้จริง แสวงหาสิ่งที่เป็นอมตะ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เป็นสุขได้ด้วยตัวเอง และเป็นตัวตนที่แท้จริง สิ่งที่เราปรารถนา นี้รวมประชุมอยู่ในธรรมกายทั้งหมด ดังนั้นธรรมกายจึงเป็นแก่นของทุกๆ ชีวิต เป็นชีวิตในระดับลึก ที่มีอยู่ภายในตัวของเรา เมื่อเราเข้าถึงธรรมกาย จะได้ชื่อว่าเป็นผู้เข้าถึงไตรสรณคมน์ คือ มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะอันเกษม

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน สิงคาลกสูตร ว่า

“อุปกาโร จ โย มิตุโต สุขทุกโข จ โย สขา
อตุกขายี จ โย มิตุโต โย จ มิตุตานุกมปิโก
เอเตปิ มิตุเต จตุตาโร อิติ วิญญาย ปณฺหิโต
สกุภจํ ปยิริปาเสยย มาตา ปุตตวํ โอรัส

บัณฑิตรู้แจ้งมิตร ๔ ประเภท คือ มิตรมีอุปการะ มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มิตรแนะประโยชน์ มิตรมีความรักใคร่ ว่าเป็นมิตรแท้ ฉะนั้นแล้ว พึงเข้าไปคบหาโดยเคารพ เหมือนมารดากับบุตรฉะนั้น”

การคบหาสมาคม เป็นสิ่งที่ทุกคนจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ พระบรมศาสดาจึงทรงแนะนำ ให้รู้จักวิธีสังเกตคนรอบข้าง หรือ ผู้ที่เราคบหาสมาคมว่าเป็นบุคคลเช่นไร เป็นมิตรเทียมที่มาในรูป

มิตรแท้ แม้ชีวิตก็ให้ได้

๑๑๕

ของศัตรูในคราวมิตร หรือมิตรแท้ที่แม้ชีวิตก็สละได้ ชีวิตเราจะได้นำเนินไปบนเส้นทางที่ถูกต้อง มิตรจึงเป็นส่วนสำคัญของชีวิต ที่เราจะต้องรู้จักคบหาสมาคม เพื่อประคับประคองกันทำความดี ให้มีชีวิตที่รุ่งโรจน์ยิ่งๆ ขึ้นไป

พระพุทธองค์ทรงสอนให้รู้จักมิตรแท้ มีลักษณะให้ความอุปการคุณ คอยป้องกันไม่ให้มีภัยอันตราย ทั้งทางด้านร่างกาย และทรัพย์สิน เมื่อยามมีภัย ก็สามารถเป็นที่พึ่งพิง ยินดีให้ความช่วยเหลือ ขอน้อยก็ให้มาก หรือแม้ไม่เอ่ยปากขอ แต่ถ้ารู้ว่าเพื่อนกำลังตกที่นั่งลำบาก ก็จะออกปากช่วยเหลือเราเอง มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มีเรื่องอะไรก็ไม่ปิด ไม่มีความลับ แต่ให้ความไว้วางใจซื่อสัตย์ต่อกัน ในคราวมีอันตรายก็ไม่ทอดทิ้งกัน แม้ชีวิตก็พร้อมที่จะอุทิศให้ได้ เหมือนเรื่องของพญาหงส์ทองที่ไม่ทอดทิ้งกัน ในเวลาที่เพื่อนตกอยู่ในอันตราย

*ในอดีตกาล พระบรมโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญาหงส์ทอง ชื่อ **อตรัฐ** มีบริวารมากถึง ๙๐,๐๐๐ ตัว อาศัยอยู่ ณ ภูเขาจิตตภูฏ มีหงส์ที่เป็นเพื่อนรักชื่อ **สมุขะ** พญาหงส์ได้ปกครอง

มิตรแท้ แม้ชีวิตก็ให้ได้

๑๒๐

บริวารให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเรื่อยมา

วันหนึ่ง พระราชาทรงมีพระประสงค์จะจับพญาหงส์ทอง มาแสดงธรรมให้หมู่มหาชน จึงรับสั่งให้ขุนตระโบกขรณินขนาดใหญ่ ไล่กลางป่า แล้วให้นายพรานคอยดักจับเฉพาะพญาหงส์ทองเท่านั้น ห้ามทำร้ายนกอื่นๆ ที่บินลงมากินเมล็ดข้าวที่ปลูก ทำให้ฝูงนก จำนวนมากบินมาหากินที่ตระโบกขรณิน ครั้งนั้น พวกหงส์อตรฐ ได้อินเสียงรำลือก็อยากจะไปหากินที่สระนั้นบ้าง จึงไปหาสุมุขหงส์ เล่าให้ฟังเพื่อให้ไปขอร้องพญาหงส์ให้อนุญาต แทนที่พญาหงส์ จะยินดี กลับเตือนว่า

“ท่านอย่าได้ขบใจสถานที่ใกล้มนุษย์เลย เพราะถิ่น มนุษย์มีแต่อันตรายรอบด้าน”

แม้จะถูกคัดค้านเช่นนั้น เหล่าหงส์ทองก็รีบเร่งให้พญา- หงส์พาไป พญาหงส์ทนคำอ้อนวอนไม่ไหว จึงพาฝูงหงส์ทองทั้ง ๙๐,๐๐๐ ตัว บินจากเขาจิตตภูฏ ไปที่สระโบกขรณิน นายพรานได้ สังเกตจุดที่พญาหงส์ลง แล้ววางบ่วงไว้ ขณะที่พญาหงส์กำลัง ร่อนลงสู่ขอบสระนั้น แท้ได้เข้าไปติดบ่วงของนายพรานโดยไม่รู้ตัว เมื่อรู้ว่าติดบ่วง จึงคิดจะฉุดบ่วงให้ขาด ครั้นสะบัดขาครั้งแรก หนึ่งได้ถลอก สะบัดครั้งที่สอง สายบ่วงได้บาดลึกเข้าไปถึงเนื้อ เลือดไหลไม่หยุด อีกทั้งบ่วงยังรัดแน่นเข้าไปถึงกระดูก ทำให้ เคลื่อนไหวไม่ได้

มิตรแท้ แม้ชีวิตก็ให้ได้

๑๒๑

พญาหงส์ได้รับทุกขเวทนา มาก แต่ครั้งจะบอกฝูงหงส์ ก็กลัวว่า ฝูงหงส์จะตกใจกลัวไม่ทันได้กินอาหารให้อิ่ม และจะไม่มีกำลังบินข้ามมหาสมุทรกลับที่อยู่จึงตั้งสติข่มความเจ็บปวดไว้ รอจนกระทั่งหงส์ทุกตัวกินอาหารกันอิ่มแล้ว จึงได้ร้องบอกว่า ที่นี้มีอันตราย ให้หงส์ทุกตัวรีบบินหนีไป เมื่อพวกหงส์ได้ยินดังนั้น ต่างรีบบินกลับเขาจิตตกุฎอย่างรวดเร็ว ซึ่งในขณะที่บินกลับนั้น สุมุขหงส์สังเกตเห็นว่าไม่มีพญาหงส์ตรัสบินนำหน้าเหมือนทุกครั้ง ด้วยความเป็นห่วง จึงได้บินย้อนกลับไปยังสระโบกขรณี และได้เห็นพญาหงส์ติดบ่วงอยู่ ไม่อาจจะบินไปได้

พญาหงส์เห็นสุมุขหงส์บินกลับมา จึงได้ถามว่า “ทำไม ท่านไม่รีบกลับไป เราติดบ่วงอยู่เช่นนี้ ก็เป็นเหมือนผู้ไร้ประโยชน์ เสียแล้ว”

สุมุขหงส์กลับตอบว่า “ถึงข้าพเจ้าจะบินกลับไปก็ใช่ว่าจะมีความสุข เพราะการได้อยู่ร่วมกับท่านเป็นสิ่งประเสริฐ แม้จะตายพร้อมกับท่านก็ตาม แต่หากเลือกได้ ข้าพเจ้าขอยอมตายแทนท่าน เพื่อท่านจะได้กลับไปปกครองฝูงหงส์ให้อยู่เย็นเป็นสุขต่อไป”

พญาหงส์กล่าวว่า “ท่านจะมาชอบใจการตายทำไม ทำเช่นนี้ก็ไม่ต่างอะไรกับคนตาบอด เหมือนทำงานในที่มืดจะหาประโยชน์ได้จากที่ไหน ลืบท่านกลับไปจะดีกว่า”

มิตรแท้ แม้ชีวิตก็ให้ได้

๑๒๒

สุขุมหงส์ตอบว่า “ท่านเป็นผู้ทรงธรรม และข้าพเจ้าก็จงรักภักดีต่อท่าน ถึงข้าพเจ้าจะตายก็ไม่เสียดายชีวิต เพราะมิตรเมื่อระลึกถึงธรรม ก็ไม่พึงทอดทิ้งมิตรในยามคับขัน แม้เพราะเหตุแห่งชีวิต นี่เป็นธรรมของสัตว์บุรุษทั้งหลายโดยแท้”

พญาหงส์ธรรมาธิราชฟังแล้วรู้สึกซาบซึ้งในจิตใจทั้งดงามของสุขุมหงส์มาก จึงกล่าวว่า “ธรรมนี้เรารู้ว่าท่านประพฤติปฏิบัติได้ดี และความจงรักภักดีที่มีต่อเรา เรารู้แล้ว บัดนี้เราขอให้ท่านกลับไป ท่านจงทำตามความประสงค์ของเราเถิด”

ขณะที่หงส์ทั้งสองกำลังโต้ตอบกัน นายพรานได้สังเกตเห็นว่า หงส์ที่ติดบ่วงมีเพียงตัวเดียว แต่อีกตัวหนึ่งทำไมไม่บินหนีเมื่อเห็นเหตุอัศจรรย์เช่นนั้น จึงถามสุขุมหงส์ว่า

“ทำไมท่านถึงไม่บินหนีไป ไม่กลัวตายหรือ”

สุขุมหงส์ตอบด้วยเสียงไพเราะว่า “พญาหงส์ตัวนี้ เป็นราชาของเรา ทั้งยังเป็นมิตรที่เสมอด้วยชีวิต ฉะนั้นจะให้เราทิ้งไปได้อย่างไร”

นายพรานเห็นสุขุมหงส์พูดจาภาษามนุษย์ไพเราะน่าฟัง ก็มีใจอ่อนโยน เกิดความรักประหนึ่งบุตรของตน เพื่อจะทดลองใจจึงถามว่า

มิตรแท้แท้ชีวิตก็ให้ได้

๑๒๓

“ถ้าเราจะเอาชีวิตของเจ้าแทนมิตรที่ติดบ่วงอยู่นี้ เจ้าจะยอมหรือไม่”

สุขพหงส์ตอบด้วยความมองอาจทันทิวว่า “มิตรแท้แท้ชีวิตก็ให้ได้ โดยเฉพาะพญาหงส์นี่ เป็นยิ่งกว่าเพื่อน ท่านเป็นราชาแห่งหงส์ทั้งหมด การมีชีวิตอยู่ต่อไปของท่าน จะเกิดประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อเหล่าหงส์ทองอีกหลายหมื่นตัว ข้าพเจ้ายินดีที่จะแลกชีวิตด้วยชีวิต”

นายพรานได้ฟังถ้อยคำเช่นนั้น เกิดความศรัทธาเลื่อมใสยิ่งนัก รู้ลึกซึ้งซึ่งในความรักและคุณธรรมของมิตร จึงตัดสินใจปล่อยพญาหงส์ทองทั้งสองให้เป็นอิสระ เมื่อนายพรานแก้บ่วงออกแล้ว ก็ทำการเยียวยารักษาแผลให้พญาหงส์เป็นอย่างดี และด้วยอาณาภาพของจิตที่เมตตา จึงทำให้แผลของพญาหงส์สมานกันสนิทหายเป็นอัศจรรย์ไม่มีรอยบาดแผลหลงเหลืออยู่เลย

เราจะเห็นว่า คำว่า มิตร เป็นคำที่ทรงพลัง แฝงไว้ด้วยความหมายที่ลึกซึ้ง กินใจ ซึ่งการจะมีเพื่อนแท้สักคนหนึ่ง ใช้ว่าจะหาได้ง่าย เพราะบุคคลที่จะมากอดและแนะนำสิ่งที่ดี ทั้งที่เป็นประโยชน์ในภพนี้ คือ แนะนำวิธีที่จะให้เรา มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต ในธุรกิจการงาน การศึกษาเล่าเรียน รวมไปถึงประโยชน์ในชาติหน้า ด้วยการบอกหนทางสวรรค์ หนทางไปสู่

มิตรแท้มีชีวิตก็ให้ได้

๑๒๔

พระนิพพาน มาชักชวนให้ทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา
เป็นบุคคลที่หาได้ยาก

พระพุทธองค์จึงตรัสว่า **“ประโยชน์ทุกอย่างของผู้ถึง
พร้อมด้วยกัลยาณมิตร คือมิตรแท้ที่ดั่งาม ย่อมอำนวยผล
เป็นความสุขอย่างเดียว”**

พระธรรมกาย คือ ยอดกัลยาณมิตรและมิตรแท้ภายใน
เข้าถึงได้ด้วยใจหยุดนิ่ง เราสามารถคบหาท่านได้ ด้วยการหยุด
ใจไว้ที่ศูนย์กลางกายอย่างเบาๆ สบายๆ ในไม่ช้าก็จะเห็นท่าน
ปรากฏชัดใสสว่าง บังเกิดขึ้นเป็นองค์พระแก้วใส สะอาดบริสุทธิ์
นั่งขัดสมาธิคู้บัลลังก์ เกตุดอกบัวตูม สว่างไสว ไปไหนก็ให้
หมั่นตรikirระลึกถึงท่าน อารามของท่านไปด้วย ให้มีพระเป็นเพื่อน
เห็นท่านชัดใสสว่างอยู่ตลอดเวลาทำได้อย่างนี้จะปิดประตูบายน

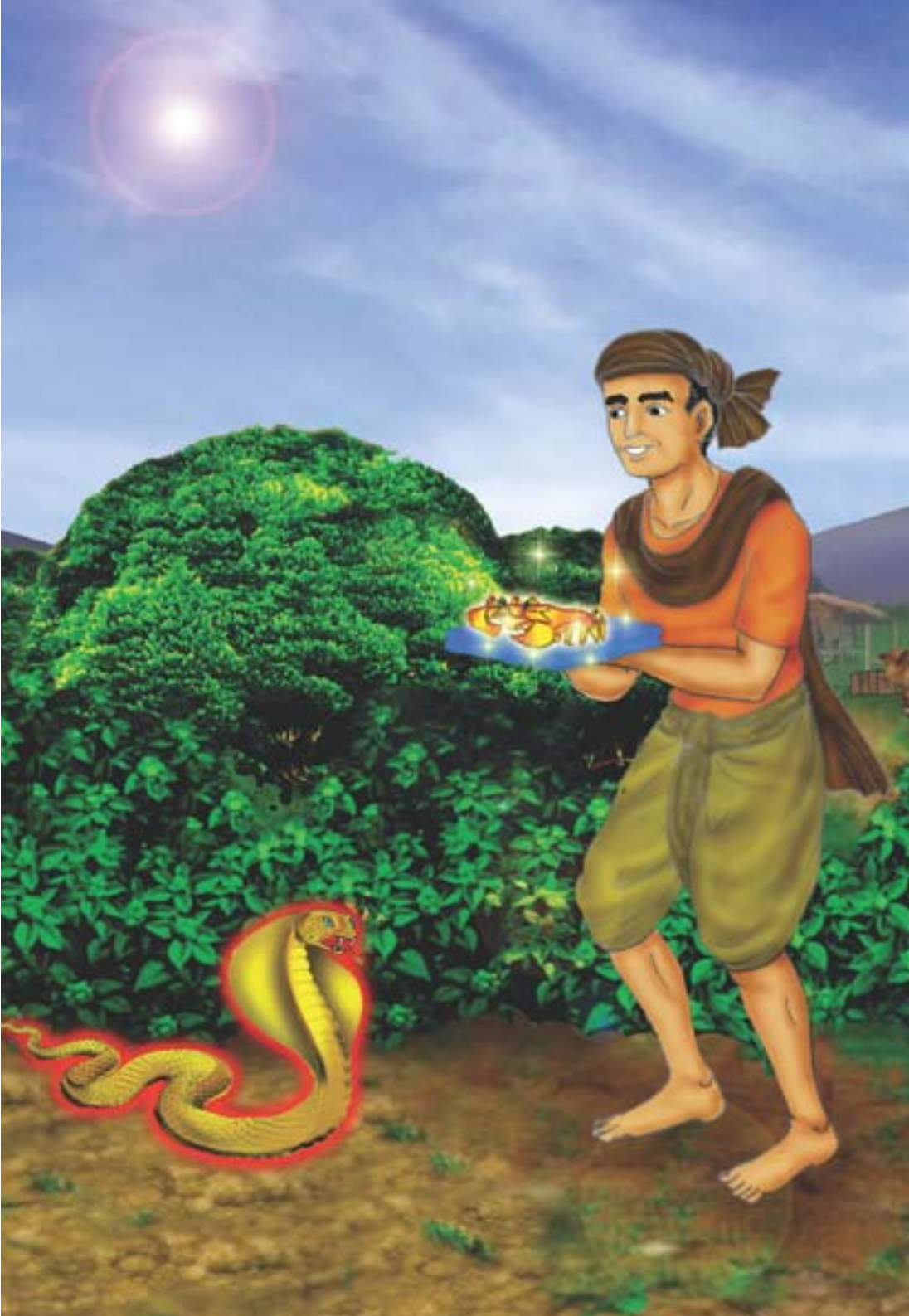
เพราะฉะนั้น ให้ทุกๆ ท่านหมั่นฝึกใจให้หยุดนิ่ง จนกว่า
จะเข้าไปพบกับมิตรแท้ภายใน คือพระธรรมกายกันทุกๆ คน

เพื่อนแท้
แม้ชีวิตก็แลกได้

ผู้ใดเป็นมิตรสหายในยามเกิดเรื่อง
ที่ต้องการความช่วยเหลือ
ผู้ที่ช่วยเหลือนั้น นับว่าเป็นเพื่อนแท้

เพื่อนแท้ แม้ชีวิตก็แลกได้

๑๒๓

สรรพสัตว์ทั้งหลายล้วนมีพื้นฐานของชีวิตเหมือนกัน เพราะต่างก็เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งสิ้น ตั้งแต่วันแรกเกิด จนกระทั่งถึงวันหลับตาลาโลก ทุกชีวิตล้วนมีความทุกข์เป็นพื้นฐาน เช่นเดียวกับโลกที่มีความมืดเป็นพื้นฐาน แต่ที่เราเห็นแสงสว่าง ก็เพราะมีดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์หรือดวงไฟ จึงทำให้โลกเราสว่างได้ เมื่อเราเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตว่าชีวิตเป็นทุกข์แล้ว เราจะได้เกิดความเบื่อหน่ายในทุกข์ทั้งหลาย และรีบขนขวายหาทางหลุดพ้นจากทุกข์ เพราะฉะนั้น การปฏิบัติธรรมเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับชีวิตของผู้ที่ปรารถนาความหลุดพ้น เพื่อไปให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสเรื่องการคบมิตรไว้ว่า

“โย จ อตถesu ชาเตsu สหาโย โหติ โส สขา

ผู้ใดเป็นมิตรสหายในยามเกิดเรื่อง ที่ต้องการความช่วยเหลือ ผู้ที่ช่วยเหลือนั้น นับว่าเป็นเพื่อนแท้

สพฺพิเรว สมาเสถ สพฺปิ กุพฺเพถ สนถวํ

พึงคบหาสมาคมกับคนดีไว้ พึงทำความสนิทคุ้นเคยกับคนดีเท่านั้น

ทุกฺโข พาลेหิ สงฺคโม

การคบกับคนพาลนำแต่ความทุกข์มาให้”

เพื่อนแท้ แม้ชีวิตก็แลกได้

๑๒๘

มนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลายจะเข้ากันได้โดยธาตุ คือ จะคบหาสมาคมกันเพราะมีจิตอัธยาศัยตรงกัน มีรสนิยมเดียวกัน รวมทั้งมีคุณธรรม ความบริสุทธิ์ใกล้เคียงกัน เช่น ถ้าเราเป็นผู้รักในการฝึกตัว เมื่อเราไปพบกับนักปราชญ์ราชบัณฑิต ก็ทำให้เราอยากจะทำด้วย เมื่อคบกันไปนานๆ มิตรภาพนั้นจะแบ่งบานมั่นคงและยั่งยืน เป็นการคบกันโดยไม่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง มีแต่เรื่องคุณประโยชน์อย่างเดียว ที่เกิดจากใจบริสุทธิ์ มีความเคารพรัก ศรัทธา และปรารถนาดีต่อกัน

ส่วนการคบกับคนพาล จะมีแต่โทษ เพราะจะทำให้เราพลอยติดนิสัยที่ไม่ดีไปด้วย ชอบคิดชั่ว พูดชั่ว ทำชั่ว อยู่เป็นนิตย์ และที่คบกันก็มักเป็นเพราะมีผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ เราจะสังเกตได้ว่า ใครเป็นมิตรแท้หรือมิตรเทียม ก็รู้ได้ในคราวที่ตกทุกข์ได้ยาก ถ้าเป็นมิตรแท้ก็จะช่วยเหลือ เพราะมิตรแท้ แม้ชีวิตก็สละให้กันได้ เพื่อให้เพื่อนมีชีวิตรอดปลอดภัย และเป็นคนดีของสังคมต่อไป ดังนั้นความเป็นมิตรแท้จึงไม่มีในหมู่คนพาล แต่เราจะหามิตรแท้ได้เฉพาะในหมู่บัณฑิตเท่านั้น

ท่านพระอานนท์เถระนับเป็นบุคคลตัวอย่างที่ดี ที่คบหาสมาคมกับใครแล้ว ผู้นั้นก็จะได้รับการช่วยเหลือจากท่านเป็นอย่างดี ท่านสนิทสนมคุ้นเคยกับพระบรมโพธิสัตว์มาข้ามภพ

เพื่อนแท้ แม้ชีวิตก็แลกได้

๑๒๕

ข้ามชาติ เป็นผู้เสียสละให้ได้แม้กระทั่งชีวิต ในสมัยที่กำลังสร้างบารมีกันอยู่ ท่านได้ช่วยเหลือพระบรมโพธิสัตว์หลายภพหลายชาติ มาในชาตินี้ ท่านยังได้สละชีวิตของตัวเอง ยินบงพระผู้มีพระภาคเจ้า เพื่อไม่ให้ช้างตกมันประทุษร้ายพระพุทธองค์ได้ พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญ และตรัสเล่าเรื่องในอดีต ที่พระอานนท์ได้เคยช่วยเหลือพระองค์ว่า

*ในอดีตกาลพระโพธิสัตว์เกิดเป็นลูกชวานา ที่มีความขยันขันแข็งมาก ส่วนพระอานนท์ได้เกิดเป็นปูทอง วันหนึ่งท่านเดินไปในท้องนาตามปกติ เห็นปูทองอาศัยอยู่ในหนองน้ำ ในขณะที่ท่านกำลังล้างหน้า ปูก็ได้ไต่เข้ามาใกล้ท่าน ท่านเกิดความเอ็นดู จึงจับปูยกขึ้นมานอนในผ้าห่ม แล้วไปทำงานต่อก่อนจะกลับบ้านก็นำปูไปปล่อยไว้ในหนองน้ำตามเดิม ท่านทำอย่างนี้เรื่อยมา จนมีความคุ้นเคยกันมาก

ที่ปลายนาของท่าน มีกาสองตัวเมียอาศัยอยู่บนต้นตาล กาดัวเมียเห็นลูกนัยน์ตาของพระโพธิสัตว์มีความแวววาวสวยงาม ดูแล้วพิเศษกว่าตาของมนุษย์ทั่วไป ทำให้อยากจะกินลูกนัยน์ตาของท่าน จึงแสรังทำเป็นแพ่ท้อง

เพื่อนแท้ แม้ชีวิตก็แลกได้

๑๓๐

กัตวผู้จึงถามว่า “เจ้าเป็นอะไร”

กัตวเมียตอบว่า “ฉันเกิดแพ่ท้องจ๊ะ ฉันอยากจะกิน
นัยน์ตาของชาวนาคนั้น”

กัตวผู้ถอนหายใจว่า “น้องรัก เรื่องนี้รู้สึกจะเป็นเรื่อง
เหลือวิสัยที่จะทำได้”

กัตวเมียออกอุบายว่า “ที่จอมปลวกโน้น มีงูเห่าอยู่ตัวหนึ่ง
พื้งไปปรนนิบัติเอาใจงูเห่าตัวนั้น แล้วให้งูเห่าไปกัดชาวนาให้ตาย
พื้งจะสามารถฉีกเอาลูกนัยน์ตาของชาวนามาได้”

กัตวผู้หลงใหลในนางกาและหวังจะเอาใจด้วย จึงตอบ
ตกลงที่จะช่วยเหลือ ด้วยการไปหาอาหารมาปรนนิบัติงูเห่าเป็น
อย่างดี

ต่อมางูเห่าได้ถามกาว่า “สหายเอ๋ย ท่านปรนนิบัติเรา
ด้วยดีมาตลอด ท่านมีปัญหอะไรจะให้เราช่วยรึ”

กาได้โอกาสจึงบอกว่า “นายท่าน ภรรยาของฉันมีอาการ
แพ่ท้องอย่างรุนแรงนางอยากจะกินลูกนัยน์ตาของชาวนาคนหนึ่ง
พื้งจะสามารถเอาลูกนัยน์ตามาได้ ก็มีเพียงท่านเท่านั้น”

งูจึงบอกให้กาเบาใจว่า “เรื่องนี้ไม่มีปัญหาหรอก ท่าน
สบายใจได้” จากนั้นงูได้เลื้อยไปนอนอยู่ใต้กอหญ้าข้างคันนา

เพื่อนแท้ แม้ชีวิตก็แลกได้

๑๓๑

รอกการมาของพระโพธิสัตว์

เมื่อพระโพธิสัตว์มาถึงทุ่งนา ท่านรีบตรงไปที่หนองน้ำ ล้างหน้าล้างตา และจับปูทองให้นอนในผ้าห่ม แล้วอุ้มไปในาด้วย ฝ่ามือเท่าเห็นพระโพธิสัตว์มาถึง ก็เลื้อยเข้าไปหาโดยเร็ว และ กัดเข้าที่น่องอย่างเต็มแรง จนพระโพธิสัตว์ล้มลงทันที

จากนั้นจูบเลื้อยหนีกลับไปจอมปลวก กาดัวผู้ซึ่งคอย สังเกตการณ์อยู่ตลอดเวลา ก็รีบบินมาเกาะที่อกพระโพธิสัตว์ ตั้งใจจะใช้จะงอยปากจิกลูกนัยน์ตา แต่ปูทองได้รับออกมา แล้ว ใช้ความว่องไว อ้าก้ามหนีบคอกาไว้ทันที

กาเมื่อรู้ว่าตนเองตกอยู่ในอันตรายเสียแล้ว ก็ส่งเสียง ดังให้งูมาช่วยโดยด่วน งูรีบแผ่พังพานทำท่าจะพ่นพิษร้ายใส่ปูทอง แต่ปูทองกลับใช้ความว่องไว อ้าก้ามอีกข้างหนึ่งหนีบคองูไว้ เมื่องูตกอยู่ในอันตรายก็พิจารณาว่า

“ธรรมดาปูจะไม่กินเนื้อกาและเงื้องู แต่เพราะเหตุอะไร หนอ ปูตัวนี้จึงหนีบเราและกาไว้”

งูจึงถามปูว่า “ท่านไม่กินเนื้อกาและงู แต่ทำไมท่านจึง หนีบคอเราไว้”

ปูตอบว่า “ชายคนนี้เป็นผู้มีบุญคุณกับฉัน และเป็นมิตรที่

เพื่อนแท้ แม้ชีวิตก็แลกได้

๑๓๒

ติดกับฉันทลอดมา ฉันทจึงไม่ยอมให้ใครมาทำร้ายได้”

งูรีบคิดหาอุบายเพื่อจะให้ปล่อยตนเองและกาจึงกล่าวว่า
“ข้าจะช่วยดูพิษออกจากร่างชายคนนี้ ท่านจงรีบปล่อยข้าทั้ง ๒
โดยเร็ว ก่อนที่พิษร้ายจะทำอันตรายเขาถึงแก่ชีวิต”

ปู้รู้ทันว่า งูตัวนี้ใช้เล่ห์เหลี่ยมกับตน จึงปล่อยงูไป แต่ยังไม่
หนีบคอกาไว้เป็นตัวประกัน จากนั้นงูก็ได้ช่วยดูพิษออกจากร่าง
กายของพระโพธิสัตว์

เมื่อพิษออกหมดแล้ว ท่านก็สามารถลุกขึ้นยืนได้ตามปกติ
ที่ท่านรอดตายในครั้งนี้ ก็เพราะได้ปูทองเป็นมิตรแท้ช่วยชีวิตไว้
นั่นเอง ตั้งแต่นั้นมา พระโพธิสัตว์และปูทองยังมีความรักความ
ผูกพันกันมากยิ่งขึ้น และต่างก็ให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือ
เกื้อกูลกันเสมอ

เราจะเห็นว่า ความเป็นมิตรแท้ที่ติดต่อกันนั้น มีแต่คุณ-
ประโยชน์ ความเป็นกัลยาณมิตรจะส่งผลดี มีความเกื้อกูลกันไป
ทุกภพทุกชาติ เมื่อเกิดมาพบกันอีก ก็เกิดความรัก ความ
เข้าใจกันอย่างดี อยากจะช่วยเหลือสนับสนุนกัน ช่วยทำกิจการ
งานทุกอย่างให้ โดยไม่ต้องเอ่ยปากขอร้อง เมื่อถึงคราวบุญ-
บันดาลก็จะมีผู้มีบุญมาช่วยเหลือ เราจะมีมิตรมีพวกพ้องบริวาร
จะทำอะไรก็ได้ รับความสะดวกสบาย ราบรื่นไม่มีอุปสรรคใดๆ

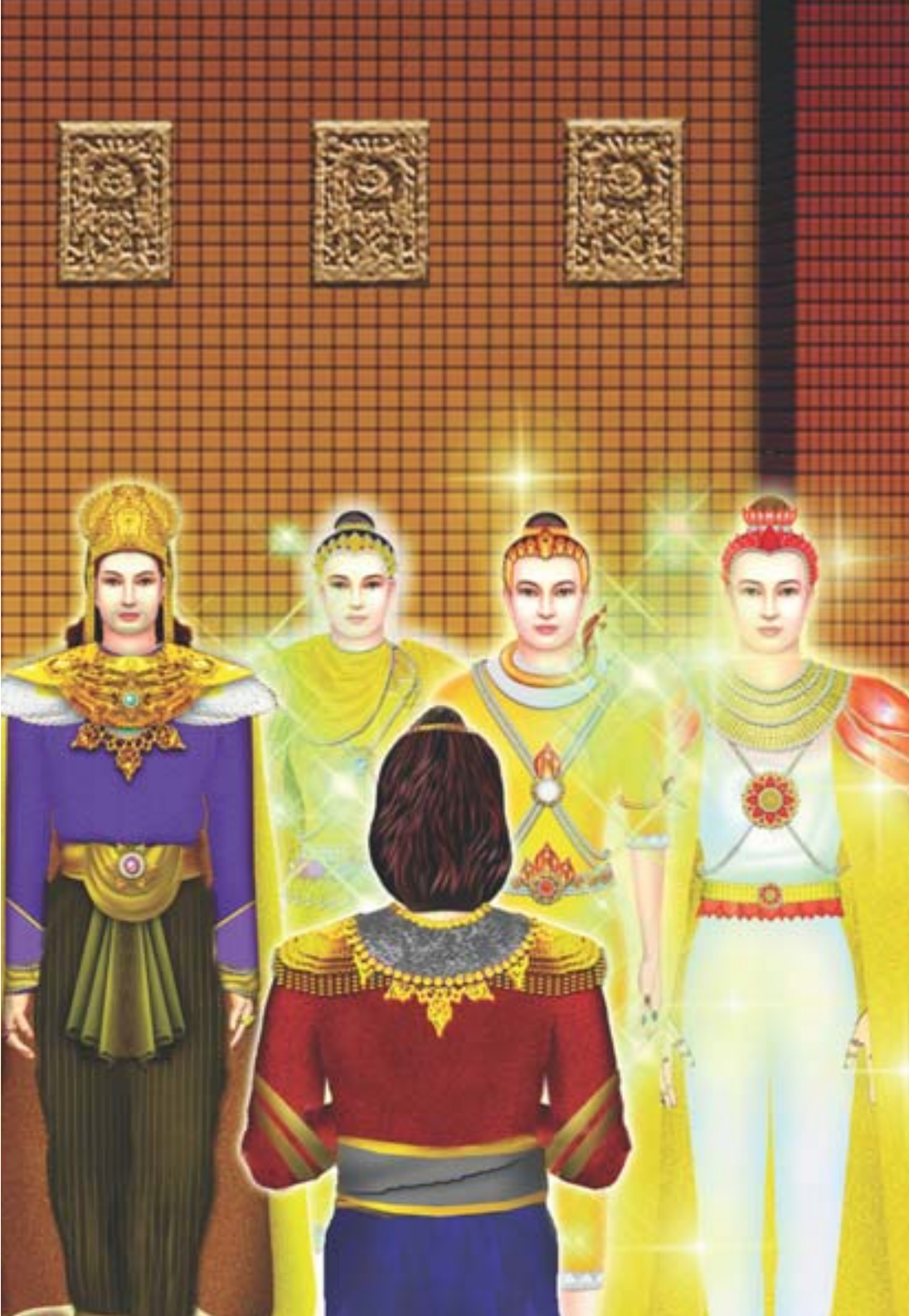
เพื่อนแท้ แม้ชีวิตก็แลกได้

๑๓๓

ส่วนการคบกับคนพาลนั้น ชีวิตจะตกต่ำและเป็นหนทางแห่งความเสื่อม นำไปสู่อบายภูมิ มิตรแท้ที่ประเสริฐสุดที่สามารถปิดประตูอบายได้ คือ พระธรรมกายที่อยู่ในตัวของเรา หากเราทำใจหยุดนิ่งจนเข้าถึงพระธรรมกายและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับท่าน ในยามที่เราประสบทุกข์ ท่านก็จะช่วยให้เราพ้นทุกข์ สามารถขจัดทุกข์โศกโรคภัยให้หมดสิ้นไป เมื่อมีความสุขแล้ว ก็ช่วยเพิ่มพูนความสุขให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

ดังนั้น สุตยอตของมิตรแท้ คือ “พระธรรมกาย” ท่านเป็นยอดกัลยาณมิตรที่ประเสริฐสุดของเรา เมื่อรู้อย่างนี้แล้ว ให้รีบหมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ทำกันไปทุกๆ วันอย่าได้ขาด แล้วเราจะได้เข้าถึงพระธรรมกาย ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึก ที่แท้จริงของเราทุกๆ คน

ค บ บั ญ ฑิ ต
พิ จิ ต ปั ญ ฑา

เมื่อรู้ว่า ใครเป็นอย่างเดียวกันกับตน ทั้งทางความ
ประพฤติ ทั้งสติปัญญา และการศึกษา ก็ควรผูกมิตรไมตรีกับ
บุคคลเช่นนั้นไว้ เพราะการสมาคมกับสัตบุรุษ มีแต่นำ
ประโยชน์สุขมาให้อย่างเดียว

ค บ บั ณ ฑี ต พื ชิต ปั ณ ฑา

๑๓๖

การสร้างบารมีเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ของมวลมนุษยชาติ และของพวกเราทุกๆ คน ที่จะต้องทำจนกว่าจะบรรลุจุดหมายปลายทาง ในระหว่างทางอาจจะมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เกิดขึ้นบ้าง แต่สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องพิสูจน์กำลังใจ บางปัญหาเราก็กะใจได้ บางปัญหาก็รอคอยการแก้ไข ปัญหาทุกๆ ปัญหา มีไว้ให้แก้ ไม่ได้มีไว้ให้กลุ้ม ถ้าใช้ปัญญาปัญหาก็จะหมดไป ถ้าใจสงบก็จะพบทางออก เพราะใจที่สงบจะเกิดปัญญารู้แจ้ง เป็นปัญญาความรอบรู้อันบริสุทธิ์ ที่จะทำให้ตัวเราและชาวโลก หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะไปสู่อายตนะนิพพาน การหมั่นฝึกฝนใจ ให้สงบหยุดนิ่งอยู่ภายใน จะทำให้เราเกิดปัญญาที่จะพิชิตปัญหา และยังแตกฉานในศาสตร์ทั้งปวง เราจะเข้าใจทุกๆ ปัญหาที่เกิดขึ้น และรู้ไปถึงต้นแหล่งที่มาของมัน พร้อมกับรู้วิธีการแก้ไขปัญหานั้น ดังนั้นการเจริญภาวนาจึงเป็นกรณียกิจสำคัญที่เราจะขาดไม่ได้

มีธรรมภาษิตบทหนึ่งที่ท่านกล่าวไว้ใน สมนานินทโคตต ขาดกว่า

“ยเทว ชมฺเณว สทิสํ มมนฺติ
สีเลน ปญฺเณว สุตฺนํ จาปี
เตเนว เมตฺติ กยิราถ สทฺธิ
สุโข หเว สปปุริสฺเสน สงฺคโม

“เมื่อรู้ว่า ใครเป็นอย่างเดียวกันกับตน ทั้งทางความ
ประพฤติ ทั้งสติปัญญา และการศึกษา ก็ควรผูกมิตรไมตรี
กับบุคคลเช่นนั้นไว้ เพราะการสมาคมกับสัตว์รูป มีแต่นำ
ประโยชน์สุขมาให้อย่างเดียว”

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ จำเป็นที่จะต้องพบปะพูดคุย คบหา
สมาคมและทำงานร่วมกัน การคบหาสมาคม คือ มีความไว้วางใจ
เชื่อมั่นซึ่งกันและกัน เชื่อมั่นว่า หากเอาใจของเราไปวางไว้ที่เขา
แล้วจะไม่ผิดหวัง จะมีแต่ความสุขความเจริญอย่างเดียว บุคคล
เช่นนั้นหากเราคบไว้เป็นเพื่อนเราจะได้เพื่อนแท้ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุข
ยามมีภัยก็ร่วมกันต้าน มีปัญหาก็ร่วมกันคิดแก้ไข อีกทั้งคอย
ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเสมอ

ฉะนั้น เมื่อเราคิดที่จะคบใครสักคน ควรเลือกคบหาแต่บัณฑิตผู้ซื่อตรงสว่างให้กับเราได้ นั่นคือเมื่อมองไปรอบทิศก็ให้มีแต่นักปราชญ์บัณฑิตอยู่รอบตัว นั่นแสดงว่าเรามีสิ่งที่ทรงคุณค่า มีสิริมงคลอยู่ใกล้ตัว อันจะทำให้ชีวิตของเรามีแต่ความปลอดภัย ความเจริญรุ่งเรืองทั้งหลายจะบังเกิดขึ้นกับตัวเราอย่างแน่นอน

บัณฑิต คือ ผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ด้วยปัญญาอันประเสริฐ เป็นปัญญาที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและผู้อื่น ผู้ที่ชื่อว่าบัณฑิต คือผู้ที่ยึดเอาประโยชน์ทั้ง ๒ ประการไว้ได้ คือ

ค บ บั ณ ฑิต พื ชิต ปั ณ ฑา

๑๓๘

ประโยชน์ในภพนี้ และประโยชน์ในภพหน้า คนไหนเป็นบัณฑิต เราจะสังเกตได้ว่า เขาจะคิดแต่เรื่องที่ดี ที่เป็นไปเพื่อบุญกุศล ไม่คิดพยาบาทเบียดเบียน คิดแต่เรื่องสร้างบุญบารมี เมื่อจะพูด ก็พูดแต่ถ้อยคำที่ดี เป็นอรรถเป็นธรรม พูดแต่คำจริง ไม่เพ้อเจ้อ ไม่ส่อเสียด และเป็นถ้อยคำที่ไพเราะ เป็นไปเพื่อความสามัคคี คำพูดของบัณฑิตที่พูดออกไป เหมือนดอกมะลิที่ออกจากปาก ยังความชุ่มชื่นเบิกบานใจให้แก่ผู้ฟัง อีกทั้งบัณฑิตจะทำแต่สิ่งที่ดี ประพฤติกายสุจริตจนเป็นนิสัย ใครก็ตามที่คบบัณฑิตเช่นนี้ ชีวิต จะพบแต่แสงสว่างและรุ่งโรจน์เสมอ

นักปราชญ์บัณฑิตผู้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความยุติธรรม ไม่เลือกที่รักผลักที่ชัง มุ่งประโยชน์สุขของมหาชนเป็นหลัก จะดำรงอยู่ในฐานะใดก็เป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจ น่าคบหา น่าเข้าใกล้ เป็นผู้ที่ทุกๆ คนต้องการในยามมีปัญหา เพราะยามมีปัญหาย่อมปรารถนาบัณฑิต เพื่อไขข้อข้องใจที่คั่งค้างในเรื่องที่เกิดขึ้น ดังเช่นเรื่องต่อไปนี้

*ในอดีตกาล ในกรุงอินทปัตต์ **พระเจ้ารณัญชัย** มีอำมาตย์ผู้เฉลียวฉลาด ชื่อ **วิธูรบัณฑิต** เป็นผู้มั่งคั่งปัญญาเป็นเลิศ คอย

ค บ บัณ ฑิต ฑิ ฑิต ฑัณ ฑา

๑๓๕

ให้คำปรึกษาในการบริหารบ้านเมือง ทำให้พระราชาทรงครอง-
ราชย์อย่างมีความสุข

สมัยนั้นมีสหาย ๔ คน ได้ช่วยกันอุปฐากบำรุงดาบส ๔
ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิญาสมาบัติ เหาะมาจากป่าหิมพานต์เข้ามา
ในเมือง สหายทั้งสี่จึงนิมนต์ดาบสคนละรูป ให้ไปฉันภัตตาหารที่
บ้าน แล้วเชื้อเชิญท่านพักอาศัยอยู่ที่สวนหลังบ้าน เพื่อตัวเองจะ
ได้ทำบุญทุกวัน ดาบสทั้งสี่ต่างก็รับนิมนต์ที่จะเป็นเพื่อนาบุญให้
แต่ถึงเวลาจะพักผ่อน ดาบสรูปที่ ๑ ได้เหาะไปสู่ภพดาวดึงส์ รูปที่
๒ ดำน้ำไปนาคพิภพ รูปที่ ๓ เหาะไปสู่ภพของพญาครุฑ และ
รูปสุดท้ายเหาะไปสู่พระราชอุทยานของพระเจ้าธัญชัยโกกรัพรราช

เมื่อดาบสทั้ง ๔ รูป กลับมาพรรณนาถึงสมบัติของพระ-
ราชาในที่ทั้ง ๔ แห่ง ให้กับอุปฐากของตนฟัง ทำให้กุฎุมพีทั้งสี่
ปรารถนาสมบัติเหล่านั้น จึงตั้งใจบำเพ็ญบุญ ทำทาน รักษาศีล
มิให้ต่างพร้อย และอธิษฐานให้ได้ไปบังเกิดในภพที่ตนปรารถนา
ครั้นสิ้นอายุขัย เพื่อนคนแรกได้ไปบังเกิดเป็นท้าวลักกเทวราช
คนที่สองไปบังเกิดเป็นพญานาคในนาคพิภพ อีกคนหนึ่งไปเกิด
เป็นพญาครุฑในฉิมพลีรุกขวิมาน ส่วนเพื่อนคนสุดท้าย ได้ไป
บังเกิดในครรภ์ของอัคมรเหสีของพระเจ้าธัญชัย

สหายผู้เป็นโอรสของพระราชา เมื่อเจริญวัยขึ้น ได้

ค บ บัณ ฑิต พื ชิต บัณ ฑา

๑๔๑

พญาครุฑ ได้สดับเช่นนั้น จึงพูดว่า “นาคเป็นอาหารอย่าง
ดีของข้าพเจ้า แต่แม้ข้าพเจ้าเห็นนาคแล้วอดกลั้นความอยาก
ไว้ได้ ไม่ทำความชั่วเพราะเหตุแห่งอาหาร ฉะนั้นศีลของข้าพเจ้า
ย่อมมากกว่า เพราะบุคคลใดมีท้องพ่อง แต่ทนความอยากไว้ได้
บริโภคข้าวน้ำพอประมาณ ไม่ทำความชั่วเพราะเหตุแห่งอาหาร
บัณฑิตเรียกคนเช่นนั้นว่า เป็นผู้สงบในโลก”

ฝ่าย **ท้าวสักกะ** ได้แสดงความเห็นของพระองค์ว่า
“ข้าพเจ้าอุตส่าห์สละสมบัติในเทวโลก มาสู่โลกมนุษย์เพื่อ
ต้องการจะรักษาศีล ละความยินดีในกามคุณทั้งหมด เพราะฉะนั้น
ศีลของข้าพเจ้าจึงมากกว่า”

พระเจ้าอรุณชัยทรงสดับดังนั้น จึงตรัสว่า “วันนี้ข้าพเจ้า
ละราชสมบัติที่หวงแหน และพระราชวังที่พรั่งพร้อมด้วยหญิง
นักฟ้อนหกหมื่น ศีลของข้าพเจ้าจึงมากกว่า เพราะนรชนใดแล
กำหนดรู้วัตรฤทกามและกิเลสกามด้วยปัญญา สละวัตรฤทกาม
และกิเลสกามทั้งปวงได้เด็ดขาด นักปราชญ์เรียกนรชนนั้นว่า
เป็นผู้ฝึกตนดีแล้ว ไม่มีความอาลัยในสรรพสิ่งว่า เป็นผู้สงบ
ในโลก”

เมื่อตัดสินไม่ได้ว่าใครมีศีลดีกว่ากัน ทั้งหมดจึงพากันไป
หาวิรุฑบัณฑิตให้ช่วยตัดสิน วิรุฑบัณฑิตสรรเสริญพญานาคว่า

ค บ บัณ ฑิต พื ชิต บัณ ฑา

๑๔๒

มืออิवासนขันติ คือ ไม่โกรธในบุคคลผู้ควรโกรธ สรรเสริญ
พญาครุฑว่า ไม่ทำความชั่วเพราะอาหารเป็นเหตุ สรรเสริญ
ท้าวสักกะที่ละความยินดีในกามคุณอันเป็นทิพย์ และสรรเสริญ
พระเจ้ากुरुรัฐที่ไม่มีความกังวล โดยสรุปให้ฟังว่า ทุกๆ ท่านเป็น
ผู้มีศีลเสมอกัน นำนุโมทนาโดยแท้ เพราะคุณธรรม ๔ ประการ
นี้ ตั้งมั่นอยู่ในนรชนใด ก็เป็นประดุจกำเกวียนที่รวมกันอยู่ที่
ดุมเกวียน นรชนนั้นแหละเป็นผู้สงบในโลก

เราจะเห็นว่า การเข้าไปสนทนาพบปะกับนักปราชญ์
บัณฑิต ยามเรามีปัญหาที่ข้องอยู่ในใจ ก็ย่อมได้รับการแก้ไข
ให้กระจ่างแจ้งขึ้นมา การแสวงหาบัณฑิตเป็นกัลยาณมิตร
จึงจำเป็นสำหรับชีวิตของเรา ที่จะทำให้ชีวิตรุ่งโรจน์

ฉะนั้น ให้รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน เข้าหาผู้ที่เป็นบัณฑิต
ผู้เป็นกัลยาณมิตร คอยแนะนำเส้นทางบุญ ชี้ทางสวรรค์นิพพาน
ให้เรา ไม่ว่าจะเป็นคุณพ่อคุณแม่ ครูบาอาจารย์หรือเพื่อนที่ดี
ของเรา ชีวิตจะได้พบแต่ความเจริญรุ่งเรือง

แม้ตัวของเราเองก็ควรฝึกฝนอบรมตนให้เป็นนักปราชญ์
บัณฑิต ที่สามารถเป็นกัลยาณมิตรให้กับตนและคนอื่นได้ด้วย
เพราะโลกนี้ยังขาดแคลนบัณฑิตที่แท้จริง ขาดแคลนกัลยาณมิตร
ผู้คอยชี้เส้นทางสีขาว ให้เขาได้เดินทางในสังสารวัฏได้อย่าง

ค บ บัณ ฑิต พื ชิต บัณ ฑา

๑๔๓

ปลอดภัย โดยเฉพาะบัณฑิตที่แท้จริง ซึ่งสถิตอยู่ภายในตัวของเรา คือ พระธรรมกายภายใน พระธรรมกายนี้แหละที่เป็นบัณฑิต เป็นที่พึ่งของพวกเราทั้งหลาย

ดังนั้น อย่าได้ขาดการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง เพื่อดำเนินจิต เข้าไปพบกับบัณฑิตภายใน ต้องตั้งใจมั่นให้เข้าไปถึงบัณฑิต ภายในให้ได้ ภายนอกเราก็คบหาสมาคมกับนักปราชญ์บัณฑิต ผู้จะทำให้เราประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในชีวิต ภายในเราก็หมั่น ทำใจให้หยุดนิ่ง เพื่อเข้าไปถึงบัณฑิตที่แท้จริง ซึ่งซ่อนอยู่ใน กลางกายของเราเอง ดังนั้นให้หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งให้ได้ ทุกๆ วัน จนกว่าจะเข้าถึงพระธรรมกายกันทุกคน

มิตรภาพที่ยั่งยืน

มิตรภาพของผู้ที่ถูกทำร้ายกับผู้ที่ทำร้าย ย่อมกลับ
เชื่อมติดกันได้อีกเฉพาะกับพวกบัณฑิตด้วยกัน ย่อมเชื่อมกัน
ไม่ติดอีกเฉพาะคนพาล คู่ก่อนนางนกระเรียน ท่านจงอยู่เถิด
อย่าไปเลย

มิตรภาพที่ยั่งยืน

๑๔๖

ในสังสารวัฏอันหาเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย
ไม่ได้นี้ ทุกชีวิตที่เกิดมา ล้วนบ่ายหน้าไปสู่ความตาย ไม่มีสังขาร
อันใดเลยที่เที่ยงแท้ยั่งยืน มีเพียงคุณงามความดีที่กลั่นตัวเป็น
ความบริสุทธิ์เท่านั้นที่จะส่งผลให้เราได้เข้าถึงกายที่เที่ยงแท้ภายใน
คือพระธรรมกาย ธรรมกายนี้แหละ คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง
เป็นอิสระจากสิ่งที่เป็นมลทิน จากความโลภ ความโกรธ ความหลง
กิเลสอาสวะต่างๆ เป็นตัวตนที่แท้จริงของเรา และจะเป็น
นิรันดร์อย่างนี้ตลอดเวลา

กายที่อยู่ในภพทั้งสามเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มีการ
เปลี่ยนแปลง ไหลเวียนกันอยู่ตลอดเวลา เพราะไม่ใช่ตัวตนที่
แท้จริง จึงมีแต่ความทุกข์ ตั้งแต่ทุกข์น้อยจนกระทั่งทุกข์มากไป
ตามลำดับ

ดังนั้น ให้เรา รู้ว่ากายที่อยู่ในภพทั้งสาม เป็นทางผ่าน
ของการสร้างบารมี เพื่อจะได้เข้าถึงกายที่แท้จริงและเป็นที่พึ่ง
ให้กับเรา นั่นคือ กายธรรมที่อยู่ภายในตัวของเรา

มีวาระบาลีที่กล่าวไว้ใน กุณตินิชาดก ว่า

“กตสฺส เจว กตฺตา จ มิตฺติ สนฺธิยเต ปฺน

ธีรานํ โน จ พาลานํ วส กุณฺติ นิ มา คม

มิตรภาพของผู้ที่ถูกทำร้ายกับผู้ที่ทำร้ายย่อมกลับเชื่อม

มิตรภาพที่ยั่งยืน

๑๔๓

ติดกันได้อีกเฉพาะกับพวกบัณฑิตด้วยกัน ย่อมเชื่อมกันไม่ติด
อีกเฉพาะคนพาล ดูก่อนนางนกระเรียน ท่านจงอยู่เถิด
อย่าไปเลย”

หัวใจของบัณฑิตมีแต่การให้อภัยมิตรภาพที่ถูกความเข้าใจ
ผิดบั่นทอนย่อมจะกลับมาเชื่อมประสานกันได้ดังเดิม เพราะ
บัณฑิตมองเห็นประโยชน์แห่งความล้นพ้นอันดี ส่วนความ
แตกร้าวลำบากเกิดขึ้นกับใคร หรือสังคมหมู่ใดก็ตาม ก็จะมีแต่
ความเสื่อมเสียเท่านั้นที่นำมาซึ่งความวิบัติต่างๆ นานา

เคยมีคำกล่าวว่า แก้วที่แตกไปแล้วยากที่จะประสานได้ด
ั้งเดิม แต่ใจคนเราไม่ใช่แก้ว กลับใสยิ่งกว่าแก้ว หากเติมเปี่ยม
ด้วยเมตตา และอภัยทานเยี่ยงพระบรมโพธิสัตว์แล้ว แม้จะถูก
กลั่นแกล้งทำร้าย ก็พร้อมที่จะให้อภัย หรือแม้บางครั้งจะเกิด
ความไม่เข้าใจ ก็ปรับความเข้าใจกันได้ ทั้งยังกลับมาเชื่อมสนิท
ได้ดังเดิมและดีกว่าเดิมอีกด้วย

ส่วนมิตรภาพของคนพาลนั้น เมื่อแตกร้าวกันแล้วย่อม
จะเกิดความหวาดระแวงกันเอง ไม่อาจกลับมาได้ดังเดิม
เหมือนคาถาที่พระโพธิสัตว์เจ้าเคยกล่าวไว้ เป็นเรื่องราวที่เกิด
ขึ้นเมื่อครั้งที่พระบรมศาสดาของเราประทับอยู่ที่พระวิหารเชตวัน
ทรงปรารภนางนกระเรียนที่อาศัยอยู่ในวังของพระเจ้าโกศล

มี ต ร ภา พ ที่ ยั ง ยั น

๑๔๘

และตรัสพระธรรมเทศนาสอนภิกษุทั้งหลาย

*เรื่องมีอยู่ว่า **นางนกกระเรียน** ตัวนั้น เป็นนกส่งสาสน์ของพระราชา มันจะคอยทำหน้าที่ส่งสาสน์ให้กับพระราชามาโดยตลอด และไม่เคยทำหน้าที่ของตนให้บกพร่องเลย จึงเป็นอันรู้กันในพระนครนั้นว่า หากได้นกตัวนี้ส่งสาสน์แล้ว ไม่ทำให้ผิดหวัง นกกระเรียนอาศัยอยู่ในพระนครจนกระทั่งมีลูกนก ๒ ตัว เหตุการณ์ในชีวิตก็ดำเนินมาอย่างปกติ จนกระทั่งวันหนึ่ง พระราชาทรงให้นางนกนั้น นำพระราชสาสน์ไปส่งแก่พระราชาอีกพระองค์หนึ่ง

ขณะที่นางนกบินไปส่งสาสน์ เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น พวกเด็กๆ ที่อยู่ในราชสกุล พวกกันไปเล่นบริเวณที่นางนกอาศัยอยู่ สายตาของทุกคู่เหลือบไปเห็นลูกนกกระเรียนทั้งสองตัวด้วยความชื่นของเด็ก จึงพากันเอามือบีบลูกนกทั้งสองจนตาย เมื่อนางนกกลับมาเห็นลูกของตนนอนตายอย่างน่าเวทนาเช่นนั้น ก็รู้สึกเศร้าเสียใจมาก จึงถามหาว่า ใครเป็นคนฆ่า ผู้เห็นเหตุการณ์บอกว่า เด็กคนโน้น เป็นคนฆ่า

มิตรภาพที่ยั่งยืน

๑๔๕

นางนกเกิดจิตพยาบาทต้องการแก้แค้นแทนลูกของตน จึงพยายามตีสสนิทกับกลุ่มเด็กพวกนั้น ขณะนั้น ในราชสกุลได้ เลี้ยงเสือโคร่งไว้ตัวหนึ่ง ซึ่งดุร้ายมาก แม้จะถูกเลี้ยงดูแลอย่างดี ก็ไม่เชื่อง ต้องถูกล่ามโซ่ตลอดเวลา

พวกเด็กพากันไปดูเสือด่วนนั้น นางนกก็ได้ไปกับเด็กเหล่านั้นด้วย ในขณะนั้น ความอาฆาตที่อยู่ในใจพลุ่งขึ้นมาคิดว่า เราจะทำกับเด็กเหล่านี้เหมือนที่พวกเขาทำกับลูกของเรา จึง หลอกให้เด็กเดินไปใกล้ๆ เสือด่วนนั้น แล้วทำให้เด็กล้มลงใกล้ๆ กับเสือ เด็กถูกเสือดะบปเคี้ยวกินทันที หลังจากนั้น นางนก-กระเรียนก็บินเข้าป่าหิมพานต์ไปทันที

ภิกษุทั้งหลายได้สดับเหตุการณ์ดังนั้น ก็พากันมานั่ง สนทนาโดยยกเหตุการณ์นั้น เป็นกระตุกกันว่า อาวุโสทั้งหลาย ได้ยินว่า นกกระเรียนในราชตระกูลหลอกเด็กให้เสียฆ่ากินเป็น อาหาร เนื่องจากแค้นที่ลูกของตนถูกเด็กเหล่านั้นฆ่าตาย และ ได้บินหนีไปยังป่าหิมพานต์แล้ว

พระบรมศาสดาเสด็จมาถึงบริเวณนั้น ทรงถามเรื่องที่ ภิกษูกำลังสนทนากัน และได้ตรัสเล่าเรื่องในอดีตว่า ภิกษุทั้งหลาย นางนกกระเรียนตัวนี้ แม้ในกาลก่อนก็ทำให้พวกเด็กที่ฆ่าลูกของ ตนล้มลงให้เสียกัดกิน แล้วก็หนีไปป่าหิมพานต์เช่นกัน

มิตรภาพที่ยั่งยืน

๑๕๐

ในอดีตกาล พระโพธิสัตว์เกิดเป็นพระราชา ครองราชย์อยู่ที่เมืองพาราณสี ทรงปกครองโดยทศพิธราชธรรม อาณาประชาราษฎร์ต่างอยู่เย็นเป็นสุข และในครั้งนั้น พระองค์มีนกกระเรียนสื่อสารตัวหนึ่งเช่นกัน นกกระเรียนได้ทำหน้าที่ของตนอย่างไม่บกพร่องเลย จนกระทั่งวันหนึ่ง มันออกไปส่งสาสน์ตามปกติ เมื่อกลับมายังที่อยู่ได้พบลูกตนเองถูกฆ่า ก็วางแผนอย่างทีนกระเรียนตัวข้างต้นทำนั้นแหละ แต่มีความแตกต่างกันนิดหน่อย หลังจากทีนกระเรียนทำให้เสือโคร่งกัดกินเด็กได้แล้วคิดว่า เราต้องไปจากที่นี่แล้ว แต่ก่อนไป เราควรไปทูลลาพระราชอาของเราก่อน

เมื่อคิดดังนี้แล้ว นางนกกระเรียนก็บินไปเข้าเฝ้าพระราชอาพลากราบทูลว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นนาย พวกเด็กๆ ฆ่าลูกของหม่อมฉัน เพราะพระองค์พลั้งเพลอ ไม่ยอมดูแลลูกน้อยของข้าพระองค์ ทำให้ข้าพระองค์ตกอยู่ในอำนาจของความโกรธ ได้ลงมือฆ่าเด็กพวกนั้นเป็นการแก้แค้น ตัวข้าพระองค์ก็ได้รับใช้ราชสำนักมายาวนาน พระองค์ทรงชุบเลี้ยงด้วยดีมาตลอด แต่มาถึงวันนี้เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ข้าพระองค์จึงขอทูลลากลับป่าหิมพานต์”

พระโพธิสัตว์รู้ว่า นางนกกระเรียนนี้คงน้อยใจและกลัว

มิตรภาพที่ยั่งยืน

๑๕๑

ความผิด จึงปลอบใจโดยตรัสว่า

“ผู้ใดก็ตาม เมื่อผู้อื่นทำกรรมอันชั่วร้ายแก่ตนและตัวเอง ก็ได้ทำตอบแทนไปแล้ว ก็ย่อมจะรู้สึกที่เราทำตอบแทนแล้ว ขอให้เวรนั้นสงบลงด้วยอาการเพียงเท่านั้นเถิด ท่านจงอยู่ในเมืองนี้ต่อไปเถิด อย่าไปเลย”

แม้กระนั้นก็ตาม นางนกระเรียนก็ยังไม่หายระแวง มันคิดว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์อย่างนี้ ตนก็คงอยู่อย่างไม่สงบแน่นอน จึงกราบทูลว่า

“ข้าแต่พระองค์ มิตรภาพของผู้ที่ถูกทำร้าย กับผู้ที่ทำร้าย ไม่มีทางที่จะเชื่อมกันได้อีก ใจของข้าพระองค์ไม่ยากอยู่แล้ว ขอทูลลาพระเจ้าข้า”

ความคิดอย่างที่นกระเรียนตัวนี้คิด คนส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดก็มีความคิดอย่างนี้ เป็นความคิดอย่างชาวโลกธรรมดาเขาคิดกัน

หากอุดมการณ์หรือมโนปณิธานของนักสร้างบารมิจิดเช่นนี้ไม่ได้ แม้แต่ความคิดที่จะทำร้ายก็ต้องไม่ให้เกิดขึ้นในใจเด็ดขาด จะต้องมีแต่การให้อภัยและมีเมตตาธรรม หากคิดได้อย่างนี้ เรียกว่าเป็นนักสร้างบารมีที่แท้จริง แล้วเหตุการณ์อย่างที่เกิดกับนกระเรียน จะไม่เกิดขึ้นกับเราแน่นอน

มิตรภาพที่ยั่งยืน

๑๕๒

พระราชชาติพงนกกระเรียนกล่าวเช่นนั้น จึงตรัสให้
ข้อคิดว่า “มิตรภาพของผู้ที่ถูกทำร้ายและผู้ที่ทำร้าย หากต่าง
ฝ่ายเป็นบัณฑิตก็ย่อมเชื่อมกันได้ไม่ยากเย็นอะไร แต่สำหรับ
คนพาลแล้ว ย่อมเชื่อมกันไม่ได้ เจ้าอยู่ต่อไปเถิดอย่าวิตกไปเลย”

แม้พระราชชาติจะกล่าวอย่างนี้ นางนกก็ไม่ยอม ในที่สุด
ก็บินไปยังป่าหิมพานต์ พระบรมศาสดาครั้นทรงนำอดีตนิทานมา
ตรัสเล่าแล้ว จึงประชุมชาดกว่า

“นางนกกระเรียนในครั้งนั้น ก็มาเกิดเป็นนางนก-
กระเรียนในครั้งนี้ ส่วนพระราชชาติในครั้งนั้นคือ ตถาคตนี่เอง”

การที่นำเรื่องนี้มาเล่า เพื่อยากจะบอกว่า การแตกแยก
นั้นไม่ดีเลย และการแก้แค้นกันไม่เป็นผลดีกับฝ่ายใด จะทำให้
เกิดความไม่สบายใจกับผู้ที่ได้กระทำลงไป หากในหัวใจบุคคล
ผู้นั้นมีแต่การอาฆาตแค้น ย่อมจะมีการจองเวรไม่มีที่สิ้นสุด

พระบรมศาสดาตรัสว่า “เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร”
เป็นอย่างนั้นจริงๆ เพราะหัวใจของผู้ที่ให้อภัยได้นั้น เป็นหัวใจที่
ยิ่งใหญ่และน่าอนุโมทนาอย่างยิ่ง เพราะหัวใจเช่นนี้ จะดำรง
มิตรภาพที่ยั่งยืนได้ และมิตรภาพที่ยั่งยืนนั้น จะมีก็แต่ในแวดวง
ของบัณฑิตเท่านั้น แวดวงของคนพาลมิตรภาพหายั่งยืนไม่และ
ก่อให้เกิดโทษกับทุกฝ่าย

มิตรภาพที่ยั่งยืน

๑๕๓

ดังนั้น เราต้องตระหนักไว้ว่า มิตรภาพที่ยั่งยืนที่สุด จะเกิดขึ้นเมื่อเราประพฤติธรรมของบัณฑิต ทำตัวให้เป็นคนดีที่โลกต้องการ มีศีลและทิวฐิเสมอกัน รักบุญกลัวบาป แม้มีคนมามุ่งร้ายเท่าไร ในหัวใจก็ยังมีไมตรีจิต คิดให้อภัยตลอดเวลาให้ทุกท่าน คิดกันอย่างนี้ หากเรามีหัวใจที่ประกอบด้วยเมตตาเป็นดวงเดียวกันอย่างนี้ ก็จะไม่มื่อะไรมาเป็นอุปสรรคต่อการสร้างบารมี หรือการบรรลุมรรคผลนิพพานของเราได้ เราจะอยู่อย่างมีความสุขตลอดเวลา เพราะสภาวะใจของเราสูงส่ง ไสสะอาดบริสุทธิ์ ไม่มีความพยาบาทซึ่งเป็นมลทินของใจ ใจของเราจะแผ่สงไสไม่ขุนมัว ไม่กระเพื่อม มีใจหยุดนิ่งอย่างดีแล้ว หากทำได้อย่างนี้ ชีวิตเราจะสมความปรารถนาอย่างแน่นอน

อ อ ค ำ ข อ ง ม ิ ต ร แ ท้

ผู้ถูกตักเตือน จะแค้นเคืองหรือไม่แค้นเคืองก็ตามเถิด
จะเจีย้ทิ้งเหมือนโปรยเกลบทิ้งก็ตามเมื่อเขากล่าวคำเป็นธรรมอยู่
ฉันเชื่อว่าบาปย่อมไม่ประอะเปื้อน

ถ้อยคำของมิตรแท้

๑๕๖

การสร้างบารมี เป็นงานที่สำคัญยิ่งของมวลมนุษยชาติ เราเกิดมาในแต่ละภพแต่ละชาติเพื่อบ่มบารมีให้แก่วรอบ โดยเดินตามรอยบาทของพระบรมศาสดา มุ่งแสวงหาธรรมกายที่มีอยู่ภายใน ทำให้หยุดใจนิ่งจนกระทั่งบรรลุถึงจุดหมายปลายทางคือที่สุดแห่งธรรม แต่ในระหว่างทางที่เราสร้างบารมีอยู่นั้น เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่จะต้องพบเจอกับอุปสรรค

อุปสรรคเหล่านั้น เป็นเพียงเครื่องทดสอบกำลังใจของนักสร้างบารมี หากเราใช้สติปัญญาและขันติธรรม เราย่อมผ่านพ้นอุปสรรคและปัญหาเหล่านั้นไปได้พร้อมกับใจที่ผ่องใส

มีวาระพระบาลีใน คันธารชาดก กล่าวไว้ว่า

“กามํ ระบุตฺต วา มา วา ภูสํ วา วิกริยยตฺต
ธมฺมํ เม ภณฺมานสุส น ปาปมฺปุลิมฺปติ

ผู้ถูกตักเตือน จะแค้นเคืองหรือไม่แค้นเคืองก็ตามเถิด จะเขี้ยวทิ้งเหมือนโปรงเกลบทิ้งก็ตาม เมื่อเขากล่าวคำเป็นธรรมอยู่ ชื่นชื่อว่าบาปย่อมไม่เปราะเปื้อน”

ผู้มีหัวใจยอดกล้าถนอมมิตร มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น เมื่อเห็นข้อบกพร่องของผู้ใดแล้วมีกำลังใจพอที่จะว่ากล่าวตักเตือน และพูดออกไปด้วยความหวังดี นับว่าเป็นผู้ที่หาได้ยากในโลก คนที่จะทำอย่างนี้ได้ต้องมีจิตใจสูงส่ง ต้องคำนึงถึงประโยชน์

ถ้อยคำของมิตรแท้

๑๕๖

ใหญ่เป็นหลัก แม้บางครั้งจะต้องพบกับความไม่พอใจหรือไม่
เข้าใจของผู้ที่เราว่ากล่าวตักเตือน แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่านั้น คือ
ใจของผู้ซึ่งบอกขุมทรัพย์จะต้องยิ่งใหญ่และเผ่องใสเสมอ อย่าให้
สูญเสียความละเอียดไปอย่างเด็ดขาด เช่นนี้ก็จะประโยชน์
อย่างมหาศาล

ส่วนผู้ที่ถูกว่ากล่าวตักเตือน ให้ทำตนประหนึ่งรวงข้าวที่
เต็มบริบูรณ์ น้อมรวงลง ไม่ยะโสโอหัง ยอมรับฟังคำเตือนนั้น
แม้ว่าบางครั้งเราจะเกิดความรู้สึกที่ไม่พอใจกับคำเตือนนั้น แต่
หากบัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลายได้รับฟังคำเตือนของผู้รู้ และ
น้อมนำมาปฏิบัติตามแล้ว จะทำให้ใจอ่อนโยนควรค่าแก่การ
ประพฤติปฏิบัติธรรม และยังจะส่งผลให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

*ในสมัยพุทธกาล ครั้งหนึ่งขณะประทับอยู่ที่วัดพระ-
เชตวันพระบรมศาสดาได้ยกตัวอย่างการสร้างบารมีของพระ-
องค์มาเล่าให้พระภิกษุทั้งหลายฟัง สาเหตุของการตรัสเรื่องนี้
เกิดขึ้นที่เมืองราชคฤห์ ตอนนั้น **พระปิลินทวัจฉเถระ** พระอริย-
เจ้าผู้เป็นพุทธสาวกได้ไปที่พระราชวังเพื่อโปรดคนรักษาอาราม
แล้วได้สร้างปราสาททองถวายพระราชาด้วยกำลังฤทธิ์ มหาชน

ถ้อยคำของมิตรแท้

๑๕๘

ต่างพากันเลื่อมใส จึงส่งภัสชทั้ง ๕ คือ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง และน้ำอ้อยไปถวายท่าน พระเถระเป็นผู้ที่ไม่สั่งสมอยู่แล้ว จึงแจกจ่ายให้กับพระภิกษุผู้เป็นลูกศิษย์ ศิษย์เหล่านั้นได้เก็บสะสมไว้ในหม้อบ้าง ในถลกบาตรบ้าง

ญาติโยมทั้งหลายเห็นการกระทำนั้น จึงพากันติเตียน โพนทะนาว่า สมณะทั้งหลายเหล่านี้เป็นผู้มักมากจริงๆ ได้อาหารเท่าไรก็ยังไม่รู้จักพอ พากันสะสมมากมายกายกองอย่างนี้ ไม่รู้ว่าจะไปตั้งเป็นคลังสินค้าหรืออย่างไร เมื่อเรื่องราวนั้นรู้ถึง พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์จึงตรัสว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บัณฑิตในกาลก่อน แม้ไม่มี พระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเสด็จอุบัติขึ้น ยังเป็นนักบวชภายนอก พระพุทธศาสนา รักษาเพียงศีล ๕ เท่านั้น ก็ไม่สะสมแม้ก้อนเกลือไว้เพื่อในวันรุ่งขึ้น ส่วนพวกเธอออกบวชมุ่งหมาย เพื่อที่จะกระทำที่สุดแห่งทุกข์ในศาสนาของเราตถาคต ยังพากันสะสมอาหารไว้เพื่อฉันในวันที่ ๒ ที่ ๓ ชื่อว่า ทำสิ่งที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง” จากนั้นทรงนำอดีตนิทานมาตรัสเล่าว่า

ในสมัยที่ยังสร้างบารมี มีอยู่พระชาติหนึ่งที่พระโพธิสัตว์ เกิดเป็นพระโอรสของ **พระเจ้าคันธาระ** อยู่ที่คันธารรัฐ เมื่อพระบิดาสวรรคตจึงเสด็จถวัลย์ราชสมบัติทรงครองราชย์โดยธรรม

ถ้อยคำของมิตรแท้

๑๕๕

พระเจ้าคันธาระเป็นผู้ที่มีพระอัธยาศัยงดงาม มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นเลิศ ทรงมีพระราชไมตรีกับแว่นแคว้นต่างๆ หนึ่งในจำนวนนั้น คือ **พระเจ้าวิเทหะ** ที่ครองราชย์อยู่ที่วิเทหรัฐ ทั้งสองพระองค์ เป็นพระราชชาติถูกอัธยาศัยกันเป็นพิเศษ แต่ก็ยังไม่เคยเห็นหน้า กันและกัน เพียงแต่เจริญสัมพันธ์ไมตรีกันตลอดมา คนในยุคนั้น มีอายุยืนถึง ๓๐๐,๐๐๐ ปีทีเดียว ทุกวันอุบาสกพระเจ้าคันธาระ จะสมาทานศีล เสด็จประทับบนบัลลังก์แล้วจะตรัสถ้อยคำที่ ประกอบด้วยธรรม ให้โอวาทแก่ข้าราชการบริพารอย่างสม่ำเสมอ

วันหนึ่ง หลังจากที่พระเจ้าคันธาระสมาทานศีลแล้ว ขณะประทับนั่งและให้โอวาทแก่ข้าราชการบริพารอยู่นั้น ทรงทอด พระเนตรออกไปทางนอกพระบัญชร เห็นพระราหูได้บังดวง- จันท์ที่เต็มดวง แสงจันทร์ที่ทอแสงสว่างนวลกระจ่างตาในคำ คินนั้น ถูกกลืนหายไปทันที

พระราชาทอดพระเนตรดูพระจันทร์แล้ว ทรงดำริว่า “พระจันทร์ที่มีแสงกระจ่างยังเศร้าหมองกับสิ่งที่จรมมา แม้ข้าราชการบริพารนี้ก็เป็นสิ่งเศร้าหมองสำหรับเรา ทำให้เราไม่สามารถ แสวงหาทางหลุดพ้นได้ การที่เราจะเป็นผู้ที่หมดสง่าเหมือน พระจันทร์ที่ถูกราหูอมนี้ เป็นสิ่งที่ไม่สมควรกับเราเลย เราจะ เป็นผู้ที่ดีกว่าเดิมเอง แสวงหาหนทางที่บริสุทธิ์จะดีกว่า”

ถ้อยคำของมิตรแท้

๑๖๐

เมื่อดำริเช่นนี้แล้ว จึงตัดสินใจพระทัยสละราชสมบัติให้กับ
อำมาตย์ทั้งหลายพร้อมกันกล่าวว่า “พวกท่านจงแสวงหาบุคคล
ที่เหมาะสมเป็นพระราชาเถิด เราต้องการที่จะออกบวช”

พระเจ้าคันธาระจึงออกผนวช โดยอาศัยอยู่ที่ป่าหิมพานต์
ยังฉานและอภิญาให้บังเกิดขึ้น ทรงเฝ้าอัมด้วยฉานสุขที่ได้
บรรลุ

ฝ่ายพระเจ้าวิเทหะสหายที่ยังไม่เคยเห็นหน้ากันมาก่อน
เมื่อไม่ได้รับข่าวคราวของเพื่อนรักหลายวัน ก็นึกสงสัยว่า ทำไม
เพื่อนเราจึงขาดการติดต่อมา จนกระทั่งวันหนึ่งมีพ่อค้ามาจาก
แคว้นคันธาระ จึงตรัสถามพวกพ่อค้าว่า

“สหายเรานั้นเป็นอย่างไบบ้าง ยังสุขสบายดีอยู่หรือ”

พ่อค้าทั้งหลายกราบทูลว่า “ตอนนี้พระสหายของพระองค์
ได้สละราชสมบัติออกผนวชเป็นดาบสแล้วพระเจ้าข้า”

พระเจ้าวิเทหะสดับดังนั้น ทรงดำริทันทีว่า “สหายของ
เราคงเห็นอะไรบางอย่างเป็นแน่จึงออกบวช อย่างกระนั้นเลย
เราก็ควรที่จะออกบวชตามสหายรัก เพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดใน
ชีวิต”

จากนั้นพระเจ้าวิเทหะก็สละราชสมบัติทั้งหลายออกผนวช

ถ้อยคำของมิตรแท้

๑๖๑

เป็นดาบสอาศัยอยู่ที่ป่าหิมพานต์เช่นกัน วันหนึ่งดาบสทั้งสองนี้
มาเจอกัน ต่างยังไม่รู้จักกันและกัน เมื่อได้พบปะพูดคุยรู้สึกถูก
อัธยาศัย จึงพากันสร้างอาศรมเพื่อประพาศพิรหมจรรยไกล่กัน

ต่อมาวันหนึ่ง ขณะที่ทั้งสององค์นั่งสนทนากันอยู่นั้น
วันนั้นเป็นคืนวันเพ็ญ ได้เกิดเหตุการณ์ราหูอมจันทร์อีกครั้งหนึ่ง
วิเทหดาบสสงสัยว่า แสงจันทร์หายไปไหน จึงแหงนดูพระจันทร์
ที่ถูกราหูบดบังจนมืดมิด จึงถามคันธารดาบสว่า

“ข้าแต่ท่านอาจารย์ ทำไมวันนี้ราตรีไม่มีแสงจันทร์เลย”

คันธารดาบสโพธิสัตว์กล่าวตอบว่า “ดูก่อนอันเตवासิก
นี้ชื่อว่าราหู เป็นมลทินแห่งจันทร์ แม้ตัวเราเห็นเหตุการณ์อย่าง
นี้จึงคิดว่า ราชสมบัติก็เป็นมลทินในการแสวงหาความหลุดพ้น
เราจึงได้ออกบวช”

วิเทหดาบสฟังเช่นนั้น เกิดความสงสัย จึงถามขึ้นว่า
“ท่านอาจารย์ ท่านคือพระเจ้าคันธาระหรือ”

คันธารดาบสก็ตอบยืนยันว่า “ใช่แล้ว เราเคยเป็นพระ-
ราชาแห่งคันธาระ”

วิเทหะดีใจยิ่งนัก รีบพูดขึ้นว่า “กระผมเองคือวิเทหะผู้เป็น
สหายของท่าน รู้ข่าวว่าท่านออกบวชจึงออกบวชตาม”

ถ้อยคำของมิตรแท้

๑๖๒

เมื่อต่างฝ่ายต่างรู้ที่มาของกันและกัน ก็ยิ่งเพิ่มความรักใคร่ปรองดองยิ่งขึ้น วันหนึ่งทั้งคู่ออกจากป่าหิมพานต์มาอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านใกล้ชายแดน ชาวบ้านทั้งหลายเห็นท่านดาบสทั้งสอง ต่างพากันออกมาถวายทานกับท่าน และอาราธนาให้ท่านอยู่ประจำในที่แห่งนั้น

ท่านทั้งสองก็รับอาราธนาและเพียวยกวิชาการอยู่ที่นั่นอีกทั้งมานั่งฉันที่บรรณศาลาที่ชาวบ้านสร้างถวาย ด้วยเหตุที่อาหารที่ชาวบ้านนำมาถวายนั้นมีรสหลากหลาย มีทั้งรสจืดสนิท รสเข้มข้น ดังนั้นวิเทหดาบสจึงเก็บเกลือกที่ชาวบ้านถวายไว้ เพื่อจะได้ใช้ผสมอาหารที่มีรสจืดในวันต่อไป วันหนึ่งเมื่อได้อาหารที่ค่อนข้างจืด ท่านจึงนำเกลือนั้นออกมาถวายคันธารดาบส ท่านจึงถามว่า

“วันนี้ชาวบ้านไม่ได้ถวายเกลือ ท่านได้เกลือมาจากไหน”

วิเทหดาบสจึงเล่าเรื่องที่ตนเก็บเกลือกไว้

ท่านคันธาระรู้จึงตำหนิตันที่ว่า “ดูก่อนวิเทหะ ตัวท่านสละราชสมบัติออกบวชแล้ว ยังจะทำการสะสมอยู่อีกหรือ”

เมื่อได้ฟังคำติเตียนตรงๆ อย่างนี้ วิเทหดาบสรู้สึกไม่พอใจคันธารดาบส คิดว่า “เรื่องเล็กน้อยก็ตำหนิ ทำไมไม่ยอมติเตียนตัวเองบ้าง” จึงตอบโต้ด้วยมานะปฏิฐิว่า “ท่านก็ละทิ้ง

ถ้อยคำของมิตรแท้

๑๖๓

รู้จักอันตรายมาแล้ว ยังจะปกครองที่นี้อยู่อีกหรือ”

คันธธาตบสรู้ทันที่ว่าสหายรักไม่พอใจ แต่หวังประโยชน์ของสหาย จึงสวมหัวใจของยอดกัลยาณมิตร โดยกล่าวสอนว่า

“ดูก่อนวิเทหะ ผู้มีปัญญา หากมีคนใดที่พูดชี้โทษให้ ควรมองผู้นั้นเหมือนผู้ชักบอกขุมทรัพย์ ควรคบบัณฑิตเช่นนั้น เพราะว่าหากคบผู้นั้นแล้ว จะมีแต่ความดี ไม่มีความชั่วเลย”

วิเทหดาบสฟังแล้วก็ได้คิด และยอมอยู่ในโอวาทของพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ทรงบอกกสิณบริกรรม ทำให้วิเทหดาบสยังมานและอภิญาสมาบัติให้บังเกิดขึ้นได้

เราจะเห็นว่า ถ้อยคำของมิตรแท้ที่คอยว่ากล่าวตักเตือนนั้น เป็นถ้อยคำที่ออกมาจากหัวใจที่เปี่ยมด้วยความปรารถนาดี ไม่มีความมุ่งร้าย มีแต่จะให้มิตรภาพนั้น เป็นทางมาแห่งประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ไพศาลต่อเพื่อนพรหมจรรย์ ดังนั้นเมื่อได้รับคำตักเตือนจากมิตรแท้ของเราแล้ว ควรที่จะน้อมนำมาปรับปรุงตัวของเราให้ดี อย่าได้ประมาท เมื่อเราทำได้เช่นนี้ เราย่อมจะเป็นผู้ที่สมบูรณ์พร้อม และได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิตกันทุกๆ คน

รักจริง ย่อมไม่ทิ้งกัน

ข้าแต่นายพราน

ท่านจงไปไม่ถึง จงชักดาบออก

จงฆ่าข้าพเจ้าก่อน แล้วจึงฆ่าพญาเนื้อในภายหลัง

รักจริง ย่อมไม่ทิ้งกัน

๑๖๖

สรรพสัตว์ทั้งหลายที่เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร ต่างแสวงหาหนทางหลุดพ้น ที่เป็นมนุษย์ก็ต้องแสวงหาปัจจัย ๔ ซึ่งหากได้มาตามต้องการ ก็จะบรรเทาความทุกข์ยากลำบากไปได้ชั่วคราว แต่ถ้าไม่ได้มาก็คจะเป็นทุกข์กังวลใจ กลับก็ไม่ใช่สุข ตื่นก็ไม่ใช่สุข บางครั้งเมื่อได้มาแล้ว กลับมีความกังวล เพราะจะต้องตามดูแลรักษาให้สิ่งนั้นอยู่กับตัวนานๆ จึงเป็นทุกข์ เพิ่มขึ้นอีก ยิ่งรักมากก็เป็นทุกข์มาก หากสูญเสียไปก็ยิ่งเป็นทุกข์หนักกว่าเดิมอีก เวียนวนอยู่อย่างนี้หาที่สุดไม่ได้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะตัณหาความทะยานอยากพาไปชีวิตไม่มีที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริง จึงต้องแสวงหากันอยู่ร่ำไป

ถ้าใครได้เข้าถึงความสุขที่แท้จริง คือเข้าถึงพระธรรมกาย อันเป็นสรณะที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริงแล้ว การแสวงหาสิ่งอื่นที่ไม่เป็นสาระก็สิ้นสุดลง

มีวาระพระบาลีใน สุวรรณมคชาดก ความว่า

“อตุรสุสฺส ปลาสาณิ อสึ นิพฺพาท ลุทฺทก

ปจฺมํ มํ วริตฺวาน หน ปจฺฉา มหามิคํ

ข้าแต่นายพราน ท่านจงบูใบไม้ลง จงชักดาบออก
จงฆ่าข้าพเจ้าก่อน แล้วจึงฆ่าพญาเนื้อในภายหลัง”

การเสียสละใดๆ ไม่ยิ่งใหญ่เท่าเสียสละชีวิตของตนเพื่อ

รักจริงยอมไม่ทิ้งกัน

๑๖๓

ผู้ที่ประเสริฐกว่า เพราะชีวิตเป็นสิ่งมีค่าที่สุด ไม่ว่าคนหรือสัตว์ทั้งหลายต่างรักชีวิตของตนด้วยกันทั้งสิ้น จึงมีคำกล่าวว่า รักใดเสมอด้วยรักตนไม่มี ดังนั้นการที่ใครจะสละชีวิตให้คนอื่นได้นั้น จึงเป็นเรื่องที่ไม่ธรรมดา แสดงว่าผู้ที่กล้าสละชีวิตของตัวเอง ต้องมีใจที่เด็ดเดี่ยวจริงๆ หรือผู้ที่ได้รับการสละชีวิตนั้น ต้องมีคุณธรรมมากมายมหาศาล อย่างเช่นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ พระอานนท์จึงกล้าที่จะสละชีวิตแทนเอกเชนในครั้งที่พระเทวทัตสั่งให้ปล่อยช้างนาฬาคีรี เพื่อมุ่งปลงพระชนม์พระพุทธองค์ หรือเรื่องการสละชีวิตของนางเนื้อที่ทำให้นายพรานเห็นใจ แล้วเกิดความรักความเอ็นดู และยังช่วยให้นายพรานกลับใจได้ ซึ่งเรื่องนี้เคยเกิดมาแล้วในอดีตกาลดังนี้

*ในกรุงสาวัตถี มีธิดาของสกุลอุปัฏฐากของพระอัครสาวกทั้งสอง นางเป็นผู้มีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มีความเคารพในพระรัตนตรัย สมบูรณ์ด้วยมารยาท ยินดียิ่งในบุญในกุศล มีการให้ทาน เป็นต้น เมื่อตระกูลมีฉันทิภูริที่มีชาติเสมอกันมาสู่ขอ บิดามารดาของนางไม่ยอมยกให้ เพราะกลัวว่า

รักจริง ย่อมไม่ทิ้งกัน

๑๖๘

เมื่อยกให้ไปแล้ว ธิดาของตนจะไม่ได้ทำทาน รักษาศีล ฟังธรรม หรือทำอุโบสถกรรมตามความพอใจของตน จึงได้ปฏิเสธไปว่า

“เราไม่ให้ธิดาแก่ท่านทั้งหลาย ขอท่านทั้งหลายจงไป สู่ขอนางกุมาริกาจากตระกูลอื่นเถิด”

ด้วยความที่ต้องการนางมาเป็นสะใภ้ให้ได้ จึงพูดว่า “เมื่อ ธิดาของท่านไปเรือนของพวกเราแล้ว จงทำบุญทำทานตาม ความประสงค์เถิด พวกเราจะไม่ห้าม”

ครั้นตกลงกันได้แล้ว บิดามารดาของนางจึงยอมยกให้ เนื่องจากนางเป็นกุลธิดาเพียบพร้อมด้วยความประพฤติและ มารยาท จึงบำรุงสามีประดุจเทวดาและรับใช้พ่อแม่สามีเป็น อย่างดี

วันหนึ่ง นางได้พูดกับสามีว่า “ดิฉันปรารถนาจะให้ท่าน แก่พระเถระประจำสกุลของดิฉัน”

สามีกล่าวว่า “นางผู้เจริญ เธอจงให้ท่านตามอภัยาคัยเถิด”

นางจึงนิมนต์พระอัครสาวกทั้งสองมา ได้กระทำสักการะ ใหญ่ ให้ฉันโภชนะอันประณีต เมื่อพระเถระทั้งสองฉันเสร็จแล้ว นางจึงกล่าวว่า

“พระคุณเจ้าผู้เจริญ ตระกูลนี้เป็นมิจฉาทิฏฐิ ไม่มีศรัทธา

รักจริง ย่อมไม่ทิ้งกัน

๑๖๕

ไม่รู้คุณของพระรัตนตรัยขอพระคุณเจ้าได้โปรดสงเคราะห์ด้วยเถิด และขออาราธนาอิมันต์พระคุณเจ้าทั้งหลายจงรับภิกษาหารในนี้ จนกว่าตระกูลนี้จะรู้คุณของพระรัตนตรัย”

พระเถระเมตตารับนิมนต์โดยมาฉันที่บ้านนี้เป็นประจำ

ต่อมานางพูดกับสามีอีกว่า “พระเถระทั้งสองมาเป็นประจำ ทำไมท่านจึงไม่ไปดูพระเถระบ้าง เพราะการเห็นสมณะเป็นมงคล”

วันรุ่งขึ้น สามีของนางจึงเข้าไปหาพระเถระ ได้ทำปฏิสันถารกับพระเถระ ในที่สุดพระธรรมเสนาบดีจึงกล่าวธรรมิกถาแก่สามีของนาง ทำให้เขาเลื่อมใสในพระรัตนตรัย

ตั้งแต่นั้นมา ผู้เป็นสามีจึงให้ปูอาสนะแด่พระเถระทั้งสอง ได้ให้กรองน้ำดื่ม ฟังธรรมิกถาในระหว่างภัต ต่อมา ความเป็นมิจฉาทิฎฐิของเขาถูกทำลาย วันหนึ่ง เมื่อพระเถระกล่าวธรรมิกถาแก่สามี ภรรยาแล้วประกาศอริยสัจสี่ ในเวลาจบพระธรรมเทศนา สามี ภรรยาทั้งคู่ก็ดำรงอยู่ในโสดาปัตติผล ตั้งแต่นั้นมา ตระกูลนี้ ทั้งหมดรวมทั้งบิดามารดาของสามี ตลอดจนคนรับใช้ทั้งหลาย ได้เข้าถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึงกันทุกคน

วันหนึ่ง นางทาริกาได้พูดกับสามีว่า “ข้าแต่นาย จะมีประโยชน์อะไรสำหรับดิฉันในการอยู่ครองเรือน ดิฉันปรารถนาจะบวช”

รักจริงยอมไม่ทิ้งกัน

๑๗๐

สามีกล่าวว่า “ดีละ นางผู้เจริญ แม้ฉันก็จักบวช” จากนั้น เขาได้พาภรรยาไปยังสำนักภิกษุณีพร้อมด้วยบริวารมากมาย ให้บวชเป็นภิกษุณี ส่วนตนเองได้ไปเข้าเฝ้าพระบรมศาสดาเพื่อ ทูลขอบรรพชา ต่อมาท่านทั้งสองได้เจริญวิปัสสนาและได้บรรลु ธรรมเป็นพระอรหันต์ในที่สุด

เรื่องนี้จึงเป็นหัวข้อสนทนาธรรมของภิกษุทั้งหลาย เมื่อ พระบรมศาสดาเสด็จผ่านมาตรัสถามทราบความแล้วจึงตรัสว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นางภิกษุณีนี้ได้ปลดเปลื้องสามี จากบ่วง คือ กิเลสทั้งหลาย ไม่ใช่เฉพาะในบัดนี้เท่านั้น แม้ใน กาลก่อน นางภิกษุณีนี้ได้ปลดเปลื้องโบราณกบณัตติจากบ่วง คือ ความตายมาแล้ว” จากนั้นทรงนำเรื่องในอดีตมาตรัสเล่าดังนี้

ในอดีตกาล เมื่อ **พระเจ้าพรหมทัต** ครองราชสมบัติอยู่ ในนครพาราณสี พระโพธิสัตว์ได้บังเกิดเป็น **พญาเนื้อ** ที่มีรูปร่าง น่ารักใคร่ น่าดูชม มีผิวพรรณเหมือนดังทอง ประกอบด้วยเท้า หน้าและเท้าหลังที่แข็งแรง มีสีประดุกย้อมด้วยน้ำครั่ง เขาเป็น เช่นกับพวงเงิน นัยน์ตาทั้งสองเปรียบประดุกดวงแก้วมณี และมี หางประดุกกลุ่มผ้ากำพล ฝ่ายภรรยาของพญาเนื้อ ก็เป็น นางเนื้อสาวมีรูปร่างน่ารัก ทั้งสองอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข พร้อมกับเนื้อบริวารอีก ๘๐,๐๐๐ ตัว

รักจริง ย่อมไม่ทิ้งกัน

๑๗๑

ต่อมาพรานเนื้อได้มาทำบ่วงดักไว้ ขณะพระโพธิสัตว์เดินนำฝูงเนื้อทั้งหลายหากินอยู่ แท้ก็ไปติดกับบ่วงของนายพราน พญาเนื้อพยายามดึงเท้ากลับด้วยความคิดที่จะทำบ่วงให้ขาด แต่บ่วงนั้นกลับบาดหนังจนขาด เมื่อดึงเท้ามาอีก เนื้อก็ขาด ครั้นกระชากขึ้นอีก บ่วงก็บาดเอ็นจนขาด และได้รัดแน่นไปจนถึงกระดูก เมื่อพระโพธิสัตว์ไม่อาจทำบ่วงให้ขาดได้ จึงร้องขึ้นว่า ที่ตรงนี้มีภัย ให้บริวารทั้งหลายรีบหนีไป หมูเนื้อตกใจกลัวพากันหลบหนีไปทันที ส่วนภรรยาของพระโพธิสัตว์ไม่ยอมหนี รีบเข้าไปหาพระโพธิสัตว์และให้กำลังใจเพื่อให้เกิดอุทสาหะว่า

“ข้าแต่นาย ท่านเป็นผู้มีกำลังมาก ท่านจงพยายามดึงบ่วงออก จงพยายามดึงบ่วงที่ติดแน่นให้ขาดเถิด ฉันผู้เดียวเว้นท่านเสียแล้ว จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร”

พญาเนื้อตอบว่า “ฉันพยายามแล้ว แต่ไม่อาจทำบ่วงให้ขาดได้ ฉันเอาเท้าตะกุยแผ่นดินด้วยกำลังแรง บ่วงกลับยิ่งติดแน่นแล้วบาดเท้าฉันเข้าไปอีก”

ภรรยาพระโพธิสัตว์กล่าวปลอบโยนว่า “ข้าแต่นายผู้เจริญ ท่านอย่ากลัวเลย ดิฉันจะอ้อนวอนนายพรานให้ชีวิตแก่ท่าน ถ้าดิฉันอ้อนวอนไม่ได้ ก็จักให้ชีวิตของดิฉันแทน แล้วให้ปล่อยท่านไป” พนางยืนชิดกับพระโพธิสัตว์ผู้มีข้อเท้าที่บาดเจ็บสาหัส

รักจริง ย่อมไม่ทิ้งกัน

๑๓๒

อาบไปด้วยโลหิต

ฝ่ายนายพรานได้ถือดาบและหอกเดินมา เมื่อนางเนื้อเห็นนายพรานแล้ว จึงเดินเข้าไปหาด้วยความมองอาจ พลังขอสชีวิตให้พญาเนื้อโดยกล่าวว่า “ข้าแต่นายพราน ท่านจงไปไม่ลง จงชักดาบ จงฆ่าข้าพเจ้าก่อน แล้วจึงฆ่าพญาเนื้อในภายหลังเถิด”

นายพรานได้ฟังดังนั้น คิดว่า คนที่เป็นมนุษย์ยังไม่ให้ชีวิตตนเพื่อประโยชน์แก่คนอื่นเลย โฉน่นี้เป็นสัตว์เดียรัจฉาน ยังสละชีวิตของตนได้ทั้งยังกล่าวเป็นภาษามนุษย์ด้วยเสียงอันไพเราะอีกด้วย ชะรอยสัตว์นี้จะเป็นสัตว์มีบุญ ถ้าเราทำลายชีวิตของสัตว์ทั้งสอง บาปกรรมอันสาหัสก็จะตกอยู่กับเรา วันนี้เราจะให้ชีวิตแก่สัตว์ทั้งสองตัวนี้

คิดดังนี้แล้ว นายพรานจึงเดินไปหาพระโพธิสัตว์ เอามีดตัดปวงที่ข้อเท้า ค่อยๆ นำปวงออกจากเท้า แล้วเอาเอ็นต่อกับเอ็น เอาเนื้อปิดเนื้อ เอาหนังปิดหุ้มแล้วเอามีดบีบนวดเท้า ด้วยอาณุภาพบารมีที่พระโพธิสัตว์ได้บำเพ็ญมาและเมตตาบารมีของนายพราน และด้วยอาณุภาพแห่งมหาทานบารมีที่นางเนื้อยอมสละชีวิต ทำให้บุญบันดาลให้เอ็น เนื้อ และหนังที่ขาดกลับเป็นปกติดังเดิมในทันที

พระโพธิสัตว์คิดว่า นายพรานนี่เป็นที่พึ่งของเรา แม้เรา

รักจริง ย่อมไม่ทิ้งกัน

๑๗๓

ก็ควรเป็นที่พึ่งแก่นายพรานด้วย จึงมอบดวงแก้วมณีที่มี
อานุภาพดวงหนึ่งให้แก่นายพราน พลาจึงให้โอวาทแก่นายพรานว่า
“สหาย ตั้งแต่เข้าไปทำนอยาได้ทำบาปมีปาณาติบาตอีกเลย จง
รวบรวมทรัพย์สมบัติเลี้ยงดูครอบครัว แล้วทำบุญมีทานและศีล
เป็นต้น ด้วยอานุภาพแห่งดวงแก้วมณีนี้เถิด” จากนั้นทั้งสองได้
เที่ยวไปในป่าด้วยความสวัสดิ์ ท่านรอดพ้นจากมรณภัยเพราะ
การเสียสละของภรรยา หลังจบพระธรรมเทศนา พระพุทธองค์
ทรงตรัสว่า “นางเนื้อได้มาเป็นภิกษุณีสาวในชาตินี้ ส่วนพญาเนื้อ
ได้มาเป็นเรตถาคต”

เราจะเห็นว่า อานุภาพของการเสียสละอันยิ่งใหญ่
สามารถทำให้ดวงใจของนายพรานผู้แข็งกระด้างกลับอ่อนโยน
ลงทันที และด้วยการช่วยเหลือสงเคราะห์ซึ่งกันและกันทำให้ทุก
ชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข การเสียสละนั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ได้ให้หลักพวกเราไว้แล้วว่า ถ้าจะต้องเสียสละ ก็ให้เสียสละไป
ตามลำดับ เสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ สละอวัยวะเพื่อ
รักษาชีวิต และจงสละชีวิตเพื่อรักษาธรรมะไว้

ดังนั้น ให้เราตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม เพื่อรักษา
ธรรมะของเราให้มั่นคง ให้สละอารมณ์ สละทุกสิ่งทุกอย่าง
เพื่อการเข้าถึงพระรัตนตรัยให้ได้กันทุกๆ คน

มีไมตรีจิตต่อกัน

ชนเหล่าใดเป็นมิตรของพวกเพื่อน ในคราวร่วมสุข
ร่วมทุกข์จนตลอดชีวิต ชนเหล่านั้นเป็นสัตบุรุษ เมื่อระลึกถึงธรรม
ของสัตบุรุษอยู่ ย่อมไม่ละทิ้งเพื่อนผู้สิ้นทรัพย์หรือยังไม่สิ้น
ทรัพย์ไปได้

มีไม่ตรีจิตต่อกัน

๑๗๖

การเกิดมาในแต่ละภพแต่ละชาติของมนุษย์ทุกๆ คนมีจุดประสงค์อันสูงสุด คือแสวงหาที่พึ่งที่ระลึกอันแท้จริง ที่พึ่งที่แท้จริงนั้นต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลง เป็นสุขได้ด้วยตัวเองและเป็นตัวตนที่แท้จริง ซึ่งสิ่งที่เราปรารถนาี้ ประชุมรวมอยู่ในธรรมกายทั้งหมด

ธรรมกาย คือ แก่นแท้ของชีวิต ที่มีอยู่ในตัวของทุกๆ คน ท่านสังกตอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นชีวิตในระดับลึกที่ทุกคนมีสิทธิ์จะเข้าถึงได้ หากเราหมั่นทำใจหยุดใจนิ่งที่ศูนย์กลางกาย หยุดได้เมื่อไรก็เข้าถึงได้เมื่อนั้น เป็นอกาลิก ไม่จำกัดด้วยกาลเวลา

มีวาระพระบาลีใน มหาสุวราชชาดก ความว่า

“เย เว สชินิ สขาโร ภวนติ
ปาณาจจเย สุขทุกเขสุ หัส
ชีณํ อชินนติ น ตํ ชหนติ
สนโต สตํ ธมมมนุสฺสรนตา

ชนเหล่าใดเป็นมิตรของพวกเพื่อน ในคราวร่วมสุขร่วมทุกข์จนตลอดชีวิต ชนเหล่านั้นเป็นสัตบุรุษ เมื่อระลึกถึงธรรมของสัตบุรุษอยู่ ย่อมไม่ละทิ้งเพื่อนผู้สิ้นทรัพย์หรือยังไม่สิ้นทรัพย์ไปได้”

มีไม่ตรีจิตต่อกัน

๑๗๓

ในโลกยุคปัจจุบันนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายที่เราจะได้พบกับบัณฑิตที่แท้จริง หรือกัลยาณมิตรผู้ที่เป็นเพื่อนแท้ ลักษณะของมิตรแท้ที่พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้มี ๔ ประการ คือ เป็นมิตรมีอุปการะซึ่งกันและกัน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกันตลอดเวลา มิตรแนะนำประโยชน์ ที่คอยแนะนำประโยชน์ให้ดำรงอยู่ในหนทางสวรรค์และนิพพาน มิตรมีน้ำใจ มีความรักใคร่อันเกิดจากน้ำใสใจจริง ไม่มีความคิดอิจฉาริษยาแย่งเพื่อนได้ดี และมิตรที่จะกล่าวถึงนี้ คือ มิตรที่ร่วมสุขร่วมทุกข์ ยามเพื่อนเกิดเหตุการณ์วิฤติในชีวิตก็ไม่ยอมละทิ้ง แม้ชีวิตของตนก็สละแทนเพื่อนได้ เพื่อนที่กล่าวถึงนี้เป็นเพื่อนแท้ และมีคุณธรรมของสัตบุรุษอย่างแท้จริง

*เหมือนครั้งหนึ่งที่พระพุทธองค์ประทับอยู่ที่วัดพระเชตุวันทรงปรารภถึงพระภิกษุรูปหนึ่ง ก่อนบวชท่านได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระบรมศาสดา และเกิดเห็นภัยในวัฏสงสารว่า ชีวิตในสังสารวัฏนั้นมีแต่ความทุกข์ ควรที่จะออกมาเพื่ญเพียรแสวงหาทางหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งหลาย ท่านจึงตั้งใจออกบวชในบวรพระพุทธศาสนา หลังจากที่ได้เรียนวิธีการปฏิบัติธรรมและ

มีไม้ตรีจิตต่อกัน

๑๗๘

รับโอวาทจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ท่านก็ได้ไปจำพรรษาในป่าใกล้ๆ หมู่บ้านชายแดนแห่งหนึ่งในแคว้นโกศล

เมื่อชาวบ้านเห็นภิกษุนั้นมา ต่างดีอกดีใจที่มีเนื้อนาบุญมาโปรดถึงที่ ต่างพากันสร้างกุฏิที่พัก ทั้งกลางวันและกลางคืน ถวายท่าน และได้อุปัฏฐากบำรุงด้วยความเคารพ เมื่อจำพรรษาได้ประมาณเดือนหนึ่ง เกิดเหตุการณ์ที่ทุกคนไม่คาดคิด คือ เพลิงได้ไหม้หมู่บ้านนั้นโดยไม่ทราบสาเหตุ เพลิงได้ลุกลามไหม้ไปทั่วอาณาบริเวณ แม้กระทั่งพืชพันธุ์ธัญญาหารก็ถูกไหม้ไม่มีเหลือเลย เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ชาวบ้านจึงไม่สามารถที่จะถวายอาหารที่ประณีตแด่พระคุณเจ้า ได้แต่ถวายตามมีตามเกิด แม้พระภิกษุรูปนั้นจะมีที่หลับที่นอน และที่ปฏิบัติธรรมอัน สะดวกสบาย แต่ก็ลำบากในเรื่องการขบฉัน

เมื่ออาหารไม่สมบูรณ์ ทำให้ภายในใจของท่านเกิดความรู้สึกวนกระวาย ประารธนาให้เวลาผ่านไปโดยเร็ว เพื่อที่ออกพรรษาแล้ว จะได้กลับไปอยู่ที่วัดพระเชตุวัน จิตใจที่เคยมุ่งจะปฏิบัติธรรมเพื่อความหลุดพ้นจึงย่อหย่อนไป ไม่สามารถที่จะบรรลุมรรคผลนิพพานได้ จนเวลา ๓ เดือนผ่านไป หลังออกพรรษา ท่านได้ร่ำลาอุบาสิกาอุบาสิกาทิ้งหลาย เดินทางมาเข้าเฝ้าพระบรมศาสดาที่วัดพระเชตุวัน

มีไม่ตรีจิตต่อกัน

๑๗๕

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามว่า “ดูก่อนภิกษุ เธอพอนทนได้ไหม ทั้งในเรื่องที่พักและอาหารการขบฉัน”

พระภิกษุรูปนั้นกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ เสนาสนะที่ข้าพระองค์อยู่พักอาศัยนั้น เป็นลัปปายะเหลือเกิน เพียงแต่ว่า เรื่องอาหารเท่านั้นที่ไม่ลัปปายะ เพราะหลังจากที่ข้าพระองค์จำพรรษาได้ประมาณเดือนเศษ เกิดอัคคีภัยครั้งใหญ่ขึ้น ทำให้ลำบากเรื่องอาหารการกิน ข้าพระองค์กังวลเรื่องอาหารปรารถนาจะออกจากหมู่บ้านนั้น ทำให้ไม่สามารถที่จะบำเพ็ญสมณธรรมได้ดีดังเดิม”

พระบรมศาสดาสดับดังนั้นจึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุ การที่เธอเจอความลำบากเรื่องอาหาร แล้วปรารถนาที่จะละทิ้งชาวบ้านผู้บารุงอยู่นั้น และยังไม่ตั้งใจบำเพ็ญสมณธรรม เป็นสิ่งที่ไม่สมควรกับเธอเลย”

ทรงตรัสสอนต่อไปว่า “ธรรมดาสมณะ เมื่อมีเสนาสนะที่สบายแล้ว ก็ควรที่จะละความโลภเรื่องอาหาร ยินดีตามที่ได้ มุ่งบำเพ็ญสมณธรรม แม้บัณฑิตในกาลก่อนเกิดเป็นสัตว์เดียรัจฉาน เคี้ยวผงแห้งในต้นไม้ที่ตนอาศัย มีความสันโดษ ไม่ยอมที่จะทำลายมิตตธรรมไปในที่อื่น เหตุไรเธอจึงมาคิดว่า บิณฑบาตได้ อาหารไม่ประณีต แล้วละทิ้งมิตรแท้เสียเล่า” จากนั้นพระลัมมา-

มีไม้ตรีจิตต่อกัน

๑๘๐

สัมพุทธเจ้าทรงนำเรื่องในอดีตมาตรัสเล่าว่า

ในอดีตกาล พระโพธิสัตว์เกิดเป็น **พญานกแขกเต้า** ในป่าหิมพานต์ ได้อาศัยอยู่ที่ต้นมะเดื่อต้นหนึ่งที่ริมฝั่งแม่น้ำคงคา เมื่อผลของต้นไม้ที่ตนอาศัยอยู่หมดลง ด้วยความที่เป็นนกที่มักน้อยสันโดษ และด้วยสำนึกในบุญคุณของต้นไม้เห็นว่า ยามสุขเราก็มีสุขเพราะต้นไม้นี้ เมื่อเห็นต้นมะเดื่อนั้นผลหมดลงด้วยความผูกพันจึงไม่ยอมไปอยู่ที่อื่น ลังใจที่เหลื่ออยู่ไม่ว่าจะเป็นหน่อ ใบ เปลือก หรือสะเก็ดก็กินสิ่งนั้น และดื่มน้ำในแม่น้ำคงคา ไม่ยอมไปที่อื่น ด้วยคุณธรรมแห่งมิตรแท้ของพญานกแขกเต้า จึงบันดาลให้ภพของท้าวสักกะแสดงอาการร้อน พระองค์พิจารณาดูก็รู้สาเหตุทั้งหมด และปรารถนาจะทดลองใจของพระโพธิสัตว์ จึงบันดาลให้ต้นไม้ต้นนั้นแห้งไป

ด้วยอานาภาพของเทวฤทธิ์ต้นไม้ต้นนั้นเหลื่ออยู่แต่ต่อแตกเป็นช่องน้อยช่องใหญ่ เวลาถูกลมพัดก็เหมือนมีใครเอามือมาเคาะเสียงดัง ถึงกระนั้นพญานกแขกเต้าก็ยังไม่ยอมจากไป ยังคงจับอยู่ที่ยอดต่อไม้มะเดื่อโดยไม่ย่อท้อต่อลมและแดด

ท้าวสักกะคิดว่า เราจะให้พญานกแสดงมิตตธรรมแล้วจะให้พรแก่เธอ ทำต้นมะเดื่อให้มีผลอยู่เรื่อยไป ดังนั้นจึงแปลงเป็นพญาหงส์ทองบินมาพร้อมกับนางสุชาดามาจับอยู่ที่ใกล้ๆ

มีไมตรีจิตต่อกัน

๑๘๑

พลาถามว่า “พ่อนกแซกเต้า ต้นไม้อื่นมีผลตั้งมากมาย ทำไมท่านถึงไม่ไป มายอมลำบากอยู่อย่างนี้ มีเหตุผลอะไรหรือ”

พระโพธิสัตว์ตอบว่า “ข้าแต่พญาหงส์ ในยามผลตกนกทั้งหลายก็ชุม แต่พอผลวายนกทั้งหลายก็ไปไม่เหลือวแลตอนมีผลประโยชน์ใดๆ ก็เห็นคุณค่า แต่ตอนที่หมดประโยชน์ใครบ้างเล่าจะนึกถึงผู้มีอุปการคุณ เราจะไม่ไปไหนทั้งนั้น ต้นไม้นี้เป็นทั้งเพื่อน เป็นทั้งญาติของเรา เราต้องการเป็นอยู่เพียงเท่านั้น ขอเพียงได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับต้นไม้ที่มีพระคุณกับเราเท่านั้น”

ท้าวลัக்กะฟังดังนี้แล้วเกิดมหาปิติในคุณธรรมของพระโพธิสัตว์ จึงตรัสว่า “ความเป็นมิตรแท้ มีไมตรีตอบ ท่านทำได้ดียิ่ง ท่านเป็นบัณฑิต เราขอสรรเสริญท่าน เราจะให้พรตามที่ท่านปรารถนา ท่านจงเลือกพรเถิด”

พระโพธิสัตว์ปิติเช่นกัน จึงกล่าวว่า “หากท่านจะให้พรแก่ข้าพเจ้าจริงๆ ละก็ ข้าพเจ้าขอให้ต้นไม้นี้มีอายุยาวนาน มีผลมีรสหวานและตั้งอยู่อย่างสง่างามเถิด” ท้าวลัக்กะเนรมิตให้สำเร็จดังที่พระโพธิสัตว์ปรารถนาแล้ว ก็กลายเพศจากหงส์กลับเป็นท้าวลัக்กะตามเดิม ตั้งแต่นั้นมา ต้นมะเดื่อไต่กองงามตั้งอยู่มั่นคงเหมือนพญาบรรพต และพระโพธิสัตว์ก็ได้อาศัยอยู่ที่

มีไมตรีจิตต่อกัน

๑๘๒

ต้นไม้ที่คนตลอดอายุขัย

พระบรมศาสดาทรงนำเรื่องนี้มาตรัสให้ข้อคิดกับภิกษุ
พลาจรับสั่งว่า “ภิกษุ เธอจงตั้งอยู่ในคุณธรรมเหมือนบัณฑิตใน
กาลก่อน ตั้งใจปฏิบัติธรรมในที่นั่นเถิด”

ภิกษุรูปนั้นกลับไปหมู่บ้านเดิม ได้ตั้งใจบำเพ็ญเพียร
จนกระทั่งบรรลุลหรรณเป็นพระอรหันต์ในที่สุด

เราได้เห็นคุณธรรมของพระโพธิสัตว์แล้วว่า ท่านไม่ยอม
ละทิ้งคุณธรรม คือ มิตตธรรม ไม่เคยคิดถึงความลำบากของตน
กลับเป็นห่วงสิ่งที่มีพระคุณ แม้แต่ต้นไม้ที่ตนเคยอาศัยร่มเงา
เราทั้งหลายก็เช่นกัน เมื่อเราได้มิตรที่ดีงาม ให้คงความเป็นเพื่อน
แท้ของเราไว้ ยามเมื่อเพื่อนมีทุกข์ก็ทำให้เพื่อนมีสุขชี้หนทาง
สวรรค์และนิพพานให้เพื่อน อย่าให้เพื่อนตั้งอยู่ในความประมาท
เพื่อจะได้เข้าถึงบรมสุขที่เที่ยงแท้ถาวร และ ประคับประคองกัน
ไปจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรมด้วยกันทุกๆ คน

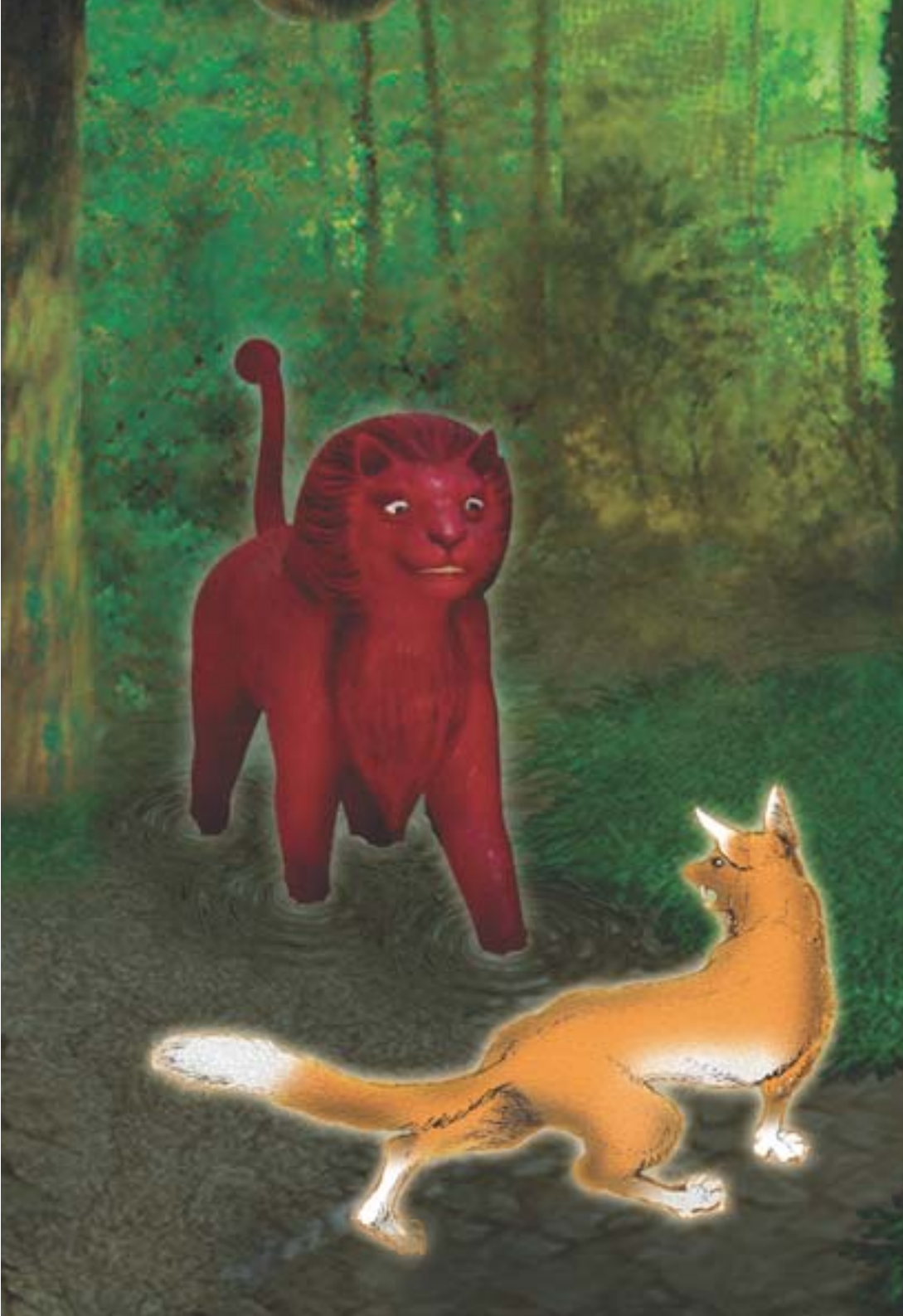

๒๐

ต๋ อ ง ถ น อ ม มื ต ร แ ท้

มิตรที่ดั่งยามยอมให้ของที่ดั่งยามที่ได้ไยยาก รับทำกิจที่
ทำได้ไยยาก อดทนต่อถ้อยคำหยาบคายแม้ยากที่จะอดใจไว้ได้
บอกความลับของตนแก่เพื่อน ไม่ละทิ้งในยามวิบัติ เมื่อเพื่อน
สิ้นโลกสมบัติก็ไม่คู่หมิ่น ฐานะเหล่านี้อยู่ในบุคคลใด บุคคล
นั้นเป็นมิตรแท้ ผู้ประสงค์จะคบมิตรสหาย ก็ควรคบกับมิตร
เช่นนั้น

ต้องถนอมมิตรแท้

๑๘๕

สรรพสัตว์ทั้งหลายล้วนปรารถนาความสุข เกลียดชังความทุกข์ แต่ก็ยากที่จะล่วงพ้นทุกข์ไปได้ ความทุกข์เกิดขึ้นมาพร้อมกับการเกิดของสรรพสัตว์ ตั้งแต่วันแรกเกิดกระทั่งถึงวันที่หลับตาลาโลก ทุกชีวิตล้วนมีความทุกข์เป็นพื้นฐาน ทุกข์มากหรือทุกข์น้อยก็แล้วแต่บุคคล ถ้ามีบุญน้อยก็ทุกข์มาก มีบุญมาก ความทุกข์ก็ลดน้อยลงไป

เพราะฉะนั้น เมื่อเราเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตว่าชีวิตเป็นทุกข์แล้ว เราจะได้เกิดความเบื่อหน่ายในทุกข์ทั้งหลาย และรีบชวนช่วยหาทางหลุดพ้นจากทุกข์ แสวงหาความสุขที่แท้จริง การปฏิบัติธรรมด้วยการทำให้บริสุทธิ์หยุดนิ่ง เป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับชีวิตของผู้ที่ปรารถนาความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ปฐมสชาสูตร ความว่า

“มิตรที่ติงามย่อมให้ของที่ติงามที่ให้ได้ยาก รับทำกิจที่ทำได้ยาก อดทนต่อถ้อยคำหยาบคายแม้ยากที่จะอดใจไว้ได้ บอกความลับของตนแก่เพื่อน ไม่ละทิ้งในยามวิบัติ เมื่อเพื่อนสิ้นโรคสมบัติก็ไม่ดูหมิ่น ฐานะเหล่านี้มีอยู่ในบุคคลใด บุคคลนั้นเป็นมิตรแท้ ผู้ประสงค์จะคบมิตรสหาย ก็ควรคบกับมิตรเช่นนั้น”

คำว่า มิตรแท้หรือเพื่อนแท้ นี้ เป็นสิ่งที่ใครๆ ก็ปรารถนา

ต้องถนอมมิตรแท้

๑๘๖

บางคนมีเพื่อนพ้องมิตรสหายมากมาย มีทั้งเพื่อนเรียน เพื่อนกิน เพื่อนดื่ม เพื่อนเที่ยว แต่จะหาเพื่อนที่มีคุณสมบัติดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น หายากเหมือนกัน ฉะนั้น คำว่า มิตรแท้ ดูเหมือนเป็นถ้อยคำที่ฟังง่าย ๆ แต่หาพบได้ยาก เพราะมิตรแท้จริงๆ นั้น คือ ผู้ที่เมื่อเราคบหาสมาคมด้วยแล้ว นำแต่ประโยชน์สุขมาให้ อย่างเดียว เป็นผู้ที่เชื่อถือได้ ไว้วางใจได้ คือ ถ้าวางใจในบุคคลนั้นแล้วเป็นไม่ผิดหวัง

มิตรแท้มีอยู่ ๔ ประเภทคือ มิตรมีอุปการะ ตั้งแต่รักษาเพื่อนไม่ให้ประมาท รักษาทรัพย์สมบัติของเพื่อนผู้ประมาท เมื่อมีภัยก็เป็นที่พักพิงได้ เมื่อเพื่อนเดือดร้อนในเรื่องเงินทองก็ไม่ทอดทิ้ง มีแต่เพิ่มทรัพย์ให้หลายๆ เท่า มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ ท่านกล่าวว่า เป็นมิตรแท้เหมือนกัน ใครคบหาด้วยก็มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต มีความจริงใจต่อกัน บอกความลับแก่เพื่อน และปิดความลับของเพื่อนไม่ให้คนอื่นรู้ เมื่อถึงคราวคับขันมีอันตรายเกิดขึ้นก็ไม่ละทิ้งกัน แม้ชีวิตก็ยอมสละได้ โบราณถึงกล่าวว่า เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก จะรู้ว่าเป็นมิตรแท้หรือไม่แท้ก็ดูกันตรงนี้

มิตรแท้ประการต่อมาคือ มิตรณะประโยชน์ คือห้ามเพื่อนจากความชั่ว ให้ตั้งอยู่ในความดี ให้เพื่อนได้ฟังแต่สิ่งที่ดี

ต้องถนอมมิตรแท้

๑๘๓

สิ่งที่เป็นสิริมงคลและบอกทางสวรรค์ให้ มิตรแท้ประการสุดท้าย คือมิตรมีความรักใคร่ มีลักษณะคือ ไม่ยินดีในความล้มเหลวของเพื่อน เมื่อเพื่อนประสบความเจริญรุ่งเรืองก็ยินดีปรีดา เมื่อเห็นคนมากล่าวโทษเพื่อน ก็ห้ามปรามคนที่มากล่าวโทษของเพื่อน และสรรเสริญคนที่สรรเสริญเพื่อน

นี่คือลักษณะของมิตรแท้ที่พระบรมศาสดาทรงแนะนำไว้ การที่ใครคนหนึ่งจะหาเพื่อนแท้หรือมิตรแท้ได้สักคนนั้น เป็นเรื่องที่ยากมาก จะต้องมิบุญเคยเกื้อหนุนกันมาก่อน *เหมือนเรื่องจริงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตกาล ในครั้งที่พระบรมโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็น **พญาราชสีห์** อยู่ในป่าใหญ่ วันหนึ่งราชสีห์ออกจากถ้ำยืนอยู่บนยอดเขา พลองมองดูสัตว์ทั้งหลายที่หากินตามเชิงเขา ได้บันลือสีหนาทด้วยตั้งใจว่า จะจับเนื้อกินเป็นอาหาร จากนั้นก็กระโดดลงจากยอดเขา วิ่งไปด้วยความเร็ว พวกเนื้อต่างกลัวตาย พากันวิ่งหลบหนีอย่างสุดชีวิต

ราชสีห์ไม่สามารถยั้งความเร็วไว้ได้จึงตกลงไปในเปือกตม แท้ทั้งสี่ขยับเขยื้อนไม่ได้เลยจึงต้องยืนปักเท้าทั้งสี่เหมือนเสาเรือน อดอาหารอยู่ ๗ วัน ไม่มีสัตว์ตัวไหนกล้าเดินมาใกล้บริเวณนั้นเลย

ต้องถนอมมิตรแท้

๑๘๘

ในวันที่แปด มี **สุนัขจิ้งจอก** ตัวหนึ่ง เทียวหาอาหารมาถึงบริเวณ
นั้นพอดี ครั้นเห็นราชสีห์ก็รีบทำท่าจะวิ่งหนี ราชสีห์รีบพุดล้อม
สุนัขจิ้งจอกว่า

“พอมหาจำเริญ ท่านอย่าหนีไปเลย ข้าพเจ้าติดหล่มอยู่
โปรดช่วยข้าพเจ้าด้วยเถิด หากพ้นจากหล่มนี้ไปได้ ข้าพเจ้าจะ
ตอบแทนคุณท่านอย่างแน่นอน”

สุนัขจิ้งจอกรู้ว่าราชสีห์เป็นเจ้าป่ามีสัจจะ ไม่พูดโกหก
เหมือนสัตว์ทั่วไป จึงรับคำของราชสีห์ อีกทั้งตั้งใจที่จะได้ช่วย
เหลือเจ้าแห่งสัตว์สี่เท้า จึงตะกุกเอาเลนรอบเท้าทั้งสี่ของ
ราชสีห์ออกอย่างสุดกำลัง จากนั้นเอาศีรษะสอดเข้าไปใน
ระหว่างเท้าทั้งสี่ แล้วดันท้องของราชสีห์ขึ้นอย่างสุดกำลังความ
สามารถ ราชสีห์ได้รวบรวมกำลังทั้งหมดกระโดดขึ้นจากหล่ม
ด้วยความปลอดภัย

เมื่อราชสีห์พักเหนื่อยอยู่ครู่หนึ่ง จึงลงไปอาบน้ำชำระ
โคลนตมในสระ แล้วไปจับควายป่ามาได้ตัวหนึ่ง ฉีกเอาเนื้อวาง
ไว้ข้างหน้าสุนัขจิ้งจอก พลังกล่าวเชิญให้สุนัขจิ้งจอกกินก่อน
ส่วนตัวเองแม้จะหิวเพียงไรก็กินทีหลัง เมื่อสัตว์ทั้งสองกิน
อาหารจนอิ่มแล้ว ราชสีห์ได้ชักชวนสุนัขจิ้งจอกให้ไปอยู่ในที่อยู่
ของตน โดยจัดเตรียมถ้ำอีกถ้ำหนึ่งเป็นที่พักของสุนัขจิ้งจอก

ต้องถนอมมิตรแท้

๑๘๕

ทั้งยังบอกให้สุนัขจึงจอกนำครอบครัวย้ายมาอยู่ด้วยกัน

ตั้งแต่นั้นมา ราชสีห์และสุนัขจึงจอกก็พากันออกไปหาอาหาร นำเนื้อมาเลี้ยงนางราชสีห์และนางสุนัขจึงจอกที่อยู่เฝ้าถ้ำ เมื่อกาลเวลาผ่านไป นางราชสีห์ได้คลอดลูกออกมาสองตัว แม่นางสุนัขจึงจอกก็คลอดลูกออกมาสองตัวเหมือนกัน สัตว์เหล่านั้นทั้งหมดอยู่กลมเกลียวกันเป็นอย่างดีตลอดมา

วันหนึ่ง นางราชสีห์ได้คุกคามนางสุนัขจึงจอก แม่ลูกๆ ของราชสีห์ก็คุกคามลูกสุนัขจึงจอก ทำให้ครอบครัวของสุนัขจึงจอกอยู่ไม่เป็นสุข สุนัขจึงจอกได้ฟังเรื่องราวทั้งหมด จึงไปกล่าวอ้ำลาต่อราชสีห์ว่า

“เมื่อผู้เป็นใหญ่ขับไล่ผู้น้อย ตามความต้องการของตน ผู้น้อยย่อมอยู่ไม่ได้ นี่เป็นธรรมดาของผู้มีกำลัง นางราชสีห์ของท่านผู้มีพินแหลมคม ได้คุกคามบุตรภรรยาของเรา ขอท่านจงทราบเถิด ภัยเกิดแต่ที่พึงแล้ว เราขอลาท่านไปก่อน”

ราชสีห์ได้ฟังเช่นนั้นก็ตกใจ จึงบอกนางราชสีห์พร้อมกับครอบครัวว่า “ลูกเอ๋ย เมื่อครั้งกระโน้น พ่อติดหล่ม ต้องอดอาหารอยู่ถึง ๗ วัน ที่รอดมาได้ก็เพราะอาศัยสุนัขจึงจอกนี้แหละ สุนัขจึงจอกนี้เป็นมิตรแท้ช่วยชีวิตพ่อ ตั้งแต่นี้ไป พวกเจ้าอย่าได้ดูหมิ่นสหายของพ่อ รวมไปถึงนางสุนัขจึงจอกและลูกน้อยของนาง

ต้องถนอมมิตรแท้

๑๕๐

อีกด้วย เพราะผู้ใดเป็นมิตร แม้จะมีกำลังน้อย แต่ตั้งอยู่ใน
มิตตธรรม ผู้นั้นชื่อว่าเป็นญาติ เป็นเผ่าพันธุ์ เป็นมิตร และ
เป็นสหายของเรา พวกเธออย่าได้ทำลายมิตรภาพอันดีงาม
ของเราเลย”

นางราชสีห์ฟังคำของพญาราชสีห์แล้ว รู้ว่าพญาราชสีห์
ประสงค์จะสมานไมตรี จึงขอโทษสุนัขจิ้งจอกและครอบครัว
ตั้งแต่นั้นมาสัตว์ทั้งสองก็อยู่กันด้วยความสนิทสนมกลมเกลียว
ยิ่งขึ้น ไม่มีการข่มเหงรังแกกันอีกเลย แม้ว่าพ่อแม่ของราชสีห์
หรือของสุนัขจิ้งจอกล่วงลับไปแล้ว ลูกๆ หลานๆ ก็ไม่ทำลาย
ความเป็นมิตรต่อกัน ต่างอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่ทำลาย
ไมตรีกันตลอด ๗ ชั่วโมง

พระบรมศาสดาทรงประชุมชาดกว่า สุนัขจิ้งจอกในครั้งนั้น
ได้มาเป็นพระอานนท์เถระ ส่วนพญาราชสีห์ได้มาเป็นเรวตเถาคต
เราจะเห็นว่า แม้พระผู้มีพระภาคเจ้าของเราจะเคยเสวยพระ-
ชาติเป็นสัตว์เดียรัจฉาน แต่ก็ยังคงรักษามิตรภาพอันดีงามของ
ความเป็นมิตรแท้ไว้ ไม่ยอมให้มิตรภาพนั้นเสื่อมหายไป เมื่อมี
ใครทำอุปการคุณกับพระองค์ ท่านจะต้องหาโอกาสตอบแทน
บุญคุณนั้นให้ได้ ผลแห่งมิตรแท้นั้นได้ส่งผลให้ท่านได้สร้างบารมี
ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมานับภพนับชาติไม่ถ้วน จนกระทั่งมาถึง
ภพชาติสุดท้าย สุนัขจิ้งจอกได้มาเป็นยอดอูฏฐากของพระพุทธ-

ต้องถนอมมิตรแท้

๑๕๑

องค์ที่เดียว

เพราะฉะนั้น ผู้รู้จึงสอนไว้ว่า “ผู้ใดไม่ประทุษร้ายมิตร
ผู้นั้นใจทั้งหลายไม่ข่มเหง ย่อมข้ามพันศัตรูทั้งปวงได้ ย่อม
ได้รับการเคารพสักการะในที่ทุกสถาน ย่อมรุ่งเรืองเหมือน
กองไฟ ย่อมรุ่งโรจน์เหมือนเทวดา เป็นผู้อันลืมิละแล้ว
ผู้ใดไม่ประทุษร้ายมิตร ศัตรูทั้งหลายย่อมไม่ข่มขี่ผู้นั้น
เหมือนต้นไทรที่มีรากหยั่งลงมั่นแล้ว ลมประทุษร้ายไม่ได้”

ดังนั้น อย่าได้ดูเบาในการดำรงตนของความเป็นมิตรแท้
ใครที่เคยช่วยเหลือเรา ต้องหาโอกาสทดแทนคุณให้ได้ ทำหน้าที่
กัลยาณมิตรให้สมบูรณ์ ให้มีมิตรธรรมฝังแน่นอยู่ในใจ จะเดินทางไป
ที่ไหนก็จะสะดวกลดภัย ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ในทุกเมื่อ

๒๑

สัมมาทิฐิ (๑)

สัมมาทิฐิ หมายถึง มีความเห็นชอบ เห็นถูกต้องตาม
ทำนองคลองธรรม เห็นว่าทานที่ให้แล้วมีผลจริง ยิ่งให้ทานกับ
ทักษิณบุคคลย่อมเกิดผลอันไพบูรณ์ และการให้ยังสามารถ
กำจัดความตระหนี่ ความเห็นแก่ตัวออกจากใจได้ ขณะ
เดียวกันก็เป็นการเพิ่มพูนความปรารถนาดีต่อกัน ระหว่างผู้ให้
กับผู้รับ ซึ่งจุดหมายที่แท้จริง เพื่่อมุ่งให้เราเป็นคนไม่ตระหนี่
ไม่เห็นแก่ตัวนั่นเอง

สั ม มา ทิ ฎ ฐิ (๑)

๑๕๔

การสร้างสรรคสิ่งที่ดีงามของมนุษย์ เริ่มต้นจากแรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ และความใฝ่ฝันอันสูงส่ง ที่ทำให้อยากลงมือทำภาพที่อยู่ในใจให้เป็นจริงขึ้นมา แม้บางครั้งอาจล้มเหลว แต่ก็ถือเป็นบทเรียนที่มีคุณค่า อันก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนในที่สุด มนุษย์สามารถประดิษฐ์สิ่งมหัศจรรย์มากมาย ให้ปรากฏต่อสายตาของชาวโลก งานสร้างสันติภาพโลกเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกคน ต้องใช้เวลาและพลังใจที่เข้มแข็ง ประกอบด้วยมหารุณากันจริงๆ หากใจเรากล้าคิดที่จะเป็นผู้นำในการสร้างสันติภาพโลก เราต้องเริ่มต้นลงมือทำ ด้วยการฝึกตนให้เป็นผู้มีกาย วาจา ใจ สะอาดบริสุทธิ์ มีศีลบริสุทธิ์ และทำใจให้หยุดนิ่งจนเข้าถึงพระรัตนตรัย ลักวันหนึ่งโลกในอุดมคติย่อมจะบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

พระสั ม มา สั ม พุ ทธ เจ้า ตรัส ไว้ ใน อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สมบัติแห่งการงานทางใจ ๓ อย่าง ที่มีความตั้งใจเป็นกุศล ย่อมมีสุขเป็นกำไร มีสุขเป็นวิบาก คือ เป็นผู้ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่นประการ ๑ เป็นผู้ไม่มีจิตคิดปองร้ายต่อคนอื่นประการ ๑ เป็นผู้มีความเห็นชอบ มีความเห็นไม่วิปริตว่า ทานที่ให้แล้วมีผล การเช่นสรวงมีผล

ลัทธิสมาธิ (๑)

๑๕๕

การบูชามีผล ผลวิบากแห่งกรรมที่บุคคลทำดีทำชั่วมีอยู่
โลกนี้มีอยู่ โลกหน้ามีอยู่ มารดามีอยู่ บิดามีอยู่ สัตว์ทั้งหลาย
ผู้เป็นโอปปาติกะมีอยู่ สมณพราหมณ์ผู้ดำเนินไปโดยชอบ
ผู้ปฏิบัติชอบ ผู้ทำโลกนี้และโลกหน้าให้แจ้งชัดด้วยปัญญา
อันยิ่งด้วยตนเอง แล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม มีอยู่ในโลกประการ ๑
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สมบัติแห่งการงานทางใจ ๓ อย่าง อัน
มีความตั้งใจเป็นกุศล ย่อมมีสุขเป็นกำไร มีสุขเป็นวิบาก
อย่างนี้แล”

*การที่เราจะได้มนุษย์สมบัติ ทิพยสมบัติ และนิพพาน-
สมบัติ เบื้องต้นจะต้องมีลัทธิสมาธิ ๑๐ ประการ ลัทธิสมาธิ
หมายถึง มีความเห็นชอบ เห็นถูกต้องตามทำนองคลองธรรม
เห็นว่าทานที่ให้แล้วมีผลจริง ยิ่งให้ทานกับทักษิณายบุคคลย่อม
เกิดผลอันไพบูรณ์ และการให้ยังสามารถกำจัดความตระหนี่
ความเห็นแก่ตัวออกจากใจได้ ขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มพูน
ความปรารถนาดีต่อกัน ระหว่างผู้ให้กับผู้รับ ซึ่งจุดหมายที่แท้จริง
เพื่่อมุ่งให้เราเป็นคนไม่ตระหนี่ ไม่เห็นแก่ตัวนั่นเอง

สัมมาทิฏฐิ (๑)

๑๕๖

ยัญที่ทำแล้วมีผลจริง คำว่ายัญมีความหมายหลายอย่าง ในที่นี้หมายถึงการทำสังคัมสังเคราะห์ เมื่อเราสังเคราะห์คนที่ ด้อยโอกาส ทำให้เขากลายเป็นผู้มีโอกาส ตัวเราก็ปลื้มปิติที่ได้ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมโลก และยังได้อนุเคราะห์พระภิกษุสามเณร ผู้ประพาศธรรม เรายังปลื้มปิติเพราะได้ให้อายุพระพุทธศาสนา ให้ท่านมีโอกาสทำหน้าที่ของท่านอย่างแท้จริงคืองานสอนศีลธรรม แก่ชาวโลก นับเป็นสิ่งที่สมควรทำอย่างยิ่ง เพราะหากโลกนี้ขาด สมณะแท้ ผู้คอยปลูกฝังชาวโลกให้มีสัมมาทิฏฐิแล้ว โลกจะต้อง วุ่นวายมากกว่านี้อีกแน่นอน

การเช่นสรวงหรือการบูชามีผลจริง การบูชา คือ การนำสิ่งของที่สมควรไปสักการะ หรือมอบให้ผู้ที่ควรบูชา ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้ทำคุณงามความดีทั้งแก่ตนและผู้อื่น จุดมุ่งหมาย ของการบูชา เพื่อแสดงความกตัญญูกตเวทิต์ที่มีพระคุณต่อเรา เป็นการยอมรับนับถือประกาศเกียรติคุณของท่านเหล่านั้นให้โลกรู้ และยึดไว้เป็นแบบอย่าง เป็นการส่งเสริมให้เกิดกำลังใจในการ ทำความดียิ่งๆ ขึ้นไป และการบูชาบุคคลผู้ควรบูชา ถือเป็น มงคลอันสูงสุดอย่างหนึ่งในชีวิตอีกด้วย

วิบากแห่งกรรมดีกรรมชั่วมีผลจริง กรรม แปลว่า การ กระทำโดยเจตนา คือการกระทำทางกาย วาจา และใจ ไม่ว่าดี

สัมมาทิฐิ (๑)

๑๕๓

หรือชั่ว ที่เกิดจากความตั้งใจของผู้กระทำ ถือว่าเป็นกรรมทั้งสิ้น มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาความสุข การที่เราตั้งใจศึกษาวิชาการต่างๆ นั้น เพื่อเป็นเครื่องมือสร้างความมั่นคงและความสุขให้กับชีวิต แต่หากไม่รู้เรื่องกฎแห่งกรรม ก็อาจจะนำความรู้ที่ศึกษามาใช้ในทางที่ผิด หากเข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรมดีแล้ว เราจะได้เลือกทำแต่ความดีละเว้นจากความชั่วและบาปอกุศลทุกชนิด

โลกนี้มีจริง โลกตามหลักพระพุทธศาสนามีความหมายกว้างมาก คือ ครอบคลุมไปถึง ๓ เรื่อง ตั้งแต่สัตว์โลก หมายถึงจิตใจของหมู่สัตว์ทั้งหลาย ชั้นโลกหรือสังขารโลก หมายถึงสังขารร่างกาย ชั้น ๕ ของคนและสัตว์ทุกชนิดที่ประกอบด้วยกายและใจ และโอกาสโลก หมายถึง สถานที่สัตว์โลกได้อยู่อาศัย และที่ทำมาหากิน รวมถึงบรรยากาศรอบตัวด้วย

เนื่องจากโลกมีความสำคัญต่อเรา เพราะทำให้เราได้อาศัยสร้างบารมี และโลกใบนี้ก็เป็นโลกแห่งการแสวงบุญ ไม่ใช่โลกแห่งการเสวยบุญ ดังนั้นเราจะต้องเร่งรีบสั่งสมบุญกุศลให้มากๆ ไม่ประมาทหลงไปทำบาปอกุศลอีกต่อไป ต้องใช้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ทำความดีให้เต็มที่

สัมมาทิฐิประการต่อไป คือ โลกหน้ามีจริง หมายถึงเชื่อว่าชีวิตหลังความตายมีจริง ไม่ได้ขาดสูญ หากจะสูญ ก็สูญ

สัมมาทิฐิ (๑)

๑๕๘

เฉพาะสังขารร่างกายนี้เท่านั้น แต่ถ้ายังไม่หมดกิเลส เราจะได้รูปกายใหม่ที่มีใจดวงเดิมเข้าไปครอง จะไปเป็นอะไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบุญและบาปที่ได้ทำไว้ในภพชาตินี้ เพราะกรรมจะเป็นเครื่องแบ่งแยกสัตว์ให้แตกต่างกัน เมื่อเข้าใจเช่นนี้ จะได้เตรียมตัวตายให้ถูกหลักพุทธวิธี เป็นการเตรียมตัวเดินทางไปสู่โลกหน้าอย่างปลอดภัยและมีชัยชนะ

มารดามีคุณจริง ถ้าหากเรามีความเห็นที่ถูกต้องว่า มารดามีคุณต่อเราอย่างน้อย ๓ ประการ คือ ให้ชีวิตแก่บุตร ให้ต้นแบบร่างกายที่เป็นมนุษย์ ซึ่งเหมาะต่อการทำความดี และให้ต้นแบบทางจิตใจแก่บุตร โดยสรุปคือ ท่านได้เปิดโลกให้บุตร ฉะนั้นเราย่อมต้องหาโอกาสตอบแทนคุณท่านอย่างเต็มที่

บิดามีคุณจริง โดยทั่วไปบิดามีพระคุณต่อบุตร ๓ ประการ เช่นเดียวกับมารดา แต่มักมีผู้สงสัยว่า บิดาที่ไม่ได้ให้การเลี้ยงดูบุตร ไม่ได้ทำหน้าที่ของความเป็นพ่อนั้น จะยังมีคุณต่อลูกหรือไม่ หลวงพ่อขอตอบแทนพ่อกทุกคนว่า ท่านมีคุณต่อเรามาก เพราะเราต้องเกิดแบบชลาพุชะ คือ เกิดในครรภ์ จำเป็นจะต้องอาศัยพ่อและแม่เป็นผู้ให้กำเนิด โดยเริ่มที่พ่อ ก่อที่แม่ แล้วกลายมาเป็นเรา จะขาดบิดาไม่ได้ ดังนั้นถ้าไม่มีพ่อ เราก็ไม่อาจเกิดมาได้ ในเมื่อท่านอนุญาตให้เป็นทางผ่านเพื่อให้เรามาเกิดเป็นมนุษย์

สัมมาทิฐิ (๑)

๑๕๕

เพื่อสร้างบารมี เช่นนี้นับว่ามีบุญคุณอย่างเหลือล้นแล้ว

สัตว์ที่ผุดเกิดขึ้นมีจริง คือ เกิดแบบไม่ต้องอาศัยกรรม-
มารดา สัมมาทิฐิข้อนี้เป็นสิ่งที่วิทยาศาสตร์ยังพิสูจน์ไม่ได้ ต้อง
อาศัยหลักพุทธศาสตร์ คือ ศาสตร์แห่งใจหยุดนิ่งอย่างเดียวนั้น
ถึงจะรู้ว่าชาวสวรรค์หรือเหล่าสัตว์นรกที่ไปเกิดในอบาย เขาเกิด
แบบโอบปาติกะกันอย่างไร แม้นอนนี้เรายังพิสูจน์ไม่ได้ ขอให้รับ
ฟังไว้ก่อนว่า สิ่งเหล่านี้มีอยู่ เป็นความจริงที่ไม่เกี่ยวกับเรื่อง
ความเชื่อใดๆ

สัมมาทิฐิประการสุดท้ายคือ สมณพราหมณ์ผู้ประพฤตินิ
ปฏิบัติชอบ ชนิดที่ทำให้แจ้งเองด้วยความรู้ยิ่ง และประกาศ
โลกนี้โลกหน้ามีจริง หมายความว่าพระอรหันต์ผู้สามารถรู้แจ้ง
โลกนี้โลกหน้ามีอยู่จริง ความเห็นที่ถูกต้องนี้ จะนำไปสู่ความ
ศรัทธาเลื่อมใส และอยากทำบุญกับผู้หมดกิเลส หรืออย่างน้อย
ให้ได้ทำบุญกับพระสงฆ์ที่ท่านกำลังฝึกหัดขัดเกลาตนให้หลุดพ้น
จากกิเลส เราย่อมจะได้บุญใหญ่ ละโลกแล้ว ย่อมจะมีสุคติโลก
สวรรค์เป็นที่ไป

สัมมาทิฐิเบื้องต้นทั้ง ๑๐ ประการนี้ เปรียบเสมือนลู่ที่
ให้เราวิ่งไปตามทาง เหมือนแสงทองส่องนำชีวิตให้ก้าวไปสู่
ความสุขความสำเร็จ จึงต้องตอกย้ำบ่อยๆ เพื่อเป็นการทบทวน

สัมมาทิฐิ (๑)

๒๐๐

ด้วยว่า เรามีสัมมาทิฐิครบถ้วนบริบูรณ์แล้วหรือยัง เมื่อไรที่ใจ
เราหยุดนิ่งได้ถูกส่วนที่ศูนย์กลางกาย ได้เข้าถึงพระธรรมกาย
 และได้ศึกษาวิชชาธรรมกาย ความเชื่อที่เรามีอยู่แล้ว ย่อมจะ
ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะนอกจากเชื่อแล้ว ยังเห็นจริง
และพิสูจน์ได้จริงตามที่เราเข้าใจอีกด้วย ดังนั้นให้ทุกคนหมั่น
ปฏิบัติธรรม ให้เข้าถึงพระธรรมกายภายในให้ได้กันทุกคน

๒๒

สั ม ม า ทิ ฎ ฐิ (๒)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่ง que เริ่มต้นเป็นนิมิตเบื้องต้นแห่ง
ดวงอาทิตย์เมื่อจะอุทัย คือ แสงเงินแสงทอง ฉนั้นใด ดูก่อน
ภิกษุทั้งหลาย สิ่ง que เริ่มต้นเป็นนิมิตเบื้องต้น แห่งกุศลธรรม
ทั้งหลาย คือ สั ม มาทิฎฐิ ฉนั้นนั้น

สัมมาทิฐิ (๒)

๒๐๓

เวลาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการสร้างบารมี เมื่อผ่านไปแล้วย่อมไม่สามารถเรียกคืนมาได้ เหมือนดั่งสายน้ำที่ไหลผ่านไปแล้วไม่อาจหวนกลับ ชีวิตเราก็คงเช่นกัน ต้องก้าวไปพร้อมกับกาลเวลา ก้าวไปพร้อมกับการสร้างความดี เราต้องใช้เวลาที่มืออยู่อย่างจำกัดนี้ สร้างบารมีให้เต็มที่ เพื่อทำสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดให้เกิดขึ้นต่อตัวเราและชาวโลก ด้วยการประพฤติธรรม ทำให้หยุดนิ่ง เพราะเวลาแห่งใจหยุดนิ่ง เป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดในชีวิตของเรา

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ปุพพังคสูตร ความว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่ง que เริ่มต้นเป็นนิมิตเบื้องต้นแห่งดวงอาทิตย์เมื่อจะอุทัย คือ แสงเงินแสงทอง ฉะนั้น ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่ง que เริ่มต้นเป็นนิมิตเบื้องต้น แห่งกุศลธรรมทั้งหลาย คือ สัมมาทิฐิ ฉะนั้น”

สัมมาทิฐิ แปลว่า มีความเห็นชอบ ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เป็นคุณธรรมข้อแรกในหลักปฏิบัติมัชฌิมาปฏิปทาหนทางสายกลางที่จะทำให้เราพบกับความสุข ทั้งที่เป็นโลกียะและโลกุตตระ เป็นต้นทางให้เราได้ทั้งสวรรค์สมบัติและนิพพาน-สมบัติ และสามารถนำพาชีวิตเราสู่เป้าหมายอันสูงสุด คือ การบรรลุมรรคผลนิพพานกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม

มนุษย์ทุกคนล้วนอยากเป็นคนดี ละโลกแล้วก็อยากมี

สัมมาทิฐิ (๒)

๒๐๔

สุดความเป็นไปทั้งนั้น ไม่มีใครอยากไปเสวยวิบากกรรมอันทุกข์
ทรมานในนรก แม้ไปเกิดเป็นเปรต อสุรกายหรือสัตว์เดียรัจฉาน
ก็ไม่มีผู้ใดปรารถนา หรือเมื่อบำเพ็ญภาวนาก็อยากบรรลु
มรรคผลนิพพาน แต่เนื่องจากจะหาบุคคลผู้มีสัมมาทิฐิครบ
บริบูรณ์ที่จะมาแนะนำให้เราดำรงชีวิตอยู่บนเส้นทางที่ถูกต้องนั้น
ไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะบางครั้งความเข้าใจในเรื่องบุญบาปของพ่อแม่
หมู่ญาติ หรือคนใกล้ชิด อาจไม่บริบูรณ์ ทำให้มีโอกาสเห็นผิด
เป็นชอบได้ ฉะนั้นการดำรงชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องในโลกนี้
จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกัลยาณมิตร

บางครั้งกว่าจะพบยอดกัลยาณมิตร เราอาจพลั้งเผลอ
ไปคบหาสมาคมกับผู้ที่เป็นมิจฉาทิฐิไปแล้ว เพราะฉะนั้น
เมื่อจะกลับตัวกลับใจเพื่อเริ่มชีวิตใหม่ จึงรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ทำ
ได้ยาก เพราะทริฐิมานะบ้าง เพราะถูกโมหะเข้าครอบงำจิตใจบ้าง
เหมือนคนที่ติดยาเสพติด แม้รู้ว่าเสพแล้วไม่ดี เป็นอันตรายต่อ
สุขภาพ อีกทั้งยังทำให้เสียเงิน เสียเวลา และไม่เป็นที่ยอมรับ
ของสังคม แม้รู้ว่าตัวเองถลำลึกลงไปแล้ว ในใจอยากจะเลิก
อยากกลับตัวกลับใจ อยากเป็นคนดีที่พ่อแม่และสังคมต้องการ
แต่เลิกไม่ได้ เพราะจิตใจไม่เข้มแข็งพอ ซึ่งมีตัวอย่างให้เราเห็น
กันอยู่มากมาย

ลัทธิมาติกา (๒)

๒๐๕

เพราะฉะนั้น วันนี้จะนำเรื่องของผู้ที่ปฏิบัติสวนทางกับพระนิพพาน มาเล่าสู่กันฟัง เป็นเรื่องของผู้ที่ในใจลึกๆ นั้น มีความปรารถนาอยากบรรลุผลนิพพาน แต่ด้วยวิณัจฉายังไม่สมบูรณ์ จึงเข้าใจว่าตนเป็นพระอรหันต์ แม้กระนั้นก็ตาม ด้วยความเป็นยอดกัลยาณมิตรของพระลัทธิมาติกาพุทธเจ้า ทำให้ท่านกลับใจ และในที่สุดได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ กลายเป็นผู้มีลัทธิมาติกาครบถ้วนบริบูรณ์ ทั้งที่เป็นโลกียะและโลกุตระ เรื่องของท่านมีอยู่ว่า

*เมื่อครั้งที่พระพุทธองค์ตรัสรู้ธรรมใหม่ๆ ทรงตั้งพระทัยว่า จะเสด็จไปโปรด **พระเจ้าพิมพิสาร** ที่แคว้นมคธ ระหว่างทางพระพุทธองค์เสด็จถึงตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ได้แสดงอิทธิปาฏิหาริย์มากถึง ๓,๕๐๐ อย่าง เพื่อให้ **ชฎิล** ละความเห็นผิด โดยวันแรกที่เสด็จไปถึง อุรุเวลกัสสปะให้พระพุทธองค์ไปพักในโรงไฟ ซึ่งมี **พญานาค** อาศัยอยู่ พญานาคไม่พอใจจึงบังเหียนควันไฟพระพุทธองค์ ทำให้เกิดประลองฤทธิ์กัน แต่ฤทธิ์ของพญานาคย่อมสู้พุทธานุภาพไม่ได้

สุมพทวงศ์ (๒)

๒๐๖

รุ่งเช้า พวกขงกิลเห็นพระพุทธรองค์จับพญานาคใส่ไว้ในบาตร ทำให้พวกขงกิลอศรรยใจมาก แต่ยังมีทฎฐิว่า ถึงจะเก่งอย่างไร แต่พระพุทธรองค์ก็ไม่ได้เป็นพระอรหันต์เหมือนพวกตน คินต่อมา **ท้าวฆหาราชทั้งสี่** เสด็จมาจากสวรรคชั้นจาตุฆหาราชิกา มาเฝ้าพระพุทธรองค์ จากนั้น **พระอินทร์** ก็เสด็จมาอีก ทำให้บริเวณที่พักของพวกขงกิลสว่างไสวเหมือนเวลากลางวัน พวกขงกิลเกิดความอศรรยใจ จึงเข้าไปใต้ถ้ามว่า

“ผู้ที่มาเยี่ยมพระองค์เป็นใคร ทำไมจึงมีรัศมีกายสว่างไสวเหลือเกิน” ครันรู้ความจริงแล้ว ก็ยังไม่ยอมละทฎฐิอยู่ดี

บางวันขงกิลมาทูลนิฆนต์ให้พระพุทธรองค์ไปฉันอาหาร พระพุทธรองค์ทรงให้เหล่าขงกิลล่วงหน้าไปก่อน ครันขงกิลไปแล้ว พระพุทธรองค์ทรงหายวับไปเก็บผลหว่า ซึ่งเป็นผลไม้ประจำฆมุทวิป แล้วเสด็จไปประทับนั่งรอ บางครั้งพระพุทธรองค์เสด็จไปเก็บดอกปาริฉัตรบนสวรรคชั้นดาวดึงส์มาให้เหล่าขงกิลดู ทำให้หมู่ขงกิลเกิดความอศรรยใจ แต่ก็ยังมีทฎฐิฆานุว่า ถึงอย่างไรสมณะนี้ ก็ยังไม่ได้เป็นพระอรหันต์เหมือนพวกตน

บางคราวพวกขงกิลฝ่าฝืนท่อนใหญ่ไม่ได้ ต่างไปขอความช่วยเหลือจากพระสัฆมาสัฆพุทเจ้า เมื่อพระพุทธรองค์ทรงอนุญาตเท่านั้น พวกขงกิลก็ฝ่าฝืน ๕๐๐ ท่อนได้ในคราวเดียวกัน

สัมมาทิฐิ (๒)

๒๐๓

คราวจะก่อไฟไฟเกิดไม่ติด แต่ทันทีที่พระพุทธรองค์ตรัสอนุญาตว่า “ให้จุดได้แล้ว” เพียงสิ้นเสียงพระพุทธรองค์เท่านั้น ไฟก็ติดพร้อมกันทั้ง ๕๐๐ กอง เมื่อเลิกบูชาไฟแล้ว จะดับไฟก็ดับไม่ได้ ต้องขอร้องให้พระพุทธรองค์ช่วยดับให้ พระพุทธรองค์ทรงอนุญาตให้ดับไฟได้ ไฟทั้ง ๕๐๐ กอง ก็ดับพร้อมกันเป็นอัศจรรย์ พวกชฎิลก็ยังคงมีทิฐิมานะเหมือนเดิม

วันหนึ่ง เกิดพายุใหญ่ฝนตกหนัก ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน ยกเว้นบริเวณรอบๆ ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับเท่านั้น พระพุทธรองค์ทรงเสด็จจงกรมเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ฝ่ายชฎิลคิดว่า พระมหาสมณะคงถูกน้ำพัดไปแล้ว จึงพากันพายเรือไปบริเวณที่พักของพระพุทธรองค์ เมื่อไปถึง ต่างเกิดความอัศจรรย์ใจ เพราะน้ำไม่ท่วมบริเวณนั้น พวกชฎิลทูลเชิญให้พระพุทธรองค์เสด็จขึ้นเรือ พระพุทธรองค์ทรงเสด็จเหาะขึ้นไปประทับนั่งบนเรือนอกจากนี้ พระพุทธรองค์ยังแสดงปาฏิหาริย์อื่นอีกมาก เพื่อให้ชฎิลเหล่านั้นคลายทิฐิมานะ หันมาเลื่อมใสในพระรัตนตรัย

เมื่อแสดงปาฏิหาริย์หลายอย่างแล้ว พระพุทธรองค์ทรงดำริว่า โมฆบุรุษเหล่านี้ มัวคิดว่า ตนเป็นพระอรหันต์ ไม่ยอมรับความจริง จึงตรัสว่า “ดูก่อนกัลลสปะ ท่านไม่ใช่พระอรหันต์ ทั้งยังไม่พบทางที่จะเป็นพระอรหันต์ แม้ปฏิปทาของท่านที่จะไป

สัมมาทิฏฐิ (๒)

๒๐๘

สู่ความเป็นพระอรหันต์ก็ไม่มี ท่านอย่ามัวถือทิฏฐิมานะอยู่เลย
ทิฏฐิของพวกเขาจะทำให้ท่านและมหาชนไปสู่มหานรก ทนทุกข์
ทรมานในอบายอีกยาวนานนับภพนับชาติไม่ถ้วน”

อรุณเวลกัสสปะฟังดังนั้น เกิดความสังเวชสลดใจ เพราะรู้
ว่าตนยังคงเป็นผู้มากไปด้วยราคะ โทสะ และโมหะ จึงชบศรัทธา
แทบพระบาทของพระผู้มีพระภาคเจ้า พลังทูลขอบวชเป็น
สาวกของพระพุทธองค์ เมื่อน้องชายทั้งสองรู้ว่าพี่ชายบวชแล้ว
ต่างพากันออกบวชตาม เมื่อฟังธรรมแล้วทั้งหมดได้บรรลุธรรม
เป็นพระอรหันต์ในที่สุด

เห็นไหมว่า หากสภาพแวดล้อมรอบตัวปลูกฝังความเชื่อ
ไว้อย่างไร เรามักยึดติดในความเชื่อนั้น ถ้าเป็นความเชื่อที่
ประกอบด้วยปัญญา เป็นสัมมาทิฏฐิ ชีวิตย่อมปลอดภัย แต่ถ้า
ไม่ใช่ก็อันตราย และการไปแก้ไขคนที่มีความเห็นผิด ให้มาเข้าใจ
เรื่องโลกและชีวิตไปตามความเป็นจริงนั้น เป็นงานใหญ่ที่จะต้อง
อาศัยพลังใจอย่างมาก แต่ถ้าเราทำได้ก็เท่ากับว่า เปิดหนทาง
สวรรค์และนิพพานให้กับเพื่อนร่วมโลก สัมมาทิฏฐิที่เข้าไปอยู่ใน
ใจเขา เปรียบเหมือนแสงสว่างที่เข้ามาแทนที่ความมืด เมื่อ
ชาวโลกมีสัมมาทิฏฐิครบถ้วนบริบูรณ์ ย่อมหลุดพ้นจากทุกข์ใน
สังสารวัฏ หรืออย่างน้อย เมื่อละโลกนี้ ย่อมมีสุคติโลกสวรรค์

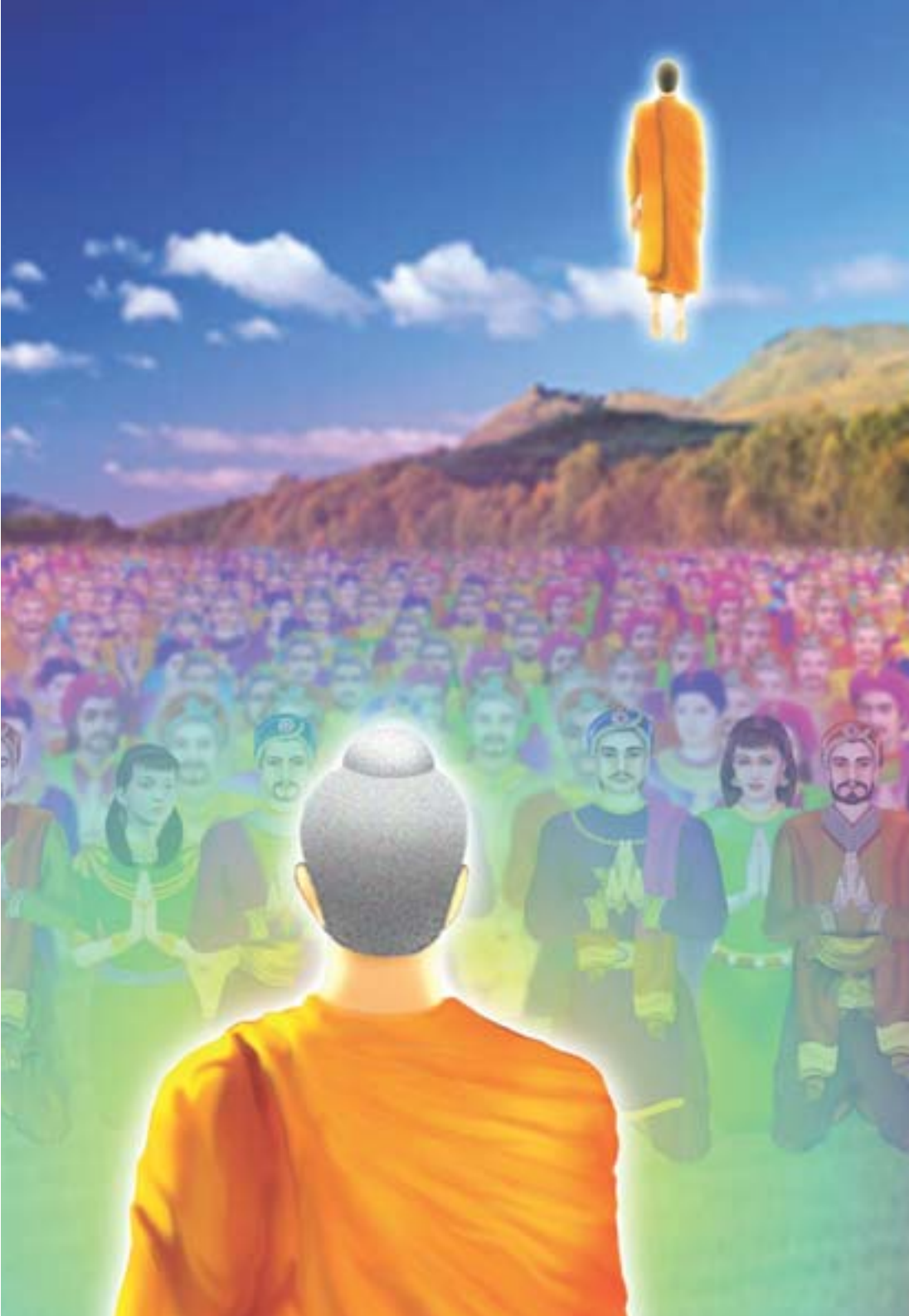

สัมมาทิฐิ (๒)

๒๐๕

เป็นที่ไป เพราะฉะนั้นเมื่อพวกเราเกิดมาในยุคที่พระธรรมคำ
สั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงอยู่ ขอให้หมั่นศึกษา
คำสอนของพระพุทธองค์ และตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม
ดำเนินชีวิตบนเส้นทางสายกลางเพื่อไปสู่อายตนิพพานกันทุกคน

๒๓

สัมมาทิฏฐิ (๓)

ความเป็นผู้มีมิตรดี มีสหายดี
มีจิตน้อมไปในคนที่ดี
นี้เป็นพรหมจรรย์ทั้งสิ้นทีเดียว

สัมมาสมาธิมูลนิธิ (๓)

๒๑๒

คำสอนในพระพุทธศาสนา เป็นคำสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติ ให้รู้แจ้งเห็นจริงด้วยตัวเอง เป็นคำสอนที่มุ่งสู่ความบริสุทธิ์ หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งมวล แม้เราจะศึกษาคำสอนมามาก เพียงไร แต่ถ้าหากยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติ ก็ยังไม่ได้ชื่อว่าเป็น ผู้ทรงธรรม ยังคงเป็นเพียงใบลานเปล่า คือ รู้แต่ภาคทฤษฎีเท่านั้น เพราะฉะนั้นการจะเป็นผู้ทรงธรรม และได้รับรสแห่งอมตธรรม อันยอดเยี่ยม ที่ท่านกล่าวไว้ว่า รสแห่งธรรมย่อมชนะรสทั้งปวง นั้น ต้องเริ่มจากการเจริญภาวนาฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง จนกระทั่ง เข้าถึงพระธรรมกายกันทุกคน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทุติยอัปมาทสูตร ว่า

“ความเป็นผู้มีมิตรดี มีสหชาติ มีจิตน้อมไปในคนที่ดี นี้ เป็นพรหมจรรย์ทั้งสิ้นทีเดียว ดูก่อนอาณนที ด้วยว่า อาศัย เราเป็นมิตรที่ดี สัตว์ทั้งหลายผู้มีความเกิดเป็นธรรมดา ย่อม หลุดพ้นจากความเกิดได้ สัตว์ทั้งหลายผู้มีความแก่เป็นธรรมดา ย่อม หลุดพ้นจากความแก่ได้ สัตว์ทั้งหลายผู้มีความเจ็บป่วย เป็นธรรมดา ย่อม หลุดพ้นจากความเจ็บป่วยได้ สัตว์ทั้งหลาย ผู้มีความตายเป็นธรรมดา ย่อม หลุดพ้นจากความตายได้ สัตว์ทั้งหลายผู้มีความโศก ความรำไร ความทุกข์ ความเสียใจ และความคับแค้นใจเป็นธรรมดา ย่อม หลุดพ้นจากความโศก ความรำไร ความทุกข์ ความเสียใจ และความคับแค้นใจได้”

สัมมาทิฐิ (๓)

๒๑๓

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ได้ชื่อว่า เป็นสัญลักษณ์ของสุกกธรรม คือ ธาตุธรรมฝ่ายขาวที่มาปลดแอกสรรพสัตว์ให้พ้นจากกัณห์ธรรมอันเป็นธรรมดำ จัดให้หลุดร่อนออกจากใจของมวลมนุษยชาติ แม้พระพุทธองค์จะดับขันธปรินิพพานไปนานแล้ว แต่ด้วยความเป็นยอดกัลยาณมิตร ที่พระองค์ทรงประทานคำสอนไว้ให้ ทำให้โลกนี้ไม่ว่างจากบุคคลผู้เป็นสัมมาทิฐิ เพราะผู้มีสัมมาทิฐิเพียงคนเดียว เมื่ออุบัติขึ้นในโลก ย่อมอุบัติขึ้นเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ชนเป็นจำนวนมาก ทั้งเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เพราะพระพุทธองค์ได้แนะนำให้ชาวโลกรู้จักสัมมาทิฐิ ซึ่งเปรียบเสมือนแสงสว่างส่องนำทางสรรพสัตว์ให้พบหนทางอันประเสริฐ คือ อริยมรรค

*สมัยที่พระบรมศาสดาทรงเทศน์โปรดขวัณ ๓ พี่น้อง พร้อมด้วยบริวาร ๑,๐๐๐ คน ให้ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์แล้ว ทรงตั้งพระทัยว่า จะเสด็จไปที่สวนตาลหนุ่ม เพื่อประสงค์จะทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับพระเจ้าพิมพิสารผู้เป็นราชาแห่งแคว้นมคธว่า หากพระองค์ได้ตรัสรู้ธรรมเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว จะกลับมาเทศน์โปรดให้พระเจ้าพิมพิสารได้ตรัสรู้ตามด้วย

สัมมาทิฐิ (๓)

๒๑๔

สมัยนั้น ลัทธินิวกาฬของชฎิล ๓ พี่น้อง ถือเป็นลัทธิที่มีชื่อเสียง และเป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวแคว้นมคธมาก ด้วยความเป็นผู้ฉลาดในการเทศน์สอน เมื่อต้องการจะเปลื้องมัจฉาทิฎฐิของชาวเมืองอีกเป็นเรือนแสน จำเป็นต้องเปลื้องความเห็นผิดของผู้นำให้ได้เสียก่อน ดังนั้นเมื่อพระพุทธองค์ทรงทำให้ชฎิล ๓ พี่น้อง ซึ่งเป็นเจ้าลัทธิ เปลี่ยนจากมัจฉาทิฎฐิให้นำนับถือพระพุทธศาสนาแล้ว ทรงมีพุทธประสงค์จะไปโปรดพระเจ้าพิมพิสารต่อไป

อันที่จริง ชฎิล ๓ พี่น้อง ได้ตั้งความปรารถนาที่จะเป็นสาวกของพระพุทธเจ้าตั้งแต่เมื่อ ๑๐๐,๐๐๐ กัปที่แล้ว คือ ท่านได้ถวายมหาทานแด่พระสงฆ์ ๑๐๐,๐๐๐ รูป มีพระปทุมุตตรพุทธเจ้าเป็นประมุข และตั้งความปรารถนาว่า ให้ได้เป็นสาวกผู้เลิศทางด้านมโหสิกรรมมาก ครั้นจุติจากอัตภาพนั้นแล้ว ได้เวียนว่ายตายเกิดในเทวโลกและมนุษยโลกเท่านั้น ไม่เคยตกไปในอบายภูมิ จึงทำให้ได้โอกาสในการสั่งสมบุญกุศลมาโดยตลอด

ในกัปที่ ๙๒ แต่กัปนี้ ท่านเคยเป็นอุปัฏฐากใหญ่ของพระพุทธเจ้า ครั้นอธิษฐานตอกล้ำซ้ำเดิมอีก ความปรารถนาที่ตั้งไว้ก็ชัดเจนมากขึ้นมาในชาตินี้ แม้ท่านจะมีความตั้งใจออกบวชเพื่อให้ได้เป็นพระอรหันต์ แต่วิธีการที่ถูกต่อนั้น ท่านยังไม่รู้ และก็ไม่มีใครบอก จึงหลงบูชายไฟอยู่หลายปี นี่เป็นข้อคิดว่า

สัมมาทิฐิ (๓)

๒๑๕

ความตั้งใจก็อย่างหนึ่ง แต่ถ้าชาววิธีการที่ถูกต้องแล้ว ก็ยากที่จะสำเร็จได้ จนเมื่อได้ฟังธรรมที่มีชื่อว่า อาทิตตปริยายสูตรจาก พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชฎิล ๓ พี่น้องพร้อมด้วยบริวาร ต่างดับไฟกิเลสในตัวเอง และได้บรรลุเป็นพระอรหันต์กันทุกคน หลังจากบรรลุธรรมแล้ว ทั้งหมดพากันติดตามพระพุทธองค์เข้าสู่กรุงราชคฤห์ด้วย

เมื่อพระเจ้าพิมพิสารสดับข่าวอันเป็นมงคลว่า “เจ้าชายสิทธัตถะซึ่งบัดนี้ได้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว กำลังมุ่งหน้าเสด็จมาโปรด” ทรงตื่นเต้นดีใจ พระองค์พร้อมด้วยพุทธบริษัทประมาณ ๑๒ นหุต หรือราว ๑๒๐,๐๐๐ คน รีบเสด็จมาถวายบังคม พระพุทธองค์ด้วยจิตที่เลื่อมใส ขณะเดียวกัน พวกพราหมณ์คฤหบดีภายในราชบริษัท และชาวเมืองต่างสงสัยว่า

“ระหว่างพระพุทธเจ้ากับท่านอุรุเวลกัสสปะ ใครหนอจะมีอานุภาพมากกว่ากัน”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงล่วงรู้ความคิดของชาวเมือง จึงตรัสถามท่านว่า “ดูก่อนกัสสปะ ท่านเคยเป็นอาจารย์สั่งสอนหมู่ชฎิลผู้ผ่ายผอมเพราะกำลังประพฤติพราต ท่านเห็นอะไรจึงได้ละไฟที่เคยบูชาเสียเล่า ท่านเห็นประโยชน์อะไรจึงมาประพฤติพราหมจรรยกับเรา”

สัมมาทิฐิ (๓)

๒๑๖

พระเถระกราบทูลว่า “ยัญทั้งหลายย่อมกล่าวสรรเสริญรูป เสียง กลิ่น รส และหญิงที่น่าใคร่ทั้งหลาย ข้าพระองค์รู้ว่าของน่ารักน่าใคร่นั้นๆ เป็นมลทิน ตกอยู่ในอุปกิเลสทั้งหลาย เพราะเหตุนั้น ข้าพระองค์จึงมิได้ยินดีในการเช่นสรวงและการบูชาเพลิง ข้าพระองค์ได้เห็นธรรมอันระงับกิเลสแล้ว ไม่มีกิเลสเครื่องเศร้าหมอง อันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ไม่มีกิเลสเครื่องกังวลไม่ติดข้องอยู่ในกามภพ มิใช่วิสัยที่ผู้ใดจะนำมาให้ผู้อื่นรู้ได้ ไม่แปรปรวนกลายเป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้นข้าพระองค์จึงไม่ยินดีในการเช่นสรวงและการบูชาไฟ”

พระอรุเวลกัสสปะกล่าวจบ ก็ชบศีระষะแทบพระบาทของพระตถาคต พร้อมประกาศขึ้น ๓ ครั้งว่า “ขอพระผู้มีพระภาคเจ้า จงเป็นศาสดาของข้าพระองค์ ข้าพระองค์เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า” จากนั้นได้เหาะขึ้นกลางอากาศ ๗ ครั้ง ครั้งที่ ๑ สูงชั่วลำตาลแล้วลงมาถวายบังคม ครั้งที่ ๒ สูงชั่ว ๒ ลำตาลจนถึงครั้งที่ ๗ สูง ๗ ชั่วลำตาล แล้วลงถวายบังคมพระตถาคต จากนั้นนั่งประคองอัญชลีด้วยความนอบน้อม

มหาชนเห็นปาฏิหาริย์ดังนั้น ต่างกล่าวสรรเสริญพระพุทธคุณว่า “น่าอัศจรรย์จริงหนอ พระพุทธเจ้ามีอานุภาพมาก ธรรมดาผู้มีความเห็นผิดอย่างท่านอรุเวลกัสสปะที่มีกำลังบริวารมากถึงเพียงนี้ ทั้งสำคัญตนว่าเป็นพระอรหันต์ แต่พระพุทธองค์

สัมมาทิฐิ (๓)

๒๑๓

สามารถทำลายข้าย คือ ทิฐิฆิฆาณะได้”

พระผู้มีพระภาคเจ้าสดับตั้งนั้น จึงตรัสว่า “ดูก่อน อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย การที่เราได้บรรลุลัทธิปัญญุตญาณ ธรรมานุระเวลกัสสปะและบริวารจนได้บรรลุมรรคผลนิพพาน ในกาลบัดนี้ ยังไม่นำอัครรรยเท่ากับครั้งก่อน ในเวลาที่เรายังมี ราคะ โทสะ และโมหะอยู่ ก็สามารถทำลายข้าย คือ ทิฐิ ช่วย ปิดประตูบายให้เธอและหันกลับมาเป็นสัมมาทิฐิบุคคลได้” ทรงนำเรื่องในอดีตมาตรัสเล่าให้พุทธบริษัทได้รับฟังกัน ส่วน เรื่องราวของท่านจะเป็นอย่างไรนั้น เราคงต้องศึกษากันในตอนต่อไป

ฉะนั้น หากบางครั้งเราอยากปฏิบัติธรรม เพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์ แต่ถ้าไม่รู้วิธีการที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การดับทุกข์อย่างแท้จริงแล้ว วิธีการที่ไม่สมบูรณ์นั้น ย่อมก่อให้เกิดอันตรายใหญ่หลวงต่อชีวิตในสังสารวัฏได้ ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องเข้าหาครูอาจารย์ผู้มีสัมมาทิฐิครบถ้วนบริบูรณ์ โดยให้สำรวจกฎเกณฑ์จากหลักสัมมาทิฐิเบื้องต้น ๑๐ ประการ ที่ได้กล่าวไว้ในตอนแรกแล้ว ชีวิตของเราจะได้ไม่ผิดพลาด แม้หาก ยังไม่ได้บรรลุมรรคผลนิพพาน ย่อมจะเป็นอุปนิสัยติดตัวไปข้ามภพข้ามชาติ ทำให้เราดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย จนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรมกันทุกคน

๒๔

สัมมาทิฎฐิ (๔)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราไม่เล็งเห็นธรรมอย่างอื่นแม้สัก
ข้อหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้สัตว์ทั้งหลาย เมื่อแตกกายตายไป ย่อม
เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เหมือนกับสัมมาทิฎฐินี้เลย ดูก่อนภิกษุ
ทั้งหลาย สัตว์ทั้งหลายผู้ประกอบด้วยสัมมาทิฎฐิ เมื่อแตก
กายตายไป ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์

สัมมาทิฏฐิ (๔)

๒๒๐

การที่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ต้องอาศัยบุญบารมีที่เคยสั่งสมไว้ดีแล้วในชาติปางก่อน จึงได้อัตภาพที่สมบูรณ์ มีอวัยวะครบถ้วน ๓๒ ประการ เหมาะแก่การทำงานทั้งปวง เมื่อเราได้ร่างกายที่สมบูรณ์ดีนี้มาแล้ว เราควรจะนำมาใช้สร้างบุญสร้างบารมีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป ไม่ควรนำไปใช้ผิดทางผิดวัตถุประสงค์หรือประมาทเลินเล่อ ควรหมั่นให้ทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา ซึ่งเป็นทางมาแห่งบุญ ที่จะทำให้เราเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข มรรคผลนิพพานในทุกภพทุกชาติ หากเป็นเช่นนี้ ชีวิตของเราที่เกิดมาในภพชาตินี้ ย่อมมีคุณค่าไม่เปล่าประโยชน์ จะเป็นชีวิตที่มีแก่นสารอย่างแท้จริง

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทุติยอัปปมาทสูตร ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราไม่เล็งเห็นธรรมอย่างอื่นแม้สักข้อหนึ่ง ซึ่งจะเป็นเหตุให้กุศลธรรมที่ยังไม่เกิด เกิดขึ้น หรือกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วย่อมเป็นไปเพื่อความเจริญไพบูลย์ยิ่งขึ้น เหมือนกับสัมมาทิฏฐินี้เลย ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อบุคคลเป็นผู้มีความเห็นชอบ กุศลธรรมที่ยังไม่เกิด ย่อมเกิดขึ้น และกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วย่อมเป็นไปเพื่อความเจริญไพบูลย์ยิ่งขึ้น ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราไม่เล็งเห็นธรรมอย่างอื่นแม้สักข้อหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้สัตว์ทั้งหลาย เมื่อแตกกายตายไป

สั ม มา ทิ ฎ ฐิ (๔)

๒๒๑

ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เหมือนกับสั ม มา ทิ ฎ ฐิ นี้เลย ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย สัตว์ทั้งหลายผู้ประกอบด้วยสั ม มา ทิ ฎ ฐิ เมื่อแตกกายตายไป ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์”

สุคติโลกสวรรค์ คือ ทิพยสถานรองรับผู้มีสั ม มา ทิ ฎ ฐิ เป็นพื้นฐาน ถึงแม้ยังไม่รู้ว่า องค์ประกอบของสั ม มา ทิ ฎ ฐิ มีอะไรบ้าง หรือปฏิบัติไม่ครบตามหลักสั ม มา ทิ ฎ ฐิ ทั้ง ๑๐ ประการ แต่ด้วยความที่เป็นผู้มีพื้นฐานใจดี มีความเคารพอ่อนน้อมถ่อมตน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน ย่อมให้มีสุคติภูมิเป็นที่ไปได้เช่นกัน ส่วนคนที่ไม่ได้สั ม มา ทิ ฎ ฐิ อยู่ในใจแม้แต่ข้อเดียว ย่อมไม่สามารถไปสู่สุคติได้เมื่อละโลกแล้วจะมีแต่ทุกข์เป็นที่ไปเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

สำหรับตอนนี้ มีเรื่องในอดีตชาติของท่านอรุเวลกัสนปะ มาเล่าต่อจากครั้งที่แล้ว ที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า ไม่ใช่เฉพาะในภพชาตินี้เท่านั้น ที่พระองค์ทำลายความเห็นผิดของท่านอรุเวลกัสนปะ แม้ในภพชาติก่อน พระองค์ก็ทำให้อรุเวลกัสนปะเป็นผู้มีสั ม มา ทิ ฎ ฐิ ละโลกแล้ว ก็มีสุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไปเช่นกัน เรื่องมีอยู่ว่า

*ในอดีตกาล มีพระราชาพระนามว่า **อังคตราช** ครอง-

สัมมนาที่มูลนิธิ (๔)

๒๒๒

ราชย์อยู่ในกรุงมิถิลา แคว้นวิเทหวัฐ พระองค์มีอำมาตย์อยู่ ๓ นาย คือ วิชยอำมาตย์ สุนามอำมาตย์ และ อลาตอำมาตย์ ในเทศกาล เดือน ๑๒ ดอกโกมุกทพาน มหาชนพากันตกแต่งบ้านเมืองอย่าง ตระการตาประหนึ่งเทพนคร พระราชาตรัสถามเหล่าอำมาตย์ว่า “ราตรีอันงดงามน่ารื่นรมย์เช่นนี้ เราจะเพลิดเพลินด้วยเรื่องอะไรกันดี”

เนื่องจากเหล่าอำมาตย์มีวินิจฉัยยังไม่สมบูรณ์ จึงกราบ ทูลตามที่ตนชอบใจ อลาตเสนานบดีกราบทูลให้พระองค์ทรงออกรบ เพื่อยึดหัวเมืองต่างๆ ไว้ในอำนาจ สุนามอำมาตย์แย้งว่า “การ ทำศึกสงครามในฤดูกาลนี้ ยังไม่เหมาะสม ขอพระองค์ได้เสวย เบญจกามคุณอย่างเต็มทีก่อนเถิด” ส่วนวิชยอำมาตย์ผู้มีปัญญา กราบทูลว่า “การเพลิดเพลินด้วยกามคุณทั้งหลายหาได้โดยไม่ยาก แต่สิ่งที่ยากกว่าและดีกว่านั้นคือ เราควรพากันไปหาสมณ- พราหมณ์ผู้เป็นพหูสูตร ผู้แสวงหาคุณ ซึ่งท่านสามารถกำจัด ความสงสัยของพวกเราได้”

พระเจ้าอังคตราชทรงเป็นผู้ใคร่ในธรรม จึงสนับสนุน คำพูดของวิชยอำมาตย์ แต่ยังไม่รู้ว่าจะไปสนทนาศรมกับสมณ- พราหมณ์รูปไหนดี อลาตเสนานบดีถือโอกาสกราบทูลเพื่อเอาใจ พระราชาว่า “มีนักบวชซีเปลือยที่โลกสมมติว่าเป็นนักปราชญ์

สัมมาทิฐิ (๔)

๒๒๓

ชื่อคุณะ เป็นพหูสูตร พุดจาไพเราะ ขอเดชะ เราทั้งหลายควรเข้าไปหาท่าน ท่านจักขจัดความสงสัยของพวกเราได้”

พระราชาสดับคำของอลาตเสนาบดีแล้ว รู้สึกชอบใจที่จะได้สนทนารธรรมกับนักบวช แต่เนื่องจากพระองค์ยังไม่รู้่านักบวชแท้จริงที่มีสัมมาทิฐิครบถ้วนบริบูรณ์นั้นควรมีลักษณะเช่นไร จึงตัดสินใจไปพบ **คุณอเจลกะ** ตามคำแนะนำของอลาตเสนาบดี เมื่อเสด็จไปถึงมฤคทายวัน ทรงเดินเข้าไปหาคุณอเจลกะทันที

จากนั้น พระราชาตรัสถามถึงหัวข้อธรรมต่างๆ ว่า “นรชนพึงประพฤติธรรมในมารดาและบิดาอย่างไร พึงประพฤติธรรมในอาจารย์อย่างไร พึงประพฤติธรรมในบุตรและภรรยาอย่างไร พึงประพฤติธรรมในบุคคลผู้เจริญด้วยอายุอย่างไร พึงประพฤติธรรมในพลนิกายอย่างไร และพึงประพฤติธรรมในชนบทอย่างไร มหาชนควรประพฤติธรรมอย่างไร ละโลกนี้ไปแล้วจึงจะได้ไปสู่สุคติ ส่วนคนบางพวกผู้ไม่ตั้งอยู่ในธรรม ไฉนจึงตกลงไปในนรก”

เนื่องจากปัญหานี้เป็นปัญหาที่พระองค์ควรจะตรัสถามนักปราชญ์บัณฑิตผู้มีสัมมาทิฐิครบถ้วนบริบูรณ์ เช่นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นต้น แต่กลับไปถามพวกชีเปลือยผู้ไร้ปัญญา ไม่รู้

สัมมาทิฐิ (๔)

๒๒๔

ทั้งเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุดของปัญหา เมื่อคุณเฉลยจะถูกถามเช่นนั้น ตนไม่รู้คำตอบที่ถูกต้อง ได้แต่พูดว่า “ข้าแต่มหाराชเจ้า ขอพระองค์จงสดับเถิด” และเริ่มตั้งนิมิตวาตะว่า

“ข้าแต่พระมหाराช ขอพระองค์ทรงสดับทางที่จริงแท้ของพระองค์ ผลแห่งธรรมที่ประพจน์แล้วเป็นบุญเป็นบาปไม่มีขอเดชะ ปรโลกไม่มี ไม่มีใครที่จากปรโลกนั้นมาสู่โลกนี้ มารดาบิดาไม่มีคุณจริง ครูอาจารย์ไม่มีบุญคุณ เพราะต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนเท่านั้น สัตว์เสมอกันหมด ผู้ประพจน์อ่อนน้อมต่อท่านผู้เจริญไม่มี กำลังหรือความเพียรไม่มี บุรุษผู้มีความหมั่นจักได้รับผลแต่ที่ไหน สัตว์ที่เกิดตามกันมา เหมือนเรื่อน้อยห้อยท้ายเรือใหญ่ มหาบพิตร ผลทานไม่มี ความเพียรไม่มีอำนาจ คนโง่เท่านั้นที่บัญญัติเรื่องการให้ทานไว้ คนฉลาดรับทาน คนโง่สำคัญตัวว่าฉลาด เป็นผู้ไม่มีอำนาจ ย่อมให้ทานแก่นักปราชญ์ทั้งหลาย”

ครั้นคุณเฉลยจะพรรณนาภาวะที่ท่านเป็นของไม่มีผลแล้ว เนื่องจากเป็นผู้มีวาตะว่าขาดสูญ เมื่อจะทำวาตะของตนให้สำเร็จตามความสามารถที่จะเกลี้ยกล่อมได้ จึงกราบทูลโดยหาหลักฐานไม่ได้ว่า “รูปกายอันเป็นที่รวมของดิน น้ำ ลม ไฟ สุข ทุกข์และชีวิต ๗ ประการนี้ เป็นของเที่ยง ไม่ขาดสูญ ไม่กำเริบ ผู้ที่ถูกฆ่าหรือถูกตัด หรือเบียดเบียนใดๆ ไม่มี ศัสตราทั้งหลายพึงเป็นไปในระหว่างรูปกาย ๗ ประการนี้ ผู้ใดตัดศีรษะของผู้อื่น

สัมมาทิฐิ (๔)

๒๒๕

ผู้นั้นไม่เชื่อว่าตัดร่างกายเหล่านั้น ในการทำเช่นนั้นผลของบาปไม่มี สัตว์ทุกจำพวกทอ้งเที่ยวอยู่ในวัฏสงสาร ๘๔ มหากัป ย่อมบริสุทธิได้เอง เมื่อยังไม่ถึงกาลนั้น แม้จะสำรวมกาย วาจา ใจเป็นอย่างดี ก็บริสุทธิไม่ได้ ถ้าแม้ทำบาปไว้มากมาย บาปก็ไม่ส่งผล พวกเราไม่ล่วงเลยเขตอันแน่นอน คือ ๘๔ มหากัปนั้นไปได้ เหมือนคลื่นไม่ล่วงเลยฝั่งไปฉนั้น”

วาทศิลป์ของคุณอเจลกะผู้มีความเห็นผิดนั้น ทำให้พระราชารู้สึกเห็นดีเห็นงามตามไปด้วย เพราะฟังดูแล้ว มีเหตุผลน่าเชื่อถืออยู่ไม่น้อย แต่ความรู้สึกในใจลึกๆ ของพระองค์นั้น จะเป็นอย่างไร เราคงต้องมาติดตามในตอนต่อไป

จากเรื่องนี้จะเห็นได้ว่า คนที่มีความเห็นผิดเป็นชอบ บางครั้งดูเหมือนมีคำพูดและการกระทำที่น่าเชื่อถือมากๆ ทำให้ผู้ฟังเคลิบเคลิ้มตาม ถ้าไม่มีธรรมะในใจ ก็เป็นการยากที่จะแยกแยะว่า คนพาลหรือคนที่เป็นมิจฉาทิฐิ มีลักษณะเช่นไร จึงจำเป็นที่เราจะต้องศึกษาความเป็นจริงของชีวิต และให้มีสัมมาทิฐิติดแน่นในใจของเรา จะได้แยกแยะผิดถูก ดีชั่วได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องไปหลงฟังคำของผู้ที่ความรู้อย่างไม่สมบูรณ์ ชีวิตเราจะได้ปลอดภัย และสร้างบารมีด้วยความสุขไปทุกภพทุกชาติ จนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรมกันทุกคน

๒๕

สัมมาทิฎฐิ (๕)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราไม่เล็งเห็นธรรมอย่างอื่นแม้สัก
ข้อหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้สัตว์ทั้งหลาย เมื่อแตกกายตายไป ย่อม
เข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก เหมือนกับมิจฉาทิฎฐินี้เลย

สัมมาทิฐิ (๕)

๒๒๘

กฎแห่งกรรม เป็นกฎสากลของโลกที่มีมาก่อนกฎหมายใดๆ ทั้งสิ้น เพราะเป็นกฎธรรมชาติที่ไม่มีใครบัญญัติขึ้นมา แต่เป็นผลที่เกิดจากการกระทำของแต่ละคน ถ้าทำดีย่อมจะได้รับอานิสงส์แห่งความดี ทำความชั่วย่อมมีวิบากอันทุกข์ทรมานเป็นผล คนทำกรรมดี เมื่อละโลกไปแล้ว บุญย่อมจะส่งผลให้ไปเสวยสุขในสุคติโลกสวรรค์ แม้เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์อีก ก็จะมีบุญรณด้วยมนุษย์สมบัติ มีทรัพย์สิ้นเงินทอง เครื่องอำนวยความสะดวกครบครันไม่ขาดตกบกพร่อง เพราะอำนาจแห่งมหาทานบารมีส่งผล หรือเป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บ ไม่ป่วย ไม่ไข้ ก็ด้วยอำนาจแห่งศีลที่รักษาไว้ดีแล้ว หรือมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด รู้แจ้งแทงตลอดในศาสตร์ทั้งปวง ก็ด้วยอำนาจแห่งสมาธิที่ได้ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ทำสมาธิภาวนามาข้ามภพข้ามชาตินั่นเอง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน อังคุตตรนิกาย เอกนิบาตว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราไม่เล็งเห็นธรรมอย่างอื่นแม้สักข้อหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้กุศลธรรมที่ยังไม่เกิด ไม่อาจเกิดขึ้นได้ หรือกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเสื่อมไปเหมือนมิถุนา-ทิฐินี้เลย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราไม่เล็งเห็นธรรมอย่างอื่นแม้

สัมมาทิฏฐิ (๔)

๒๒๕

ลักข์หนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้สัตว์ทั้งหลาย เมื่อแตกกายตายไป
ย่อมเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เหมือนกับมิจฉาทิฏฐิ
เลย”

มิจฉาทิฏฐิ หมายถึง ผู้มีความเห็นผิดจากทำนองคลอง-
ธรรม ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงจัดไว้ ๓ จำพวก คือ พวกที่
เชื่อว่าเหตุปัจจัยที่ทำให้คนเราเศร้าหมองหรือบริสุทธิ์ไม่มี ชีวิต
เป็นไปตามฤกษ์ยาม จึงทำให้เกิดภาวะเชื่อเรื่องดวงอย่างเดียว
แล้วไม่คิดพัฒนาตนด้วยการทำความดี ปล่อยชีวิตไปวันๆ ความ
เห็นผิดเช่นนี้เรียกว่า อเหตุกทิฏฐิ ฝ่ายที่ไม่เชื่อเรื่องบุญและบาป
ไม่เชื่อเรื่องโลกนี้โลกหน้า เพราะคิดว่าบุญหรือบาปที่ทำไปไม่ส่ง
ผลในภพชาติต่อไป สิ่งใดที่ทำในภพชาตินี้ก็จบลงไปพร้อมกับ
การตาย ความเห็นเช่นนี้เรียกว่า อกิริยทิฏฐิ ซึ่งอันที่จริง กรรมดี
กรรมชั่วที่เราทำไว้ ไม่ได้จบลงเพียงแค่ชาตินี้ชาติเดียว แต่ยังส่ง
ผลต่อไปอีกยาวนานมาก

อีกจำพวกหนึ่ง คือ มีความเห็นว่า ผลของกรรมไม่มี จึง
ไม่ประพฤติกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ซึ่งเป็นทางไปสู่สุคติโลก
สวรรค์ เช่น ไม่ชวนชวายเป็นการทำทาน รักษาศีล หรือเจริญภาวนา
เป็นต้น จึงกลายเป็นนัตถิกทิฏฐิ มิจฉาทิฏฐิทั้ง ๓ ประเภทนี้
ท่านกล่าวว่า ห้ามทั้งสวรรค์และมรรคผลนิพพาน เพราะเป็น

สัมมนาทางทฤษฎี (๕)

๒๓๐

นิยตมิจฉาภิภูฏฐิ แต่ถ้ำเป็นมิจฉาภิภูฏฐิอ่อนๆ ก็ยังพอจะแก้ไขได้

เรามาติดตามเรื่องของ **พระเจ้าอังคตราช** ผู้กำลังแสวงหาหนทางสวรรค์กันต่อ *เมื่อตอนที่แล้วคุณอเจลกะได้ประกาศวาทะของตนให้พระราชาล้อยตาม แต่ความรู้สึกลึกๆ นั้นพระองค์ยังไม่ได้ปักใจเชื่อ ส่วนอลาตเสนาบตีผู้พร้อมจะเชื่ออยู่แล้ว เมื่อได้ฟังคำของคุณอเจลกะ ก็หลงเชื่ออย่างสนิทใจ ถึงกับกล่าวสนับสนุนว่า

“ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับคำพูดของท่านอาจารย์ เพราะข้าพเจ้าจะลึกลับชาติของตนได้ชาติหนึ่ง คือในชาติก่อน ข้าพเจ้าเกิดในเมืองพาราณสี เป็นนายพรานฆ่าโค ชื่อว่า ปิงคละ ได้ทำบาปกรรมไว้มาก ได้ฆ่าสัตว์เป็นจำนวนมาก ครั้นจุติจากชาตินั้นแล้ว ก็มาเกิดในตระกูลเสนาบตีอันบริบูรณ์นี้ ไม่เห็นต้องตกนรกเลย เพราะฉะนั้นบาปที่ข้าพเจ้าทำไว้มิมีผลอย่างแน่นอน”

เมื่อมีพยานยืนยันว่า บุญบาปไม่มี ทำให้พระราชาทึ่งกับนิ่งอึ้งไปนาน

ขณะเดียวกันนั่นเอง ทาสเชษฐใจชื่อ **วิชกะ** มีโอกาสได้ฟังวาทะของคุณอเจลกะและคำยืนยันของเสนาบตีผู้เป็นมิจฉาภิภูฏฐิ

สัมมาทิฐิ (๕)

๒๓๑

เขาสะอึกสะอื้นร้องไห้ เมื่อถูกพระราชดำรัสถาม ก็กราบทูลว่า

“ข้าแต่มหाराช แม้ข้าพระองค์เองก็ยังระลึกถึงความสุขสบายในชาติก่อนได้ดี คือ ในชาติก่อนข้าพระองค์เกิดเป็นเศรษฐีอยู่ในเมืองสาเกต ดำรงมันอยู่ในศีล ๕ มาโดยตลอด ยินดีในการบริจาคทาน ประกอบแต่สัมมาอาชีพะ ในชาตินั้น ข้าพระองค์นึกถึงบาปไม่ออกเลย เมื่อข้าพระองค์จุติจากชาตินั้นแล้ว ก็มาเกิดในครรภ์ของนางกุมภทาสี หญิงชดสนในมิลินทนครนี้ แต่แม้จะเกิดมายากจนเช่นนี้ ข้าพระองค์ก็ยังประพடுத்தอบ ได้ให้อาหารครึ่งหนึ่งแก่ผู้ที่ปรารถนา ได้รักษาอุโบสถศีลในวัน ๑๔ คำ ๑๕ คำ เป็นประจำมิได้ขาดเลย

กรรมทั้งปวงที่ข้าพระองค์ประพடுத்தีแล้วนั้น คงไร้ผลเป็นแน่ ศีลนี้เห็นจะไร้ประโยชน์อย่างที่ท่านอลาสเนนาบดิกกล่าวไว้ ข้าพระองค์พบแต่ความปราชัย เหมือนนักกีฬาที่ฝึกซ้อมมาดีแล้ว แต่ยังต้องพ่ายแพ้คู่แข่งทุกครั้ง ข้าพระองค์ไม่เห็นประตูแห่งสุคติเลย ฉะนั้นข้าพระองค์จึงร้องไห้เพราะสงสารตัวเองที่ทำความดีมาตลอด แต่ความดีที่ทำไว้นั้นกลับไม่ส่งผลเลย”

พระเจ้าอังคตราชสดับคำของทาสผู้ซื่อสัตย์แล้ว รู้สึกสับสนพระทัย เพราะคนใกล้ตัวทั้งชายและชาวต่างมีความเห็นพ้องต้องกันหมดว่า ผลของบุญและบาปไม่มี สัตว์ย่อมได้รับสุข

สัมมนาที่ ๕

๒๓๒

และทุกข์เอง ลัทธิทั้งหมดย่อมหมดจดได้ ด้วยการเวียนเกิด เวียนตายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อพระราชาริเริ่มเอนเอียง ในที่สุดทรงตัดสินพระทัยประกาศว่า

“เราเสียเวลามาพอสมควรแล้ว ที่มัวแต่ไปชวนชวายเป็น การทำบุญกับสมณพราหมณ์ มัวแต่สั่งสอนคฤหบดีและพสกนิกร ให้งดเว้นจากความยินดีในกามคุณ ให้เร่งรีบชวนชวายเป็นบุญกุศล ตั้งแต่นี้ไป เราจะเสวยเบญจกามคุณอย่างเดียว ไม่ใส่ใจในการ บำเพ็ญทศพิธราชธรรมอีกต่อไป”

ครั้นพระราชาริประกาศเช่นนั้นแล้ว จิตรัสบอกลาคุณ-
อเจลกะกลับพระราชวังทันที โดยไม่ทรงนมัสการหรือแสดงความ
เคารพใดๆ ซึ่งต่างกับการเสด็จเข้าไปหาคุณอเจลกะครั้งแรก
ที่พระองค์ทรงนมัสการ ถ้ามถึงทุกข์สุข แล้วจิตรัสถามถึง
ธรรมะที่พระองค์ต้องการรู้

รุ่งเช้า พระองค์ตรัสกับเหล่าอำมาตย์ทั้งหลายในที่
ประชุมว่า “นับแต่นี้ไป อย่าได้รบกวนเรา เราจะเสวยความสุข
ในกามคุณเท่านั้น เรื่องกิจการบ้านเมืองให้เหล่าอำมาตย์วินิจฉัย
กันเอง ไม่ต้องรายงานให้เรา”

ตรัสดังนี้แล้ว พระองค์ทรงเพลิดเพลินมัวเมายินดีอยู่
แต่ในกามคุณเท่านั้น ไม่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ และบุญ

สัมมาทิฐิ (๕)

๒๓๓

กุศลใดๆ

ครั้นถึงวันขึ้น ๑๔ ค่ำ พระราชธิดาผู้มีบุญพระนามว่า รุจา ซึ่งเป็นที่โปรดปรานของพระเจ้าอังคตราช ได้เสด็จไปขอพระราชทรัพย์จำนวน ๑,๐๐๐ กหาปณะกับพระราชบิดา เพื่อนำไปบำเพ็ญทานในวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นวันพระตามที่พระนางประพุดติมาโดยตลอด และในวันพระนั้น พระนางจะทรงรักษาอุโบสถศีล อีกทั้งทรงให้ทานแก่คนกำพร้า คนเดินทางไกล ยาจก และวณิกเป็นจำนวนมาก

ระหว่างทางที่เสด็จมานั้น พระพี่เลี้ยงได้ยินข่าวลือว่า “พระราชาทรงฟังถ้อยคำของอาชีวกผู้เป็นมิจฉาทิฐิ จึงรับสั่งให้รื้อโรงงานที่ประตูเมืองทิ้งเสีย บัดนี้ทรงมัวเมาแต่เบญจกามคุณ มิได้สนพระทัยในพระราชกรณียกิจเลย”

พระพี่เลี้ยง จึงกราบทูลพระนางรุจา พระนางรุจาสดับเช่นนั้น รู้สึกสลดพระทัย ทรงดำริว่า จะต้องแก้ไขทิฐิของพระบิดาให้ได้ ส่วนพระราชธิดาจะทำหน้าที่ยอดกัลยาณมิตรได้สำเร็จหรือไม่อย่างไร เราต้องมาติดตามรับฟังกันในตอนต่อไป

จากเรื่องนี้ เราจะเห็นได้ว่า แม้จะระลึกชาติได้หนึ่งชาติ แต่ความเห็นก็ยังไม่สมบูรณ์ เพราะเห็นไม่ตลอด สัมมาทิฐิจึงไม่บริบูรณ์ และอาจเห็นผิดได้ วินิจฉัยที่ผิดพลาดแม้เพียงเล็กน้อย

สัมมาทิฐิ (๕)

๒๓๔

ย่อมมีผลเสียหายต่อหลายชีวิต การคบคนที่เป็นมิจฉาทิฐิ แม้เพียงไม่กี่นาที ย่อมสามารถเปลี่ยนวิถีชีวิต ให้กลายเป็น มิจฉาทิฐิทันทีอย่างคาดไม่ถึง เพราะตามปกติ จิตของคนทั่วไป พร้อมที่จะไหลลงต่ำ ไหลไปตามกระแสกิเลส คือ โลภะ โทสะ โมหะ เหมือนสายน้ำที่ไหลจากที่สูงลงสู่มหาสมุทร ดังนั้นให้พวกเรา ยึดมั่นในความดี ยึดคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นหลัก และ ยึดมั่นในบุญกุศล ในการทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา แม้บุญยังรอการให้ผล ก็อย่าเพิ่งท้อแท้ในการทำความดีกันไป

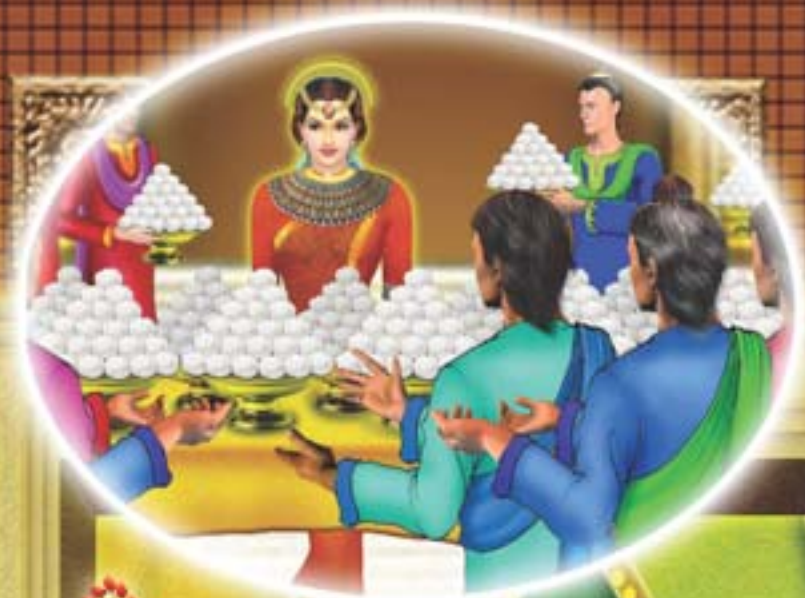

๒๒

สัมมาทิฎฐิ (๒)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรายังไม่เล็งเห็นธรรมอื่น แม้สัก
อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้อริยมรรคมีองค์ ๘ ที่ยังไม่เกิด
ก็ย่อมเกิดขึ้น หรือที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมถึงความเจริญบริบูรณ์
ยิ่งขึ้น เหมือนความถึงพร้อมแห่งการกระทำไว้ในใจโดยแยบคาย
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ถึงพร้อมด้วยการกระทำไว้ในใจ
โดยแยบคาย พึงหวังข้อนี้ได้ว่า จักเจริญอริยมรรคมีองค์ ๘
จักกระทำใ้มากซึ่งอริยมรรคมีองค์ ๘

สัมมาทิฐิ (๖)

๒๓๓

การจะก้าวไปสู่จุดหมายสูงสุดของชีวิต ต้องมีกำลังใจที่เข้มแข็ง และมีสติปัญญา อีกทั้งต้องมีพลังบุญหนุนนำ จึงจะประสบความสำเร็จได้ หากมีแต่ความพยายาม แต่ไม่มีปัญญา ความพยายามนั้นอาจจะสูญเปล่าได้ ความพยายามที่ไม่มีวันล้นเหลว คือ การประกอบความเพียร ด้วยการนำใจมาหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ แล้วเราจะไม่พบกับคำว่าผิดหวังเลย แต่ใจจะเต็มเปี่ยมไปด้วยพลังแห่งความดีพลังแห่งความสำเร็จ เพราะฉะนั้นเราต้องหมั่นนำใจมาหยุดนิ่งไว้ที่ศูนย์กลางกายให้ได้ตลอดเวลา เรื่อยอมจะมีแต่ความสุขสมหวังในชีวิตอย่างแน่นอน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน โยนิโสมนสิการสัมปสาทสูตร ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรายังไม่เล็งเห็นธรรมอื่น แม้สักอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้อริยมรรคมีองค์ ๘ ที่ยังไม่เกิด ก็ย่อมเกิดขึ้น หรือที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมถึงความเจริญบริบูรณ์ยิ่งขึ้น เหมือนความถึงพร้อมแห่งการกระทำไว้ในใจโดยแยบคาย ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ถึงพร้อมด้วยการกระทำไว้ในใจโดยแยบคาย พึงหวังข้อนี้ได้ว่า จักเจริญอริยมรรคมีองค์ ๘ จักกระทำให้มากซึ่งอริยมรรคมีองค์ ๘”

คำว่า การกระทำไว้ในใจโดยแยบคาย ภาษาพระเรียกว่า

ลัทธิสมาธิ (๖)

๒๓๘

โยนิโสมนสิการ หมายถึง การพิจารณา ไตร่ตรอง สอบสวนซ้ำแล้วซ้ำอีก ไม่หลงเชื่ออย่างงมงาย แต่ไม่ตั้งมั่นด้วยทวิภูมิมานะ ไม่มีอคติความลำเอียง ใคร่ครวญด้วยปัญญาบริสุทธิ์ เพื่อให้เกิดความรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้ที่ไม่มีโยนิโสมนสิการ มักจะมีความคิดตื้นๆ คิดเพียงแค่ว่าผลประโยชน์ที่จะได้ในชาตินี้เท่านั้น ไม่ได้คำนึงถึงชาติหน้าและภพชาติต่อไปว่า สิ่งที่ทำอยู่ในขณะนี้ จะกลายเป็นวิบากในอนาคตต่อไปอย่างไรบ้าง

ตั้งเรื่องของพระเจ้าอังคตราชที่หลงฟังคำของคุณอเจลกะ เพราะไม่มีโยนิโสมนสิการ ไม่ได้พิจารณาไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนจึงหลงเชื่อ ส่วนพระราชธิดาของพระองค์นั้น จะสามารถใช้ปัญญาแก้ไข ให้พระองค์หันกลับมาเป็นลัทธิสมาธิได้เหมือนเดิมหรือไม่ พวกเรามาติดตามกันต่อ

* ครั้นพระนางจุจรราชธิดารู้ว่า พระราชบิดาถูกชีเปลือยเกลี้ยกล่อมให้นับถือลัทธิที่เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม จึงรีบเสด็จไปเข้าเฝ้าทันที พระเจ้าอังคตราชทอดพระเนตรเห็นพระธิดา จึงตรัสถามว่า

“ลูกหญิงยังร่ำรรมย์อยู่ในปราสาท หรือยังประพาสอยู่ใน

สัมมนาปฏิรูป (๖)

๒๓๕

อุทยาน หรือเล่นน้ำในสระโบกขรณีเฟลิดเฟลินดิอยู่หรือลูก
ต้องการอะไรบ้าง เขาได้นำสิ่งของมาให้ทันใจลูกไหม ลูกรัก
เจ้าจงบอกสิ่งที่เจ้าชอบที่สุดมาเถิด แม้สิ่งนั้นจะเทียบเท่ากับ
ดวงจันทร์ พ่อจะหามาให้เจ้าให้ได้”

พระราชธิดากราบทูลว่า “ข้าแต่เสด็จพ่อ ชีวิตความเป็น
อยู่ของหม่อมฉันสุขสบายดีทุกอย่าง และพรุ่งนี้เป็นวันพระขึ้น ๑๕
ค่ำ ขอเพียงเสด็จพ่อพระราชทานทรัพย์ ๑,๐๐๐ กหาปณะแก่ลูก
ลูกจะได้บริจาคทานแก่พวกยาจก วณิพกพเนจร ตามที่ได้กระทำ
มาเสมอ ลูกได้เท่านี้ก็พอใจเป็นที่สุดแล้ว”

พระราชาสดับเช่นนั้น ทรงปฏิเสธทันทีว่า “ลูกเอาทรัพย์
ไปใช้เช่นนี้ไม่เกิดประโยชน์เลย เลิกให้ทานเถิดลูก ลูกควรจะนำ
ทรัพย์ที่พ่อจะให้ไปใช้จ่ายเที่ยวเล่นสนุกสนานให้เต็มที่ ไม่ต้อง
ไปคิดถึงใคร และภพชาติต่อไปก็อย่าไปกังวล ลูกจงเก็บเกี่ยว
ความสุขในชาตินี้ให้เต็มที่เถิด”

เราจะเห็นว่า แม้ปัจจุบันก็มีคำกล่าวทำนองนี้มาก เพราะ
เขาไม่รู้จักปรโลก ไม่รู้จักความสุขในสวรรค์ และความทุกข์ใน
มหานรกว่าเป็นอย่างไร จึงคิดสั้นๆ แคหาความสบายในชาตินี้
เช่นนี้เป็นการกระทำที่มองใกล้ ไม่ได้มองการณ์ไกล ชีวิตย่อม
ไม่ปลอดภัย เราต้องศึกษาไว้ให้ดี อย่าไปหลงใหลกับความสุข

ลัทธิสมาธิ (๖)

๒๔๐

ชั่วคราว แต่ต้องไปรับทุกข์ถาวรในปรโลก เพราะมันไม่คุ้มกันเลย

จากนั้นพระเจ้าอังคตราชทรงนำเรื่องของอลาตเสนาบดี มาเล่าให้พระธิดาฟังว่า “ชาติที่แล้วอลาตเสนาบดีทำแต่บาปอกุศล ไม่มีศีล บุญกุศลก็ไม่เคยทำไว้ ชาตินี้เขาก็ยังได้กลับมาเกิดเป็น เสนาบดีที่มีความเป็นอยู่อย่างสบาย นี่คือตัวอย่างของผู้ทำชั่ว แต่ได้ดี ส่วนทาสชื่อวิชกะนี้ ก็เป็นตัวอย่างของการทำความดี แล้วไม่ได้ผลดี เพราะในชาติที่แล้ว เขาอุตส่าห์ทำแต่ความดีจน นึกบาปไม่ออก แต่กลับต้องมาเกิดในท้องของนางทาสี แม้ใน ชาตินี้เขาก็ยังไม่ละการทำความดี หมั่นทำทาน รักซาอุโอบสกล เป็นประจำ แต่ก็ยังเป็นทาสรับใช้ที่มีความเป็นอยู่ฝืดเคือง เหมือนเดิม ลูกรัก แม้แต่ท่านคุณาชีวกก็กล่าวว่า โลกนี้ไม่มี โลกอื่นไม่มี มารดาไม่มี บิดาไม่มี ลัทธิทั้งหลายผู้ผุดเกิดไม่มี สมณพราหมณ์ผู้ยินดีในความพร้อมเพรียงกัน ผู้ปฏิบัติชอบ ย่อมไม่มี ปรโลกไม่มี เพราะฉะนั้นเมื่อปรโลกไม่มี ลูกจะให้ท่าน ไปทำไม จะรักษาศีลไปทำไม จงสุขสำราญในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ให้เต็มที่เถิด”

พระธิดาสดับแล้ว ไม่ทรงคล้อยตาม เพราะพระนางทรง เข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรมเป็นอย่างดี และยังสามารถระลึกชาติได้ ๗ ชาติ อีกทั้งรู้อนาคตอีกถึง ๗ ชาติ ดังนั้นลัทธิสมาธิของ พระนางจึงบริบูรณ์มากกว่า เพราะสามารถเห็นถึงกฎแห่งกรรม

สัมมาทิฐิ (๖)

๒๔๑

ได้ชัดเจนกว่า แต่สภาพแต่ละชาติเป็นเหตุเป็นผลกันอย่างไร
จึงกราบทูลพระบิดาว่า

“เมื่อก่อนลูกเพียงแค่อยินเท่านั้น แต่วันนี้ได้เห็นประจักษ์
แล้วว่า ผู้ใดคบคนพาล ผู้นั้นก็เป็นพาลไปด้วย ผู้หลงทางอาศัย
คนหลงทางแนะนำ ก็ยังหาทางออกไม่พบ ผู้ใดคบคนพาล ผู้นั้น
ก็เป็นคนพาล เหมือนม้าเดินตามหลังคนเลี้ยงม้าซาเป หรือ
เหมือนต้นมะม่วงแม้จะมีผลหวานอร่อย แต่เมื่อปลูกใกล้ต้น-
สะเดาก็มีรสขมได้ คำพูดเหล่านี้ หม่อมฉันล้วนเคยได้ยินมา
วันนี้ได้เห็นประจักษ์แล้ว เสด็จพ่อ การที่พระองค์อาศัยคนพาล
อย่างคุณอเจลกะผู้ไม่มีความละเอียดเหมือนเด็กชาวบ้าน และ
หลงเชื่อคำของอลาตเสนาบดีผู้เลื่อมจากชาติ ทั้งคบกับวิฆณฑาส
เช่นนี้ไม่สมควรเลย ไฉนพระองค์จะไปหลงเชื่อคนเช่นนี้เล่า
ขอเสด็จพ่อได้โปรดไตร่ตรองคำของหม่อมฉันด้วยเถิด”

จากนั้นพระราชธิดาทรงระลึกชาติไปดู อดีตชาติของ
อลาตเสนาบดีว่า เขาทำกรรมอะไรจึงได้มาเป็นเสนาบดี และ
กราบทูลพระบิดาว่า อลาตเสนาบดีระลึกชาติได้เพียงชาติเดียว
และยังไม่เข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรม ซึ่งก่อนที่เสนาบดีผู้หลงผิดนี้
จะไปเกิดเป็นนายโคฆาต ในสมัยของพระกัศสปพุทธเจ้า เขาได้
เอาพวงดอกอังกาบไปบูชาพระเจดีย์ด้วยจิตที่เลื่อมใส ครั้นละ
จากอัตภาพนั้นแล้ว ได้ท่องเที่ยวอยู่ในสวรรค์เป็นเวลายาวนาน

สัมมาทิฐิ (๖)

๒๔๒

แต่เพราะตนเองเคยทำบาปอกุศลไว้ ชนกรรมจึงนำไปเกิดใน
ตระกูลของคนฆ่าโค

อันที่จริง กรรมคือปาณาติบาตนี้ จะส่งผลให้เขาไปเกิด
ในอบายภูมิ เสวยวิบากกรรมอันแสนทรมาน แต่เพราะกุศล-
กรรมที่เกิดจากการบูชาพระเจดีย์ยังคงอุปถัมภ์ตามส่งผลอยู่
จึงชิงช่วงส่งผลก่อนเหมือนเอาขี้เถ้ากลบถ่านไฟไว้ ด้วยอาณูภาพ
แห่งบุญนั้น ชนกรรมฝ่ายกุศลจึงทำให้เขาได้เป็นเสนาบดีและ
ระลึกชาติได้ ด้วยเหตุเพียงเท่านี้ เขาจึงสนับสนุนวาทะของคุณ-
อเจลกะ แต่เขาไม่อาจจะลึกถึงบุญที่ตนได้ทำไว้ในอดีต อีกทั้ง
ในชาติปัจจุบัน ตนก็ยังทำแต่บาปอกุศล ยินดีในการบราฆ่าฟัน
เป็นอาชญากรรมที่ได้ทำไว้ใน ๒ ชาตินี้ ซึ่งจะส่งผลให้เขาไปเกิด
ในนรก เสวยวิบากกรรมอันทุกข์ทรมานต่อไป

เห็นไหมว่า กรรมในอดีตที่เราทำไว้ เป็นตัวกำหนดพันธุ์
กรรม และชะตากรรมที่นำชีวิตไปสู่ความสว่างหรือความมืด กฎ
แห่งกรรมของแต่ละคนมีความสั้นยาวและซับซ้อนแตกต่างกันไป
ผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจะดูเพียงชาติเดียวไม่ได้ต้องย้อนไปดูหลายๆ
ชาติ ดังนั้นให้ทุกคนรู้จักจับแง่คิดให้ดี ที่เรียกว่าโยนิโสมนสิการ
อย่ารีบด่วนหลงเชื่อใครง่ายๆ ให้เชื่อผู้รู้อย่างพระสัมมาสัมพุทธ-
เจ้าเป็นหลัก และให้หมั่นทำใจใสๆ วิญญาณของเราจะได้ไม่ผิด-
พลาดกันทุกคน

๒๗

สั ม พ า ทิ ฎ ลี (๗)

เรือของพ่อค้า บรรทุกสินค้าหนักเกินประมาณ ย่อมนำ
สินค้าอันหนักยิ่ง จมลงในมหาสมุทร ฉันทิ นรชนสั่งสม
บาปกรรมทีละน้อยๆ ก็ย่อมพาเอาบาปอันหนักยิ่ง ให้จมลง
ในนรก ฉันทิ

สัมมาทิฐิ (๗)

๒๔๕

การหมั่นฝึกฝนอบรมตนเอง เป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง ประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ถือเป็นสิ่งที่ช่วยหล่อหลอมชีวิตของเราให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น เหมือนเพชรว่าจะฉายแสงแวววาว เป็นที่ดึงดูดตาดึงดูดใจของผู้ได้พบเห็น ก็เพราะผ่านการเจียรไนครั้งแล้วครั้งเล่า บนเส้นทางของการสร้างบารมีให้เป็นผู้สมบูรณ์พร้อมในทุกๆ ด้าน บางครั้งอาจต้องล้มลุกคลุกคลานบ้าง โดยที่เราไม่รู้ว่าเกิดขึ้นเพราะอะไร และไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร ทุกอย่างดูมืดมนอนธการไปหมด การทำให้ใจให้หยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ กระทั่งใจสงบอยู่ภายใน จะทำให้เราพบทางออก และมองเห็นช่องทางแห่งความสำเร็จได้แน่นอน

มีธรรมภาษิตใน มหานารทกัถสप्तชาดก ว่า

“เรือของพ่อค้า บรรทุกสินค้าหนักเกินประมาณ ย่อม
นำสินค้าอันหนักยิ่ง จมลงในมหาสมุทร ฉันท ไฉนรชนสั่งสม
บาปกรรมทีละน้อยๆ ก็ย่อมพาเอาบาปอันหนักยิ่ง ให้จมลง
ในนรก ฉันทันนั้น”

ปัจจุบันมีหลายคนทีประมาทพลาดพลั้งไปทำบาปอกุศลทั้งที่มีเจตนาและไม่มีเจตนา ทีไม่เจตนาเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่เมื่อทำบ่อยๆ ก็กลายเป็นความคุ้นเคย เหมือนแมลงวันที

สัมมาทิฐิ (๗)

๒๔๖

คุ้นเคยกับของเน่าเหม็น ในที่สุดอาจกลายเป็นผู้เห็นผิดเป็นชอบ เห็นชั่วเป็นดี เพราะไม่เห็นผลของการทำบาปเกิดขึ้นในทันที จนบางครั้งอาจกลายเป็น “เห็นกงจักรเป็นดอกบัว”

ที่เป็นเช่นนี้ เพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาปบุญคุณโทษอย่างแจ่มแจ้ง ไม่ได้ตระหนักถึงชีวิตหลังความตาย และกฎแห่งการกระทำ มีความสลับซับซ้อนเพียงไร จึงได้ประมาท โดยถือการกระทำที่ตนได้รับผลประโยชน์ในปัจจุบันเป็นหลัก นำสติปัญญาความสามารถไปทำเรื่องผิดศีลผิดธรรม ครั้นได้ทรัพย์สินเงินทองมามากมาย จึงเหมาว่าสิ่งที่ได้ทำไปนั้น ดีแล้ว ถูกต้องแล้ว ทำให้ยังทำบาปอกุศลเพิ่มขึ้น โดยไม่รู้ว่า วันข้างหน้าสมบัติจะกลายเป็นวิบัติ เหมือนเรือที่บรรทุกของหนักเกินไป สุดท้ายย่อมต้องจมลงสู่ทะเลลึกฉะนั้น

การทำบาปที่ไม่หนักถึงขั้นเป็นอนันตริยกรรม ซึ่งเป็นกรรม ก็เชื่อว่าส่งผลให้เห็นในภพชาตินี้ บาปอกุศลบางอย่างที่เราทำไป แม้จะยังไม่ส่งผลในชาตินี้ หรือชาติหน้ายังไม่ทันส่งผลก็มี เพราะบุญยังคั่งอยู่ แต่จะส่งผลในชาติต่อไป การให้ผลของกรรม ทั้งกุศลกรรมและอกุศลกรรมจึงมีความซับซ้อนมาก ต้องอาศัยการทำให้หยุดนิ่ง จนได้ศึกษาวิชาธรรมกาย และอาศัยธรรมจักรและญาณทัสสนะของพระธรรมกาย ตรวจตราดู จึงจะรู้ว่า วิบากที่เกิดในปัจจุบัน มาจากกรรมอะไร

ลัทธิมาติกา (๗)

๒๔๓

และกรรมที่กำลังทำอยู่ในปัจจุบันจะส่งผลเป็นวิบากอย่างไรต่อไป
ในอนาคต

สำหรับตอนนี้ เรามาศึกษาเรื่องของลัทธิมาติกาต่อกันต่อ
ได้เล่าค้างไว้ถึงตอนที่พระราชธิดาแสดงปัญญาอันเฉียบแหลม
เพื่อแก้ไขความเห็นผิดของพระราชบิดาให้หันกลับมาเป็นลัทธิ-
มาติกาบุคคล แต่ดูเหมือนว่า พระราชบิดาจะยังไม่เชื่อมั่นที่
เพราะทรงมีพระทัยคล้อยตามคำสอนของคุณเฉลละ

*พระเจ้าอังคตราชทรงแย้งว่า “ลูกหญิง แม้สิ่งที่ลูกพูด
มานั้นจะถูกต้อง แต่พ่อได้เห็นตัวอย่างที่ทำดีแล้วไม่ได้ดี อย่าง
ทาสชื่อวิชกะคนนี้ ” พระราชธิดาสดับเช่นนั้น ก็ระลึกชาติไปคิดว่า
ทาสวิชกะทำกรรมอะไรไว้ จึงได้มาเกิดเป็นทาสผู้รับใช้

พระนางพบว่าในสมัยของพระลัทธิมาติกาพุทธเจ้าพระนาม
ว่ากัสสปะ ทาสวิชกะนี้เคยเกิดเป็นนายโคบาล วันหนึ่ง เขาเที่ยว
ตามหาโคถึกที่หลงหายเข้าไปในป่า ขณะสอดส่ายสายตาคหาโค
ด้วยความกระวนกระวายใจ มีพระเดินทางหลงป่าเข้ามาตามทาง
กับเขา แต่ด้วยความจดจ่อที่จะหาโคให้พบ จึงไม่ได้ใส่ใจที่จะตอบ
เมื่อถูกพระถามซ้ำอีก จึงโกรธและด่าทอว่า

สัมมาทิฎฐิ (๗)

๒๔๘

“ทำไมพระรูปนี้ชอบถามเข้าชี้ สงสัยคงจะเคยเป็นทาสมาก่อน”

ซึ่งปกตินายโคบาลเป็นคนใจบุญคนหนึ่ง เขาชอบทำบุญถวายทานแด่พระสงฆ์บ้าง ช่วยเหลือยากผู้ยากไร้บ้าง แต่ด้วยความหงุดหงิด ทำให้เขาพาลปากพูดไปเช่นนั้น

เพราะฉะนั้น ก่อนตายเขานึกถึงบุญกุศลที่เคยทำบุญจึงส่งผลให้ได้เกิดเป็นลูกของเศรษฐีในเมืองสาเกต ด้วยความเป็นคนที่คุ้นกับการทำความดีอยู่แล้ว แม้ได้เป็นเศรษฐีก็ยินดีในการทำทานเสมอมา มาในชาตินี้ กรรมที่เคยด่าพระตามมาทัน ทำให้ต้องเกิดเป็นทาส เมื่อทาสวิชกะไม่รู้จักความจริงของชีวิตอย่างถ่องแท้ จึงเหมาว่า “ทำความดีแล้วไม่ได้ดี”

หลังจากพระธิดาติเตียนอลาสเนนาบดีและทาสวิชกะแล้ว จิตรัสสรเสริญพระบิดาว่า “ขอเดชะ พระองค์มีพระปรีชาสามารถ ทรงเป็นบัณฑิตนักปราชญ์ จะมาเป็นเช่นพวกคนพาลที่มีทิฎฐิเลวทรามได้อย่างไร ถ้าสัตว์จะบริสุทธิ์ได้ด้วยการท่องเที่ยวไปในสังสารวัฏ การบวชของคุณอเจลกะก็ไร้ประโยชน์ เมื่อการบวชไร้ประโยชน์ ทำไมคุณอเจลกะจึงต้องละกามคุณ ๕ ออกบวชเป็นชีเปลือยที่ไม่มีความละอายด้วยเล่า และการที่คุณอเจลกะมีความเห็นเช่นนี้ ก็เพราะถูกโมหะครอบงำ เหมือนแมงเม่า

สัมมาทิฐิ (๗)

๒๔๕

เห็นไฟลุกโพลงในเวลากลางคืนไม่รู้ถึงทุกข์ใหญ่ที่มีอยู่ในกองไฟนั้น จึงรำเริงยินดี กางปีกออกบิน มุ่งหน้าเข้าสู่กองไฟ คุณอเจลกะ จะต้องประสบกับความทุกข์ใหญ่อย่างแน่นอน ขอพระองค์อย่า ทรงเชื่อถ้อยคำของคนพาลเช่นนั้น เพียงเพราะได้ฟังวาตะของ คุณอเจลกะ คนที่ไม่รู้เป็นอันมาก ต่างพากันปฏิเสธกรรมและ ผลของกรรม โทษคือความหายนะ ที่ยึดไว้ผิดในเบื้องต้น ก็ยากที่จะ เปลี่ยนได้ เหมือนปลาติดเบ็ดยากที่จะปล่อยตนออกจากขอเบ็ดได้

ข้าแต่พระบิดา เรือของพ่อค้าที่บรรทุกสินค้าหนักเกินไป ย่อมสามารถจมลงในมหาสมุทรได้ ฉันทใด นรชนสั่งสมบาปกรรม ทีละน้อยๆ ย่อมพาบาบอันหนักยิ่ง จมลงในนรกได้ ฉันทนั้น บาบ อกุศลอันหนักของอลาตเสนาบดียังรอคอยการให้ผลอยู่ แต่ที่ เขาได้รับความสุขอยู่ในบัดนี้ เพราะผลบุญที่เคยทำไว้ บัดนี้ ผลบุญของอลาตเสนาบดีใกล้จะหมดแล้ว จึงทำให้ยินดีในอกุศล เมื่ออกุศลกรรมให้ผล เขาย่อมเข้าถึงทุกข์ได้อย่างแน่นอน

ส่วนนรชนสั่งสมบุญไว้แม้ทีละน้อยๆ ย่อมไปสู่เทวโลก ผู้ยินดีในกุศลกรรม ย่อมไปสู่สวรรค์ เปรียบเหมือนตาชั่งที่กำลัง ชั่งของ ย่อมต่ำลงข้างหนึ่ง เมื่อเอาของหนักออกเสีย ข้างที่ต่ำ ย่อมจะสูงขึ้น วิชาทสน์นี้ยินดีในกุศลกรรม มีความปรารถนาใจ เมื่อบาปกรรมที่เคยทำไว้สิ้นไป เขาจักเข้าถึงเทวโลก พระเจ้าข้า”

สัมมาทิฐิ (๗)

๒๕๐

พระเจ้าอังคตราชสดับแล้ว ทรงนิ่งไปครู่หนึ่ง ส่วนพระองค์จะเปลี่ยนพระทัยหันมาประพฤติดุธรรม เพราะพระราชธิดา หรือจะมีใครมาช่วยแก้ทิฐิของพระองค์ให้คืนมาได้ เราจะมาติดตามกันในตอนต่อไป

เราจะเห็นได้ว่า การระลึกชาติย้อนหลังได้ ๑ ชาติ อย่าคิดว่าจะทำให้สัมมาทิฐิบริบูรณ์ เพราะเรื่องของกรรมมีความสลับซับซ้อนมาก ทั้งต่างกรรมต่างวาระ แต่ละคนได้ทำกรรมแตกต่างกันหลายรูปแบบ วิชาแห่งกรรมของแต่ละคน จึงไม่เหมือนกัน นี่ขนาดระลึกชาติของตัวเองได้ ยังไม่ค่อยเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ฉะนั้น ผู้ที่ยังระลึกชาติไม่ได้ ก็ต้องเชื่อผู้รู้ คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ก่อน แล้วใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองกันให้เข้าใจ

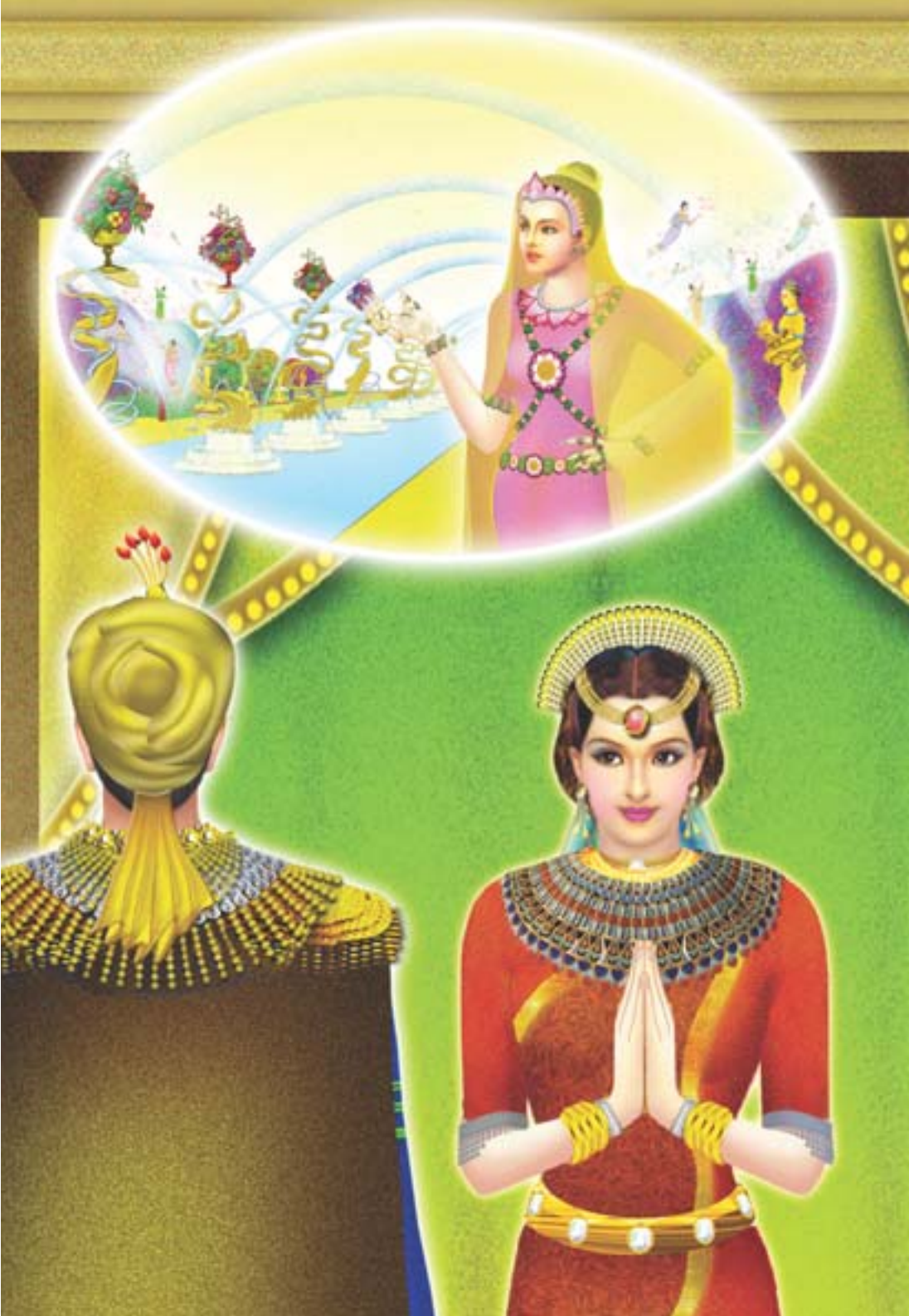
เราจะเข้าใจลึกซึ้งในเรื่องกฎแห่งกรรม ต่อเมื่อลงมือปฏิบัติธรรม จนได้เข้าถึงพระธรรมกาย และอาศัยพระธรรมกายไปศึกษาวิชาธรรมกาย เมื่อนั้นจึงจะหายสงสัย เพราะฉะนั้นให้ทุกท่านหมั่นทำใจหยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระธรรมกายภายในให้ได้ จะได้เข้าใจอย่างแจ่มชัดในกระบวนการ การทำงานของกรรมชนิดต่างๆ เมื่อรู้แล้ว จะได้ช่วยกันขยายสัมมาทิฐิเข้าไปในจิตใจของมวลมนุษยชาติทั้งหลาย ให้ชาวโลกได้หันมาประพฤติดุปฏิบัติธรรม จะได้มีสุคติเป็นที่ไปกันทุกคน

๒๘

สั ม พ า ทิ ฎ ฐิ (๘)

บุคคลคบคนเช่นใด จะเป็นสัตบุรุษหรืออสัตบุรุษก็ตาม
จะมีศีลหรือไม่มีศีลก็ตาม เขาย่อมตกไปสู่อำนาจของผู้นั้น
บุคคลทำบุคคลเช่นใดให้เป็นมิตร และคบหาคนเช่นใด เขาก็
ย่อมเป็นคนเช่นนั้น เพราะการอยู่ร่วมกัน ก็ย่อมเป็นเช่นนั้น
ผู้เสพยา่อมติดนิสัยของผู้ที่ตนเสพ ผู้ติดต่อย่อมติดนิสัยของ
ผู้ที่ตนติดต่อก เหมือนลูกศรอาบยาพิษย่อมเปื้อนแสงฉะนั้น

สัมมาทิฐิ (๘)

๒๕๓

ชีวิตหลังความตายยังเป็นความลึบอยู่ ความไม่รู้ว่าตายแล้วจะไปไหน เหมือนกับคนตาบอดปีนต้นไม้ บังเอิญพลัดพลั้งตกจากยอดไม้ ขณะที่ร่วงหล่นลงมาก็อกลั่นขวัญแขวน ไม่รู้ว่า จะตกไปกระทบกับสิ่งใดบ้าง คนส่วนใหญ่ก็เช่นเดียวกัน เมื่อเกิดมาแล้ว ย่อมเชื่อว่า พลัดตกไปสู่ความตายทันที วัน เดือน ปี ที่ผ่านไปได้กลืนกินชีวิต นำพาความตายใกล้เข้ามาทุกขณะ จะหลีกเลี่ยงคนช่วยให้พ้นจากความตายนั้น ก็ไม่มี เพราะทุกคนล้วนต้องตายหมด เราจำเป็นต้องยอมรับความจริงนี้ และต้องเตรียมตัวตายอย่างถูกวิธี ด้วยการสั่งสมบุญกุศลให้เต็มที่ อีกทั้งต้องปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกของสรรพสัตว์ทั้งในโลกนี้และในปรโลก

มีธรรมภาษิตใน มหานารทชาดก ความว่า

“บุคคลคบคนเช่นใด จะเป็นสัตบุรุษหรืออสัตบุรุษก็ตาม จะมีศีลหรือไม่มีศีลก็ตาม เขาย่อมตกไปสู่อำนาจของผู้นั้น บุคคลทำบุคคลเช่นใดให้เป็นมิตร และคบหาคนเช่นใด เขาก็ย่อมเป็นคนเช่นนั้น เพราะการอยู่ร่วมกัน ก็ย่อมเป็นเช่นนั้น ผู้เสพย่อมติดนิสัยของผู้ที่ตนเสพ ผู้ติดต่อย่อมติดนิสัยของผู้ที่ตนติดต่อ เหมือนลูกศรอาบยาพิษย่อมเปื้อนแล่งฉะนั้น”

นี่เป็นธรรมภาษิตที่พระนางจุจาราชิตาได้กล่าวสอน

สัมมาทิฐิ (๘)

๒๕๔

พระบิดา เพื่อให้พระองค์ปลดเปลื้องจากความเห็นผิด คือ ไม่ให้ไปคบกับคุณอเจลกะผู้เป็นเจ้าลัทธิมิชฌาทิฐิ แต่ดูเหมือนว่าพระบิดายังเชื่อมั่นในคำสอนของคุณอเจลกะ การคบคนพาลก็เหมือนกับ ผ้าที่ห่อซากศพ จะนำไปชักไปล้างด้วยกรรมวิธีธรรมดาไม่ได้ จำเป็นต้องใช้สารซักฟอกที่สามารถจัดคราบได้ดีเป็นพิเศษ เพราะฉะนั้นพระนางจึงต้องใช้สติปัญญา และอาศัยเวลาที่จะเปลี่ยนพระทัยของพระบิดาให้หันกลับมาเป็นสัมมาทิฐิบุคคลเหมือนเดิม

พระนางจุจาราชิตาได้เล่าเรื่องในอดีตชาติให้ฟังว่า “ข้าแต่พระบิดา หม่อมฉันระลึกชาติได้ว่า ตนเองได้ท่องเที่ยวมา แล้ว ๗ ชาติ และระลึกชาติในอนาคตได้อีก ๗ ชาติ ฉะนั้น หม่อมฉันจึงเชื่อโลกนี้และโลกหน้า เชื่อเรื่องผลแห่งกรรมที่ลัทธิทำดีและทำชั่ว ในชาติที่ ๗ ในอดีต หม่อมฉันเกิดเป็นบุตรนายช่างทอง ได้คบคนพาลเป็นสหาย ก่อกรรมทำบาปไว้มาก เทียวเป็นชู้กับภรรยาของชายอื่น แต่กรรมนั้นยังไม่ให้ผลในทันทีเหมือนไฟที่ถูกเถ้ากลบไว้ ภพชาติถัดมา หม่อมฉันได้เกิดในวังสร้อยเมืองโกสัมพี เป็นลูกชายคนเดียวในสกุลเศรษฐี ได้รับความเคารพนับถือจากคนทั้งเมือง ชาตินั้น หม่อมฉันได้คบมิตรสหายที่ยินดีในการสั่งสมบุญ เป็นบัณฑิต เขาได้แนะนำให้หม่อมฉันรักษาอุโบสถศีลในวัน ๑๔ คำ ๑๕ คำ และกรรมนี้ก็ยังไม่ได้ให้ผล

สัมมาทิฐิ (๘)

๒๕๕

เช่นกัน เหมือนขุมทรัพย์ที่ฝังไว้ใต้เท้า ยังไม่ได้นำออกมาใช้

เพราะกรรมเจ้าชู้ที่หม่อมฉันเคยทำไว้นั้นตามมาทัน คือหลังจากหม่อมฉันจุติจากตระกูลเศรษฐีนั้นแล้ว ก็ไปหมกหม้อยู่ในโรงรวมหานรกีเป็นเวลายาวนาน ได้รับความทุกข์อันแสนสาหัส ไม่มีความสุขแม้เพียงครู่เดียว ครั้นพ้นจากมหานรกีแล้ว ได้เกิดเป็นลาที่ต้องถูกต้อน และถูกใช้งานตลอดชีวิต

เมื่อจุติจากชาติที่เป็นลา หม่อมฉันได้ถือปฏิสนธิในกำเนิดของสัตว์อีก เป็นลิงอยู่ในป่า วันที่เกิด พวกลิงได้นำหม่อมฉันไปให้เจ้าฝูงดู เมื่อลิงเจ้าฝูงเห็นเข้า ก็ไม่ชอบใจ จึงกัดลูกอันทะนุชิต หม่อมฉันต้องกลายเป็นลิงตอนตั้งแต่นั้นมา

ครั้นจุติจากชาติที่เป็นลิง ได้เกิดเป็นโคในทลันนรัฐ ต้องถูกต้อนอีกเช่นเดิม เนื่องจากเป็นโคที่แข็งแรง จึงถูกเทียมเกวียนจนวันตาย นี่เป็นเพราะกรรมที่ทำให้ชายอื่นต้องเข้าใจ เพราะไปเป็นชู้กับภรรยาเขา เมื่อจุติจากชาติที่เป็นโคได้มาบังเกิดเป็นกะเทยในครอบครัวของคนมีฐานะดี ในชาตินั้นพ่อแม่และหมู่ญาติของหม่อมฉัน ต้องได้รับความอับอาย เพราะความเป็นกะเทยของหม่อมฉัน และตั้งแต่ชาตินั้นเป็นต้นมา หม่อมฉันไม่ประพฤติผิดในกามอีกต่อไป

เมื่อจุติจากชาติที่เป็นกะเทย ได้ไปบังเกิดเป็นนางเทพ-

สัมมาทิฐิ (๘)

๒๕๖

อัปสรในสวนนันทวันบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เป็นผู้ฉลาดในการ
พ้อนรำขับร้อง เป็นบาทบริจาริกาของท้าวลักกะ หลังจากจุติ
จากดาวดึงส์พิภพนั้นแล้ว บุญที่เคยทำไว้ในครั้งที่เกิดเป็นลูก
เศรษฐีในเมืองโกสัมพี ได้ตามมาให้ผล ครั้นจุติจากดาวดึงส์พิภพ
ได้เวียนว้ายตายเกิดใน ๒ ภพภูมิเท่านั้น คือ เป็นมนุษย์และ
เทวดาอยู่ ๗ ชาติ และต้องเกิดเป็นหญิงอยู่ถึง ๖ ชาติ เพราะ
กรรมเจ้าชู้ที่หม่อมฉันเคยทำไว้นั้น ในชาติที่ ๗ หม่อมฉันจึงได้
เกิดเป็นเทพบุตรผู้มีฤทธิ์มาก

ทุกวันนี้ นางเทพอัปสรทั้งหลายได้ร้อยพวงมาลัย มอบ
ให้กับเทพบุตรนามว่าชวะ ผู้เป็นว่าที่สามีของหม่อมฉันอยู่ที่สวน
นันทวัน บัดนี้อายุของหม่อมฉันผ่านไปได้ ๑๖ ปีแล้ว แต่ ๑๖ ปีนี้
เป็นเวลาเพียงครู่เดียวเท่านั้นของเทวดาชั้นดาวดึงส์ เพราะ ๑๐๐
ปีในเมืองมนุษย์ เท่ากับหนึ่งวันหนึ่งของสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
ฉะนั้นกรรมทั้งหลายย่อมติดตามไปทุกๆ ชาติ ไม่ว่าจะเป็น
กรรมดี หรือกรรมชั่ว เมื่อยังไม่ให้ผลแล้ว ก็จะไม่พินาศไป”

ต่อจากนั้น พระราชาได้แสดงธรรมให้ยิ่งขึ้นไปว่า
“ชายใดปรารถนาเป็นบุรุษทุกชาติ ก็พึงเว้นภรรยาผู้อื่นเสีย
เหมือนบุคคลล้างเท้าจนสะอาดแล้ว เว้นจากเปือกตม ฉะนั้น
หญิงใดปรารถนาเป็นบุรุษทุกๆ ชาติ พึงยำเกรงสามี เหมือน

สัมมาทิฐิ (๘)

๒๕๓

นางเทพอัปสรผู้เป็นบาทบริจาริกายำเกรงพระอินทร์ ฉะนั้น
ผู้ใดปรารถนาโภคทรัพย์ อายุ ยศ และสุขอันเป็นทิพย์ พึง
เว้นบาปทั้งหลาย ควรประพฤติแต่สุจริตธรรมด้วยกายวาจาใจ

บุรุษและสตรีไม่ควรประมาทด้วยกาย วาจา ใจ ควร
มีปัญญารักษาตนให้พ้นจากทุกขในอบายภูมิ นรชนเป็นคนมียศ
มีโภคทรัพย์บริบูรณ์ทุกอย่าง แสดงว่านรชนนั้นได้สั่งสม
กรรมดีไว้ในชาติปางก่อนโดยไม่ต้องสงสัย สัตว์ทั้งปวงล้วนมี
กรรมเป็นของตัวเอง ข้าแต่พระองค์ผู้ประเสริฐ ขอพระองค์ทรง
ดำริด้วยพระองค์เองเถิด พระสนมผู้เลอโฉมจงถามดูดังนี้
นางเทพอัปสร ประดับประดาคลุมกายด้วยตาข่ายทองเหล่านี้
พระองค์ทรงได้มาเพราะผลแห่งบุญที่ทำไว้ในภพชาติก่อน
ทั้งสิ้น”

พระนางจุจรรหาธิดาได้ทูลเล่าถึงชาติที่ตนเกิดมาแล้วใน
อดีต และทรงแสดงธรรมถวายแด่พระชนก ตั้งแต่เข้าจนกระทั่ง
เข้าวันใหม่ ในที่สุดได้ตรัสสรุปว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ พระองค์อย่าทรงเชื่อ
ถ้อยคำของคนเปลือยกาย ผู้เป็นมิฉฉาทิฐิเลย โลกนี้มี โลกหน้ามี
สมณะผู้หมดกิเลสมี ผลของความดีความชั่วก็มี ขอพระองค์ทรง
เชื่อคำของหม่อมฉันเถิด”

สั ม มา ติ ฎ ฐิ (๘)

๒๕๘

พระเจ้าอังกศิราชทรงสดับวาจาที่ไพเราะของพระราชธิดาแล้ว รู้สึกปลื้มพระทัย เหมือนมารดาบิดามีความเอ็นดูต่อถ้อยคำของบุตรรัก แต่อย่างไรก็ตาม คำพูดของพระนางก็ยังไม่สามารถทำให้พระราชบิดาปลดเปลื้องความเป็นมิจฉาภิภูฏีออกไปได้ เมื่อพระราชธิดาทอดพระเนตรเห็นเช่นนั้น ยังไม่ทรงละความพยายาม พระนางประคองอัญชลีขึ้นเหนือพระเศียร ได้นมัสการทิศทั้งสิบ พลังอธิษฐานจิตว่า

“ขอให้สมณพราหมณ์ผู้ตั้งอยู่ในธรรม รวมทั้งท้าวโลกบาล และท้าวมหาพรหม มาช่วยปลดเปลื้องมิจฉาภิภูฏีของพระชนกด้วยเถิด” ส่วนเรื่องราวจะเป็นอย่างไรนั้น เรามารับฟังกันต่อ

เห็นไหมว่า การจะแก้ไขบุคคลผู้เป็นมิจฉาภิภูฏีให้กลับมาเป็นสั ม มา ติ ฎ ฐิ นั้น ไม่ใช่ของง่าย บุคคลที่ใจถูกสนิม คือ กิเลสเกาะจนติดแน่นแล้ว เมื่อจะเคาะสนิมออก จำเป็นจะต้องใช้เวลา และต้องมียอดกัลยาณมิตรผู้มีบุญมาแนะนำ พุดง่าย ๆ คือ ต้องมีคู่ทรमान จึงจะยอมกันได้ ไม่เช่นนั้นก็ยากเหมือนกัน แต่ดีที่สุดเราอมเชื้อภูมิปัญญาของผู้รู้ คือ พระสั ม มา สั ม พุ ทธ เจ้ากัณตีกว่า เพราะท่านรู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดหมดในทุกสิ่ง เชื่อท่านแล้วทำตามท่าน ชีวิตจะได้ปลอดภัยและเจริญรุ่งเรืองกันทุกคน

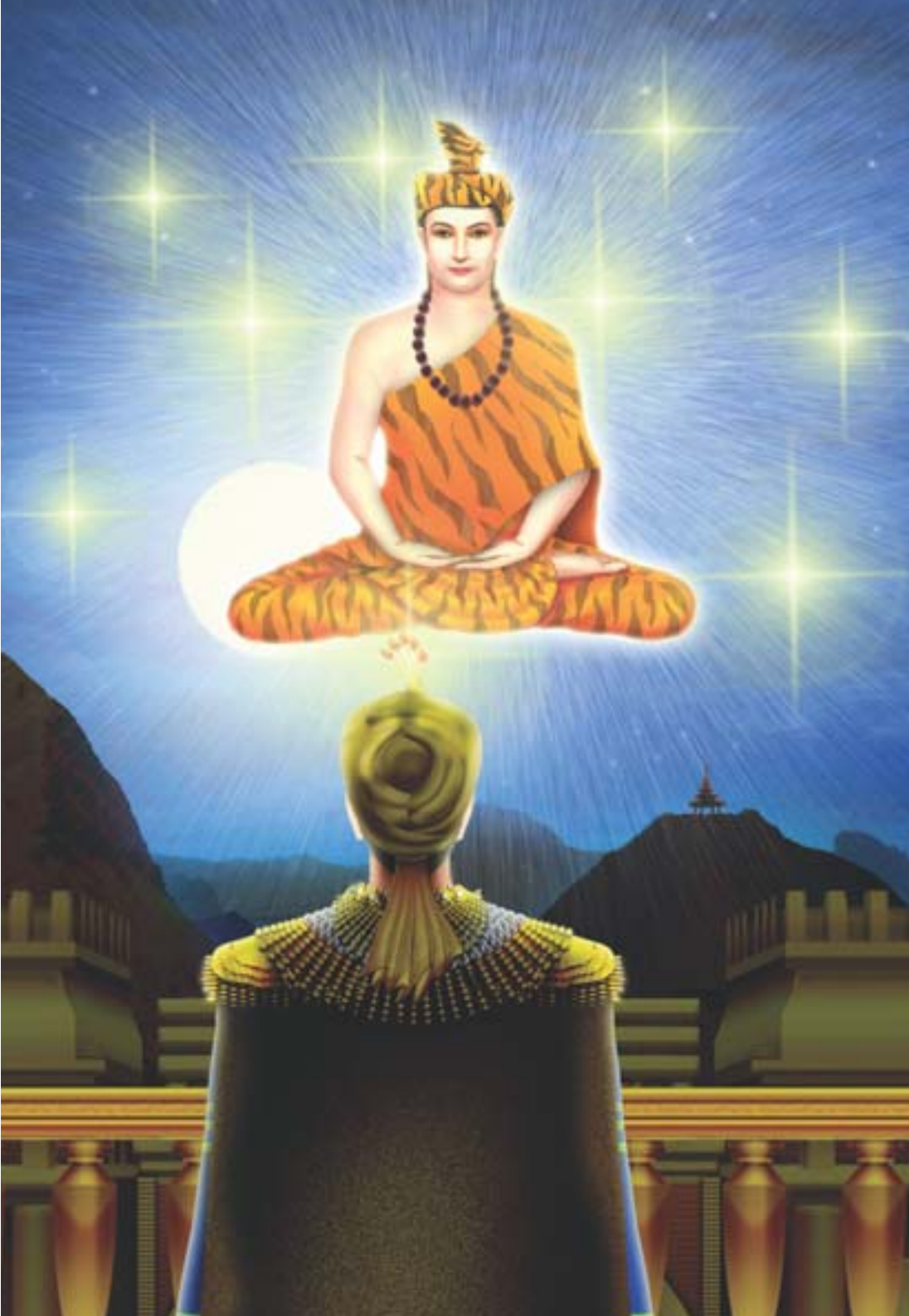

๒๙

สั ม ม า ทิ ฎ จิ (๙)

รถที่เล่นไปโดยม้าที่ฝึกไม่ดี ย่อมเล่นผิดทาง แต่เมื่อ
เทียมด้วยม้าที่ฝึกดีแล้ว ศึกษาดีแล้ว ย่อมเล่นไปตรงทาง จันใด
แม่ใจที่ฝึกดีแล้วก็จันนั้น ย่อมละพยศ ไม่เสพทางผิด ถือ
เอาแต่ทางถูกอย่างเดียว เพราะฉะนั้น จิตที่ฝึกดีแล้ว สมบูรณ์
ด้วยอาจารย์ จึงยังกิจให้สำเร็จได้

สัมมาทิฐิ (๙)

๒๖๑

การสร้างบารมี เป็นสิ่งที่มวลมนุษยชาติทั้งหลายจะต้องบำเพ็ญกันทุกๆ วัน โดยไม่มีวันว่างเว้นจากการสร้างบารมี ตั้งแต่ทานบารมี ศีลบารมี กระทั่งถึงอุเบกขาบารมี เพราะเราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ จึงมีโอกาสดีที่ที่สุดในการสร้างบารมี และยังเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่า เป็นสัมมาทิฐิบุคคล เข้าใจเรื่องบาปบุญคุณโทษ ยิ่งต้องสร้างความดีอย่างไม่หยุดยั้ง การเกิดมาเช่นนี้ ได้ชื่อว่า เกิดมาอย่างมีคุณค่า และใช้ชีวิตได้คุ้มค่า สิ่งที่เราควรจะทำควบคู่ไปกับภารกิจประจำวัน คือ การหมั่นทำใจหยุดใจนิ่ง หมั่นฝึกหมั่นทำอย่าให้ขาดแม้แต่วันเดียว เพื่อให้เข้าถึงที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริง คือ พระรัตนตรัยภายในกันทุกคน

มีธรรมภาษิตใน พรหมนารทชาดก ว่า

“รถที่แล่นไปโดยม้าที่ฝึกไม่ดี ย่อมแล่นผิดทาง แต่เมื่อเทียมด้วยม้าที่ฝึกดีแล้ว ศึกษาคดีแล้ว ย่อมแล่นไปตรงทาง ฉันทใด แม้ใจที่ฝึกดีแล้วก็ ฉันทนั้น ย่อมละพยศ ไม่เสพทางผิด ถือเอาแต่ทางถูกอย่างเดียว เพราะฉะนั้น จิตที่ฝึกดีแล้ว สมบูรณ์ด้วยอาจารย์ จังยงกิจให้สำเร็จได้”

การฝึกใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์เสมอ เป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิต พระพุทธองค์ทรงสอนว่า ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน ทุกอย่างสำเร็จได้ด้วยใจ ถ้าใจผ่องใส ความคิด คำพูดและการ

สัมมาทิฐิ (๙)

๒๖๒

กระทำย่อมดีตามไปด้วย การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดี
ทุกอย่าง ต้องเริ่มปรับทัศนคติที่ใจก่อน ถ้าสภาพใจพร้อม แม้
อุปสรรคจะยิ่งใหญ่สูงเทียมฟ้า ก็ไม่สูงเกินกว่าใจ

เมื่อตอนที่แล้วได้เล่าถึงตอนที่พระนางจุจาราชธิดาหมด
ปัญญาที่จะแก้ไขทัศนคติของพระบิดา จึงอธิษฐานจิตหาผู้มี
คุณวิเศษมาช่วยทำให้พระบิดาเปลี่ยนใจมาประพฤดิธรรม
เหมือนเดิม

*สมัยนั้น พระโพธิสัตว์เป็นมหาพรหมชื่อ **นารทะ** ท่าน
ตรวจดูสัตว์โลก เห็นพระนางจุจาราชธิดากำลังนมัสการเหล่า
เทวดาอินทร์พรหม เพื่อให้มาช่วยปลดปล่อยพระชนกจากการ
เป็นมิชฉาทิฐิ ทรงเกิดมหากรุณาอยากจะช่วย จึงแปลงเป็นฤๅษี
เหาะลงมาจากพรหมโลก ปรากฏกายอยู่เหนือพระราชมณเฑียร
ประจุพระจันทร์ลอยเด่นในกลางอากาศ เข้าไปในปราสาท ยืน
อยู่เบื้องพระพักตร์พระเจ้าอังคตราช

พระราชธิดาเห็นนารทฤๅษี ทรงปลาบปลื้มใจ จึง
นมัสการด้วยความเลื่อมใส พระเจ้าอังคตราชตรัสถามว่า “ท่าน
มีพิวพรรณงามดังเทวดา รักษีสว่างไสวไปทั่วทิศ ท่านคือใคร
ทำไมจึงเหาะได้”

สัมมาทิฐิ (๔)

๒๖๓

ท่านนารถฤๅษีทูลว่า “อาตมภาพมาจากเทวโลก คนทั้งหลายรู้จักโดยนามว่า นารถะ โดยโคตรว่ากัสสปะ ที่อาตมภาพมีฤทธิ์สามารถเหาะได้เพราะว่า อาตมภาพได้ฝึกตนให้มีลัจจะ ธรรมะ ทมะ และจาคะในภพก่อน ทำให้ไปทีไหนๆ ได้ตามความปรารถนาเร็วทันใจ”

พระเจ้าอังกติราชฟังแล้ว ยังไม่เชื่อ เพราะมิจฉาทิฐิฝังแน่นในใจแล้ว พระองค์ตรัสถามว่า “ที่คนเขาพูดกันว่า เทวดามีจริง มารดาบิดามีคุณจริง ปรโลกมีจริงนั้น ท่านว่าเป็นจริงอย่างที่เขาพูดกันหรือไม่”

นารถฤๅษีกราบทูลว่า “เป็นจริงเช่นนั้นทุกประการ महाराज แต่นรชนผู้หลงมกมายในกามทั้งหลาย ไม่อาจรู้จักปรโลกได้”

พระราชาสดับเช่นนั้น ทรงแยมพระสรवल แล้วตรัสว่า “ถ้าท่านเชื่อว่าปรโลกมีจริง สถานที่อยู่ในปรโลกของเหล่าสัตว์ผู้ตายไปแล้ว ก็ต้องมี ถ้าเช่นนั้น ข้าพเจ้าขออัยมทรัพย์ ๕๐๐ กหาปณะ และจะคืนให้ ๑,๐๐๐ กหาปณะในปรโลก”

พระโพธิสัตว์กล่าวดำนิพระราชาว่า “หากมหาบพิตรเป็นผู้มีศีล รู้ความประสงค์ของสมณพราหมณ์ผู้ทรงธรรม อาตมภาพจึงจะยอมให้ทรัพย์แก่ท่านแต่มหาบพิตรเป็นคนหยาบช้า

สัมมาทิฐิ (๙)

๒๖๔

ยึดถือมิจฉาทิฐิ กำจัดทานและศีล ผิดในภรรยาของคนอื่น จุตจากโลกนี้แล้ว ย่อมไปเกิดในมหานรก ใครจะไปนรกเพื่อทวงทรัพย์คืนกับมหายาพิตรผู้หยาบซ้ำเช่นนี้ ผู้ใดเป็นผู้ไม่มีศีลธรรม ประพฤติชั่ว เกียจคร้าน บัณฑิตทั้งหลายย่อมไม่ให้เป็นผู้นั้น เพราะจะไม่ได้ทรัพย์คืนจากคนเช่นนั้น ส่วนบุคคลผู้มีความขยันหมั่นเพียร มีศีล รู้ความประสงค์ เมื่อคนทั้งหลายเห็นประจักษ์แล้ว ย่อมจะเอาโภคทรัพย์มาเชื่อเชียวเอง”

ความที่มิจฉาทิฐิฝังแน่นในใจของพระราชา พระโพธิสัตว์ จึงนำเรื่องความทุกข์ในมหานรกเล่าให้ฟังว่า “ขอถวายพระพร เมื่อกษัตริย์เสด็จไปจากที่นี่แล้ว จักทอดพระเนตรเห็น พระองค์เองอยู่ในมหานรก ถูกฝูงกาปากเหล็กกรุมยื้อแย่งฉุดคร่า ใครจะไปทวงทรัพย์ ๑,๐๐๐ กหาปณะ ในปรโลกกับมหายาพิตร ผู้ตกอยู่ในนรกที่ถูกฝูงกา ฝูงแร้ง และฝูงสุนัขรุมกัดกิน จนตัวขาดกระจัดกระจาย เลือดไหลโหมทม ถ้าหากพระองค์ไม่ไปเกิดในที่นั้น ก็ยังบังเกิดในโลกกัณทมมหานรกที่มีตสนิท นำสะพานกล้วย แสงจันทร์และแสงอาทิตย์ส่องไปไม่ถึงกลางคืนกลางวันไม่ปรากฏ ใครจะไปถึงสถานที่แห่งนั้น เพื่อทวงทรัพย์กับพระองค์

ดูก่อนมหายาพิตร ในมหานรกนั้น มีท่าฝนชนิดต่างๆ คือ ฝนหอก ฝนดาบ แหวน หลาวมีประกายวาววับดังถ่านเพลิง

สัมมาทิฐิ (๙)

๒๖๕

ตกลงบนศีรษะ สายอัลนิศลาอันแดงโชน และยังมีลมร้อนยากที่จะทนได้ ลัตวโนนรกไม่ได้รับความสุขแม้แต่น้อย นอกจากนี้พระองค์จะถูกเทียมแท่นรถ วิ่งไปวิ่งมา ต้องเหยียบแผ่นดินอันลุกโพล่ง ถูกแทงด้วยปฏัก วิ่งไปขึ้นภูเขาที่เต็มไปด้วยขวากหนามเหล็กร้อน ลุกโชน น่าสยดสยองยิ่งนัก กายของพระองค์จะขาดกระจัดกระจาย เลือดไหลโครม พระองค์ต้องวิ่งเหยียบกองถ่านเพลิงทำภูเขา ลุกโพล่งน่าสะพรึงกลัว มีตัวถูกไฟไหม้ เมื่อทนไม่ไหว ก็ต้องร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวดแสนสาหัส

นอกจากนี้ยังมีต้นจ้าวที่สูงเทียมเมฆ เต็มไปด้วยหนามเหล็กคมกริบ ซึ่งกระหน่ำเลือดคน บังเกิดขึ้นด้วยผลกรรมของหญิงผู้ประพฤติกว้างสามิ และชายผู้กระทำชู้กับภรรยาของผู้อื่น ถูกลูกนายนิรยบาลเอาหอกไล่ทิ่มแทงให้ขึ้นต้นจ้าว นั้น แล้วใครจะไปทวงทรัพย์กับมหาบพิตร ซึ่งต้องขึ้นต้นจ้าวในนรก เลือดไหลเประเปื้อน มีกายไหม้เกรียม หนึ่งปอกเปลือกเสวยเวทนาอย่างหนักเช่นนั้น”

พระเจ้าอังคตราชสดับเช่นนั้นแล้ว เกิดความสลดสังเวชกลัวที่จะต้องไปบังเกิดในมหานรก จึงตรัสว่า “บัดนี้ ข้าพเจ้าแทบจะล้มเหมือนต้นไม้ที่ถูกตัด ข้าพเจ้าหลงผิดจึงไม่รู้จักทิศ

၆၆၆

ท่านฤๅษี ขอท่านจงเป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า เหมือนกับน้ำดื่มแก้
กระหายในเวลากระหายน้ำ ขอท่านจงเป็นเหมือนเกาะเป็นที่
อาศัยในห้วงมหาสมุทร และขอท่านจงเป็นเหมือนประตูปลอด
สว่างในที่มืดของข้าพเจ้าด้วยเถิด ท่านฤๅษี ขอท่านจงสอน
อรรถและธรรมแก่ข้าพเจ้า ในกาลก่อนข้าพเจ้าได้ประพฤติดีไป
แล้ว ขอท่านจงบอกทางบริสุทธิ์แก่ข้าพเจ้า โดยที่ข้าพเจ้าไม่ต้อง
ไปตกในนรกด้วยเถิด”

เมื่อนารทฤาษีเห็นว่า พระราชาทรงมีพระทัยอ่อนโยนแล้ว จึงสอนให้ประพตฤกษุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ให้ดำรงมั่นใน ทศพิธราชธรรม เมื่อท่านพรหมนารทะทำให้พระราชากลับใจ มาเป็นสัสมาธิภูฏิบุคคลเช่นเดิมแล้ว ได้อันตรธานกลับขึ้นไป พรหมโลกเหมือนเดิม

พระบรมศาสดาทรงแสดงพระธรรมเทศนาลี้แล้ว จึง
ตรัสสรุปว่า “พระเจ้าอังคตราชในสมัยนั้น คือ ท่านอุรุเวลกัสสปะ
พระนางจุจาราชธิดาได้มาเป็นพระอานนท์ มหาพรหมโพธิสัตว์ คือ
พระตถาคตในบัดนี้”

เราจะเห็นได้ว่า การสำคัญผิด คือ เห็นผิดเป็นชอบ
เห็นชั่วเป็นดี ที่เรียกว่า เห็นกงจักรเป็นดอกบัวนั้น หากไม่ได้
ยอดกัลยาณมิตรคอยชี้ทางสว่างให้ ชีวิตในสังสารวัฏย่อมพบแต่

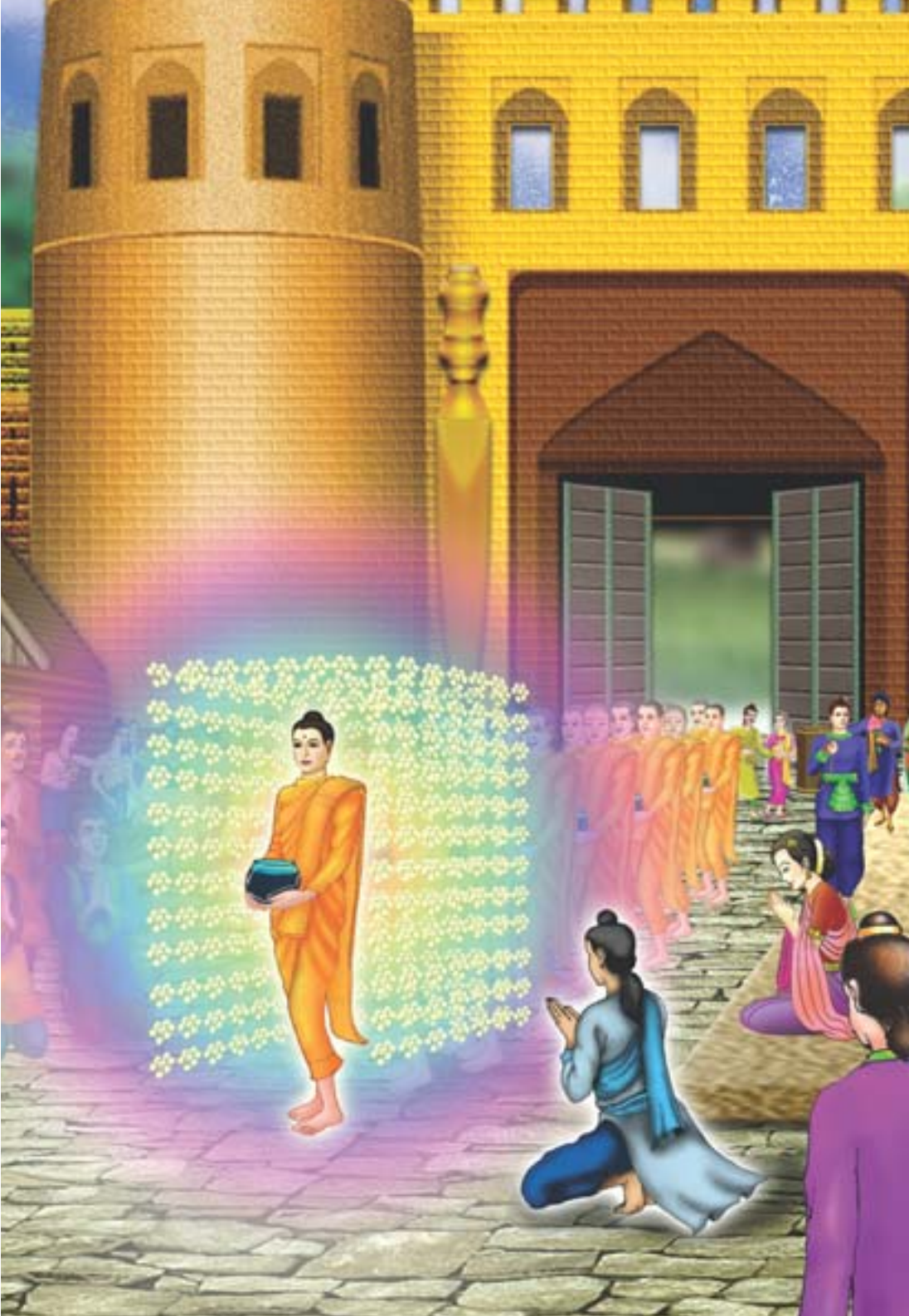

สัมมาทิฐิ (๙)

๒๖๓

ความมีตมannonการ นับเป็นอันตรายมากๆ พวกเราไม่ควร
ประมาท ตราบใดที่เรายังไม่หลุดพ้นจากอัสวกิเลส ทุกคนมี
โอกาสที่จะถูกกิเลสบังคับให้ทำผิดพลาดได้ทั้งนั้น หากไม่ยอม
เป็นผู้หลงผิด ต้องหมั่นทำจิตให้ตรงต่อหนทางพระนิพพาน หมั่น
ปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ชีวิตการสร้างบารมีในสังสาร
วัฏจะได้ปลอดภัยและมีชัยชนะไปทุกภพทุกชาติ ตราบกระทั่ง
ถึงที่สุดแห่งธรรมกันทุกคน

๑๐

ม ง ค ล ที่ ๓

บุ ช า บุ ค ค ล ที่ ค ว ร บู ช า

ดูก่อนอานนท์ ผู้ใดแล ไม่ว่าเป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก
หรืออุบาสิกา เป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง
ประพฤติดามธรรม ผู้นั้น ชื่อว่า สักการะเคารพนับถือ บุษา
ย้าเกรงนอบน้อมตถาคต ด้วยการบูชาอย่างยอดเยี่ยม

บุชาบุคคัลที่ควรรูษา

๒๓๐

ในการเดินทางไกล เราจำเป็นจะต้องมีเสบียงติดตัวไป เพื่อหล่อเลี้ยงสังขารให้ดำรงอยู่ได้ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางในโลกนี้ เดินทางในโลกหน้า หรือแม้กระทั่งเดินทางไปสู่อายตณนิพพาน จะต้องมีเสบียงคือบุญ ไว้หล่อเลี้ยงกายและใจ บุญจะช่วยชำระ ใจของเราให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ และเป็นเครื่องดึงดูดความสุข ความสำเร็จในชีวิต บุญเกิดจากการบำเพ็ญบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ แต่ทางมาแห่งบุญโดยย่อ ได้แก่ การทำทาน รักษาศีล และ เจริญภาวนา

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ ว่า

“ดูก่อนอานนท์ ผู้ใดแล ไม่ว่าเป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก หรืออุบาสิกา เป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง ประพฤติตามธรรม ผู้นั้น ชื่อว่า ลักการะเคารพนับถือ บุษายำเกรงนอบน้อมตถาคต ด้วยการบูชาอย่างยอดเยี่ยม”

การเคารพบูชาต่อพระรัตนตรัยที่ดีที่สุดคือการทำใจหยุด ใจนิ่ง เพราะเป็นปฏิบัติบูชาที่จะพาเราเข้าสู่การเข้าถึง และเป็น อันหนึ่งอันเดียวกับพระรัตนตรัยภายใน ดังนั้นให้พวกเราหยุดใจ สบายๆ หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายให้สนิททีเดียว ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นที่สถิตของพระรัตนตรัยภายใน การที่เราเอาใจ มาหยุด

บุชานุคคัลที่ควรรูษา

๒๓๑

นึ่งอยุ่ที่ตรงนี้ เป็นวิธีที่ดี่ที่สุ่ดในการบุษาพระรัตนตรัย

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสว่า การบุษามี ๒ อย่าง ได้แก่ อามิสบุษา และปฏิบัติบุษา อามิสบุษา คือ การบุษาด้วยวัตถุสิ่งของ มีดอกไม้ ฐูปเทียน เครื่องหอม อาหารหวานคาว และน้ำ เป็นต้น ส่วนปฏิบัติบุษา หมายถึง การตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม สร้างคุณงามความดีตามคำสอน และปฏิบัติตามแบบอย่างอันดีงามของผู้ที่เราจะบุษา พระพุทเธองค์ตรัสสรรเสริญว่า การปฏิบัติบุษา เป็นเลิศกว่าอามิสบุษา เพราะใครก็ตามบุษาพระรัตนตรัย ด้วยการทำให้หยุดนิ่งให้เข้าถึงรัตนะทั้ง ๓ ย่อมได้ชื่อว่า ทำการบุษาอันสูงสุ่ด มีอานิสงส์ยิ่งใหญ่เกินจะพรรณนาได้

อามิสบุษาที่ทำด้วยจิตใจที่สะอาดบริสุทธิ์ เต็มเปี่ยมไป ด้วยความศรัทธาเลื่อมใสในผู้มีคุณธรรมสูงสุ่ด เช่น พระลัมมาลัมพุทเธเจ้า พระปัจเจกพุทเธเจ้า หรือพระอรหันต์ ซึ่งเป็นผู้สะอาดหมดจดจากกิเลสอาสวะแล้ว ย่อมมีอานิสงส์มหาศาล ดังเช่นเรื่องราวของนายสุนนมาลาการ

*เรื่องมีอยู่ว่า ในกรุงราชคฤห์ มีช่างจัดดอกไม้คนหนึ่ง

บุชาบุคคัลที่ควรรูษา

๒๗๒

ชื่อ “สุนนะ” ทุกๆ เข้า เขาจะนำดอกมะลิ ๘ ทะนาน ไปถวาย **พระเจ้าพิมพิสาร** และจะได้ทรัพย์มาเป็นค่าดอกไม้วันละ ๘ กหาปณะเป็นประจำ

วันหนึ่ง ขณะที่เขาถือดอกไม้จะนำไปถวายพระราชา พระบรมศาสดาเสด็จมาบิณฑบาต พร้อมด้วยหมู่ภิกษุสงฆ์ จำนวนมาก พระพุทธองค์ทรงเปล่งฉัพพรรณรังสีออกจากพระวรกาย นายสุนนะเห็นแล้วเกิดความเลื่อมใสศรัทธามาก อยากจะถวายดอกมะลิทั้ง ๘ ทะนาน ที่ถืออยู่ในมือ เพื่อเป็นพุทธานุชา

เขาคิดว่า “ถ้าหากพระราชาไม่ได้รับดอกไม้เหล่านี้ในวันนี้ เราอาจจะถูกประหาร หรือถูกเนรเทศออกจากแคว้นแคว้นก็ได้ แต่ก็ช่างเถอะ เพราะถึงพระราชาจะทรงอนุเคราะห์เรา ด้วยการพระราชทานทรัพย์เป็นค่าดอกไม้ ก็คงพอเลี้ยงชีวิตได้แค่นี้ ภพชาตินี้เท่านั้น แต่การบูชาพระบรมศาสดาด้วยดอกไม้เหล่านี้ จะทำให้เราได้รับความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”

เขาคิดอย่างนี้แล้วก็ตัดสินใจสลະชีวิต โปรยดอกไม้ทั้ง ๘ ทะนาน บูชาพระบรมศาสดาทันที

ทันใดนั้น สิ่งอัศจรรย์ก็บังเกิดขึ้น คือ ดอกมะลิทั้ง ๘ ทะนาน ไม่ได้ตกถึงพื้นดินเลย ดอกมะลิ ๒ ทะนาน ได้กลายเป็นพาดานดอกไม้ แผ่อยู่เหนือพระเศียรของพระบรมศาสดา อีก ๒

นุชา นุคคัลที่ควรรูชา

๒๓๓

ทะนาน แป้งเป็นกำแพงดอกไม้ลอยอยู่ข้างขวา และ ๒ ทะนาน อยู่ข้างซ้าย ส่วนอีก ๒ ทะนาน อยู่ข้างหลัง กำแพงดอกไม้ทั้งหมดนี้ ลอยไปพร้อมกับพระบรมศาสดา เมื่อพระพุทธองค์ทรงพระดำเนิน กำแพงดอกมะลิทั้งหมดก็ลอยตามไป เมื่อประทับยืน กำแพง ดอกมะลิก็หยุดอยู่กับที่เหมือนกัน

นายสุมนะเห็นดังนั้น เกิดความปีติปราโมทย์เป็นอย่างยิ่ง ได้ถวายบังคมพระบรมศาสดา แล้วกลับไปยังเรือนของตน เมื่อ กลับไปถึงบ้าน ภรรยาของเขาถามหาดอกไม้สำหรับพระราช า เขาตอบว่า

“ถวายพระบรมศาสดาไปแล้ว”

ภรรยาถามอีกว่า “แล้วจะหาดอกไม้ที่ไหนไปถวายพระ- ราชาล่ะ”

เขาตอบว่า “ฉันได้ตัดสินใจแล้วว่า ยอมสละชีวิตถวาย เป็นพุทธบูชาแด่พระบรมศาสดา ถ้าพระราชาก็จะลงพระอาญา อย่างไร ฉันก็ยอม”

ภรรยาเขาเกิดความกลัวในพระอาญา จึงต่อว่าสามีว่า “ทำไมโง่งอย่างนี้ ! เธอไม่รู้หรือว่า ธรรมดาพระราชาก็ให้ คุณหรือโทษ พระองค์ก็ทำได้อย่างเต็มที่ ถ้าทำให้พระองค์กริ้ว เพียงครั้งเดียว ก็อาจเกิดความพินาศได้ ฉันไม่ยอมรับกรรมไป

นิตยสาร นวนิยาย นวนิยาย นวนิยาย

๒๓๔

กับเธอด้วยหรือ”

นางริบพาลูกไปเฝ้าพระราชบิดา กราบทูลเรื่องราวทั้งหมด เพื่อเอาตัวรอดว่า สิ่งที่น่าายสมณะทำไปนั้น ขอให้เป็นเรื่องของเขาเพียงผู้เดียว ตนเองไม่ข้องเกี่ยวกับ และจะขอหย่ากับนายสมณะ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

พระเจ้าพิมพิสารทรงเป็นลัทธิมาฆิยิก และบรรลุนิพพาน เป็นพระโสดาบันแล้ว จึงมีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย พอได้สดับแล้วพระองค์รู้สึกชื่นชมนายสมณะ แต่ก็กำลังทำเป็นพิโรธตรัสว่า “เราต้องเอาผิดกับนายสมณะให้ได้”

รับสั่งให้ภรรยานายสมณะกลับไป แล้วพระองค์ก็รีบตามเสด็จพระบรมศาสดาไปตลอดทาง

พระบรมศาสดาทรงทราบว่า พระราชามีจิตเลื่อมใส จึงเสด็จดำเนินต่อไปเพื่อให้พระราชบิดาได้อนุโมทนาในการทำความดีของนายสมณะ พระองค์ไม่ทรงประทานบาตรให้ใครเลย เสด็จไปจนถึงพระลานหลวง จึงได้ประทานบาตรแก่พระราชบิดา พระพุทธองค์เสวยภัตตาหารที่พระลานหลวง ทรงอนุโมทนา แล้วจึงเสด็จกลับสู่พระวิหาร ซึ่งดอกไม้เหล่านั้นยังคงลอยติดตามพระองค์ไปตลอดเวลา จนกระทั่งเสด็จเข้าสู่พระคันธกุฎี ดอกไม้จึงได้ตกลงที่ชุ่มประตุ

บุชานุคคลที่ควรบูชา

๒๓๕

พระเจ้าพิมพิสารส่งเสด็จพระบรมศาสดาแล้ว ทรงรับสั่งให้นายสุมนะเข้าเฝ้า ตรัสยกย่องการกระทำของเขา ที่กล้าสละชีวิตเพื่อบูชาพระพุทธองค์ และได้พระราชทาน ช้าง ม้า ทาส ทาสี นารีผู้ประดับด้วยเครื่องอลังการ อย่างละ ๘ พร้อมทั้งบ้านส่วย และทรัพย์ ๑ พันกหาปณะ กับเครื่องประดับชื่อว่า มหาลาภานัน แก่เขา

พระอานนท์ได้ทูลถามพระพุทธองค์ถึงผลของการบูชาที่นายสุมนะมาลาการได้กระทำว่า จะมีผลเป็นอย่างไร พระพุทธองค์ตรัสว่า

“อานนท์ นายมาลาการนี้ สละชีวิตเพื่อเรา ทำการบูชาด้วยดอกไม้ จักไม่ไปสู่ทุกคติตลอดแสนกัป จะท่องเที่ยวไปในเทวโลกและมนุษยโลก ต่อไปภายภาคหน้าจะได้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า นามว่าสุมนะ”

จะเห็นได้ว่า การบูชาบุคคลที่ควรบูชามีอานิสงส์ยิ่งใหญ่ แม้จะเป็นเพียงอามิสบูชา แต่ถ้าหากทำถูกที่ ถูกทักษิณะบุคคล และทำด้วยจิตเลื่อมใสในพระรัตนตรัยแล้วย่อมได้รับผลอันไพบูรณ์ ดังนั้นการบูชาบุคคลที่ควรบูชา จึงได้ชื่อว่าเป็นมงคลอย่างยิ่ง ไม่ว่าท่านผู้ควรบูชาทั้งหลาย จะยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ก็ตาม การบูชาก็มีอานิสงส์ไพศาลเช่นกัน ดังเช่นที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้

บุชานุคคลที่ควรบูชา

๒๗๖

ในขุททกนิกาย คาถาธรรมบทว่า

ใครๆ ไม่อาจนับบุญของบุคคลผู้บูชาได้ว่า บุญนี้จะมี
ประมาณเท่าใดไม่ว่าจะด้วยวิธีนับอย่างไรก็ตาม ซึ่งท่านผู้ควรบูชา
คือ พระพุทธเจ้า หรือพระสาวกทั้งหลาย ผู้ข้ามพ้นธรรมที่ทำให้
เนิ่นช้าได้แล้ว ผู้ข้ามพ้นความเศร้าโศกและความคร่ำครวญแล้ว
ไม่ว่าท่านทั้งหลายจะยังมีชีวิตอยู่ หรือปรินิพพานแล้ว

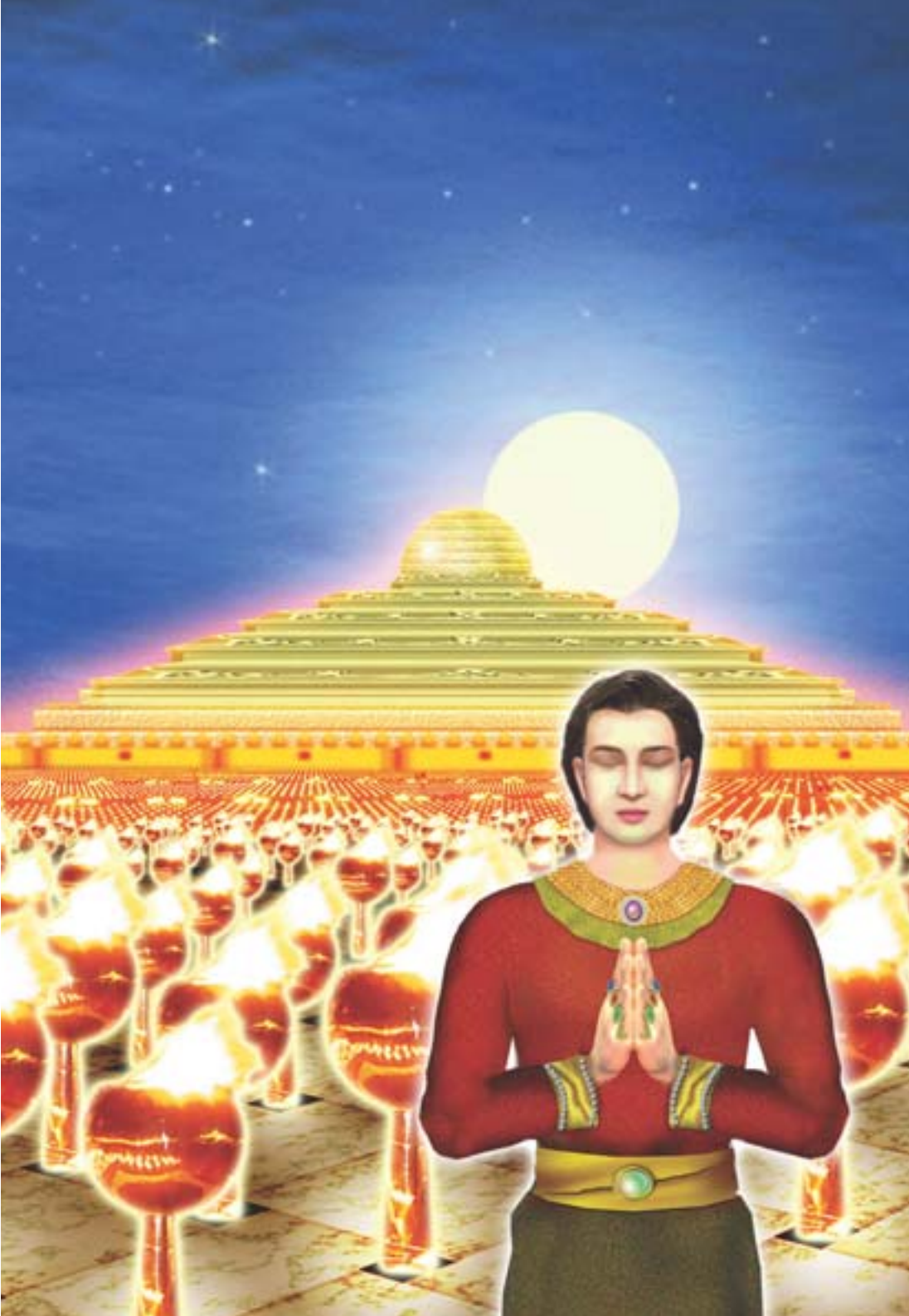
การที่พวกเราได้ร่วมสร้างมหารธรรมกายเจดีย์ เพื่อบูชา
พระรัตนตรัยด้วยจิตเลื่อมใส ก็เช่นเดียวกัน และยังถ้าเรา
หมั่นปฏิบัติสมาธิภาวนา เพื่อให้เข้าถึงธรรมกาย บุญอันยิ่งใหญ่
ไพศาล ย่อมจะบังเกิดแก่พวกเราอย่างนั้นเหมือนกัน

พุ ท ธ บุ ฉ า
มา ฆ ป ระ ทิ ป

บุคคลให้อาหารชื่อว่า ให้กำลัง ให้ผ้าชื่อว่า ให้วรรณะ
ให้ยานพาหนะชื่อว่า ให้ความสุข ให้ประทีปโคมไฟชื่อว่า ให้จักษุ
และผู้ที่ให้ที่พักพาอาศัยชื่อว่า ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง ส่วนผู้ที่พำ
สอนธรรมชื่อว่า ให้มฤตธรรม

พุทธบูชา มาฆประทีป

๒๗๕

วันเวลาที่ผ่านไป เราไม่สามารถจะเรียกกลับคืนมาได้ เหมือนดั่งสายน้ำที่ไหลผ่านไปแล้วไม่อาจหวนกลับ ชีวิตเราก็เช่นกัน ย่างก้าวผ่านไปเหมือนกับกาลเวลา จึงควรต้องใช้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ ก้าวไปพร้อมกับการสร้างความดี สร้างบารมี ให้เต็มที่

เพราะฉะนั้น ทุกคนควรทำสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดให้เกิด ขึ้นต่อตัวของเราเองและผู้อื่น ด้วยการประพฤติธรรม มีความปรารถนาดี ความจริงใจต่อเพื่อนมนุษย์ และฝึกฝนอบรมตนเอง ด้วยการทำให้ใจให้หยุดนิ่ง เพราะเวลาที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเรา ก็คือ เวลาที่ใจหยุดนิ่ง

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ใน กิณฑสูตร ว่า

“อนนโท พลโท โหติ วตถโท โหติ วณฺณโท
ยานโท สุขโท โหติ ทิปปโท โหติ จกฺขุโท
โส จ สพฺพทโท โหติ โย ททาติ อฺปสฺสยํ
อมตฺนทโท จ โส โหติ โย ธมฺมมนุสฺสาสติ

บุคคลให้อาหารชื่อว่าให้กำลัง ให้ผ้าชื่อว่า ให้วรรณะ ให้อาหารพาหนะชื่อว่า ให้ความสุข ให้ประทีปโคมไฟชื่อว่า ให้จักขุ และผู้ที่ให้ที่พักพาอาศัยชื่อว่า ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง ส่วนผู้ที่พร่ำสอนธรรมชื่อว่าให้มฤตธรรม”

พุทธบูชา มาฆประทีป

๒๘๐

*ในสมัยพระลัทธิมาลัมพุทธเจ้า ทรงพระนามว่าปทุมุตตระ มีอุบาลกท่านหนึ่ง ได้เห็นพระพุทธรองค์ทรงสถาปนาพระภิกษุรูปหนึ่ง ไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะด้านผู้มีทิพยจักขุ ท่านมีจิตเลื่อมใสอยากจะเป็นผู้เลิศจนอย่างนั้นบ้าง จึงได้ทูลอาราธนา นิมนต์พระบรมศาสดา พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ ๑๐๐,๐๐๐ รูป มารับภัตตาหาร ที่บ้านตลอดระยะเวลา ๗ วัน ท่านได้ถวายทานที่ประณีตด้วยจิตอันเลื่อมใส

ครั้นครบวันที่ ๗ ท่านได้ตั้งความปรารถนาต่อเบื้องพระพักตร์ของพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า

“ข้าพระองค์ทำสักการะใหญ่ครั้งนี้ มิใช่เพื่อหวังทรัพย์สมบัติอะไร เพียงเห็นพระพุทธรองค์ทรงแต่งตั้งภิกษุรูปหนึ่งไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ ด้านผู้มีทิพยจักขุ ข้าพระองค์ก็ปรารถนาที่จะเป็นยอดของภิกษุ ผู้มีทิพยจักขุเช่นเดียวกับภิกษุรูปนั้น ในศาสนาของพระลัทธิมาลัมพุทธเจ้าองค์ต่อไปในอนาคตกาลพระเจ้าข้า”

พระบรมศาสดาทรงตรวญดูด้วยอนาคตังสญาณ คือญาณเครื่องรู้ในอนาคต ทรงทราบว่าความปรารถนาของอุบาลกนี้

พุทธบูชา มาฆประทีป

๒๘๑

จะสำเร็จ จึงตรัสอนุโมทนาว่า

“อุบาสกผู้เจริญ ในอนาคตกาลอีกแสนกัป พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่าพระโคตมจักกภูติขึ้น เธอจะมีชื่อว่า อนุรุทธะ จะเป็นยอดของภิกษุผู้มีทิพยจักขุ ในศาสนาของพระพุทเจ้าพระองค์นั้น”

ครั้นทรงกระทำกัตตานุโมทนาแล้ว พระพุทองค์ได้เสด็จกลับพระวิหาร ส่วนอุบาสกบังเกิดความปลื้มปิติเป็นอย่างยิ่ง จึงตั้งใจทำบุญกุศลไม่เคยขาด เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดับขันธปรินิพพานไปแล้ว เขาได้สร้างเจดีย์ทองสูง ๗ โยชน์ ได้ถามพระภิกษุสงฆ์ว่า จะบูชาพระเจดีย์อย่างไรจึงจะได้ทิพยจักขุ ภิกษุสงฆ์จึงแนะนำให้บูชาด้วยการจุดประทีปโคมไฟ แล้วตั้งจิตอธิษฐานตามความปรารถนา

อุบาสกจึงทุ่มเทชีวิตจิตใจ ลงมือสร้างโคมประทีปขนาดใหญ่ด้วยตนเองถึง ๑,๐๐๐ โคม ทั้งยังสร้างโคมเล็กๆ ล้อมรอบโคมใหญ่ ให้เป็นบริวารอีกมากมาย เขาจุดโคมประทีปล้อมรอบเจดีย์ทองของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้สว่างไสวตลอดทั้งคืน ด้วยจิตที่เลื่อมใสในพระรัตนตรัยเป็นอย่างยิ่ง

ด้วยอานิสงส์ผลบุญ ที่ตั้งใจสั่งสมบุญบารมีมาตลอดชีวิต เมื่อละโลกไปแล้ว ท่านได้ท่องเที่ยวอยู่ในภูมิของเทวโลกและ

พุทธบูชา มาฆประทีป

๒๘๒

มนุษย์โลกตลอดแสนกัป โดยไม่รู้จักทุกคติเลย ครั้นครบแสนกัป ท่านได้ไปเกิดเป็นลูกมหาเศรษฐี ในยุคของพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้มั่งคั่งเลื่อมใสในพระพุทธานุศาสนนา หมั่นประกอบ การกุศลอยู่เป็นนิตย์ หลังจากทีพระพุทธรองค์ได้ดับขันธ-ปรินิพพานแล้ว ท่านได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจ สละทรัพย์สมบัติที่มีอยู่ทั้งหมด ทุ่มให้กับการสร้างมหาเจดีย์ สูงประมาณ ๑ โยชน์ เพื่อบูชาพระรัตนตรัย

จากนั้นก็ให้ช่างทำภาชนะสำริดเป็นจำนวนมาก บรรจุ เนยใสจนเต็ม วางไล่ตะเกียงไว้ในถาดเนยใส แล้วนำมาเรียงกัน ให้ขอบปากต่อขอบปากจกดกันจนรอบพระเจดีย์ จุดไฟให้สว่างไสว และให้ช่างทำถาดสำริดใหญ่เป็นพิเศษสำหรับตน ใส่เนยใสจนเต็ม วางไล่ตะเกียงพันดวงไว้ในถาดเนยใสนั้น จุดไฟในถาดให้ลุกโพลง

เมื่อเอาผ้าพันรอบศีรษะแล้วท่านได้ยกถาดเทินไว้บนศีรษะ เดินเวียนประทักษิณรอบมหาเจดีย์ตลอดทั้งคืน เพื่อถวายเป็น พุทธบูชาด้วยใจที่ผ่องใส เต็มเปี่ยมไปด้วยความศรัทธาเลื่อมใส ในพระรัตนตรัย แม้จะเวียนเทียนอยู่ตลอดทั้งคืน ท่านก็ไม่รู้สึก เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า มีแต่ความปิติทุกอย่างก้าว

จวบจนมาถึงสมัยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านได้ มาเกิดในตระกูลกษัตริย์มีพระนามว่า “อนุรุธะ” เป็นกษัตริย์

พุทธบูชา มาฆประทีป

๒๘๓

ผู้มีบุญญาธิการมาก เสวยสมบัติอยู่ในปราสาท ๓ หลัง ที่เหมาะสมกับฤดูกาล วันหนึ่ง พระเจ้ามโหฬารซึ่งเป็นพระเชษฐา ได้ตรัสถามพระเจ้าอนรุทธะว่า

“บัดนี้ ศากยกุมารทั้งหลายได้ออกผนวชตามพระลัมบาลัมพุทเจ้าเป็นจำนวนมาก แต่ในตระกูลของเรายังไม่มีใครออกผนวชเลย อนรุทธะ เธอจะผนวชไหม้”

ตอนแรกพระเจ้าอนรุทธะไม่ยินดีในการออกผนวช เพราะทราบว่ามีชีวิตนักบวชนั้นเป็นอยู่ลำบาก อดอยากได้ของเย็นก็ได้ร้อน อดอยากได้ของร้อนก็ได้เย็น เรื่องอาหารการฉัน ก็แล้วแต่ญาติโยมจะนำมาถวาย แต่เมื่อทรงนึกถึงการครองเรือนของพระเชษฐาก็ทรงรู้สึกเบื่อหน่าย เพราะรู้ว่า ที่สุดของการแสวงหาเลี้ยงชีพนั้นไม่มีแก่นสารอะไร ต้องทำงานไปตลอดชาติ ทำไปจนกว่าไม่มีเรี่ยวแรงจะทำ อีกทั้งยังเป็นทางมาแห่งธูลีกิเลส ไม่สามารถทำตนให้หลุดพ้นจากกองทุกข์ได้ ดังนั้นท่านจึงตัดสินใจเสด็จออกผนวช เพราะแม้จะลำบาก แต่ก็ยังเป็นทางมาแห่งความหลุดพ้นที่แท้จริง

เมื่อทรงผนวชได้ไม่นาน อาศัยความเพียรไม่ประมาท และบุญกุศลที่เคยทำไว้ดีแล้ว ท่านก็เข้าถึงพระรัตนตรัย ทำทิพยจักขุให้เกิดขึ้นได้ สามารถมองเห็นสิ่งที่มีได้ สิ่งใดที่ท่าน

พุทธบูชา มาฆประทีป

๒๘๔

ปรารถนาจะดู แม้จะอยู่ในที่ลับหรือจะอยู่ไกลเพียงใด ท่านก็เห็นได้หมด ไม่มีสิ่งใดบดบังทิพยจักขุของท่านได้ แม้ความเป็นอยู่ของชาวสวรรค์ ท่านก็เห็นหมด ต่อมาท่านทำให้หยุดนึ่งละเอียดถึงที่สุด ก็สามารถบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงสถาปนาท่านไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ ภิกขุสาวกผู้เป็นเลิศทางด้านทิพยจักขุ

เพราะฉะนั้น เราจะเห็นได้ว่าความปรารถนาใดๆ ที่เป็นไปในทางที่ชอบ ประกอบด้วยกุศล โดยมีการสั่งสมบุญไว้ดีแล้ว เป็นพื้นฐาน ย่อมจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จดังใจปรารถนา ทุกประการ การที่พระอนุรุธะได้รับการยกย่องจากพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า เป็นผู้เลิศที่สุดในบรรดาภิกษุผู้มีทิพยจักขุด้วยกัน เพราะท่านได้ประกอบเหตุในการบูชาพระรัตนตรัยด้วยดวงประทีปเอาไว้

ดังนั้น ในวาระอันสำคัญ คือ วันมาฆบูชาซึ่งเป็นวันสำคัญในทางพระพุทธศาสนา พวกเราจะได้พร้อมใจกันมาประพฤติปฏิบัติธรรม ฝึกทำใจของเราให้หยุดนึ่ง ให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ เพื่อจะได้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน และจะได้ร่วมกันจุดโคมมาฆประทีป เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ซึ่งเป็นมหากุศลที่หาได้ยาก

พุทธบูชา มาฆประทีป

๒๘๕

พิธีจุดมาฆประทีปที่ลานมหารธรรมกายเจดีย์ นับว่าเป็นประวัติศาสตร์แห่งการสร้างบารมีที่สำคัญที่เราไม่ควรพลาด ที่วัดพระธรรมกายได้จัดให้มีพิธีบุญใหญ่ โดยเริ่มตั้งแต่รุ่งอรุณ เราจะได้ร่วมกันตักบาตรพระภิกษุสงฆ์ที่ท่านมาอยู่จุดจจำนวนหลายพันรูป ที่ลานมหารธรรมกายเจดีย์ พร้อมกับสาธุชนที่มาจากทั่วประเทศอีกเป็นเรือนแสน การที่พวกเรามาร่วมใจกันทำความดีเป็นหมู่คณะใหญ่ จะได้เป็นต้นแบบและต้นบุญให้กับชาวโลกต่อไป

ภาคสาย เราจะได้เจริญสมาธิภาวนาร่วมกัน เพื่อกลั่นกาย วาจา ใจ ให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ จะได้เป็นภาชนะรองรับบุญใหญ่ตลอดทั้งวัน และจะมีการทอดผ้าป่าสามัคคี ถวายแด่พระภิกษุสงฆ์จากทั่วประเทศ ที่ท่านเดินทางมาร่วมงานนี้ด้วย มหารธรรมกายเจดีย์นี้จะเป็นศูนย์รวมใจของชาวโลก และเป็นสื่อที่จะให้ชาวโลกได้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน

ส่วนในพิธีภาคค่ำ เราจะพร้อมใจกันทำสมาธิภาวนาที่มหารธรรมกายเจดีย์ และร่วมกันจุดโคมมาฆประทีปนับ ๑๐๐,๐๐๐ ดวง ถวายเป็นพุทธบูชาที่ลานมหารธรรมกายเจดีย์ ที่มีองค์พระธรรมกายประจำตัวสี่ทองอร่ามประดิษฐานบนโน้ตัม ซึ่งพวกเราได้ร่วมใจกันสถาปนาขึ้นมาด้วยความเหนียวแน่น เราได้

พุทธบูชา มาฆประทีป

๒๘๖

ฝ่าฟันอุปสรรคและความยากลำบากมาแล้ว ในวันมาฆบูชาที่จะ
ถึงนี้ จะเป็นวันที่เราปลื้มปิติ เพราะมหาธรรมกายเจดีย์จะ
สว่างไสวไปด้วยดวงประทีปแห่งธรรม ดวงใจของเราก็จะ
สว่างไสวไปด้วยแสงแห่งธรรมกาย ได้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน
และจะได้ตั้งจิตอธิษฐานร่วมกัน เพื่อทำความปรารถนาของเรา
ให้สำเร็จ จะได้เป็นบุญใหญ่ติดตัวเราไปทุกภพทุกชาติ

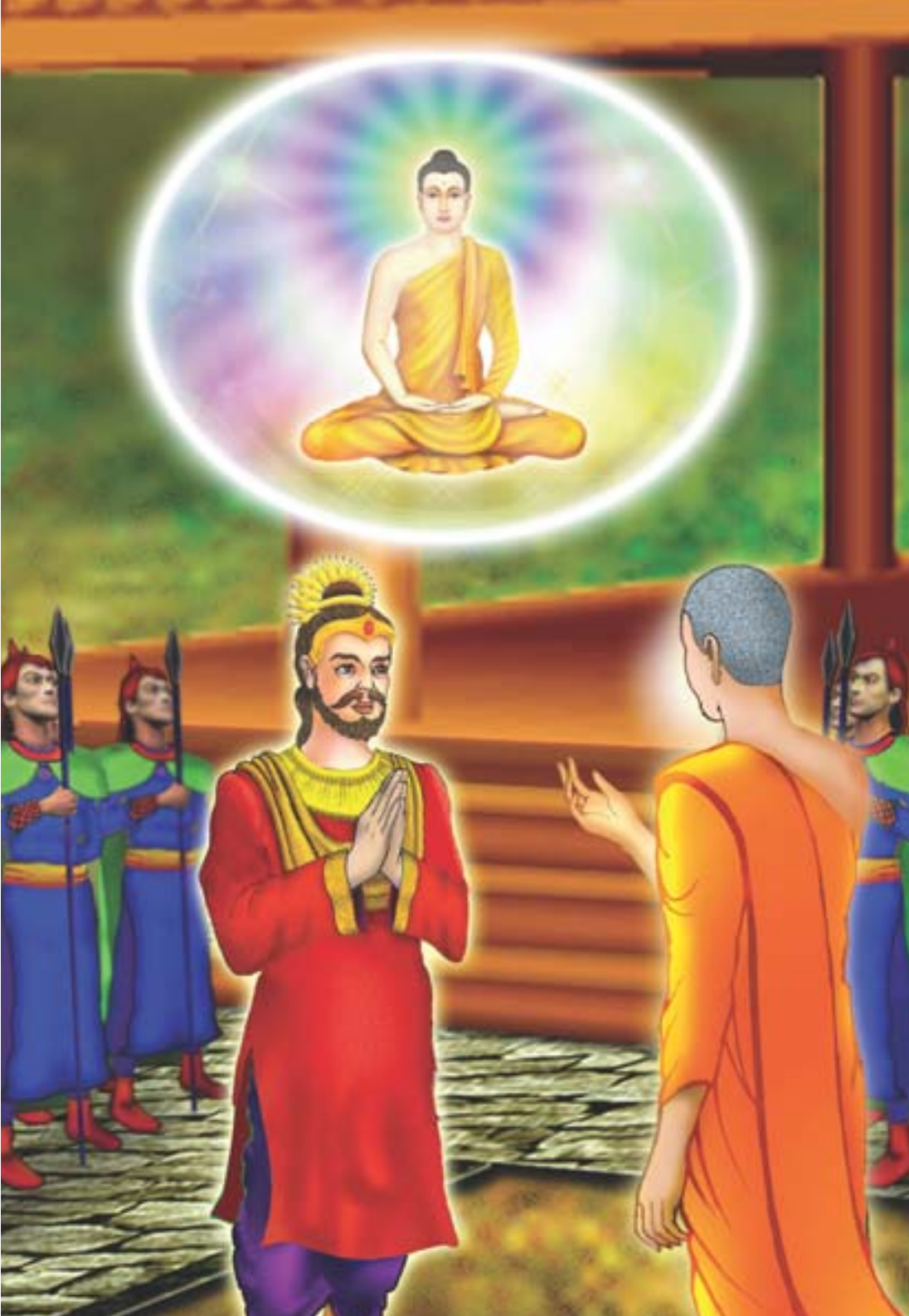

๓๒

บุชาพุทธีะ พบพระภายใน

ผู้ใดฟังบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็นนายกของโลก
ยังดำรงพระชนม์อยู่ก็ดี ฟังบูชาพระธาตุแม่ประมาณเท่าเมล็ด-
ผักกาดของพระพุทธเจ้าแม่นิพพานแล้วก็ดี เมื่อจิตอันเลื่อมใส
ของผู้นั้นเสมอกัน บุญก็มีผลมากเสมอกัน

บูชาพุทธะ พบพระภายใน

๒๘๕

นับจากก้าวแรกของชีวิตที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์จนถึงปัจจุบัน หากเราย้อนความทรงจำไปในอดีต เราจะพบทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีที่ทำผ่านมา ถ้าเป็นสิ่งที่ดีก็ทำให้จิตใจเบิกบานสดชื่น หรือเราอาจรู้สึกหงุดหงิดกับการกระทำที่ไม่ดีของเราเอง ดังนั้น ถ้าพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว หากพบว่าสิ่งใดเป็นบาปอกุศล ก็ให้ตัดทิ้งไป คงไว้แต่ความดี นับตั้งแต่นี้เป็นต้นไป เราจะสร้างแต่ความดีเพื่อพบสุขในบั้นปลาย ดีกว่าตามรอยกิเลส แล้วแสวงทุกข์ในวันข้างหน้า ขอให้เราอดทน ก้าวเดินไปบนเส้นทางแห่งความดี พร้อมกับหมั่นทำให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย สักวันหนึ่งเราจักก้าวถึงบันไดชั้นสูงสุด ได้บรรลู่ถึงฝั่งแห่งพระนิพพานอันเป็นเอกกันตบรมสุขอย่างแน่นอน

มีวาระพระบาลีใน ปัจจุบันฐานสัญญาเถราปทาน ว่า

“ผู้ใดพึงบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็นนายกของโลก
ยังดำรงพระชนม์อยู่ก็ดี พึงบูชาพระธาตุแม้ประมาณเท่า
เมล็ดผักกาดของพระพุทธเจ้าแม้นิพพานแล้วก็ดี เมื่อจิตอัน
เลื่อมใสของผู้นั้นเสมอกัน บุญก็มีผลมากเสมอกัน”

การบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือเป็นการบูชาอันสูงสุด เพราะพระองค์เป็นสุดยอดของบรรดาผู้ควรบูชาทั้งหมด เสมือน
เขาพระสุเมรุเป็นประมุขของบรรพตทั้งหลาย ดวงสุริยาเป็นเลิศ

บูชาพุทธะ พบพระภายใน

๒๕๐

กว่าหมื่นดาราทั้งปวง มหาสมุทรกว้างใหญ่กว่าสายธารทั้งหลาย ส่วนพระบรมศาสดาทรงเป็นเลิศกว่าสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลก ทั้งปวง พระองค์ทรงเป็นเลิศกว่าบรรดาผู้มีภูมิความบริสุทธิ์ ทรงมีพระปัญญาเลิศกว่าบัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลาย อาณิสสแห่งการบูชาพระพุทธองค์ จึงยิ่งใหญ่ไพศาล จะนับจะประมาณมิได้

ชาวโลกอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้ศึกษาพุทธประวัติ และธรรมะของพระพุทธองค์ เมื่อไม่ได้ศึกษาก็ยังไม่เลื่อมใส ครั้นได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับพุทธานุภาพ จึงเกิดความสงสัย *ดังเช่น **พระเจ้ามิลินท์** ที่สงสัยเกี่ยวกับอาณิสสแห่งบุญที่เกิดจากการบูชาพระพุทธเจ้า พระองค์ได้ตรัสถาม **พระนาคเสนเถระ** ว่า “ข้าแต่พระนาคเสน พวกเดียรถีย์กล่าวว่า ถ้าพระพุทธเจ้ายังทรงยินดีต่อการบูชาอยู่ ก็ยังไม่ชื่อว่าปรินิพพาน ยังข้องเกี่ยวอยู่กับโลก ยังติดอยู่ในโลก ยังสาธารณะอยู่กับโลก การบูชาพระพุทธเจ้าก็ไม่ใช่หมัน ยังมีผลอยู่

ถ้าพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว ไม่ข้องเกี่ยวกับโลกแล้ว หลุดพ้นไปจากภพทั้งปวงแล้ว การบูชาพระพุทธเจ้า ก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร เพราะผู้ปรินิพพานแล้ว ย่อมไม่ยินดีต่อสิ่งใด

*มิลินทปัญหา

บูชาพุทธะ พบพระภายใน

๒๕๑

การบูชาพระพุทธเจ้าผู้ไม่รู้จักยินดี ก็เป็นหมัน ไม่มีผลอันใด
ข้าแต่พระคุณเจ้า ปัญหานี้มีเจื่อนจำ ไม่ใช่วิสัยของผู้มีความคิด
สติปัญญาน้อยเลย เป็นวิสัยของผู้มีความคิดสติปัญญามาก
ขอให้พระคุณเจ้าจงทำลายความสงสัย และทำปัญหานี้ให้
กระจ่างด้วยเถิด”

พระนาคนเสนเถระเจ้าตอบว่า “ขอถวายพระพร พระตถาคต-
เจ้าปรีติพพานแล้วจริง เมื่อพระองค์ยังไม่ดับขันธปรินิพพาน
ก็ไม่ทรงยินดีต่อการสักการบูชา เพราะได้ทรงสละความยินดีได้
แล้วที่ภายใต้ดวงไม้ศรีมหาโพธิ์ ไม่ต้องกล่าวถึงพระพุทธเจ้าผู้
เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ข้อนี้สมกับที่พระสารีบุตรผู้เป็น
พระธรรมเสนาบติได้กล่าวไว้ว่า **พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ผู้อัน
เทพยดาและมนุษย์ทั้งหลายสักการบูชาแล้ว ย่อมไม่ทรง
ยินดีต่อสักการบูชาเลย อันนี้เป็นธรรมดาของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย ขอถวายพระพร**”

พระเจ้ามิลินท์ตรัสแย้งว่า “ธรรมดาบุตรก็ย่อมสรรเสริญ
บิดา บิดาก็ย่อมสรรเสริญบุตร ข้อนี้ไม่เป็นเหตุให้ข่มขี้ถ้อยคำ
ของผู้อื่นได้ ข้อนี้ยังเชื่อถือไม่ได้ ขอพระคุณเจ้าได้วิไลสนาให้
แจ่มแจ้งกว่านี้ด้วยเถิด”

พระเถระเจ้าตอบว่า “ขอถวายพระพร พระตถาคตเจ้าได้

บูชาพุทธะ พบพระภายใน

๒๕๒

ทรงดับขันธปรินิพพานแล้วก็จริง พระตถาคตเจ้าย่อมไม่ทรงยินดีการบูชา แต่เทพยดาและมนุษย์ทั้งหลายกระทำพระอัฐิธาตุของพระพุทธเจ้าผู้ไม่รู้จักยินดี ผู้ปรินิพพานแล้ว ให้เป็นอารมณฺ์และปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ย่อมได้สมบัติ ๓ ประการ เหมือนกองไฟใหญ่ ถึงจะยังลุกโผลงอยู่ ก็ไม่ยินดีต่อเชื้อ คือ หญ้าและไม้ ไม่ต้องพุดถึงเมื่อไฟดับไปแล้ว เพราะไฟไม่มีเจตนาจะยินดีอย่างไร เมื่อไฟดับไปแล้ว โลกก็ยังไม่สูญจากไฟ เพราะยังมีไม้เป็นวัตถุที่จะให้เกิดไฟขึ้นได้ พวกที่ต้องการไฟก็เอาไม้มาสีกัน ทำให้เกิดไฟขึ้นใหม่ได้ ขอถวายพระพร ถ้อยคำของพวกเดียรฉิย์ที่ว่า การบูชาพระพุทธเจ้า ผู้ไม่รู้จักยินดี เป็นหมัน ไม่มีผลนั้น จึงผิดไป เพราะพระพุทธเจ้าย่อมรุ่งเรืองอยู่ในห้วงโลกธาตุด้วยพระพุทธรัศมี เหมือนกับกองไฟใหญ่ที่มีคุณฉะนั้น

ขอถวายพระพร ไฟที่ดับแล้ว ย่อมไม่ยินดีต่อเชื้อ คือ หญ้าและไม้ ฉะนั้น พระพุทธเจ้าก็ไม่ทรงยินดีต่อเครื่องสักการบูชา ฉะนั้น เมื่อไฟดับแล้ว มนุษย์เอาไม้มาสีกไฟให้เกิดขึ้นได้อีก ฉะนั้น เทพยดาและมนุษย์ทั้งหลายนึกถึงคุณของพระพุทธเจ้าแม้ปรินิพพานแล้ว ผู้ไม่รู้จักยินดี และปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ย่อมได้สมบัติ ๓ ประการ คือมนุษย์สมบัติ ทิพยสมบัติ และนิพพานสมบัติ ฉะนั้น มหาบพิตร การสักการบูชาพระพุทธเจ้าผู้ปรินิพพานแล้ว ผู้ไม่ทรงยินดีต่อสิ่งใด จึงไม่เป็นหมันแต่มีผลมาก”

บูชาพุทธะ พบพระภายใน

๒๕๓

มนุษย์ทั้งหลายไม่ได้ยินดีให้โรคเกิดขึ้นในร่างกายของตน แต่ที่เกิดขึ้นเพราะบาปอกุศลที่ตนทำไว้ในปางก่อน เพราะฉะนั้น กุศลกรรมและอกุศลกรรมที่เขาทำไว้ในชาติก่อนก็ดี ในชาตินี้ก็ดี ต้องไม่เป็นหมัน ยังมีผลอยู่เหมือนกัน นี่ชี้ให้เห็นว่า การบูชา พระพุทธเจ้า ผู้ดับขันธปรินิพพานแล้ว ก็ไม่เป็นหมัน ยังมีผลมาก

นันทกยักษ์ มีจิตประทุษร้ายต่อ **พระสารีบุตรเถรเจ้า** เขาถูกแผ่นดินสูบ พระเถระไม่ได้ยินดีให้นันทกยักษ์ถูกแผ่นดิน สูดเลย เพราะท่านได้ตัดมูลเหตุที่ก่อให้เกิดความยินดีร้ายแล้ว ถึงจะมีผู้ทำลายชีวิตของท่าน ท่านก็ไม่โกรธ แต่ที่นันทกยักษ์ถูก แผ่นดินสูบ เพราะอกุศลกรรมของเขาแรงกล้ามาก เพราะฉะนั้น การบูชาพระพุทธเจ้า ผู้ไม่รู้จักยินดี ก็ไม่เป็นหมัน ยังมีอานิสงส์อยู่ เพราะกุศลกรรมเป็นของแรงกล้าเช่นกัน

ดังในสมัยของพระอัสสฬสัพพพุทธเจ้า มียักษ์ตนหนึ่งเป็น ยักษ์ชั้นต่ำ แต่มีจิตใจสูงส่ง เพราะมีจิตเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า อยากไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า แต่ยังไม่มีโอกาส เพราะมีเทวดา และยักษ์ที่มีศักดิ์ใหญ่มากมาย แต่ยังไม่ปรารถนาที่จะฟังธรรม ยักษ์ตนนี้จึงได้แต่รอโอกาสที่จะไปกราบถวายบังคม รอไปหลาย หมื่นปี จนพระบรมศาสดาเสด็จดับขันธปรินิพพาน

ยักษ์ตนนี้เสียใจว่า ตัวเองบุญน้อย ไม่มีโอกาสได้เข้าเฝ้า

บุชาพุทธระ พบพระภายใน

๒๕๔

พระพุทธรองค์แม่ลักครั้งเดียว พระอัครสาวกชื่อว่า **สาคระ** เห็น
ยักษ์ตนนั้นกำลังเศร้าวโคก จึงได้ปลอมโยนและเทศน์ให้ฟังว่า
ผู้ใดฟังบูชาพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าผู้เป็นนายกของโลก ยังดำรง
พระชนม์อยู่ก็ดี ฟังบูชาพระธาตุแม่ประมาณเท่าเมล็ดผักกาด
ของพระพุทเธเจ้า แม้นิพพานแล้วก็ดี เมื่อจิตอันเลื่อมใสของผู้นั้น
เสมอกัน บุญมีผลมากเสมอกัน เพราะฉะนั้นท่านจงบูชาพระ-
สถูปเจดีย์ของพระชินเจ้าเถิด

ยักษ์ฟังแล้ว เกิดแรงบันดาลใจ ได้แะเวียนไปกราบไหว้
พระเจดีย์ และทำจิตให้เลื่อมใสในพระพุทเธเจ้า เจริญพุทธานุสติ
มีพระพุทเธเจ้าเป็นอารมณ์ทั้งวันและคืน ทำเช่นนั้นตลอด ๕ ปี
ครั้งละจากอัทธภาพนั้นแล้วได้ไปบังเกิดในสวรรค์เป็นเวลายาวนาน
ในภพที่ ๗๐๐ นับจากภพที่นี้ ได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ มี
พระนามเดียวกันถึง ๔ ครั้งว่า **ภุริปัญญา** สมบูรณ์ด้วยแก้ว ๗
ประการ และตั้งแต่นั้นท่านไม่เคยไปเกิดเป็นยักษ์อีก ได้เวียนวน
อยู่ในสุคติภูมิเพียงอย่างเดียว

นี่เป็นอานิสงส์ที่เกิดจากการบูชาพระพุทเธเจ้า ซึ่งแม้จะ
ดับขันธปรินิพพานไปแล้ว อานิสงส์แห่งความเลื่อมใสนั้น ก็ไม่
ลดน้อยถอยลงไป ผลนั้นยังส่งต่อมาถึงภพชาติสุดท้าย ทำให้
ท่านได้ออกบวชและบรรลุมรรคเป็นพระอรหันต์ในที่สุด

บูชาพุทธะ พบพระภายใน

๒๕๕

เพราะฉะนั้นให้ทุกคนหมั่นทำใจให้เลื่อมใสในพระพุทธเจ้า และหาโอกาสไปนมัสการพระเจดีย์หรือพระสถูปต่างๆ ที่เนื่องด้วยพระพุทธเจ้า หรือหากสะดวกจะมานมัสการมหาธรรมกายเจดีย์ที่เราได้ช่วยกันสถาปนาขึ้นมา อานิสงส์นี้ย่อมทำให้เราได้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายในโดยเร็วพลันกันทุกคน

ก า ร บู ช า ที่ แ ท้ จ ริ ง

ผู้ใดรู้ขั้นที่เคยอาศัยในกาลก่อน เห็นสวรรค์และอบาย
บรรลुพระอรหัตอันเป็นที่สิ้นชาติ อยู่จบแล้ว รู้ยิ่ง เป็นพระมุนี
พึงให้ไทยธรรมในผู้นี้ ทานที่ให้แล้วในผู้นี้มีผลมาก ทักขินา
ย่อมสำเร็จแก่บุคคลผู้นุชาอย่างนี้แหละ

การบูชาที่แท้จริง

๒๕๘

ธรรมะของพระลัมมัลลพุทธเจ้านั้น เป็นของละเอียดลึกซึ้งยากต่อการเข้าถึง แต่ก็ไม่ยากเกินไปสำหรับผู้มีบุญทั้งหลายที่น้อมไปในคำสอนของพระพุทธองค์ เมื่อคราวที่พระลัมมัลลพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ๆ ทรงมีพระทัยขวนขวายน้อย น้อมไปทางที่จะไม่สอน เพราะพระพุทธองค์ทรงเห็นสรรพสัตว์ทั้งหลายถูกอวิชชาครอบงำจิตใจโดยมาก แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงพิจารณาเห็นว่า บัว ๔ เหล่านั้น ยังมีบัวพินน้ำที่เบ่งบานเมื่อได้รับแสงของอรุณ จึงน่าจะมีบุคคลสามารถตรัสรู้ธรรมตามพระองค์ได้ เมื่อพิจารณาเห็นดังนั้น ทรงเปิดเผยธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ยากต่อการเข้าถึง ให้สรรพสัตว์ทั้งหลายได้ดื่มรสอมตรรกมจนมาถึงทุกวันนี้

บัดนี้ พระลัมมัลลพุทธเจ้าผู้เป็นศาสดาเอกของโลก ได้เสด็จดับขันธปรินิพพานนานถึง ๒,๕๐๐ กว่าปีแล้ว พระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ ก็คงยังนำสันติสุขมาสู่มวลมนุษยชาติอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ตราบใดที่ยังมีผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมตามคำสอนของพระพุทธองค์ ก็ยังได้ชื่อว่า เป็นการบูชาพระลัมมัลลพุทธเจ้าผู้เป็นบรมครู ด้วยการบูชาอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าพระพุทธองค์จะเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้วก็ตาม ยังเป็นที่สรรเสริญและอนุโมทนาของบัณฑิตผู้รู้ทั้งหลาย

ดังนั้น ทุกคนควรตั้งใจทำใจหยุดใจนิ่งตลอดเวลา ให้

การบูชาที่แท้จริง

๒๕๕

เข้าถึงองค์พระธรรมกายให้ได้ แล้วเราจะได้ชื่อว่า บูชาพระพุทธ-
องค์อย่างแท้จริง เป็นการปฏิบัติบูชาอันประเสริฐสูงสุด

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน เทวทิตสูตร ความว่า

“บุพเพนิวาส โย เวติ	สคฺคาปายณฺจ ปสฺสติ
อโธ ชาติกุขยํ ปตฺโต	อภิญญา โวลีโต มุนิ
เอตถ ทชฺชา เทยฺยธมฺมํ	เอตถ ทินฺนํ มหปฺพลํ
เอวํ หิ ยชฺมานสฺส	เอวํ อิชฺษติ ทกฺขิณา

ผู้ใดรู้ขั้นที่เคยอาศัยในกาลก่อน เห็นสวรรค์และอบาย
บรรลुพระอรหัตตอันเป็นที่สิ้นชาติ อยู่จบแล้ว รู้ยิ่ง เป็นพระมุนิ
พึงให้ไทยธรรมในผู้นี้ ทานที่ให้แล้วในผู้นี้มีผลมาก ทักขิณา
ย่อมสำเร็จแก่บุคคลผู้บูชาอย่างนี้แหละ”

การบูชา หมายถึง การทำสักการะด้วยสิ่งของ ด้วยความ
เคารพนบน้อม และด้วยการไหว้ การบูชาผู้ที่มีคุณธรรม และ
บูชาผู้มีพระคุณต่อเรา เช่น มารดาบิดา ครูบาอาจารย์ เป็นต้น
เป็นการแสดงออกถึงการยกย่องในคุณธรรมของท่าน จากใจที่
ใสสะอาดบริสุทธิ์

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสแบ่งการบูชาไว้ ๒ ประการ
ได้แก่ **อามิสบูชา** คือการบูชาด้วยวัตถุสิ่งของ มีดอกไม้ธูปเทียน
อาหาร สถานที่ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เป็นต้น และการปฏิบัติ-

การบูชาที่แท้จริง

๓๐๐

บูชา คือ การประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของท่านผู้มีคุณธรรม เพื่อขัดเกลาตนให้มีคุณธรรม ให้เป็นคนดีที่โลกต้องการเช่นเดียวกับท่าน ในการบูชาทั้งสองอย่างนี้ พระลัมมา-ลัมพุทเจ้าทรงสรรเสริญการปฏิบัติบูชาว่าดีที่สุด โดยเฉพาะการเจริญสมาธิภาวนา ขัดเกลาจิตใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ปราศจากกิเลสอาสวะทั้งหลาย

บุคคลใดก็ตาม มีโอกาสศึกษาธรรมะของพระพุทธองค์แล้วได้น้อมนำคำสั่งสอนนั้นมาประพฤติปฏิบัติด้วยความไม่ประมาท ย่อมสามารถกำจัดกิเลสอาสวะในตัวให้หมดไปได้ *ดังในสมัยที่พระพุทธองค์ทรงปลงอายุสังขาร ได้ตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ต่อแต่นี้ล่วงไปอีก ๔ เดือน เราตถาคตจะปรินิพพาน”

พวกภิกษุที่เป็นปุถุชนยังไม่ได้บรรลุคุณวิเศษอะไร ได้ฟังดังนั้น ก็ไม่อาจจะกลั้นน้ำตาไว้ได้ ต่างพากันเศร้าโศกเสียใจต่อการจะจากไปของพระพุทธองค์ ผู้เป็นบรมครูของโลก เพราะคิดว่าตนเกิดมาในยุคที่พระผู้มีพระภาคเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่

การบูชาที่แท้จริง

๓๐๑

แต่ก็ยังไม่มีความพิเศษอะไร แล้วนี่พระพุทธรองค์จะดับขันธ-
ปรินิพพานแล้ว การกำจัดทุกข์ในสังสารวัฏของพวกเขาจะ
เลื่อนกลางเต็มที คิดดั่งนั้นแล้วภิกษุทั้งหลายก็ได้แบ่งเป็นกลุ่มๆ
นั่งปรึกษากันว่า พวกเราจะทำอะไรกันดี

ขณะเดียวกัน มีพระเถระรูปหนึ่งชื่อ **ติสสะ** ท่านมีความ
คิดที่แปลกไปจากภิกษุทั้งหลาย คือ ท่านคิดว่า อีก ๔ เดือนจาก
นี้ไป บรมครูของเราจะปรินิพพานแล้ว ตัวเราเองยังเต็มไปด้วย
ด้วยราคะ โทสะ โมหะ ยังไม่บรรลุลักษณะอะไรสักอย่าง การ
มาบวชในชาตินี้คงจะเสียเปล่า อย่างกระนั้นเลย เราจะต้องตั้งใจ
ปฏิบัติธรรมให้บรรลอรหัตตผลให้ได้ ในขณะที่พระพุทธรองค์ยัง
ทรงพระชนม์อยู่นี้

เมื่อคิดเช่นนี้ ท่านจึงไม่เข้าไปร่วมปรึกษากันกับภิกษุ
ทั้งหลาย แต่หามุมสงบ ไม่พูดสนทนากับใครๆ จะพูดก็พูดเฉพาะ
เท่าที่จำเป็นเท่านั้น ท่านตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติธรรม
สำรวมกาย วาจา ใจ มีสติสัมปชัญญะในอิริยาบถทั้งสี่ตลอดเวลา
ฝ่ายภิกษุทั้งหลายได้เห็นพฤติกรรมของพระเถระ ต่างพากันไป
กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้า

พระพุทธรองค์จึงรับสั่งให้เรียกท่านมา และได้ตรัสถาม
เรื่องราวทั้งหมด เมื่อทรงรู้ความเป็นมาทั้งหมด จึงทรงประทาน

การบูชาที่แท้จริง

๓๐๒

สาธุการแก่พระตีสสเถระพร้อมกับประธานโอวาทว่า

“ภิกษุทั้งหลาย ผู้ใดมีความรักในเรตถาคต พึงถือเอา ตีสสภิกษุนี้เป็นแบบอย่างเถิด เพราะว่าชนเป็นอันมาก แม้จะ ทำการบูชาเรา ด้วยของหอมและระเบียบดอกไม้เป็นต้น ก็ยังไม่ ได้ชื่อว่าบูชาเราอย่างแท้จริง ส่วนชนทั้งหลายเหล่าใดเป็นผู้ ปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่ธรรมอย่างสม่ำเสมอ ชนทั้งหลาย เหล่านั้นแหละได้ชื่อว่าเป็นผู้บูชาตถาคตด้วยการบูชาอย่างยิ่ง”

แล้วจึงตรัสต่อไปอีกว่า “พระชินาสพตัมมรสแห่งวิเวก รสแห่งความสุข และตัมมรส คือ ปิติในพระธรรมอยู่ ย่อมเป็น ผู้หมดความกระวนกระวาย เป็นผู้ไม่มีบาป”

เมื่อจบพระธรรมเทศนา พระเถระนั้นมีดวงตาเห็นธรรม ได้เข้าถึงกายธรรมอรหัตต์ เป็นพระอรหันต์ในพระพุทธศาสนาใน ทันที

นี่เป็นแบบอย่างให้เราเห็นว่า การปฏิบัติบูชาด้วยการ เจริญสมาธิภาวนา หมั่นทำใจหยุดใจนิ่งนั้น เป็นสิ่งสำคัญสำหรับ ชีวิตของเรา ถ้าทำการบูชาได้ถูกต้อง ผลที่ได้รับก็ถูกต้องตาม พุทธประสงค์ มิฉะนั้นการบูชาที่ทำลงไปนั้นจะมีผลน้อย ผู้มี ปัญญาต้องหัดมองว่า ทำอย่างไรการบูชาของเราจึงจะได้รับผล ประมาณมิได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การบูชาด้วยอามิสไม่ได้

การบูชาที่แท้จริง

๓๐๓

รับผลมาก

การบูชาด้วยอามิสบูชาก็เป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน และต้องทำให้ดีด้วย เพราะเป็นสิ่งเกี่ยวพันในการปฏิบัติบูชา จะทำให้เราปฏิบัติบูชา ทำใจหยุดใจนิ่งได้สะดวก ไม่ต้องมากังวลกับสิ่งต่างๆ ใจของเราจะได้หยั่งลงสู่ศูนย์กลางกายได้อย่างง่ายๆ และเข้าถึงพระธรรมภายในที่สุด

*มีพระภิกษุอีกรูปหนึ่ง ที่ท่านมุ่งถึงการปฏิบัติบูชาต่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระภิกษุรูปนี้ชื่อว่า **พระธรรมมารามเถระ** แปลว่า ผู้ยินดีในการปฏิบัติธรรม เมื่อท่านรู้ว่า อีกไม่นานพระพุทธรองค์จะปรินิพพาน ก็มีความคิดว่า ตัวเราเองยังไม่บรรลुकุณวิเศษอะไรเลย อีกไม่นานพระพุทธรองค์ก็จะปรินิพพานแล้วอย่ามัวเสียเวลาเลย เราจะบูชาธรรมพระพุทธรองค์ด้วยการปฏิบัติธรรมให้บรรลอรหัตให้ได้

ท่านคิดเช่นนั้นแล้ว ก็ไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น ได้หลักธรรมออกจากหมู่อยู่รูปเดียว หมั่นตรีกะลิกถึงธรรมะที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ ปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ทำอย่างบุคคลผู้ไร้กาลเวลา ไม่ให้มีความกังวลใดๆ แทรกซึมเข้ามาในใจ

การบูชาที่แท้จริง

๓๐๔

ของท่านได้โลกทั้งโลกของท่านมีแต่การทำหยุดในหยุดอย่างเดียว
ลมหายใจของท่านเป็นไปเพื่อการหยุดนิ่งเท่านั้น

วันคืนจะผ่านล่วงไปนานแค่ไหน ท่านก็ไม่ได้เกิดความ
ย่อท้อในการประพฤติปฏิบัติธรรม นับวันกำลังใจของท่านกลับ
ยิ่งเพิ่มขึ้น ไม่ได้ลดน้อยถอยลงไปแม้แต่น้อย จนกระทั่งท่าน
สามารถทำให้หยุดใจนิ่งได้สนิท ได้เข้าถึงภายในกาย ดิ่งลงไปใน
เส้นทางสายกลางที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา ไม่ถอนถอย จนถึง
วันแห่งความสมปรารถนาที่ท่านได้เข้าถึงพระธรรมกาย เป็น
พระอรหันต์ในที่สุด

เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทราบข่าวนี้ จึงทรง
ประทานสารุการแก่ท่าน แล้วตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า

“ภิกษุทั้งหลาย ธรรมดาภิกษุผู้มีความรักในเรตถาคต
พึงเป็นเช่นกับธรรมารามเกิด เพราะว่าการบูชาด้วยระเบียบ
และของหอมทั้งหลายนั้น ไม่เชื่อว่าเป็นการบูชาตถาคตอย่าง
แท้จริง ส่วนผู้ใดประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มุ่งทำ
กิเลสอาสวะในตัวให้หมดสิ้นไป ผู้นั้นจึงจะได้ชื่อว่า เป็นผู้
ปฏิบัติบูชาตถาคตอย่างแท้จริง ภิกษุผู้มีความยินดีในธรรม
มีปกติใคร่ครวญธรรม และระลึกถึงธรรมอยู่เป็นนิตย์ ย่อม
ไม่เสื่อมจากพระสัทธรรม”

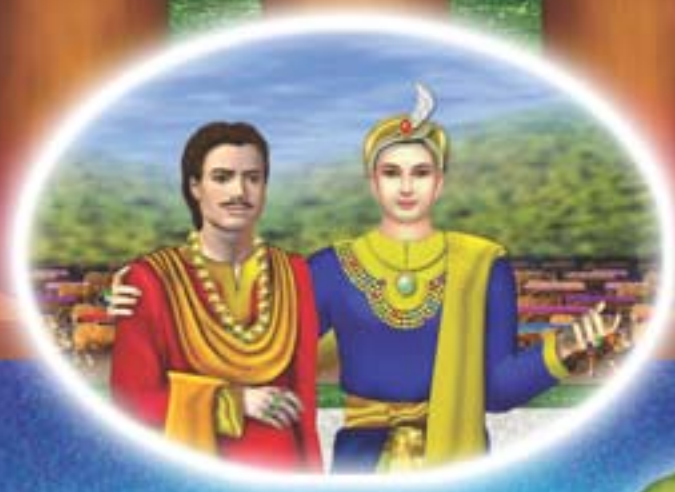
การบูชาที่แท้จริง

๓๐๕

เห็นไหมว่า การปฏิบัติบูชาถือว่าเป็นมงคลอย่างยิ่ง เพราะเป็นหนทางที่ทำให้เราเข้าถึงความบริสุทธิ์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรงสรรเสริญว่า บรรดาการบูชาทั้งหลายในโลก การปฏิบัติบูชาเท่านั้น ที่สามารถดำรงพระธรรมคำสอนของเรา ตถาคตไว้ได้ตราบนานเท่านาน อามิสบูชาเป็นเพียงแค่การบูชาแบบทั่วๆ ไป ไม่สามารถที่จะดำรงพุทธศาสนาให้ยาวนานไว้ได้

เพราะฉะนั้น การปฏิบัติบูชาโดยการฝึกฝนอบรมตน เหมือนอย่างพระตีสสเถระ และพระธรรมารามเถระ จึงเป็นการปฏิบัติบูชาที่สมควรและถูกต้อง อีกทั้งได้รับการยกย่องสรรเสริญจากผู้รู้ทั้งหลาย สิ่งนี้ยังเป็นบุญใหญ่ที่จะติดตามตัวของเราไปข้ามภพข้ามชาติ เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว ที่ใครก็มาแย่งไปจากเราไม่ได้ เมื่อทุกท่านเข้าใจดีแล้ว ให้หมั่นประพฤติปฏิบัติธรรม หมั่นทำใจหยุดทำใจนิ่งให้เข้าถึงพระธรรมกายให้ได้ แล้วพวกเราจะได้ชื่อว่า ทำการบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยการปฏิบัติบูชาอย่างแท้จริง

๑๔

ผู้ อยู่ ไก่ ลั พ ระ รั ต น ต รั ย

สัตว์บุรุษทั้งหลาย ย่อมปรากฏในที่ไกล เหมือนนุเขา
หิมพานต์ ส่วนสัตว์บุรุษ ย่อมไม่ปรากฏในสถานที่นี้ เหมือน
ลูกศรที่ถูกคนยิงไปในยามราตรี ฉะนั้น

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๐๘

คนเราทุกคนล้วนต้องการความสงบสุข และต้องการพบ
ที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริง จึงพากันแสวงหาที่พึ่ง แต่ก็ยังไม่พบ
เพราะชีวิตส่วนใหญ่ยังมัวหลงระเห็จอยู่กับโลกภายนอก แต่ผู้มี
ปัญญาจะแสวงหาเข้าไปสู่ชีวิตภายใน นั่นคือพระรัตนตรัย ซึ่ง
เป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดปราศจากมลทินคือกิเลสอาสวะทั้งหลาย
เมื่อเขาอยากรู้เรื่องราวของชีวิตก็รู้ได้หมด เช่นอยากรู้ว่าตนเกิด
มาจากไหน เกิดมาทำไม อะไรคือเป้าหมายของชีวิต

การที่คนเราจะรู้สิ่งเหล่านี้ได้นั้น ต้องเป็นผู้มีจิตที่เปี่ยม
ด้วยศรัทธาภาพสูงส่ง มีจิตที่ปราศจากนิรโทษ ปราศจากมลทินของ
ใจ มีความสะอาดบริสุทธิ์ของจิตเป็นอย่างยิ่ง คือต้องทำใจหยุด
ได้อย่างสมบูรณ์ หยุดในหยุดเข้ากลางไปเรื่อยๆ ปล่อยจิตให้
ดำเนินเข้าไป สู่เส้นทางสายกลางที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา จน
กระทั่งใจใส ใจบริสุทธิ์ ก็สามารถรู้เห็นสิ่งต่างๆ ไปตามความ
เป็นจริง

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“ทฺเฐ สนฺโต ปกาเสนติ หิมนฺโตว ปพฺพโต
อสนฺเตตฺถ น ทิสฺสนติ รตฺติชิตฺตา ยถา สรา

ลัตบุรุษทั้งหลาย ย่อมปรากฏในที่ไกล เหมือนภูเขา-
หิมพานต์ ส่วนอลัตบุรุษ ย่อมไม่ปรากฏในสถานที่นี้ เหมือน

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๐๕

ลูกศรที่ถูกคนยิงไปในยามราตรี ฉะนั้น”

ลัตบุรุษ หมายถึงบุคคลผู้ประเสริฐ ผู้มีตนอันฝึกดีแล้ว สามารถที่จะเป็นที่พึ่งให้แก่ตนเองและผู้อื่นได้ พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าของพวกเรานับว่าเป็นลัตบุรุษอย่างแท้จริง ทรงฝึกฝนตนเองจนกระทั่งได้บรรลुพระสัพพัญญุตญาณ เป็นบรมครูและเป็นที่พึ่งให้สรรพสัตว์ทั้งหลายได้ ถึงแม้พระพุทเธองค์จะเสด็จดับขันธปรินิพพานไปนานแล้วก็ตาม แต่ถ้าเราฝึกใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอ หมั่นทำใจหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกาย มีพระพุทเธเจ้าเป็นอารมณ์ตลอดเวลา จนกระทั่งได้เข้าถึงพระรัตนตรัยในตัวเมื่อนั้น เราจะมีที่พึ่งที่ระลึก ชีวิตก็จะมีแต่ความสุข แล้วโลกก็จะเข้าถึงสันติสุขอย่างแท้จริง

*ในสมัยพุทธกาล ณ เมืองอุคคะ มีเศรษฐีท่านหนึ่ง ชื่อว่า **อุคคะ** เป็นเพื่อนสนิทของ **ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี** ตั้งแต่สมัยที่ยังเรียนหนังสือด้วยกัน วันหนึ่งท่านทั้งสองได้ตกลงกันว่า ภายภาคหน้า เมื่อเราทั้งสองเจริญวัยมีครอบครัว และมีบุตรธิดาแล้ว หากผู้ใดขอลูกสาวเพื่อลูกชายตน ผู้นั้นก็ต้องให้ลูกสาวเมื่อทั้งสองเรียนจบแล้ว ต่างก็แยกย้ายกันไปครองตำแหน่งเศรษฐีอยู่ในเมืองของตน

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๐

ต่อมาอุคคเศรษฐี เดินทางไปยังเมืองสาวัตถีด้วยเกวียน ๕๐๐ เล่ม เพื่อทำการค้าขาย เมื่อนาถบิณฑิกเศรษฐีรู้ข่าว การมาของสหาย จึงเรียก **นางจุฬสฤทธา** ผู้เป็นธิดาของตนมา พลาถลั่งว่า

“ลูกเอ๋ย บิดาของเจ้าชื่ออุคคเศรษฐี ได้เดินทางมายัง เมืองของเราแล้ว กิจที่สมควรทำแก่เขา พ่อขอมอบให้เป็นหน้าที่ ของลูกก็แล้วกัน”

นางรับคำแล้ว ได้จัดโภชนะรสเลิศด้วยมือของตนเอง ทั้งยังได้ตระเตรียมสิ่งของต่างๆ ไว้ต้อนรับ มีพวงดอกไม้ ของหอม และเครื่องลูบไล้ เป็นต้น ขณะที่ท่านเศรษฐีกำลังบริโภค นางก็ จัดแจงน้ำสำหรับอาบไว้คอย เมื่อท่านเศรษฐีไปอาบน้ำ นางก็ทำ ภารกิจทุกอย่างจนสำเร็จเรียบร้อยไม่มีที่ติ

อุคคเศรษฐีได้เห็นกิริยามารยาท และการเอาใจใส่ใน หน้าที่การงานของนางแล้ว เกิดความพอใจยิ่งนัก จึงได้ นั่งสนทนากับท่านนาถบิณฑิกเศรษฐีผู้เป็นสหาย บรรดาถึง ความหลังครั้งยังเป็นหนุ่ม และกตिकाที่โต้ตกลงกันไว้ โดยลู่ขอ นางจุฬสฤทธาให้เป็นภรรยาของบุตรชายตน โดยปกติแล้วอุคค- เศรษฐีเป็นมิจฉาทิฎฐิมีความเห็นผิด ไม่เลื่อมใสในพระพุทธ- ศาสนาเหมือนอย่างท่านนาถบิณฑิกเศรษฐี

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๑

ดังนั้น ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีจึงนำเรื่องนี้เข้าไปกราบทูลพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธองค์ทรงเห็นอุปนิสัยแห่งการบรรลุนิพพานของอุคคเศรษฐี จึงทรงอนุญาต ในที่สุดท่านเศรษฐีได้จัดงานแต่งงานวิวาห์ที่ธัญชัยเศรษฐีจัดให้นางวิสาขาผู้เป็นธิดา

ในวันที่ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีจะส่งลูกสาวไปนั้น ได้ถวายทานแด่พระภิกษุสงฆ์โดยมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุข และส่งธิดาไปพร้อมด้วยสักการะอันยิ่งใหญ่ มหาชนพร้อมกับตระกูลของสามีในเมืองอุคคนครพากันต้อนรับนาง เมื่อนางจุฬาสุกัถาไปถึง ก็ได้แสดงตนแก่ชาวนครเหมือนนางวิสาขาทาสีริสมบัติของตนให้ปรากฏต่อสายตาชาวเมือง โดยยืนอยู่บนรถพร้อมเครื่องประดับที่วิจิตรสวยงามประมาณค่ามิได้ นางได้รับเครื่องบรรณาการที่ชาวนครส่งมาให้ และทำการตอบแทนชาวนครทั้งหลายด้วยการส่งวัตถุสิ่งของตามสมควร

ในวันอันเป็นมงคลครั้งหนึ่ง อุคคเศรษฐีได้ทำสักการะแก่พวกชีเปลือย และบอกให้นางจุฬาสุกัถามาไหว้ชีเปลือยเหล่านั้น นางจุฬาสุกัถาเห็นแล้วไม่อาจมองดูได้ และไม่ปรารถนาจะเข้าไปหา แม้เศรษฐีจะส่งคนไปตามหลายครั้ง แต่ถูกนางปฏิเสธกลับมาทุกครั้ง จนกระทั่งเศรษฐีโกรธ จึงพูดขึ้นว่า

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๒

“พวกเจ้าจงโล่นางไปให้พ้น”

นางจุฬสุภททาคิดว่าไม่มีเหตุผลเลยที่พ่อสามีจะทำอย่างนี้
จึงให้คนเรียกกุฎุมพี ๘ คน มาตัดสิน

กุฎุมพีรู้ว่านางไม่มีความผิดจึงบอกให้เศรษฐียอมความเสีย
เมื่อเป็นเช่นนั้น เศรษฐีก็พูดกับภรรยาว่า ลูกสะใภ้คนนี้ไม่ยอม
ไหว้สมณะของเรา ด้วยเข้าใจว่า ท่านเหล่านี้ไม่มีความละอาย
แต่ภรรยาของเศรษฐีกลับคิดว่า พวกสมณะของลูกสะใภ้นี้เป็น
เช่นไรหนอ นางถึงสรรเสริญคุณของสมณะของตนเหลือเกิน
จึงให้คนเรียกนางมา พลาถามถึงลักษณะ สีลาจารวัตรของ
สมณะที่นางเคารพนับถือว่าเป็นอย่างไร

เมื่อนางจุฬสุภททาจะประกาศคุณของพระพุทธเจ้า
พระธรรมและพระสงฆ์ จึงกล่าวว่า

“พระสมณะของดิฉันนั้น ท่านเป็นผู้มีอินทรีย์สงบ มีใจ
สงบ ท่านเดินยืนเรียบร้อย มีจักขุทอดลงต่ำ พุดพ้อประมาณ
กายกรรมของท่านสะอาด วจีกรรมไม่มัวหมอง มโนกรรม
หมดจดดี

ท่านไม่มีมลทิน คือ อุปกิเลสทั้งหลาย มีรัศมีดุจแก้ว-
มุกดา บริสุทธิ์ทั้งภายในและภายนอก เต็มเปี่ยมแล้วด้วย
คุณธรรม ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ แม้โลกจะฟูขึ้นเพราะ

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๓

ลาม ยศ สรรเสริญ สุข หรือจะฟูบลงเพราะเลื่อมลาม เลื่อมยศ ถูกนิทา หรือมีความทุกข์เข้าครอบงำ ท่านก็เป็นผู้มีใจปกติสม่ำเสมอ ไม่หวั่นไหวในโลกธรรมเหล่านั้นเลย สมณะของดิฉันเป็นอย่างนี้”

เมื่อนางจุฬาสัทธาทกล่าวสรรเสริญคุณของพระรัตนตรัยให้ฟังโดยย่อแล้ว แม่สามีก็พูดกับนางว่า

“ถ้าอย่างนั้น เธอจะเชิญท่านเหล่านั้นมาให้ฉันเห็นได้หรือไม่”

นางจึงตอบว่า “ได้ค่ะคุณแม่”

แล้วจึงจัดเตรียมมหาทานอย่างยิ่งใหญ่ เพื่อถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ มีพระพุทธรเจ้าเป็นประมุข เสร็จแล้วได้ยืนอยู่บนปราสาทชั้นบน หันหน้าไปทางวัดพระเชตุวัน ระลึกถึงพระพุทธรุคณ ทำการสักการะด้วยของหอมดอกไม้และรูปเทียนด้วยความเคารพพร้อมกันนั้นก็ได้ทูลอาราธนาว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ หม่อมฉันขอกราบนิมนต์ พระองค์พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์ เพื่อฉันภัตตาหารเช้าในวันรุ่งขึ้น ด้วยสัญญาของหม่อมฉันนี้ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบเถิดว่า พระองค์เป็นผู้อันหม่อมฉันนิมนต์ไว้แล้ว”

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๔

หลังจากนั้น นางได้ไปรดอกมะลิ ๔ กำ ขึ้นไปในอากาศ ดอกไม้เหล่านั้นได้ลอยไปรวมตัวกันเป็นพदानตาข่ายกลางอากาศเบื้องบนพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้กำลังแสดงธรรมในท่ามกลางบริษัททั้งสิ้น

เมื่อจบพระธรรมเทศนา อนาถบิณฑิกเศรษฐีซึ่งมาฟังธรรมด้วย ได้ทูลนิมนต์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อฉันภัตตาหารในวันรุ่งขึ้น แต่พระพุทธรองค์ตรัสบอกว่า

“ได้รับนิมนต์จากนางจุฬาสัทธาแล้ว”

เศรษฐีทูลถามว่า “นางจุฬาสัทธาอยู่ไกลตั้ง ๑๒๐ โยชน์ นางจะมานิมนต์พระองค์ได้อย่างไร”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนคฤหบดี สัตบุรุษทั้งหลาย แม้อยู่ในที่ไกล ย่อมปรากฏอยู่ในที่ใกล้ เหมือนยืนอยู่เฉพาะเบื้องหน้า”

แล้วได้ตรัสพระคาถาว่า “สัตบุรุษทั้งหลาย ย่อมปรากฏในที่ไกล เหมือนภูเขาทิมพานต์ ส่วนอสัตบุรุษย่อมไม่ปรากฏในที่นี้ เหมือนลูกศรที่ถูกยิงไปในยามราตรี ฉะนั้น”

วันรุ่งขึ้น พระพุทธรองค์พร้อมด้วยพระชินาสพได้เสด็จไปฉันภัตตาหารตามที่นางจุฬาสัทธานิมนต์ ยังความปลาบปลื้มปีติยินดีและความเลื่อมใสแก่ครอบครัวของอุคคเศรษฐีเป็นอย่างมาก

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

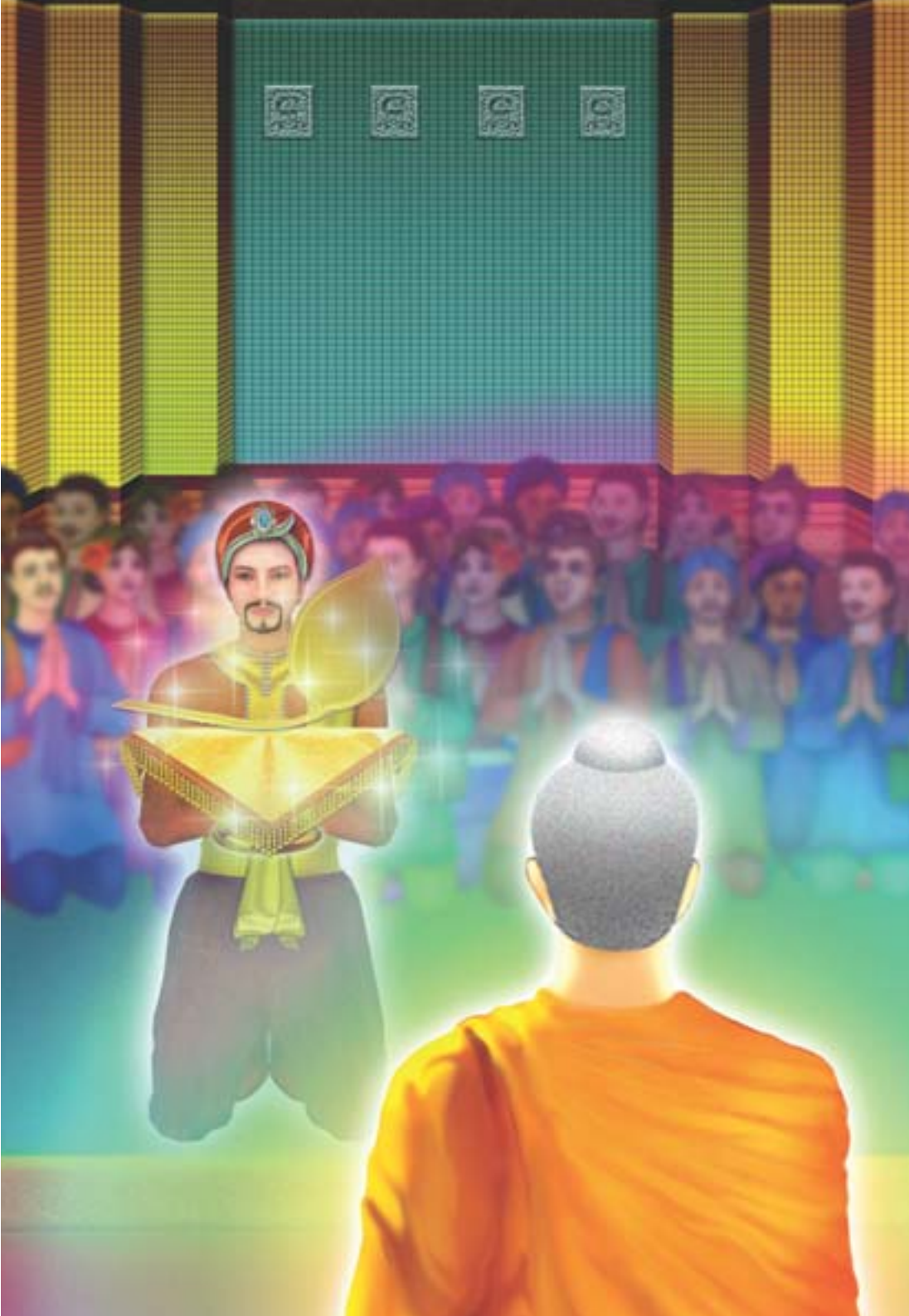
๓๑๕

ในที่สุดทุกคนก็ได้บรรลุธรรมากิสมัย

เห็นไหมว่า บุคคลผู้ที่มีจิตใจใสสะอาดบริสุทธิ์ มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอารมณ์เสมอ แม้กายจะอยู่ห่างไกลเพียงไหนก็ตาม แต่ใจนั้นอยู่ใกล้ท่านเสมอ ความห่างไกลของระยะทางไม่เป็นอุปสรรคที่ใจของเราจะไปพบท่านได้

ดังนั้น ขอให้ทุกท่านหมั่นตรีกะลิกนิกถึงพระรัตนตรัยที่ศูนย์กลางกายอย่างสม่ำเสมอ อย่าให้ใจคลาดเคลื่อนจากศูนย์กลางกายออกไปภายนอก เพราะจะเป็นเหตุให้เราห่างไกลจากพระรัตนตรัย เมื่อใจเราจดจ่ออยู่กับพระรัตนตรัยมากเพียงไร ความดีงามรวมทั้งสิริมงคลทั้งหลายก็จะหลั่งไหลมาหาเรามากเพียงนั้น ซึ่งจะทำให้ชีวิตของเราและครอบครัวรวมไปถึงคนที่ใกล้ชิด พลอยได้รับความสุขไปด้วย ขอให้ทุกท่านหมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งอยู่เป็นนิตย์ รักษาใจให้ผ่องใส นึกถึงพระรัตนตรัยอยู่เสมอ ในไม่ช้าเราจะสมปรารถนาและจะได้อยู่ใกล้ชิดกับพระรัตนตรัยอย่างแท้จริง

๑๕

โอกาสดีที่พบเนื้อหาบุญ

ด้วยการถวายพัชนี และด้วยการตั้งจิตไว้ชอบ ผู้นี้จัก
ไม่ไปสุวินิบาตตลอดแสนกัป ใน ๖๐,๐๐๐ กัป จะได้เป็น
พระเจ้าจักรพรรดิ ๑๖ ครั้ง ทรงเป็นผู้มีพละมาก พระนามว่า
พิชชมานะ คุณวิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภिता ๔ วิโมกข์ ๘
และอภิญา ๖ เราทำให้แจ้งชัดแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้า
เราได้ทำเสร็จแล้ว

โอกาสที่พบเนื้อนาบุญ

๓๑๘

ชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ล้วนมีพื้นฐานของชีวิตที่เหมือนกัน เพราะต่างก็เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันหมดทั้งสิ้น ตั้งแต่วันแรกเกิดจนกระทั่งหลับตาลาโลก ทุกๆ ชีวิตล้วนมีความทุกข์เป็นพื้นฐาน เหมือนกับโลกนี้ที่มีความมืดเป็นพื้นฐาน แต่ที่เราเห็นแสงสว่างได้เพราะมีแสงสว่างจากดวงจันทร์ ดวงดาวและดวงอาทิตย์ หรือแสงไฟที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมา

ในความเป็นจริงของชีวิต โลกภายในของเราก็มียแสงแห่งธรรม ที่เป็นความสว่างอยู่กลางกาย เป็นแสงที่สว่างกว่า พระอาทิตย์ยามเที่ยงวัน ความสว่างด้วยแสงธรรมนี้ จะทำให้ชีวิตของเราหลุดพ้นจากความทุกข์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิตได้ กระทั่งได้พบกับความสุขที่แท้จริง เมื่อเราทราบกันอย่างนี้ก็ให้ตระหนักถึงคุณค่าของการปฏิบัติธรรมกัน

มีวาระแห่งภาสิตที่ปรากฏอยู่ใน วิรูปนทายกเถราปทาน ว่า

“ด้วยการถวายพัดนี้ และด้วยการตั้งจิตไว้อบ ผู้นี้จักไม่ไปสู่วิบัติตลอดแสนกัป ใน ๖๐,๐๐๐ กัป จะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๑๖ ครั้ง ทรงเป็นผู้มีพละมาก พระนามว่า พิชชมานะ คุณวิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภिता ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญา ๖ เราทำให้แจ้งชัดแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้า เราได้ทำเสร็จแล้ว”

โอกาสที่พบเพื่อนานบุญ

๓๑๕

นี่เป็นพุทธพยากรณ์ที่พระปทุมุตตรสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้แก่อุบาลสกท่านหนึ่ง เมื่อท่านได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์แล้ว ได้ย้อนอดีตระลึกชาติไปดูว่า มีอะไรอยู่เบื้องหลังความสำเร็จ ในที่สุดก็พบว่า เคยสร้างบุญพิเศษไว้กับเพื่อนานบุญ คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงเปล่งวาจาอันเป็นมหาปิตติออกมา ฉะนั้นการที่เรามีบุญได้เกิดเป็นพุทธศาสนิกชนนี้ นับเป็นความโชคตัวอย่างมหาศาล เพราะทำให้เรามีโอกาสสั่งสมบุญในบุญเขตอันเยี่ยม เช่นเดียวกับนักสร้างบารมีในกาลก่อน

บุญหลายๆ อย่างที่เรามักจะปรารถนาเหตุทำกันนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างถาวรวัตถุให้เป็นพุทธสถาน ล้วนสืบเนื่องมาจากปรารถนาที่จะบูชาพระรัตนตรัยด้วยอาภรณ์ที่คิดว่าดีที่สุด ประณีตที่สุด ตั้งใจทำอย่างดี ด้วยใจที่เปี่ยมด้วยศรัทธา สิ่งบูชาบางครั้งอาจจะดูไม่สำคัญในสายตาของชาวโลกทั้งหลาย แต่เมื่อทำถูกเพื่อนานบุญ กอปรกับใจที่มุ่งประโยชน์ใหญ่ มีความปีติเลื่อมใส ก็เป็นทางมาแห่งมหานิสงส์อันไม่มีประมาณ เป็นบุญใหญ่ติดตามตัวไปข้ามภพข้ามชาติ เหมือนกับชีวิตจริงที่พระเถระเจ้ารูปนี้ได้ประสบพบกับตัวของท่านเอง

*ในอดีตชาติ พระเถระได้บำเพ็ญบุญกุศลไว้ในศาสนา

โอกาสที่พบเพื่อนาบุญ

๓๒๐

ของพระชินเจ้า ผู้ประเสริฐพระองค์ก่อนๆ ท่านสั่งสมบุญตามแต่ วาระโอกาสจะอำนวย ได้ให้ท่าน รักษาศีล เจริญภาวนา สั่งสม บุญอันเป็นอุปนิสัยที่จะทำให้เข้าถึงธรรมได้ ในแต่ละภพแต่ละชาติท่านก็สร้างบุญได้ไม่เท่ากัน แต่ก็เพียรพยายามสั่งสม อุปนิสัยที่ทำให้ใกล้พระนิพพานมาตลอด บางชาติบุญส่งผลได้ เต็มที่ก็ไปบังเกิดในตระกูลที่ดี แต่บางชาติที่บุญในตัวพระองค์ ชีวิตก็ตกต่ำ บางชาติก็พลัดตกลงไปในอบายภูมิ มีชีวิตที่ทุกข์ทรมาน มีทุกข์มีสุขสลับกันไปอย่างนี้หลายภพหลายชาติ

จนกระทั่งมาถึงในสมัยของพระปทุมุตตรพุทธเจ้า บุญเก่าตามมาทัน ส่งผลให้มาบังเกิดในยุคที่พระสัทธิธรรมเจริญรุ่งเรืองมาก เหล่าเทวาททั้งหลายที่มีดวงบุญเต็มเปี่ยมต่างลงมาเกิดกันจำนวนมาก เพราะรู้ว่าเป็นยุคที่สันติสุขจะบังเกิดขึ้นในโลก ด้วยอำนาจแห่งพระสัทธิธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเอระรูปนี้ก็เช่นกัน ท่านได้มาบังเกิดในตระกูลหนึ่ง เป็นที่เคารพเกรงอกเกรงใจของพองชนทั้งหลาย ท่านเติบโตขึ้นมาท่ามกลางความอบอุ่นของครอบครัว และเหล่าญาติมิตรบริวารที่มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี

ในสมัยที่เป็นเด็ก ท่านชุกชนไปตามประสา แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าแปลกว่า ผู้มีบุญบารมีเต็มเปี่ยมนี้ แม้จะเป็นเพียงเด็กทารกก็ตาม บุญในตัวจะคอยดักเตือน ไม่ให้ไปทำผิดพลาด จะ

โอกาสที่พบเพื่อนบุญ

๓๒๑

สอนตนเองได้ ตักเตือนตนได้ตลอดเวลา เมื่อถึงวัยอันสมควร
มารดาบิดาก็มอบสมบัติให้สืบทอด ในสมัยนั้น ท่านมีหน้าที่การงาน
ที่จะต้องรับผิดชอบ ทำงานไปตามหน้าที่ของตน

ด้วยบุญเก่าในตัวของท่าน ทำให้ท่านมีโอกาสดำฟัง
พระธรรมเทศนาจากพระบรมศาสดา มีความเข้าใจในเรื่องความ
เป็นจริงของชีวิตว่า ชีวิตนี้มีสภาพไม่เที่ยง เต็มไปด้วยทุกข์
และไม่ใช่ว่าตนที่แท้จริงที่จะพึงพึงได้ ท่านได้เห็นไปตามความ
เป็นจริงตามพระดำรัสของพระบรมศาสดา

ท่านก็คิดว่า การที่เราจะใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ โดยไม่ได้
สร้างบารมีให้เกิดประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น นับเป็นข้อผิดพลาด
อย่างใหญ่หลวง เราควรที่จะเอาบุญอย่างเต็มที่ และคิดต่อไปอีกว่า
บุญทั้งหลายที่เป็นเบื้องต้น คือ ทาน ศีล ภavana เป็นสิ่งที่เราทำ
ไม่ขาดอยู่แล้ว แต่เราจะสร้างบุญพิเศษอะไรดี เพื่อถวายเป็น
พุทธบูชาแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นเพื่อนบุญอันเลิศ
นึกไปก็มองไปเห็นแสงแดดที่แผดเผาอยู่ในเวลานั้น ทำให้คิดว่า
เราควรที่จะสร้างพัดถวายพระพุทธรองค์ไว้พัดบรรเทาความร้อน

เมื่อตกลงใจอย่างนี้ ท่านรีบจัดทำพัดทันที อยากให้
สังเกตตรงนี้ให้ดีว่า สำหรับนักสร้างบารมีนั้น เมื่อตัดสินใจจะ
สร้างบุญใหญ่ ท่านเหล่านั้นจะคิดแสวงหาบุญเอาเอง และตั้งใจ
ทำสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อบูชาบุคคลผู้เลิศที่สุด เหมือนกุลบุตรท่านนี้

โอกาสที่พบเพื่อนบุญ

๓๒๒

ได้สร้างพัดขึ้น แต่วัสดุที่ใช้ ไม่ใช่วัสดุธรรมดา เอาของที่มีค่าที่สุด ในสมัยนั้นมาทำ ได้แก่ ทอง เงิน แก้วมุกดา และแก้วมณี ทำอย่างละเอียดประณีตสวยงามมาก เมื่อเสร็จบริบูรณ์แล้ว ก็ได้น้อมเข้าไปถวายแด่พระปทุมุตตรพุทธเจ้า พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับพัดอันวิจิตรของอุบาสก ทอดพระเนตรเห็นกุศลเจตนาและมหาสมบัติใหญ่ที่จะบังเกิดขึ้นกับอุบาสกจึงตรัสพยากรณ์ว่า

“ด้วยอานุภาพที่กุลบุตรผู้มีศรัทธาได้สร้างพัดวิชัยอันวิจิตร น้อมถวายเราตถาคตเป็นพุทธบูชา นี้ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป ตลอดแสนกัป กุลบุตรนี้จักไม่ไปสู่อบาย”

เมื่อได้ฟังดังนั้น ท่านยังบังเกิดมหาปีติอันไม่มีประมาณ และระลึกถึงบุญนี้ทุกลมหายใจเข้าออก แม้จะมีภารกิจการทำงานที่จะต้องทำก็ไม่เคยลืมภาพของการถวายมหาทานบารมีในครั้งนั้น ทำให้ดวงบุญในตัวใหญ่โตขึ้นเรื่อยๆ

ครั้งละจากโลกนี้ไป ท่านได้เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ท่องเที่ยวอยู่ในเทวโลกและมนุษย์โลก เสวยสมบัติในสองภूमินี้อย่างยาวนาน สมดังพุทธพยากรณ์ทุกประการ จนมาถึงในสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา เมื่อพระพุทธรองค์เสด็จอุบัติขึ้นแล้ว ท่านได้มาบังเกิดในเรือนมีตระกูลแห่งหนึ่ง มีมหาสมบัติที่เป็นโลกียทรัพย์เพียบพร้อมบริบูรณ์ และเป็นผู้ที่มีศรัทธาในพระพุทธร-

โอกาสที่พบเพื่อนานบุญ

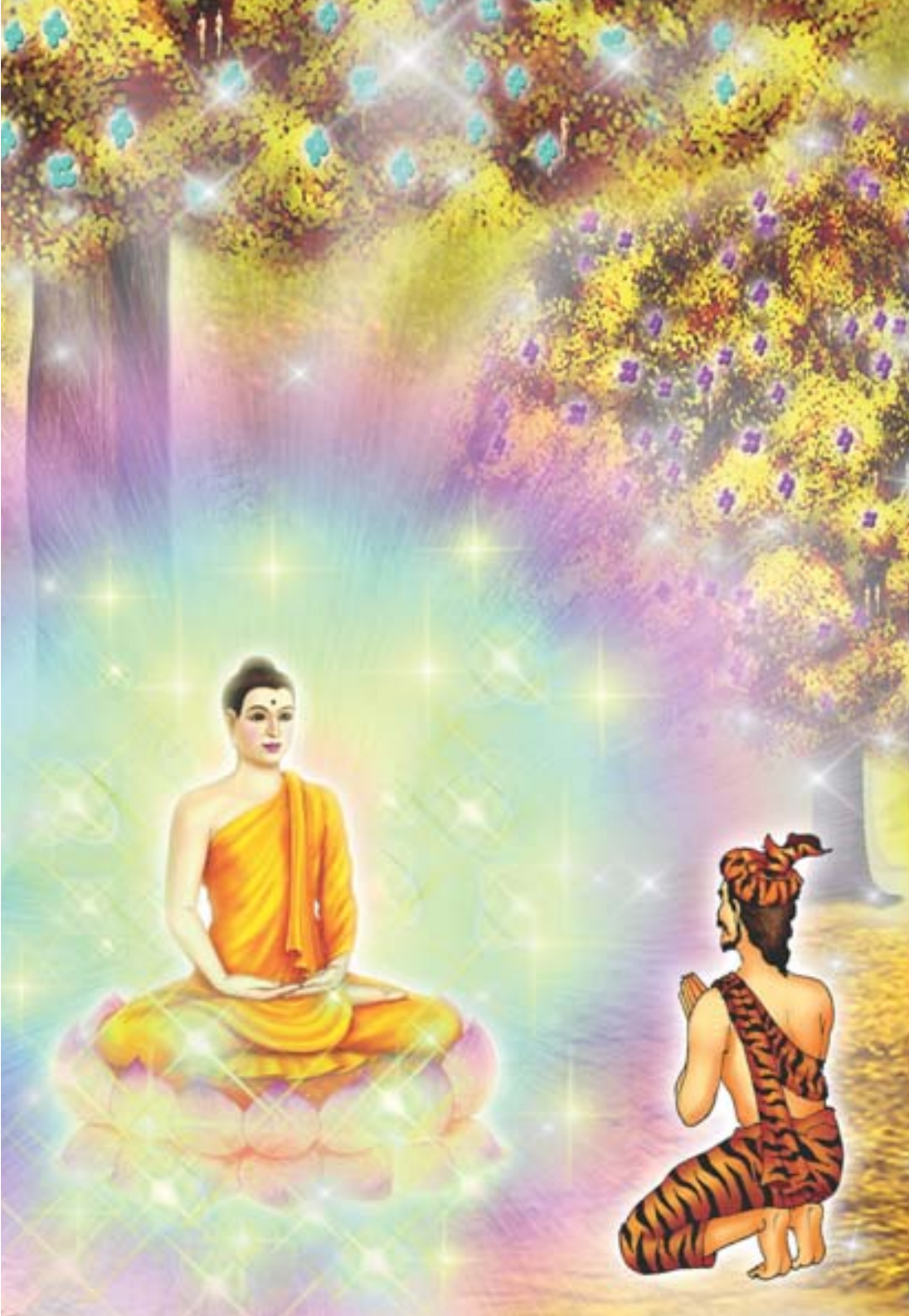
๓๒๓

ศาสนา แต่ท่านก็ไม่ได้ติดในสมบัติเหล่านั้น กลับใช้สมบัติเหล่านั้นสร้างบารมี นำออกบิณฑบาตทาน สร้างบุญอย่างเต็มที่ บุญเก่าในตัวก็คอยตกเตือน ทำให้เห็นโทษในการอยู่ครองเรือน และมองเห็นอานิสงส์ของการออกบวช ในที่สุด ท่านตัดสินใจออกบวช สละความสุขสบายทางโลก เข้าสู่ร่มผ้ากาสาวพัสตร์

เมื่อบวชแล้ว ท่านตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม กระทั่งบุญในตัวเต็มเปี่ยม ก็ได้บรรลุพระอรหัตตผล ครั้นบรรลุธรรมแล้ว ท่านได้ย้อนดูอดีต เห็นการสร้างบารมีของตน ก็บังเกิดความปิติว่า อานิสงส์ของการบูชาบุคคลที่ควรบูชา มีอานิสงส์ไม่มีประมาณจริงๆ ทำให้ได้บรรลุโลกุตตรสมบัติอันยอดเยี่ยม

เราจะเห็นว่า ผู้ที่มีโอกาสได้พบเจอเพื่อนานบุญ นับเป็นความโชคดีอย่างมหาศาล แม้เราจะเดินไปพบมหาสมบัติกองโตเท่าภูเขา ยังไม่มีคุณค่าเท่ากับพบเพื่อนานบุญที่ดีเลิศ เพราะหากเราได้ทำบุญถูกเพื่อนานบุญนั้นเท่ากับว่าเราได้สมบัติใหญ่ทั้งหมดทั้งที่เป็นโลกุตตรสมบัติและโลกียสมบัติไปนับภพนับชาติไม่ถ้วน กระทั่งได้บรรลุนิพพานสมบัติ

ดังนั้น ทุกท่านต้องหาโอกาสทำบุญใหญ่กับเพื่อนานบุญ ชีวิตของเราก็ได้เข้าถึงบรมสุขที่แท้จริง สมบูรณ์ทั้งโลกียสมบัติและโลกุตตรสมบัติ トラบกระทั่งวันถึงที่สุดแห่งธรรมกันทุกคน

๓๖

อานิสงส์

ข อ ง ก า ร ส ร ร เ ส ร ี ญ

พุ ท ธ คุ ณ

ผู้ใดได้ถวายอัญชลีนี้ และชมเชยพระพุทธเจ้าผู้
ประเสริฐสุด ผู้นั้นจักได้เสวยเทวราชสมบัติตลอด ๓๐,๐๐๐ กัป
ในแสนกัป พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า อังคีรส ผู้มีกิเลส
ดั่งหลังคาเปิด จักเสด็จอุบัติในภพนั้น ผู้นั้นจักเป็นโอรสผู้รับ
มรดกในธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น อันธรรม
เนรมิตแล้ว จักเป็นพระอรหันต์มีชื่อว่า สตรังสี

อานิสงส์ของการสรรเสริญพุทธคุณ

๓๒๖

เป้าหมายสูงสุดของชีวิต คือ การทำกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป ด้วยการกลั่นใจให้ใสบริสุทธิ์ จนกระทั่งหลุดพ้นจากมลทินทั้งหลายเข้าสู่อายตนิพพาน อายตนิพพานนั้นเป็นที่ๆ เต็มเปี่ยมด้วยอมตสุข เป็นสุขล้วนๆ ไม่มีความทุกข์เจือปนเลย ใครก็ตามที่เข้าถึงพระนิพพานแล้ว ได้ชื่อว่า เข้าถึงแหล่งแห่งบรมสุขอันยั่งยืน

ดังนั้น การทำพระนิพพานให้แจ้งจึงเป็นจุดหมายที่แท้จริงภพภูมิอื่นๆ นั้น ไม่ว่าจะเป็นสวรรค์ทั้งหกชั้น รูปพรหมและอรุพพรหม ล้วนตกอยู่ในกฎของไตรลักษณ์ทั้งสิ้น ไม่เที่ยงแท้ยั่งยืน แต่พระนิพพานอยู่นอกเหนือกฎของไตรลักษณ์ เราจึงจำเป็นต้องตระหนักในการทำพระนิพพานให้แจ้ง ด้วยการปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนา

มีวาระแห่งภาชิตที่ปรากฏอยู่ใน สตรังลียเถราปทาน ความว่า

“ผู้ใดได้ถวายอัญชลีนี้ และชมเชยพระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐสุด ผู้นั้นจักได้ส่วยเทวราชสมบัติตลอด ๓๐,๐๐๐ กัปในแสนกัป พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า อังคิรส ผู้มีกิเลสดังหลังคาเปิด จักเสด็จอุบัติในภพนั้น ผู้นั้นจักเป็นโอรสผู้รับมรดกในธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น อัน

อานิสงส์ของการสรรเสริญพุทธคุณ

๓๒๓

ธรรมเนรมิตแล้ว จักเป็นพระอรหันต์มีชื่อว่า สตรังสี”

ถ้อยคำที่นำมากล่าวนี้เป็นพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ ครั้งที่พระพุทธองค์ตรัสพยากรณ์ผู้มีบุญท่านหนึ่ง ซึ่งเป็นพระดำรัสที่ยืนยันได้อย่างชัดเจนว่า การทำความดีถูกเนื่อนาบุญ จะต้องบังเกิดผลที่ดียิ่งอย่างแน่นอน พระอริยเจ้าทั้งหลายในกาลก่อน ท่านเองได้ประสบความสำเร็จในชีวิต ได้เข้าถึงความสุขที่แท้จริง เพราะมีบุญอยู่เบื้องหลังทุกๆ พระองค์เคยสร้างบุญพิเศษกับเนื่อนาบุญ คือพระลัมมาลัมพุทเจ้ามาแล้วทั้งนั้น การที่เราเกิดเป็นชาวพุทธนับเป็นความโชคดีอย่างมหาศาลเพราะได้มีโอกาสสั่งสมบุญในบุญเขตอันเยี่ยม

บุญทุกๆ บุญที่ทำผ่านมาในชีวิตของเราเมื่ออยู่มากมาย แต่บุญที่คนมักจะคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีคือ การสวดมนต์ไหว้พระ ซึ่งกล่าวได้ว่า เป็นกิจวัตรอย่างหนึ่งของชาวไทย ทุกๆ หลังคาเรือนแทบจะไม่เคยขาดการสวดมนต์ไหว้พระ ชาวพุทธมักจะทำกันอย่างสม่ำเสมอ การสวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระรัตนตรัย เป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เพราะไม่ต้องเตรียมอุปกรณ์อะไร เพียงแต่เตรียมใจให้สะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส และยิ่งถ้าทำถูกเนื่อนาบุญแล้ว มหานิสงส์ที่ไม่มีประมาณก็จะบังเกิดขึ้น เป็นบุญใหญ่ติดตัวไปข้ามภพข้ามชาติ

อานิสงส์ของการสรรเสริญพุทธคุณ

๓๒๘

*ตั้งเรื่องของ **พระสตรังสีเถระ** เมื่อครั้งที่ท่านยังสร้างบารมีอยู่นั้น ได้มีโอกาสบำเพ็ญบุญกุศลกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ ตามวาระโอกาสจะอำนวย แต่ก็ยังไม่มีบุญพิเศษที่ควรค่าแก่การจดจำ จนกระทั่งในสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ พระเถระได้บังเกิดในตระกูลพราหมณ์ที่มีชื่อเสียง ยุคนั้นนับว่าเป็นยุคแห่งความดั่งามกั้วได้ เพราะผู้มีบุญลงมาเกิดสร้างบารมีกันอย่างมากมาย

ท่านใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความรักของเหล่าวงศ์ญาติญาติ จนกระทั่งเติบโตขึ้นก็ได้รับการศึกษาอย่างดี โดยส่วนตัวแล้วท่านเป็นคนที่มีปัญญาดีมาก เป็นคนเฉลียวฉลาด สามารถศึกษาวิชาความรู้ของตระกูลพราหมณ์จนหมดสิ้น จนเป็นผู้ชำนาญการในวิชาพยากรณ์ และยังสามารถดูลักษณะของมนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลายได้ด้วย อีกทั้งยังแตกฉานในไตรเพท เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ในช่วงนั้นบุญเก่าในตัวได้แตกเตือน ทำให้มองเห็นโทษภัยของการอยู่ครองเรือนว่า ชีวิตการครองเรือนนี้เป็นทุกข์ ปุ่ยาตาทวดของเราต่างใช้ชีวิตอย่างนี้ ไม่เห็นมีใครพยายามที่จะออกจากวังวนแห่งความทุกข์ไปได้เลย ท่านจึงคิดที่

อานิสงส์ของการสรรเสริญพุทธคุณ

๓๒๕

จะออกบวช เพื่อแสวงหาความสุขสงบที่แท้จริง

ครั้นคิดได้เช่นนี้ จึงตัดสินใจสละความสุขสบายในทางโลก เข้าสู่ป่าบวชเป็นฤๅษี อาศัยอยู่ในหิมวันตประเทศ และตั้งใจบำเพ็ญเพียรอยู่ที่อาศรมของตนมายาวนาน โดยไม่รับรู้เรื่องราวของชาวโลกเลย จนกระทั่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ปทุมมุตตระ เสด็จอุบัติตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ทรงประกาศพระสัทธรรมไปทั่วภาคพื้นชมพูทวีป วันหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าปรารภณาที่จะแสวงหาความวิเวก จึงเสด็จหลีกเร้นออกจากที่ชุมนุม เสด็จขึ้นสู่ภูเขาสูงลูกหนึ่ง ประทับนั่งขัดสมาธิ คู้บัลลังก์ มีฉัพพรรณรังสีออกจากพระวรกาย แลดูสว่างไสวดุจกองไฟที่ลุกโพลง

ท่านฤๅษีมองเห็นฉัพพรรณรังสีที่สว่างไสวออกมาจากพระวรกายพระผู้มีพระภาคเจ้าซึ่งประทับนั่งอยู่ในที่ไม่ไกลจากอาศรมของตน ท่านได้ใช้วิชาที่ร่ำเรียนมา ตรวจสอบตราดูก็รู้ว่ามหาบุรุษผู้นี้ เป็นผู้มีบุญบารมีมาก หากอยู่ครองเรือนจะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ถ้าออกบวชก็จะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็นเลิศในภพสาม วันนี้นับเป็นบุญลาภของเราจริงหนอ ที่ได้เห็นพระผู้ประเสริฐอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

ก็เกิดปีติโสมนัส ประคองอัญชลีกล่าวชมเชยสรรเสริญ

อานิสงส์ของการสรรเสริญพุทธคุณ

๓๓๐

คุณของพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า

“พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้อุดมบุรุษนี้ เป็นพระผู้ห่างไกลจากกิเลส เป็นผู้บริสุทธิ์หมดสิ้นกิเลสอาสวะไม่ข้องในกามทั้งหลาย พระมหาวิรเจ้าเป็นผู้ประเสริฐกว่าเทวดา ทรงประกาศธรรมอันประเสริฐแวดล้อมด้วยภิกษุสงฆ์ ทรงรุ่งเรืองดังกองไฟ พระผู้มีพระภาคผู้มีพระจักขุ รู้แจ้งแทงตลอดในภพทั้งสาม ไม่ทรงกำเริบดังมหาสมุทร หาผู้ต้านทานได้ยากดุจห้วงมหรณพ ไม่ทรงครั่นคร้าม งามอาจเหมือนราชสีห์ทรงแสดงธรรมอันนำออกจากภพ หาผู้เสมอมิได้ เป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นบุญลาภของเราหนอที่ได้ประนมอัญชลีบูชา”

พระบรมศาสดาทรงทราบถึงความคิดของฤาษีนั้น ทรงปรารภนาที่จะให้มหาปีติบังเกิดขึ้นกับพระฤาษี จึงประทับยืนขึ้นในท่ามกลางภิกษุสงฆ์ ได้ตรัสพยากรณ์ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ผู้ใดได้ถวายอัญชลีและชมเชยพระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐสุด ผู้นั้นจักได้เสวยเทวราชสมบัติตลอด ๓๐,๐๐๐ กัป ในแสนกัป ยุคของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โคตมอังคิรส ผู้มีกิเลสดังหลังคาเปิด จักเสด็จจุบัตินภพนั้น ผู้นั้นจักเป็นโอรสผู้รับมรดกธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น อันธรรมเนรมิตแล้ว

อานิสงส์ของการสรรเสริญพุทธคุณ

๓๓๑

เธอผู้นั้นมีอายุ ๗ ปีโดยกำเนิด จะออกบวชเป็นบรรพชิต มีนามว่า สตรังสี สรีระของเธอจักมีรัศมีแผ่ออกไป จะเป็นผู้เพ่งฉาน ยินดีในฉาน ในศาสนาของพระลัมมาลัมพุทเธเจ้า ตลอด ๖๐,๐๐๐ กัปแต่บัดนี้ไป เธอจักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๔ ครั้ง ทรงพระนามว่า โรมะ ทรงสมบุรณ์ด้วยแก้ว ๗ ประการ มีพลมากชาติสุดท้าย จักถึงพร้อมด้วยคุณวิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภิกา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญา ๖ เธอจะสมปรารถนา บรรลุพระนิพพานในกาลที่สุด ด้วยอานุภาพบุญที่ได้กล่าวคำสรรเสริญ ประณมอัญชลี บูชาเราตถาคต”

ทันทีที่สิ้นสุดคำพยากรณ์ มหาปีติอันไม่มีประมาณได้บังเกิดขึ้นมาอย่างท่วมท้น พระฤๅษีเกิดอัศจรรย์ใจยิ่งนักว่า ผลแห่งการบูชาเนื่อนาบุญอันยอดเยี่ยมนี้ นำอัศจรรย์เหลือเกิน มหาสมบัติจะบังเกิดขึ้นในอนาคต เพราะการสรรเสริญพระคุณของพระตถาคตเจ้า ท่านก้มลงกราบแทบพระบาทของพระพุทธเจ้าด้วยความเคารพอย่างสูงสุด

ด้วยอานุภาพแห่งบุญนั้น หลังจากจตุตถกัปนั้น ท่านได้เสวยทิพยสมบัติในกามาวจรเทวโลกทั้ง ๖ ชั้น จากนั้นบังเกิดเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ท่านได้เสวยสมบัติอันเลิศในทุกภูมิที่ไปเกิด ในสมัยพุทธกาลนี้ ท่านมาบังเกิดในตระกูลแห่งหนึ่ง

อานิสงส์ของการสรรเสริญพุทธคุณ

๓๓๒

เมื่ออายุ ๗ ขวบ ก็ออกบรรพชาและได้บรรลुพระอรหัตตสัมมา-
สมุสสัจจ์ เพราะท่านมีญาณแสร้งรอบด้วยอำนาจบุญที่สั่งสมมาในกาลก่อน
นั่นเอง

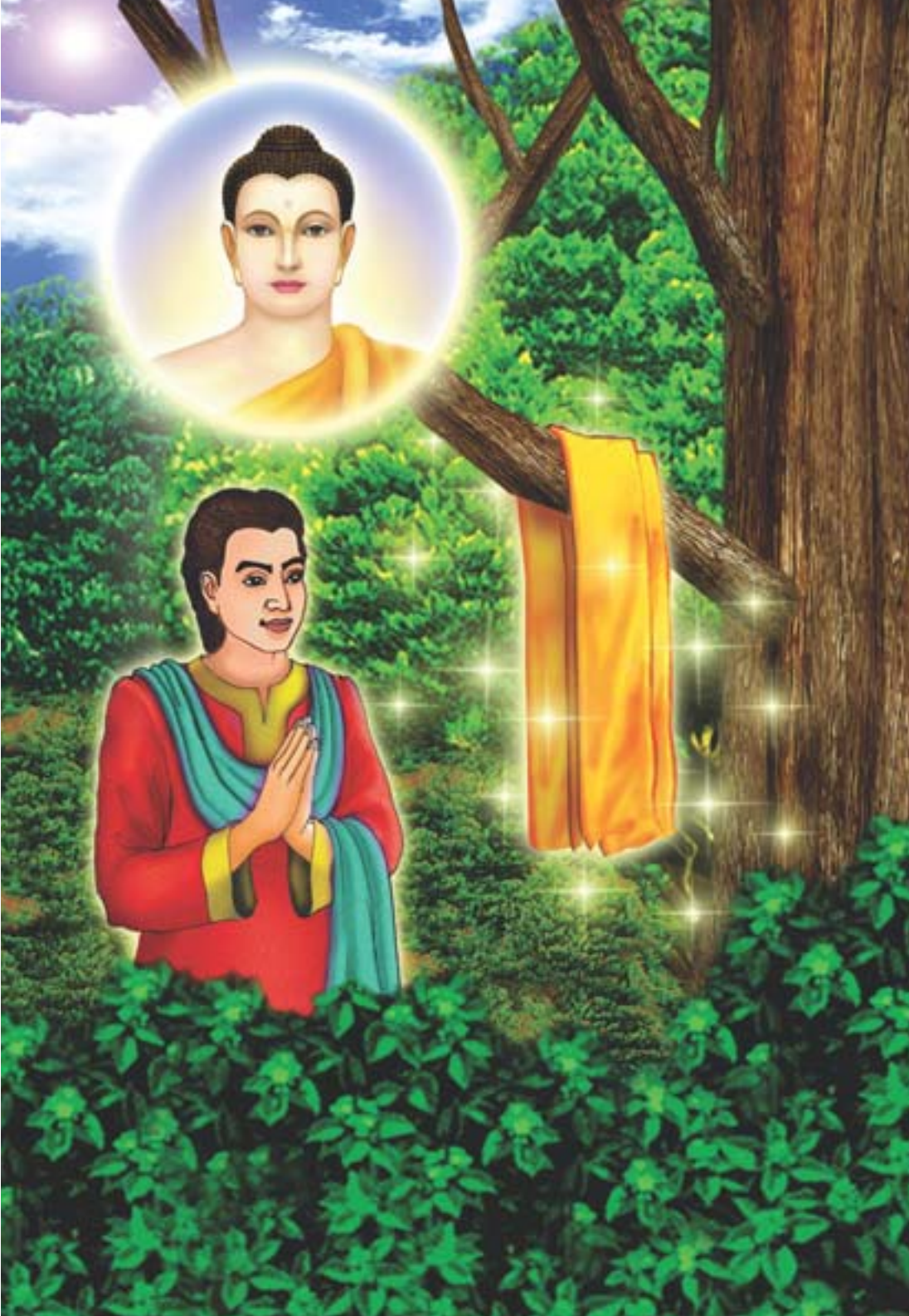
เราจะเห็นว่า อานิสงส์แห่งการกล่าวสรรเสริญพระ-
รัตนตรัยนี้ น่าอัศจรรย์ทีเดียว เป็นมหานิสงส์อันยิ่งใหญ่ไพศาล
จะนับจะประมาณมิได้ สิ่งที่เราทำกับเนื่อนาบุญอันเลิศ มีคุณค่า
เอนกอนันต์ไปชั่วกัปชั่วกัลป์การสร้างบุญแม้ใช้เวลาเพียงเล็กน้อย
แต่อานิสงส์ที่ได้ไม่เล็กน้อยเลย การบูชาบุคคลผู้ควรบูชา และ
ถูกเนื่อนาบุญ จึงเป็นสิ่งที่เราต้องตระหนักและไม่ควรดูเบาอย่าง
เด็ดขาด หมั่นนึก หมั่นย้ำ หมั่นทำกันอย่างสม่ำเสมอ เราจะได้มี
อานิสงส์ใหญ่ติดตัวไปทุกภพทุกชาติกันทุกคน

ใจที่เลื่องไส ปีตอบายภูมิ

ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นประธาน สำเร็จ
แล้วด้วยใจ ถ้าบุคคลมีใจที่ผ่องใส จะกล่าวอยู่หรือว่ากระทำอยู่
ก็ตาม สุขย่อมไปตามบุคคลนั้น เหมือนเงาตามตัวฉะนั้น

ใจที่เลื่อมใสปิณฑายภูมิ

๓๓๕

ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ คือ ทางสายกลาง เป็นทางเอก
สายเดียวที่จะนำพาทุกๆ ชีวิตไปสู่อายตณนิพพานได้ พระอริย-
เจ้าทั้งหลายที่ท่านหยุดใจได้สนิท มีดวงตาเห็นธรรม ท่านก็
ดำเนินจิตเข้าไปสู่ภายใน โดยผ่านศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นี้
การที่เราจะเข้ากลางของกลางภายในได้อย่างไม่มีอะไรติดขัดนั้น
ใจของเราจะต้องเกลี้ยงเกลา โดยไม่ติดอะไรเลยในโลกนี้ มอง
โลกด้วยภาวะแห่งจิตที่เป็นปกติเป็นกลางๆ และใช้ชีวิตอย่างมี
คุณค่า ด้วยการนำจิตของเราเข้าสู่เส้นทางสายกลางภายใน
ตามรอยของพระอริยเจ้าทั้งหลายให้ได้ จนกว่าจะได้บรรลु
วัตถุประสงค์ของชีวิต

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ความว่า

“มโนปุพฺพพฺพคฺมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐจฺา มโนมยา
มนสา เจ ปสนฺเนน ภาสติ วา กโรติ วา
ตโต นํ สุขมเนวติ ฉายาว อนุปายินิ

ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นประธาน สำเร็จ
แล้วด้วยใจ ถ้าบุคคลมีใจที่ผ่องใส จะกล่าวอยู่หรือว่ากระทำ
อยู่ก็ตาม สุขย่อมไปตามบุคคลนั้น เหมือนเงาตามตัวฉะนั้น”

พระคาถานี้ เราต่างเคยได้ยินได้ฟังกันบ่อยๆ เป็นพระคาถา
ที่พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสยืนยันว่า ทุกสิ่งทุกอย่างนั้น เริ่มต้นที่ใจ

ใจที่เลื่อมใสปิณฑบายภูมิ

๓๓๖

ใจเป็นใหญ่ หากมีใจที่ผ่องใสแล้ว ความคิด คำพูด การกระทำ ก็
จะดีงามตามไปด้วย และเป็นทางมาแห่งมหากุศลที่ไม่มีประมาณ
เพราะฉะนั้นนักสร้างบารมีที่ประสบความสำเร็จเมื่อครั้งในอดีต
เมื่อย้อนกลับไปดูประวัติของท่านเหล่านั้นแล้ว จะพบว่า ทุกๆ
ท่านล้วนมีจิตใจที่ผ่องใส เลื่อมใสในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
*เหมือนประวัติการทำความดีของ **พระสุลัญญกอรหันตเถระเจ้า**
ซึ่งท่านเป็นผู้หนึ่ง ที่มีมุมมองแตกต่างจากผู้อื่น รู้จักจับแง่คิด
ด้วยใจที่ผ่องใส จึงทำให้ท่านได้บุญพิเศษกว่าคนอื่นๆ เรื่องราว
ของท่านมีอยู่ว่า

ตอนที่ยังเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร พระสุลัญญก-
เถระก็เป็นดังเช่นบุคคลทั่วไป ซึ่งบางภพชาติที่ได้สร้างบุญไว้
ในพระพุทธเจ้าพระองค์ก่อนๆ บุญก็ส่งผลให้ไปเกิดในสุคติโลก
สวรรค์ เสวยทิพยสุข แต่มีบางชาติที่ขาดการสร้างบุญ ผลออกไป
ทำบาปอกุศล อกุศลกรรมนั้นมีผลแผ่ตร้อน ก็ต้องไปชดใช้กรรม
ในอบายภูมิ ชีวิตมีขึ้นมีลงเช่นนี้ตลอดเวลาที่เวียนว่ายตายเกิด

จนกระทั่งมาถึงสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า
ติสสะ เสด็จอุบัติขึ้นในโลก ในยุคนั้นก็นับว่า เป็นยุคที่โลก

ใจที่เลื่อมใสปิณฑายภูมิ

๓๓๓

สว่างไสวด้วยแสงแห่งธรรม มีผู้ไปสรวรรคนิพพานกันมากมาย เพราะพระตีสสสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้มีพระมหากุณาธิคุณ ได้เสด็จจาริกไปทั่วพื้นชมพูทวีปทรงประกาศพระสัทธรรม ได้แสดงธรรมที่ละเอียดลึกซึ้ง งดงามทั้งเบื้องต้น ท่ามกลางและเบื้องปลาย ยังผู้ที่หลงผิด ให้กลับมาเป็นสัมมาทูลี ทรงแสดงธรรมได้แจ่มแจ้งเหมือนหงายของที่คว่ำ เปิดของที่ปิด บอกทางแก่คนหลงทาง

ในยุคนั้น พระสุลัญญกเถระบังเกิดในตระกูลมีชื่อเสียงตระกูลหนึ่งเมื่อเจริญวัยขึ้นได้ฟังคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสให้เห็นภัยในวัฏสงสาร และอานิสงส์ของการทำใจให้เลื่อมใส ท่านเกิดศรัทธาอย่างยิ่งจึงคิดว่า เวลาชีวิตของมนุษย์นี้ ประเดี๋ยวก็วันประเดี๋ยวก็คืน ควรที่เราจะรู้จักจับแง่คิดในการเอาบุญ รู้จักระวังไม่ให้อกุศลบังเกิดขึ้นในใจ ตั้งแต่นั้นมา ท่านตั้งใจสำรวมระวังตลอดเวลา ไม่ให้อกุศลทั้งหลายเข้ามาในใจของตน

วันหนึ่ง หลังจากที่พระบรมศาสดาเสด็จจาริกไปประกาศพระสัทธรรม อุบาสกได้เดินทางไปทำกิจบางอย่าง ขณะนั้น ท่านมองเห็นผ้าบังสุกุลจีวรของพระผู้มีพระภาคเจ้า คล่องที่ปลายไม้หากเป็นผู้อื่นก็คงคิดว่านี่เป็นผ้าสีเหลืองธรรมดาๆ เท่านั้น ไม่เห็นมีประโยชน์อะไรเลย แต่อุบาสกผู้มีปัญญาไม่ได้คิดอย่างนั้น เพียงแค่เห็นผ้าบังสุกุลโบกสะบัดที่ปลายไม้ ใจก็

ใจที่เลื่อมใสปิดอบายภูมิ

๓๓๘

น้อมไปถึงพระผู้มีพระภาคเจ้าคิดว่า โองามจริงหนอ ผ้าผืนนี้เป็นผ้าของผู้ที่หมดสิ้นอาสวกิเลส ไม่ใช่ผ้าธรรมดาทั่วไปที่จะบังเกิดขึ้นในโลกนี้ง่าย ๆ แต่นี้เป็นธงชัยของพระอรหันต์ คิดเช่นนั้นแล้ว ท่านจึงทำสักการะกราบไหว้บูชาด้วยดอกไม้ทันที

ด้วยบุญที่ท่านทำสักการบูชาผ้าบังสุกุล ส่งผลให้ไปบังเกิดในสุคติโลกสวรรค์ได้เสวยเทวสมบัติและมนุษย์สมบัติยาวนาน จนมาถึงสมัยพุทธกาลนี้ มีบารมีเต็มเปี่ยม ก็กลับลงมาเกิดในเรือนที่เพียบพร้อมด้วยทรัพย์สมบัติ เมื่อท่านเกิดศรัทธาในพระพุทธศาสนาก็ออกบรรพชาประพฤติปฏิบัติธรรม ไม่นานนักก็ได้เป็นพระอรหันต์ และเมื่อย้อนดูบุญกรรมของตน ก็ยิ่งทำให้เกิดโสมนัสถึงกับเปล่งอุทานว่า

“เราได้เห็นผ้าบังสุกุลจีวรของพระบรมศาสดาห้อยอยู่บนยอดไม้ แล้วได้ประนมอัญชลีไหว้ผ้าบังสุกุลจีวร ด้วยบุญในครั้งนั้น ในกัปที่ ๙๒ แต่กัปนี้ เราไม่รู้จักทุกคติเลย ในกัปที่ ๔ แต่กัปนี้ เราได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิจอมกษัตริย์ พระนามว่า **ทุมพระ** ครอบครองแผ่นดิน มีสมุทรสาครทั้ง ๔ เป็นที่สุด มีพละมาก คุณวิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภิทา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ เราทำให้แจ้งชัดแล้ว นี่เป็นผลแห่งสัญญาในผ้าบังสุกุลจีวร”

นี่เป็นเรื่องราวของพระอรหันตเถรเจ้าที่มีนามว่า สุล์ญ-

ใจที่เลื่อมใสปิณฑายภูมิ

๓๓๕

ถูกเถระ ที่ท่านได้ประสบผลแห่งบุญอีกด้วยใจที่ผ่องใส รู้จักจับ
แง่คิดในการสร้างบุญ เพียงแค่เห็นผ้าบังสุกุลสีเหลืองๆ เท่านั้น

ยังมีเรื่องราวทำนองคล้ายๆ กันอีกเรื่องหนึ่ง ขอถือ
โอกาสนำมาเล่าเพิ่มเติม จะได้มีแง่คิดมุมมองที่ดี และจะได้มี
กำลังใจสร้างบารมี ทำให้เลื่อมใสกับเนื่อนาบุญอันเลิศ เป็น
เรื่องราวของ **พระฐิตัญชลียเถระเจ้า** ซึ่งเป็นพระอรหันต์องค์หนึ่ง
ในสมัยพุทธกาล ท่านมีประวัติที่น่าสนใจมาก เรื่องของท่านมีอยู่
ว่า ในกาลแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า ดิถสละ องค์เดียว
กันนั่นเอง ภพชาตินั้น พระเถระได้บังเกิดเป็นนายพราน ต้อง
ลำบากยากแค้นตั้งแต่เกิด อาศัยอยู่ในป่า ไม่มีโอกาสได้พบปะ
ผู้คนเท่าใดนัก วันๆ ได้แต่สร้างบาปอกุศล ฆ่าสัตว์ทุกวัน ไม่เคย
ขาดเลยแม้แต่วันเดียว

ใกล้รุ่งวันหนึ่ง พระบรมศาสดาทรงตรวจดูสัตว์โลก เห็น
นายพรานเข้ามาในข่ายพระญาณ ทรงรู้ว่า พรานผู้นี้ จักสิ้นชีวิต
ภายในวันนี้ พระพุทธองค์จึงเสด็จไปอนุเคราะห์ ขณะนั้นเอง
พรานกำลังนั่งพักผ่อนหลับนอนอยู่เพียงลำพัง เห็นพระผู้มี-
พระภาคเจ้าเสด็จมา ท่านประณมอัญชลีด้วยความเลื่อมใส
อาราธนาให้พระพุทธองค์เสด็จมาประทับบนเครื่องลาด เพื่อ
หลับนอน พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเปล่งฉัพพวรรณรังสี รุ่งเรือง

ใจที่เลื่อมใสปิณฑบายภูมิ

๓๔๐

ด้วยพระลักษณะ ๓๒ ประการ และทรงงดงามด้วยอนุพยัญชนะ ๘๐ ประการ

พรานเห็นดังนี้แล้ว เกิดมหาปีติ กระทำการนอบน้อม กราบถวายบังคมพระพุทธรองค์ในขณะที่ตนกำลังยืนตากฝน ทันใดนั้น กรรมเก่าตามมาทัน ฟ้าได้ผ่าลงมาที่ตัวนายพรานนี้ อย่างเต็มที่ ทำให้ถึงกับล้มลงทันที แต่มหาปีติที่ได้พบพระบรม- ศาสตายังไม่สิ้น ทำให้ยังมีสติอยู่ และก่อนที่จะวิญญานจะออกจาก ร่าง นายพรานระลึกถึงพระพุทธรเจ้าเป็นอารมณ์ กระทำอัญชลี อีกครั้งหนึ่ง แล้วก็หมดลมตรงนั้นเอง

เมื่อละจากโลกนี้ไป บุญส่งผลให้ไปเสวยสุขอยู่บนสวรรค์ ด้วยอานุภาพที่มีใจผ่องใสก่อนละโลก และตั้งแต่นั้นมาในกัปที่ ๙๒ แต่กับนี้ ท่านไม่ต้องไปอบายภูมิเลย ไม่รู้จักทุกข์ ในกัปที่ ๕๔ แต่กับนี้ ได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิมีพระนามว่า **มิกเกตุ** ทรงสมบุรณ์ ด้วยแก้ว ๗ ประการ ครั้นมาถึงสมัยพุทธกาลนี้ ท่านได้กลับ ลงมาเกิดเป็นมนุษย์ สุดท้ายก็ได้ออกบวชในพระพุทธศาสนา ไม่นานนัก ท่านได้บรรลุมรรคเป็นพระอรหันต์ สมบุรณ์ด้วย คุณพิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภิทา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖

เราจะเห็นว่า ใจที่เลื่อมใสในพระรัตนตรัย สามารถปิณฑบายภูมิ ใครก็ตามที่มีใจผ่องใส ฉลาดในการจับแ่งคิดที่

ใจที่เลื่อมใสปิณฑายภูมิ

๓๔๑

เป็นบุญเป็นกุศล วางใจไว้กับทักษิณบุคคล คือ พระพุทธเจ้า
พระธรรม และพระสงฆ์ ไม่ได้คิดบั่นทอนโอกาสที่ติงามของตน
แต่รู้จักไขว่คว้าเอาบุญในทุกสถานการณ์ ดังเช่นพระเถรเจ้า
ทั้งสองรูป ที่นำมาเล่าเป็นตัวอย่างให้พวกเราได้ศึกษากัน ดังนั้น
หากเราทำใจให้ผ่องใสได้ในทุกๆ สถานการณ์ไปจนตลอดชีวิต
ของเรา เท่ากับว่าเราได้สมบัติใหญ่ยิ่งกว่าสมบัติทั้งหลาย ทั้งที่
เป็นโลกียะและโลกุตตรสมบัติติดตัวไปจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรม

สั ก ก า ร ะ

ร อ ย พ ร ะ พุ ท ธ บ า ท

คนเจ้าราคะ ฟังมีรอยเท้ากระหยัง
คนเจ้าโทสะ ย่อมมีรอยเท้าอันสั้นบีบ
คนเจ้าโมหะ ย่อมมีรอยเท้าจิกลง
คนมีกิเลสเครื่องมุงบังเปิดแล้ว มีรอยเท้าเช่นนี้

สัการะรอยพระพุทธรบาท

๓๔๔

การสร้างบารมี เป็นหน้าที่หลักของมวลมนุษยชาติ ที่เกิดขึ้นมาในแต่ละภพแต่ละชาติก็มีเป้าหมายอย่างนี้ คือเพื่อที่จะสั่งสมบุญ มุ่งกำจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป แต่เนื่องจากถูกอวิชชา คือ ความไม่รู้ ครอบงำเห็น จำ คิด รู้ บดบังดวงปัญญา ทำให้สับสนเลือนเป้าหมายดั้งเดิมของการเกิดมา ดังนั้นเมื่อมาเกิดครั้งหนึ่งก็ต้องเริ่มต้นใหม่ เพราะภพชาติมาปิดกั้นไว้ ทำให้ระลึกถึงเป้าหมายดั้งเดิมไม่ได้ บางคนก็พลาดพลั้งไปทำบาปอกุศล ต้องตกไปในอบายภูมิ ทำให้สูญเสียเวลาที่จะแสวงหาหนทางพระนิพพาน ฉะนั้นการสั่งสมบารมีนี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องตระหนักไว้ในใจเสมอว่า การกระทำทุกๆ อย่างของเราจะต้องเป็นไปเพื่อการสร้างบารมีเท่านั้น

มีวาระแห่งภษิตที่ปรากฏอยู่ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“รตตสฺส ทิ อุกุกฺกํ ปทํ ภเว

ทฺฏจสฺส โหติ สหสานุปีพิตํ

มุทุสส โหติ อวทตฺตํ ปทํ

วิฏจตสฺส อิทมิตํ ปทํ

คนเจ้าราคะ พึงมีรอยเท้ากระหยัง คนเจ้าโทสะ ย่อมมีรอยเท้าอันสั้นบีบ คนเจ้าโมหะ ย่อมมีรอยเท้าจิกลง คนมีกิเลสเครื่องมุงบังเปิดแล้ว มีรอยเท้าเช่นนี้”

สังการะรอยพระพุทธรูป

๓๔๕

*รอยเท้าของมนุษย์ทุกคนในโลก มีลักษณะที่แตกต่างกัน เป็นสิ่งหนึ่งที่บ่งบอกถึงอุปนิสัยได้ คาถาข้างต้น เป็นคำกล่าวของนางพราหมณ์ มารดาของนางมาคันธียา ขอย้อนเหตุการณ์เล็กน้อย ก่อนที่จะนำเรื่องราวอันสงส์ของการสังการะรอยพระพุทธรูปมาเล่า นางพราหมณ์และพราหมณ์ผู้เป็นสามีมีลูกสาวสวยคนหนึ่งชื่อ **มาคันธียา** พราหมณ์ได้แสวงหาบุคคลที่เหมาะสมให้กับลูกสาว จนกระทั่งไปพบพระบรมศาสดา

เมื่อเห็นลักษณะมหาบุรุษของพระบรมศาสดา พราหมณ์คิดว่า บุรุษผู้นี้สมควรที่จะเป็นสามีของลูกสาวเรา จึงเข้าไปหาพระบรมศาสดาเพื่อจะยกลูกสาวให้ และกราบทูลขอให้พระพุทธรูปครองอยู่สักครู่ เพื่อตนจะไปตามภรรยาผู้รู้รลัษณ์มาดูลักษณะมหาบุรุษ ด้วยความที่ไม่รู้ว่า พระบรมศาสดาเป็นใคร และด้วยความดีใจ พราหมณ์รีบกระวีกระวาดกลับเข้าไปในบ้านเพื่อแจ้งข่าวให้พราหมณ์ผู้เป็นภรรยาว่า

“เราทั้งสองแสวงหาลูกเขยมานาน วันนี้เราได้พบบุรุษที่เหมาะสมกับธิดาของเราแล้ว แม่เจ้าจงแต่งตัวลูกสาวเร็วๆ เข้าแล้วตามเรามาเถิด”

สักการะรอยพระพุทธรูปบาท

๓๔๖

เขาริบนำทางภรรยาและลูกสาวมาจนถึงสถานที่ประทับ
ยืนของพระบรมศาสดา ครั้นไปถึงกลับไม่พบพระพุทธรองค์แล้ว
แต่เห็นเพียงรอยพระบาท จึงชี้ให้ภรรยาดูว่า

“ดูก่อนพราหมณ์ รอยเท้านี้เป็นรอยเท้าของบุรุษนั้น”

นางพราหมณ์พูดขึ้นทันทีว่า “พราหมณ์เอ๋ย เจ้าหาคน
ผิดแล้ว รอยเท้าอย่างนี้ เป็นรอยเท้าของผู้ที่หมดกิเลสแล้ว ไม่มี
ประโยชน์อะไรที่จะชวนให้ท่านกลับมาสู่ฆราวาสวิสัย”

แม้กระนั้น พราหมณ์ก็ยังคงมีความหวัง ครั้นมองไปรอบๆ
เห็นพระบรมศาสดาประทับอยู่ในที่ไม่ไกล จึงชวนกันเข้าไปหา
พลากราบทูลความประสงค์ของตน พระบรมศาสดาทรงปฏิเสธ
และตรัสเล่าเหตุการณ์ที่พระองค์ผจญกับธิดามารทั้งสาม ซึ่งมี
รูปร่างหน้าตาสวยงามกว่าลูกสาวของพราหมณ์เป็นร้อยเท่า
พันทวี แต่ก็ไม่สามารถทำให้พระองค์หวนไหวได้ จากนั้นพระองค์
ทรงแสดงธรรมโปรดพราหมณ์ เมื่อจบพระธรรมเทศนา
พราหมณ์สามภรรยาก็ได้บรรลุธรรมเป็นพระอนาคามี

ที่ต้องเล่าเรื่องย้อนหลัง เพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง
เนื่องกับรอยพระพุทธรูปบาท รอยพระพุทธรูปบาทนี้มีเหตุน่าอัศจรรย์
อย่างหนึ่ง คือ เมื่อพระพุทธรูปเจ้าทรงประทับรอยพระบาทไว้
ไม่ใช่จะเห็นกันได้ง่ายๆ ทรงปรารถนาที่จะให้ผู้ใดเห็น ก็

สังการะรอยพระพุทธรูปบาท

๓๔๓

เห็นเฉพาะผู้นั้น ถึงแม้จะมีสัตว์ใหญ่มาเหยียบย่ำ ฝนจะตก กระจกหน้าต่างแล้วซ้ำอีก หรือมีลมพายุพัดทำลาย ก็ไม่อาจจะลบรอยพระพุทธรูปบาทให้หายไปได้ นี่เป็นความอัศจรรย์อย่างหนึ่งของรอยพระพุทธรูปบาท

สิ่งใดก็ตามที่เกี่ยวข้องเนื่องกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หากเรามีจิตใจที่เลื่อมใสหนักแน่นไม่คลอนแคลน เราก็สามารถที่จะเข้าถึงอานิสงส์ อันจะบังเกิดขึ้นจากการบูชาสังการะรอยพระพุทธรูปบาทได้ เพราะมีเรื่องราวในอดีตที่นักสร้างบารมีสมัยก่อนเพียงมีความเลื่อมใสอย่างตั้งมั่นในรอยพระพุทธรูปบาท โดยแสดงความเคารพสักการะด้วยใจที่น้อมนิกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ได้อานิสงส์ใหญ่ที่เกินควรเกินคาด เรื่องมีอยู่ว่า

*ในสมัยของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า ดิสสะ มีมาณพหนุ่มคนหนึ่งบังเกิดในตระกูลที่มีศรัทธา ตระกูลนี้ได้พิจารณาตนเป็นพุทธมามกะทั้งตระกูล จึงเป็นตระกูลที่มีความศรัทธาเลื่อมใสในพระรัตนตรัยอันไม่คลอนแคลน เมื่อผู้ใหญ่มีความเลื่อมใสในพระศาสนาอย่างนี้ ก็ได้ปลูกฝังความคิดที่ดีให้กับบุตรหลาน ได้นำไปทำบุญฟังธรรมเป็นประจำที่วิหารตั้งแต่

สักการะรอยพระพุทธรบาท

๓๔๘

ยังเล็ก ทำให้พวกเขาเติบโตมาในท่ามกลางบุคคลที่เป็นสัมมาทิฐิ

ทุกครั้งที่มองเห็นพระบรมศาสดาทรงแสดงธรรม อุบาสกท่านนี้ก็บังเกิดความรัก ความเคารพเลื่อมใสในพระบรมศาสดาอย่างยิ่ง ยากที่จะหาผู้ใดเสมอเหมือน พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบความเลื่อมใสที่ไม่มีประมาณของอุบาสกนั้น ก่อนที่จะเสด็จจาริกไปประกาศพระสัทธรรมในแคว้นอื่น ทรงปรารภนาที่จะอนุเคราะห์อุบาสกผู้มีความศรัทธาอย่างแรงกล้า จึงแสดงรอยพระบาทด้วยการอธิษฐานว่า “ขออุบาสกนี้ จงมองเห็นรอยบาทของเรา” แล้วเสด็จจาริกไป

หลังจากที่พระบรมศาสดาเสด็จไปแล้ว อุบาสกนั้นก็มองเห็นพระเจดีย์ คือรอยพระบาทที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงเอาไว้เพื่อหวังอนุเคราะห์ ท่านบังเกิดมหานิพิตินลูกชูชันตั้งแต่นั้นมา ท่านกระทำการนับถือด้วยความศรัทธา มีการไหว้และการบูชา ทุกๆ ครั้งที่กราบไหว้บูชาสักการะรอยพระพุทธรบาทหัวใจจะน้อมรำลึก สรรเสริญคุณของพระพุทธเจ้า มีพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ ท่านได้สักการะรอยพระพุทธรบาทนี้จนตลอดอายุขัย

ด้วยบุญกรรมที่ตนทำความดี ด้วยการสักการะรอยพระพุทธรบาท ครั้นจุติจากอัตภาพนั้นแล้ว ได้ไปบังเกิดในสวรรค์เสวยทิพยสุขในสวรรค์ยาวนาน เมื่อกลับลงมาเกิดเป็นมนุษย์

สังการะรอยพระพุทธรูปบาท

๓๔๕

ท่านได้เสวยมนุษย์สมบัติที่ละเอียดประณีต ชีวิตไม่เคยตกต่ำใน
กัปที่ ๙๒ และในกัปที่ ๗ แต่กัปนี้ ได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิจอม
กษัตริย์พระนามว่า **สุเมธะ** ทรงสมบรูณ์ด้วยแก้ว ๗ ประการ มี
พละมาก นี่เป็นผลบุญแห่งการสังการะรอยพระพุทธรูปบาท

ท่านเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสุคติภูมิจนมาถึงสมัยพุทธกาล
บุญส่งผลให้มาบังเกิดในเรือนที่สมบรูณ์ด้วยทรัพย์สมบัติและ
มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ครั้นเจริญวัยก็ออกบวช
ในพระพุทธศาสนา เมื่อบวชไม่นานนัก ท่านก็บรรลุลุทธิธรรมเป็น
พระอรหันต์ ปราภฏนามตามบุญที่ท่านทำไว้ในกาลก่อนว่า
ปทสัณญกเถระ วันหนึ่งพระเถระได้ย้อนอดีตบุญกรรมของตน
เห็นเรื่องราวการสร้างบารมี และความอัศจรรย์แห่งบุญที่เกิดขึ้น
เพราะการสังการะรอยพระพุทธรูปบาท ท่านเกิดความโสมนัส
พลางเปล่งอุทานว่า

“ผลแห่งบุญนี้ น่าอัศจรรย์เหลือเกิน เราได้เห็นรอย-
พระบาทที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า ติสสะ ทรงประทับรอยไว้
เป็นผู้มีใจว่าเรงโสมนัส ยังจิตให้เลื่อมใสในรอยพระบาท ในกัปที่
๙๒ แต่กัปนี้ เราไม่เคยไปสู่สุคติเลย นี่เป็นผลแห่งการสังการะ
รอยพระพุทธรูปบาท ในภพชาติสุดท้าย เราได้ทำให้แจ้งปฏิสัมภิทา
๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ นี่เป็นผลบุญที่เกิดขึ้นด้วยอานุภาพ

สักการะรอยพระพุทธรบาท

๓๕๐

แห่งการสักการะรอยพระพุทธรบาท”

เราจะเห็นว่า การแสดงความเคารพสักการบูชารอยพระพุทธรบาทนั้น เป็นบุญใหญ่ เพราะเป็นคุณเครื่องที่จะทำให้เราได้ระลึกนึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อสักการบูชาบ่อยๆ เราย่อมมีพระพุทธรเจ้าเป็นอารมณ์ เพราะรอยพระบาทของพระพุทธรองค์ เป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องกับพระองค์ เวลาเราบูชาก็หมายความว่า เรามีใจที่ผูกพันกับพระพุทธรองค์ ใจอยู่ในบุญ อยู่กับความบริสุทธิ์ การทำอย่างนี้มีอานิสงส์ใหญ่ไม่มีประมาณ ดังนั้น ให้ทุกท่านหมั่นตรึกระลึกนึกถึงพระพุทธรองค์เสมอๆ ภาวจา ใจของเราจะได้สะอาดบริสุทธิ์ขึ้นทุกๆ วัน

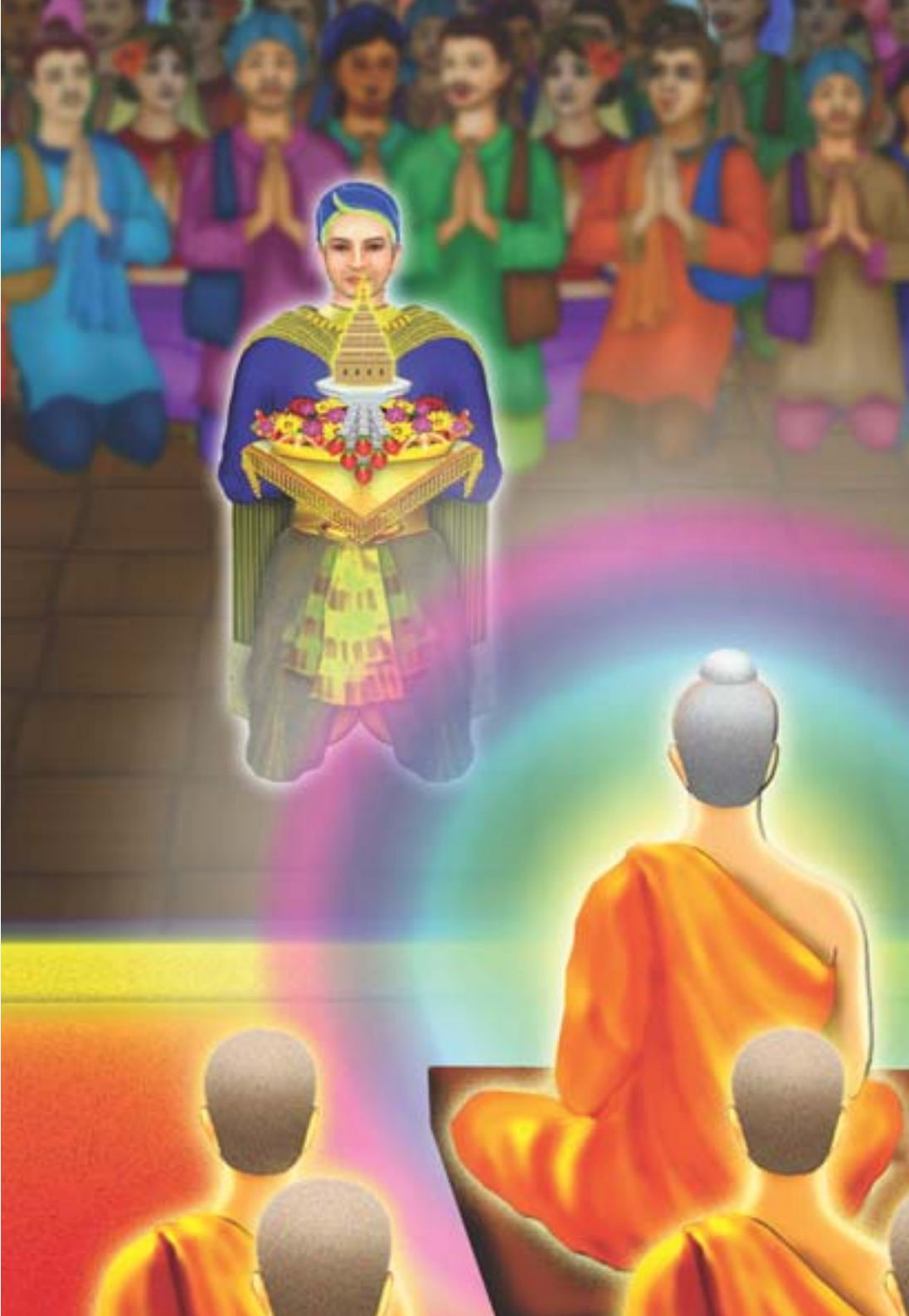

๑๑

พุท ธ ู บ ุ ช า พ ้า พ ัน ท ุ ก จ์

เราได้ทำสตูปไม้หอมคลุมปิดด้วยดอกมะลิ อันสมควร
แก่พระพุทธเจ้า ถวายแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า
สิทธัตถะ ได้ถวายบังคมพระพุทธเจ้าอัครนายกของโลก เช่น
กับทองคำมีค่า ผู้รู้เรื่องดังนิลอุบล เราได้ถวายของหอมและ
ดอกไม้ ด้วยผลแห่งสักการะที่ทำแล้วในพระพุทธเจ้าโดยพิเศษ
นั้น เราไม่รู้จักทุกคติเลย

พุทธบูชาพาพ้นทุกข์

๓๕๓

เมื่อบุคคลปรารถนาสิ่งที่ดีงาม เป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อตัวเองทั้งในภพนี้ และภพเบื้องหน้า พึงกระทำให้สำเร็จ ไม่ควรปล่อยประโยชน์ให้ล่องลอยไป เพราะสิ่งที่ทรงคุณค่าเหล่านั้น หากเราปล่อยโอกาสผ่านไปแล้วก็ยากที่จะได้กลับคืนมา คำพูดที่ออกจากปาก ธนุที่ถูกยิงออกจากแล่ง เวลาที่สูญเสียไปและโอกาสที่ดีงาม ถ้าปล่อยผ่านไปแล้ว เราไม่อาจเอากลับคืนมาได้ เวลาที่มีคุณค่าที่สุดในตอนนี้ก็คือ เวลาแห่งการทำให้หยุดใจนิ่ง ทำให้บริสุทธิ์ มุ่งสู่เส้นทางสายกลางภายใน เพื่อให้เข้าไปถึงพระรัตนตรัย

มีวาระแห่งภาชิตที่ปรากฏอยู่ใน คัมภีร์มัลลิกาเถราปทาน ความว่า

“เราได้ทำสถูปไม้หอมคลุมปิดด้วยดอกมะลิ อันสมควร แก่พระพุทธเจ้า ถวายแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า สิทธัตถะ ได้ถวายบังคมพระพุทธเจ้าอัคนายกของโลก เช่น กับทองคำมีค่า ผู้รุ่งเรืองดังนิลอุบล เราได้ถวายของหอม และดอกไม้ ด้วยผลแห่งสักการะที่ทำแล้วในพระพุทธเจ้า โดยพิเศษนั้น ในกัปที่ ๙๔ แต่ในกัปนี้ เราไม่รู้จักทุกคติเลย เราได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๑๖ ครั้ง พระเจ้าจักรพรรดิเหล่านั้น มีพระนามเหมือนกันว่าเทวคันธะ คุณวิเศษเหล่านี้

พุทธบูชาพาพ้นทุกข์

๓๕๔

คือ ปฏิสัมภิทา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ เราทำให้แจ้ง
ชัดแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้าเราได้ทำเสร็จแล้ว”

ผู้ที่ได้รับผลแห่งบุญ ย่อมบังเกิดความปิติในผลแห่งการ
กระทำนั้น จนต้องเปล่งถ้อยคำออกมาด้วยความปิติโสมนัสถึง
ผลแห่งบุญที่เกิดขึ้นจากการกระทำพุทธบูชา มหานิสงส์ใหญ่
ได้บังเกิดขึ้นกับตัวท่าน ฉะนั้นการมีใจนอบน้อมบูชา มีพระพุทธ-
เจ้าเป็นอารมณ์ ย่อมยังสิ่งดีๆ ให้บังเกิดขึ้นในชีวิต ยามใดที่หวน
ระลึกถึง หรือเมื่อทบทวนเรื่องราวการสร้างความดีของตนเอง
ย่อมจะมีแต่ความปิติเบิกบานใจ อีกทั้งประวัติการสร้างความดีนั้น
ยังเป็นแบบอย่างให้กับนักสร้างบารมีรุ่นต่อๆ ไปอีกด้วย

*เหมือนพระอรหันตเถระรูปนี้ ท่านมีนามว่า **คันธมาลีย-**
เถระ ในสมัยพระพุทธผู้มีพระภาคเจ้าทรงพระนามว่า สิทธัตถะ เสด็จ
อุบัติขึ้นในโลก (คนละองค์กับเจ้าชายสิทธัตถะของเรา) เรา
ได้ยินพระนามท่านมาหลายครั้ง ประวัติของพระบรมศาสดา
พระองค์นี้ ก่อนที่ท่านจะลงมาโปรดสัตว์โลก ขณะที่สถิตอยู่
สวรรค์ชั้นดุสิตยังเป็นพระบรมโพธิสัตว์อยู่นั้น ท่านได้ตรวจดูกาล
ทวีป ประเทศ ตระกูล และมารดา เหมือนทุกๆ พระองค์ ช่วงนั้น

พุทธบูชาพาพันทุกข์

๓๕๕

เป็นช่วงที่มนุษย์มีอายุยืนถึง ๑๐๐,๐๐๐ ปี ตระกูลกษัตริย์ถือว่าเป็นตระกูลที่สูงที่สุด

เมื่อตรวจดูพบว่า มีความพร้อมทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว พระองค์ก็เสด็จมาบังเกิดในตระกูลกษัตริย์กรุงเวภาระ ซึ่งเป็นมหานครที่ยิ่งใหญ่โอฬาร มีอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรืองกว่านครทั้งหลายในยุคนั้น ทรงมีพระราชบิดาพระนามว่า พระเจ้าอุเทน พระราชชนนีพระนามว่า สุผัสสา มีพระมเหสีพระนามว่า สุมนา มีพระโอรสพระองค์หนึ่ง พระนามว่า อนุปมะ พระองค์ทรงอยู่ครองเพศฆราวาสอยู่นานถึง ๑๐,๐๐๐ ปี

วันหนึ่ง ทรงเห็นนิมิต ๔ อย่าง คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ บุญเก่าในดวักระต้นเดือน พระองค์จึงสละทุกสิ่งทุกอย่างออกผนวชด้วยพาหนะ คือวอทอง ทรงสละเพศฆราวาสแสวงหาที่บำเพ็ญเพียร จนไปเห็นต้นกรรณิการัตนหนึ่ง มีร่มไม้กิ่งดงามร่มรื่น ก็ตัดสินใจนั่งบำเพ็ญเพียรอยู่ที่ตรงนั้น พระองค์ทรงใช้เวลาในการบำเพ็ญเพียรเพียง ๑๐ เดือน ก็ได้ตรัสรู้ อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เมื่อตรัสรู้แล้ว พระองค์ได้เสด็จไปประกาศพระสัทธรรมทั่วชมพูทวีป จนกระทั่งได้พระอัครสาวกทั้งสองท่าน มีนามว่า พระสัมพลเถระและพระสุมิตเถระ มีพระเรวัตเถระเป็นพุทธ-

พุทธบูชาพาพ้นทุกข์

๓๕๖

อุปัฏฐาก มีคู่อัศวินนามว่า พระสีวลเถรีและพระสุรมาเถรี มีสุปปียอุบาสกและสมุททอุบาสกเป็นคู่อัศวินอุปัฏฐาก มีรัมมาอุบาสิกาและสุรัมมาอุบาสิกาเป็นอัศวินอุปัฏฐายิกา นักสร้างบารมีทุกๆ ท่านที่เอ่ยชื่อนี้ ล้วนเคยตั้งความปรารถนาในตำแหน่งที่ท่านได้รับ เมื่อบารมีเต็มเปี่ยม ทุกๆ ท่านต่างสมหวังดังความปรารถนาที่ตั้งไว้

ในยุคนั้น ผู้มีบุญลงมาก่อกันจำนวนมาก พระคันธมาลียเถระได้บังเกิดในตระกูลที่สมบูรณ์ด้วยทรัพย์ ท่านโชคดีที่เกิดในช่วงที่พระศาสดากำลังเจริญรุ่งเรือง พระธรรมคำสั่งสอนแผ่ขยายไปยังทุกชนชั้น

ท่านเติบโตในท่ามกลางความรุ่งเรืองของพระลัทธิธรรมโตขึ้นก็มีโอกาสได้ฟังธรรมจากพระโอรุ์ เกิดความเลื่อมใสอย่างยิ่งในพระบรมศาสดา รู้ซึ่งถึงคุณค่าของการสร้างบารมี คิดอยู่ในใจว่า เราเป็นผู้ที่โชคดีอย่างมหาศาล ที่เกิดมาพบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้มีโอกาสฟังพระลัทธิธรรม ทั้งตัวเราเองก็มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธรองค์ผู้เป็นเนื่อบุญที่ประเสริฐสุดในภพทั้งสาม อยู่แห่งทะเลบุญปรากฏอยู่เบื้องหน้าเรา เราไม่ควรที่จะประมาทในการสร้างบุญ เพราะไม่ทราบว่าความตายจะมาถึงเราเมื่อไร เราควรที่จะสั่งสมบุญพิเศษกับพระองค์ท่าน ก่อนที่

พุทธบูชาพาพันทุกข์

๓๕๓

มรณภัยจะมาถึง เราจะสร้างบุญพิเศษอันใดหนอกับพระบรม-
ศาสดาผู้เป็นทักษิณียบุคคล

เมื่อใคร่ครวญสักครู่หนึ่ง ก็คิดได้ว่า การบูชาด้วยของหอม
เป็นสิ่งที่ทุกคนกระทำกันติดอยู่แล้ว เราจะต้องทำให้ประณีตและ
แตกต่างออกไป จะเห็นว่านักสร้างบารมีในสมัยก่อน ในใจของเขา
คิดเอาแต่บุญพิเศษ แสวงหาวิธีการที่จะเพิ่มเติมบุญให้กับตนเอง
ท่านจึงรวบรวมของหอมจำนวนมาก มีจันทน์ กายาน การบูร
และกฤษณา เป็นต้น สร้างเป็นสถูปของหอมถวายพระบรมศาสดา
โปรยด้วยดอกมะลิไว้บนคันธสถูป และกระทำการนอบน้อมต่อ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระบรมศาสดาทรงรับและตรัสชื่นชมอนุโมทนาว่า
“ท่านเศรษฐีเป็นผู้รู้จักแสวงหาบุญพิเศษ เป็นแบบอย่างที่ดีงาม
เป็นบัณฑิตที่ฉลาดในการหาบุญตัวท่าน ก็จะได้อันสงส์ที่ยิ่งใหญ่
ไม่มีประมาณ”

เศรษฐีได้ฟังพระดำรัสนั้นก็โสมนัสใจมิปิดแผ่นขานไปทั่วสรรพางค์-
กาย กลิ่นของสถูปได้หอมอบอวลไปทั่วอาณาบริเวณ ยังใจของ
มหาชนให้สดชื่นเบิกบาน ใครรับรู้รับทราบก็ได้มาอนุโมทนาบุญ
กับท่านเศรษฐี ยิ่งทำให้ท่านมีมหาปีติในบุญไม่มีที่สิ้นสุด

หลังจากละโลกไป ผลบุญได้ส่งผลให้ท่านไปเสวยสมบัติ

พุทธบูชาพาพ้นทุกข์

๓๕๘

ในเทวโลก และมนุษย์โลกอย่างยาวนาน มีวิมานที่มีกลิ่นหอมไปทั่วทุกสารทิศ จนมาถึงสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านมาบังเกิดในเรือนของเศรษฐี ซึ่งสมบูรณ์ด้วยทรัพย์สมบัติมากมาย ชนิดที่ว่ากินใช้ทั้งชาติก็ไม่มีวันหมด พอเจริญวัยขึ้นมีความเลื่อมใสในพระบรมศาสดา จึงออกบวช ไม่นานก็บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์ ครั้นภายหลังท่านระลึกถึงบุญกรรมของตน ยิ่งทำให้เกิดปีติโสมนัส ถึงกับเปล่งอุทานว่า

“เราได้ทำสกุปไม์หอมคลุมปิดด้วยดอกมะลิอันสมควร แก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถวายแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า สิทธัตถะ ได้ถวายบังคมพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอัครนายกของโลก เช่นกับทองคำมีค่า ผู้รู้เรื่องดังนิลอุบล แผดแสงดังพระอาทิตย์ ผู้่องอาจดังพญาเสือโคร่ง ผู้ประเสริฐ มีชาติยิ่งเหมือนไกรสร ผู้เลิศกว่าสมณะทั้งหลาย ประทับนั่งแวดล้อมด้วยภิกษุสงฆ์

ในกัปที่ ๙๔ แต่กัปนี้ เราได้ถวายของหอมและดอกไม้ ด้วยผลแห่งสักการะที่ทำไว้ในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยบุญพิเศษนั้น เราไม่รู้จักทุกคติเลย และได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๑๖ ครั้ง มีพระนามเหมือนกันว่า เทวคันธะ ในกัปที่ ๓๙ แต่กัปนี้ ผลแห่งบุญนั้น ส่งให้เราถึงพร้อมด้วยคุณวิเศษทั้งหลายในภพชาตินี้”

เราจะเห็นว่า การทำสักการะเป็นพุทธบูชา นำพาให้พ้น

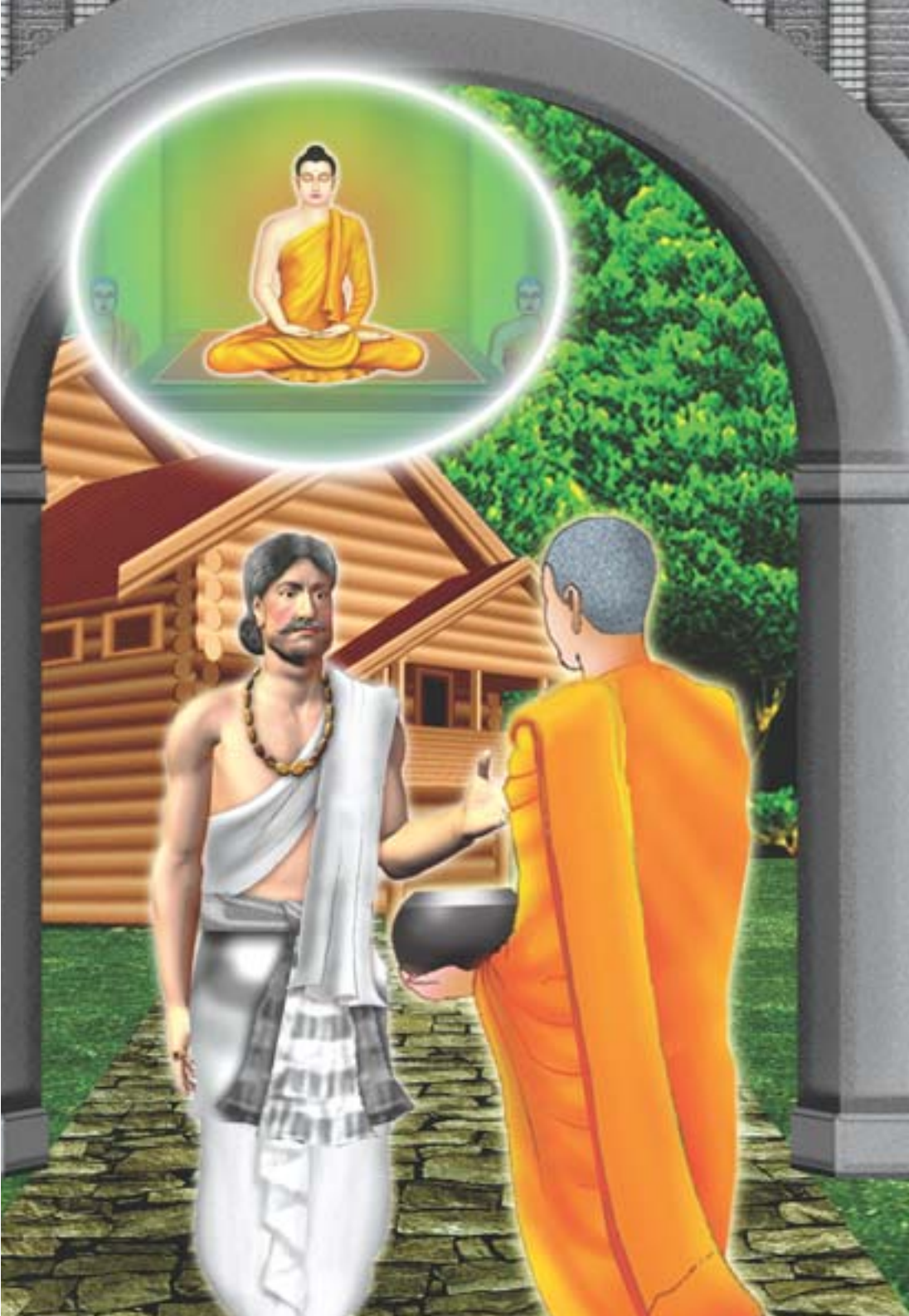
พุทธบูชาพาพ้นทุกข์

๓๕๕

ทุกข์ ถ้าทำถูกเนื่อนานบุญ ย่อมมีอานิสงส์ยิ่งใหญ่ ส่งผลให้เราได้มหาสมบัติทั้งสาม คือ มนุษย์สมบัติ ทิพยสมบัติ และนิพพานสมบัติ

การทำความดีถวายเป็นพุทธบูชาเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้เราได้เข้าถึงพระนิพพานได้อย่างรวดเร็ว จะเกิดไปก็ภพก็ชาติก็ไม่ลำบาก เพราะบุญนี้ จะสนับสนุนส่งเสริมตลอดเวลา ให้สร้างบุญต่อบุญได้อย่างสะดวกสบาย บุญที่เราทำเป็นพุทธบูชามีความสำคัญมาก ดังนั้นจงหมั่นกระทำพุทธบูชาด้วยความเคารพเลื่อมใสกันทุกๆ คน

มหาบุรุษ น้ำฟ้าสู่นิพพาน

เรือนพระธาตุเช่นนี้ เป็นของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด
พระผู้มีพระภาคพระองค์นี้โอฬาร ก็ชนเหล่านี้ยินดีแล้ว ย่อม
ไม่อึดในสักการะที่ทำอยู่ แม้ข้าพเจ้าจักกระทำสักการะแด่พระ-
โลกนาถผู้คงที่บ้าง ข้าพเจ้าก็จักเป็นทาสในธรรมของพระ-
โลกนาถเจ้า ผู้คงที่พระองค์นั้น ในอนาคตกาลบ้าง

มหาวิทยาลัย น่านพาสุนิพนธ์

๓๖๒

การทำความดีทุกอย่างถึงแม้จะไม่มีใครได้รับรู้ แต่อย่างน้อยก็มีตัวเราเองที่รู้และภาคภูมิใจ ยิ่งไปกว่านั้นเหล่าเทวดาทั้งหลายที่เรามองไม่เห็น ก็ย่อมรับรู้และคอยอนุโมทนากับเราตลอดเวลา ฉะนั้นสมควรอย่างยิ่งที่เราจะต้องหมั่นทำความดีหมั่นให้ทาน รักษาศีล และเจริญสมาธิภาวนาให้มาก

โดยเฉพาะการเจริญสมาธิภาวนา ต้องทำให้ได้ในทุกอิริยาบถ ทำให้ได้ทุกๆ วันตลอดเวลา จนเราสามารถเข้าถึงธรรมภายในได้ เราย่อมจะสมหวังและเป็นที่รักของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

มีวาระแห่งธรรมภาสิตที่มานี้ ขุททกนิกาย อุปวาณ-
เลราปทาน ว่า

“ในครั้งนั้น ข้าพเจ้าเกิดเป็นคนรับจ้าง อาศัยอยู่ในพระนครทั้งสวดี เห็นชนรื่นเริงยินดีแล้ว จึงคิดว่า เรือนพระธาตุเช่นนี้ เป็นของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด พระผู้มีพระภาคพระองค์นี้โอฬาร ก็ชนเหล่านี้ยินดีแล้ว ย่อมไม่อึดในสักการะที่ทำอยู่ แม้ข้าพเจ้าจักกระทำสักการะแด่พระโลกนาถผู้คงที่บ้าง ข้าพเจ้าก็จักเป็นทาสในธรรมของพระโลกนาถเจ้าผู้คงที่พระองค์นั้น ในอนาคตกาลบ้าง ข้าพเจ้าจึงเอาเชือกผูกผ้าห่มของข้าพเจ้าอันชักขาวสะอาดแล้วคล้องไว้ที่ยอดไม้ไผ่

มหาบูชา นํ้าพาสู่ นิพพาน

๓๖๓

ยกเป็นธงขึ้นไว้ในอากาศ ยักษ์อภิสิทธิ์มงคลของข้าพเจ้านำขึ้นไปในอัมพร ข้าพเจ้าเห็นธงอันลมสะบัด ได้เกิดความยินดีอย่างยิ่ง”

บุคคลที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดในการทำบุญทำกุศลถือว่าเป็นบัณฑิต เป็นนักสร้างบารมีที่เห็นประโยชน์ในคุณแม้เพียงเล็กน้อย จึงไม่มองข้ามในบุญกุศลทุกอย่าง เพราะคิดว่าทำแล้วเป็นการเพิ่มเติมบุญบารมีให้กับตนเอง และมองไปในอนาคตอันยาวไกลว่า จะเป็นพลปัจจัยในการนำพาไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การได้บรรลุมรรคผลนิพพาน

*มีพระเถระรูปหนึ่งชื่อ **พระอุปวาณเถระ** ในอดีตชาติท่านมีความศรัทธาในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้กระทำการบูชาพระสถูปของพระพุทธองค์ แม้ทรงดับขันธปรินิพพานไปแล้วก็ตาม ผลบุญนั้นส่งผลให้ท่านได้ไปบังเกิดในสวรรค์เสวยสุขอยู่ในสุคติภูมิ และในชาติสุดท้าย ยังส่งผลให้ท่านบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์องค์หนึ่ง

จากการศึกษาชีวประวัติของท่านพบว่า ในกาลแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า พระนามว่า **ปทุมุตตระ** พระเถระรูปนี้ได้บังเกิด

มหาวิทยาลัย น่านพาสุนิพนพาน

๓๖๔

ในตระกูลคนยาก พอเติบโตใหญ่บรรลุนิติภาวะแล้ว ก็มาทราบในภายหลังว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว เหล่ามนุษย์ เทวดา นาค ครุฑ ยักษ์ กุมภัณฑ์และคนธรรพ์ต่างพากันสร้างพระสถูปเจดีย์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุสูงประมาณ ๗ โยชน์ ทำด้วยรัตนะ ๗ ประการ

ท่านจึงเอาผ้าที่ขาวสะอาดของตน ทำเป็นธงผูกติดปลายไม้ไผ่ แล้วได้ทำการบูชาพระสถูป ยักษ์ที่ได้รับหน้าที่ให้รักษาเครื่องบูชาที่พระเจดีย์ ยกเอาธงของท่านไปทำประทักษิณพระเจดีย์ ๓ รอบ ซึ่งเหล่ามนุษย์ไม่สามารถมองเห็นยักษ์นั้นได้ เห็นแต่เครื่องสักการบูชาเคลื่อนไหวลอยไปเวียนประทักษิณพระเจดีย์ ด้วยบุญกรรมนั้น ทำให้ท่านได้ท่องเที่ยวไปในเทวโลกและมนุษย์โลก

ต่อมาในกาลของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านได้บังเกิดในตระกูลพราหมณ์ ในกรุงสาวัตถี มีชื่อว่า **อุปวาณะ** เมื่อเจริญวัยแล้วก็มีโอกาสได้ร่วมบุญถวายวัดพระเชตวันด้วย ทำให้ท่านเกิดความศรัทธาเป็นอย่างมาก จึงขอบวชในพระพุทธศาสนา เมื่อบวชแล้วก็ไม่ประมาท บำเพ็ญวิปัสสนากัมมัฏฐาน จนได้สำเร็จอภิญญา ๖ วิโมกข์ ๘

ต่อมาพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอาพาธ อันเกิดจากโรคลม

มหาบูชา นำพาสู่นิพพาน

๓๖๕

พระเถระจึงถือบาตรและจีวรเข้าไปยังเรือนของพราหมณ์เทวทิตะ ผู้เป็นสหายในอดีต ซึ่งพราหมณ์นี้ได้ปวารณากับพระเถระไว้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เมื่อพราหมณ์ทราบว่พระเถระมาก็เข้าไปหาแล้วพูดว่า

“พระคุณเจ้า ต้องการอะไรขอให้บอกมาเถิดขอรับ กระผมยินดีให้ความสะดวกแก่ท่านทุกอย่าง”

พระเถระจึงได้กล่าวคาถาว่า “พราหมณ์เอ๋ย พระสุคต-มุณีเจ้า ผู้เป็นพระอรหันต์ในโลก ถูกโรคลมเบียดเบียน ถ้าท่านมีน้ำอุ่นจงถวายแด่พระมุณีเจ้าเถิด การบูชาแก่ผู้ควรบูชา การสักการะแก่ผู้ควรสักการะ การนอบน้อมแก่ผู้ควรนอบน้อม เราปรารถนาเพื่อจะนำน้ำอุ่นไป เพื่อพระมุณีเจ้าพระองค์นั้น”

เนื้อความของคานานี้มีความหมายว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ที่เหล่าเทวดามีท้าวสักกะเป็นต้น และพราหมณ์มีท้าวมหาพรหมเป็นต้นได้บูชาแล้ว แก่ผู้ควรบูชาในโลกนี้ หมู่มนุษย์มีพระเจ้าพิมพิสารและพระเจ้าโกศลเป็นต้น ทรงกระทำสักการะแล้วแก่ผู้ควรสักการะ แม้พระชินาสพผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ นอบน้อมแล้วแก่ผู้ควรนอบน้อม

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงเป็นพระอรหันต์ ไกลจากกิเลสทั้งหลาย พระพุทธรองค์เป็นผู้เสด็จไปดี เพราะ

มหาวิทยาลัย น่าน พาสุนิพนาน

๓๖๖

เสด็จไปได้อย่างองอาจสง่างามในสฤติ และนำความเจริญมาให้
ในทุกหนทุกแห่งที่ก้าวย่างพระบาทไป ทรงเป็นพระสัพพัญญู
เป็นพระมุนี พระพุทธรองค์ทรงเป็นพระบรมศาสดาของพวกเรา
ทั้งหลาย ทรงเป็นเทวดาที่ยิ่งกว่าเทวดา ทรงเป็นท้าวลักกะที่ยิ่ง
กว่าท้าวลักกะ ทรงเป็นท้าวมหาพรหมที่ยิ่งกว่าพวกพรหม

บัดนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าของเราทั้งหลายนั้น ทรงถูก
โรคลมเบียดเบียน ดูก่อนพราหมณ์ ถ้าท่านมีน้ำอุ่น เราปรารถนา
จะนำน้ำอุ่นนั้นไปเพื่อระงับอาพาธของพระผู้มีพระภาคเจ้า”
พราหมณ์จึงน้อมเกสัชและน้ำอุ่นเข้าไปถวายแด่พระผู้มี-
พระภาคเจ้า แล้วโรคลมของพระบรมศาสดาก็ได้ระงับไปดจุ
ปลิดทิ้งด้วยเกสัชและน้ำอุ่นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรง
กระทำอนุโมทนาแก่พราหมณ์

ต่อมา พระเถระได้ระลึกถึงบุญกรรมของตน ทำให้ท่าน
เกิดความโลมณัสใจ จึงประกาศเรื่องราวที่ท่านได้กระทำในกาล
ก่อนว่า “ในภพชาติหนึ่ง ชาวชมพูทวีปทั้งสิ้นได้รวมกันเป็นกลุ่ม
เพื่อทำจิตกาธานด้วยไม้จันทน์สูง ๑ โยชน์ และยกพระสรีระของ
พระผู้มีพระภาคเจ้าขึ้นวางบนจิตกาธานนั้น ได้กระทำกิจ คือ
การถวายพระเพลิง พวกภิกษุและเทวดาทั้งหลายได้สร้าง
พระสถูปไว้เพื่อบรรจุพระบรมธาตุ แล้วอธิษฐานไม่ให้แยก
กระจัดกระจายกัน ด้วยกำลังแห่งการอธิษฐาน พระสรีรธาตุ

มหาบูชา นำพาสู่นิพพาน

๓๖๓

ทั้งสิ้นนั่นจึงได้เป็นดั่งก้อนเดียวกัน เป็นประดุจพระปฐ्ิมาที่สำเร็จด้วยศิลาก้อนเดียว

เมื่อพวกเราทั้งหมดมาพร้อมกันแล้ว ก็ช่วยกันสร้างเครื่องปกคลุมพระสถูปด้วยสถูปทองคำ เราได้นำแก้วมณีอินทนิล แก้วมณีสีเขียวก้อนใหญ่ แก้วมณีโชติรส และแก้วมณีสีแดง บริสุทธิมารวมเป็นก้อนเดียวกัน ทำเป็นเครื่องคลุมที่สถูปทองคำ พวกมหาชนได้ทำสถูปด้วยเครื่องปกคลุมไว้ข้างบน เหล่าเทวดาทั้งหลายก็ได้ทำการบูชาด้วยวิธีของเทวดาเช่นกัน

แม้เราก็ก้าลักการบูชาด้วยธงชัยและธงปฏัก ณ พระสถูปของพระโลกนาถเจ้าผู้คงที่ และด้วยบุญกรรมอันเป็นกุศลกรรมที่ยิ่งใหญ่ในครั้งนั้น เราจึงได้เป็นอย่างที่เราได้รับผลในปัจจุบันนี้ คือ ได้บรรลุธรรมาภิสมัย สำเร็จในกิจทั้งปวงไม่มีภพชาติอื่นที่จะต้องเวียนว้ายอีกแล้ว”

เห็นไหมว่า คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ต้องรู้จักฉลาดในการแสวงหาบุญ ไม่ยอมมอญึ่งเฉยโดยไม่ทำอะไร มีแต่มองว่าบุญทุกบุญนั้นเป็นบุญใหญ่และเป็นบุญที่จะอำนวยความสุขและความสำเร็จในชีวิตตลอดไป

เมื่อลงมือทำบุญแล้วต้องทำให้ดีที่สุด ประณีตที่สุด ให้ละเอียดประณีตทั้งของที่ทำถวายและน้อมถวายด้วยใจที่

มหาวิทยาลัยนาฬิกานิพนธ์

๓๖๘

ละเอียดประณีต ทั้งก่อนถวาย ขณะถวายและหลังจากถวาย
มหาทานไปแล้ว ให้มีใจร่าเริงเบิกบานไม่คิดเสียดาย ประโยชน์
ใหญ่ผลานิสงส์อันยิ่งใหญ่จึงบังเกิดขึ้น

ดังเช่นพระอุปวาณเถระที่ได้มีส่วนร่วมในการสร้างและ
นอบน้อมบูชาพระสถูปเจดีย์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้พระองค์
ดับขันธปรินิพพานไปแล้ว เมื่อท่านทำความศรัทธาเลื่อมใส
ทำด้วยใจที่ละเอียดประณีต ผลบุญจึงติดตามส่งผลให้ท่านได้
สมปรารถนาอันสูงสุดในชีวิต

ฉะนั้น เราในฐานะนักสร้างบารมี ควรยึดท่านเป็นแบบ
อย่างในการสร้างบารมี หมั่นให้ท่าน รักษาศีล และเจริญสมาธิ
ภาวนาให้สม่ำเสมอ ทำให้มากเข้าไว้ อาานิสงส์ใหญ่และประโยชน์
ใหญ่ย่อมจะบังเกิดขึ้นกับเราทุกภพทุกชาติอย่างแน่นอน

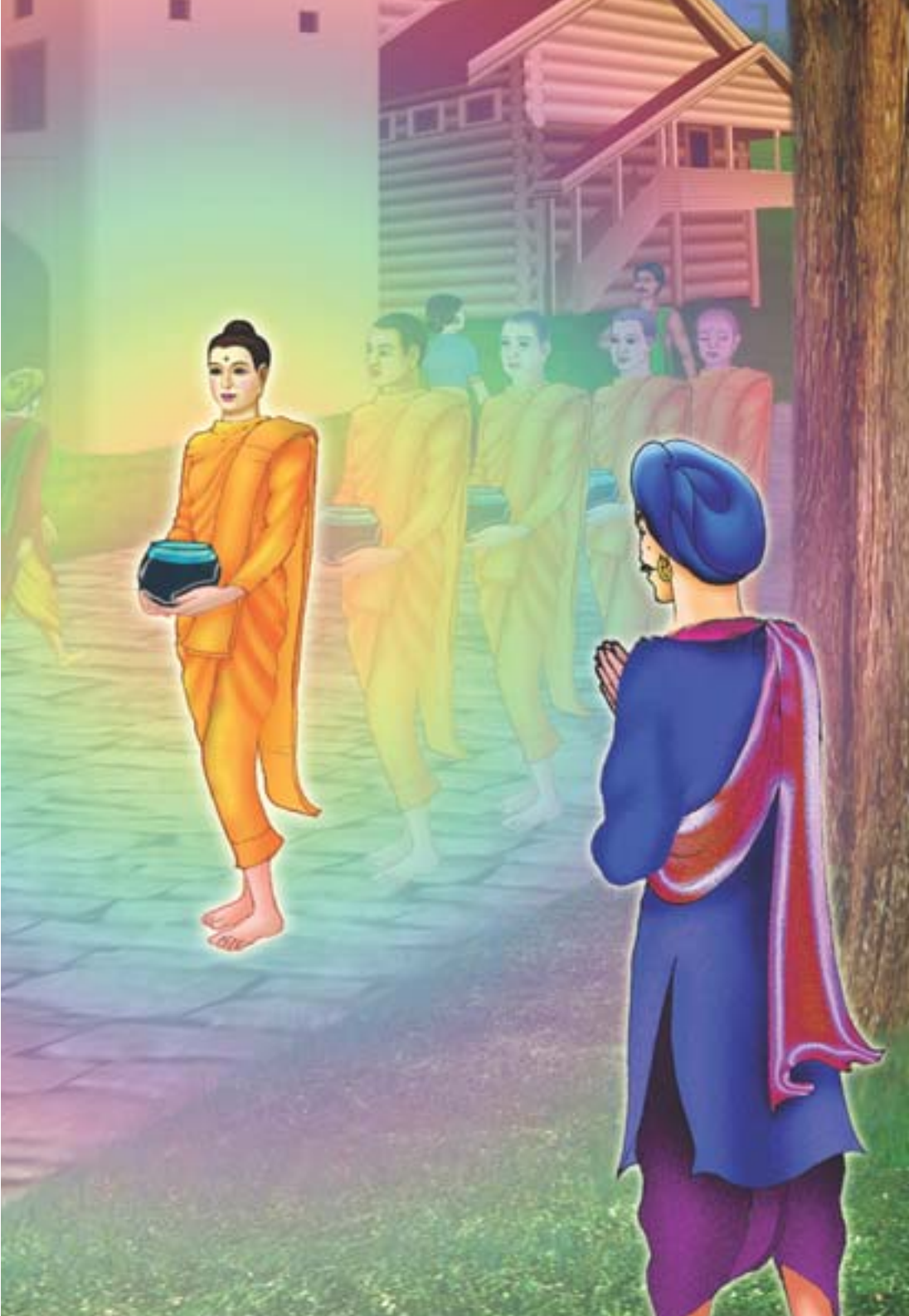

ม ง ค ล ที่ ๔
อ ยู่ ใน ถิ่น ที่ เ หมาะ ส ม

ธรรม ๔ อย่างที่มีอุปการะมากเป็นไฉน คือ จักร ๔
ได้แก่ การอยู่ในประเทศอันสมควร การคบสัตบุรุษ การตั้งตน
ไว้ชอบ และความเป็นผู้มีบุญที่ได้ทำไว้แล้วในกาลก่อน ธรรม
๔ อย่างนี้ มีอุปการะคุณมาก

อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม

๓๗๑

การเจริญสมาธิภาวนาเป็นทางลัดที่สุดที่ทำให้เราพบความสุขและมีความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ถ้าเราบริสุทธิ์มาก บุญจะเกิดขึ้นได้มาก ถ้าเราหมั่นเจริญภาวนา เพิ่มเติมความบริสุทธิ์ให้แก่ตัวเองทุกวัน ในที่สุด เราจะเข้าถึงความสุขที่แท้จริง อันเป็นสิ่งที่ทุกชีวิตปรารถนา เพราะฉะนั้นอย่าประมาทในความสำคัญของการเจริญภาวนากันทุกคน

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ทิฆนิกาย ปาฏิกวรรค ว่า

“กตเม จตฺตารโ ธมฺมา พหุการา ฯ จตฺตาริ จกฺกานิ
ปฏฺฐิรูปเทสวาโส สบปรฺริสุปฺสสโย อตฺตสมฺมาปณฺธิ
ปฺพุเพ จ กตปฺญตฺตา ฯ อิเม จตฺตารโ ธมฺมา พหุการา

ธรรม ๔ อย่างที่มีอุปการะมากเป็นไฉน คือ จักร ๔ ได้แก่ การอยู่ในประเทศอันสมควร การคบสัตบุรุษ การตั้งตนไว้ชอบ และความเป็นผู้มีบุญที่ได้ทำไว้แล้วในกาลก่อน ธรรม ๔ อย่างนี้มีอุปการคุณมาก”

มนุษย์ทุกคนต่างแสวงหาทางที่จะทำให้ชีวิตของตนมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ การอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม เพราะสิ่งแวดล้อมที่ดีจะเกื้อกูลต่อสุขภาพกายและใจ ทำให้เราประกอบกิจการงาน หรือสร้างได้ดีได้เต็มที่ เป็นต้น

อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม

๓๓๒

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ได้เกิดในร่มเงาของบวรพระพุทธศาสนา มีพระสัทธรรมคำสอนเป็นหลักในการดำรงชีวิตนั้น ถือว่าเป็นมงคลอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เรามีโอกาสประพฤติปฏิบัติธรรม บำเพ็ญบุญกุศลต่างๆ อย่างสมบูรณ์ และผลแห่งการสั่งสมบุญ จะทำให้ชีวิตของเราประสบกับความ สุขความเจริญ ทั้งในโลกนี้รวมไปถึงโลกหน้าด้วย

สถานที่ที่เหมาะสมนั้น ท่านเรียกว่า ปฏิรูปเทส ปฏิรูปเทสสำหรับผู้มุ่งหวังความเจริญในทางธรรม คือ สถานที่ที่พระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงอยู่ มีพุทธบริษัทและสาธุชนทั้งหลายสมัครสมานสามัคคี มีใจใฝ่ในการสร้างบุญกุศล ทำทาน รักษาศีล เจริญสมาธิภาวนาอยู่เป็นนิตย์

การได้อยู่ในถิ่นที่เหมาะสมเช่นนี้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นมงคลอันสูงสุด เพราะเป็นเหตุให้เราได้อนุตตริยะ คือ ได้สิ่งที่ยอดเยี่ยมถึง ๖ ประการ คือ

๑. ทัสสนานุตตริยะ การเห็นอันยอดเยี่ยม คือ ได้พบเห็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือพระสาวกผู้ปฏิบัติดี ทรงศีล ทรงธรรม นำเข้าใกล้ เพื่อจะได้ฟังธรรม

๒. สวนานุตตริยะ การฟังอันยอดเยี่ยม คือ ได้ฟังธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นธรรมที่จะนำผู้ปฏิบัติให้พ้น

อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม

๓๓๓

จากทุกข์ได้จริง

๓. ลาภานุตตริยะ การได้อันยอดเยี่ยม คือ ได้ความศรัทธา
ในพระรัตนตรัย และอยากศึกษาพระธรรมให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

๔. ลิกขานุตตริยะ การศึกษาอันยอดเยี่ยม คือ ได้ศึกษา
พระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

๕. ปาจริยานุตตริยะ การบำรู้งานอันยอดเยี่ยม คือ ได้
อุปัฏฐากบำรุงพระบรมศาสดา หรือพระสาวกผู้ประพฤติดี
ปฏิบัติชอบ เป็นเนืองนิตย์อันเลิศ

๖. อนุสสทานุตตริยะ การระลึกอันยอดเยี่ยม คือ ได้ระลึก
ถึงพระรัตนตรัยซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุด เป็นแหล่งแห่ง
ความสะอาดบริสุทธิ์ นี่คือความโชคดีของผู้ที่ได้เกิดในดินแดนที่
พระพุทธรูปศาสดากำลังรุ่งเรือง เหมือนดังพระวักกลี ผู้เป็นเลิศใน
ด้านบรรลุลุธรรมด้วยความศรัทธาในองค์สมเด็จพระสัมมา-
สัมพุทธเจ้า

***พระวักกลี** เป็นพราหมณ์ชาวเมืองสาวัตถี วันหนึ่งท่าน
ได้เห็นพระบรมศาสดาขณะเสด็จบิณฑบาตอยู่ เกิดความรู้สึก
เลื่อมใสมากในพระรูปกาย มองดูพระพุทธรูปองค์อย่างมีความสุข

อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม

๓๗๔

ไม่รู้ลืมไม่รู้เบื่อเลย จึงคิดหาทางที่จะได้อยู่ใกล้ๆ ท่านเห็นว่าการบวชเป็นวิธีการที่จะทำให้สมหวังได้ จึงติดตามพระพุทธรองค์ไปถึงวัดเซตวัน เพื่อขอบรรพชา พระลัมมาลัมพุทธเจ้าทรงเห็นอุปนิสัยของพระวักกลิ จึงทรงยินยอมให้บวช

ตั้งแต่บวช พระวักกลิไม่เป็นอันทำอะไรเลย ได้แต่หาโอกาสเพื่อจ้องมองดูพระพุทธรองค์ โดยติดตามไปทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าท่านจะนั่งจะยืนก็เลือกที่จะจ้องมองเห็นพระพุทธรองค์ได้ถนัด

พระบรมศาสดาทรงรอคอยให้ญาณของพระวักกลิแก่กล้า ก่อน จึงยังไม่ได้ตรัสอะไร จนวันเวลาผ่านไป เมื่อเห็นว่า พระวักกลิมีญาณแก่กล้าพอแล้ว จึงตรัสเตือนว่า

“วักกลิ จะมีประโยชน์อะไรกับการเที่ยวตามดูร่างกาย อันเปื่อยเน่านี้ วักกลิ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่า เห็นเรา ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นชื่อว่า เห็นธรรม”

แม้พระพุทธรองค์จะตรัสเช่นนั้น พระวักกลิก็ยังไม่รู้สึกตัว ยังคงติดตามเฝ้าดูอยู่ พระพุทธรองค์ทรงดำริว่า ถ้าภิกษุรูปนี้ ไม่ได้ความลั้งเวชแล้ว จะไม่ได้ตรัสรู้ ครั้นถึงวันเข้าพรรษา จึงตรัสห้ามพระวักกลิ ติดตามพระองค์อีกต่อไป

พระวักกลิเสียใจมาก คิดว่า ถ้าหากไม่ได้เห็นพระบรมศาสดา เราจะมีชีวิตอยู่ไปทำไม จึงขึ้นภูเขาศิขณภฏฐ ตั้งใจว่าจะ

อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม

๓๖๕

กระโดดเขาตาย พระบรมศาสดาทรงล่วงรู้ด้วยพระญาณ ทรงดำริว่า หากพระองค์ไม่ปลอบโยน อุปนิสัยแห่งมรรคผลของท่าน จะถูกทำลาย คือ จะตายก่อนโดยที่ไม่ได้บรรลุมรรคผล จึงทรงเปล่งพระรัศมีแสดงพระองค์ เสมือนเสด็จไปประทับอยู่เบื้องหน้าของพระวักกิลี ในขณะนั้น ทรงเหยียดพระหัตถ์ออก แล้วตรัสว่า

“มาเถิด วักกิลี อย่างกลัวเลย จงแลดูตถาคต เราจะยกเธอขึ้นเหมือนพวยพุ่งขึ้นจากเปือกตม มาเถิดวักกิลี เธออย่างกลัว จงแลดูตถาคต เราจะยกเธอขึ้นเหมือนคนช่วยพระจันทรที่ถูกราหูจับ”

พระวักกิลีได้ยินพระบรมศาสดาเรียกตน รู้สึกปลื้มปีติมาก ความเศร้าโศกที่มีอยู่มลายสิ้นไป เหมือนสระน้ำแห้งแล้งที่มีฝนตกลงมาจนเต็ม และความปลื้มปีติทำให้กายเบา ใจเบา ตัวท่านได้ลอยขึ้นไปในอากาศ ท่านระลึกถึงพระดำรัสของพระบรมศาสดา พยายามข่มปิติ เจริญวิปัสสนา และในที่สุดก็ได้บรรลุพระอรหัตตผลพร้อมด้วยปฏิสัมภิทา ๔ ในขณะนั่นเอง

เราจะเห็นว่า การได้อยู่ในปฏิรูปเทส เช่นพระวักกิลีนั่น เป็นมงคลยิ่งแก่ชีวิต เพราะท่านอยู่ในกรุงสาวัตถี ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดเชตวันที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่นานที่สุด จึงมีโอกาสได้เห็นพระพุทธรองค์ เห็นแล้วก็มีศรัทธาเลื่อมใส

อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม

๓๗๖

ได้บวชในบวรพระพุทธศาสนา ได้ฟังธรรม ฝึกฝนตนเอง จนในที่สุดได้บรรลุมรรคผลนิพพาน แม้ท่านจะเป็นคนติดในรูปอย่างมากก็ตาม แต่เมื่ออินทรีย์แก่กล้าขึ้น และได้รับคำสั่งสอนจากพระพุทธองค์ ท่านก็เอาชนะความติดในรูป ด้วยการบรรลุอรหัตตผล ได้ในที่สุด

พวกเราเช่นเดียวกัน เป็นผู้มิบุญที่ได้สั่งสมไว้ดีแล้ว ถึงได้เกิดในปฏิรูปเทส คือผืนแผ่นดินไทย อันมีพระมหากษัตริย์ผู้ทรงทศพิธราชธรรม ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ค้ำชูพระพุทธศาสนาตลอดมา ทั้งยังมีพุทธบริษัทที่ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม มีกัลยาณมิตรเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อกัน ดังนั้นถ้าเราตั้งอยู่ในโอวาทของพระบรมศาสดา มีความไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต หมั่นทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนาเป็นประจำอยู่เนื่องนิตย์ ย่อมมีสุคติและพระนิพพานเป็นที่ไปอย่างแน่นอน

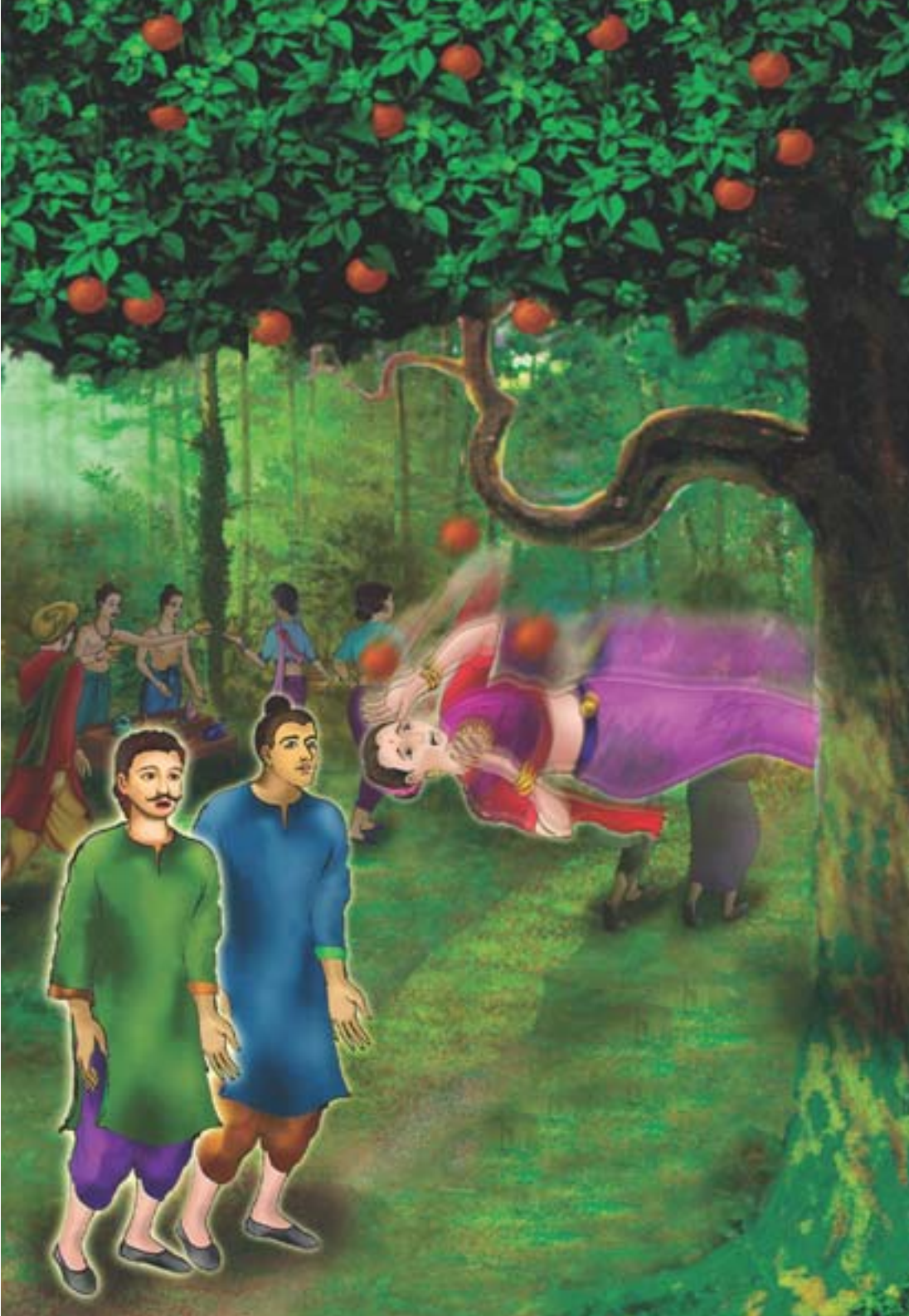

แ ผ่ น ตี น อ ร ร ม

แ ผ่ น ตี น ท อ ง

เมื่อโคทั้งหลาย ว่ายข้ามแม่น้ำไป โคจำฝูงว่ายข้ามตรง
โคทั้งหมดก็ยอมนว่ายข้ามตรงไปด้วย ในหมู่มนุษย์ทั้งหลายก็
เช่นเดียวกัน ผู้ใดได้รับสมมติแต่งตั้งให้เป็นใหญ่ ถ้าผู้นั้น
ประพฤติธรรม ประชาชนนอกนี้ก็ย่อมประพฤติธรรมตามไป
ด้วยโดยแท้ ถ้าพระราชา ผู้เป็นใหญ่ตั้งอยู่ในธรรม ราษฎรก็ย่อมอยู่
เป็นสุขทั่วกัน

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๓๗๕

การช่วยเหลือตนเองและสรรพสัตว์ ให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะไปสู่อายตณนิพพาน ต้องอาศัยกำลังบุญกำลังบารมีมาก ตั้งแต่แบบธรรมดา อุปบารมีและปรมัตถบารมี จนกระทั่งถึงขั้นต้องสร้างบุญบารมีกันชนิดที่เรียกว่า เป็นบุญนับอสงไขยไม่ถ้วน เช่นเดียวกันกับการสงสารเพื่อนมนุษย์ प्रารณช่วยเหลือไม่ให้เขาเดือดร้อน ถ้าเรามีทรัพย์สมบัติมาก ก็ช่วยเหลือได้เต็มที่ ทำให้เขาหลุดพ้นจากความอดอยากยากจน มีความสุขความสวัสดีสบายในชีวิต ทั้งยังมีเวลาที่จะแสวงหาสิ่งที่เป็นสาระแท้จริงของชีวิต คือ พระรัตนตรัย ดังนั้นการมีบุญมากย่อมทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างสำเร็จอย่างง่ายดาย เราจึงจำเป็นต้องสั่งสมบุญให้ได้มากที่สุด และต้องทำกันเป็นหมู่ใหญ่ ทำอย่างต่อเนื่องจนกว่าบารมีจะเต็มเปี่ยม กระทั่งบรรลุรรคผลนิพพานไปถึงที่สุดแห่งธรรมพร้อมๆ กัน

มีธรรมภาษิตบทหนึ่งใน ราโชวาทชาดก ว่า

“เมื่อโคทั้งหลายว่ายน้ำข้ามแม่น้ำไป ถ้าโคจำฝูงว่ายคดเคี้ยว โคทั้งหมดก็ย่อมว่ายคดเคี้ยวตามไปด้วย ในมนุษย์ทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน ผู้ใดได้รับสมมติแต่งตั้งให้เป็นใหญ่ ถ้าผู้นั้น ประพฤติไม่เป็นธรรม ประชาชนนอกนี้ก็ประพฤติไม่เป็นธรรมโดยแท้ ถ้าพระราชาผู้เป็นใหญ่ไม่ตั้งอยู่ในธรรม รัฐก็ย่อมอยู่ไม่เป็นสุขทั่วกัน เมื่อโคทั้งหลายว่ายน้ำข้ามแม่น้ำไป

สวนพุทธธรรม สวนพุทธรังษี

๓๘๐

โคจำฝูงวัวข้ามตรง โคทั้งหมดก็ยอมว่ายข้ามตรงไปด้วย
ในหมู่มนุษย์ทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน ผู้ใดได้รับสมมติแต่งตั้ง
ให้เป็นใหญ่ ถ้าผู้นั้นประพฤติธรรม ประชาชนนอกนี้ก็ยอม
ประพฤติธรรมตามไปด้วยโดยแท้ ถ้าพระราชา ผู้เป็นใหญ่
ตั้งอยู่ในธรรม ราษฎรก็ยอมอยู่เป็นสุขด้วยกัน”

*ในสมัยหนึ่ง พระเจ้าปัญจาละเป็นผู้มีน้ำพระทัยงาม แต่
เหล่าอำมาตย์ข้าราชการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทุกจริตในหน้าที่
ชู้ตริตประชาชน จนชาวเมืองต้องพาลูกเมียหลบหนีไปอยู่ในป่า
จะกลับมาเฉพาะเวลากลางคืน เพราะกลางวันหากใครอยู่ที่บ้าน
เจ้าหน้าที่บ้านเมืองจะมากลั่นแกล้งรัดไถทรัพย์สินเงินทองไปหมด
สมัยนั้นพระโพธิสัตว์ได้บังเกิดเป็นรุกขเทวา สิงสถิตอยู่ที่ต้นไม้
นอกเมือง ซึ่งพระราชารับสั่งให้ชาวเมืองมาทำพิธีบวงสรวง
ต้นไม้เป็นประจำทุกปี

พระโพธิสัตว์คิดว่า “พระราชาเป็นผู้มีบุญคุณต่อเรา
พระองค์ถูกคนรอบข้างปิดหูปิดตา ให้เห็นว่าบ้านเมืองอยู่เย็น
เป็นสุข ในขณะที่บ้านเมืองใกล้จะลุกเป็นไฟอยู่แล้ว ชาวเมือง
ต่างพากันสาปแช่งพระราชาทุกวันทุกคืน”

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๓๘๑

คืนนั้นพระโพิสตร์ จึงเข้าไปในห้องบรรทมของพระราช
เปเล่งรัศมีกายยืนอยู่ในอากาศ พระราชาทอดพระเนตรเห็น
ความสว่างไสวแห่งรัศมีกายของเทวดา จึงตรัสถามว่า

“ท่านเป็นใคร มาที่นี่เพราะมีความประสงค์สิ่งใด”

พระโพิสตร์กราบทูลพระราชว่า “ข้าพระองค์เป็นรุกข-
เทวา มาที่นี่เพื่อเตือนสติพระองค์ เพราะพระองค์เป็นผู้ประมาท
ในการบริหารบ้านเมืองราชสมบัติจะต้องพังพินาศในเวลาอันใกล้
และพระองค์อาจจะต้องถูกประชาชนพากันรุมประชาทัณฑ์”

เพื่อเป็นการเตือนสติพระราช พระโพิสตร์จึงสั่งสอนว่า

“พระองค์อย่าได้ประมาทเลย ความประมาทเป็นทาง
แห่งความตาย ส่วนความไม่ประมาทเป็นทางไม่ตาย ผู้ไม่ประมาท
ย่อมชื่อว่าไม่ตาย ส่วนผู้ประมาทแม้มีชีวิตอยู่ก็เหมือนคนตายแล้ว
เพราะลุ่มหลงมัวเมาจึงทำให้เกิดความประมาท เมื่อประมาท
จึงเกิดความเสื่อม เพราะความเสื่อมจึงเกิดโทษ ดังนั้น ขอพระองค์
อย่าได้ประมาท ให้หาโอกาสไปตรวจดูราษฎรตามหัวเมืองต่างๆ
และช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขพลกนิกรของพระองค์เถิด”

จากนั้นพระโพิสตร์ก็อันตรธานหายไป เมื่อพระเจ้า-
ปัญจาละได้สดับถ้อยคำของรุกขเทวาแล้ว ทรงสลดพระทัยยิ่งนัก
รุ่งขึ้นจึงมีรับสั่งให้มหาอำมาตย์ ทำหน้าที่สำเร็จราชการแทน

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๓๘๒

พระองค์ ส่วนพระองค์รีบเสด็จออกจากพระนครพร้อมด้วย
บุโรหิตคนหนึ่ง ทรงปลอมพระองค์เป็นชาวบ้านธรรมดา เพียง
แค่เสด็จออกจากพระราชวังไปได้โดยชนเดียว พระองค์ก็ได้ยิน
เสียงชายแก้รื้อครวญครางด้วยความเจ็บปวด เพราะถูกหนาม
ตำที่ข้อเท้า พลังสาปแช่งพระราชว่า

“ขอให้พระเจ้าปัญญาละ จงถูกลูกศรเสียบแทงในสงคราม
สลายทุกข์ทรมานเหมือนกับเราในขณะนี้ด้วยเถิด”

บุโรหิตได้ยินเช่นนั้น จึงเข้าไปถามว่า “ท่านลุง ท่านเป็น
คนตาฝ้าฟาง เดินไม่ระมัดระวังเอง ถึงได้ถูกหนามแทงเอา
พระราชาก็ไม่เคยมาเบียดเบียนท่าน ทำไมจะต้องสาปแช่งพระราช
ผู้เป็นเหนือหัวด้วยเล่า”

ชายชราตอบว่า “ดูก่อนพราหมณ์ ที่เราถูกหนามแทงนี้
เป็นความผิดของพระเจ้าปัญญาละคนเดียวเท่านั้น เพราะกลางวัน
พระองค์ปล่อยให้พวกราชบุรุษกดขี่ขูดรีดเอาเงินทองจากเรา
ส่วนกลางคืนเรายังถูกพวกโจรปล้นแย่งชิงทรัพย์สินอีก แผ่นดิน
ของพระราชาก็ง มีแต่คนไม่ดีเกิดขึ้นมากมาย น่ะพ่อคุณเอ๋ย
เมื่อมีภัยเช่นนี้ ประชาชนต่างพากันหวาดกลัว จึงเข้าป่าหาไม้มี
หนามเอามาวางเป็นที่กำบัง เรามองไม่เห็นหนามเหล่านั้น จึง
โดนหนามทิ่มตำได้รับความเจ็บปวดอยู่ที่นี่แหละ”

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๓๘๓

พระราชาทรงสดับเหตุผลเช่นนั้น จึงตรัสเรียกบุโรहित พลาจตรัสว่า “ชายชราพูดถูกแล้ว เป็นความผิดของเราแท้ๆ อย่าไปตำหนิเขาเลย เราจักกลับไปเสวยราชสมบัติโดยธรรม”

จากนั้นพระราชาก็ออกเดินทางต่อไป ระหว่างทางพบ หญิงเขี้ยวใจคนหนึ่ง กำลังปีนขึ้นไปเด็ดผักผลไม้เกิดพลาดพลัด ตกลงมา นางร้องสาปแช่งพระราชากับด้วยความเจ็บปวดว่า

“ที่เราต้องได้รับความเจ็บปวดเช่นนี้ เพราะพระเจ้า-
ปญจาละพระองค์เดียวเท่านั้น ขอให้พระราชาลัดตกลงมาจาก
ปราสาท นอนกลิ้งเกลือกทุนทुरาย ได้รับทุกข์แสนสาหัส
เหมือนเราด้วยเถิด”

บุโรहितได้ฟังคำสาปแช่งเช่นนั้น เกิดความไม่พอใจ จึง
เดินเข้าไปถามนางว่า “เธอตกจากต้นไม้เพราะความประมาท
ของเธอเอง ทำไมต้องพาดพิงมาถึงพระราชากับด้วย”

หญิงเขี้ยวใจตอบว่า “เนื่องจากพระราชากับไม่ได้บำบัตทุกข
บำรุงสุข ไม่ได้ปกครองราษฎรโดยธรรม ปล่อยให้เจ้าหน้าที่
ทางการเมืองมาขูดรีดประชาชน แล้วยังปล่อยให้โจรมาปล้นบ้านฉฉฉอีก
ทำให้ฉฉฉต้องอดอยากยากจนลง ต้องหาเข้ากินคำลำบากอย่างนี้”

ไม่ว่าพระราชากับบุโรहितจะเดินทางไปที่ไหน ก็ได้ยินแต่
เสียงชาวบ้านสาปแช่งอยู่ทุกหนทุกแห่ง โดยที่ชาวบ้านต่างไม่รู้ว่

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๓๘๔

คนแปลกหน้านี้เป็นใคร เพราะไม่มีผู้ใดเคยพบเคยเห็นพระราชา นอกจากชาวบ้านจะด่าและสาปแช่งแล้ว แม้แต่สัตว์เดียรัจฉาน ซึ่งในยุคนั้นพูดภาษามนุษย์ได้ ยังด่าทอพระองค์ด้วยความอาฆาตพยาบาท เช่นฝูงนกกำลังเอางะยปากจิกกินกบเป็นอาหาร พระราชาได้ยินเสียงกบเขียดร้องสนั่นลั่นทุ่งนาเป็นเสียงสาปแช่งพระองค์ ทำให้พระองค์รู้สึกสลดพระทัยยิ่งนัก

บุโรหิตถามกบว่า “เจ้าร้องด่าว่าพระราชาทำไม พระราชาทำอะไรให้เจ้าลำบาก”

กบร้องตอบว่า “ท่านต้องเป็นคนชั่วแน่นอน ถึงได้ยกย่องพระราชา เพราะพระราชาปล่อยให้คนชั่วรังแกคนดี ปล่อยให้คนพาลเป็นหัวหน้า เมื่อชาวบ้านถูกโจรผู้ร้ายจี้ปล้น ก็ไม่เป็นอันทำการทำงาน ไม่มีเวลาทำไรไถนา อาหารก็ขาดแคลน ถ้าหากแวนแคว้นนี้ มีพระราชาปกครองโดยทศพิธราชธรรม ฝูงนกก็จะได้กินก้อนข้าวอย่างดี มีอาหารอุดมสมบูรณ์ ไม่ต้องมาจิกพวกข้าเป็นอาหารอย่างนี้หรอก”

พระราชาได้ฟังเช่นนั้น จึงรีบเสด็จกลับเข้าวัง เรียกประชุมเหล่าอำมาตย์ข้าราชการบริพารทั้งหมดทันที ทรงประกาศนโยบายให้ทั้งข้าราชการและราษฎรประพฤติธรรม ด้วยการสมาทานศีล ส่วนพระองค์ทรงใส่พระทัยบริหารบ้านเมือง

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๓๘๕

ลงโทษผู้ที่ทำความผิด สนับสนุนคนทำความดีให้ได้รับตำแหน่ง
สูงยิ่งๆ ขึ้นไป ทรงปกครองด้วยทศพิธราชธรรม ทำให้บ้านเมือง
เกิดความสงบสุขร่มเย็น ประชาชนต่างมีความสุขกันถ้วนหน้า

เราจะเห็นว่า หากยุคลสมัยใดได้ผู้นำที่ดีมีคุณธรรมมา
บริหารประเทศ ยุคลสมัยนั้นประเทศชาติก็เจริญรุ่งเรือง
ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข โลกย่อมบังเกิดสันติสุข ไม่มีการรบรา
ฆ่าฟันกัน มีแต่การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประรณาทิตอกัน
เมื่อกระแสใจของชาวโลก ตั้งมั่นอยู่ในคุณงามความดี ไม่
ประมาทในชีวิต ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ลังสมบุญอยู่
เป็นนิตย์ ฝนฟ้าจะตกต้องตามฤดูกาล ข้าวปลาอาหารจะอุดม
สมบูรณ์ เศรษฐกิจจะมีสภาพคล่อง ประชาชนไม่อดอยากยากจน
โรคภัยไข้เจ็บก็น้อย ผู้คนมีอายุยืนยาว ผิวพรรณวรรณะผ่องใส
ทุกสิ่งทุกอย่างจะดีหมด

ตรงกันข้าม หากยามใดที่จิตสำนึกของมนุษย์ตกต่ำ ผู้นำ
ไม่ประพฤติธรรม ประชาชนไม่ประพฤติธรรม มั่วประมาทเล่นเล่อ
ถูกระแสบาปเข้าบังคับบัญชาอยู่ภายใน ให้คิดชั่ว ทำชั่ว
เมื่อนั้นเศรษฐกิจก็จะตกต่ำ ดินอากาศฟ้าแปรปรวน โรคภัยไข้เจ็บ
ก็เกิดขึ้นมากมาย

ดังนั้น ศีลธรรม คือ เครื่องพลิกผันสถานการณ์ที่ย่ำแย่

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๓๘๖

ให้กลับดีขึ้นมาได้ การประพฤติธรรมเท่านั้นที่จะช่วยคุ้มครองโลกให้ปลอดภัยได้ เราจึงควรตั้งใจประพฤติธรรมกันให้เต็มที่ช่วยกันนำศีลธรรมไปสู่มวลมนุษยชาติด้วย จิตใจชาวโลกจะได้สูงขึ้น สิ่งที่ดี จะได้บังเกิดขึ้น และเมื่อใดทุกคนในโลกคิดกันได้ อย่างนี้ รู้จักสั่งสมบุญบารมี เมื่อนั้นโลกก็จะพบกับสันติสุขที่แท้จริงอย่างแน่นอน หากเราปรารถนาให้โลกมีสันติภาพ เราต้องปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกาย ถึงสันติสุขภายใน และช่วยกันขยายสันติสุขนี้ไปทั่วโลกให้ได้

ทำสิ่งแวดล้อม ให้เป็นปฏิจรูปเทศ (๑)

คนเราหากตกอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี
ถึงจะมีความรู้ความสามารถ ก็ยากที่จะเอาดีได้
แต่ถ้าอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมแล้ว
ก็สามารถสร้างความสำเร็จก้าวหน้าได้โดยง่าย

ทำสิ่งแวดลอมให้เป็นปฎิรูปเทส(๑)

๓๘๕

ความทุกข์ยากลำบากเป็นสิ่งที่สรรพสัตว์ต่างไม่พึงปรารถนา แม้บางคนจะมั่งคั่งด้วยทรัพย์สินเงินทอง หรือยศถาบรรดาศักดิ์ แต่ยังต้องทุกข์ใจในหลายๆ เรื่อง บางคนเพียรแสวงหาความสุขทั้งชีวิตแต่ก็ยังไม่พบความสุขที่แท้จริง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงค้นพบว่า หนทางที่จะนำไปสู่ความสุขอันเป็นอมตะนิรันดร์ คือต้องทำให้หยุดนิ่ง ให้ใสบริสุทธิ์ ถึงจะหลุดพ้นจากต้นเหตุแห่งทุกข์ หลุดพ้นจากความไม่รู้ คืออวิชชา และกลายมาเป็นผู้รู้แจ้ง การฝึกฝนใจให้หยุดให้นิ่ง เป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับชีวิตของผู้ที่ปรารถนาความรู้แจ้ง เพื่อมุ่งสู่ความพ้นทุกข์และได้พบกับความสุขอันเป็นนิรันดร์

ในมงคลสูตรได้กล่าวถึงการเป็นผู้อยู่ในถิ่นที่เหมาะสมว่า

“คนเราหากตกอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ถึงจะมีความรู้ความสามารถ ก็ยากที่จะเอาดีได้ แต่ถ้าอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมแล้ว ก็สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าได้โดยง่าย”

ถิ่นที่เหมาะสม หมายถึง ถิ่นที่มีสิ่งแวดล้อมดี ไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่ร่างกายและจิตใจ อีกทั้งยังสนับสนุนให้ผู้อยู่อาศัยสามารถประกอบกิจการงาน อันเป็นสัมมาอาชีพให้เจริญก้าวหน้าได้โดยง่าย และยังสร้างสมคุณงามความดีได้เต็มที่อีกด้วย โดยเฉพาะถิ่นที่เหมาะสมต่อการสร้างบารมี ซึ่งไม่ได้มาง่ายๆ

ทำสังฆะแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๑)

๓๕๐

ต้องอาศัยบุญวาสนาในปางก่อน ที่เคยสั่งสมไว้ดีแล้ว ประกอบกับการอธิษฐานที่ตั้งความปรารถนา ขอให้ได้ไปบังเกิดในปฏิรูปเทศ ในบวรพระพุทธศาสนา ในครอบครัวที่เป็นสัมมาทิฐิ จะได้สั่งสมบุญได้อย่างสะดวกสบายง่ายดาย

การได้เกิดในบวรพระพุทธศาสนา นี้ ถือว่าเป็นปฏิรูปเทศ อันอุดมมงคล เพราะได้ทัสสนานุตตรียะ คือการเห็นอันประเสริฐ เห็นพระรัตนตรัย ได้ศึกษาศีล สมาธิ ปัญญา มีโอกาสบำรุงพระพุทธศาสนา ได้การระลึกอันประเสริฐ คือใจจะผูกพันอยู่กับพระรัตนตรัย ทำให้ไม่ประมาทในชีวิต อีกทั้งเป็นเหตุให้ได้สิ่งที่พึงอันสูงสุด คือได้เข้าถึงพระรัตนตรัย ได้อริยทรัพย์ และหนทางไปสู่สวรรค์และนิพพาน

ปัจจุบันมีนักสร้างบารมีหลายท่านมักรำพึงว่า จะทำบุญกุศลก็ได้ไม่เต็มที่ เพราะอยู่ในแวดวงของคนที่ไม่ค่อยเลื่อมใสพระพุทธศาสนา บางท่านมีครอบครัวที่อยู่ห่างจากวัดวาอาราม มาวัดก็ไม่สะดวก จะหาพระสงฆ์เดินบิณฑบาตผ่านหน้าบ้านก็ไม่มี บางทีแม้มีทั้งทรัพย์สมบัติ มีเนื้อนาบุญมาโปรด แต่ครอบครัวกลับไม่สนับสนุน ห้ามทำบุญก็มี บางรายถึงขั้นครอบครัวไม่ยอมให้มาวัดก็มี

ที่เป็นเช่นนี้ เพราะไม่ได้อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม จึงทำให้

ทำสิ่งแวดลอมให้เป็นปฎิรูปเทส(๑)

๓๕๑

การสร้างบารมีตึๆ ชั้ๆ แต่ล่ำหรับยอคนักสร้างบารมีเช่นเรา
อย่างไรก็ต้งสร้างบารมี เราจะไมยอมให้อุปสรรคเหล่านั้
มาเป็นข้อแม้อ้างและเงื่อนไข วิสัยที่แท้จริงของนักสร้างบารมี
จะไมยอมเสียเวลากับอุปสรรคดังกล่าว ไม่วรรคคยโอกาส
แต่จะสร้างโอกาสขึ้นมาทดแทน ดังเรื่องของมหาอุบาสิกาวีสาขา
ที่เราเคยได้นิได้ฟังการบำเพ็ญมหาทานบารมีของท่านเสมอ

ประวัติการสร้างบารมีของ **มหาอุบาสิกาวีสาขา** เราได้
ติดตามกันมาบ้างแล้ว ส่วนประเด็นในครั้งนี จะให้พิจารณาถึง
ความเฉลียวฉลาดและการทำตนเป็นยอดกัลยาณมิตร ที่
สามารถเปลี่ยนบุคคลผู้เป็นมิจฉาปฏิฐิในครอบครั้วให้กลับมา
เป็นลัมมาปฏิฐิได้ ทำให้การอยู่ในถิ่นที่ไม่เหมาะสมเดิมนั้
กลับเปลี่ยนมาเป็นสถานที่เหมาะสมต่อการสร้างบารมีได้ในที่สุด

*เรื่องของมหาอุบาสิกาวีสาขาทอนหนึ่งมีอยู่ว่า คราวที่
ได้แต่งงานกับลูกชายของมิการเศรษฐีชื่อ **ปุณณวัณณกุมาร** ก่อน
ที่จะออกเดินทางจากบ้านของ **ธัญชัยเศรษฐี** ผู้เป็นบิดา ท่าน
เศรษฐีได้ให้อวาทแก่นางไว้ว่า

“ลูกเอ๋ย ธรรมดาสตรีจะอยู่ในสกุลสามี ควรจะศึกษา

ทำสิ่งแวดลอมให้เป็นปฎิรูปเทศ(๑)

๓๕๓

วิธีการคือ ท่านเศรษฐีได้เรียกพนักงานดูแลคอกโคมา แล้วสั่งให้แบ่งโคนม และโคใช้งาน เพื่อเทียมเกวียนให้ลูกสาว โดยให้โคใช้งานที่อ้วนพี ๘ ตัว เป็นตัวนำฝูงโค เมื่อประตูคอก เปิดออก บรรดาแม่โคทั้งหลายที่อ้วนพีก็ทยอยกันออกไป แต่ ทันทีที่ประตูปิดลง ฝูงโคที่มีกำลังก็โลดแล่นออกไปข้างนอกอีก หลายพันตัว พวกมันเดินติดตามนางไปเป็นขบวนยาวทีเดียว

ที่เป็นเช่นนั้น เพราะแรงบุญที่รักในการถวายทานมา หลายภพหลายชาติ โดยเฉพาะในสมัยของพระกัสสปสัมมาสัม- พุทธเจ้า นางเกิดเป็นพระธิดาของพระราชา ทุกครั้งที่ทำบุญ จะ รู้สึกอึดอัดเบิกบาน แม้พระสงฆ์จะบอกว่า พอแล้วโยม นางก็ ยังยินดีที่จะทำให้ยิ่งๆ ขึ้นไป มือก็ยังคงตักข้าวไป พลังกล่าว วาจาเชื้อเชิญพระคุณเจ้าโปรดรับอาหารหวานคาวที่อุทิศส่ำห้ ตระเตรียมอย่างประณีตด้วยตนเอง ด้วยผลแห่งบุญนั้น แม้คน ดูแลจะปิดประตูคอกแล้ว ฝูงโคหลายพันตัวก็ยังกระโดดออก จากคอกติดตามไปด้วย

ครั้นพาหุมนะย้ายมาอยู่ที่บ้านของมิกคารเศรษฐีแล้ว นางตั้งใจทำหน้าที่ของศรีสละไภย์ที่ดีได้ครบสมบูรณ์ทุกอย่าง แต่ สิ่งหนึ่งที่นางปรารถนามากๆ และยังไม่มีโอกาสทำ คือ การ ถวายสังฆทานแด่ภิกษุสงฆ์ เพราะตระกูลฝ่ายสามีเป็นมิจฉาธิภูล

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๑)

๓๕๔

ไม่มีความศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนา แต่ไปศรัทธาในลัทธิ
ซีเปลือยด้วยความเข้าใจผิดว่า ซีเปลือยเหล่านั้นเป็นพระอรหันต์

เนื่องจากนางเป็นผู้มีปัญญา ดังนั้นแม้จะอยู่ในแวดวง
ของผู้ที่ไม่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา นางก็พยายามหาวิธีทำบุญ
จนได้ และสามารถเปลี่ยนความเชื่อถือศรัทธาของทั้งพ่อแม่สามี
รวมถึงเหล่าข้าทาสบริวารให้หันมานับถือพุทธศาสนาอีกด้วย

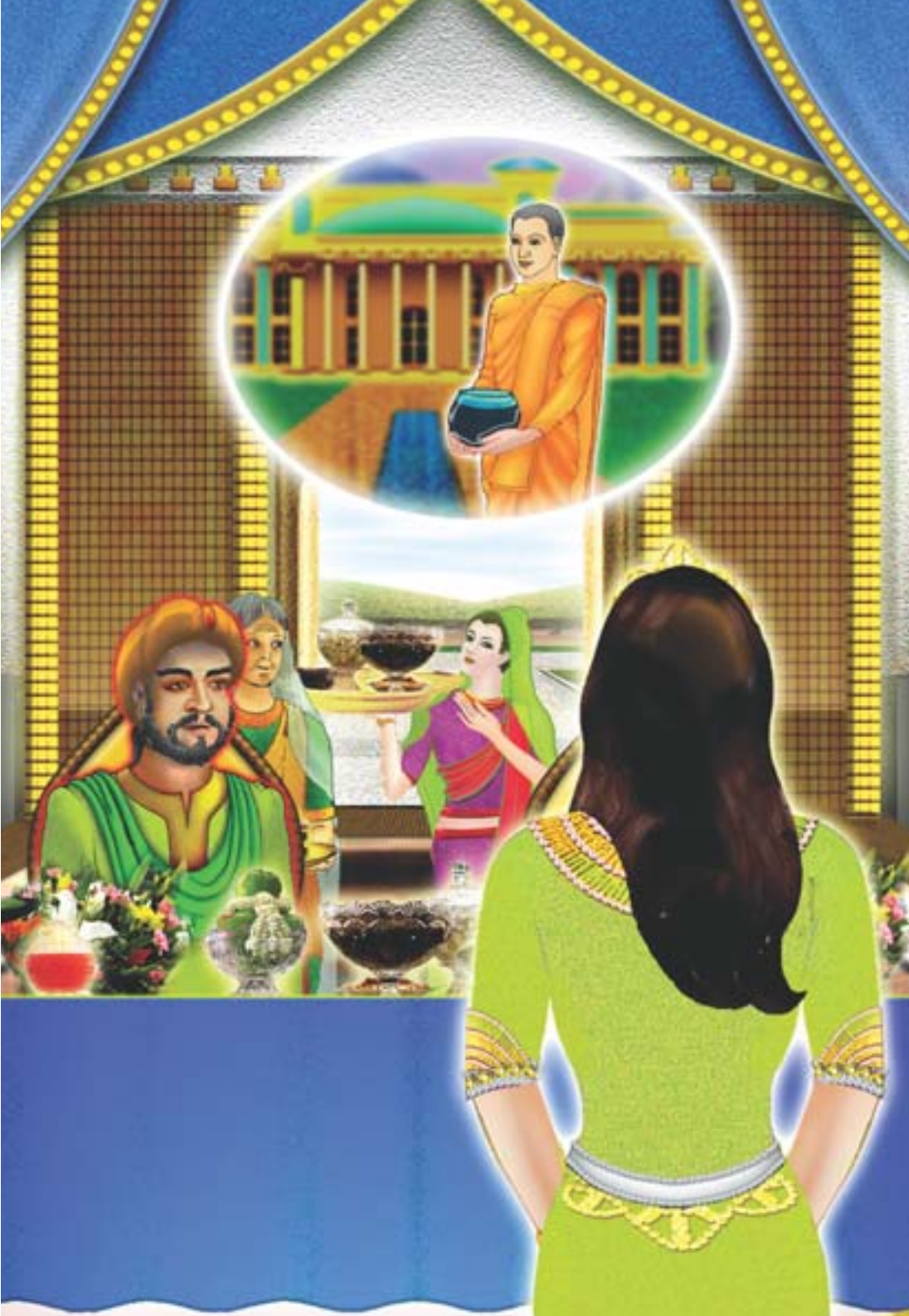
สำหรับพวกเราซึ่งได้เกิดมาในบวรพระพุทธศาสนา มี
ครอบครัวที่เป็นสัมมาทิฐิ เคารพในพระรัตนตรัย ขอให้ใช้
โอกาสที่ดีนี้ ส่งสมบุญบารมีให้เต็มที่ อย่าให้โอกาสดีๆ นี้ผ่านไป
โดยเปล่าประโยชน์ อย่าประมาทและอย่าชะล่าใจ บุญกุศล
อันใดที่ยังบกพร่องอยู่ ต้องรีบเติมให้เต็ม และอย่าลืมหมั่น
อธิษฐานจิตตอกย้ำให้ดี ให้ได้เกิดในปฏิรูปเทศทุกภพทุกชาติกัน
ทุกๆ คน

ทำสิ่งแวดล้อม ให้เป็นปฏิรูปเทศ (๒)

บริษัท ๔ ย่อมเที่ยวไป บุญกิริยาวัตถุมีทานเป็นต้น
ย่อมเป็นไป คำสอนของพระศาสดามิองค์ ๔ ย่อมรุ่งเรืองใน
ประเทศใด ประเทศนั้น ชื่อว่า ประเทศอันสมควร การอาศัย
อยู่ในประเทศอันสมควรนั้น พระผู้มีพระภาคตรัสว่าเป็นมงคล
เพราะเป็นปัจจัยแห่งการทำบุญของสัตว์ทั้งหลาย

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๒)

๓๕๓

ความไม่ประมาทเป็นยอดแห่งธรรมทั้งปวง บุคคลใดสามารถดำรงตนอยู่ด้วยความไม่ประมาท บุคคลนั้นได้ชื่อว่าเป็นอมตะไม่มีวันตายจากความดี แต่ถ้าใช้ชีวิตอย่างประมาทมัวเมาชีวิตของผู้นั้นก็เปรียบเสมือนผู้ที่ตายแล้ว เกิดมาก็ไม่มีสาระแก่นสาร ความไม่ประมาทนี้ครอบคลุมความดีไว้ทุกประการ เพราะหากเราไม่ประมาท และตระหนักแน่นอยู่ในใจ เราก็จะใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า สมบูรณ์บริบูรณ์อย่างแท้จริง ซึ่งต้นแหล่งแห่งความไม่ประมาท คือ การมีสติอยู่ที่ศูนย์กลางกายตลอดเวลา มีใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางพระธรรมกาย หากทำได้เช่นนี้จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ไม่ประมาท และใช้ชีวิตเยี่ยงผู้ประเสริฐอย่างแท้จริง

มีวาระพระบาลีใน มงคลทิวปนิ ว่า

“บริษัท ๔ ย่อมเที่ยวไป บุญกิริยาวัตถุมีทานเป็นต้น ย่อมเป็นไป คำสอนของพระศาสดามิองค์ ๙ ย่อมรู้เรื่องในประเทศใด ประเทศนั้น ชื่อว่า ประเทศอันสมควร การอาศัยอยู่ในประเทศอันสมควรนั้น พระผู้มีพระภาคตรัสว่าเป็นมงคล เพราะเป็นปัจจัยแห่งการทำบุญของสัตว์ทั้งหลาย”

การได้อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม นับว่าเป็นอุดมมงคลสำหรับชีวิต เพราะชีวิตจะเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำ สภาพแวดล้อมรอบตัวเรามีส่วนอย่างสำคัญ เหมือนต้นโพธิ์ต้นไทร หากปลูกไว้ใน

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ (๒)

๓๕๘

กระถางถึงจะไม่ตาย ก็กลายเป็นไม้แคระแกร็น แต่ถ้านำไปปลูกในที่ดินดี มีบริเวณกว้างขวาง น้ำท่าอุดมสมบูรณ์ก็โตวันโตคืน กลายเป็นต้นไม้ใหญ่ แผ่กิ่งก้านสาขาเต็มที่ จนสามารถให้ความร่มเย็นแก่สรรพชีวิตทั้งหลายได้

สำหรับวิสัยของผู้ได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิตมีสติปัญญาที่แท้จริง ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ท่านจะทำสถานที่นั้นให้เป็นปฏิรูปเทศ แม้อยู่ทางโลกก็สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างงานขึ้นมา ทั้งยังก่อให้เกิดเป็นโอกาสที่ดีแก่คนรอบข้างได้อีกด้วย ไม่มัวรอคอยโอกาสจากผู้ใด แต่กลับจะเป็นผู้หยิบยื่นโอกาสให้ผู้อื่นเสมอ

ดังตัวอย่างของ **มหาอุบาสิกาวีสาขา** นางเป็นตัวอย่างของนักสร้างบารมีฝ่ายหญิงชั้นแนวหน้า เป็นนักธุรกิจที่เป็นพระโสดาบันบุคคล รักในการให้ทานเป็นชีวิตจิตใจ แม้จะอยู่ในสถานที่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการสร้างบารมี แต่นางก็ใช้สติปัญญาพลิกผันชีวิตของคนรอบข้าง และสภาวะแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศขึ้นมาได้ ทำให้สถานที่และบุคคลเหมาะสมต่อการสร้างความดีทุกชนิดได้อย่างน่าอัศจรรย์

*เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อนางได้เข้าไปเป็นสະไກ້ของมิการเศรษฐีผู้เป็นมิจฉาทิภูสิแล้ว ในช่วงแรกนางไม่มีโอกาสได้บำเพ็ญกุศล

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๒)

๓๕

เพราะพ่อของสามีและทุกคนในครอบครัวนับถือพวกนักบวช
ชีเปลือย ด้วยคิดว่าเป็นพระอรหันต์ แต่นางก็ตั้งใจทำหน้าที่ของ
สะใภ้ที่ดี ไม่ให้ขาดตกบกพร่องแม้แต่น้อย เครื่องบรรณาการต่างๆ
ที่มีผู้นำมามอบให้ นางก็จัดสรรปันส่วน สร้างลัษณ์พันธมิตรกับ
คนรอบข้างด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน จนเป็นที่รักนับถือของ
ทุกๆ คน

วันหนึ่ง มิคเรศรชฎีลงงานอวาทมงคลแก่ลูกชาย
ได้เชิญเหล่าชีเปลือยนั่งเต็มทั่วบริเวณบ้าน และส่งข่าวถึงลูก-
สะใภ้ให้มาไหว้พระอรหันต์ทั้งหลาย เนื่องจากนางวิสาขาเป็น
อริยสาวิกาชั้นโสดาบัน ทันทิที่ได้ยินคำว่าพระอรหันต์ ก็รำเริง
ยินดี ตั้งใจจะไปนมัสการพระอรหันต์ และถวายภัตตาหารแด่
เนื่อนาบุญอันเลิศ ครั้นไปถึง กลับพบแต่เหล่าชีเปลือยผู้ไม่มี
ยางอาย จึงตำหนิคนเหล่านี้ว่าไม่ใช่พระอรหันต์ จากนั้นนาง
ขอตัวกลับเข้าไปในห้องพักของตน

เหล่าชีเปลือยได้ฟังนางกล่าวเช่นนั้นพากันไม่พอใจ ต่าง
ตำหนิท่านเศรษฐีว่า “ท่านศฤหบดีหาหญิงอื่นมาเป็นสะใภ้ไม่ได้
แล้วหรือ ทำไมจึงนำสาวิกาของพระสมณโคดม ให้เข้ามาอยู่ใน
บ้านของท่าน จงรีบขับไล่นางออกไปจากบ้านหลังนี้เถอะ”

ฝ่ายเศรษฐีคิดว่า ตนไม่อาจขับไล่ลูกสะใภ้ซึ่งเป็นลูกสาว

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๒)

๔๐๐

ของเศรษฐีใหญ่ประจำเมืองให้ออกจากบ้านตามคำแนะนำของพวกชีเปลือย จึงได้แต่กล่าวแก้ตัวแทนลูกสะใภ้ว่า

“ท่านอาจารย์ ขึ้นชื่อว่าคนหนุ่มสาว ยังเป็นคนชอบทำอะไรตามใจตัวเอง ทำทั้งที่รู้บ้าง ไม่รู้บ้าง ขอพวกท่านอย่าได้ถือสาหาความนางเลย”

ท่านมิกคารเศรษฐีได้แต่เก็บความไม่พอใจลูกสะใภ้ไว้ เพราะกิจการงานบ้านทุกอย่าง นางได้ทำอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย บำรุงดูแลบิดามารดาของสามีอย่างดี เพียงแต่ทักท้วงในเรื่องการนับถือศาสนาไม่ตรงกันเท่านั้น เมื่อเหล่านักบวชชีเปลือยกลับไปแล้ว ท่านเศรษฐีกำลังถือช้อนทอง เพื่อรับประทานข้าวมธุปายาสในถาดทอง นางวิสาขาก็คอยอุปัฏฐากดูแลอย่างใกล้ชิดเช่นเคย

ขณะนั้นเอง มีพระภิกษุรูปหนึ่งเดินบิณฑบาตผ่านมาถึงหน้าบ้านของเศรษฐี นางวิสาขาเห็นพระเถระมารับบาตร ก็คิดจะพิสูจน์ความศรัทธาของท่านเศรษฐีว่า จะเลื่อมใสในพระสงฆ์ผู้เป็นบุญเขตอันเยี่ยมบ้างหรือไม่ ทางด้านเศรษฐีแม้จะเห็นพระเถระ แต่ก็ทำเป็นไม่เห็น ก้มหน้าก้มตาบริโภคมธุปายาสทำเป็นไม่สนใจพระที่มายืนอยู่หน้าบ้าน นางวิสาขารู้ทันบิดาของสามี จึงกล่าวเสียงดังว่า

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๒)

๔๐๑

“นิมนต์พระคุณเจ้าไปข้างหน้าก่อนเถิดเจ้าข้า บิดาสามี
ของดิฉัน กำลังกินของเก่าอยู่”

คราวนี้ เหตุการณ์ที่จะพลิกผันวิถีชีวิตของท่านเศรษฐี
กำลังจะเกิดขึ้น คือ คราวที่ถูกเหล่านีครนถั่วกล่าว ท่านยังพอ
อดกลั้นได้ แต่การที่ถูกสะใภ้กล่าวหาท่านว่า กินของเก่านั้น
ท่านไม่อาจที่จะอดทนได้อีกต่อไป เกิดความรู้สึกรอเคืองขึ้นมา
ทันที ท่านวางช้อนทอง พลงตะโกนสั่งเรียกข้าทาสบริวารว่า

“พวกเจ้าจงนำข้าวมธุปายาสนี้ออกไป และจงนำหญิงนี้
ออกไปจากบ้านเดี๋ยวนี้ เพราะนางกล่าวหาว่าเราเป็นผู้กินของ
เก่าที่ไม่สะอาด”

ในนิเวศน์นั้น ไม่ว่าจะเป็นข้าทาสหรือกรรมกร ล้วนเป็น
บริวารสมบัติของนางวิสาขา ทุกคนต่างเคารพนับถือนางมาก
ไม่มีใครกล้าเข้ามาจับมือจับเท้านาง แม้แต่จะว่ากล่าวห้ามปราม
ด้วยวาจา ก็ยังไม่มีใครกล้าเอื้อนเอ่ย ทุกคนต่างอยู่ในอาการนิง
มหาอุบาสิกาวิสาขาก็กล่าวกับพ่อสามีว่า

“ดิฉันจะไม่ออกไปด้วยเหตุเพียงเท่านี้ดอก เพราะดิฉัน
ไม่ได้ถูกท่านนำมาจากท่าน้ำเหมือนพวกกุ่มภทาสี ธรรมดาว่า
เหล่าธิดาของบิดามารดาผู้ยังมีชีวิตอยู่ จะไม่ออกไปด้วยเหตุเพียง
เท่านี้ ยิ่งกว่านั้นในวันที่ดิฉันมา บิดาของดิฉันได้มอบดิฉันไว้ใน

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๒)

๔๐๒

ความดูแลของกฎหมาย ขอร่านพ่อโปรดเรียกกฎหมายทั้ง ๔ มาเพื่อชำระความว่า เป็นความผิดของดิฉันหรือไม่ และหลังจากชำระเรื่องราวแล้ว ดิฉันจะขออำลากลับไปหาบิดามารดาของดิฉันแน่นอน”

มหาอุบาสิกาวีสาขาคจะทำบ้านของพ่อสามี ให้เป็นสถานที่ที่เหมาะสมต่อการสั่งสมบุญได้หรือไม่ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดูเหมือนจะเกิดความแตกแยกและยุ่งยากขึ้นไปเรื่อยๆ ถึงกับมีการขับไล่ออกจากบ้าน อย่างไรก็ตาม อย่าเพิ่งด่วนสรุปกันก่อน ยังมีเนื้อหาระที่ น่าสนใจอีกมาก การทำหน้าที่กัลยาณมิตร และการสั่งสมบุญกุศลของนาง เป็นสิ่งที่พวกเราควรเรียนรู้ไว้

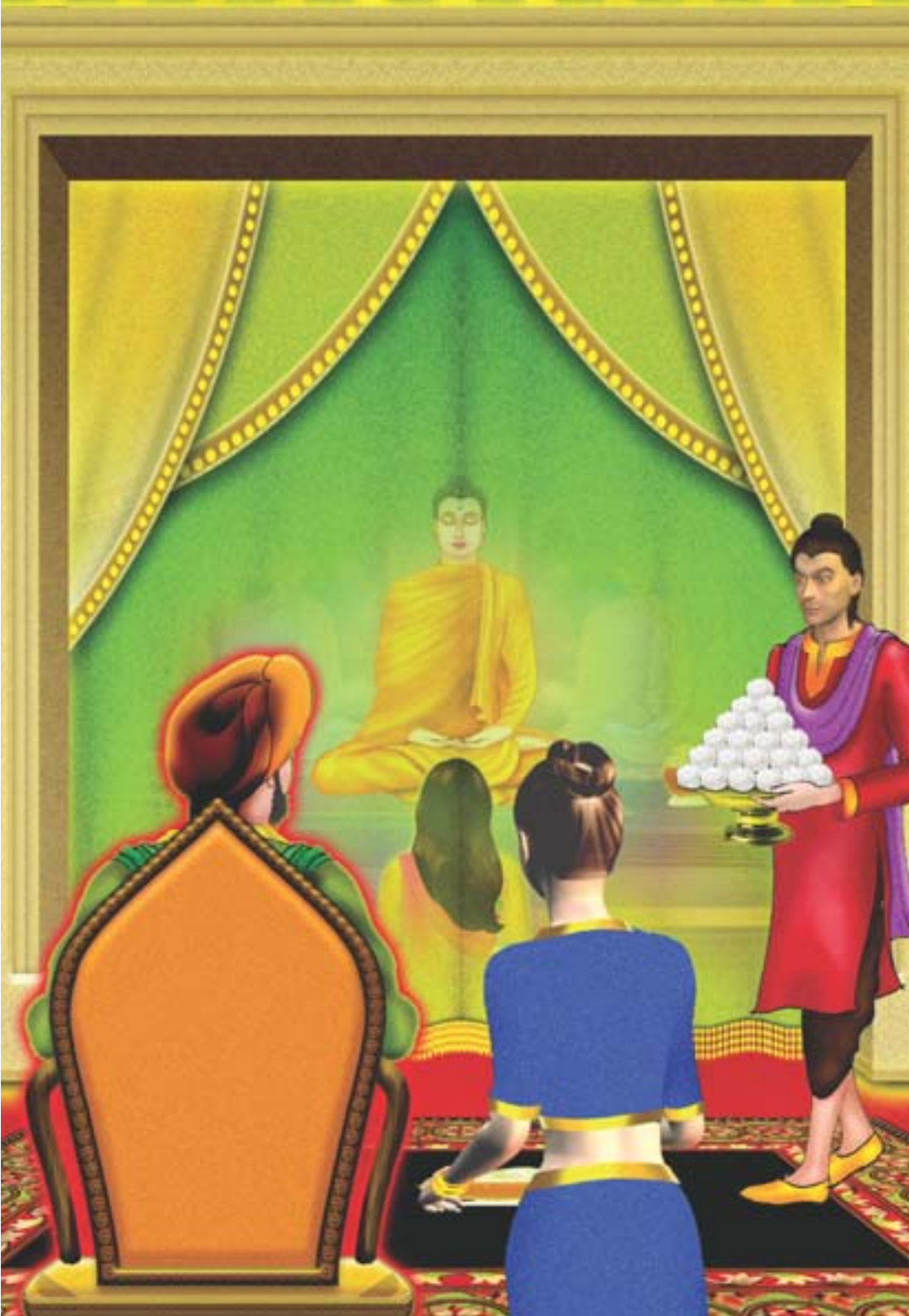
มีข้อที่น่าสังเกต คือ ไม่ว่าเราจะไปอยู่ที่ไหน ควรทำตัวให้เป็นที่รักของคนรอบข้าง พึงสร้างสัมพันธไมตรีที่ดีกับทุกๆ คน เพราะการมีพรกรรมพวกจะทำให้เกิดความสะดวก ยามมีภัยหรือเกิดวิกฤติคับขัน จะได้มีผู้ช่วยปกป้องคุ้มครอง หรืออย่างน้อยก็เอาตัวรอดได้ อย่างนี้ถือว่า เริ่มสร้างปฏิรูปเทศให้เกิดขึ้นแล้ว เมื่อหันไปรอบทิศควรมีแต่มิตรรอบตัว อีกทั้งยังเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีให้แก่ชาวโลก เราจะได้บุญติดตัวไปทั้งในโลกนี้และในโลกหน้ากันทุกคน

ทำสิ่งแวดล้อม
ให้เป็นปฏิรูปเทศ (๓)

การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม เป็นอุดมมงคล

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ (๓)

๔๐๕

การดำรงชีวิตบนโลกมนุษย์ไม่ได้ยืนยาวแต่อย่างใด เดียวกับวันเดียวก็คืน จากชีวิตในวัยเด็กเติบโตสู่วัยหนุ่มสาว แล้วอย่างเข้าสู่วัยชรา เป็นการนับถอยหลังในการเดินทางไปสู่สัมปรายภพ แม้จะเป็นระยะเวลาที่แสนสั้นในโลกนี้ แต่ก็ในช่วงเวลาที่มีคุณค่าและสำคัญที่สุด เหมาะต่อการสั่งสมบุญกุศลที่จะเป็นเสบียงสำหรับการเดินทางไกลในสังสารวัฏ เพื่อที่ชีวิตหลังความตายจะได้ไม่ลำบาก ส่วนการปฏิบัติธรรมเพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกภายใน จะเป็นหลักประกันที่มั่นคงในการเดินทางสู่สัมปรายภพ เพราะพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันสูงสุดและอบอุ่นปลอดภัยที่สุด ซึ่งจะเป็นเครื่องรับประกันนำเรา ไปสู่สุคติทุกภพทุกชาติ จนกว่าจะหมดกิเลสเข้าสู่นิพพานในที่สุด

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน มงคลสูตร ว่า

“ปฏิรูปเทศวาโส เอตมมุงคฺลมุตฺตมํ

การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม เป็นอุดมมงคล”

ในมงคลทิพนีได้กล่าวถึงลักษณะของถิ่นที่เหมาะสมว่า ต้องมีพุทธบริษัทอาศัยอยู่ คือ มีภิกษุสามเณรผู้เป็นเพื่อนาบุญ เพื่อเราจะได้สั่งสมบุญเป็นหนทางไปสู่สวรรค์นิพพาน นอกจากนี้ยังเป็นที่ที่คำสอนของพระบรมศาสดามีองค์ ๙ เจริญรุ่งเรืองอีก

ทำสิ่งแวดลอมให้เป็นปฎิรูปเทส(๓)

๔๐๖

ด้วย ซึ่งหมายถึง คำสอนที่เป็นไปเพื่อให้เกิดมรรค ๔ ผล ๔ และนิพพาน ๑ รวมทั้งอริยมรรคมีองค์ ๘ หรืออริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นไปเพื่อการบรรลุมรรคผลนิพพาน หมายถึงว่า ประเทศไหนที่มีพระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านปริยัติ ปฏิบัติและปฏิเวธ ประเทศนั้นถือว่าเป็นปฏิรูปเทส

ในปัจจุบัน ประเทศไทยถือได้ว่า เป็นประเทศที่มีพระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองที่สุด ชาวไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีพระสงฆ์มากมายที่สมบูรณ์ทั้งปริยัติและปฏิบัติ ช่วยแนะนำพร่ำสอนให้เราได้เข้าใจในหนทางของพระนิพพานสมควรที่เราจะใช้โอกาสอันเป็นอุดมมงคลนี้ แสวงหาความรู้ในทางพระพุทธศาสนา และสร้างบุญบารมีเพิ่มเติมกุศลราศีแก่ตัวเองให้ได้มากที่สุด เพราะการที่จะหาที่ที่สมบูรณ์ด้วยบุญเขตอย่างนี้ไม่ใช่ของง่ายเลย

*ในตอนที่แล้ว **นางวิสาขา** พยายามปรับปรียากาศในบ้านของบิดาสามีให้เป็นปฏิรูปเทส ถึงตอนที่ท่านมีการเศรษฐกิจโมโหนางวิสาขาที่กล่าวหาว่าตัวท่านกินของเก่า อีกทั้งไม่พอใจในหลายๆ เรื่อง ซึ่งแท้จริงเกิดจากความไม่เข้าใจของท่านเศรษฐกิจจึงทำให้ท่านวินิจฉัยผิด โดยสั่งให้คนในบ้านช่วยกันขับไล่ลูก-

ทำสิ่งแหวดล้อมให้เป็นปฏิจรูปเทศ (๓)

๔๐๓

สะใก่ออกจากบ้าน

ฝ่ายมหาอุปาสลิกาวิสาชาได้เรียกกุฎุมพีทั้ง ๔ มาช่วยไต่สวนว่า ตนมีความผิดจริงหรือไม่ เมื่อกุฎุมพีทั้ง ๔ ซึ่งทำหน้าที่เหมือนทนาย ไต่ถามถึงคำกล่าวของนางที่ว่ากินของเก่านั้นหมายถึงอะไร นางวิสาชาได้กล่าวแก้ว่า “เมื่อมีพระเถระรูปหนึ่ง บิณฑบาตเดินผ่านหน้าบ้านขณะท่านเศรษฐีกำลังบริโภคมธุปายาส ท่านทำเป็นไม่สนใจพระเถระ ฉะนั้น นางจึงพูดให้บิดาได้สติ โดยกล่าวต่อพระเถระว่า ไปข้างหน้าก่อนเถิดเจ้าข้า บิดาสามีของดิฉันไม่ทำบุญในอัตภาพนี้ เพราะกำลังกินของเก่าอยู่ ดังนั้นเหตุที่ว่ากินของเก่า จึงหมายถึงสมบัติต่างๆ ที่ท่านเศรษฐีได้มานี้เกิดจากผลบุญในอดีต”

เมื่อกุฎุมพีทั้ง ๔ พิจารณาดูแล้ว เห็นว่านางวิสาชาพูดความจริง จึงถือว่านางไม่ได้มีความผิดในข้อหานี้ เศรษฐีก็ได้ยกประเด็นอื่นขึ้นมากล่าวหาว่า นางได้แอบไปเที่ยวในเวลากลางคืน แสดงว่านางนอกใจสามี นางวิสาชาก็ได้กล่าวแก้ในประเด็นนี้ว่า นางไม่เคยไปไหนตอนกลางคืนเลย ยกเว้นคืนหนึ่งที่แม่ม้าอัสตรกำลังจะตกลูก นางเห็นว่าไม่มีใครเอาใจใส่ จึงชวนคนรับใช้ในบ้านออกไปในยามดึกเพื่อส่งเคราะห์ลูกม้า กุฎุมพีทั้ง ๔ ได้สืบทายาททั้งฝ่ายโจทก์และจำเลย เห็นว่านางวิสาชาพูดเรื่องจริง คำฟ้องของท่านเศรษฐีจึงเป็นอันตกไปอีกประเด็นหนึ่ง

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๓)

๔๐๘

อย่างไรก็ตาม ท่านเศรษฐียังไม่ยอมจำนนเพียงแค่นั้น ได้กล่าวหาอีกว่า ก่อนที่นางวิสาขาจะเดินทางออกจากบ้านมาเป็นสะใภ้ของตนที่นี่ ท่านธัญชัยเศรษฐีได้ให้โอวาท ๑๐ ข้อ แก่ลูกสาวสองต่อสองว่า ไฟในไม่ควรนำออก เป็นต้น ตนกลับเห็นว่า ถ้าหากไม่ยอมให้ไฟในบ้านแก่คนผู้ที่มาขอ มัวแต่หวงแหนเอาไว้ต่อไปก็จะมีใครเป็นมิตรด้วย การที่ธัญชัยเศรษฐีสอนนางให้ตระหนี่เช่นนี้ เป็นสิ่งที่ไม่สมควร

อันที่จริงเป็นการคิดคนละอย่าง เป็นการมองต่างมุม คือ พุดในความหมายอีกอย่างหนึ่ง แต่เรากลับคิดไปอีกอย่างหนึ่ง จึงทำให้เกิดเป็นปัญหาค้างคาใจ

ไฟในอย่านำออก หมายถึง ไม่ควรนำเรื่องราวปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวไปเปิดเผยแก่คนภายนอก เพราะจะทำให้เขาถูกเหยียดหยาม เมื่อมีปัญหาให้หาทางแก้ไขเป็นการภายใน ไม่เกี่ยวกับเรื่องการขอไฟที่พ่อสามีกล่าวถึงแต่อย่างใด

ไฟนอกอย่านำเข้า หมายถึง ไม่นำเรื่องราวปัญหาต่างๆ ภายนอกที่ร้อนใจเข้ามาในบ้าน

ฟังให้แก่ผู้ให้ หมายถึง ผู้ใดที่เราให้ความช่วยเหลือ ให้หยิบยืมสิ่งของแล้ว เมื่อถึงกำหนดก็นำมาส่งคืนตามเวลา ครั้นถึงคราวที่เรามีความจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือบ้าง ถ้าไม่

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ (๓)

๔๐๕

เกินความสามารถของเขา เขาก็ยินดีช่วยเหลืออย่างเต็มใจ บุคคลเช่นนี้ ภายหลังมาขอความช่วยเหลือ เราก็ให้ความช่วยเหลืออีก

ไม่ให้แก่ผู้ที่ไม่ให้ หมายถึง ผู้ใดที่เราให้ความช่วยเหลือ ให้หยิบยืมสิ่งของแล้ว ไม่ส่งคืนตามกำหนดเวลา ครั้นเรามีเรื่องขอความช่วยเหลือบ้าง แม้ไม่เกินความสามารถของเขา และเป็นเรื่องถูกต้องศีลธรรมเขาก็ไม่ยอมช่วยเหลือเรา เป็นคนเห็นแก่ตัว คนเช่นนี้ ภายหลังถ้ามาขอความช่วยเหลือจากเราก็คืออย่าช่วย ต้องมีอุเบกขาบ้าง

ให้ไม่ให้ก็ให้ หมายถึง ถ้าญาติพี่น้องเราที่ตกระกำลำบาก มาขอความช่วยเหลือ แม้บางครั้งไม่เคยสงเคราะห์เรา ภายหลังเขามาขอความช่วยเหลือ ก็ให้ช่วยเหลือกันไป เพราะถึงอย่างไร ก็ยังเป็นญาติพี่น้องกัน

กินให้เป็นสุข หมายถึง ให้จัดการเรื่องอาหารการกินในครอบครัวให้ดี ปรนนิบัติพ่อแม่ของสามีในเรื่องอาหาร อย่าให้ขาดตกบกพร่อง ไม่เห็นแก่กิน อีกทั้งไม่ควรกินก่อนพ่อแม่ของสามี

นั่งให้เป็นสุข หมายถึง รู้จักที่สูงที่ต่ำ ไม่นั่งสูงกว่าพ่อแม่ของสามี ไม่เป็นคนแข่งกระด้าง มักใหญ่ใฝ่สูง แต่ให้ใฝ่ดี คือมีสัมมาคารวะ ประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ในตระกูล

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฎิรูปเทศ(๓)

๔๑๐

ผู้ใหญ่เห็นมารยาททั้งดงามก็จะเกิดความเอ็นดู

นอนให้เป็นสุข หมายถึง ดูแลเรื่องที่หลับที่นอนให้ดียึดหลักตื่นก่อนนอนทีหลัง ไม่เป็นคนเกียจคร้าน เอาแต่เที่ยวสนุกสนานเฮฮาเหมือนหนุ่มสาวทั่วไป ก่อนนอนควรจัดการธุรกิจการงานให้เรียบร้อยก่อน

บูชาไฟ หมายถึง ยามพ่อแม่ของสามีหรือสามีกำลังโกรธเปรียบเสมือนไฟกำลังลุก แม้เราจะถูกดุต่าก็ให้นิ่ง อย่าไปต่อล้อต่อเถียงด้วย เพราะเรื่องราวอาจจะยิ่งลุกลามใหญ่โตไม่มีประโยชน์ให้คอยหาโอกาส เมื่อท่านหายโกรธ จึงชี้แจงเหตุผลให้ฟังอย่างนุ่มนวลจะดีกว่า

ประการสุดท้าย **บูชาเทวดา** หมายถึง ให้เคารพสามีหรือพ่อแม่ของสามีเสมือนเทวดา อย่าประพฤตินอกใจ หรือประพฤตินอกกลุ่มนอกทาง เพราะเมื่อเราทำผิด หากท่านรู้ก็จะถูกตำหนิหรือขับไล่ออกจากบ้านได้ และเมื่อพ่อแม่ของสามีหรือสามีทำความดี ให้มีมุทิตาจิต ส่งเสริมสนับสนุน พุดให้กำลังใจ เพื่อให้ทำความดียิ่งขึ้นไป

เมื่อมหาอุบาสกาวิสสาได้แก้ออกกล่าวหาทุกข้อ ที่มีคาระเศรษฐีกล่าวต่อ โดยมีกฎหมายทั้ง ๔ เป็นผู้วินิจฉัย ในที่สุด ท่านมีการเศรษฐียอมรับว่า นางวิสสาเป็นผู้มีความบริสุทธิ์ไร้มลทิน

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ (๓)

๔๑๑

แม้นางวิสาขาสงสารจะชนะคดี แต่นางก็ไม่ปรารถนาจะอยู่กับพ่อสามี เพราะคิดว่า ถึงอยู่ต่อไปก็คงไม่มีความสุข เพราะนางจะไม่ได้สั่งสมบุญเลย จึงชักชวนเหล่าข้าทาสบริวารให้เก็บสัมภาระสิ่งของทั้งหมด เพื่อเดินทางกลับบ้าน มิการเศรษฐีเห็นว่า ลูกสะใภ้แสนดีจะจากไปจริงๆ รู้สึกตกใจมาก จึงกล่าวขอโทษและขอร้องให้นางอยู่ต่อไป และไม่ว่านางอยากทำอะไร ตนจะไม่ขัดใจอีกแล้ว

นางวิสาขาสงสารเห็นโอกาสดี จึงกล่าวว่า “ดิฉันไม่ถือโทษโกรธเคืองคุณพ่อหรอกแต่ดิฉันเป็นผู้มีความเลื่อมใสไม่คลอนแคลนในพระรัตนตรัย หากอยู่ที่นี้แล้ว ไม่ได้ถวายทานแต่ภิกษุสงฆ์ผู้เป็นเพื่อนบุญอันเลิศ ดิฉันก็คงอยู่ต่อไปไม่ได้ แต่หากท่านอนุญาตให้ถวายทานตามใจชอบ ดิฉันจึงจะอยู่ที่นี้ต่อไป แต่ถ้าไม่อนุญาต ดิฉันก็ขออำลาพวกท่านในบัดนี้แหละ”

แม้ท่านเศรษฐีไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา แต่เมื่อลูกสะใภ้เสนอเงื่อนไขเช่นนี้ จึงต้องยอมจำนน เพราะว่าคนดีอย่างนางวิสาขาสงสารผู้สมบูรณ์พร้อมทั้งสติปัญญาและมารยาทจากไป ตนก็คงมองหน้าใครไม่ได้ และคงได้รับคำติเตียนจากผู้คนมากมาย จึงเอาใจลูกสะใภ้ว่า “ขอให้ลูกจงบำรุงเหล่าสมณะตามชอบใจเถิด”

เมื่อได้รับอนุญาตเช่นนั้น รุ่งขึ้นนางวิสาขาสงสารจึงได้นิมนต์ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขมาฉันภัตตาหารที่บ้าน เมื่อ

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๓)

๔๑๒

พวกชีเปลือยรู้ว่า พระบรมศาสดาเสด็จมาฉันภัตตาหารที่บ้านของมิกคารเศรษฐี จึงพากันแอบเข้าไปนั่งในบ้านของเศรษฐีด้วย

นางวิสาขาได้ส่งข่าวไปบอกบิดาของสามีว่า “ภัตตาหารและเครื่องสักการะทุกอย่างจัดไว้แล้ว ขอท่านบิดาโปรดมาบำรุงพระภิกษุสงฆ์เถิด” แต่เนื่องจากเศรษฐียังไม่มีศรัทธา จึงปฏิเสธว่ากำลังติดธุระอยู่ ให้ลูกสะใภ้เลี้ยงดูพระภิกษุสงฆ์ไปก่อน หลังจากเลี้ยงพระแล้ว นางได้ส่งข่าวไปบอกให้ท่านเศรษฐีมาฟังธรรมจากพระบรมศาสดา

ท่านเศรษฐีเกรงใจลูกสะใภ้มาก จึงคิดว่า ถ้าไม่ไปตามคำเชื้อเชิญบ้าง คงเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง จึงตัดสินใจไปฟังธรรม ถึงกระนั้นนักบวชชีเปลือยก็ยังแนะนำอีกว่า “จะไปที่ไหนแต่อย่าไปนั่งตรงหน้าพระพุทธเจ้า ให้นั่งอยู่นอกมาน” มิกคารเศรษฐีจึงไปนั่งนอกมานตามคำแนะนำดังกล่าว

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงดำริว่า ไม่ว่าจะนั่งนอกมานหรือนอกฝ้านั้นก็ตาม นอกแผ่นดินหรือนอกจักรวาลก็ตาม เราตถาคตสามารถทำให้ได้ยินเสียงของเราได้ จากนั้นพระพุทธองค์จึงตรัสธรรมิกถา ประหนึ่งว่าจับลำต้นมะม่วงเขย่าให้ผลหล่น

โดยปกติเมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม แม้คนฟังยืนอยู่ข้างหน้า ข้างหลังหรืออยู่เลยไปร้อยจักรวาล พ้น

ทำสิ่งแหวดล้อมให้เป็นปฎิรูปเทส(๓)

๔๑๓

จักรวาลก็ตาม อยู่ในรูปภพหรืออรุภพก็ตาม ต่างพากันกล่าวว่า “พระศาสดาทอดพระเนตรดูเราคนเดียว ทรงแสดงธรรมโปรดเราคนเดียว” นี่คือนานภาพแห่งองค์พระลัมมาลัมพุทเจ้าของเรา

พระพุทองค์ทรงแสดงธรรมโปรดท่านเศรษฐี เมื่อจบพระธรรมเทศนา เศรษฐีได้ดำรงอยู่ในโสดาปัตติผล ท่านยกมานขึ้นและรีบคลานเข้าไปถวายบังคมแทบพระบาทของพระศาสดา จากนั้นก็ขอลึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ และสถาปนาวางวิสาขาผู้เป็นศรีละไ้ ไว้ในตำแหน่งมารดาของตน นางจึงมีอีกชื่อว่า วิสาขามิคารมารดา

ตั้งแต่นั้นมา ประตู่บ้านของท่านมิคารเศรษฐี ก็เปิดไว้เพื่อต้อนรับภิกษุสงฆ์จากทั่วทิศ ทำให้ท่านเศรษฐีได้ลั่งสมบุญทุกวัน ไม่เคยขาดเลยแม้แต่วันเดียว โดยเฉพาะมหาอุบาลิกาวิสาขา ได้สร้างมหาทานที่พิเศษๆ เช่น นางได้ขายเครื่องประดับซื่อมหาลดาปสาธน์มูลค่าถึง ๙ โกฏิ ซึ่งเป็นของรักของหวงเพื่อนำทรัพย์นั้นมาสร้างพระคันธกุฎีอันเป็นที่ประทับของพระลัมมาลัมพุทเจ้า และสร้างวัดบุพพารามเพื่อเป็นที่พักของภิกษุสงฆ์หลายพันรูป เป็นต้น

เมื่อบ้านของท่านเศรษฐีเป็นปฎิรูปเทสด้วยฝีมือของมหาอุบาลิกาวิสาขาแล้ว ทุกคนในบ้านต่างมีใจเปี่ยมไปด้วย

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๓)

๔๑๔

ความสุข ชีวิตที่เคยมืดก็กลับสว่างไสวด้วยแสงแห่งธรรม บ้านก็กลายเป็นสถานที่สร้างบุญบารมี ภายในบ้านจะมีการจัดสังฆทานไว้พร้อมสรรพ เหมือนบ้านของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี คือทุกเช้ามีการถวายภัตตาหารที่บ้าน หลังเพลมีการนำยารักษาโรคและน้ำปานะชนิดต่างๆ ไปถวายพระสงฆ์ที่วัด มีการฟังธรรมทุกวัน ความดีงามที่นางวิสาขาได้ทำไว้ ประกอบกับแรงอธิษฐานที่ตั้งไว้ดีแล้วในอดีต ทำให้พระบรมศาสดาทรงสถาปนานางไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ เป็นเลิศกว่าพวกอุบาสิกผู้ถวายทาน คือเป็นยอดอุปัฏฐากฝ่ายหญิงนั่นเอง

ดังนั้น เราจะเห็นว่า การได้อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม นับว่าเป็นมงคลอันสูงสุดประการหนึ่ง เป็นบุญลาภของบุคคลนั้น แม้การจะเปลี่ยนสถานที่ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการสร้างบารมี ให้กลายมาเป็นปฏิรูปเทศนั้นจะไม่ใช่เรื่องง่ายนัก แต่ก็ไม่เหลือวิสัยที่จะทำได้ เราคือบุคคลสำคัญที่จะมารังสรรค์โลกนี้ให้เจริญขึ้น และจะมาสถาปนาโลกนี้ให้เป็นปฏิรูปเทศ เป็นโลกแห่งการสร้างบารมีให้มวลมนุษยชาติได้สั่งสมบุญบารมีอย่างเต็มที่ เพื่อจะได้มีสุคติโลกสวรรค์เป็นทิไป และจนกว่าจะถึงจุดหมายปลายทาง คือพระนิพพาน

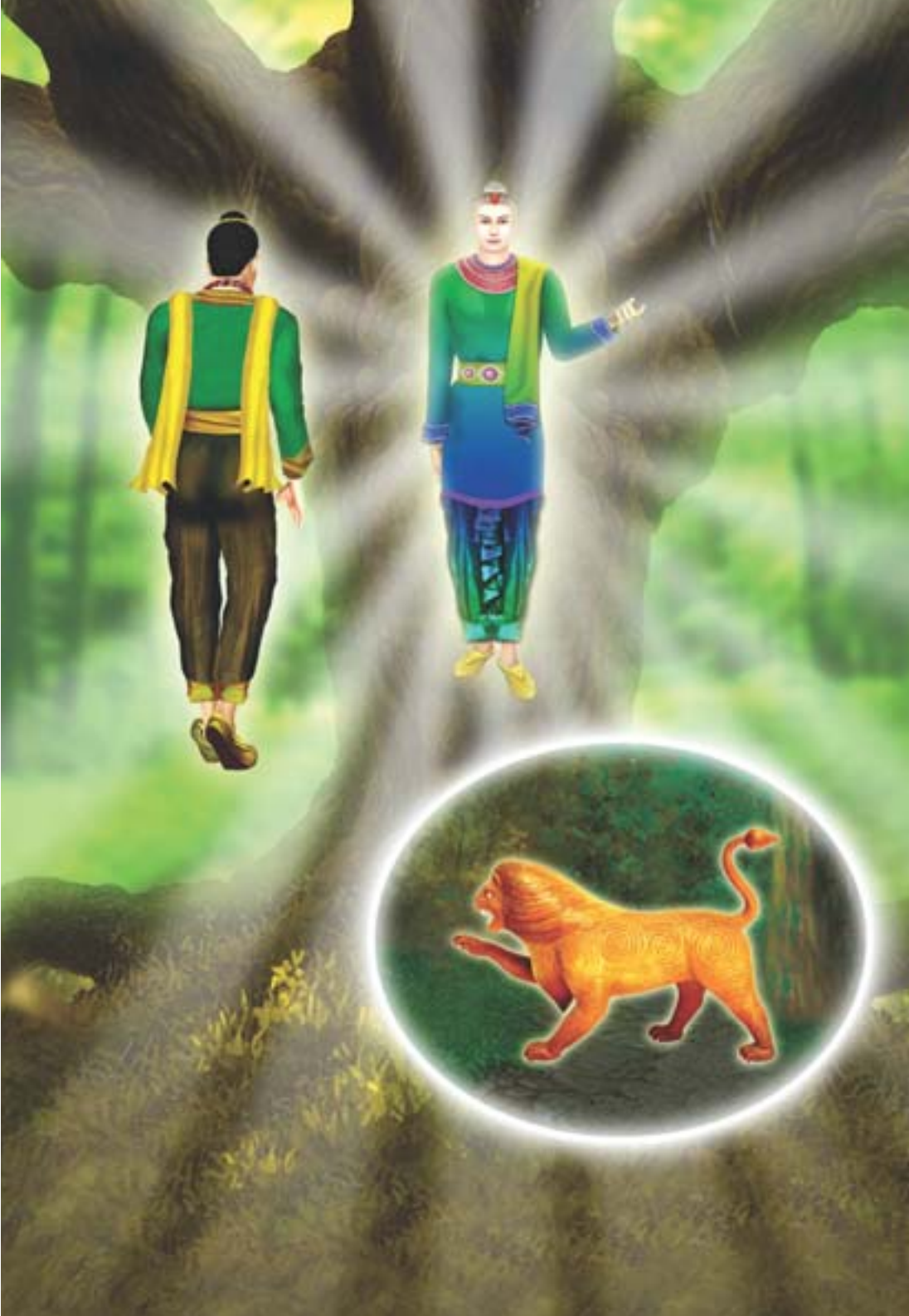
ม ง ค ล ที่ ๕

มี บุญ วา ส นา มา ก่อ น

ส ม บั ติ เ ตี ย ง คู่ ผู้ มี บุญ

ขุมทรัพย์คือบุญนั้น ให้สิ่งทีพึ่งปรารถนาทุกอย่าง
แก้ทวยเทพและมนุษย์ ผลใดๆ ก็ตามที่เทวดาและมนุษย์
ปรารถนา ผลนั้นๆ ย่อมสำเร็จได้ ด้วยขุมทรัพย์คือบุญนั้น

สมบัติเคียงคู่ผู้มีบุญ

๔๑๓

สิ่งที่เป็นบ่อเกิดแห่งความสุข และความสำเร็จในชีวิตของเราทุกคน มีเพียงสิ่งเดียว คือ บุญ ซึ่งจะเป็นเครื่องสนับสนุนให้เราได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเกิดมาเป็นมนุษย์ จะเป็นผู้ที่สมบูรณ์พร้อมด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ มีโอกาสประพฤติปฏิบัติตามคำสอนของพระบรมศาสดา คือ ทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนาอย่างเต็มที่จนกระทั่งมีดวงตาเห็นธรรม ได้บรรลุมรรคผลนิพพาน เพราะฉะนั้นบุญจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตของเรา

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน นิติกัณทสูตร ว่า

“เอส เทวมนุสฺसानํ สพฺพกามทโท นิธิ
ยํ ยํ เทวาทิปตฺถเณติ สพฺพเมเตน ลพฺภติ

ขุมทรัพย์คือบุญนั้น ให้สิ่งที่พึงปรารถนาทุกอย่าง แก่ ทวยเทพและมนุษย์ ผลใดๆ ก็ตามที่เทวดาและมนุษย์ปรารถนา ผลนั้นๆ ย่อมสำเร็จได้ ด้วยขุมทรัพย์คือบุญนั้น”

ความดีใดก็ตามที่เราได้ทำไว้ แม้ยังไม่ให้ผลในปัจจุบันทันที แต่จะไม่สูญหายไปไหน ความดีเหล่านั้นจะกลั่นรวมตัวเป็นบุญ ประจุแต่งจิตใจเราให้ดีขึ้น และเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของเราต่อไปในอนาคต ที่เรียกว่า “บุญวาสนา” ผู้ที่มีบุญวาสนาในวันนี้ ล้วนเคยประกอบเหตุ ด้วยการสั่งสมบุญมาแล้วทั้งสิ้น การเป็น

สมบัติเคียงคู่ผู้มีบุญ

๔๑๘

ผู้มีบุญที่สั่งสมไว้ดีแล้วในกาลก่อน พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นมงคลอย่างยิ่ง

ผลไม้ที่พันธุ์ไม่ดี ถึงเราจะใส่ปุ๋ยรดน้ำพรวนดิน บำรุงรักษาดีเพียงใดก็ตาม อย่างมากก็แค่ทำให้มีผลดกขึ้น แต่ที่จะทำให้มีรสโอชาขึ้นกว่าเดิมคงยาก ตรงกันข้ามกับผลไม้พันธุ์ดี แม้รดน้ำพรวนดินแค่พอประมาณ แต่กลับได้ผลมากเกินคาด รสชาติก็โอชา ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่ไม่ได้สร้างบุญมาก่อน เมื่อประกอบกิจการงาน ถึงจะขยันขันแข็งสักปานใด กว่าผลแห่งความสำเร็จจะปรากฏเต็มที่ ต้องใช้ความพยายามอย่างหนัก และมักประสบอุปสรรค กว้างานจะสำเร็จจึงเสียเวลามาก ส่วนผู้ที่เคยสั่งสมบุญมาดีแล้ว เมื่อทำความดี ผลดีจะปรากฏเต็มที่ทันตาเห็น ส่งผลให้การทำงานมีความเจริญก้าวหน้า เห็นอกว่าบุคคลทั้งหลายอย่างน่าอัศจรรย์

บุญเป็นของเฉพาะตัว ที่น้ำ ไฟ หรือสิ่งใดๆ ไม่อาจทำลายได้ ใครจะแย่งชิงไปก็ไม่ได้ ใครมีบุญ สมบัติและสิ่งที่ดีงามทั้งหลาย จะไปรวมอยู่ที่คนนั้น ดังเช่น *ในอดีตกาล มีชายคนหนึ่ง เป็นชาวเมืองพาราณสี ประกอบอาชีพตัดฟืนขาย

*มก. เล่ม ๕๔ หน้า ๒๗๓

สมบัติเคียงคู่ผู้มีบุญ

๔๑๕

วันหนึ่งเขาตัดฟันแล้วขนใส่เกวียนจะเข้าเมือง แต่กลับไม่ทัน
ประตูเมืองปิดเสียก่อน จึงพักนอนที่ศาลเทพารักษ์แห่งหนึ่งใกล้
กับประตูเมือง

ใกล้ๆ บริเวณนั้น มีไก่อจำนวนมากถูกนำมาปล่อยไว้ พวก
มันนอนอยู่บนต้นไม้ต้นหนึ่ง พอใกล้รุ่งมีไก่ ๒ ตัวทะเลาะกัน
เพราะไก่ที่นอนอยู่ข้างบนถ่ายอุจจาระลงมาใส่ตัวที่นอนอยู่บน
กิ่งไม้ข้างล่าง

ไก่ตัวที่อยู่ข้างล่างถามว่า “ใครถ่ายอุจจาระรดเรา”

ไก่ตัวบนตอบว่า “เราไม่ทันสังเกต เลยถ่ายลงไป” พูดจบ
ก็ถ่ายซ้ำลงไปอีก

ไก่ตัวล่างโกรธมาก พูดว่า “เจ้ารู้ไหมว่าข้าเป็นใคร ใคร
ได้กินเนื้อของข้าจะได้ทรัพย์ ๑,๐๐๐ กหาปณะในวันนั้นแต่เช้าตรู่”

ไก่ตัวบนจึงอวดอานุภาพของตนบ้างว่า “ข้าสิ มี
อานุภาพมากกว่า ใครได้กินเนื้อเล็กๆ ของข้า จักได้เป็นพระราชา
ใครกินเนื้อข้างนอกหากเป็นหญิงจะได้เป็นอัครมเหสีของพระราชา
ถ้าเป็นชายจะได้เป็นเสนาบดี ส่วนใครได้กินเนื้อติดกระดูก
ถ้าเป็นคฤหบดีจะได้เป็นขุนคลัง ถ้าเป็นบรรพชิตจะได้เป็น
นักบวชประจำราชสกุล คือมีพระราชาคอยอุปถัมภ์ เห็นหรือยัง
ว่าอานุภาพของข้ามีมากแค่ไหน”

สมบัติเคียงคู่ผู้มีบุญ

๔๒๐

คนหาพินได้ยื่นไก่อีก ๒ ตัวทะเลาะกัน และอวดอ้างอานุภาพ
อย่างนั้นก็ขึ้นไปจับไก่อัดวนมาฆ่าเสียเพราะอยากจะเป็นพระราช
เขานำไก่อ้นไปให้ภรรยาปรุงอาหาร พลางล้งว่า

“เธอปรุงเนื้อไก่อ้นให้ตึนะ ไก่อ้นนี้มีอานุภาพมาก” เมื่อ
ภรรยานำไก่อที่ปรุงแล้วมาให้ เขาก็บอกว่า “ไก่อ้นนี้มีอานุภาพมาก
ฉันกินแล้วจะได้เป็นพระราช เธอจะได้เป็นอัครมเทสี เราเอา
ล่ำรับนี้ไปที่ริมฝั่งแม่น้ำคงคากันดีกว่า อาบน้ำแล้วค่อยกินกัน”

สองสามีภรรยานำล่ำรับไปวางไว้ริมฝั่งแม่น้ำ แล้วลงไป
อาบน้ำ ขณะนั้นเอง มีลมพายุพัดเอาล่ำรับของเขาลอยไปใน
แม่น้ำอย่างรวดเร็ว เป็นเวลาเดียวกับที่มหาอำมาตย์ ซึ่งเป็น
หัวหน้าความข้าง กำลังให้ข้างอาบน้ำอยู่ทางด้านใต้ อำมาตย์
เห็นล่ำรับนั้นถูกกระแสน้ำพัดมา จึงบอกให้คนเก็บขึ้นมา และนำ
ไปให้ภรรยาของตน

ดาบสตนหนึ่งซึ่งคุ้นเคยกับนายความข้าง ท่านมีจักษุ-
ทิพย์มองเห็นเหตุการณ์ในอนาคต และล่งรู้อานุภาพของเนื้อไก่อ
จึงรีบมานั่งที่บ้านของอุปัฏฐาก นายความข้างให้คนนำอาหาร
ล่ำรับนั้นมาถวายพระดาบสพระดาบสแจ้งเรื่องทั้งปวงให้เขาทราบ
แล้วจัดแจงแบ่งเนื้อล่ำให้นายความข้างแบ่งเนื้อข้างนอกให้ภรรยา
ส่วนดาบสฉันเนื้อติดกระดูก และบอกว่า

สมบัติเคียงคู่ผู้มีบุญ

๔๒๑

“อีก ๓ วัน ท่านจะได้เป็นพระราชา”

ในวันที่ ๓ พระราชาจากแคว้นใกล้เคียงองค์หนึ่ง ยกทัพมาล้อมกรุงพาราณสี พระเจ้าพาราณสีทรงให้นายควาญช้างแต่งกายเป็นพระองค์ออกรบ ส่วนพระองค์ปลอมตัวเป็นทหารเสด็จตรวจกองทัพ ขณะนั้นเอง พระราชาถูกลูกศรยิงและสวรรคตในทันที เมื่ออำมาตย์ควาญช้างรู้ว่า พระราชาสวรรคตแล้ว จึงบัญชาการให้นำทรัพย์ออกจากพระคลังหลวง และให้คนเที่ยวตักลองร้องประกาศว่า ใครต้องการทรัพย์ให้ออกมาช่วยกันรบ ประชาชนต่างพากันมาช่วยออกรบอย่างเข้มแข็ง จนสามารถเอาชนะข้าศึกได้

หลังจากพวกอำมาตย์และประชาชนถวายพระเพลิงพระราชาแล้ว ต่างปรึกษากันว่า สมัยเมื่อพระราชายังทรงพระชนม์อยู่ ทรงไว้พระทัยอำมาตย์ควาญช้างมาก ถึงขนาดให้แต่งกายเป็นพระราชาออกรบ และการที่ชนะศึกในครั้งนี้ เพราะสติปัญญาของเขา จึงพร้อมใจกันแต่งตั้งให้เขาเป็นพระราชาพระองค์ต่อไป เมื่อนายควาญช้างเป็นพระราชาแล้ว ก็ได้แต่งตั้งภรรยาเป็นอัครมเหสี และแต่งตั้งดาบสเป็นนักบวชประจำราชสกุล

จะเห็นได้ว่า ใครมีบุญ สมบัติจะไปอยู่กับคนนั้น นายควาญช้างเป็นผู้สั่งสมบุญไว้ดีแล้วในกาลก่อน บุญนั้นจึงส่งผลให้

สมบัติเคียงคู่ผู้มีบุญ

๔๒๒

เขาได้เป็นพระราชา เหมือนดังที่พระบรมศาสดาได้ตรัสพระ-
คาถาในสิริชาดก ตักนิบาตว่า

“คนไม่มีบุญ จะมีศีลปะกัตาม ไม่มีศีลปะกัตาม แม้มี
ความขวนขวาย รวบรวมทรัพย์ได้ไ้เป็นอันมากก็จริง แต่คน
มีบุญเท่านั้น จึงจะได้บริโภครทรัพย์เหล่านั้น โภคะเป็นอันมาก
ล่วงพ้นคนไม่มีบุญ ไปกองอยู่ที่คนมีบุญเท่านั้น อนึ่ง เมื่อคน
มีบุญอยู่ในที่ใด โภคะทั้งหลายย่อมเกิดขึ้นในที่นั้นมีไช่บ่อเกิด”

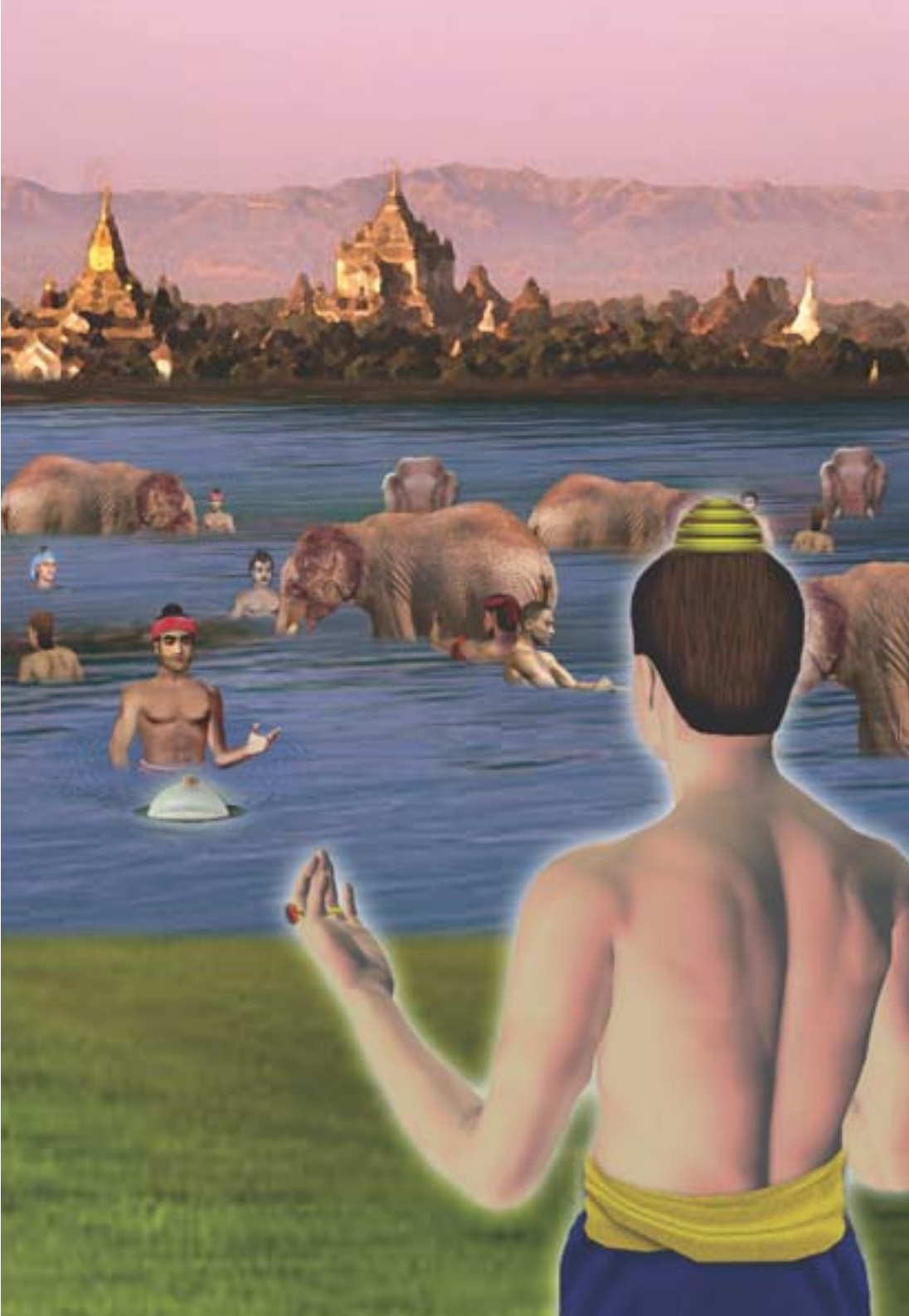
เพราะฉะนั้น เราควรสั่งสมบุญ โดยเร่งทำความดีตั้งแต่
วันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุญจากการเจริญสมาธิภาวนา ซึ่งจะ
ส่งผลให้เรา มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาด เจริญก้าวหน้าในชีวิต
เราควรทำตามแบบอย่างพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงสร้างสม
บารมีมานับภพนับชาติไม่ถ้วน จนในที่สุดได้ตรัสรู้ธรรม เป็น
พระที่ปนำทางชีวิตแก่สัตว์โลกทั้งหลาย

ชีวิตที่ลิขิตได้ด้วยบุญ

ดวงจันทร์ปราศจากมลทิน โคจรไปในอากาศ ย่อม
สว่างกว่าหมู่ดาวทั้งหลาย ด้วยรักมี靳ใด บุคคลผู้สมบุรณด้วยศีล
มีศรัทธา ย่อมไพโรจน์กว่าผู้ตระหนี่ทั้งหลายในโลก ด้วยการให้
靳靳

ชีวิตที่ลิขิตได้ด้วยบุญ

๔๒๕

คนเราต้องชำระล้างร่างกายให้สะอาดทุกวันด้วยน้ำฉันใด
จิตใจก็เช่นกัน จำเป็นต้องชำระล้างให้สะอาดบริสุทธิ์ ด้วยการ
เจริญภาวนา ฉะนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสั่งสอนให้พุทธ-
บริษัทเห็นความสำคัญของการฝึกฝนใจว่า ใจที่ผ่องใส ย่อมเป็น
บ่อเกิดแห่งความสุข เป็นทางมาแห่งมหากุศล เป็นเครื่องนำ
สัตว์โลกทั้งหลายไปสู่สุคติภูมิและนำทุกชีวิตไปสู่เป้าหมายอันสูงสุด
คือ การบรรลุมรรคผลนิพพาน

พระลัมมालัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน สุมณสูตร ว่า

“ยถาปี จบุโท วิมโล	คจฺฉ อากาสธาตุยา
สพฺเพ ตารคณ โลกเ	อากาย อติโรจติ
ตเถว ลีลสมฺปนฺโน	สทฺโธ ปุริสบุคคล
สพฺเพ มจฺฉริโน โลกเ	จาเคน อติโรจติ

ดวงจันทร์ปราศจากมลทิน โคจรไปในอากาศ ย่อม
สว่างกว่าหมู่ดาวทั้งหลาย ด้วยรัศมี ฉันใด บุคคลผู้สมบูรณ์
ด้วยศีล มีศรัทธา ย่อมไพโรจน์กว่าผู้ตระหนี่ทั้งหลายในโลก
ด้วยการให้ ฉะนั้น”

มนุษย์ทุกคนเกิดมาในโลกนี้ ต่างปรารถนาความสุขและ
ความสำเร็จในชีวิต อยากเป็นผู้ร่ำรวยพร้อมด้วยทรัพย์สมบัติ
รูปสมบัติ คุณสมบัติ ซึ่งทั้งหมดจะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยบุญ

ชีวิตที่ลิขิตได้ด้วยบุญ

๔๒๖

อย่างน้อยผู้หนึ่งต้องเริ่มต้นด้วยการให้ คือ ต้องสามารถเอาชนะความตระหนี่ที่มีอยู่ในใจให้ได้เสียก่อน เปรียบเสมือนดวงจันทร์เมื่อพ้นจากเมฆหมอก ย่อมปรากฏความสว่างไสว ใจที่หลุดพ้นจากกระแสแห่งความตระหนี่ก็เช่นเดียวกัน จะใสสว่าง เหมาะสมที่จะเป็นภาชนะรองรับบุญกุศล และสามารถดึงดูดมหาสมบัติที่จะบังเกิดขึ้นได้โดยง่าย

ปกติของคนตระหนี่จะไม่ชอบให้ทาน เพราะเขากลัวความจน กลัวว่าทรัพย์ที่ให้ไปจะสูญเปล่า แต่ผู้รู้กลับบอกว่า ยิ่งให้จะได้ เพราะการทำความดีใดๆ ที่จะไม่ส่งผลนั้น เป็นไม่มี หากเริ่มดำรงตนอยู่ในสถานะของผู้ให้ ใจของเราจะสูงขึ้น เป็นอิสระจากความตระหนี่ และจะขยายออกไปอย่างไม่มีประมาณ เมื่อถึงขีดถึงคราวที่บุญส่งผลจะได้รับเกินควรเกินคาดทีเดียว แม้ตัวเรายังรู้สึกอัครรรยในตัวเอง

*เหมือนดังเรื่องของสามเณรอรหันต์ ที่ในอดีตชาติเคยยากจนมาก่อน แต่ด้วยอานิสงส์ที่ทำบุญชนิดทุ่มสุดใจ เพราะเห็นคุณค่าของบุญยิ่งชีวิต ทำให้บุญลิขิตได้มาเกิดเป็นลูกของมหาเศรษฐี

ชีวิตที่ลิขิตได้ด้วยบุญ

๔๒๓

เรื่องมีอยู่ว่า ในสมัยพุทธกาล พระสารีบุตรผู้เป็นอัครสาวกเบื้องขวาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีความกรุณาที่จะมาโปรดมหาเสนพราหมณ์ เพราะปรารถนาที่จะให้อริยทรัพย์อันประเสริฐ ติดตัวเขาไปในสังสารวัฏ จึงไปบิณฑบาตหน้าบ้านบ่อยๆ พราหมณ์เห็นพระสารีบุตรแล้วคิดว่า ทรัพย์สมบัติในบ้านของเราไม่มีเลย เครื่องไทยธรรมที่พอจะใส่บาตรพระก็ไม่มี จึงไม่กล้าออกมาพบ ได้แต่หลบหน้าอยู่ในบ้าน

วันหนึ่ง พระเถระได้ไปที่บ้านนี้อีก เผอิญเช้าวันนั้น พราหมณ์ได้ข้าวปายาสมาถาดหนึ่ง กับผ้าสาฎกเนื้อหยาบอีกผืนหนึ่ง ทันทีที่เห็นพระเถระบิณฑบาตผ่านมา ท่านคิดว่า ขณะนี้ไทยธรรมของเรามีพร้อม ครีธาของเราก็เต็มเปี่ยม เพื่อนาบุญอันบริสุทธิ์อยู่ตรงหน้าแล้ว ฉะนั้นเราควรถวายทานแด่พระเถระในวันนี้ พราหมณ์รับนิมนต์พระเถระให้รับบาตร และน้อมถวายข้าวปายาสลงในบาตรด้วยความปิติเป็นอย่างยิ่ง

ขณะที่พราหมณ์ถวายข้าวไปได้ครึ่งหนึ่ง พระเถระก็ปิดบาตร พราหมณ์รีบกล่าวว่า “ขอท่านอย่าได้อนุเคราะห์กระผม เพียงแค่ชาตินี้เลย โปรดอนุเคราะห์กระผมในภพชาติเบื้องหน้าด้วยเถิด” แล้วถวายอาหารจนหมดถาด พร้อมผ้าสาฎกอีกหนึ่งผืน นับตั้งแต่วันนั้น พราหมณ์เพียรตามระลึกถึงบุญใหญ่ที่ได้ทำแบบทุ่มสุดใจในครั้งนั้น

ชีวิตที่ลิขิตได้ด้วยบุญ

๔๒๘

ด้วยผลแห่งทานบารมีที่ได้ทำบุญอุทิศทักษิณานุเคราะห์บุคคล เมื่อ
ละโลกไปแล้ว บุญจึงส่งผลให้พราหมณ์ไปเกิดในตระกูลอุปัฏฐาก
ของพระเถระในเมืองสาวัตถี ในวันที่ท่านเกิด พวกญาติได้นิมนต์
พระเถระมาฉันภัตตาหารที่บ้าน ทันทีที่เด็กน้อยเห็นพระเถระ
เขาระลึกชาติได้ว่า ที่ตนได้เกิดในตระกูลของมหาเศรษฐีผู้ใจบุญ
ในชาตินี้ ก็เพราะอาศัยพระเถระรูปนี้ วันนี้นับว่าเป็นบุญลาภอัน
ประเสริฐ ที่ได้ถวายทานอีก

เมื่อพวกญาติจะอุ้มเข้าไปหาพระเถระ เด็กน้อยจึงใช้
นิ้วมือเกี่ยวผ้ากัมพลไว้ไม่ยอมปล่อย ญาติเห็นอาการนั้น จึงอุ้ม
เด็กพร้อมผ้ากัมพลเข้าไปถึงเบื้องหน้าพระเถระ เด็กน้อยปล่อยผ้า
ให้ตกลงแทบเท้าท่าน พวกญาติจึงหยิบผ้าผืนนั้นขึ้นมามาวาง
แล้วพากันตั้งชื่อเด็กน้อยนั้นว่า “**ติสสะ**” เหมือนชื่อเดิมของ
พระเถระก่อนที่จะบวช

ต่อมาเมื่อติสสะอายุได้เพียง ๗ ปี บุญในตัวของเขา
เต็มเปี่ยม เห็นทุกข์ภัยในการเกิดบ่อยๆ จึงขอบวชเป็นสามเณร
อยู่กับพระสารีบุตรเถระ ฝ่ายบิดามารดาไม่ได้ขัดข้อง จิตยินดี
และอนุโมทนา จึงพาไปหาพระเถระ ท่านได้ถามเพื่อทดสอบ
กำลังใจว่า “การบรรพชาเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เมื่อต้องการ
ของร้อนก็ได้ของเย็น เมื่อต้องการของเย็นก็ได้ของร้อน เธอจะ

ชีวิตที่ลิขิตได้ด้วยบุญ

๔๒๕

อดทนต่อความลำบากได้หรือ”

ติสสะตอบด้วยความมั่นใจว่า “กระผมอดทนได้ และจะทำทุกอย่างตามที่พระอาจารย์สั่งสอน”

พระเถระจึงรับเป็นอุปัชฌาย์บวชให้ในวันนั้นทันที

เมื่อออกบวชแล้ว สามเณรได้เข้าไปบิณฑบาตในเมืองสาวัตถี ด้วยอานิสงส์ที่เคยถวายทานแด่พระสารีบุตรเถระด้วยความเคารพ โดยไม่มีความตระหนี่ติดค้างอยู่ในใจ ทำให้ชาวเมืองเกิดความรักและศรัทธาในตัวสามเณรมาก ต่างชักชวนกันมาถวายทานมากมาย

ในช่วงฤดูหนาว สามเณรเห็นเหล่าภิกษุนั่งผิงไฟด้วยความหนาวสั่น จึงได้นิมนต์ภิกษุทั้งปวงรูปเข้าไปบิณฑบาตในเมืองแล้วแจ้งความประสงค์ว่า ต้องการผ้ากัมพลสำหรับพระภิกษุเพื่อห่มกันหนาว ขณะนั้น มีชายคนหนึ่งเห็นว่า การทำทานไม่มีประโยชน์ มีแต่จะทำให้ทรัพย์หมดไป เขาจึงเที่ยวป่าวประกาศห้ามชาวเมืองทำบุญ แต่ด้วยบุญกุศลที่สามเณรได้ทำไว้ดีแล้ว ทำให้ชาวเมืองเกิดความเลื่อมใสศรัทธาอย่างเปี่ยมล้น ทันทีที่เห็นสามเณรและพระภิกษุนับพันรูปนั้น จึงช่วยกันบอกบุญรวบรวมผ้ากัมพลจนครบ ๑,๐๐๐ ผืน มาถวายสามเณรได้อย่างอัศจรรย์

ชีวิตที่ลิขิตได้ด้วยบุญ

๔๓๐

สามเณรติสสะจึงเป็นที่รักของเหล่าภิกษุมานัก และถึงแม้จะมีลาภเกิดขึ้น อีกทั้งมีบริวารห้อมล้อมมากมาย แต่สามเณรก็ไม่ได้ยึดติดในสิ่งเหล่านั้น ท่านได้หาโอกาสไปบำเพ็ญเพียรภาวนาในป่าตามลำพัง ตั้งใจปฏิบัติจนบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ได้เข้าถึงความเต็มเปี่ยมของชีวิตตั้งแต่อายุยังน้อย

เราจะเห็นได้ว่า **ชีวิตนี้เราลิขิตเอง เทวดาหรือพรหมไม่สามารถมาลิขิตแทนได้** เราปรารถนาจะให้ชีวิตดำเนินไปใน **ทางใด ก็อยู่ที่เราจะเลือกเดินเอง** วิสัยของนักปราชญ์บัณฑิตนั้น แม้จะพรึงพร้อมไปด้วยทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ คุณสมบัติ ท่านกลับไม่ประมาทเพลิดเพลินอยู่เพียงแค่นั้น แต่จะมุ่งหวังเพียรทำกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป เพื่อให้เข้าถึงความบริสุทธิ์ที่แท้จริง

พวกเรานักสร้างบารมีก็เช่นเดียวกัน ต้องตั้งมั่นในคุณ-
ความดี เพื่อสั่งสมบุญบารมีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป อย่าได้ย่อท้อต่ออุปสรรค
เพราะบุญที่ทำจะเป็นพลบัจจัย เกื้อหนุนให้เราสร้างบารมีได้
อย่างสะดวกสบาย เนื่องจากการสร้างบารมีต้องทำกันเรื่อยไป
จึงควรสร้างกันเป็นทีมใหญ่จนกว่าจะถึงจุดหมายปลายทาง เพื่อ
ช่วยเหลือทั้งตัวเองและมวลมนุษยชาติ ให้ได้เข้าถึงความเต็ม
เปี่ยมของชีวิต คือ ให้เข้าถึงพระธรรมกายเหมือนกัน เพราะ
ฉะนั้นไม่ว่าเราจะอยู่ในอิริยาบถใด จะยืน เดิน นั่ง นอน อย่าลืม

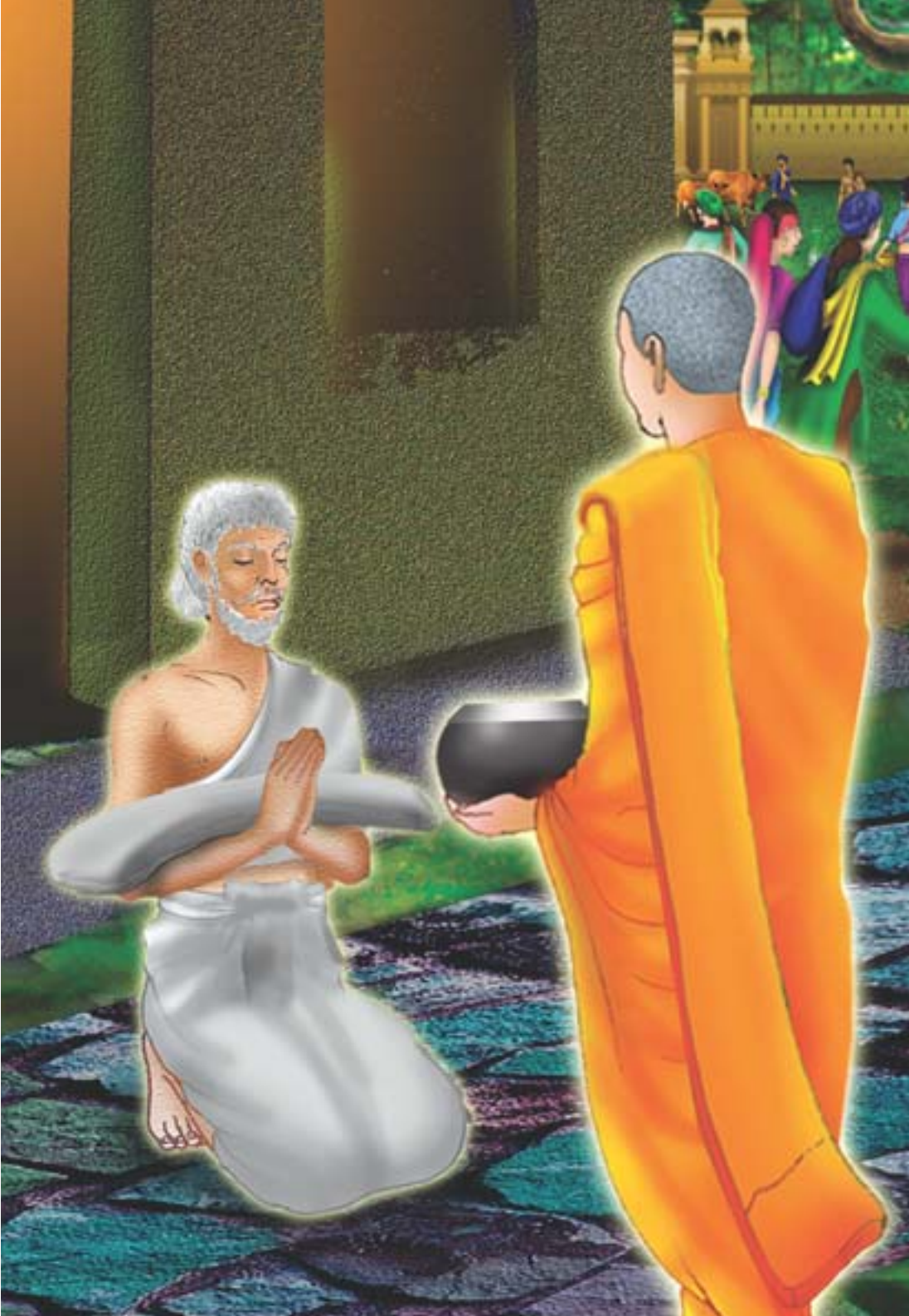

ชีวิตที่ลิขิตได้ด้วยบุญ

๔๓๑

นำใจมาไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ซึ่งเป็นแหล่งแห่งบุญกุศล
เอาบุญใส่ๆ จากการทำให้หยุดนิ่ง ซึ่งจะเป็นบุญพิเศษให้เรา
หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะได้ ดังนั้นให้ทุกๆ ท่านตั้งใจหยุดนิ่งกัน
ให้ดี ให้เห็นดวงธรรมชัดใสสว่าง ได้เข้าถึงพระธรรมกายกันทุกคน

ค ำ ว ่า ไ ม่ มี
อ ย ่า ไ ต้ ร ู้ จ ัก

ผู้ให้ของชอบใจ ย่อมได้ของชอบใจ ผู้ให้ของเลิศ
ย่อมได้ของเลิศ ผู้ให้ของดี ย่อมได้ของดี ผู้ให้สิ่งที่ประเสริฐ
ย่อมเข้าถึงฐานะอันประเสริฐ

คำว่า ไม่มี อย่าได้รู้จัก

๔๓๔

บุญเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จ เป็นเครื่อง
สนับสนุนให้เราได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิต เป็นสิ่งที่สำคัญ
ที่สุดในชีวิตของทุกๆ คน ไม่ว่าพระบรมโพธิสัตว์ทั้งหลายจะเกิด
ไปกี่ภพกี่ชาติ ท่านมุ่งสั่งสมบุญทุกอย่าง ตั้งแต่บารมี ๑๐ ทศ
จนเป็นอุปัชฌายะและปรมาตถบารมี เมื่อบุญบารมีเต็มเปี่ยมก็ได้
บรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณอันประเสริฐ เราเองควรหาโอกาส
สั่งสมบุญเป็นประจำสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการปฏิบัติธรรม
ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้สะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส ซึ่งเป็นมหัศจรรย์
จะเป็นเหตุให้เราได้บรรลุมรรคผลนิพพานกันทุกคน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน มนาศพทนายสูตร ว่า

“มนาศพทนาย ลภเต มนาศ

อคฺคสฺส ทาทา ลภเต ปุณฺณคํ

วรสฺส ทาทา วรลาภี จ โหติ

เสฏฺฐจฺนุทโท เสฏฺฐจฺมเปติ จานํ

ผู้ให้ของชอบใจ ย่อมได้ของชอบใจ ผู้ให้ของเลิศ
ย่อมได้ของเลิศ ผู้ให้ของดี ย่อมได้ของดี ผู้ให้สิ่งที่ประเสริฐ
ย่อมเข้าถึงฐานะอันประเสริฐ”

การให้เป็นพื้นฐานของการทำความดี เป็นจุดเริ่มต้นของ
การสร้างบารมี ๑๐ ทศ อันก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตัวเราและ

คำว่า ไม่มี อย่าได้รู้จัก

๔๓๕

มวลมนุษยชาติ การให้เป็นวิสัยของบัณฑิต เป็นวิธีการสั่งสมบุญ ที่ทำได้ง่ายที่สุด ที่จะนำไปสู่การได้ชีวิตอันประเสริฐ คือ ได้ บรรลุมรรคผลนิพพาน อันเป็นเอกัณตบรมสุข บุญจึงเป็นเครื่อง อำนวยความสุข และความสำเร็จมาสู่ชีวิต

ทานบารมีเป็นบารมีประการแรกในบารมี ๑๐ ทศ มี ความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่เราจะต้องสั่งสมไว้มาก เพราะการไป สู่ที่สุดแห่งธรรมนั้น ไม่ใช่ไปได้ง่าย ต้องอาศัยกำลังบุญบารมี มากๆ ต้องมีความบริสุทธิ์มากๆ จึงจะไปได้ บารมี ๓๐ ทศต้อง เติมเปี่ยมบริบูรณ์ จะครบถ้วนบริบูรณ์ได้ต้องสั่งสมบุญ เริ่มจาก ต้องมีโภคทรัพย์สมบัติให้มากๆ พอที่เราจะให้ทานได้โดยไม่ เดือดร้อน อีกทั้งมีเหลือเฟือที่จะแบ่งปันให้กับเพื่อนมนุษย์และ สรรพสัตว์

ทานบารมีจะเป็นอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ให้เราได้ สร้างบารมีประการอื่นๆ อย่างสะดวกสบาย บารมีประการอื่น จะเติมเปี่ยมได้ ต้องเริ่มจากทานบารมี พระเดชพระคุณหลวงปู่- วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ท่านจะสอนศิษยานุศิษย์ตลอดเวลา ตั้งแต่ ครั้งที่ท่านมีชีวิตอยู่ว่า “จะสร้างบุญบารมีอะไรทำไปเกิดแต่อย่างขาด ทานบารมี” แม้ตัวท่านเองก็ทำเป็นแบบอย่างให้เราดู

นักปราชญ์บัณฑิตท่านเริ่มก้าวเข้าสู่ความสมบูรณ์ของชีวิต

คำว่า ไม่มี อย่าได้รู้จัก

๔๓๖

ด้วยการให้ทาน *เหมือนในสมัยหนึ่งมีหนุ่มเชื้อใจชื่อ **อन्नการะ** รับจ้างเกี่ยวหญ้าให้ **ท่านสุมนเศรษฐี** วันหนึ่ง ระหว่างที่กำลังหาหญ้ากลับบ้านด้วยความอ่อนเพลีย ได้เห็นพระปัจเจกพุทธเจ้า บิณฑบาตผ่านมา เกิดกุศลจิตศรัทธาอยากจะทำบุญ จึงวางหาหญ้าลง แล้วรีบขึ้นไปบนบ้าน เพื่อหาอาหารมาใส่บาตรพระ

แม้อन्नการะจนทรัพย์ แต่ไม่จนปัญญา เขาสอนตนเองว่า บางวันเราอยากจะทำบุญ ไถยธรรมที่จะถวายก็มีพร้อม แต่ไม่มี ปฏิภาณผู้รับทาน วันนี้ทั้งปฏิภาณและอาหารที่จะถวายก็มีพร้อม เราเองก็มีจิตเลื่อมใส จะต้องรีบทำบุญให้ทาน เพื่อตัดความตระหนี่ ออกจากใจ แม้เราจะอดข้าววันนี้ แต่จะไม่ยอมสูญเสียโอกาส บุญที่มาถึง

จากนั้นได้ถวายอาหารทั้งหมด พลังตั้งจิตอธิษฐานว่า “ด้วยอานิสงส์ที่ถวายทานขาดจากใจในครั้งนี้ ขออย่าได้เจอ คำว่า ไม่มี อีกต่อไปเลย และขอให้พ้นจากความลำบากยากเข็ญนี้ด้วยเถิด”

พระปัจเจกพุทธเจ้าได้อนุโมทนาให้อन्नการะสมหวังใน สิ่งที่ปรารถนาทุกประการ

คำว่า ไม่มี อย่าได้รู้จัก

๔๓๓

เทวดาที่ลึงสถิตอยู่บนฉัตรของสุมนเศรษฐี ได้ให้สาธุการ
เสียงดังกึกก้อง จนท่านเศรษฐีถึงกับเกิดความสงสัย จึงถามว่า

“เราทำบุญมาทุกวัน ทำไมเทวดาถึงให้สาธุการเฉพาะใน
วันนี้ล่ะ”

เทวดาตอบว่า “เราไม่ได้ให้สาธุการแก่ท่าน แต่เรา
อนุโมทนาบุญกับอन्नการะ ที่ได้ทำบุญกับเนื้อนาบุญอันเลิศ
เพราะเขาได้ตัดใจถวายภัตตาหารที่ตนเองจะรับประทาน ให้แก่
ทักขิไณยบุคคล ส่วนตนเองยอมอด ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ยากในโลก”

เศรษฐีได้ฟังแล้วอัศจรรย์ใจเกิดมหาปีติ ได้อนุโมทนากับ
อन्नการะ อีกทั้งให้ทรัพย์จำนวนมากไปสร้างบ้าน และให้เขา
ไม่ต้องมาเป็นคนรับใช้อีกต่อไป

ด้วยอานิสงส์แห่งการถวายทานตัดขาดออกจากใจ
ทำบุญชนิดทุ่มสุดใจ โดยไม่กลัวอด ทำให้กิตติศัพท์อันดีงามของ
อन्नการะขจรกระจายไปทั่วทั้งเมือง กระทั่งพระราชได้สดับ
คุณความดีของเขาด้วย ทรงรับสั่งให้มาเข้าเฝ้าเพื่ออนุโมทนากับ
อन्नการะ และพระราชทานตำแหน่งเศรษฐี พร้อมทรัพย์สมบัติ
จำนวนมาก ทำให้อन्नการะได้ทำบุญใหญ่ไปจนตลอดชีวิต และ
พ้นจากความยากลำบากในชาตินั้น พลิกผันชีวิตจากคนจนเข็ญใจ
มาเป็นมหาเศรษฐี มีสมบัติเกิดขึ้นเป็นอัครรยกันใช้ในชาตินั้น

คำว่า ไม่มี อย่าได้รู้จัก

๔๓๘

เมื่อละโลกไปแล้ว บุญยังตามส่งผลอีก ทำให้ท่านไป
เสวยสุขอยู่ในเทวโลก เป็นเทพบุตรที่มีรัศมีสว่างไสวรุ่งเรือง
พร้อมด้วยทิพยสมบัติ และความเป็นใหญ่อันเป็นทิพย์ เมื่อ
ถึงคราวมาเกิดเป็นมนุษย์ ได้เกิดเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ และเป็น
มหาเศรษฐีอีกนับชาติไม่ถ้วน ไม่เคยตกไปในอบายภูมิเลย

จนกระทั่งมาถึงสมัยพุทธกาลท่านได้เกิดในตระกูลกษัตริย์
มีพระนามว่า **เจ้าชายอนรุทธะ** ครั้งหนึ่งท่านได้เล่นกีฬากับ
พระสหาย ด้วยการเอาขนมเป็นรางวัลสำหรับผู้ชนะ เมื่อท่านทรง
พ่ายแพ้ ได้สั่งมหาดเล็กให้ไปขอขนมกับพระมารดา พระมารดา
ส่งขนมมาให้หลายครั้งจนหมด จึงฝากบอกว่า “ตอนนี้ขนมไม่มีแล้ว”

เจ้าชายอนรุทธะทรงเข้าใจว่า คงจะเป็นชื่อของขนมชนิด
หนึ่ง จึงให้มหาดเล็กไปเอาขนมไม่มีมาให้เสวย

พระมารดาทรงดำริว่า ลูกของเราไม่เคยได้ยินคำว่า
“ไม่มี” เพราะตั้งแต่เกิดมาอยากได้อะไรก็ได้ทุกอย่าง พระนาง
ต้องการให้โอรสได้รู้จักคำว่า “ไม่มี” จึงส่งเถาเปล่า เอาฝา
ครอบไปให้ แต่เนื่องจากท่านสั่งสมบุญด้วยการให้ทานไว้มาก
เทวดาจึงเนรมิตขนมทิพย์จนเต็มเถา เมื่อเจ้าชายเปิดออก
กลิ่นหอมของขนมได้หอมฟุ้งไปทั่ว เมื่อเจ้าชายกะลองลิ้มรส
ขนมทิพย์ รสได้แผ่ซ่านไปทั่วประสาทรับรสทั้ง ๓ พัน ต่างติด

คำว่า “ไม่มี” อย่าได้รู้จัก

๔๓๕

อกติคใจชนม “ไม่มี” ชนิดนี้

เจ้าชายอนรุทธะจึงขอร้องให้พระมารดาส่งชนม “ไม่มี” อย่างเดียวเท่านั้นมาให้สวย พระมารดาเข้าใจทันทีว่า “ลูกของเรามีบุญมาก เทวดาถึงมาเนรมิตชนมทิพย์ให้สวย”

ตั้งแต่นั้นมาเจ้าชายอนรุทธะได้สวยชนมทิพย์ โดยที่พระองค์ก็ไม่ว่าเทวดาเนรมิตให้ ต่อมาเมื่อถึงคราวออกผนวชด้วยบุญกุศลที่ท่านสั่งสมมาดีแล้ว ส่งผลให้ท่านบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์อย่างง่ายดาย และเป็นอริยสาวกผู้เลิศทางด้านทิพยจักขุ มีตาทิพย์เห็นแจ้งตลอดทั่วพันโลกธาตุ

เราจะเห็นว่า กว่าชีวิตจะดำเนินมาถึงจุดหมายปลายทางได้นั้น นักปราชญ์บัณฑิตท่านมีจุดเริ่มต้นมาจากการให้ท่าน ให้เพื่อสละความตระหนี่ออกจากใจ แล้วสมบัติใหญ่จะตามมา การจะวัดว่าใครมีบุญมาก ไม่ได้มองกันที่ว่าได้ถวายทานในปริมาณมาก แม้มีทรัพย์น้อย แต่หากว่าทุ่มสุดหัวใจ โดยไม่เสียดายทรัพย์เลย อย่างนี้จะได้บุญมากมายมหาศาล เขาว่าการทำบุญกันตรงนี้ ถึงคราวบุญส่งผลจะให้ผลเกินควรเกินคาด เป็นอัศจรรย์

มหาเศรษฐีที่ยิ่งใหญ่ในสมัยพุทธกาล ที่มีสมบัติจักรพรรดิตกไม่พร่องหลายท่าน ล้วนแต่เคยทำบุญในยามยาก

คำว่า ไม่มี อย่าได้รู้จัก

๔๔๐

ทั้งนั้น อุปสรรคความยากลำบากนี้แหละ จะเป็นเครื่องวัดกำลัง
ใจของแต่ละคน วัดกำลังสติปัญญาว่า ใครมีปัญญาที่จะดำเนิน
ชีวิตให้ประสบความสำเร็จไปทุกภพทุกชาติ จนกระทั่งได้บรรลุ
จุดหมายปลายทางของชีวิต บางคนมองใกล้ๆ ก็เอาดีเฉพาะใน
ภพชาตินี้ แต่คนมีปัญญาเขามองกันข้ามชาติ และมองข้ามไป
อีกหลายๆ ชาติว่า ถ้าหากมีทรัพย์แค่นี้ ทำอย่างไรถึงจะทำบุญ
ชาติเดียวแล้วใช้ได้หลายภพหลายชาติ ตายแล้วยังใช้ได้อีก
เกิดใหม่ยังใช้ได้อีก คนมีปัญญาเขาจะคิดกันแบบนี้ ถ้ามองกัน
อย่างนี้ จะได้ไม่ประมาท และทุ่มเทสั่งสมบุญอย่างเต็มที่เต็ม
กำลัง เพื่อเป็นเสบียงติดตัวไปทุกภพทุกชาติ ตราบกระทั่งถึง
ที่สุดแห่งธรรมกันทุกคน

มหาสมบัตินิของผู้มีบุญ

ผู้ไม่มีบุญ จะเป็นผู้มีศีลปะหรือไม่มีก็ตาม ย่อม
ขวนขวายรวบรวมทรัพย์ไว้เป็นอันมาก ผู้มีบุญเท่านั้น ย่อม
ใช้สอยทรัพย์สมบัติเหล่านั้น โภคะเป็นอันมากที่เกิดขึ้นมา
ย่อมล่วงเลยสัตว์ผู้ไม่มีบุญ ส่วนผู้สั่งสมบุญไว้อย่างดีแล้ว
รัตนะทั้งหลายก็บังเกิดขึ้น แม้ในที่มิใช่บ่อเกิด

มหาสมณัติของผู้มีบุญ

๔๔๓

การเดินทางไกลในสังสารวัฏจำเป็นต้องมีเสบียงบุญติดตัว ถ้าเสบียงบุญมาก การดำเนินชีวิตจะสะดวกสบาย ไม่ต้องวิตกกังวลในการแสวงหาปัจจัย ๔ มาเลี้ยงชีพ บุญกุศลที่เราได้ทำไว้ดีแล้ว จะเป็นเสบียงใหญ่ให้เราสร้างบารมีอย่างมีความสุข ดังนั้นบุญจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะบุญอยู่เบื้องหลังของความสุขและความสำเร็จทุกอย่าง เมื่อเรายังมีลมหายใจอยู่ ต้องสร้างสั่งสมบุญบารมีให้เต็มที่ อย่าให้ขาดแม้แต่วินาทีเดียว ทั้งการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ทำไปพร้อมๆ กัน เพื่อบุญบารมีของเราจะได้เพิ่มพูนขึ้นทุกวันทุกคืน โภคทรัพย์สมบัติจะได้บังเกิดขึ้น เพื่อไว้ใช้สร้างบารมีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป สิ่งที่ดีมีสิริมงคลทั้งหลายจะได้บังเกิดขึ้น รวมถึงการบรรลุมรรคผลนิพพาน ต้องอาศัยอานาปานะแห่งบุญทั้งสิ้น

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน สิริชาตก ว่า

“ยํ อุตฺตสุกฺกา สงฺฆรณฺติ	อลกฺขิกา พทฺ ฐนํ
สิปปวนฺโต อสิปปา วา	ลกฺขิกา ตานิ ภูมฺชเร
สพฺพตฺถ กตฺตฺถมฺมสุส	อติจฺจณฺเณว ปาณฺโน
อุปฺปชฺชนฺติ พทฺ โภคา	อปี นายตเนสฺสปี

ผู้ไม่มีบุญ จะเป็นผู้มีศีลปะหรือไม่มีก็ตาม ย่อมชวนชวายรวบรวมทรัพย์ไว้เป็นอันมาก ผู้มีบุญเท่านั้น ย่อมใช้สอย

มหาสมณัติของผู้มีบุญ

๔๔๔

ทรัพย์สมบัติเหล่านั้น โภคะเป็นอันมากที่เกิดขึ้นมา ย่อม
ล่วงเลยสัตว์ผู้ไม่มีบุญ ส่วนผู้สั่งสมบุญไว้อย่างดีแล้ว รัตนะ
ทั้งหลายก็บังเกิดขึ้น แม้ในที่มิใช่บ่อเกิด”

คนมีบุญปรารถนาอะไรก็สำเร็จสมปรารถนาทุกประการ
เราได้พบเห็นกันอยู่บ่อยครั้ง บางคนประกอบธุรกิจการงาน ก็
ประสบความสำเร็จอย่างอัศจรรย์ ได้ผลเกินควรเกินคาด ใน
ขณะที่บางคนแม้จะทุ่มเทแรงกายแรงใจลงไปสักเพียงใดก็ตาม
ผลที่ได้รับกลับไม่คุ้มกัน ไม่เป็นที่น่าพอใจ บางทีถึงกับล้มเหลว
สิ้นเนื้อประดาตัวเลยก็มี ดังนั้นจะทำอะไรก็ตาม เราจะมีเพียงมือถึง
ใจถึง ทุนถึง ทิมถึง เท่านั้นยังไม่เพียงพอ ต้องบุญถึงด้วย จึงจะ
ประสบความสำเร็จได้

เราจะคุ้นกับถ้อยคำที่ว่าเก่งกับเองบางคนเก่งแต่ไม่เอง คือ
มีความรู้ความสามารถมาก แต่ทำแล้วไม่สำเร็จเพราะไม่เอง แต่
บางคนทั้งเก่งทั้งเฮง ทำอะไรสำเร็จหมด คำว่าเฮงนี้ลึกซึ้ง หมายถึง
ผู้ที่มีบุญมาก มีดวงบุญใหญ่โต ดวงบุญเป็นดวงกลมใสบริสุทธิ์
อยู่ในกลางกายของเราทุกๆ คน ถ้าดวงบุญภายในตัวของเรา
สุกใสสว่างมาก สุขและความสำเร็จก็มีมาก จะทำอะไรก็
สำเร็จหมดทุกอย่าง พระลัมมาลัมพุทฺธเจ้าถึงได้ตรัสว่า “สุโข
บุญญสฺส อุจฺจโย การสั่งสมบุญเป็นเหตุนำสุขมาให้” เพราะบุญ
จะมีอานุภาพดึงดูดสิ่งที่ดีมาสู่ตัวเรา เหมือนแม่เหล็กขนาดใหญ่

มหาสมบัตินิของผู้มีบุญ

๔๔๕

ที่ตึงดูธาตุเหล็กต่างๆ ให้เข้ามาหา บุญจะตึงดูสมบัติต่างๆ เข้ามาให้เราได้ใช้สร้างบารมีอย่างสะดวกสบาย แม้จะหวังผลหรือไม่ก็ตาม แต่อานุภาพแห่งบุญจะบันดาลให้สิ่งต่างๆ เหล่านั้นสำเร็จเป็นอัศจรรย์

ผู้ที่สั่งสมบุญเป็นประจำจะไม่วันตกต่ำ มีแต่จะเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป เราคงจำท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีกันได้ ท่านเป็นมหาเศรษฐีผู้ใญ่บุญที่ใช้เงินปูเรียงจนเต็มพื้นที่สวนของเจ้าเซตเพื่อจะเอาสวนนั้นมาสร้างเป็นวัด ถวายแด่พระลัมมัลลพุทธเจ้า และพระภิกษุสงฆ์ สถานที่แห่งนั้นได้ชื่อว่า เขตวันมหาวิหาร ซึ่งมีชื่อตามเจ้าของที่ดินเดิม

*ตลอดชีวิตของ **ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี** ไม่มีวันใดที่ว่างเว้นจากการสร้างความดี ตื่นขึ้นมาตอนเช้าได้ทำบุญตักบาตร บางทีท่านก็เดินไปวัดพระเชตวัน นำข้าวยาคุไปถวายพระภิกษุสามเณร ตอนเย็นก็เข้าไปฟังธรรม พร้อมนำน้ำปานะไปถวายพระภิกษุสามเณร สองมือของท่านจะมีของถวายทานติดมือไปวัดทุกครั้งไม่เคยเข้าวัดมือเปล่าสั่งสมบุญอย่างต่อเนื่องไม่เคยขาด แม้บางช่วงท่านจะประสบกับปัญหาเศรษฐกิจเงินทองไม่คล่องตัว

มหาสมบัติของผู้มีบุญ

๔๔๖

ถวายเป็นทานได้แก่น้ำผักดองกับข้าวปลายเกรียน แต่ท่านยังคงทำบุญไม่หยุด ทำไปตามกำลังในขณะนั้น ถึงแม้เงินทองของท่านจะลดลง แต่ศรัทธาในใจท่านไม่เคยลดลง แม้มีทรัพย์น้อยแต่มากด้วยศรัทธา ตั้งมั่นเป็นอจลศรัทธาทีเดียว

จนกระทั่งเทวดาประจำบ้านซึ่งเป็นมิถุนาภิกษุเทวดาไม่ไหว ต้องออกปากห้ามปราม แต่ท่านไม่ยอมหยุดยังในการสร้างมหาทานบารมี กลับให้อิโรวาทเทวดาว่า “ท่านอย่ามาพูดอย่างนี้เลย เมื่อท่านไม่เห็นด้วย ก็อยู่เฉยๆ เถิด อย่ามาขัดขวางกัน ท่านอย่าอยู่ที่นี้เลย ไปหาที่อยู่ใหม่เถิด” เนื่องจากท่านเศรษฐีเป็นพระโสดาบัน มีบุญมากกว่าเทวดา และเป็นเจ้าของบ้านด้วย เมื่อออกปากไล่ เทวดาก็อยู่ไม่ได้ ต้องระเห่เร่ร่อนไปตามที่ต่างๆ ทำวาลกะจิงแนะนำเทวดาว่า ให้นำเอาสมบัติ ๕๔ โกฏิของท่าน เศรษฐีที่หายไปมาคืนท่าน เมื่อเทวดาไปชนสมบัติมาคืน ทำให้เศรษฐีมีสมบัติใช้สร้างบารมีมากยิ่งขึ้น แล้วท่านเศรษฐีจึงยกโทษให้เทวดา กลับมาสถิตอยู่ในบ้านดังเดิม

เราจะเห็นว่าคนที่ทำบุญไว้มากๆ จะไม่มีวันจนอย่างเด็ดขาด และไม่มีวันตกต่ำอีกด้วย แม้เศรษฐกิจจะตกต่ำ แต่จิตใจกลับสูงขึ้น เพราะอานุภาพบุญจะช่วยเกื้อกูลให้เจริญรุ่งเรือง ไม่มีวันตกต่ำ มีอีกตอนหนึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ คือ มีพราหมณ์คนหนึ่ง เป็นผู้รู้ลักษณะของลิริ ลิริเป็นที่มานอนแห่งโมคคัลลพ

มหาสมณัติของผู้มีบุญ

๔๔๓

เป็นคุณสมบัติที่พิเศษสามารถดึงดูดสิ่งที่ดีงามให้บังเกิดขึ้น
เมื่อมีสิริสถิตอยู่ ชีวิตจะไม่มีวันตกต่ำ มีแต่ความเจริญรุ่งเรือง
ขึ้นเรื่อยๆ

พราหมณ์ได้ฟังข่าวคราวของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี
ตั้งแต่ช่วงที่ประสบกับภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง ทั้งด้านการเงิน
และความเป็นอยู่ จนกระทั่งเศรษฐกิจกลับคืนสู่ภาวะปกติการเงิน
คล่องตัว พราหมณ์ตรวญก็รู้ว่า บุญในตัวของท่านเศรษฐีมีมาก
และในบ้านของท่านเศรษฐีก็มีสิ่งที่เป็นสิริอยู่ ทำให้ชีวิตธุรกิจ
การงานเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น พราหมณ์จึงทำทีว่าจะไป
เยี่ยมท่านเศรษฐี แล้วขอเอาสิริในบ้านหลังนั้น

เศรษฐีได้ต้อนรับปฏิสันถารเป็นอย่างดี พราหมณ์ตรวญ
ว่าสิริประดิษฐานอยู่ที่ไหน รู้ว่าท่านเศรษฐีมีโก่ขาวปลอดตัวหนึ่ง
สวยงามมาก อยู่ในกรงทองเลี้ยงดูอย่างดี สิรินั้นประดิษฐานอยู่
ที่หงอนโก่ พราหมณ์จึงบอกว่า “ท่านเศรษฐี ข้าพเจ้าสอนมนต์
ลูกศิษย์ ๕๐๐ คน มีโก่ที่ใช้ให้ชั้นบอกเวลา แต่มั่นขันไม่เป็นเวลา
ทำให้ข้าพเจ้าลำบากเหลือเกิน ไม่ได้หลับไม่ได้นอนกัน ส่วนโก่
ของท่านเศรษฐี ซึ่งรู้ว่าเวลาใดควรขัน เวลาใดไม่ควรขัน ท่าน
โปรดให้โก่ตัวนี้แก่ข้าพเจ้าเถิด”

มหาเศรษฐีดีใจที่จะได้ให้ท่าน บอกว่า “เมื่อท่านพราหมณ์
อยากได้ ท่านรับเอาไปเลย” ในขณะที่ตั้งใจจะให้โก่กับพราหมณ์

มหาสมบัติของผู้มีบุญ

๔๔๘

เท่านั้น สิริก็เคลื่อนออกจากหงอนไก่ ไปประดิษฐานอยู่ที่ดวง
แก้วมณี คนไม่มีบุญ แม้ตัวเองอยากได้ และเขาก็มอบให้แล้ว
แต่ดวงบุญในตัวไม่พอที่จะรองรับ ก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะได้เป็นเจ้าของ
สิริจึงเคลื่อนไปอยู่ที่อื่น

พราหมณ์รู้ว่าสิริเคลื่อนไปอยู่ที่ดวงแก้วมณีแล้ว จึงเอ่ย
ปากขอแก้วมณีกับเศรษฐีอีก เศรษฐีซึ่งมีปกติให้ทานอยู่สม่ำเสมอ
จึงให้แก้วมณีแก่พราหมณ์โดยไม่มีความรู้สึกเสียดาย หรือ
หวงแหนแต่อย่างใด พอให้แก้วมณี สิริก็เคลื่อนจากแก้วมณีไป
ประดิษฐานอยู่ที่ไม้เจว็ด ซึ่งวางอยู่เหนือหัวนอนของท่านเศรษฐี
พราหมณ์รู้ว่าสิริไปอยู่ตรงนั้นก็มิละความพยายาม ขอไม้เจว็ดอีก
เศรษฐีก็ให้อีก สิริก็เคลื่อนจากไม้เจว็ดไปประดิษฐานอยู่ที่ศีรษะ
ของภรรยาของท่านเศรษฐี พราหมณ์รู้ว่าสิริเคลื่อนไปอยู่ที่บน
ศีรษะของภรรยาของท่านเศรษฐี คิดว่า เราไม่อาจจะขอภรรยา
ของท่านเศรษฐีได้ จึงเลิกล้มความตั้งใจ

พราหมณ์สารภาพกับท่านเศรษฐีว่า “ท่านมหาเศรษฐี
อันที่จริงข้าพเจ้ามาที่นี่เพราะตั้งใจจะมาขอสิริในเรือนของท่าน
ตอนแรกสิริประดิษฐานอยู่ที่หงอนไก่ เมื่อท่านให้ไก่แก่ข้าพเจ้า
สิริก็เคลื่อนไปอยู่ที่แก้วมณี เมื่อท่านให้แก้วมณี สิริก็เคลื่อนไป
อยู่ที่ไม้เจว็ด เมื่อท่านให้ไม้เจว็ด สิริก็เคลื่อนไปอยู่ที่ศีรษะของ
ภรรยาของท่าน ข้าพเจ้าได้คิดว่า สิรินี้เป็นของเฉพาะผู้มีบุญเท่านั้น

มหาสมมติของผู้มีบุญ

๔๔๕

ข้าพเจ้าเป็นผู้มีบุญน้อยไม่สามารถครอบครองได้เป็นแน่ ข้าพเจ้าไม่อาจจะเอาสิริของท่านไปได้ ของของท่านก็เป็นของท่านเท่านั้น เป็นของเฉพาะบุคคลไม่สาธารณะทั่วไปแก่บุคคลอื่น” จากนั้น พรหมณ์ก็อำลาท่านเศรษฐีกลับบ้านด้วยความผิดหวัง

ดูเถิดว่า บุญนี้สำคัญจริงๆ มีพลานุภาพยิ่งกว่าสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น แม้พระบรมศาสดายังตรัสย้ำว่า **“ใครมีบุญมาก สิ่งที่ดีมีสิริมงคลทั้งหลายจะไปอยู่กับผู้มีบุญมาก บุญจะดึงดูดสิริทั้งหลายมา ใครจะลักเอาไปไม่ได้ เป็นของสาธารณะ”** ดังนั้น ให้พวกเราเห็นคุณค่าของบุญว่า สำคัญอย่างยิ่งต่อตัวเราและชาวโลก ถ้าเรามีบุญมาก ปรารถนาสิ่งใด สิ่งนั้นจะสำเร็จเป็นอัศจรรย์ มหาสมบัติจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยอานุภาพแห่งบุญเกิดขึ้นมาเพื่อให้ผู้มีบุญได้ใช้สร้างบารมี ใครมีบุญมากก็จะรองรับมหาสมบัติเหล่านั้นได้ จะได้ครอบครองสมบัตินั้น

ดังนั้น เราจะต้องสั่งสมบุญกันให้มากๆ หมั่นให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา อย่าประมาทในการสั่งสมบุญ และอย่าเกียจคร้านในการปฏิบัติธรรม ให้ขยันนั่งธรรมะทุกวันอย่าได้ขาด เราจะได้สมปรารถนา ได้เข้าถึงพระธรรมกายภายในกันทุกๆ คน

ใน ดี ไม่ มี เสี ย
ใน เสี ย มี ดี

พวกเกวียนพวกโคเป็นมิตรของคนเดินทาง มารดา
เป็นมิตรในเรือนของตน สหายเป็นมิตรของคนผู้มีฐานะเกิดขึ้น
เนื่องๆ บุญที่บุคคลได้ทำไว้เองเป็นมิตรติดตามไปถึงภพหน้า

ในดีไม่มีเสีย ในเสียมีดี

๔๕๒

บรรดาสิ่งของที่มีอยู่ในโลกนี้ มักจะมีอยู่สองด้านเสมอ คือทั้งด้านที่ดีและไม่ดี เพราะไม่มีอะไรที่สมบูรณ์แบบไปทุกอย่าง คนฉลาดจะต้องรู้จักเลือกเอาด้านดีของทุกสิ่ง เพื่อจะได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ คนที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ นอกจากจะอาศัยบุญ ความรู้และความสามารถแล้ว สิ่งหนึ่งที่มี มักจะมีอยู่ในบุคคลเหล่านั้นก็คือ การรู้จักมองโลกในแง่ดี แม้ บางอย่างอาจจะเคยผิดพลาดมาแล้วก็ตาม แต่สิ่งเหล่านั้นก็จะ ถูกแปรเปลี่ยนให้มาเป็นแรงขับเคลื่อน ในการปรับปรุงและพัฒนาให้ เจริญก้าวหน้าต่อไป โดยอาศัยพื้นฐานของการมีจิตใจที่ดีงาม และสร้างสรรค์ มีใจที่เปิดกว้าง สงบ เยือกเย็น ซึ่งมีจุดเริ่มต้น มาจากการเจริญสมาธิภาวนา ดังนั้นการเจริญสมาธิภาวนาจึง มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ในการเสริมสร้างให้ทุกสิ่งสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

มีวาระสุภาษิตที่กล่าวไว้ใน มิตตสูตร ความว่า

“พวกเกวียนพวกโคเป็นมิตรของคนเดินทาง มารดา เป็นมิตรในเรือนของตน สหายเป็นมิตรของคนผู้มีฐานะเกิดขึ้น เองๆ บุญที่บุคคลได้ทำไว้เป็นมิตรติดตามไปถึงภพหน้า”

คนที่ต้องเดินทางไกลจำเป็นจะต้องอาศัยยานพาหนะ ถ้ามียานพาหนะที่ดีๆ เวลาจะเดินทางไปไหนก็สะดวกสบาย มีความสุขและความปลอดภัยตลอดเส้นทาง ดังนั้นยาน-

ในดีไม่มีเสีย ในเสียมีดี

๔๕๓

พาหนะเช่นพวกเกวียนพวกโค จึงเป็นเสมือนมิตรที่พึ่งพาของคนเดินทาง และมารดาก็เป็นมิตรแท้ของบุตรธิดา เพราะผู้เป็นมารดาย่อมมีแต่ความรักความจริงใจให้กับบุตรธิดา มีความเมตตาปรารถนาดีอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้นมารดาจึงเป็นเสมือนยอดกัลยาณมิตรของบุตรธิดา ที่มีแต่ความบริสุทธิ์ใจตลอดเวลา

สำหรับคนผู้มีกิจธุระเกิดขึ้นบ่อยๆ ก็ต้องมีมิตรสหายพวกพ้องบริวารที่ดีคอยช่วยเหลือ เพื่อให้หน้าที่กิจการงานต่างๆ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะฉะนั้นมิตรสหายจึงเป็นผู้มีอุปการะที่สำคัญสำหรับผู้ที่มามีกิจธุระเกิดขึ้นอยู่เรื่อยๆ และบุญกุศลก็เป็นมิตรแท้สำหรับผู้ที่ไม่ประมาทในชีวิตที่ได้สั่งสมบุญเอาไว้ และบุญนี้ยังสามารถติดตามตัวไปได้ทุกหนทุกแห่ง กระทั่งในปรโลกบุญจะแปรเปลี่ยนไปเป็นสมบัติอันน่าใคร่ น่าพอใจ ทำให้เรามีความสุขสมปรารถนาในทุกสิ่ง ทั้งนี้ก็ต้องอาศัยบุญทั้งสิ้น

ในชีวิตจริงของคนเรานั้น ต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นเมื่อหันไปรอบทิศก็ควรจะมีแต่มิตรรอบตัว เพราะมิตรแท้สามารถนำประโยชน์สุขมาให้แก่เราได้ แม้ผู้ที่เป็นมิตรแท้ของเรา อาจจะยังไม่สมบูรณ์พร้อมไปเสียทุกอย่าง แต่เขาก็มีข้อดีบางประการที่แฝงอยู่ในตัว ซึ่งเราจะ

ในดีไม่มีเสีย ในเสียมีดี

๔๕๔

ต้องมองให้ออก สำหรับเรื่องในทำนองนี้ พระบรมศาสดาได้เคยตรัสให้กับพระภิกษุทั้งหลายฟังว่า

ในอดีตกาล ครั้งเมื่อ **พระเจ้าพรหมทัต** เณลิมสิริราชสมบัติอยู่ในกรุงพาราณสี ครั้งนั้น พระบรมโพธิสัตว์ได้บังเกิดเป็นรุกขเทวดาผู้มีศักดิ์ใหญ่ อาศัยอยู่ในป่าแห่งหนึ่ง ซึ่งแวดล้อมไปด้วยบรรดารุกขเทวาบริวารจำนวนมาก ต่อมาเมื่อมีรุกขเทวาใหม่มาบังเกิดที่ต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งใกล้ๆ กับที่พระโพธิสัตว์อาศัยอยู่ และในป่าแห่งนั้นมีราชสีห์และเสือโคร่งอาศัยอยู่ก่อนแล้ว สัตว์ทั้งสองเป็นสหายเจ้าป่าที่น่าครั่นคร้ามของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย ไม่มีมนุษย์คนใดที่จะกล้าเอาชีวิตเข้าไปเสี่ยงในป่านี้ ฉะนั้นภายในป่าแห่งนี้จึงมีความสงบเงียบ ปราศจากการบุกรุกของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย

เมื่อราชสีห์และเสือโคร่งได้เหยื่อมาแล้ว ก็จะคาบมากินในที่อยู่อาศัยของตน เมื่อกินแล้วก็ทิ้งซากสัตว์เอาไว้ในบริเวณป่านั้น ทำให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนรุกขเทวาที่มาอยู่ใหม่ ส่วนรุกขเทวาเก่าก็ไม่ได้สนใจหรือใส่ใจอะไร แต่รุกขเทวาใหม่มีความคิดว่า เราจะต้องไล่สัตว์ทั้งสองตัวนี้ออกไปจากป่าแห่งนี้ เมื่อคิดแล้วจึงปรึกษารุกขเทวาโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์ก็กล่าวให้ข้อคิดเตือนใจว่า “สัตว์ทั้งสองนี้เป็นเสมือนรั้วป้องกัน ขอท่านอย่าได้พอใจในการทำลาย

ในดีไม่มีเสีย ในเสียมีดี

๔๕๕

มิตรภาพที่เป็นเหมือนกำแพงของพวกเราเลย อีกทั้งบรรดารุกข-
เทวาที่อาศัยอยู่ในที่นี้ก็มากมาย ต่างก็ได้รับความสุขสำราญมา
โดยตลอด เพราะไม่มีภัยใดๆ มาเบียดเบียน ถ้าหากท่านกำจัด
สัตว์ทั้งสองตัวนี้แล้ว ทิพยวิมานของพวกเราซึ่งต้องอาศัยต้นไม้
เป็นที่อยู่ก็จักพินาศสิ้นไป แล้วความเดือดร้อนก็จะเกิดขึ้นกับ
หมู่คณะ การทำสิ่งที่เดือดร้อนให้เกิดขึ้นกับหมู่คณะนั้น เป็นสิ่งที่ไม่สมควรเลย ขอท่านจงเลิกความคิดนี้เสียเถิด

ธรรมดา เมื่อความเกษมสำราญเกิดขึ้นเพราะได้อาศัย
มิตรแท้ บุคคลควรคบมิตรนั้น ผู้มีปัญญาไม่ควรกำจัดมิตรนั้นเสีย
แต่ควรรักษามิตรภาพให้ยั่งยืน ควรรักษามิตรแท้ประดุจผู้ระวาง
รักษาดวงตาของตนฉะนั้น และพึงช่วยเหลือมิตรนั้นในกิจทั้งปวง
อย่างนี้จึงจะสมควร ดูก่อนท่านรุกรขเทวา ท่านอาจรู้สึกรำคาญ
ในกลิ่นเหม็นอันเกิดจากซากสัตว์ แต่ถ้าป่านี้น้ำดสัตว์ทั้งสองตัว
นี้แล้ว ท่านจะต้องทุกข์ยากลำบากยิ่งกว่านี้เพราะไม่มีวิมานจะอยู่
ขอท่านอย่าได้พอใจกับการกำจัดมิตรเช่นนี้เลย”

แม้พระโพธิสัตว์จะชี้แจงแสดงเหตุผลต่างๆ นานา ให้
เห็นถึงผลได้ผลเสียอย่างไร ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะความโง่เขลา
เบาปัญญา และทิฏฐิมานะของรุกรขเทวาตนนี้ ในตอนกลางดึก
ของคืนวันหนึ่ง ก็ได้แปลงร่างให้ดูน่าเกลียดน่ากลัว ส่งเสียงข่มขู่
ขับไล่ราชสีห์กับเสือโคร่งให้หนีออกจากป่าไป เมื่อไรสัตว์ทั้งสอง

ในดีไม่มีเสีย ในเสียมีดี

๔๕๖

รุกขเทวาทั้งหลายก็เริ่มหวั่นไหว เพราะไม่มีผู้คอยพิทักษ์ป่า และเกรงว่ามนุษย์จะเข้ามาตัดไม้ทำลายป่าในไม่ช้าก็เร็ว

และก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ เมื่อมนุษย์รู้ว่าสัตว์ทั้งสองได้หนีไปแล้ว จึงพากันเข้าป่าเพื่อตัดไม้เอาไปตามความปรารถนา ทำให้รุกขเทวามากมายได้รับความเดือดร้อน รวมถึงรุกขเทวาที่ไล่สัตว์ทั้งสองตัวนี้ไปด้วย เมื่อตนเองเดือดร้อน ก็มาขอความช่วยเหลือจากพระโพธิสัตว์ ท่านก็บอกว่าให้ไปตามสัตว์ทั้งสองตัวนั้นกลับมา เทวดาก็ได้ไปอ้อนวอนขอร้องให้ราชสีห์กับเสือโคร่งกลับมา แต่สัตว์ทั้งสองก็ไม่ยอมกลับ รุกขเทวาผู้เฒ่าเวลานั้นจึงต้องชบเซา กลับมาเป็นเทวดาเร่ร่อน และในที่สุดต้นไม้ทุกต้นก็ถูกตัดทำลายลงด้วยฝีมือของมนุษย์ และป่าแห่งนั้นก็ได้กลายเป็นไร่นาของผู้คนไปจนหมดสิ้น

เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมจบลง จึงประชุมชาดกว่า “รุกขเทวาผู้เฒ่าในบัดนั้น ได้มาเป็นพระโกกาลิกะสหายของพระเทวทัตในบัดนี้ ส่วนราชสีห์คือพระสารีบุตร เสือโคร่งคือพระมหาโมคคัลลานะ และรุกขเทวาผู้เป็นบัณฑิต ได้มาเป็นเรวตเถาคตนั่นเอง”

จากเรื่องนี้จะเห็นว่า **สรรพชีวิตจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เหมือนน้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า รุกขเทวาพึ่งต้นไม้** ดังนั้น

ในดีไม่มีเสีย ในเสียมีดี

๔๕๓

การมองแต่ได้ ไม่มองเสียเป็นเรื่องที่อันตรายอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลกระทบที่ยิ่งใหญ่เป็นลูกโซ่ต่อๆ กันไปในอนาคต ผู้รู้ผู้เป็นบัณฑิตนักปราชญ์ ท่านจะมองทุกเรื่องอย่างระมัดระวัง พิจารณาอย่างสุขุมรอบคอบ แล้วจึงค่อยตัดสินใจทำลงไป โดยเฉพาะสิ่งใดที่ตัดสินใจไปแล้ว จะมีผลกระทบต่อหมู่คณะโดยส่วนรวม ยิ่งต้องวิเคราะห์ให้ไตร่ตรอง ให้ละเอียดถี่ถ้วนเป็นพิเศษ เพื่อความอยู่เป็นสุขของหมู่คณะ

ฉะนั้น การมองให้เห็นคุณค่าในทุกสิ่ง การรู้จักเลือก เอาแต่สิ่งที่ดี ที่มีประโยชน์จากสิ่งต่างๆ ออกมาใช้ จึงเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่สำคัญมาก และก็ต้องศึกษารัชมรณชาติของทุกสิ่งให้กระจ่างแจ้ง จนสามารถสร้างสรรค์ทุกสิ่งได้อย่างเหมาะสม เพราะแม้ขยะเขายังเปลี่ยนมาเป็นปุ๋ยได้ ฉะนั้นอะไรๆ ก็เปลี่ยนให้ดีขึ้นได้ทั้งนั้น ถ้าเรารู้จักมองโลกให้ออกทั้งสองด้าน ทั้งด้านดี และด้านไม่ดี ถ้าเรามองออกเราก็จะอยู่เหนือโลก ไม่เป็นไปตามกระแสกิเลสที่ครอบงำโลก เพราะเราจะอาศัยข้อดีของโลกมนุษย์นี้สร้างบารมี ทำพระนิพพานให้แจ้ง ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่เราจะแสวงหากันบนโลกใบนี้ ด้วยกำลังเรี่ยวแรงของกายมนุษย์ที่เรามีอยู่นี้ เพราะฉะนั้นให้หมั่นปฏิบัติธรรม ทำความสว่างไสวให้บังเกิดขึ้นในจิตใจ แล้วเราจะรู้เห็นโลกได้ไปตามความเป็นจริง กระทั่งมีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกภายในกันทุกๆ คน

ชื่อ น้ น ส ำ ค ญ ไ จ น

บุคคลจะชื่อว่าชิวกหรืออชิวก คงตายเท่านั้น ถึงจะชื่อ
ธนปาลีหรือธนปาลี ก็เป็นทุกคตะได้เหมือนกัน ถึงจะชื่อ
บันถกะหรือ อบันถกะ ก็หลงทางได้เหมือนกัน ชื่อเป็นเพียง
บัญญัติสำหรับเรียกกันเท่านั้น ความสำเร็จเพราะชื่อมิได้มีเลย
แต่ความสำเร็จมิได้เพราะการกระทำเท่านั้น

ชื่อนั้นสำคัญไฉน

๔๖๐

การปฏิบัติธรรมให้สมควรแก่ธรรม ดูเหมือนว่าเป็นเรื่อง
ที่ส่วนกระแสโลก เพราะกระแสโลกมีลักษณะหมุนไปตามกิเลส คือ
โลภะ โทสะ และโมหะ จิตใจหมกมุ่นอยู่ในเบญจกามคุณทั้งหลาย
ทำให้ไม่สามารถหลุดจากวัฏจักรเหล่านี้ไปได้ ส่วนการปฏิบัติ
ธรรมเหมือนการทานยาขม จำต้องใช้ความอดทน และยึดมั่นใน
มโนปณิธานที่ตั้งใจเอาไว้ว่าจะสร้างบารมี ฝึกฝนตนเอง ให้มีกาย
วาจา ใจ สะอาดบริสุทธิ์เพื่อให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งหลาย
การทำสมาธิเจริญภาวนาให้ใจผ่องใสอยู่เสมอ จะทำให้เรามี
กำลังใจในการสวณกระแสกิเลสที่คอยบังคับธาตุธรรมเห็น จำ
คิด รู้ ของเราเอาไว้ จะทำให้เรามีชัยชนะในการสร้างบารมีไป
ทุกภพทุกชาติตราบกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม

มีธรรมภาษิตที่ปรากฏอยู่ใน อรรถกถาชาดกนิทานชาดก
ความว่า

“บุคคลจะชื่อว่าชิวหรืออชิว คงตายเท่ากัน ถึงจะชื่อ
ธนปาลีหรืออธนปาลี ก็เป็นทุกข์ตะได้เหมือนกัน ถึงจะชื่อ
ปันถกะหรืออปันถกะ ก็หลงทางได้เหมือนกัน ชื่อเป็นเพียง
บัญญัติสำหรับเรียกกันเท่านั้น ความสำเร็จเพราะชื่อมิได้มีเลย
แต่ความสำเร็จมิได้เพราะการกระทำเท่านั้น”

ปัจจุบันนี้ มีค่านิยมเกี่ยวกับการเปลี่ยนชื่อของตัวเองใหม่

ชื่อ นั้น สำคัญ ไฉน

๔๖๑

เพื่อให้รู้สึกวาทันยุคทันสมัย มีการเปลี่ยนอักขระให้ตรงกับวัน
เดือนปีที่เกิดบ้าง ด้วยคิดว่าจะได้เป็นมงคล บางท่านถูกหมอดู
ทักว่าชื่อของตัวเองเป็นกาลกิณี จะทำให้เกิดอุบัติเหตุถึงขั้นเสียชีวิต
และทรัพย์สินได้ ต้องไปเปลี่ยนชื่อใหม่ จึงจะเป็นมงคล หรือ
บางคนก็เปลี่ยนชื่อเป็นภาษาต่างประเทศบ้าง ปัญหาการเปลี่ยน
ชื่อใหม่นี้ เคยเกิดขึ้นในสมัยพุทธกาลเหมือนกัน

*ในสมัยพุทธกาล สามิภรรยาคนหนึ่งเมื่อแต่งงานกันแล้ว
ก็ได้พยานรักเป็นลูกชาย จึงตั้งชื่อให้ลูกว่า **ปาปกะ** ซึ่งแปลว่า
คนบาป เพราะยังนับถือความเชื่อเก่าๆ อยู่ว่า ถ้าหากตั้งชื่อที่
เป็นมงคลแก่ลูกชายคนโต ลูกอาจไม่ปลอดภัย อาจถูกอมนุษย์
หรือภูตผีปีศาจมาทำร้ายถึงขั้นเสียชีวิตได้

เพราะฉะนั้น หนูน้อยปาปกะเมื่อได้ชื่ออันไม่เป็นมงคลแล้ว
ก็มักจะถูกเพื่อนๆ คอยล้อเลียนเป็นประจำ ครั้นเติบโตขึ้น ก็ได้
ตัดสินใจบวชถวายชีวิตในพระพุทธศาสนา เมื่อบวชแล้วพระ-
อุปัชฌาย์อาจารย์ก็ยังตั้งฉายาให้ว่า ปาปโก เหมือนเดิม เมื่อถูก
เพื่อนสทรรวมิกเรียกชื่อว่า มาเถิดอาวุโส ปาปกะ หยุดเถิด อาวุโส
ปาปกะ ก็คิดว่า ผู้ที่มีชื่อว่า ปาปกะ เขากล่าวกันว่า ลามก เป็น

ชื่อนั้นสำคัญไฉน

๔๖๒

ตัวกาลกิณีเราต้องให้พระอุปัชฌาย์หาชื่อที่เป็นมงคลอย่างอื่น
จึงเข้าไปปรึกษาพระอุปัชฌาย์ว่า ชื่อของผมไม่เป็นมงคลเอา
เสียเลย ขอพระอุปัชฌาย์เมตตาตั้งชื่อที่เป็นสิริมงคลให้กระผม
ด้วยเถิด กระผมจะได้ไม่ถูกเพื่อนสทรรหมักล้อเลียน

พระอุปัชฌาย์ก็แนะนำว่า ชื่อเป็นเพียงบัญญัติสำหรับ
เรียกกันเท่านั้น ท่านไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อใหม่ก็ได้ คนจะดี
หรือเลว จะโง่หรือฉลาด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับชื่อ แต่ขึ้นอยู่กับคุณธรรม
ความดี อยู่ทำการกระทำของบุคคลนั้นต่างหาก ความสำเร็จไม่ได้
ขึ้นอยู่กับชื่อ แต่ขึ้นอยู่กับความเพียรพยายาม เธอจงพอใจในชื่อ
ของตนเถิด

เมื่อพระอุปัชฌาย์ไม่ยอมเปลี่ยนชื่อใหม่ให้ ปาปกฤษุก็
ยังคงอ่อนน้อมและยืนกรานที่จะเปลี่ยนชื่อใหม่ให้ได้ ชาวนี้จึง
เกิดแพร่กระจายไปในหมู่สงฆ์ ภิกษุสงฆ์จึงนำเรื่องนี้มาสนทนา
กันในโรงธรรมสภา เมื่อพระบรมศาสดาเสด็จมาถึง ตรัสถาม
เรื่องที่ภิกษุสงฆ์กำลังคุ้ยค้ำเอาไว้ ครั้นทรงทราบแล้ว จึงตรัสว่า
“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มิใช่แต่ในบัดนี้เท่านั้น ที่ปาปกฤษุปรารณา
จะเปลี่ยนชื่อใหม่ แม้ในกาลก่อน เธอก็ปรารณาจะเปลี่ยนชื่อ
ของตัวเองใหม่เหมือนกัน” จากนั้นทรงนำเรื่องในอดีตมาเล่าให้
ภิกษุสงฆ์ฟังว่า

ชื่อนั้นสำคัญไฉน

๔๖๓

ในอดีตกาล พระโพธิสัตว์เป็นอาจารย์ติศาปาโมกข์ ทำหน้าที่สอนมนต์ให้กับมาณพ ๕๐๐ คน ในเมืองตักสิลา มีลูกศิษย์คนหนึ่งของท่าน พ่อแม่ตั้งชื่อให้ว่า ปापกะ เมื่อรู้เพียงสาแล้วไม่พอใจชื่อที่พ่อแม่ตั้งให้ จึงหาโอกาสที่จะเปลี่ยนอยู่หลายครั้งแต่เพื่อน ๆ หรือคนรู้จักมักคุ้นก็เรียกชื่อนี้กันจนคุ้นปากเสียแล้ว พอมามอบตัวเป็นลูกศิษย์ เล่าเรียนมนต์กับท่านอาจารย์ติศาปาโมกข์ ก็อยากได้ชื่อที่เป็นสิริมงคลบ้าง เลยเข้าไปขอให้อาจารย์ตั้งชื่อให้ใหม่

อาจารย์เป็นคนฉลาด แทนที่จะกล่าวห้ามลูกศิษย์ไม่ให้เปลี่ยนชื่อตรงๆ ก็เกรงว่าลูกศิษย์จะไม่พอใจ จึงได้แนะนำว่าให้ลองออกเดินทางไปแสวงหาชื่อที่คิดว่าเป็นมงคลตามชนบทสักอาทิตย์หนึ่งดูก่อน ถ้าคิดว่าชื่อไหนเป็นมงคลแล้ว ก็จดจำเอาไว้ และให้นำมาบอก อาจารย์จะทำพิธีเปลี่ยนชื่อให้ใหม่

มาณพหนุ่มดีใจมากที่จะได้ชื่อใหม่ จึงรีบกลับไปที่พักตระเตรียมเสบียง แล้วออกเดินทางท่องเที่ยวไปตามพระนครและชนบททันที ระหว่างทาง มาณพเจอชายคนหนึ่งชื่อว่า **ชีวกะ** แปลว่าบุญรอด ตายลงเพราะโรคร้าย หมู่ญาติกำลังหามเขาไปที่ป่าช้าพอดี จึงถามว่า ชายผู้นี้ชื่ออะไร

หมู่ญาติตอบว่า “ชื่อว่าชีวกะ พ่อหนุ่ม” ชายหนุ่มสงสัย

ชื่อนั้นสำคัญไฉน

๔๖๔

ว่า ในเมื่อเขาซื้อชื่อกะหมายถึงนายบุญรอด ทำไมเขาจึงไม่มีชีวิตรอดเหมือนชื่อตัวเองล่ะ

พวกญาติก็ตอบว่า จะซื้อว่าบุญรอดหรือไม่รอด ก็ไม่รอดพ้นจากความตายทั้งนั้น ชื่อเป็นเพียงบัญญัติสำหรับเรียกกันเท่านั้น ซึ่งครั้งแรกที่มาณพหนุ่มได้ฟังชื่อนี้ ก็อยากได้พอดิ แต่เมื่อได้เห็นได้ฟังแล้ว รู้สึกว่าलगไม่ดีเสียแล้ว ชักไม่ค่อยเป็นมงคล จึงเดินทางไปหาชื่อใหม่ เมื่อเดินทางต่อไป พร้อมกับความคิดที่จะเปลี่ยนชื่อให้ตัวเองอย่างไรดี ในที่สุดก็สรุปว่าตนอยากกลายเป็นเศรษฐี ถ้าเงินเศรษฐีก็ต้องมีชื่อเกี่ยวกับความมั่งมี จึงจะเป็นสิริมงคล เลยตั้งชื่อให้ตัวเองว่า **ธนบาล**

ในระหว่างทางเห็นพวกนายทุน กำลังเขียนดินางทาสีชื่อว่า ธนปาลี ด้วยเชือกที่ประตู่ เพราะนางไม่ยอมจ่ายดอกเบี้ยยมาณพหนุ่มเกิดความสงสัย ก็เลยถามว่า ในเมื่อนางชื่อธนปาลี แล้วทำไมจึงไม่มีทรัพย์ให้กับพวกท่านล่ะ พวกนายทุนตอบว่า ชื่อธนปาลีเป็นเพียงการสมมติกันขึ้นมา แต่นางยากจน แม้เพียงดอกเบี้ยยจะใช้คืนก็ไม่มี จะชื่อธนปาลีหมายถึงคนมั่งมีก็ดี จะชื่อธนปาลี หมายถึงคนจนก็ดี ต่างก็เป็นคนเข็ญใจได้ทั้งนั้น

มาณพหนุ่มฟังแล้วเกิดได้คิด ก็เลยลุ่มเลิกความคิดว่าจะชื่อธนบาล แต่ยังไม่ลดละความตั้งใจที่จะหาชื่อที่เป็นมงคล

ชื่อนั้นสำคัญไฉน

๔๖๕

เขาออกเดินทางต่อไปเรื่อยๆ พร้อมกับขบคิดหาชื่อเป็นร้อยๆ ชื่อทีเดียว บังเอิญว่าไปพบคนแปลกหน้า ซึ่งกำลังหลงทาง พอตัวเองบอกหนทางแล้ว จึงอยากตั้งชื่อว่า **ปันถกะ** แปลว่า ผู้ชำนาญในเส้นทาง แต่ก่อนจากกัน ได้ไต่ถามคนหลงทางว่า ชื่ออะไร เพื่อว่ามีโอกาสพบกันครั้งต่อไป จะได้ทักทายกันได้ถูกต้อง พอทราบชื่อปันถกะเท่านั้นแหละ มาณพหนุ่มก็อิงไปชั่วคราว พร้อมกับสอนตัวเองว่า จะชื่อปันถกะหรืออปันถกะก็หลงทางได้เหมือนกัน จึงรู้สึกปล่อยวางในเรื่องที่จะตั้งชื่อใหม่

จากนั้นก็เดินทางกลับไปหาพระโพธิสัตว์ กราบเรียนท่าน อาจารย์ว่าธรรมดาคนเราถึงจะชื่อว่าชีวกหรืออชีวก คงตายเท่ากัน ถึงจะชื่อ ธนปาลี หรือธนปาลี ก็เป็นมหาบุคคลได้เหมือนกัน ถึงจะชื่อปันถกะหรืออปันถกะก็หลงทางได้เหมือนกัน ชื่อเป็นเพียงบัญญัติสำหรับเรียกกันเท่านั้น ความสำเร็จเพราะชื่อ มิได้มีเลย ความสำเร็จมิได้เพราะการกระทำเท่านั้น พอทันทีเรื่องชื่อสำหรับกระผม กระผมขอใช้ชื่อปาปกะตามเดิมดีกว่า

เราจะเห็นว่า ชื่อเป็นเพียงสรรพนามใช้เรียกขานกันเท่านั้นเอง ชื่อที่พ่อแม่ตั้งให้แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องไปเสียเวลาเปลี่ยนใหม่ การไม่เปลี่ยนชื่อใหม่ นอกจากจะได้ชื่อว่าไม่หลงไปตามกระแสนิยม ไม่มกมายในเรื่องฤกษ์ยาม ไม่เอาชื่อตัวเองมา

ชื่อ : _____

๔๖๖

ทำให้ตัวลึบสนแล้ว ยังเป็นการแสดงความเคารพต่อพ่อแม่ที่ตั้ง
ชื่ออันทรงเกียรติให้กับเราอีกด้วย ให้พอใจในชื่อที่เราได้อยู่
หากไม่จำเป็นก็ไม่ต้องไปเปลี่ยนชื่อใหม่ให้ยุ่งยากเสียเวลา
เอาเวลาไปทำเรื่องที่เป็นประโยชน์ คือสั่งสมบุญเพิ่มเติมให้กับ
ตัวเองเอาไว้มากๆ จะดีกว่า เพราะการจะประสบความสำเร็จ
ในชีวิตหรือไม่นั้น อยู่ที่ใดเคยสั่งสมบุญเก่ามาดีหรือไม่ อีกทั้ง
จะชื่ออะไรก็ตาม ถ้าเราหมั่นคิด พูด ทำแต่สิ่งที่ดีๆ ทำความดี
จนคุ้น แล้วความเป็นสิริมงคลก็จะบังเกิดขึ้นกับเราเอง

๕๒

บุพกรรมนำพาชีวิต

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ ตรัสว่า
ดาบสได้ประครองฉัตรดอกบัวให้แก่เรา เราจักพยากรณ์ดาบสนั้น
ท่านทั้งหลายจงฟังเรากล่าว ดาบสนี้จักเสวยเทวราชสมบัติอยู่
ตลอด ๒๕ กัป และจักเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๓๔ ครั้ง
จะท่องเที่ยวในกำเนิดใดๆ ก็คือความเป็นเทวดาหรือมนุษย์
ในกำเนิดนั้นๆ จักทรงไว้ซึ่งดอกปทุมอันตั้งอยู่ในอากาศ

บุพกรรมนำพาชีวิต

๔๖๕

โลกมนุษย์เป็นดินแดนแห่งการสร้างบุญและบาป แล้ว
แต่ว่าใครจะเลือกเส้นทางใด ถ้าเลือกสร้างบุญก็สามารถสร้าง
บุญบารมีได้อย่างเต็มที่ แต่หากประมาทพลาดพลั้งไปสร้างบาป
ก็จะเป็นบาปติดตัวไป การเกิดมาของพวกเราคนสร้างบารมี
ทั้งหลายต้องใช้ชีวิตในแต่ละวันให้ผ่านไปอย่างมีคุณค่า เหมือน
ชีวิตของพระบรมโพธิสัตว์ที่เกิตมาสร้างบารมีอย่างเดียว
เราต้องเลือกดำรงชีวิตให้ถูกต้องร่องรอยด้วยการสร้างบุญบารมี
เดินตามรอยบาทของพระบรมศาสดา

มีวาระแห่งภพชาติที่ปรากฏอยู่ใน จุลลันถกเถรปาทาน
ความว่า

“พระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ ตรัสว่า
ดาบสได้ประครองฉัตรดอกบัวให้แก่เรา เราจักพยากรณ์
ดาบสนั้น ท่านทั้งหลายจงฟังเรากล่าว ดาบสนี้จักเสวยเทว-
ราชสมบัติอยู่ตลอด ๒๕ กัป และจักเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๓๔
ครั้ง จะท่องเที่ยวในกำเนิดใดๆ คือความเป็นเทวดาหรือมนุษย์
ในกำเนิดนั้นๆ จักทรงไว้ซึ่งดอกปทุมอันตั้งอยู่ในอากาศ”

บุญที่ทำไว้กับพระพุทธเจ้ามีอานิสงส์ยิ่งใหญ่ไพศาล
เป็นประดุจแก้วสารพัดนึก ที่อำนวยการประโยชน์สุขให้แก่ผู้เป็น
เจ้าของ และผู้ที่มีบุญมาก บุญจะปรากฏให้เห็นประจักษ์ตาในทุกสิ่ง

บุพกรรมนำพาชีวิต

๔๓๐

ได้ในสิ่งที่ผู้คนทั้งหลายไม่ได้ บุญมีผลต่อทุกชีวิต ซึ่งแต่ละชีวิตต่างมีเรื่องราวที่มาที่ไปโดยมีบุญกรรมทำแต่ง นับตั้งแต่ภพชาติแรกๆ ที่ได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เวียนว่ายตายเกิดมานับภพนับชาติไม่ถ้วน หากเราได้เรียนรู้วิชาธรรมกาย ได้ศึกษาพระธรรมคำสอนของพระลัทธิมาลัมพุทธเจ้า เราจะเข้าใจเรื่องบุญ ซึ่งเป็นฉากหลังของทุกชีวิต

การสร้างบุญบารมีหรือการสร้างบาปกรรมที่เป็นอกุศลไว้ในอดีตนั้น ภาษาทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า บุญกรรม แปลว่า กรรมในกาลก่อนที่เราคุ้นเคย เรียกกันง่ายๆ ว่า กรรมเก่า ที่ส่งผลให้มนุษย์ทุกๆ คนได้รับแตกต่างกันออกไป ใครมีกรรมเก่ามาตี ย่อมจะได้ผลที่ดีๆ ถ้ามีกรรมเก่าที่เป็นบาปอกุศลจะต้องได้รับผลแห่งกรรมนั้น

พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์” มีความหมายที่ง่ายๆ คือ ทำกรรมอย่างไร ย่อมได้รับผลอย่างนั้น ผลแห่งกรรมนั่นเองที่ส่งผลให้สัตว์ทั้งหลายแตกต่างกันออกไป *เหมือนดังเรื่องของ พระเถระรูปหนึ่ง มีนามว่า จุลปันถกเถระ เป็นพระอรหันต์องค์หนึ่งในสมัยพุทธกาล

บุพกรรมนำพาชีวิต

๔๓๑

กว่าท่านจะมีวันนี้ได้ ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย มีที่มาที่ไปโดยมีบุญและบาปอยู่ฉากหลัง พระจุลปັນถกนี้ ท่านมีพระพี่ชายอยู่องค์หนึ่งชื่อว่า **มหาปັນถก** ซึ่งได้ออกบวชจนกระทั่งบรรลุประอรหัตตเสวยเอกัณตบรมสุข ด้วยกายธรรมอรหัต เมื่อพบความสุขที่แท้จริง ท่านทวนระลึกถึงน้องชาย คิดอยู่ทุกวันที่ทำอะไรจึงจะให้น้องชายของเราได้เข้าถึงความสุขอย่างนี้บ้าง ท่านตัดสินใจเข้าไปหาโยมตาซึ่งเป็นเศรษฐี และขออน้องชายกับโยมตาว่า “อาตมาใคร่อยากจะให้จุลปັນถกได้มีโอกาสบวชบ้าง หากโยมตาอนุญาต”

โยมตาเป็นผู้ที่มีศรัทธาในพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว เมื่อพระหลานชายขอเช่นนั้น ก็ตกลงอนุญาต แม้นตนจะมีหลานรักเหลือเพียงคนเดียว แต่เมื่อมองเห็นหนทางสว่างหนทางแห่งความสุขที่แท้จริงของหลานชายจึงอนุญาต พระมหาปັນถกเถระให้จุลปັນถกบวช และสอนพระคาถาให้บาทหนึ่งว่า

“ดอกบัวชื่อว่าโกกนุท มีกลิ่นหอมบานแต่เช้าตรู่ พึงมีกลิ่นไม่สิ้นไป ฉันทิด เธอจงทอดทักศนาการดูพระอังคีรสผู้ไพโรจน์ดุจพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่กลางเวหา ฉันทัน”

หลังจากสอนพระคาถาบทนี้แก่น้องชายอยู่ถึงสี่เดือน ก็ไม่เห็นว่าจุลปັນถก จะสามารถจดจำได้ เพราะกรรมเก่าของ

บุพกรรมนำพาชีวิต

๔๓๒

ท่านที่เคยว่าผู้อื่นว่าโง่ พระมหาปันถกเถระจึงพูดขึ้นว่า

“จุลปันถก เธอคงไม่มีบุญที่จะอยู่ในพระศาสนาแล้ว เวลาว่างเลยมาถึง ๔ เดือน ยังจำคาถาเพียงบาทเดียวไม่ได้ แล้วหน้าที่ของพระภิกษุ ซึ่งยังมีกิจที่สูง และยากยิ่งกว่านี้ เธอจะทำได้หรือ เธอจงออกไปจากที่นี่เสียเถิด”

ครั้นถูกพระพี่ชายต่อว่าเช่นนั้น ท่านเสียใจมาก เพราะในใจยังเสียดายผ้าเหลือง ไม่อยากลาสิกขา จึงยืนร้องไห้อยู่ที่ ชุ่มประตุมิหาร แม้เวลาที่มีกิจนิมนต์ ซึ่งโยมนิมนต์พระถึง ๕๐๐ รูป พระมหาปันถกก็อนุญาตให้พระรูปอื่นไปหมด ยกเว้น พระจุลปันถกเท่านั้น ก็ยิ่งทำให้ท่านน้อยใจมากขึ้น

พระบรมศาสดาทรงล่วงรู้ความในใจ จึงเสด็จมาโปรด โดยบอกกัมมัญฐานให้ตรงกับอุปนิสัยในกาลก่อนของท่านทรงมอบ ผ้าสะอาดให้ผืนหนึ่ง แนะนำให้บริกรรมภาวนาว่า “รโหฺรณัง รโหฺรณัง” เพียงพระบรมศาสดาตรัสบอกวิธี พระจุลปันถกก็ทำตามโดยนั่งลูบคลำผ้าและบริกรรมจนกระทั่งใจหยุดใจนิ่ง สามารถกำจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปได้ บรรลุอรหัตตผล ถึงพร้อมด้วยปฏิสัมภิทาญาณ ๔ และอภิญญา ๖

หมอชีวกซึ่งได้นิมนต์พระไปฉันภัตตาหารแล้ว ขณะกำลังเริ่มจะถวายข้าวยาคุ พระบรมศาสดาทรงปิดบาตรพลาง

บุพกรรมนำพาชีวิต

๔๓๓

รับสั่งว่า “ที่พระวิหารยังเหลือภิกษุอีกรูปหนึ่ง”

หมอชิวจึงรีบส่งคนไปนิมนต์พระจุลป็นถก ซึ่งตอนนั้น ได้บรรลุลุรหัตตผลแล้ว ท่านได้แสดงอิทธิฤทธิ์จากพระรูปเดียวให้มองเห็นเป็นร้อย เป็นพันกายให้เห็น จากนั้นท่านได้เดินทางไปที่พระวิหาร และพระบรมศาสดารับสั่งให้พระจุลป็นถกเป็นผู้กล่าวอนุโมทนาภาวนาการถวายภัตตาหารในครั้งนี้

พระเถระได้แสดงธรรมอย่างไพเราะ ยังใจของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย ให้เบิกบานอยู่ในบุญ วันนั้นพระภิกษุทั้งหลายต่างอัศจรรย์ใจในการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของพระจุลป็นถก พวกนักวิพากษ์วิจารณ์ว่า น่าอัศจรรย์ใจนักที่พระเถระจากผู้มีความทรงจำไม่ดี แต่กลับบรรลุธรรมขั้นสูงได้ นี่เป็นเพราะความเมตตาของพระบรมศาสดาแท้ๆ พระพุทธองค์ได้ทรงแต่งตั้งพระจุลป็นถกไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะแห่งภิกษุผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้สามารถเนรมิตกายที่สำเร็จด้วยใจ

หลังจากได้รับแต่งตั้งจากพระบรมศาสดาแล้ว พระเถระระลึกย้อนหลังถึงบุพกรรมที่ได้ทำมาในอดีตชาติ พบว่า มีอยู่ภพชาติหนึ่งในสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ ท่านได้เกิดเป็นดาบสอาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ ครั้งนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จหลีกออกจากหมู่ภิกษุ ทรงจาริกไปตามลำพัง

บุพกรรมนำพาชีวิต

๔๗๔

เพียงพระองค์เดียว เสด็จเข้าไปยังที่สงัด อาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ ใกล้อาศรมของดาบส ดาบสเห็นพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เสด็จอยู่เพียงลำพัง จึงกัณร่่มที่ทำความด้วยดอกปทุมและดอกอุบล แล้วน้อมถวายด้วยจิตเลื่อมใส

พระบรมศาสดาทรงรับไว้แล้วทรงพยากรณ์ในทันทีว่า “ดูก่อนดาบส ด้วยบุญที่ท่านถวายฉัตรดอกไม้มันร่่มให้เรตถาคตนี้ ท่านจะได้เป็นท้าวลักกะ ครองเทวสมบัติที่ชั้นดาวดึงส์ถึง ๒๕ ครั้ง จักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิถึง ๓๔ ครั้ง แม้จะเกิดในภพภูมิใดจะมีปทุมทิพย์กangkันให้ท่านเสมอ”

พระดาบสปีติใจอย่างยิ่งที่ได้รับพุทพยากรณ์เช่นนั้น นับตั้งแต่ภพชาตินั้น ท่านก็ได้บรรลุผลที่พระบรมศาสดาพยากรณ์ไว้ทุกประการ

จะเห็นได้ว่า บุญกุศลที่เราได้ทำ กรรมที่เราสร้าง ไม่ได้สูญหายไปไหน กลับกลายเป็นบุพกรรมที่คอยเกื้อหนุนหรือจุดเรตตลอดเวลา ดังเช่นบุพกรรมของพระจุลปันถกเถระ ท่านอาศัยบุญที่ทำได้แล้วในอดีต พลิกผันวิถีชีวิตจากปุถุชนผู้ท่องจำคำสอนไม่ได้แม้เพียงบาทเดียว กลับกลายมาเป็นพระอรียบุคคลผู้มีฤทธิ์มีเดช มีอานุภาพ สามารถปาฏิหาริย์กายได้เป็นพันๆ กาย

บุพกรรมนำพาชีวิต

๔๓๕

คำว่า “บุญ” มีอานุภาพมากมายถึงเพียงนี้ ถ้าเรารักการสั่งสมบุญและไม่หยุดสร้างบุญ บุญจะไม่มีวันทอดทิ้งเรา แต่จะเป็นเสมือนเงาที่คอยติดตามตัวเราไปทุกภพทุกชาติ รอคอยจังหวะที่สมควรเพื่อให้ผลตลอดเวลา ซึ่งหากเป็นบาปอกุศล วิบากกรรมนั้นก็ตามส่งผลเช่นกัน เพราะกรรมดีหรือกรรมชั่วที่เราได้ทำเอาไว้ในอดีต จะมีอิทธิพลต่อตัวเราในปัจจุบัน แล้วถ้าหากภพชาตินี้เราสั่งสมแต่บุญกันล้วนๆ บุญนี้จะส่งผลให้เรามีความสุขความเจริญในอนาคต เมื่อใดที่เรามีธรรมจักษุ และมองย้อนระลึกกลับไปในอดีต หากเราทำแต่บุญ เมื่อนั้นมหาปีติย่อมจะบังเกิดขึ้น ภาพดีๆ จะเกิดขึ้นในใจของเรา ฉะนั้นให้ตั้งใจสร้างแต่บุญเท่านั้น และสร้างให้เต็มที่กันทุกคน

บุญหาช่องคอยส่งผล

พระผู้มีพระภาคพระนามว่าสิทธัตถะ ได้ตรัสความที่
สังขารเป็นของไม่เที่ยงว่า สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ มีความ
เกิดขึ้นและความเสื่อมไปเป็นธรรมดา เกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป
ความที่สังขารเหล่านั้นสงบระงับย่อมเป็นสุข

บุญหาช่องคอยส่งผล

๔๗๘

ในชีวิตของมนุษย์ทุกๆ คน ตราบใดที่ยังไม่หมดสิ้น อาสวกิเลส ตราบนั่นก็จะต้องเวียนว่ายตายเกิดกันต่อไป การเวียนตายเวียนเกิดในสังสารวัฏจำเป็นต้องมีเสบียงคือบุญ คอยสนับสนุนยังอัฐภาพให้เป็นไป จนกว่าจะถึงจุดหมายปลายทางของชีวิต เเสบียงคือบุญนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของพวกเราทั้งหลาย ดังนั้นเราต้องชวนช่วยสร้างบารมี ให้มีจิตใจเยี่ยงพระบรมโพธิสัตว์ ที่ทุกกลมหายใจของท่านเป็นไปเพื่อการสั่งสมบุญบารมีล้วนๆ เมื่อจิตใจของเราผูกพันกับการสร้างบารมีกับการ ประพฤติธรรม จิตใจของเราจะถูกกลั่นให้ใสสะอาด บริสุทธิ์ เหมาะสมที่จะเป็นภาชนะรองรับอริยธรรมเบื้องสูงต่อไป

มีธรรมภาชิตที่ปรากฏอยู่ใน โสปากเถราปทาน ความว่า

“พระผู้มีพระภาคพระนามว่าสิทธัตถะ ได้ตรัสความที่สังขารเป็นของไม่เที่ยงว่า สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ มีความเกิดขึ้นและความเสื่อมไปเป็นธรรมดา เกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป ความที่สังขารเหล่านั้นสงบระงับย่อมเป็นสุข พระลัทธิปัญญเชษฐบุรุษของโลก เป็นพระผู้ประเสริฐ ทรงเป็นนักปราชญ์ ตรัสดังนี้แล้ว เสด็จเหาะขึ้นในอากาศ ดังพญาหงส์ในอัมพร เราละทักขิของตน เจริญอนิจจสัญญาได้ในวันเดียว ก็ทำกาละ ณ ที่นั้นเอง ด้วยผลแห่งกรรมนั้น เราไม่รู้จักทุกข์เลย นี่เป็นผลแห่งการถวายเป็นอสนะดอกไม้ในกัปที่ ๙๔ แต่ กัปนี้

บุญหาช่อง คอยส่งผล

๔๓๕

เราได้เจริญสัญญาใดในกาลนั้น เราเจริญสัญญานั้นอยู่ได้ บรรลุอสาวยัยแล้ว คุณวิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภิกา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ เราทำให้แจ้งชัดแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้าเราได้ทำเสร็จแล้ว”

ถ้อยคำอันเป็นมงคลนี้ พระอรหันตสาวกรูปหนึ่ง ได้กล่าวอย่างปิติเบิกบานใจ เมื่อท่านบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์แล้ว นักสร้างบารมีในยุคก่อนๆ นั้น หัวใจของท่านมีแต่การสร้างบุญ สร้างบารมีอย่างเดียว และสร้างกันทุกรูปแบบ ไม่ใช่แค่ว่า มีอารมณ์เมื่อไรก็ทำ แต่ทำอย่างชนิดที่ว่าเป็นชีวิตจิตใจ จะแตกต่างกันตรงที่ว่า วาระโอกาสที่พิเศษแห่งบุญนั้น ใครจะมีโอกาสได้สร้างบุญที่พิเศษกว่ากัน บุญพิเศษจะอำนวยประโยชน์สุขที่เกื้อกูลแก่ผู้เป็นเจ้าของอย่างน่าอัศจรรย์ และบุญพิเศษจะปรุงแต่งให้เราได้ครอบครองในสิ่งที่ผู้คนที่ทั้งหลายครอบครองไม่ได้

บุญบารมีจึงเป็นเบื้องหลังของทุกชีวิต ที่คอยอำนวยประโยชน์สุขและความสำเร็จให้บังเกิดขึ้น วัตถุประสงค์ของการมาเกิด ก็เพื่อสร้างบารมี มุ่งไปสู่ที่สุดแห่งธรรม นี่คือวัตถุประสงค์หลักของชีวิต ต้องเกิดมาเพื่อสร้างบารมี ไปเอาที่สุดแห่งรูปรกาย คือกายมหาบุรุษกลับคืนมาให้ได้ จะได้ปราบมารให้สิ้นเชื้อไม่เหลือเศษ นี่คือวัตถุประสงค์หลัก หลายต่อหลายครั้งที่เมื่อย้อนดูชีวประวัติของนักสร้างบารมีในกาลก่อน

บุญหาช่องคอยส่งผล

๔๘๐

ก็เพื่อให้ทุกท่านได้เชื่อมั่นและมีกำลังใจในเรื่องการสร้างบารมี เหมือนกับท่านเหล่านั้น เพื่อให้มั่นใจว่า สิ่งที่ดีงามเหล่านี้ บัณฑิตนักปราชญ์ในกาลก่อนล้วนทำมาแล้ว และได้รับผลของการกระทำนั้นอย่างเกินควรเกินคาด ดังนั้นเราทุกคนควรดำเนินตามรอยท่านผู้มีบุญในกาลก่อน

*พระเถระรูปนี้ ในอดีตชาติ ทุกครั้งที่เกิดมา ท่านจะได้พบบรรพพระพุทธศาสนา พบพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาหลายพระองค์ นับเป็นบุญของท่าน อีกทั้งยังมีโอกาสฟังธรรม เกิดสัมมาทิฐิ รู้ถึงความจริงของชีวิตว่า ทุกชีวิตไม่ได้มีอยู่เพียงภพชาตินี้เท่านั้น ยังจะต้องเวียนว่ายตายเกิดอีกยาวนาน จนกว่าบุญในตัวจะเต็มเปี่ยม สามารถกำจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปได้

เมื่อกุศลบุตรท่านนั้น ตั้งใจฟังธรรมและสั่งสมบุญจนตลอดชีวิต บุญก็หนุนนำไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ เสดยทิพยสมบัติอยู่ยาวนาน กลับลงมาเกิดอีก บุญบันดาลให้ได้ลงมาเกิดเป็นมนุษย์มาพบพระพุทธศาสนาและเป็นสัมมาทิฐิอีก เวียนว่ายตายเกิดอยู่เช่นนี้ จนมาถึงในสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระนามว่า **ลัทธิตถะ** แต่ไม่ใช่ในยุคของเรา ต้องนับถอยหลังไป

บุญหาช่องคอยส่งผล

๔๘๑

ถึง ๙๔ มหาภักดิ์ ตอนนั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สิทธัตถะ ซึ่งพระนามของพระองค์เพี้ยนมาพ้องกับพระนามของเจ้าชาย-สิทธัตถะ แต่ไม่ใช่องค์เดียวกัน

กุลบุตรท่านนั้นได้ลงมาเกิดในตระกูลของกุกุมพินี มีทรัพย์สมบัติมากมายมหาศาล นับได้ว่าเป็นตระกูลที่มีฐานะมั่งคั่ง วันหนึ่งบุญบันดาลให้ได้พบพระบรมศาสดาโดยบังเอิญ ท่านยังไม่ได้เตรียมไทยธรรมถวาย แต่เมื่อโอกาสดีมาถึงแล้ว นักสร้างบารมีจะไม่ยอมปล่อยให้ผ่านไปอย่างแน่นอน ทันทีที่สายตาแลไปเห็นพระพุทธรูปองค์กำลังเสด็จบิณฑบาต ท่านเกิดมหาปีติคิดว่า วันนี้ นับเป็นบุญลาภของเราที่ได้พบพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้จะยังไม่มีไทยธรรมที่ละเอียดยประณีต แต่เราขอเอาบุญก่อน ถ้ามีแล้วรอความพร้อม โอกาสดีอย่างนี้คงหายาก คิดเช่นนั้นแล้ว แม้ในมือมีเพียงผลมะจั่ว ก็น้อมผลมะจั่วเข้าไปถวายพระบรมศาสดาทันที

พระผู้มีพระภาคเจ้าเห็นความตั้งใจจริงของกุลบุตรท่านนั้น จึงทรงอนุเคราะห์รับผลมะจั่วและเสวยที่ตรงนั้นนั่นเอง กุลบุตรเห็นเช่นนั้น มหาปีติที่ไม่มีประมาณได้เอออ์ล้นซาบซ่าทั่วสรรพางค์กาย พระบรมศาสดาตรัสให้อโหสิว่า

“ดูก่อนกุกุมพินี การที่ท่านทำความดีอย่างนี้ เป็นสิ่งที่ดีถูกต้องแล้ว เพราะชีวิตคนเรานั้นไม่ยั่งยืน แต่ความดีงามที่ได้

บุญหาช่องคอยส่งผล

๔๘๒

“ทำนี้จะติดตามตัวเราไปทุกภพทุกชาติ”

ครั้นได้รับโอวาทเช่นนั้น บุตรของกุกุมพีได้เจริญนิจ-
ลัญญา พิจารณาถึงความไม่เที่ยงของสังขาร ดำรงตนอยู่ด้วย
ความไม่ประมาท ได้ตั้งใจว่า จะต้องสร้างบุญทุกวัน ไม่ให้ขาด
เลยแม้แต่วันเดียว เมื่อคิดอย่างนี้ก็เริ่มตั้งสลาภกัฏ ถวายภัตที่
เจือด้วยน้ำนมแก่ภิกษุจนตลอดชีวิต

ด้วยอานุภาพแห่งบุญที่ทำไว้ บุญนั้นได้ส่งผลให้เข้าถึง
สุคติโลกสวรรค์ นับภพนับชาติไม่ถ้วน เวียนวายุตายเกิดอยู่ใน
สองภุมิเท่านั้น คือมนุษย์และเทวโลก จนมาถึงสมัยพุทธกาลนี้
กรรมเก่าที่เคยกระทำไว้ในอดีตตามมาทัน ซึ่งเป็นบุพกรรมฝ่าย
อกุศล ส่งผลให้ท่านมาเกิดในท้องของหญิงเขี้ยวใจคนหนึ่ง ซึ่ง
เมื่อครรภ์แก่ใกล้คลอด แต่ก็คลอดไม่ได้ จึงสลบไป คล้ายคนที่
ตายไปแล้วหลายวัน พวกญาติได้นำนางไปที่ป่าช้าด้วยเข้าใจว่า
ตายแล้ว ขณะยกขึ้นสู่จิตกาธานกำลังจะจุดไฟ เทวดาทั้งหลาย
เห็นว่า ในท้องของหญิงนี้ มีผู้มีบุญญาธิการมาเกิด จะปล่อยให้
ตายไม่ได้ จึงบันดาลให้เกิดพายุฝนขึ้นทันที พวกหมู่ญาติต่างพา
กันหลบเข้าที่กำบังกันหมด

ทารกที่อยู่ในท้องได้ออกจากท้องของมารดาด้วย
อานุภาพของเทวดา ส่วนมารดาเมื่อเด็กออกมาก็สิ้นใจ เทวดา

บุญหาช่อง คอยส่งผล

๔๘๓

ทั้งหลายได้แปลงกายเป็นมนุษย์มาอุ้มเด็กไปวางไว้ในเรือนของ
คนเฝ้าป่าช้า คนมีบุญไปอยู่ที่ไหนก็จะเป็นที่รัก เด็กคนนี้ก็เช่นกัน
ทันทีที่คนเฝ้าป่าช้าเห็นเข้าเท่านั้นเขาเกิดความรักเหมือนลูกในอุทร
จึงเลี้ยงดูอย่างดี และให้มีนามว่า **โสปากะ** เพราะเกิดและเติบโต
ในป่าช้า

เมื่อโสปากกุมารอายุได้ ๗ ขวบ บุญเก่าที่ได้สั่งสมมาจน
เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ทำให้เด็กน้อยอยู่ในข่ายพระญาณของพระผู้มี-
พระภาคเจ้า พระพุทธองค์จึงเสด็จไปที่ป่าช้า เพื่อโปรดกุมาร
แม้เด็กน้อยมีอายุเพียง ๗ ขวบ แต่บุญเก่าในตัวดกเตื่อน ทันทีที่
เห็นพระบรมศาสดา เด็กน้อยเกิดจิตเลื่อมใส ประารถนาที่จะ
บรรพชา พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเห็นเหตุในอดีต จึงทรงแสดง
ธรรมเกี่ยวกับอนิจจสัญญา ทำให้เด็กน้อยซาบซึ้งและแทงตลอด
ในเรื่องนั้น พระผู้มีพระภาคทรงประทานการบวชให้ หลังจาก
บรรพชา ก็บำเพ็ญสมณธรรม และสามารถบรรลุธรรมเป็นพระ-
อรหันต์ในป่าช้านั่นเอง

เราจะเห็นว่า บุญที่ทุกๆ คนได้สั่งสมไว้ จะคอยหาโอกาส
ส่งผลตลอดเวลา เพื่อให้เราได้สมปรารถนาในชีวิต บุญจะเป็น
เหมือนพี่เลี้ยงคอยประคับประคองผู้เป็นเจ้าของ ให้ไปถึงฝั่งของ
ชีวิตที่สมบูรณ์ คือให้ได้บรรลุผลนิพพาน ดังเช่นชีวิตของ

บุญหาช่องคอยส่งผล

๔๘๔

พระโสปกดเถระ ที่ท่านได้บรรลุวัตถุประสงค์ก็ด้วยอานุภาพ
บุญเก่าคอยส่งผลให้ บุญที่เราทำในวันนี้ จะเป็นบุญเก่าของเรา
ในวันพรุ่งนี้ เราใช้บุญไป บุญก็มีวันหมด เราต้องสร้างบุญใหม่
เรื่อยๆ ทำกันไปทุกวัน เพื่อบุญที่เราทำในชาตินี้ จะไปเป็นบุญเก่า
ของเราในชาติหน้า ให้เราได้ใช้ต่อในชาติหน้าและชาติต่อไป
ดังนั้นเราจึงไม่ควรประมาทในการสั่งสมบุญ ต้องตั้งใจเอาบุญ
ทุกๆ อย่างให้เต็มที่กันทุกคน

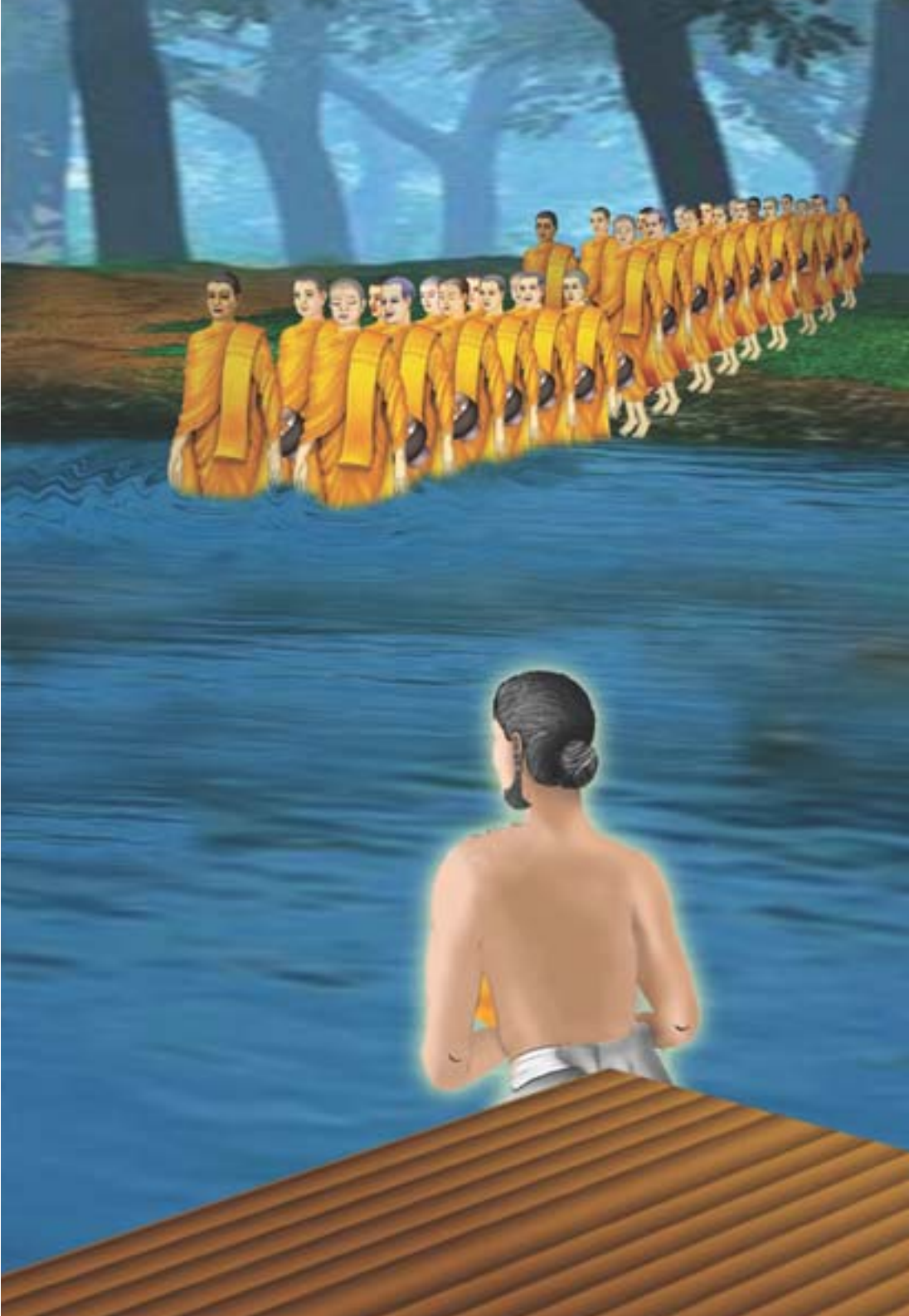

มี บุญ แล้ว

ไม่ ต้อง ก ลัว ต่ อ ป ร โ ล ก

ผู้อยู่ครองเรือนที่มีข้าวและน้ำมาก เป็นผู้มีศรัทธา เป็น
ผู้มีจิตใจอ่อนโยน มีปกติเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้ถ้อยคำของผู้ขอ
ผู้ที่ตั้งอยู่ในธรรม ๕ อย่าง เชื่อว่าเป็นผู้ดำรงอยู่ในธรรม ไม่ต้องกลัว
ปรโลก

มีบุญแล้วไม่ต้องกลัวต่อโลก

๔๘๓

บนเส้นทางของการสร้างบารมี แม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมายมาขวางกั้น แต่ถ้ามีความเพียรและความอดทน มีจิตใจมุ่งมั่นจดจ่ออยู่กับความสำเร็จ มีสติปัญญามองเห็นปัญหาและอุปสรรคทั้งหลาย เป็นเสมือนสะพานให้ก้าวข้ามไปสู่ฝั่งแห่งความสำเร็จ อีกทั้งด้วยบุญในตัวที่สั่งสมมามีมากพอ ความหวังและปณิธานที่ตั้งไว้อย่อมสำเร็จ สามารถนำพาตนเองและสรรพสัตว์ทั้งหลายไปสู่อายตนะนิพพานอันเป็นจุดหมายปลายทาง ซึ่งความสำเร็จนี้จะบังเกิดขึ้นได้ ต้องเริ่มที่การทำใจให้หยุดนิ่ง ดำเนินจิตเข้าสู่เส้นทางสายกลางภายใน ด้วยการทำสมาธิเจริญภาวนาหยุดใจเป็นประจำสม่ำเสมอ

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ภัตตสูตร ว่า

“พหูชนปานํ ขรมาวสนโต

สทฺธโร มนุ สวิภาตึ วทญฺญ

เอเตสุ ธมฺเมสุ จิโต จตุสุ

ธมฺเม จิโต ปรโลกํ น ภาयेติ

ผู้อยู่ครองเรือนที่มีข้าวและน้ำมาก เป็นผู้มั่งคั่งร่ำรวย เป็นผู้มีจิตใจอ่อนโยน มีปกติเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้ถ้อยคำของผู้ขอ ผู้ที่ตั้งอยู่ในธรรม ๔ อย่าง ชื่อว่าเป็นผู้ดำรงอยู่ในธรรม ไม่ต้องกลัวปรโลก”

มีบุญแล้วไม่ต้องกลัวต่อปรโลก

๔๘๘

การเกิด แก่ เจ็บ ตาย ถือเป็นเรื่องปกติของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นธรรมประจำโลก เพราะโลกนี้ตกอยู่ในสามัญลักษณ์ะ ๓ ประการ คือ ความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ไม่ว่าจะเป็นคน ลัทธิ สิ่งของ เป็นมนุษย์ เป็นเทวดา พรหม หรืออรุปรพรม ตกอยู่ในกฎของไตรลักษณ์ทั้งสิ้น เมื่อถึงขีดถึงคราวที่สรีระร่างกายใช้การไม่ได้ เหมือนรถที่ใช้งานมาเป็นเวลานาน ครั้นหมดอายุการใช้งาน ก็จำเป็นต้องทิ้งไป เพื่อใช้คันใหม่ที่ดีกว่าเดิม สังขารร่างกายก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องทอดทิ้งร่างที่ประกอบด้วยมหาภูตรูป ซึ่งมีความแก่ชราความเสื่อมสลายใช้การไม่ได้นี้ ไปแสวงหารูปกายใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่า ก่อนตายได้สั่งสมบุญ หรือบาปไว้มากกว่ากัน ถ้าบุญมากก็ได้รูปกายใหม่ที่ละเอียด ประณีตกว่าเดิม หากสั่งสมอกุศลกรรมไว้มาก อายุขณะของบาป จะดึงดูดไปสู่อบายภูมิ ลงไปสู่ภพภูมิที่ต่ำกว่าเดิม

ความตายไม่ใช่เรื่องน่าหวาดกลัว เป็นเพียงการเดินทาง ไปสู่ปรโลก หรือย้ายที่อยู่ใหม่ เปลี่ยนภพภูมิใหม่เท่านั้นเอง พระพุทธองค์ทรงสอนวิธีเตรียมตัวก่อนตาย เพื่อเดินทางไปสู่ปรโลกไว้ว่า ทำอย่างไรจึงจะไปอย่างองอาจ ไปอย่างปลอดภัย และมีชัยชนะ ท่านทรงสอนว่า เมื่อเป็นฆราวาสอยู่ครองเรือนให้มีฆราวาสธรรม คือ ต้องขยันหมั่นเพียรทำมาหากินโดยสุจริต ครั้นได้ทรัพย์มาแล้วส่วนหนึ่งก็นำมาหล่อเลี้ยงขันธทำอีกส่วนหนึ่ง

มีบุญแล้วไม่ต้องกลัวต่อปรโลก

๔๘๕

ก็นำออกด้วยการให้ทาน เป็นการฝากฝังทรัพย์ไว้ในพระพุทธศาสนา อันสามารถเปลี่ยนจากโลกิยทรัพย์มาเป็นอริยทรัพย์ที่จะติดตามตัวเราไปได้

พระพุทธองค์ทรงสอนให้เป็นผู้มีจิตใจอ่อนโยน มีใจสูงส่งกับที่ได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ ซึ่งแปลว่าผู้มีใจสูงมีใจประเสริฐ จิตใจจะสูงได้ต้องมีปกติเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ ยินดีในการให้มากกว่าการรับ ใครมีปัญหาอะไรพอที่เราจะช่วยเหลือได้ก็ช่วยเหลือกันไป ไม่เป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว มีศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนา หมั่นทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนาอยู่เป็นประจำ เมื่อดำรงมั่นอยู่ในธรรมเช่นนี้แล้ว ย่อมไม่ต้องกลัวปรโลก เพราะเมื่อละโลก ต้องไปเสวยสุขในสุคติโลกสวรรค์อย่างแน่นอน

*เหมือนในสมัยของพระปฐมมฤตตรลัมบาลัมพุทธเจ้า มีพราหมณ์ผู้มีชื่อเสียงโด่งดัง ชื่อ **ฉพกังคะ** มีลูกศิษย์ ๑,๘๐๐ คน ท่านได้สั่งสอนลูกศิษย์ให้บำเพ็ญเมตตาภาวนาจะได้ไปสู่พรหมโลก วันหนึ่ง ขณะที่อาบน้ำอยู่ที่ท่าน้ำ ท่านได้มองเห็นพระสงฆ์หมู่ใหญ่ กำลังเดินข้ามแม่น้ำภาคิรสี แม่น้ำไม่ลึกจนเกินไป แต่ก็ทำให้เหล่าภิกษุต้องลำบากในการเดินข้าม ซึ่งพระภิกษุเหล่านี้เป็นผู้มี

มีบุญแล้วไม่ต้องกลัวต่อปรโลก

๔๕๐

เสขียวัตตรงดงามน่าเลื่อมใส ไม่ค่นองมือค่นองเท้า ท่านจึงเกิด
ความเลื่อมใส เกิดกุศลศรัทธาอยากจะทำบุญ ด้วยการสร้าง
สะพานข้ามแม่น้ำนั้น

เมื่อคิดเช่นนั้นท่านได้บอกข่าวบุญให้กับลูกศิษย์ทั้งหมดว่า
อยากจะทำสะพานถวายแด่พระสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข
พระสงฆ์จะได้เดินทางข้ามลำธารได้อย่างสะดวกสบาย อาณิสส
แห่งการถวายสะพานข้ามแม่น้ำนี้ จะได้เป็นพลบปัจจัยให้ข้ามพ้น
ทุกข์ในสังสารวัฏได้ เมื่อลูกศิษย์ทั้งหลายได้ยินข่าวบุญแล้ว เกิด
จิตศรัทธา ต่างสละทรัพย์คนละ ๑๐๐ บ้าง ๑,๐๐๐ บ้าง เต็ม
กำลังศรัทธาของตน และพากันไปจ้างช่างให้มาสร้างสะพาน
ขนาดใหญ่ ซึ่งใช้เวลาสร้างไม่กี่เดือนก็สำเร็จ

หลังจากสร้างสะพานแล้ว พราหมณ์พร้อมด้วยบริวาร
ถือโอกาสเดินทางไปเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบนมัสการ
ด้วยความเคารพนอบน้อม พลากรบาทูลถึงความตั้งใจในการ
สร้างสะพานถวายเป็นสังฆทานว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ได้สละทรัพย์หลาย
พันกหาปณะ พร้อมทั้งบอกข่าวบุญแก่พวกพ้องบริวาร ให้มา
ร่วมกันสร้างสะพาน บัดนี้สะพานข้ามลำธารสำเร็จเรียบร้อยแล้ว
ขอพระองค์ได้โปรดทรงรับเป็นสังฆทาน พร้อมด้วยไทยธรรม

มีบุญแล้วไม่ต้องกลัวต่อปรโลก

๔๕๑

เหล่านี้ เพื่อประโยชน์แก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด”

พระลัมมาลัมพุทเจ้าประทับนั่งท่ามกลางหมู่สงฆ์ ทรงรับให้สำเร็จประโยชน์แก่พราหมณ์และบริวารแล้ว ทรงพิจารณาถึงผลบุญที่พราหมณ์จะได้ว่า มีอานิสงส์มากน้อยเพียงไร เมื่อทรงตรวจดูด้วยธรรมจักขุแล้ว จึงตรัสในท่ามกลางมหาสมาคมนั้นว่า “ผู้ใดมีความเลื่อมใส ได้สร้างสะพานด้วยมือของตนแก่เรา เราจักพยากรณ์ผู้นั้นว่า แมตกลลงในเหวก็ดี ตกจากภูเขาหรือต้นไม้ก็ดี แม้จืดแล้วก็ดี จักได้ที่ตั้งมั่น ไม่ได้รับอันตรายจากภัยใดๆ แม้ศัตรูหมู่พาลย่อมข่มเหงไม่ได้ เปรียบเสมือนลมที่ลั่นคลอนต้นไทรที่มีรากและย่านงอกงามไม่ได้ฉะนั้น พวกโจรย่อมข่มเหงไม่ได้ กษัตริย์ทั้งหลายก็ไม่ดูหมิ่น มีแต่ให้ความเคารพยำเกรง และจะได้รับความเคารพในฐานะครูอาจารย์ ผู้นี้จักข้ามพ้นศัตรูทั้งปวง เพราะผลแห่งการถวายเป็นสะพาน ทำบุญเพื่อปรารถนาบุญล้วนๆ ถึงจะอยู่ในที่กลางแจ้ง ถูกแดดดกกล้า แดดเผา ก็จักไม่มีเวทนา มีแต่ความเย็นกายสบายใจทั้งกลางวันและกลางคืน

เมื่อบังเกิดในเทวโลกหรือมนุษย์โลก ยานพาหนะที่ตกแต่งดีแล้วจักบังเกิดขึ้น ม้าสินธพ ๑,๐๐๐ เป็นพาหนะที่มีกำลังวิ่งเร็วดุจลม จักคอยรับใช้ทั้งเช้าเย็น นับจากกันไปอีก

มีบุญแล้วไม่ต้องกลัวต่อปรโลก

๔๕๒

หนึ่งแสนกัป พระบรมศาสดาพระนามว่า โคดม จักเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ผู้นี้จักเป็นธรรมทายาทของพระศาสดาพระองค์นั้น เป็นโอรสอันธรรมเนรมิตแล้ว จักกำหนดรู้อาสวะทั้งปวง เป็นผู้ไม่มีอาสวะ จักได้นิพพานอันเกษม”

พราหมณ์ได้ยินพุทธพยากรณ์เช่นนั้น บังเกิดมหาปีติอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน เชื่อมั่นว่าสิ่งที่พระพุทธรองค์ตรัสนั้นต้องเป็นจริงอย่างแน่นอน ทำให้ท่านเกิดมหาปีติและศรัทธาปลาตะถีไม่คลอนแคลน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ท่านตั้งหน้าตั้งตาสังสมบุญ เป็นอุบาสกแก้วคอยทำนุบำรุงพระสงฆ์ในบรรดาพระพุทธรศาสนาเรื่อยมาจนตลอดชีวิต ท่านไม่เคยอึดไม่เคยเบื่อในการทำบุญเลย ก่อนสิ้นลมท่านก็ไปอย่างสงบ ไม่มีความรู้สึกกระวนกระวาย หรือหวาดกลัวต่อความตายแม้แต่น้อย ใจของท่านเป็นปกติสุขราวกับผู้นิรทุกข์

ท่านไปเสวยทิพยสมบัติอยู่เป็นเวลานาน เป็นจอมเทพในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เมื่อมาเป็นมนุษย์ก็ได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิปกครองไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ด้วยทศพิธราชธรรม เป็นพระราชาประเทศราชอีกหลายภพหลายชาติ และเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐีเรื่อยมา ภพชาตินี้ก็ได้เป็นมหาเศรษฐี ครั้นถึงคราวออกบวช ท่านได้บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์ เข้าถึงความเต็มเปี่ยมของชีวิต

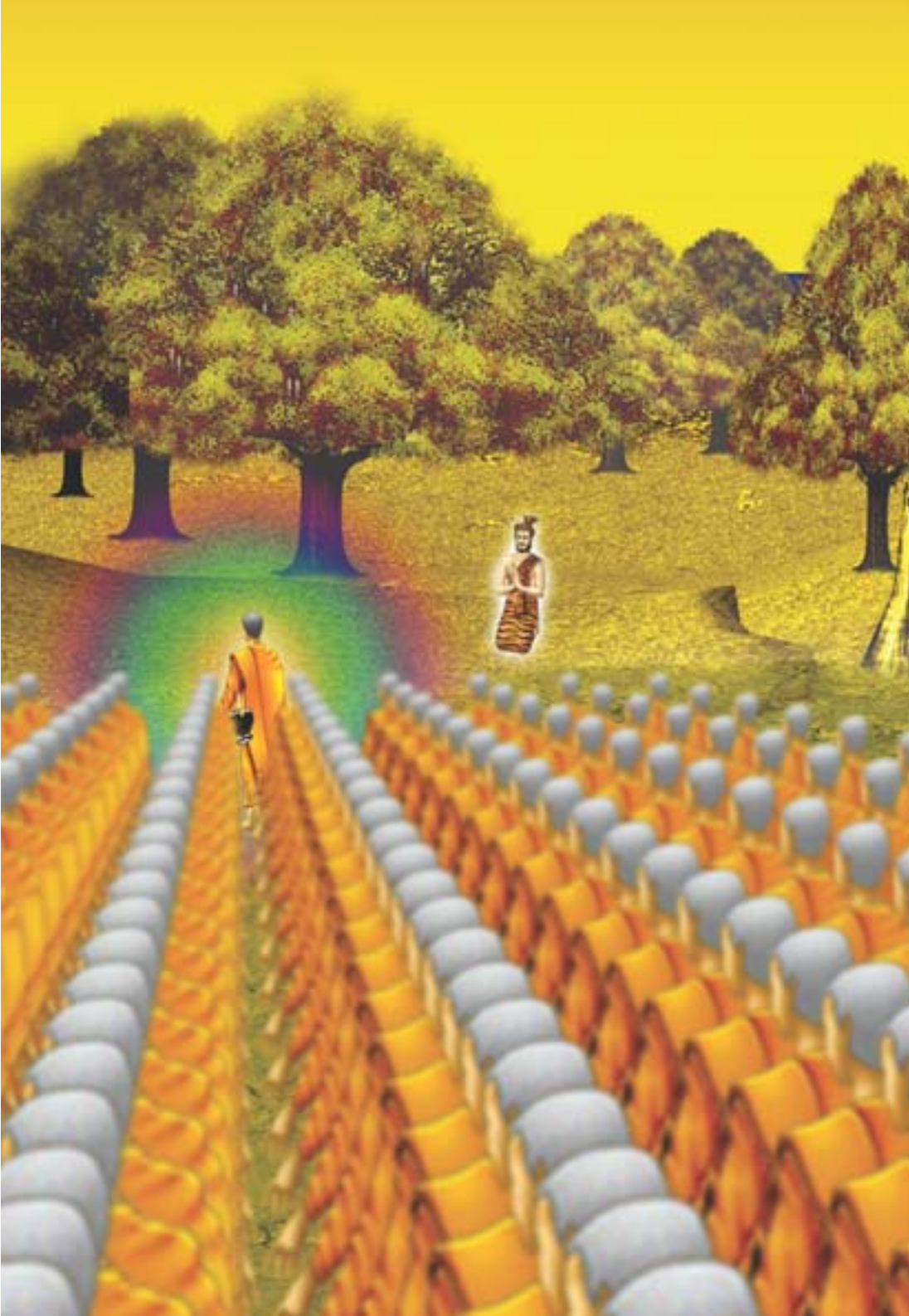
มีบุญแล้วไม่ต้องกลัวต่อปรโลก

๔๕๓

เราจะเห็นว่า ผู้ที่สั่งสมบุญไว้มาก ย่อมไม่หวาดกลัวต่อความตาย กลัวอย่างเดียว คือ กลัวว่าจะไม่ได้สร้างบุญ เพราะรู้ว่าบุญยังประโยชน์ให้ได้สมบุญในทุกละของชีวิต เมื่อมีบุญมากแล้ว แม้ต้องจากโลกนี้ไปสู่ปรโลก ย่อมเวียนวนอยู่ในสุคติโลกสวรรค์อย่างเดียว เหมือนอย่างพราหมณ์ในเรื่องนี้

พวกเราต้องทำบุญบ่อยๆ อย่าชะล่าใจว่า เราทำมามากแล้ว เราต้องไม่ประมาท ต้องสั่งสมบุญทุกชนิด บุญเล็กบุญน้อย บุญใหญ่ ทำไปทุกๆ บุญ อย่าให้ขาดแม้แต่ครั้งเดียว สิ่งอะไรที่เป็นบุญเป็นกุศล ให้รีบทำทันทีโดยไม่ลังเล ให้ตั้งใจเถิดว่านั่นแหละจะเป็นสมบัติใหญ่ติดตามตัวเราไปทุกภพทุกชาติ ตราบกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม เราจะได้ไม่ต้องไปหวาดกลัวต่อปรโลกต่อมรณภัย เพราะชีวิตหลังความตายจะต้องไปสู่สุคติภูมิอย่างแน่นอน ด้วยเหตุที่ได้สั่งสมบุญบารมีไว้อย่างดีกันทุกคน

บุญ คือ ฉากหลัง ของ ทุก จี๊วิต

โลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก เล่นไปสู่ความมิดมนใหญ่
โลกกำจัดความมิดได้ ส่องแสงโชติช่วงอยู่ เพราะพระญาณ
ของพระองค์ เปรียบเหมือนพระอาทิตย์อัสดงคตแล้ว โลกก็ถึง
ความมิด ฉันทใด เมื่อพระพุทธเจ้ายังไม่เสด็จอุบัติ สัตว์โลกก็ถึง
ความมิด ฉันทนั้น เปรียบเหมือน เมื่อพระอาทิตย์อุทัย ย่อม
ขจัดความมิดได้ทุกเมื่อ ฉันทใด พระองค์ผู้เป็นพระพุทธเจ้าอัน
ประเสริฐสุด ก็ขจัดความมิดได้ทุกเมื่อ ฉันทนั้น

บุญ คือ ฉากหลังของทุกชีวิต

๔๕๖

ในสังสารวัฏอันหาเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย
ไม่ได้นี้ ยังมีเรื่องราวมากมายที่ลึกลับซับซ้อน ซึ่งอยู่เบื้องหลัง
คอยบังคับให้มวลมนุษยชาติทั้งหลายตกอยู่ในความประมาท
มัวเมาในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสอันเป็นเหยื่อล่อที่ร้อยรัด
สรรพสัตว์ทั้งหลาย ทำให้ลืมนึกเป้าหมายดั้งเดิมที่เกิดขึ้นมาเพื่อ
แสวงหาหนทางพระนิพพาน ถูกความไม่รู้ คืออวิชชาครอบงำ
บังคับบัญชาไว้ ไม่ให้คิดถึงความเป็นจริงของชีวิตว่า เราทุกๆ คน
เกิดมาแล้วต้องตาย สังขารร่างกายนี้มีไว้เพื่อใช้สร้างบุญสร้าง
บารมี เมื่อเวลาในโลกมนุษย์หมดลง ก็ต้องย้ายไปสู่ภพภูมิใหม่
หากใครตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม ด้วยการหมั่นตรึงระลึกนึกถึง
ศูนย์กลางกายตลอดเวลา ใจจะผ่องใส เมื่อใจถูกกลั่นให้ใส
สะอาดบริสุทธิ์ ชีวิตจะพบกับความสุขและความสำเร็จ เป็นชีวิต
ที่ดำเนินอยู่บนเส้นทางของพระอรียเจ้า ซึ่งเป็นชีวิตที่มีคุณค่า
และนำสรรเสริญอย่างยิ่ง

มีวาระแห่งภานิตที่มานใน อุปาลิเถราปทาน ความว่า

“กลิ่นหอมอันเกิดขึ้นที่ภูเข า ณ ภูเขาหิมวันต์อันเป็น
ภูเขาสูงสุด กลิ่นหอมทั้งหมดนั้น ย่อมไม่ถึงแม้ส่วนเสี้ยวใน
ศีลของพระพุทธองค์ โลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก เล่นไปสู่ความ
มิดมนใหญ่ โลกกำจัดความมิดได้ ส่องแสงโชติช่วงอยู่
เพราะพระญาณของพระองค์ เปรียบเหมือนพระอาทิตย์

บุญ คือ ผลจากหลังของทุกชีวิต

๔๕๓

อัสตงค์แล้ว โลกก็ถึงความมืด ฉันใด เมื่อพระพุทธเจ้ายังไม่เสด็จอุบัติ สัตว์โลกก็ถึงความมืด ฉะนั้น เปรียบเหมือนเมื่อพระอาทิตย์อุทัย ย่อมขจัดความมืดได้ทุกเมื่อ ฉันใด พระองค์ผู้เป็นพระพุทธเจ้าอันประเสริฐสุด ก็ขจัดความมืดได้ทุกเมื่อ ฉะนั้น”

พระคาถาที่กล่าวสรรเสริญพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ เป็นถ้อยคำของพระอรหันต์องค์หนึ่ง ที่ท่านเกิดความซาบซึ้งในพระคุณของพระพุทธองค์ จึงได้กล่าวออกมา เพื่อให้โลกได้ตระหนักถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของพระบรมศาสดา เนื่องจากตัวท่านเองได้สร้างบุญกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วได้ประสบกับผลบุญอันยิ่งใหญ่ไพศาล จึงปรารภนาที่จะให้ทุกๆ คนมีโอกาสเช่นตัวท่านบ้าง

เรื่องราวของพระเถระรูปนี้ เป็นแบบอย่างที่ดีงามให้กับพวกเราทั้งหลาย สมควรอย่างยิ่งที่จะดำเนินตาม ท่านมีนามว่า พระอุบาลีเถระ เป็นพระเถระผู้มีชื่อเสียงมากในสมัยพุทธกาล ตัวของท่านได้รับแต่งตั้งจากพระบรมศาสดาให้เป็นผู้ที่เลิศกว่าภิกษุทั้งหลายในด้านทรงจำพระวินัย

*ในอดีตหลายภพหลายชาติที่ผ่านมา พระเถระได้บำเพ็ญบุญญาธิการในพระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ ท่านได้สั่งสมบุญ

บุญ คือ ฉลากหลังของทุกชีวิต

๔๕๘

บารมีในภพชาตินั้นๆ ตามวาระโอกาส แต่ก็ยังไม่ได้สร้างบุญอย่างเต็มที่เท่าที่ควร จนกระทั่งมาถึงในกาลแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า **ปทุมุตตระ** ในยุคของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นี้ มีพระสาวกของพระสมณโคดมพุทธเจ้าเกิดมาสร้างบารมีในยุคนี้มากมายหลายพระองค์ พระอุบาสีเถระก็เป็นหนึ่งในจำนวนนั้น ท่านได้บังเกิดในตระกูลใหญ่ เมื่อเจริญวัยแล้ว แม้ยังไม่มีโอกาสได้ฟังธรรมในสำนักของพระพุทธเจ้า แต่ท่านเป็นผู้ที่เห็นโทษในการอยู่ครองเรือนจึงสละเรือนออกบวชเป็นฤๅษี ตั้งใจปฏิบัติธรรมจนได้อภิญญา ๕ และสมาบัติ ๘ อาศัยอยู่ที่หิมวันตประเทศ

สมัยนั้นพระพุทธเจ้าปทุมุตตระทรงประกาศพระสัทธรรมยังสรรพสัตว์ทั้งหลายผู้มีธุลีในดวงตาน้อยให้บรรลุธรรมกันมากมาย ศาสนาของพระองค์เจริญรุ่งเรืองมาก เมื่อพระพุทธองค์ทรงประสงศ์วิเวก ได้เสด็จเข้าไปสู่หิมวันตประเทศแวดล้อมด้วยพระชินาสพหนึ่งพัน ในขณะนั้น ดาบสนุ่นหม่นหนึ่งลำตัวถือไม้เท้าเที่ยวจาริกไป ได้พบพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้มีฉัพพรรณรังสีรุ่งโรจน์มาแต่ไกลเหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ จึงมีจิตเลื่อมใสในลักษณะอันงดงามของพระพุทธองค์ จึงตั้งใจทำหนึ่งลำตัวเอวียงบ่าข้างหนึ่ง ประนมอัญชลีเหนือเศียรเกล้า ถวายบังคมพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พลังกล่าวชมเชยด้วยอุปมามากมายว่า

บุญ คือ ฉากหลังของทุกชีวิต

๔๕๕

“สัตว์ทั้งหลายที่เกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดผุดขึ้น เกิดในครรภ์ และนกมีกาเป็นต้นทั้งหมด ย่อมเที่ยวไปในอากาศ ทุกเมื่อ ฉนฺได สัตว์เหล่าใดเหล่าหนึ่ง มีสัญญาก็ตาม ไม่มีสัญญาก็ตาม สัตว์เหล่านั้นก็ ฉนฺนํ ย่อมเข้าไปภายในพระญาณของพระองค์ผู้ประเสริฐ พระองค์ทรงปรารภความเพียรแล้ว ได้เป็นพระพุทธรเจ้าของโลกพร้อมทั้งเทวโลก ทรงยังหมู่ชนเป็นอันมาก ให้ยินดีด้วยการปรารภกรรมของพระองค์ อนึ่ง กลิ่นหอมอันเกิดที่ภูเข า ภูเข าหิมวันต์อันเป็นภูเขาส่งสุด กลิ่นหอมทั้งหมดนั้น ย่อมไม่ถึงแม้ส่วนเสี้ยวในศีลของพระผู้มีพระภาค โลกนี้พร้อมทั้งเทวโลกต่างถูกความมืดมนใหญ่ครอบงำ โลกกำจัดความมืดได้ ส่องแสงโชติช่วงอยู่เพราะพระญาณของพระองค์ เปรียบเหมือนพระอาทิตย์อัสดงคตแล้ว โลกก็ถึงความมืด ฉนฺได เมื่อพระพุทธรเจ้ายังไม่เสด็จอุบัติ สัตว์โลกก็ถึงความมืด ฉนฺนํ เปรียบเหมือนเมื่อพระอาทิตย์อุทัย ย่อมขจัดความมืดได้ทุกเมื่อ ฉนฺได พระองค์ผู้เป็นพระพุทธรเจ้าอันประเสริฐสุด ก็ขจัดความมืดได้ทุกเมื่อ ฉนฺนํ”

พระมหาโมคคัลลานะพระนามว่าปทุมุตตระผู้เป็นบัณฑิตนักปราชญ์ ทรงสดับคำนั้นแล้ว ทรงอนุโมทนา เสด็จเหาะขึ้นไปในอากาศ ดังพญาหงส์ในอัมพร ทรงมองไปในอนาคตกาล เห็นอนิสังส อันยิ่งใหญ่ที่จะบังเกิดขึ้นกับดาบสผู้นี้ ที่ได้กล่าวสรรเสริญคุณ

บุญ คือ ฉลากหลังของทุกชีวิต

๕๐๐

ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ปรารถนาจะให้ตาบสเกิดมหาปิติ จึงตรัสพยากรณ์ด้วยอนาคตังสญาณอันบริสุทธิ์ว่า

“ผู้ใดสรรเสริญญาณของเรา ผู้นั้นจักเข้าถึงสมบัติใหญ่ เราจักพยากรณ์ผู้นั้น ท่านทั้งหลายจงฟังเรากล่าว ผู้นั้นจักได้เป็นท้าวสักกเทวราช ๑๘ ครั้ง จักได้เป็นพระราชาในแผ่นดินครอบครองพสุธา ๓๐๐ ครั้ง จักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๒๕ ครั้ง จักเป็นพระเจ้าประเทศราชอันไพศาลโดยจะคณานับมิได้ ในกัปที่แสน พระศาสดามีพระนามว่าโคดม ซึ่งมีสมภพในวงศ์พระเจ้า-โศกการาช จักเสด็จอุบัติขึ้นในโลก เขาถูกกุศลกรรมดักเตือนแล้ว จักเคลื่อนจากภพดุสิตลงมาบังเกิดในโลก มีชื่อว่าอุบาลี ในอนาคตตาบสนี้จักบวชในศาสนาของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่าโคดม จักได้เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุผู้มีปัญญาเฉียบแหลมในทางพระวินัย”

จากนั้น พระบรมศาสดาพร้อมหมู่สงฆ์ก็หลีกไป เมื่อท่านได้รับคำพยากรณ์เช่นนั้น ท่านเกิดมหาปิติอย่างยิ่ง ดำรงอยู่ตลอดอายุขัย มีมานไม่เสื่อม ท่านไปบังเกิดในพรหมโลก จุตติจากอัฐภพนั้นแล้ว ได้ท่องเที่ยวไปในเทวดาและมนุษย์ เสวยสมบัติมากมาย จนมาถึงพุทธกาลนี้ ได้มาบังเกิดเป็นหลานของพระอุบาลีเถระในกรุงกบิลพัสดุ์ เมื่อเจริญวัย ท่านได้บวชในสำนักของพระอุบาลีเถระผู้เป็นลุง เรียนพระกัมมัฏฐาน เจริญวิปัสสนา ไม่นานนักก็ได้เป็นพระอรหันต์ ท่านเป็นผู้มีญาณ

บุญ คือ ฉากหลังของทุกชีวิต

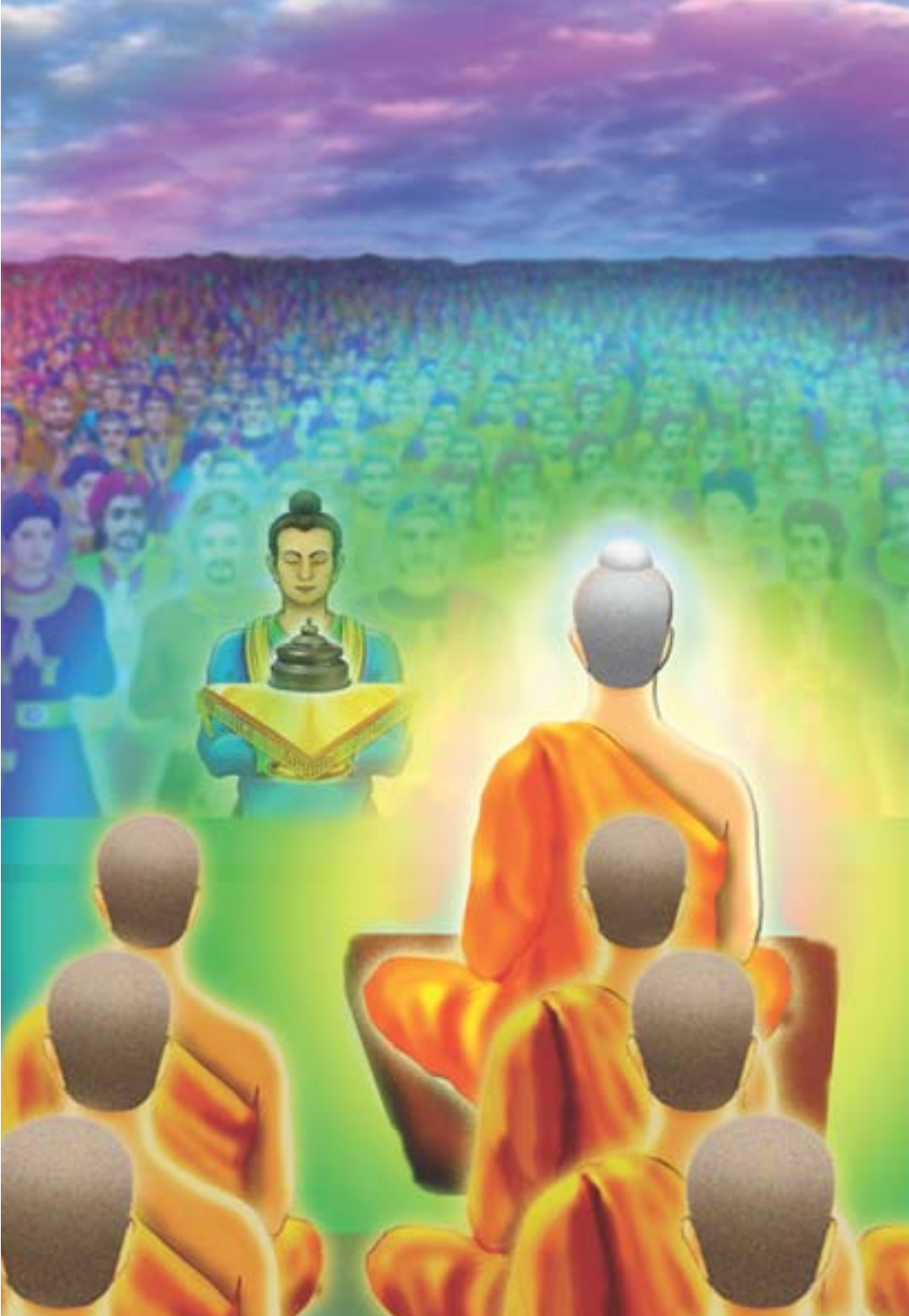
๕๐๑

เจ็บแสบเพราะเหตุที่ตนอยู่ใกล้อาจารย์ที่มีชื่อเสียงเลื่องลือมาก
ในด้านทรงจำพระวินัย ใครก็ตามมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพระวินัย
หากได้ซักถามท่าน ท่านจะแก้ข้อสงสัยนั้นได้หมด

ดังนั้น พระบรมศาสดาของเราจึงทรงแต่งตั้งท่านไว้ใน
ตำแหน่งเอตทัคคะ โดยตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บรรดา
ภิกษุทั้งหลายผู้สาวกของเราผู้มีปัญญาเจ็บแสบในปัญหาพระ
วินัย ภาติไนยอุปาสีนี้เป็นเลิศ” ท่านได้รับตำแหน่งเอตทัคคะเช่น
นี้แล้ว จึงระลึกถึงบุญกรรมของตน และประกาศเรื่องราวแต่หน
หลังไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ดำเนินรอยตาม

เราจะเห็นว่า ทุกคนมีฉากหลังของชีวิตกันทั้งนั้น บุญคือ
ฉากหลังที่มีคุณค่าที่สุดของทุกๆ คน นักสร้างบารมีทั้งหลายใน
กาลก่อน ท่านมีโอกาสรสร้างบุญด้วยตนเองและชักชวนให้ผู้อื่น
มาร่วมสร้าง เมื่อบุญเต็มเปี่ยมความปรารถนานั้นก็สมหวัง เรา
จะพบว่า อริยสาวกผู้เพียบพร้อมด้วยโลกียสมบัติ อริยสมบัติ
ทุกท่านต่างสร้างบุญใหญ่กันมาทั้งนั้น บุญที่เกิดจากการกล่าว
สรรเสริญคุณของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นอีกบุญหนึ่งที่เราทุก
คนไม่ควรมองข้าม ดังนั้น ให้หมั่นสวดมนต์สรรเสริญคุณของ
พระรัตนตรัยและตั้งใจเจริญสมาธิภาวนา เพื่อชีวิตเราจะได้
เจริญรุ่งเรืองสมปรารถนากันทุกๆ คน

ผู้เลิศทางมีลาภ (๑)

แม่น้ำทั้งหลาย อันเป็นที่อยู่ของฝูงปลา ย่อมไหลไปสู่ทะเล อันเป็นที่รองรับน้ำใหญ่ เป็นที่ขังน้ำใหญ่ สุดที่จะประมาณได้ และเป็นที่กำเนิดแห่งรัตนะต่างๆ จันได ท่อธาร แห่งบุญ ย่อมหลังไหลไปสู่บัณฑิต ผู้ให้ทาน มีข้าว น้ำ ผ้า ที่นอน ที่นั่ง และเครื่องอุปโภค เป็นต้น จุลแม่น้ำทั้งหลายไหลไปสู่ทะเล ฉะนั้น

ผู้เลิศทางมีลาภ (๑)

๕๐๔

ชีวิตของคนเรามีขึ้นมีลง มีดีใจเสียใจ เต็มไปด้วยความ ผกผัน เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพร่างกายและจิตใจภายใน ไม่ว่าสภาพแวดล้อมจะ เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร สิ่งสำคัญที่สุด คือ การรักษาใจของเรา ให้มั่นคงเข้มแข็ง มีอารมณ์ดี อารมณ์เดียว อารมณ์สบายให้ได้ ตลอดเวลา แม้มีสิ่งภายนอกมากกระทบ แต่ก็ไม่กระเทือนเข้ามา ในจิตใจ เปรียบเสมือนภูเขาค้างที่บางครั้งมีหิมะปกคลุม บางครั้งมี ลมพายุพัดกระหน่ำ บางครั้งมีฝนตกฟ้าร้องฟ้าผ่า ทั่วๆ ที่ภูเขา ได้รับ ความปั่นป่วนรอบด้าน แต่กลับนิ่งเฉย ไม่สะทกสะท้านใดๆ

ชีวิตของเราก็เช่นกัน ต้องหนักแน่นเหมือนดังภูผา ไม่ว่า จะประสบกับปัญหาความยากลำบาก หรือเผชิญกับความวุ่น วายรอบด้าน แต่ถ้าจิตใจเราสงบ สะอาด สว่าง หยุดนิ่งอยู่ ภายในตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เราย่อมไม่หวั่นไหวต่อสิ่งใดๆ เหมือนภูเขาค้างที่ไม่หวั่นไหวต่อแรงลมที่มาจากทิศทั้งสี่ ฉะนั้น

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ปฐมปัญญาภิสันทสูตร ว่า

“แม่น้ำทั้งหลาย อันเป็นที่อยู่ของฝูงปลา ย่อมไหลไป สู่ทะเล อันเป็นที่รองรับน้ำใหญ่ เป็นที่ขังน้ำใหญ่ สุดท้ายจะ ประมาณได้ และเป็นที่กำเนิดแห่งรัตนะต่างๆ ฉันท ไท่ ท่อธาร แห่งบุญ ย่อมหลั่งไหลไปสู่บัณฑิต ผู้ให้ทาน มีข้าว น้ำ ผ้า ที่นอน

ผู้เลิศทางมีลาภ (๑)

๕๐๕

**ที่นั่ง และเครื่องปลูกัด เป็นต้น ดุจแม่น้ำทั้งหลายไหลไปสู่ทะเล
ฉะนั้น”**

ผู้ที่หมั่นสั่งสมความดีอยู่เป็นนิตย์ จิตจะราเริงเบิกบาน
แจ่มใส เพราะกระแสน้ำแห่งบุญที่หลั่งไหลมาสู่ตัวเรา ทำให้
รู้สึกสดชื่นเบิกบาน จิตใจเกลี้ยงเกลาสะอาดบริสุทธิ์ เมื่อเรา
ทำบุญด้วยการให้ทานชนิดต่างๆ รักษาศีลให้บริสุทธิ์บริบูรณ์
และนั่งสมาธิเจริญภาวนาเป็นประจำ ดวงบุญในตัวย่อมกลับ
กาย วาจา ใจ ให้ใสบริสุทธิ์ จะสว่างไสวยิ่งๆ ขึ้นไป ดวงบุญนี้มี
อานุภาพดึงดูดคุณุภพสมบัติทั้งหลาย ดึงดูดสิ่งที่ดี คนดี
เหตุการณ์ดีๆ ให้เกิดขึ้นในชีวิต หรือกระทั่งสมบัติอันเป็นโลกุตตระ
คือ การบรรลุมรรคผลนิพพาน ย่อมต้องอาศัยกำลังบุญทั้งสิ้น
อย่างอื่นเป็นเพียงสิ่งประกอบภายนอก ดังนั้นบุญจึงเป็นศูนย์รวม
ของสิ่งที่ดีงามทุกอย่าง เป็นเสมือนมหาสมุทรซึ่งเป็นที่รวมของ
แม่น้ำที่ไหลมาจากทั่วทุกสารทิศ ดังเรื่องของ **พระสิวลิ** ผู้สั่งสม
บุญไว้ในอดีต ทำให้เป็นผู้มีลาภมาก

*เมื่อครั้งที่พระวิปัสสิพุทธเจ้าเสด็จจาริกไปตามชนบท
และเสด็จกลับมายังพันธุมดินคร พุทธบิดาของพระพุทธองค์ทรง

ผู้เลิศทางมีลาภ (๑)

๕๐๓

สมัยนั้น พระสิวลีเกิดเป็นกุลบุตรในบ้านสกุลหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากเมืองพันธุมดี เป็นชาวชนบทที่ยืนชั้นแข็ง วันหนึ่งจะต้องเดินทางเข้าเมือง ได้ถือหม้อนมลัมติดตัวไปด้วยระหว่างทางเห็นรวงผึ้งที่ไม่มีตัวผึ้งอาศัยอยู่แล้ว จึงตัดกิ่งไม้เดินถือรวงผึ้งมุ่งหน้าเข้าเมือง เมื่อชาวเมืองเห็นหนุ่มชนบทถือรวงผึ้งเดินมาก็ดีใจ รีบเข้าไปขอซื้อด้วยเงิน ๑ กหาปณะ พลังส่งเงินให้ทันทีด้วยความดีใจว่า จะได้สิ่งของตามที่ต้องการ

หนุ่มชนบทถูกคิดขึ้นว่า “น้ำผึ้งรวงนี้มีราคาไม่มากถึง ๑ กหาปณะ แต่บุรุษผู้นี้ยอมขอซื้อ เราควรสอบถามให้รู้ถึงต้นสายปลายเหตุก่อน” จึงแกล้งโก่งราคาว่า “ท่านให้ราคาเพียงกหาปณะเดียว เราไม่ขายหรอก”

ชาวเมืองรีบขึ้นราคาเป็น ๒ กหาปณะ แต่หนุ่มเจ้าปัญญาก็ยังไม่ยอมขาย บุรุษนั้นจึงรีบขึ้นราคาให้อีก กระทั่งถึง ๑,๐๐๐ กหาปณะ หนุ่มชนบทใคร่ครวญดูว่า เราไม่ควรรับขาย ควรถามไถ่ให้รู้ความจริงก่อนว่าเขาต้องการซื้อด้วยราคาถึงเพียงนี้เพื่อเอาไปทำอะไรกันแน่

เมื่อทราบแล้ว ท่านเกิดกุศลศรัทธา จึงถามว่า “การถวายทานครั้งนี้ เฉพาะเจาะจงแต่พวกชาวเมืองเท่านั้น หรือคนอื่นก็สามารถร่วมบุญได้”

ผู้เลิศทางมีลาภ (๑)

๕๐๘

บุรุษนั้นอธิบายว่า “เรื่องการทำบุญนั้น ใครๆ ก็มีสิทธิ์สามารถร่วมบุญได้ทั้งนั้น”

หนุ่มชนบทได้ฟังแล้ว รีบพูดว่า “ถ้าเช่นนั้น ขอท่านจงไปบอกพวกชาวเมืองทั้งหลายเถิดว่า มีกุลบุตรผู้หนึ่งไม่ยอมขายรวงผึ้งกับนมสั้ม ไม่ว่าจะให้ราคาสูงเท่าไร ก็ไม่ยอมขายให้ เพราะเขาอยากถวายทานด้วยมือของตนเอง ขอท่านทั้งหลายจงให้เขามีส่วนในบุญใหญ่ครั้งนี้ด้วย” เมื่อชาวเมืองรู้ข่าวต่างพากันอนุโมทนาสาธุการเป็นการใหญ่

ครั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพร้อมทั้งภิกษุสงฆ์มาถึงชาวเมืองพากันนิมนต์ให้นั่ง แล้วได้ถวายข้าวต้มและของเคี้ยวเมื่อถึงวาระของตน หนุ่มชนบทจึงเขยิบเข้าไปใกล้พุทธอาสน์ของพระบรมศาสดา พลากรบาทูลว่า

“ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า สิ่งนี้เป็นเครื่องบรรณาการของคนยากเช่นข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงรับเครื่องบรรณาการนี้ของข้าพระองค์ด้วยเถิด พระเจ้าข้า” พระวิปัสสิสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงใช้บาตรรับน้ำผึ้งผสมนมสั้ม และทรงอธิษฐานว่า “อย่าให้น้ำผึ้งผสมนมสั้มนี้หมดสิ้นไป จนกว่ากุลบุตรผู้นี้จะถวายแด่พระภิกษุสงฆ์จนครบหมดทุกรูป”

ด้วยพุทธานุภาพอันไม่มีประมาณเหตุอัศจรรย์ได้บังเกิดขึ้น

ผู้เลิศทางมีลาภ (๑)

๕๐๕

หนุ่มชนบทได้ถวายน้ำผึ้งผสมกับนมล้น ใส่ลงไปในบาตรของ
พระภิกษุสงฆ์จนครบหมดทุกรูป

หลังจากพระพุทธองค์เสวยภัตตาหารแล้ว ท่านได้ลุกไป
ทูลขอพรว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า วันนี้ข้าพระองค์ได้เห็น
ชาวเมืองพันธุมดี นำเครื่องสักการบูชามาถวายแด่พระองค์ ขอให้
ข้าพระองค์ได้มีส่วนในผลบุญนี้ และด้วยอานิสงส์ของการถวาย
น้ำผึ้ง ขอให้ข้าพระองค์เป็นผู้เลิศด้วยลาภในอนาคตกาลด้วยเถิด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประทานพรว่า “จงสำเร็จสมดัง
ปรารถนาเถิด” ทรงอนุโมทนาในทานของหนุ่มชนบทและชาวเมือง
จากนั้นจึงเสด็จกลับพระวิหาร ฝ่ายกุลบุตรนั้นได้ตั้งใจกระทำ
บุญกุศลตลอดมาจวบจนสิ้นอายุขัย ท่านได้ท่องเที่ยวเสวยสมบัติ
ในเทวโลกและมนุษย์โลกตลอดกาลนาน

เราจะเห็นได้ว่า บุญเป็นสิ่งสำคัญ เป็นต้นเหตุแห่งความ
สำเร็จทั้งปวง สิ่งอื่นเป็นเพียงองค์ประกอบเท่านั้น ซึ่งทั้งบุญ
และบาปล้วนอยู่ในตัวเรา เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวที่สุด ไม่ใช่เป็นสิ่งที่
ไกลตัวเรา คนส่วนใหญ่เหมือนคนสายตายาว มักมองไม่เห็นสิ่งที่
ใกล้ตัว และมักคิดว่า เรื่องบุญบาปเป็นเรื่องไกลตัว จึงประมาท
ไม่สั่งสมกุศลความดี อันที่จริงทั้งบุญและบาปเกิดขึ้นในใจเรา
ตลอดเวลา และเกิดจากการกระทำด้วยกาย วาจา ใจของเรา

ผู้เลิศทางมีลาภ (๑)

๕๑๐

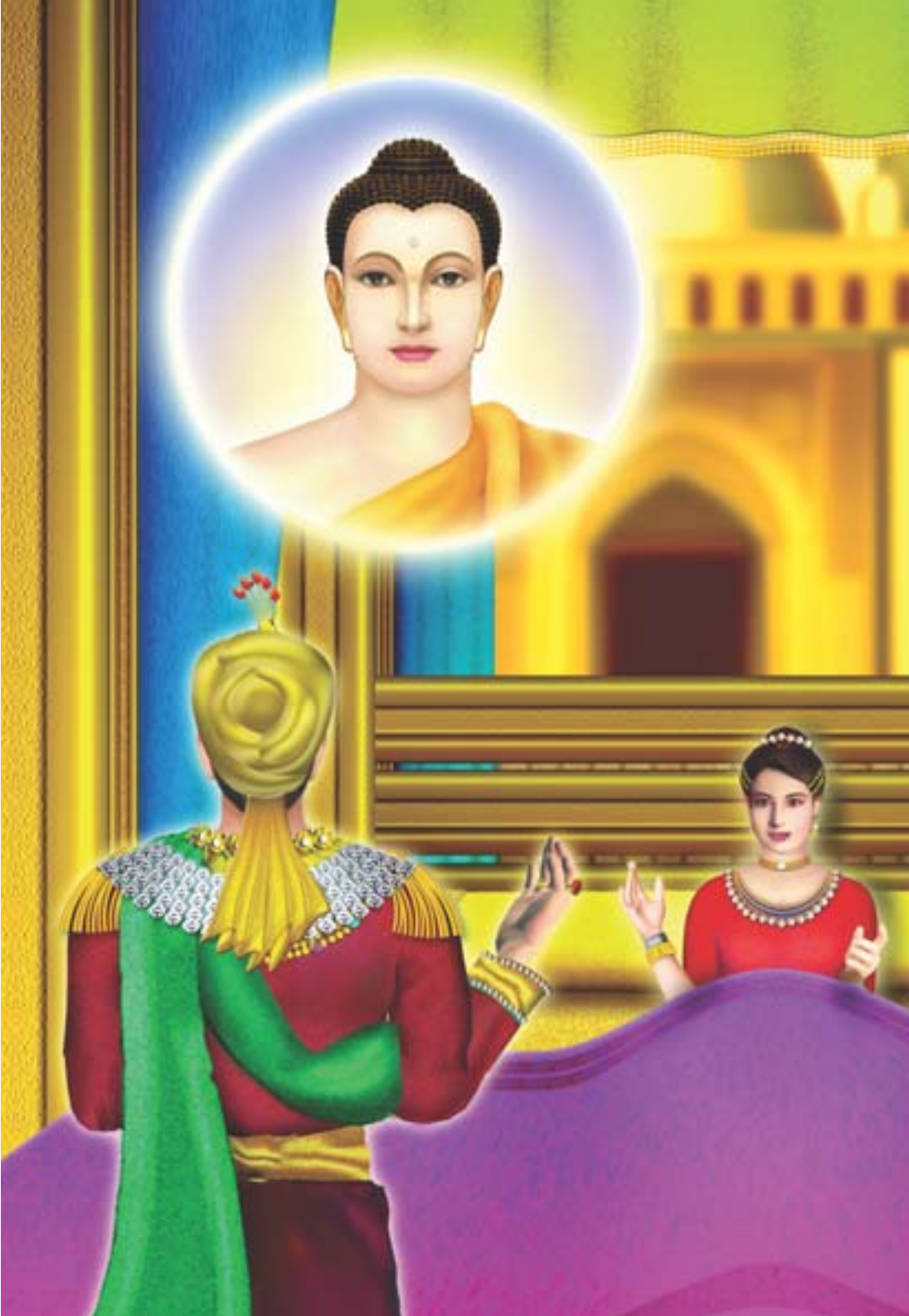
อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ติดตามตัวเราไปทุกภพทุกชาติ กระทั่งชาติ
สุดท้ายของชีวิตในสังสารวัฏ ถ้าเราสั่งสมแต่บุญกุศล เราจะมีแต่
ความปลาบปลื้มปิติยินดีไปทุกชาติจนถึงภพชาติสุดท้าย ดังนั้น
ขอให้ทุกคนสั่งสมแต่บุญกุศลให้เต็มที่ ทั้งทาน ศีล ภาวนา เรา
ย่อมจะมีแต่ความปิติปราโมทย์ใจไปทุกชาติ トラบกระทั่งถึงที่สุด
แห่งธรรมกันทุกคน

ผู้เลิศทางมีลาภ (๒)

กรรมชั่วที่บุคคลทำแล้ว ยังไม่ส่งผล เหมือนน้ำนม
ที่รีดในขณะนั้น ยังไม่เปลี่ยนแปลงไป แต่บาปกรรมนั้น ย่อม
ตามแผดเผาคนพาล เหมือนไฟที่ถูกเถ้ากลบไว้จะนั้น

ผู้เลิศทางมีลาภ (๒)

๕๑๓

กำลังใจเป็นต้นกำเนิดของพลังอันยิ่งใหญ่ที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน เป็นสิ่งที่ธรรมชาติให้มาอย่างเหลือเฟือ เพื่อผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างน่าอัศจรรย์ สำหรับคนที่หมดกำลังใจ ก็จะรู้สึกหมดเรี่ยวแรง หมดความหวัง หมดความเพียรพยายาม ไม่อยากทำความดี เหมือนรถที่น้ำมันหมด แล่นต่อไปไม่ได้ แต่สำหรับผู้มีปัญญาแล้ว ย่อมสามารถให้กำลังใจตนเองได้ ไม่ต้องไปรอคอยกำลังใจจากใคร เพราะต้นแหล่งแห่งกำลังใจนั้นแฝงอยู่ในใจเรา คือ ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นแหล่งกำเนิดแห่งพลังที่ยิ่งใหญ่ เพียงเราทำใจให้หยุดนิ่ง เมื่อใจสงบย่อมพบความสว่าง ใจจะมีพลัง มีความสุขและมีอานุภาพ โดยเฉพาะเมื่อเราเข้าถึงพระรัตนตรัยภายในได้ เราจะมีกำลังใจไม่สิ้นสุด มีกำลังใจเหลือเฟือ เพียงพอที่จะแบ่งปันให้กับคนอื่น ทำให้คนรอบข้างมีกำลังใจตามไปด้วย ดุจเดียวกับพระบรมโพธิสัตว์ทั้งหลายในกาลก่อน

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน คาทถรรมบท ว่า

“น ทิ ปาปํ กตํ กมมํ สชฺชชรีรว มุจฺจติ

ทหนฺติ พาลมนฺเวติ ภสฺมาจฺจนฺโนว ปาวโก

กรรมชั่วที่บุคคลทำแล้ว ยังไม่ส่งผล เหมือนน้ำนมที่รดในขณะนั้น ยังไม่เปลี่ยนแปลงไป แต่บาปกรรมนั้น ย่อมตามแผดเผาคนพาล เหมือนไฟที่ถูกเอ็กกลบไว้จะนั้น”

ผู้เลิศทางมีลาภ (๒)

๕๑๔

การกระทำของคนเรา ย่อมมีทั้งดีและชั่วสลับกันไป ขึ้นอยู่กับว่า เราจะเลือกทำสิ่งไหน หากเราได้ทำกรรมไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่ว กรรมนั้นอาจยังไม่เห็นผลในทันที เหมือนน้ำนมที่เพิ่งรีดมาใหม่ๆ รสชาติยังคงไม่เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด แต่เมื่อเวลาผ่านไป รสชาติดีย่อมแปรเปลี่ยนไป เช่นเดียวกับคนทำกรรมใดไว้ ไม่นานย่อมได้รับผลของกรรมนั้น ต่างกันเพียงช้าหรือเร็วเท่านั้น ดังปัจจุบันชาติของพระสิวลีเถระที่ต้องได้รับทั้งผลของบุญและบาป กระทั่งถึงภพชาติสุดท้าย

*ท่านได้ถือปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระนางสุปปาวสา ซึ่งเป็นพระราชธิดาของพระเจ้ากรุงโกลิยะ ด้วยอำนาจแห่งทานบารมีที่ท่านได้สั่งสมมามาก ตั้งแต่ถือปฏิสนธิ พระนางทรงได้รับเครื่องบรรณาการและเครื่องบริหารครรภ์ถึง ๕๐๐ อย่าง ทั้งเช้าและเย็น เป็นผู้มีลาภล้นการะมาก เป็นที่เลื่องลือไปทั่ว แม้ชาวเมืองผู้ต้องการจะท่านาให้ได้ผลดี ต่างต้องไปขอบารมีจากพระนาง โดยนำภาชนะที่ใส่พันธุ์ข้าวมาให้พระนางทรงจับ แล้วจึงนำพันธุ์ข้าวไปหว่านเพื่อเพาะปลูกต่อไป

ด้วยอานุภาพบุญของพระโอรสที่อยู่ในพระครรภ์ เมื่อ

ผู้เลิศทางมีลาภ (๒)

๕๑๕

ข้าวกล้าออกกรวง ปรากฏว่า ข้าวแต่ละต้นจะแตกงอกออกเป็น ร้อยเป็นพันเมล็ด และเมื่อหว่านพันธุ์ข้าวลงในนา ๑ ไร่ จะได้ข้าว ถึง ๕๐ - ๖๐ เกวียน ขณะชนข้าวขึ้นยุ้งฉาง ชาวเมืองต่างขอให้ พระนางสุปวาสาจับที่ประตูของยุ้งฉาง แม้ข้าวในยุ้งฉางจะถูก ขนออกไปเท่าไร แต่ก็ไม่รู้จักหมดสิ้น หรือแม้ข้าวที่อยู่ใน หม้อข้าวก็เช่นเดียวกัน หากพระนางทรงจับหม้อข้าวใบไหน แม้หม้อข้าวใบนั้นจะถูกมหาชนตักออกไปสักเท่าไร ก็ไม่รู้จัก หมดสิ้น นี่เป็นบุญญาภพของบุตรผู้อยู่ในครรภ์ของพระนาง

ในสมัยนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ ปากุณ- ทิฐานวัน พระนางสุปวาสาทรงพระครรภ์นานถึง ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน ก็ยังมิได้ประสูติ ทรงได้รับทุกขเวทนาแสนสาหัส เมื่อไม่รู้ จะพึงใคร พระนางจึงข่มทุกขเวทนาด้วยการตรีกะลิกถึง คุณของพระรัตนตรัย คือ พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้ทรงตรัสรู้เอง โดยชอบ ทรงแสดงธรรมเพื่อละความทุกข์ พระสงฆ์สาวกของ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว ได้ปฏิบัติ ตามพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ได้ปฏิบัติเพื่อละทุกข์เช่นนี้ ความทุกข์แสนสาหัสย่อมไม่มีในพระนิพพาน ฉะนั้นพระนิพพาน จึงมีแต่ความสุขโดยแท้

ครั้นระลึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

ผู้เลิศทางมีลาภ (๒)

๕๑๖

และพระนิพพานเช่นนี้ ทุกขเวทนาก็บรรเทาเบาบางลงไป วันหนึ่ง พระนางปรึกษากับพระสวามีว่า อีกไม่นานตนคงต้องตายแน่แล้ว เพราะทรมาณเหลือเกิน อยากจะถวายทานในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ ขอพระสวามีเสด็จไปกราบนิมนต์พระบรมศาสดาด้วยเถิด หาก พระพุทธรองค์ตรัสเช่นใด ขอได้จำพระดำรัสนั้นมาบอกด้วย

เมื่อพระสวามีเสด็จไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า พระพุทธรองค์จึงตรัสถวายพระพรว่า “ขอให้พระนางสุปปวาสา จงมีความสุข หาโรคภัยมิได้ จงประสูติพระกุมาร ผู้ปราศจากโรค เถิด”

ทันทีที่พระบรมศาสดาตรัสให้พร พระนางสุปปวาสาทรง พระสำราญ ปราศจากพระโรคอาพาธ ได้ประสูติพระโอรสผู้ไม่มี โรคภัย อีกทั้งการประสูตินั้น ก็ง่ายเหมือนเทน้ำออกจากกระบอก ส่วนพระสวามีได้สดับพระพุทธานุญาตแล้ว รีบถวายบังคมลา ยังไม่ทันถึงพระราชมณเฑียร พระโอรสผู้มีบุญก็ประสูติแล้ว

พระประยูรญาติทั้งหลายต่างพากันปลาบปลื้มดีใจ จนน้ำตาไหล ส่วนพระสวามีดำริว่า พระดำรัสของพระผู้มีพระ- ภาคเจ้า ช่างน่าอัศจรรย์จริงหนอ จึงรีบเสด็จมาบอกพระมเหสี พระนางสุปปวาสาทรงสดับแล้ว รู้สึกปลาบปลื้มพระมหุทัยมาก พระประยูรญาติได้ตั้งพระนามให้พระกุมารว่า สีวลี แปลว่า เป็น

ผู้เลิศทางมีลาภ (๒)

๕๑๓

ผู้นำความเกษมสำราญมาสู่หมู่ญาติหลังจากพระโอรสประสูติแล้ว พระนางได้ถวายทานแด่ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขตลอด ๗ วัน

ในวันที่ ๗ ของการถวายมหาทาน พระนางสุปวาสาได้นำพระกุมารเข้าไปถวายบังคมพระบรมศาสดาและภิกษุสงฆ์ พระสารีบุตรเถระได้ถามพระกุมารว่า “สวัสดี เธอยังจะพอทนได้หรือ”

พระกุมารตอบว่า “พระคุณเจ้า กระผมจะมีความสุขได้อย่างไร ต้องอยู่ในครรภ์ซึ่งเปรียบเสมือนโลหภูมิถึง ๗ ปี”

พระนางสุปวาสาทรงสดับถ้อยคำของพระโอรสแล้ว ทรงโสมนัสว่า “ลูกของเราเกิดได้เพียง ๗ วัน ก็สามารถพูดคุยกับพระธรรมเสนาบดีได้”

พระบรมศาสดาทรงเห็นพระนางได้รับทุกข์ทรมานมาก จึงตรัสถามว่า “สุปวาสา เธอยังจะมีความปรารถนาบุตรอย่างนี้อยู่หรือ”

พระนางกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ถ้าหม่อมฉันจะพึงได้โอรสอย่างนี้อีก ๗ คน หม่อมฉันก็ยังปรารถนา พระเจ้าค่ะ”

ผู้เลิศทางมีลาภ (๒)

๕๑๘

นี่เป็นหัวอกของผู้เป็นแม่ จะเจ็บปวดแค่ไหนก็ยอมเพื่อลูก ส่วนบุญกรรมของสวลีกุมาร ท่านได้ทำกรรมอะไรไว้ จึงต้องอยู่ในครรภ์ถึง ๗ ปี ๗ เดือน และอีก ๗ วัน ต้องติดตามในตอนต่อไป

จะเห็นได้ว่า กฎแห่งการกระทำนั้น จะทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษา คอยตัดสินผลการกระทำของทุกชีวิตอย่างเที่ยงตรง ไม่มีการเอนเอียง โดยเราไม่มีสิทธิ์อุทธรณ์หรือฎีกาใดๆ ทั้งสิ้น สรรพชีวิตต่างต้องก้มหน้ารับผลแห่งการกระทำของตน ดังนั้นชีวิตในปัจจุบัน คือ กระจกเงาสະท้อนให้เห็นกรรมในอดีต ทั้งที่ผิดพลาดและที่สมปรารถนาที่ผิดพลาดก็เป็นวิบากกรรมที่ติดตัวมา ต้องตามใช้กันกระทั่งภพชาติสุดท้าย

ส่วนบุญจะตามส่งผลกระทั่งถึงชาติสุดท้ายเช่นกัน ไม่ว่าเราจะทำบุญหรือทำบาป มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือ ย่อมให้ผลเสมอเหมือนกัน ถ้าทำบาป บาปมีผลเป็นความทุกข์ทรมานทั้งในโลกนี้และโลกหน้า แต่ถ้าทำบุญ ย่อมมีผลเป็นความสุขความสำเร็จในชีวิต ทั้งในปัจจุบันชาติและในสัมปรายภพ ฉะนั้นให้เราสั่งสมแต่บุญกุศลไว้ให้มากๆ อย่าได้ประมาทคิดว่าบาปแม้เพียงเล็กน้อยจะไม่มาถึง เพราะถ้าเราประมาท บาปย่อมตามเราทัน ยิ่งถ้าเราเข้าถึงพระรัตนตรัยภายในได้ มีพระภายในเป็น

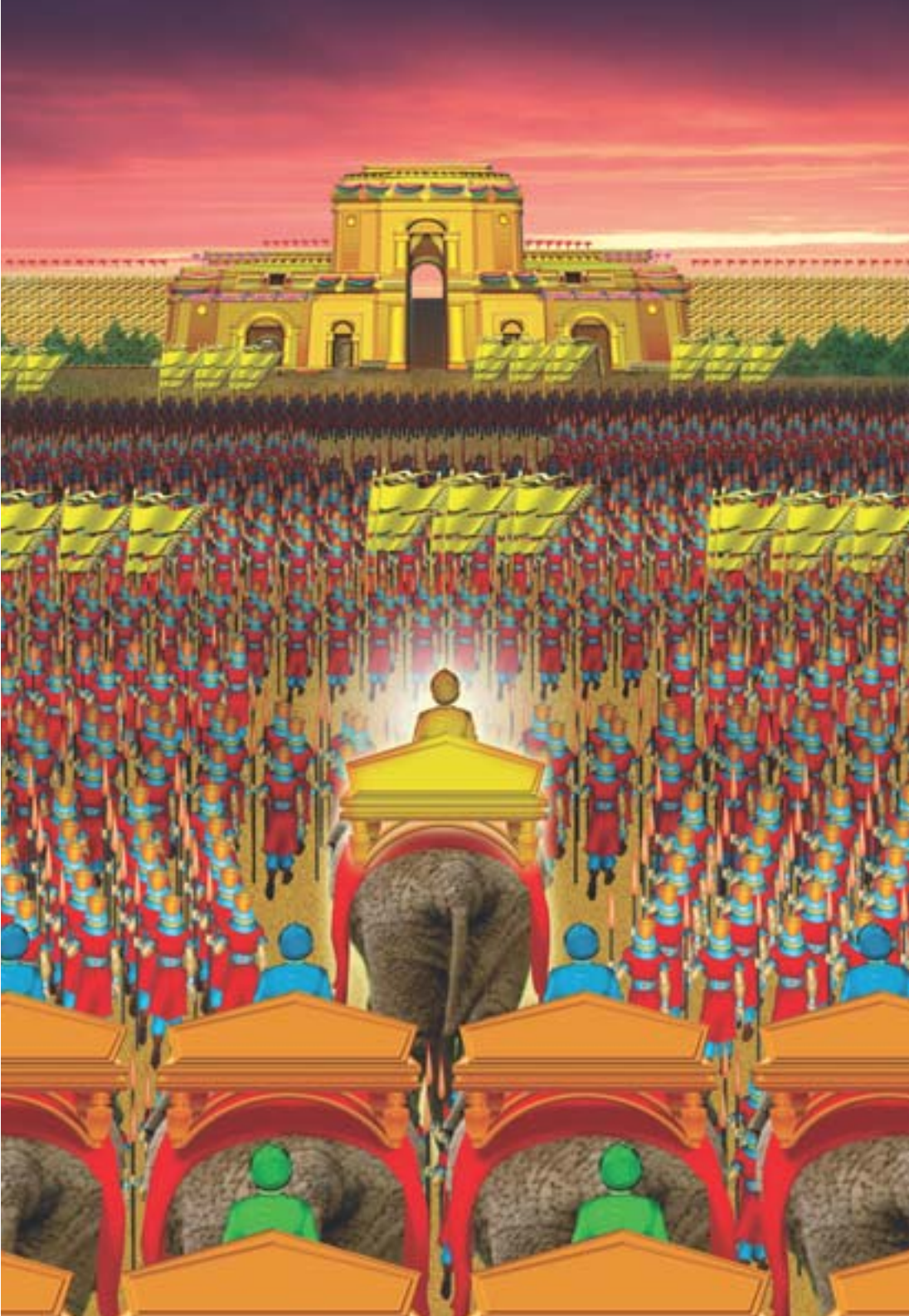

ผู้เลิศทางมีลาภ (๒)

๕๑๕

ที่ฟัง บาบที่เคยทำไว้ในอดีตแม้จะไม่สูญหายไปไหน แต่จะมี
กำลังเบาลง ที่เบาที่จะหายไป เพราะบาปตามไม่ทัน ดังนั้นให้
ตั้งใจปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายในกันทุกๆ คน

ผู้เลิศจ้างมีลาภ (๓)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อจินไตย ๔ อย่างนี้ คือ พุทธวิสัย
ฌานวิสัย วิบากแห่งกรรม และโลกจินดา คือ ความคิดในเรื่อง
โลก ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อจินไตย ๔ อย่างนี้แล บุคคลไม่ควรคิด
ผู้ที่คิดก็จะพึงมีส่วนแห่งความเป็นบ้าและได้รับความลำบากเปล่า

ผู้เลิศทางมีลาภ (๓)

๕๒๒

ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน ล้วนมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน พ่อค้าทำการค้า ประกอบธุรกิจ ย่อมหวังผลกำไรเป็นเครื่องตอบแทน เพื่อยังความสุขให้เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว นักรบทำสงครามเพื่ออำนาจความยิ่งใหญ่ หรือเพียงเพื่อปกป้องมาตุภูมิของตน ให้อยู่รอดปลอดภัยจากเหล่าอริราชศัตรู แต่สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเปลือกนอกที่ฉาบทาด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ สุข อันทำให้บุคคลทั้งหลายลุ่มหลงมัวเมา และประมาทในชีวิต แต่สำหรับนักรบกองทัพธรรม การทำความเพียรประหารกิเลส ทำใจหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย กระทั่งเข้าถึงพระรัตนตรัย เป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของมวลมนุษยชาติทุกคน

พระลัมมะสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน อจินติตสูตร ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อจินไตย ๔ อย่างนี้ คือ พุทธ-
วิสัย ฌานวิสัย วิบากแห่งกรรม และโลกจินดา คือ ความคิด
ในเรื่องโลก ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อจินไตย ๔ อย่างนี้แล
บุคคลไม่ควรคิด ผู้ที่คิดก็จะพึงมีส่วนแห่งความเป็นบ้า และ
ได้รับความลำบากเปล่า”

วิบากแห่งกรรมเป็นหนึ่งในอจินไตย ๔ อย่าง ที่พระ-
ลัมมะสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า ไม่ควรคิด ถ้าคิดก็อาจทำให้มีส่วน

ผู้เลิศทางมีลาภ (๓)

๕๒๓

แห่งความเป็นบ้ำได้ เพราะเรื่องของกรรมมีความสลับซับซ้อนมาก เกินกว่าสติปัญญาของปุถุชนทั่วไปจะคาดคิดค้นเคาได้ ต้องใช้ ภาวนามยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดจากการรู้แจ้งเห็นจริง จึงจะสามารถเชื่อมโยงเหตุและผล กรรมและผลของกรรมได้อย่าง ถูกต้องชัดเจน เพราะชีวิตในปัจจุบัน ย่อมเป็นผลมาจากการ กระทำในอดีต และชีวิตในอนาคต ย่อมเป็นผลมาจากเหตุที่ กระทำในปัจจุบันทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว ซึ่งเป็นผังสำเร็จติด แน่นอยู่ที่ศูนย์กลางกายของทุกคน

*ดังเช่นเรื่องราวของ **พระกุมารสิวลี** ท่านต้องทนทุกข์ ทรมานอยู่ในครรภ์ถึง ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน จึงประสูติ จากนั้น พระมารดาได้ถวายมหาทานกับพระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมภิกษุ- สงฆ์ตลอด ๗ วัน ในวันที่ ๗ ของการถวายทาน พระสารีบุตร- เถระถามพระกุมารต่อจากตอนที่แล้วว่า “สิวลี เธอได้เสวย ทุกข์เวทนาแสนสาหัสเช่นนี้ การบวชไม่ดีสำหรับเธอหรือ”

พระกุมารตอบว่า “ถ้าหากได้รับอนุญาต ผมก็จะบวช ขอรับ” พระนางสุปปวาสาเห็นพระสารีบุตรเถระสนทนากับบุตร ชาย จึงเข้าไปสอบถาม เมื่อทราบว่าสิวลีราชกุมารปรารถนาจะ ออกผนวช พระนางสุปปวาสาเห็นว่า การตัดสินใจของพระ-

ผู้เลิศทางมีลาภ (๓)

๕๒๔

กุมารเป็นไปเพื่อบุญกุศล จึงอนุญาตว่า “ดีแล้วเจ้าข้า ขอ
พระคุณเจ้าจงให้กุมารบวชเถิด”

เมื่อพระสารีบุตรเถระได้รับอนุญาตจากพระนางแล้ว จึง
นำพระสีวลีกุมารไปที่พระวิหาร สอนตบปัญจกัมมัฏฐานโดย
อนุโลมและปฏิโลม และสอนต่อไปว่า “สีวลี เธอจงพิจารณา
ทุกข์ที่เธอได้เสวยตลอด ๗ ปี ๗ เดือนกับอีก ๗ วันนั้นเถิด”

พระกุมารเรียนว่า “ข้าแต่พระคุณเจ้า การบรรพชาของ
กระผมเป็นภาระของท่าน หากกระผมสามารถทำสิ่งใดได้
กระผมจะพยายามทำสิ่งนั้นด้วยตนเอง ขอรับ”

ด้วยมีพระชนม์เพียง ๗ พรรษา สีวลีกุมารทรงตัดสินใจ
บวชถวายชีวิตในพระศาสนา แม้การบรรลุลุธรรมก็เป็นเรื่องน่า
อัศจรรย์มากเพราะพระกุมารเป็นผู้ที่สั่งสมบุญมาดีแล้วในอดีตชาติ
เมื่อถึงคราวจะบรรลุลุธรรม ก็เป็นประเภทสุขาปฏิบัติ ขิปปาภิญญา
คือ ปฏิบัติได้สะดวกและรู้เห็นได้อย่างรวดเร็ว หลังจากได้รับฟัง
โอวาทจากพระธรรมเสนาบติสารีบุตรแล้ว ขณะโกนผมของ
พระกุมาร เพียงจดมิดโกนลงครั้งแรก สีวลีกุมารสามารถทำใจ
ให้หยุดนิ่ง ตามตรีกะลิกถึงโอวาทของพระอุปัชฌาย์ และ
ทุกขเวทนาที่ได้รับขณะอยู่ในครรรค์ กระทั่งใจหยุดนิ่งได้สนิท
ได้บรรลุลุธรรมเป็นพระโสดาบันในทันทีนั่นเอง

ผู้เลิศทางมีลาภ (๓)

๕๒๕

ขณะโกนผมได้ครึ่งศีรษะ ท่านได้บรรลุสุกิตาคามีผล และขณะโกนไปได้สามในสี่ ก็ได้บรรลุถึงกายธรรมพระอนาคามี ทันทีที่โกนหมดศีรษะ ท่านได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ทันที ไม่ก่อนไม่หลังกัน ตั้งแต่พระกুমารบวช ปัจจุบันสืบทอดขึ้นกับท่าน มากมาย และยังมีเพียงพอสำหรับภิกษุสงฆ์ทั้งหลายอีกด้วย

นี่คือเรื่องราวของพระสิวลีเถระในช่วงที่บุญส่งผลอย่าง เต็มที่ระหว่างที่เป็นคฤหัสถ์กระทั่งเป็นพระอริยเจ้า ส่วนอีกมุม หนึ่งของชีวิตที่ท่านเคยทำผิดพลาดไว้ ทำให้ต้องทนทุกข์ทรมาน อยู่ในครุณานานถึง ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วันนั้น เรื่องราวในอดีต ชาติของท่านมีอยู่ว่า

ชาติหนึ่ง ท่านจุติจากเทวโลกมาบังเกิดในราชตระกูลที่ กรุงพาราณสี ต่อมาได้ขึ้นครองราชสมบัติแทนพระราชบิดา ครั้นได้เป็นพระราชา ทรงยกทัพไปล้อมเมืองๆ หนึ่งไว้ และได้ส่ง พระราชสาส์นถึงชาวเมืองนั้นว่า “จะให้ราชสมบัติหรือจะทำการ รบ ขอให้ตอบมา” ชาวเมืองตอบว่า “พวกเราจะไม่ให้ราชสมบัติ และจะไม่สู้รบด้วย” จากนั้นพากันปิดประตูเมือง อาศัยเพียง ประตูเล็กด้านหลังเมืองเพื่อไปหาพิน อาหาร และน้ำเท่านั้น

พระเจ้าพาราณสีสั่งทหารให้รักษาประตูใหญ่ ๔ ประตู ล้อมเมืองไว้ถึง ๗ ปี ๗ เดือน นับเป็นเวลานานมาก จนพระ

ผู้เลิศทางมีลาภ (๓)

๕๒๖

ราชมารดาของพระองค์สงสัยว่า ทำไมทำการศึกษานานนัก ครั้นทรงรู้ถึงสาเหตุ พระนางได้ตรัสว่า “บุตรของเราช่างโง่เง่า” ทรงมีพระราชเสาวนีย์ฝากไปบอกพระโอรสว่า “จงปิดประตูเล็กทั้งหมดเพื่อมิให้ชาวเมืองเข้าออกโดยเด็ดขาด”

พระเจ้าพาราณสีทรงปฏิบัติตาม โดยสั่งให้ปิดประตูเล็กเหล่านั้นทั้งหมด เมื่อชาวเมืองเข้าออกเมืองไม่ได้ ต่างเดือดร้อนเพราะขาดเสบียง ในวันที่ ๗ ชาวเมืองจึงได้พร้อมใจกันจับพระราชอาของพวกตนสำเร็จโทษ และได้ยกเมืองให้กับพระเจ้าพาราณสีในที่สุด

ด้วยกรรมนี้ทำให้ท่านต้องไปตกในอเวจีมหานรกนานจนพื้นแผ่นดินสูงขึ้น ๑ โยชน์ จึงพ้นกรรมจากนรก มาถือปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระมารดานานถึง ๗ ปี ๗ เดือน และยังไม่อนขวางในครรภ์อีก ๗ วัน เพราะบาปกรรมที่ปิดประตูเล็ก ๗ วันนั่นเอง ส่วนพระนางสุปปวาสา ก็คือพระราชมารดาของพระราชาในชาตินั้น

นี่เป็นตัวอย่างของผู้ที่เคยผิดพลาดมาในอดีต จากเรื่องนี้เราจะเห็นได้ว่า ตำแหน่งหน้าที่การงานทั้งหลาย เปรียบเสมือนดาบสองคม ถ้าเราจับไม่ดี ย่อมมีสิทธิ์ลู่คมดาบ และถูกบาดได้ง่ายๆ แต่ถ้าจับด้วยความระมัดระวัง และนำมาใช้ประโยชน์

ผู้เลิศทางมีลาภ (๓)

๕๒๓

ประโยชน์มากมายย่อมเกิดขึ้น อันที่จริง ตำแหน่งยศถาบรรดาศักดิ์
ล้วนเป็นของสมมติ เพื่อไว้ใช้สร้างบารมี ย่นย่อหนทางพระ-
นิพพานให้สั้นลง แต่ผู้ไม่รู้ กลับใช้ก่อกรรมทำบาปอกุศล
แม้บุญเก่าจะทำมาดีให้ได้เกิดเป็นพระราชชา แต่ถ้าประมาท
ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางที่ผิด ย่อมมีทุกติเป็นที่ไป ฉะนั้นทั้งบุญ
และบาปที่ได้ทำไป จะคอยติดตามส่งผลตลอดเวลา ไม่ได้สูญหายไปไหนแน่นอน

บางทีเราทำกรรมแค่ครั้งเดียว แต่ต้องไปใช้ผลกรรม
หลายชาติ ถ้าเป็นบุญก็ตามส่งผลให้ได้ไปเสวยผลบุญในสุคติโลก-
สวรรค์ยาวนาน ถ้าเป็นบาปอกุศลก็ตามส่งผลให้ต้องไปเสวย
วิบากกรรมในทุคติภูมิยาวนานเช่นกัน เมื่อส่วนของกรรมใช้ไป
หมดแล้ว แต่เศษของกรรมยังเหลืออยู่ ย่อมต้องทนใช้เศษกรรม
ต่อไปอีก กระทั่งภพชาติสุดท้ายในสังสารวัฏ ดังนั้นชีวิตใน
สังสารวัฏมิเพี่ยงบุญกับบาปเท่านั้น ถ้าเราไม่ทำบุญ บาปอกุศล
จะเข้ามาแทน ทำให้ใจเรายินดีในการทำบาป เพราะฉะนั้น
เราต้องหมั่นทำบุญบ่อยๆ ทำบุญใหญ่ๆ ใจเราจะได้ใสๆ ให้ใจ
ของเราชุ่มอยู่ในบุญ กระทั่งบาปไม่ได้ช่อง ชีวิตของเราจะได้ไม่
หม่นหมอง จะผ่องใส และได้เข้าถึงพระรัตนตรัยกันทุกๆ คน

๕๙

ผู้เลิศทางมีลาภ (๔)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย

พระสิวดีเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย

ผู้เป็นสาวกของตถาคต ในทางมีลาภมาก

ผู้เลิศทางมีลาภ (๔)

๕๓๐

เมื่อเราเกิดมาเป็นมนุษย์ จำเป็นต้องฝึกซ้อมใจให้พร้อมเสมอที่จะเผชิญกับทุกสิ่งในชีวิต โดยเฉพาะกับมรณภัย ซึ่งจะมาเยือนเมื่อใดก็ได้ เพราะความตายไม่มีนิมิตหมาย การฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง จนเข้าถึงพระธรรมกายภายใน มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึก ได้ชื่อว่าเป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิต เป็นผู้พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับพญามัจจุราขอย่างไม่หวาดหวั่น เพราะฉะนั้นเราจึงควรฝึกใจให้พร้อมเสมอตั้งแต่วินาทีนี้ เพื่อชีวิตที่ดีที่สุดในวันข้างหน้า วันที่เราเข้าถึงความสุขที่แท้จริงภายใน และมีชัยชนะตลอดกาล เมื่อได้บรรลุมรรคผลนิพพาน

พระลัมมาลัมพุทเจ้าทรงสถาปนาพระสืวลีไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ ว่า

**“เอตทคฺคํ ภิกฺขเว มม สวากานํ ภิกฺขุณฺํ ลาภีนํ
ยทฺธิํ สืวลี**

**ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พระสืวลีเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุ
ทั้งหลาย ผู้เป็นสาวกของตถาคต ในทางมีลาภมาก”**

ในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา คนส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า การประกอบกิจการหรือทำงานใดให้ประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับดวงชะตาชีวิต ถ้าใครดวงดี จะประกอบกิจการงานใดก็จะเจริญรุ่งเรืองในทางกลับกัน ถ้าดวงไม่ดี

ผู้เลิศจิตทางมิลาน (๔)

๕๓๑

ไม่ว่าจะทำสิ่งใดก็ล้มเหลวไปหมด ดังนั้นก่อนที่จะทำอะไร
หลายคนต้องพึงหมอดู หรือไปผูกดวง ซึ่งถือเป็นเคล็ดทาง
โหราศาสตร์ แต่ตามหลักพุทธศาสตร์ การจะทำสิ่งใดให้ประสบ
ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับดวงดาวที่ไหน หากจะผูกดวง ต้องดู
ดวงบุญในตัวเรา ว่าที่ผ่านมาในอดีต เราได้สั่งสมบุญไว้มากน้อย
เพียงไร บุญที่เราทำไว้ดีแล้ว จะเกื้อกูลเราให้ประสบความสำเร็จ
สำเร็จในทุกสิ่ง ตัวของเราเท่านั้นที่จะเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิต
ของตนเอง ไม่ใช่เทพยดาฟ้าดินที่ไหน หากเราทำบุญไว้มากๆ
ดวงบุญในตัวเราก็จะโตใหญ่ ดวงบุญนี้ย่อมดลบันดาลความสุข
และความสำเร็จในชีวิตให้บังเกิดขึ้นเสมอ

ดังพระสืวลีที่ได้รับการยกย่องจากพระบรมศาสดาว่า
เป็นเลิศทางด้านมิลานมาก เพราะในอดีตชาติท่านได้สั่งสมบุญ
กุศลไว้มาก และได้ตั้งความปรารถนาว่า ในภพชาติสุดท้าย ขอ
ให้ได้เป็นพระสาวกผู้เลิศทางด้านมิลานมาก มาถึงภพชาติปัจจุบัน
ความปรารถนาของท่านได้เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ด้วยอานุภาพแห่งบุญ
และแรงอธิษฐานที่ท่านทำไว้เมื่อ ๑๐๐,๐๐๐ กัปที่แล้ว เรื่องมีอยู่ว่า

*ในสมัยของพระลัมมาลัมพุทเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ

ผู้เลิศทางมิลาก (๔)

๕๓๒

พระสืวลีเถระเกิดเป็นลูกเศรษฐีในเมืองหังสาวดี ท่านมีโอกาสไป ฟังธรรมร่วมกับสาธุชน ได้เห็นพระภิกษุรูปหนึ่งได้รับการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งเอตทัคคะ ทางด้านเลิศด้วยลาภ จากพระสัมมา- สัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น จึงคิดว่า “ในอนาคตกาล ขอให้เราได้ดำ- แหน่งเอตทัคคะเหมือนภิกษุรูปนี้ด้วย” จึงกราบขออนุญาตพระ- บรมศาสดา เพื่อถวายมหาสังฆทานแด่พระภิกษุสงฆ์ โดยมี พระพุทธเจ้าเป็นประมุขตลอด ๗ วัน

วันสุดท้ายของการถวายมหาทาน ท่านได้ตั้งความ- ประารถนาต่อหน้าพระบรมศาสดาว่า “ด้วยผลแห่งมหาทานนี้ ขอให้ข้าพระองค์ได้เป็นผู้เลิศในทางมิลาก เหมือนพระภิกษุรูปที่ พระองค์ทรงแต่งตั้งไว้ในตำแหน่งอันเลิศนี้ด้วยเถิด พระเจ้าข้า” พระบรมศาสดาทรงตรวจดูดวงบุญในตัวของกุลบุตรท่านนี้ว่า บุญในตัวสามารถส่งผลให้สมปรารถนาในสิ่งที่ตั้งไว้หรือไม่ เมื่อ- ตรวจดูด้วยธรรมจักขุอันบริสุทธิ์แล้ว ทรงพยากรณ์ว่า “ความ- ประารถนาของเธอ จะสำเร็จในสำนักของพระโคตมพุทธเจ้า ใน- อนาคตกาลอีก ๑๐๐,๐๐๐ กัป” กุลบุตรฟังพุทธพยากรณ์แล้ว มี- ความปีติใจมาก เสมือนว่าอีก ๑๐๐,๐๐๐ กัปกำลังจะมาถึงในวัน- พรุ่งนี้

ตั้งแต่นั้นมา ท่านตั้งใจทำบุญกุศลจนตลอดชีวิต เมื่อละโลก- ได้ไปบังเกิดในเทวโลกเป็นเวลายาวนาน ครั้นลงมาเกิดเป็นมนุษย์

ผู้เลิศทางมีลาภ (๔)

๕๓๓

ท่านสั่งสมบุญมาโดยตลอด มาในสมัยของพระวิปัสสิพุทธเจ้า ท่านเกิดเป็นมาณพหนุ่ม ได้ถวายน้ำผึ้งกับนมส้มแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และได้อธิษฐานให้เป็นผู้เลิศทางมีลาภมากเช่นเดิม ท่านได้รับพุทธรพยากรณ์ว่า ความปรารถนานี้จะสำเร็จในอนาคตกาลอย่างแน่นอน

ในสมัยพุทธกาลนี้ เมื่อท่านได้ออกบวชและบรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์แล้ว ความเป็นผู้เลิศด้วยลาภเพราะแรงบุญและแรงอธิษฐาน ได้บังเกิดกับท่านสมความปรารถนา ดังเช่น ในสมัยที่พระบรมศาสดาพร้อมด้วยภิกษุ ๕๐๐ รูป เสด็จไปเยี่ยมพระเวตเถระซึ่งเป็นพระน้องชายของพระสารีบุตร เมื่อเสด็จไปถึงทาง ๒ แพร่ง พระอานนท์เถระกราบทูลว่า “ทางอ้อมที่จะไปสู่ที่พำนักของพระเวตเถระ ไกลถึง ๖๐ โยชน์ เป็นทางที่อยู่ของหมู่มนุษย์ ส่วนอีกทางหนึ่งเป็นทางตรง ไกล ๓๐ โยชน์ แต่มีอมนุษย์อาศัยอยู่”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามว่า “พระสิวลิมาด้วยหรือไม่” เมื่อทรงรู้ว่า พระสิวลิมาด้วย จึงรับสั่งว่า “ถ้าพระสิวลิมากับพวกเรา ก็จงใช้เส้นทางตรงเถิด” ขณะที่พระบรมศาสดาทรงดำเนินไปนั้น ทวยเทพต่างปรึกษากันว่า “พวกเราจะทำสักการะแก่พระสิวลิ พระคุณเจ้าของพวกเรา” แล้วให้สร้างวิหารท่ากันหลังละ ๑ โยชน์ ครั้นรุ่งเช้า เหล่าทวยเทพพากันถือข้าวทิพย์

ผู้เลิศทางมีลาภ (๔)

๕๓๔

เป็นต้น น้อมเข้าไปถวายพระสิวลีและพระภิกษุสงฆ์ทุกรูป

พระบรมศาสดาพร้อมทั้งหมู่ภิกษุสงฆ์ทั้งหมดที่ตามเสด็จ
พลอยได้เสวยผลแห่งบุญบารมีของพระสิวลีเถระตลอดทาง ๓๐
โยชน์ กระทั่งถึงที่อยู่ของพระเวตเถระ ระหว่างที่พักอยู่ และ
ขณะเสด็จกลับก็อาศัยบุญของพระสิวลีเถระ หลังจากนั้นก็มี
เหตุการณ์ที่พิสูจน์ว่า พระเถระเป็นผู้เลิศด้วยลาภสักการะอีก
หลายครั้ง คือ ไม่ว่าท่านจะไปในสถานที่ใดๆ ลาภสักการะก็จะ
เกิดขึ้นในสถานที่นั้นๆ อย่างพร้อมมูลเสมอ

ครั้งหนึ่ง ท่านพาภิกษุ ๕๐๐ รูป เดินทางไปเข้าเฝ้าพระ-
สัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดเส้นทางธรรมจาริกนั้น มีสาธุชนผู้มีจิต
เลื่อมใสในพระเถระ ต่างรอคอยถวายภัตตาหารแต่ท่านตลอด
เส้นทาง เพราะเทวดาจะทำหน้าที่ไปแจ้งข่าวบุญให้ชาวบ้านรู้
ล่วงหน้า ทำให้ภิกษุสงฆ์ทั้ง ๕๐๐ รูป ได้รับความสะดวกสบาย
ในเรื่องอาหารขบฉัน เพราะอาศัยบารมีของพระเถระ ต่อมา
ภายหลัง พระบรมศาสดาทรงแต่งตั้งพระสิวลีเถระไว้ในตำแหน่ง
เอตทัคคะเป็นเลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ในทางมีลาภมาก

จะเห็นได้ว่า ความเป็นผู้มีมีลาภบังเกิดขึ้น เพราะเป็นผู้มี
บุญที่ได้สั่งสมไว้ดีแล้ว จะเดินทางไกลใกล้ ย่อมเกิดมหาโชค
มหาลาภ มีมหาสมบัติหล่อเลี้ยงทั้งตนเอง และพวกพ้องบริวาร

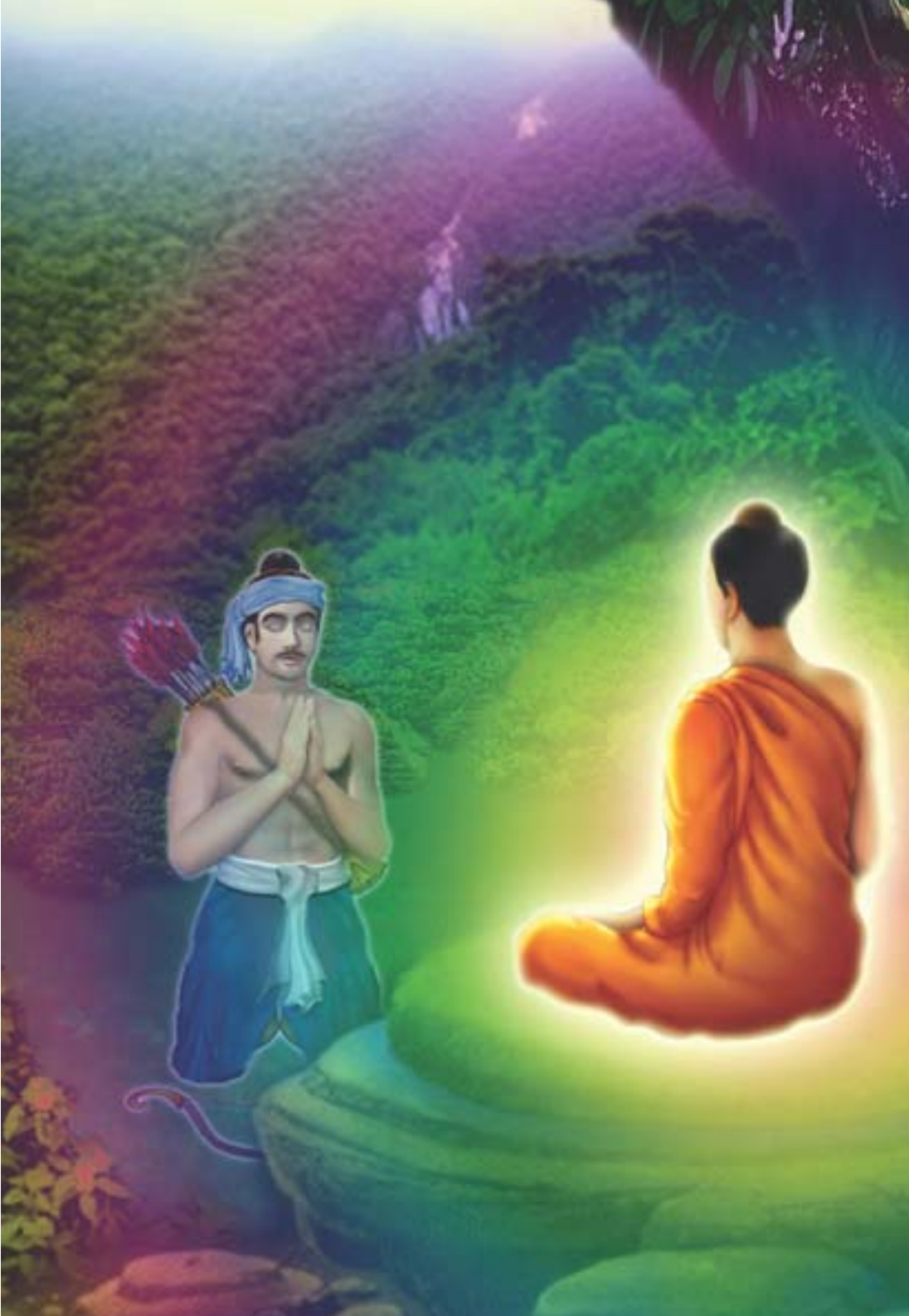
ผู้เลิศทางมีลาภ (๔)

๕๓๕

ให้ได้รับความสะดวกรสบาย ได้สร้างบุญใหญ่อย่างอ้อมอ้อมใจ ตลอดชีวิต เมื่อละโลกแล้ว หากยังไม่หมดกิเลส ก็ไปเกิดเป็น เทวดาผู้มีศักดิ์ใหญ่ เป็นเทวดาที่มีบุญลาภ พรั่งพร้อมด้วยทิพย์สมบัติอันเลิศ

เมื่อกลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีก พรั่งพร้อมด้วยมนุษย์สมบัติ คือ มีทรัพย์สมบัติมาก มีร่างกายแข็งแรง อายุชยยืนยาว ได้อยู่ ใกล้คนดี และแวดล้อมด้วยคนดี ทำให้ชีวิตดียิ่งๆ ขึ้นไป กระทั่ง ได้นิพพานสมบัติ ได้บรรลุมรรคนิพพาน ชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นชีวิตในโลกนี้ ในปรโลกหรือในสังสารวัฏ วัฏกันที่บุญ กับบาป ๒ อย่างนี้เท่านั้น จะเล่าเรียนอะไร ก็ทำไปเถิด เพราะ เรายังเป็นมนุษย์ ต้องใช้ความรู้ทำมาหากินเลี้ยงชีพ แต่อย่าลืม ศึกษาธรรมะไปด้วย เราต้องศึกษาความจริงของชีวิต ที่จะเป็น เข้มทิศนำพาเราไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างถูกต้อง จะทำมาหากินก็ทุ่มเททำกันไป แต่อย่าลืมทำบุญติดตัวควบคู่ไปด้วย และ หมั่นนั่งสมาธิทำใจหยุดนิ่งเสมอ จนกว่าจะเข้าถึงพระรัตนตรัย ภายในกันทุกคน

๖๐

ทำอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น

,

แม้คนผู้ทำบาป ย่อมเห็นบาปว่าดี ตลอดเวลาที่บาปยังไม่เกิดผล แต่เมื่อใดบาปเกิดผล เมื่อนั้น เขาย่อมเห็นบาปว่าชั่ว ฝ่ายคนทำกรรมดี ย่อมเห็นกรรมดีว่าชั่ว ตลอดเวลาที่กรรมดียังไม่เกิดผล แต่เมื่อใด กรรมดีเกิดผล เมื่อนั้น เขาย่อมเห็นกรรมดี ว่าดี

ทำอย่างไรก็ได้เช่นนั้น

๕๓๘

อายตณนิพพานเป็นธรรมชาติที่เปี่ยมไปด้วยบรมสุขอันเป็นอมตะ เต็มไปด้วยกายธรรมอรหัตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าและพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย สรรพสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมาในแต่ละภพแต่ละชาติ ต่างมีเป้าหมายที่จะเข้าถึงนิพพาน แต่ถูกอวิชชามาห่อหุ้มดวงจิต ปิดบังเห็น จำ คิด รู้ ทำให้สับสนเลื่อนเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต ผู้ที่มีใจบริสุทธิ์ที่เกิดจากการหยุดนิ่ง จึงจะสามารถเข้าไปรู้เห็นความเป็นจริงในฉากหลังของชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เราไม่เคยศึกษาค้นคว้า และเข้าไปให้ถึงกันทุกคน

มีวาระแห่งพระบาลีที่ปรากฏใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ความว่า

“ปาโปปิ ปสฺสตี ภทฺรํ	ยาว ปาปํ น ปจฺจติ
ยทา จ ปจฺจตี ปาปํ	อถ ปาปานิ ปสฺสตี
ภทฺโรปิ ปสฺสตี ปาปํ	ยาว ภทฺรํ น ปจฺจติ
ยทา จ ปจฺจตี ภทฺรํ	อถ ภทฺรานิ ปสฺสตี

แม้คนผู้ทำบาป ย่อมเห็นบาปว่าดี ตลอดเวลาที่บาปยังไม่แผ่ผล แต่เมื่อใดบาปแผ่ผล เมื่อนั้น เขาย่อมเห็นบาปว่าชั่ว ฝ่ายคนทำกรรมดี ย่อมเห็นกรรมดีว่าชั่ว ตลอดเวลาที่กรรมดียังไม่แผ่ผล แต่เมื่อใด กรรมดีแผ่ผล เมื่อนั้น

ทำอย่างไรก็ได้เช่นนั้น

๕๓๕

เขาย่อมเห็นกรรมดี ว่าดี”

การสร้างบุญในแต่ละครั้งของชีวิต เป็นสิ่งที่เราขาดไม่ได้ แต่บางครั้งบางเวลาอาจจะเกิดความรู้สึกว่า ทำไมหนอ ความดีที่เราสั่งสมมามากมาย ยังไม่ให้ผลสักที เรารอคอยมายาวนานแล้ว หรือว่าคงทำดีแล้วไม่ได้ดี เนื่องจากเราเกิดความรู้สึกว่า รอไม่ไหว อย่าไปคิดอย่างนั้น เพียงแค่เราตั้งใจมั่น มีศรัทธาที่ไม่คลอนแคลน ทຸ່ມหัวใจสร้างบารมีอย่างเต็มที่ เขาย่อมได้รับอานิสงส์นั้นอย่างแน่นอน และเมื่อไรบุญส่งผล เราจะมีแต่ความปิติ อิ่มอกอิ่มใจ อย่างไม่มีประมาณ

*เหมือนเรื่องที่เคยเกิดขึ้นเมื่อ ๙๔ กัป ที่ผ่านมา เป็นเรื่องราวการสร้างบารมีของนักบุญท่านหนึ่ง ซึ่งในภพชาติสุดท้ายท่านมีชื่อว่า **มรุตปิณฑิกเถระ** ในอดีตท่านได้สร้างบุญพิเศษ ทำให้ได้รับอานิสงส์อันยิ่งใหญ่ ตลอดระยะเวลาที่ต้องเวียนว่ายตายเกิด ในกัปที่ ๙๔ ที่ผ่านมานั้น เป็นยุคที่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระนามว่า **ลัทธัตถะ** ได้เสด็จอุบัติขึ้นในโลก ในยุคนี้เป็นช่วงเวลาที่มีมนุษย์มีอายุยืนถึง ๑๐๐,๐๐๐ ปี พระบรมโพธิสัตว์แต่ละพระองค์ เวลาจะลงมาตรัสรู้ การเลือกกาลนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

ทำอย่างไรก็ได้เช่นนั้น

๕๔๐

หากว่ามนุษย์มีอายุยืนเกิน ๑๐๐,๐๐๐ ปีขึ้นไป พระองค์จะไม่ลงมาตรัสรู้ เพราะเมื่อมีอายุยืนเกินไป มนุษย์มักจะมีทวิภูฏิถือตัวว่าตนเองมีอายุยืน การที่จะตรัสสอนเรื่องอนิจจัง ความไม่เที่ยงของสังขาร จึงเป็นเรื่องที่ยากมาก

ฉะนั้น พระพุทธเจ้าทั้งหลายจะตรัสรู้ในยุคของมนุษย์ที่มีอายุตั้งแต่แสนปีลงมา บางพระองค์ ๙๐,๐๐๐ ปี บางพระองค์ ๘๐,๐๐๐ ปี ไล่เรื่อยลงมา ต่ำสุดคือ ในยุคที่มนุษย์มีอายุ ๑๐๐ ปี ดังเช่นในยุคของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา หากต่ำกว่านั้น มนุษย์จะมีทวิภูฏิมานะมาก จะสอนยาก ในยุคของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า สิทธัตถะ มนุษย์มีอายุยืนถึง ๑๐๐,๐๐๐ ปี พระองค์ได้ประสูติในตระกูลกษัตริย์ ทรงอยู่ครองเรือนถึงหมื่นปี จึงทรงออกผนวชด้วยราชพาหนะคือ วอทอง บำเพ็ญเพียรอยู่ ๑๐ เดือน ก็ทรงตรัสรู้ธรรม

หลังจากตรัสรู้แล้ว พระสิทธัตถะพุทธเจ้า ทรงเสด็จจาริกประกาศพระสัทธรรมตามแคว้นแคว้นต่างๆ ทรงยังสรรพสัตว์ทั้งหลายให้บรรลุธรรมตามเป็นอันมาก ทำให้กิตติศัพท์ของพระองค์แผ่ขยายไปทั่วชมพูทวีป มหาชนผู้ปรารถนาที่จะหลุดพ้นจากทุกข์ ต่างพากันไปฟังธรรมไม่ขาดสาย เมื่อพระพุทธองค์เสด็จไปถึงเมืองใด มหาชนในเมืองนั้นจะพากันมาประชุม

ทำอย่างไรก็ได้เช่นนั้น

๕๔๑

เพื่อถวายบังคมและฟังธรรมจากพระพุทธองค์ ในยุคนั้นพระ-
ลัทธิธรรมรุ่งเรืองมาก มีพระอริยบุคคลเกิดขึ้นในโลกนับไม่ถ้วน

พระมรุปินทิกเถระ ได้ถือกำเนิดในครอบครัวนายพราน
อาศัยอยู่ในป่าใหญ่ มีอาชีพล่าสัตว์ทำป่าณาติบาต เพื่อหล่อ-
เลี้ยงชีวิต แม่นายพรานจะอยู่ในป่า แต่ก็ได้ยินกิตติศัพท์ของ
พระบรมศาสดาอยู่เนืองๆ ทำให้คิดเสมอว่า พระบรมศาสดา
พระองค์นี้ต้องเป็นผู้ที่ประเสริฐที่สุดในโลกอย่างแน่นอน แต่น่า
เสียดาย ที่ยังไม่มีโอกาสได้เข้าเฝ้าพระบรมศาสดาผู้ประเสริฐ
แม้โอกาสที่ดียังมาไม่ถึง แต่ในหัวใจท่านเกิดความเลื่อมใส
พระบรมศาสดา ได้แต่อธิษฐานในใจเพียงลำพังว่า ครึ่งหนึ่งใน
ชีวิตเรา ขอให้ได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ ได้สร้างบุญกับพระองค์
สักครึ่งหนึ่งเถิด คิดเช่นนี้จนเวลาผ่านไปนานพอสมควร

จนกระทั่งวันหนึ่ง โอกาสที่ท่านปรารถนาก็มาถึง ขณะ
กำลังเข้าไปในป่าเพื่อล่าสัตว์ ท่านได้พลัดเข้าไปยังป่าที่พระบรม-
ศาสดาทรงหลีกเร้นประทับอยู่เพียงลำพัง พรานป่าได้มองเห็น
พระรัศมีที่เปล่งออกมาจากพระวรกาย พลังคิดว่า แสงอะไรหนอ
สว่างไสวไปทั่วราวป่า ไบไม้รกทึบขนาดนี้ แสงอาทิตย์มีอาจส่อง
มาถึงได้ น่าจะมีเหตุอาเพศอะไร จึงสอดสายสายตาหาจุด
กำเนิดของแสง

ทำอย่างไรก็ได้เช่นนั้น

๕๔๒

สุดท้ายตาก็มองเห็นพระบรมศาสดาประทับขัดสมาธิอยู่
ที่โคนต้นไม้แห่งหนึ่ง มองเห็นฉัพพรรณรังสีแผ่ออกรอบ
พระวรกายก็คิดว่า บุคคลผู้นี้เป็นเทวดาหรือมนุษย์กันแน่หนอ
ทำไมมีแสงออกจากกายสว่างไสวกว่าพระอาทิตย์เสียอีก ท่านได้
หวนระลึกถึงคำพูดที่รำลือเกี่ยวกับพระบรมศาสดา รู้ทันทีว่า
ท่านผู้นี้เป็นมนุษย์มีเลือดเนื้ออย่างเรา แต่มีรัศมีเปล่งออกจาก
กายทั้งดงามน่าเลื่อมใส พระองค์ต้องเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
แน่นอน

ท่านกระวีกระวาดรีบเดินเข้าไปหา ก็กราบถวายบังคม
ด้วยความปิติเลื่อมใสพลางทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ นาน
หนอ กว่าจะได้พบพระพุทธองค์” ก็กราบแล้วกราบอีก ครั้น
มองดูตนเอง คิดว่าเรานี้ทำกรรมหยาบช้ามายาวนาน ไม่มีโอกาส
ได้สร้างบุญเลย วันนี้โอกาสดีมาถึง เราควรที่จะเอาบุญใหญ่สักครั้ง
ท่ามกลางป่าใหญ่ พรานมองไปรอบๆ ทิศ เพื่อจะหาไทยธรรมมา
ถวาย ไม่พบอะไรเลยในบริเวณใกล้เคียง จึงน้อมนําน้ำผึ้งที่หา
มาได้พลางน้อมถวายด้วยความเคารพยิ่งนัก

พรานได้ถวายน้ำผึ้งมีรสอร่อยแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ผู้เพ่งออกจากนิโรธสมาบัติ รู้สึกปิติใจอย่างยิ่ง บุญนั้นทำให้ชีวิต
มีแต่ความสุขความเจริญรุ่งเรือง และเลิกทำปาณาติบาตทันที

ทำอย่างไรก็ได้เช่นนั้น

๕๔๓

เหตุการณ์ในวันนั้นประทับอยู่ในใจของพรานจนตลอดชีวิต ก่อนจะละจากโลก ภาพแห่งการถวายน้ำผึ้ง ปรากฏชัดขึ้นมาในใจ เป็นกรรมนิมิตก่อนตาย ด้วยผลแห่งบุญกรรมนั้น ทำให้ได้ไปเสวยสมบัติอยู่ในเทวโลก ท่องเที่ยวไปในเทวโลกและมนุษย์โลกเท่านั้น เวลาลงมาเกิดในเมืองมนุษย์จะได้รับอานิสงส์ที่แปลกกว่าผู้อื่น คือ จะมีฝนน้ำผึ้งตกลงมา ต่างจากน้ำผึ้งที่เรารู้จัก เพราะเป็นของทิพย์ ไม่เหนียวเหนอะหนะ แต่มีรสหอมหวานอร่อยมาก

ท่านเวียนว่ายตายเกิดอยู่สองภพภูมิ จนมาถึงในสมัยพุทธกาล ได้บังเกิดในตระกูลมหาเศรษฐี ในที่สุดก็ออกบวช ท่านบำเพ็ญเพียรไม่นาน ก็บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ จึงย้อนดูบุญกรรมในอดีตของตน ท่านเกิดโสมนัสถึงกับเปล่งอุทานว่า

“เราได้ถวายน้ำผึ้งแด่พระศาสดาผู้ออกจากนิโรธสมบัติ เรามีใจผ่องใส ถวายบังคมที่พระบาทด้วยเศียรเกล้า ในกัปที่ ๓๔ แต่กัปนี้ เราได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิพระนามว่า สุทัสสนะ ถึง ๔ ครั้ง ในกาลไหนๆ น้ำผึ้งออกจากรากไม้ ไหลลงในโภชนาหารของเรา ฝนน้ำผึ้งก็ตกลง ในกัปที่ ๙๔ แต่กัปนี้ เราไม่ไปสู่ทุกคติเลย ภพชาตินี้เราเป็นผู้สมบุญด้วยคุณวิเศษทั้งหลายแล้ว”

จะเห็นว่าเราสร้างบุญหยาบๆ อย่างไร ผลที่เป็นทั้งของ

ทำอย่างไรก็ได้เช่นนั้น

๕๔๔

ทิพย์และของมนุษย์ เราจะได้เช่นนั้น แต่ละเอียดประณิตกว่าที่เรา
เราทำมาก นี่เป็นอานุภาพแห่งบุญที่เกิดจากการทำบุญถูก
ทักษิณยบุคคล เราทำอย่างไรย่อมได้ผลอย่างนั้น วันใดที่เรา
เห็นผลบุญที่บังเกิดขึ้น ในใจจะมีแต่ความปิติเบิกบาน แม้ตอนนี้
เรายังไม่ได้รับผลบุญนั้นเต็มที่ ก็ไม่ควรท้อถอย ต้องเชื่อมั่นในบุญ
เพราะบุญย่อมไม่ทอดทิ้งผู้ที่สร้างบุญอย่างแน่อน และจะ
ติดตามตัวเราไปในทุกที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ ขอให้เราเชื่อมั่น
และสร้างบารมีกันต่อไป

ประวัติย่อ พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดัมมชโย)

๕๔๖

พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดัมมชโย)

สมณศักดิ์ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะ
ชั้นสามัญ ที่ พระสุธรรมยานเถร

พ.ศ.๒๕๓๙ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะ
ชั้นราช ที่ พระราชภาวนาวิสุทธิ
(ฝ่ายวิปัสสนาธุระ)

นามและฉายา ไชยบุญย์ ธมฺมชโย (สุทธิผล)

ชาติกาล วันเสาร์ที่ ๒๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๗

ชาติภูมิ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

บรรพชาอุปสมบท วันพุธที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๒
ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
โดยมี สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
(ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ.๙) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ในขณะที่ดำรง
สมณศักดิ์ที่พระเทพวรเวที เป็นพระอุปัชฌาย์

วิทยฐานะ เสรฐสาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
บางเขน กรุงเทพฯ
นักธรรมโท สำนักเรียนวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่ง อธิบดีสงฆ์วัดพระธรรมกาย
ประธานมูลนิธิธรรมกาย
เจ้าสำนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย

ประวัติย่อ พระราชกานาวาวิสุทธ์ (หลวงพ่อดมมชโย)

๕๔๓

ผลงานโดยสังเขป

๑. จัดพิธีมูทิตาลักการะพระภิกษุสามเณรเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งจัดมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๑ เพื่อยกย่องผู้ที่สอบได้เปรียญธรรมชั้นสูงสุดของการคณะสงฆ์ไทย

๒. เป็นผู้ริเริ่มโครงการอบรมให้ความรู้แก่พระนักบริหาร และพระกัลยาณมิตรอย่างมีระบบ

๓. จัดส่งเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิธรรมกายเข้าเป็นภาคีสมาชิกขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก และองค์การสหประชาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนและสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ทั่วโลก

๔. สร้างวัดในทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป ทวีปออสเตรเลีย และทวีปเอเชีย รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมกว่า ๑๐๐ แห่ง ทั่วโลก เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และส่งเสริมการปฏิบัติธรรมแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๕. นำเสนอให้มีวันสมาธิโลก และจัดวันสมาธิโลก ร่วมกับองค์การยูวพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก โดยกำหนดให้วันที่ ๖ สิงหาคม ของทุกปี เป็นวันที่ชาวโลกทั้งหลายจะได้ทำใจให้เป็นสมาธิร่วมกัน

๖. จัดตั้งโครงการสร้างเสริมคุณธรรมกว่า ๑๐๐ โครงการ แก่เยาวชนและประชาชนทั่วประเทศ เช่น โครงการบรรพชา-อุปสมบทหมู่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ภาคฤดูร้อน ภาคเข้าพรรษา เป็นประจำตลอดปี โครงการอบรมธรรมทายาทหญิง โครงการสมาธิแก้ว เป็นต้น

ประวัติย่อ พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดมชโย)

๕๔๘

๗. จัดตั้งโครงการปฏิบัติธรรมพิเศษ ซึ่งจัดให้มีการสอนสมาธิภาวนานอกสถานที่ ครั้งละ ๑ สัปดาห์ ตลอดทั้งปี

๘. จัดตั้งโครงการบ้านกัลยาณมิตร โดยส่งพระอาจารย์ออกบรรยายธรรมในสถานศึกษาและสถาบันต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดเป็นประจำ

๙. ริเริ่ม ปลุกฝัง และสร้างค่านิยมในการแต่งชุดขาวเข้าวัดปฏิบัติธรรมในวันอาทิตย์ รณรงค์ให้เยาวชนและประชาชนเข้าร่วมปฏิบัติธรรมโดยมีคำขวัญว่า “ไปวัดทุกวันอาทิตย์ เพื่อสร้างชีวิตให้มีคุณค่า”

๑๐. ริเริ่มโครงการตอบปัญหาธรรมะ ทางก้าวหน้า เริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๒๕ มีผู้เข้าสอบเพียง ๓๐๐ คน จนถึงปีพ.ศ. ๒๕๔๖ มียอดผู้เข้าสอบมากถึง ๔,๐๖๗,๓๗๒ คน

๑๑. เป็นผู้สนับสนุนการศึกษาภาษาบาลี จนมีภิกษุสามเณรสอบได้มากที่สุดของประเทศติดต่อกันหลายปี และสร้างประวัติศาสตร์การศึกษาที่มีนักเรียนสอบได้มากถึง ๒๑๓ รูป

๑๒. เป็นผู้ริเริ่มโครงการ “เทเหล้า-เผาบุหรี่” อย่างเห็นเป็นรูปธรรม และจัดทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จนปรากฏว่ามีการเลิกดื่ม เลิกขาย และเลิกผลิตกันมากมายทั่วโลก

๑๓. เทศน์ สอนธรรมะ และการเจริญสมาธิภาวนาทุกวันแก่ประชาชนทั่วไป ณ สภาธรรมกายสากล วัดพระธรรมกาย จ.ปทุมธานี

๑๔. ให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุ-สามเณร นักเรียน นิสิต นักศึกษา ปีละกว่า ๒,๐๐๐ ทุน ทุกปี

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๐

- กลืน** ตามศัพท์แปลว่า ไม้สะดึง คือไม้สำหรับทำจีวร, ในทางพระวินัย ใช้เป็นชื่อเรียก สังฆกรรมอย่างหนึ่งที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตแก่สงฆ์ ผู้จำพรรษาแล้ว
- กตัญญูตา** ความเป็นคนกตัญญู, ความเป็นผู้รู้คุณ
- กตัตตากรรม** กรรมลัภว่าทำ คือ ไม่ได้ตั้งใจจะเป็นอย่างนั้นโดยตรง ทำไปโดยไม่ตั้งใจชัดเจน
- กลืน** วัตถุอันจูงใจ คือ จูงใจให้เข้าไปผูกอยู่ ใช้สำหรับเพ่ง เพื่อจูงจิตให้เป็นสมาธิ
- กหาปณะ** ชื่อมาตราเงินในสมัยโบราณ
๑ กหาปณะ เท่ากับ ๒๐ มาสก หรือ ๔ บาท
- กัป** กาลกำหนด, ระยะเวลายาวนานเหลือเกิน
- กัมมัญฐาน** ที่ตั้งแห่งการงาน, อารมณ์เป็นที่ตั้งแห่งการงานของใจ
กัมมัญฐาน ๔๐ คือ กลืน ๑๐ อสุภะ ๑๐ อนุสสติ ๑๐ พรหมวิหาร ๔ อาทาเรปฏิกูลสัญญา ๑ จตุธาตุวัตถาน ๑ อรูป ๔
- กามคุณ** ส่วนที่ปรารถนาใคร่มี ๕ อย่าง คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ที่น่าใคร่น่าพอใจ
- กามฉันท** ความพอใจรักใคร่ในอารมณ์ที่ชอบใจมีรูปเป็นต้น, ความพอใจในกามคุณทั้ง ๕
- กามตัณหา** ความทะยานอยากในกาม,
- กามภพ** ที่เกิดของผู้ที่ยังข้องอยู่ในกาม, ได้แก่ อบายภูมิ มนุษยโลก และเทวโลก

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๑

- กามราคะ** ความกำหนดด้วยกิเลสกาม, ความรักใคร่กาม
- กามสุขัลลิกานุโยค** การประกอบตนให้พัวพันหมกมุ่นอยู่ในกามสุข เป็นที่สุดอย่างหนึ่ง ในบรรดาที่สุดสอง คือ กามสุขัลลิกานุโยค ๑ อัตตกิลมณานุโยค ๑
- กามารมณ** อารมณ์ที่น่าใคร่ น่าปรารถนา หมายถึง รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ได้แก่กามคุณ ๕ นั้นเอง
- กามาวจร** ซึ่งท่องเที่ยวไปในกามภพ, ซึ่งเกี่ยวข้องอยู่ในกาม
- กามาสวะ** อาสวะคือกาม, กิเลสต้องอยู่ในสันดานที่ทำให้เกิดความใคร่
- กามะสุมิจฉาจาร** ความประพฤติดีกในกามทั้งหลาย, ความผิดประเวณี
- กายสุจิริต** ประพฤติชอบทางกาย มี ๓ อย่าง คือ เว้นจากฆ่าสัตว์ เว้นจากลักทรัพย์ เว้นจากประพฤติดีกในกาม
- กาลทาน** ทานที่ให้ตามกาล ไม่ใช่ให้ได้ตลอดเวลา เช่น การถวาย ผ้ากฐิน การถวายผ้าอาบน้ำฝน เป็นต้น ซึ่งทายกจะถวายได้ตามกำหนดเวลาที่พระพุทธรูปเจ้าทรงอนุญาตเท่านั้น
- กาสาวพัสดุร** ผ้าที่ย้อมด้วยน้ำฝาด, ผ้าเหลืองสำหรับพระ
- กิเลสกาม** กิเลสเป็นเหตุใคร่, กิเลสที่ทำให้อยาก
- กิเลสमार** มาร คือ กิเลสที่เข้าครอบงำจิตใจขัดขวางไม่ให้ทำความดี
- กฏิ** กระตอมหรือที่ปัก ซึ่งเป็นที่อยู่ของนักบวช เช่น พระภิกษุ
- กุศลกรรม** กรรมดี, กรรมที่เป็นกุศล, การกระทำที่ดี คือ เกิดจากกุศล

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๒

กุศลกรรมบถ	ทางแห่งกรรมดี, ทางทำดี, ทางแห่งกรรมที่เป็นกุศล, กรรมดี อันเป็นทางนำไปสู่สุคติมี ๑๐ อย่าง
กุศลธรรม	ธรรมที่เป็นกุศล, ธรรมฝ่ายกุศล, ธรรมที่ดี, ธรรมฝ่ายดี
ขันติ	ความอดทน
ชั้นมาร	ชั้น ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นมาร เพราะเป็นสภาพอันปัจจัยปรุงแต่งขึ้น เป็นที่ตั้งแห่งทุกข์
ชิปปาภิญญา	รู้ฉับพลัน
ชีณาสพ	ผู้มีอาสวะสิ้นแล้ว, ผู้หมดกิเลส, พระอรหันต์
เชพะ	น้ำลาย
ครุกรรม	กรรมหนักทั้งที่เป็นกุศลและอกุศล ในฝ่ายกุศล ได้แก่ ฌานสมาบัติ ในฝ่ายอกุศล ได้แก่ อนันตริยกรรม
คฤหบดี	ผู้เป็นใหญ่ในเรือน, พ่อเจ้าเรือน, ผู้มั่งคั่ง
คัณถุระ	ธุระ คือ การเรียนพระคัมภีร์, การศึกษาพระปริยัติธรรม
คาวุต	ชื่อมาตราวัดระยะทางเท่ากับ ๘๐ อุลกะ หรือ ๑๐๐ เส้น (๔ คาวุต เป็น ๑ โยชน์)
จตุตถฌาน	ฌานที่ ๔ มีองค์ ๒ ละสุขเสียได้ มีแต่อุเบกขากับเอกัคคตา
จตุปัจจัย	สิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ๔ อย่าง คือ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ คิลานเภสัช
จระณะ	เครื่องดำเนิน, ปฏิปทา คือข้อปฏิบัติอันเป็นทางบรรลุวิชามี ๑๕ คือ สีสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยศีล อปัณณกปฏิปทา ๓ ลัทธธรรม ๗ และฌาน ๔

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๓

- จันทาล** ลูกต่างวรรณะ เช่น บิดาเป็นศูทร มารดาเป็นพราหมณ์ มีลูกออกมา เรียกว่า จันทาล
- จีวร** ผ้าที่ใช้นุ่งห่มของพระในพระพุทธศาสนาผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ในจำนวน ๓ ผืน ที่เรียกว่า ไตรจีวร คือ ผ้าสังฆาฏิ ผ้าอุตราสงค์ และผ้าอังตราสก
- จติ** เคลื่อนจากภพหนึ่งในสัฏพจน์, ตาย ส่วนมากใช้กับเทวดา
- จุฬามณีเจดีย์** พระเจดีย์ที่บรรจุพระจุฬามณีของพระพุทธเจ้าในดาวดึงส์ เทวโลก
- ฉัพพรรณรังสี** รัศมี ๖ ประการ ซึ่งเปล่งออกจากพระวรกายของ พระพุทธเจ้า คือ ๑.เขียวเหมือนดอกอัญชัน ๒.เหลืองเหมือน หอตาลทอง ๓.แดงเหมือนตะวันอ่อน ๔.ขาวเหมือนแผ่นเงิน ๕.สีหงสบาทเหมือนดอกหงอนไก่ ๖.ประภัสสรเลื่อมพราย เหมือนแก้วผลึก
- ชฎิล** นักบวชประเภทหนึ่ง เกล้าผมมุ่นเป็นมวยสูงชัน มักถือลัทธิ บုชาไฟ
- ชนกกรรม** กรรมที่นำไปเกิด, กรรมที่เป็นกุศลหรืออกุศลก็ตามที่เป็น ตัวแต่งสัตว์ให้เกิด คือ ชักนำให้ถือปฏิสนธิในภพใหม่
- ชมพูทวีป** ชื่อประเทศอินเดียครั้งโบราณ
- ชาคริยานุโยค** การประกอบความเพียรเครื่องตื่นอยู่ คือ เพียรพยายาม ปฏิบัติธรรม ไม่เห็นแก่นอน ตื่นตัวอยู่เป็นนิตย์
- ฌาน** การเพ่งอารมณ์จนใจแน่วแน่เป็นอัปนาสมาธิ
- ญาณ** ความรู้, วิชาหยั่งรู้, วิชากำหนดรู้

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๔

- ดาวดึงส์** สวรรค์ชั้นที่ ๒ แห่งสวรรค์ ๖ ชั้น มีจอมเทพผู้ปกครอง คือ พระอินทร์
- ดุสิต** สวรรค์ชั้นที่ ๔ มีท้าวลันดุสิตเทวราชปกครอง เป็นชั้นที่สถิตของพระโพธิสัตว์
- เดียรธีย์** นักบวชภายนอกพระพุทธศาสนา
- ตถาคต** พระนามอย่างหนึ่งของพระพุทธเจ้า เป็นคำที่พระพุทธเจ้าตรัสถึงพระองค์เอง
- ตบะ** ความเพียรเครื่องเผาผลาญกิเลส, การบำเพ็ญเพียรเพื่อกำจัดกิเลส
- ไตรลักษณ์** ลักษณะ ๓ คือความไม่เที่ยง, ความเป็นทุกข์, เป็นอนัตตา
- ไตรสิกขา** สิกขา ๓, ข้อปฏิบัติที่ต้องศึกษา ๓ อย่าง คือ ศึกษาเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา
- อุปารหบุคคล** บุคคลผู้ควรแก่สละ คือ บุคคลที่ควรนำกระดุกบรรจุสละไว้บูชา มี ๔ คือ ๑.พระพุทธเจ้า ๒.พระปัจเจกพุทธเจ้า ๓.พระอรหันตสาวก ๔.พระเจ้าจักรพรรดิ
- ทักษิณาวฏ** เวียนประทักษิณ คือ เวียนขวาเหมือนเข็มนาฬิกา
- ทักษิโณยบุคคล** บุคคลผู้ควรรับทักษิณา ได้แก่ พระสงฆ์, สมณะ
- ทักษิโณทก** น้ำที่หกลงในเวลาทำทาน เป็นเครื่องหมายของการให้
- ทสสนานุตตริยะ** การเห็นที่ยอดเยี่ยม
- ทิพพจักขุ** ตาทิพย์, ญาณพิเศษของผู้ได้อภิญญาทั้งหลาย
- ทศปาโมกข์** อาจารย์ผู้มีชื่อเสียงโด่งดัง

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๕

ทุกรกิจริยา	การทำความเพียรอันยากที่ใครๆ จะทำได้
ทุศีล	มีศีลชั่ว คือ ประพฤติไม่ดี มักละเมิดศีล
เทพธิดา	นางฟ้า, หญิงชาวสวรรค์
เทพบุตร	เทวดาผู้ชาย, ชาวสวรรค์เพศชาย
เทวดา	หมู่เทพ, ชาวสวรรค์ เป็นคำเรียกชาวสวรรค์ทั้งเพศชายและเพศหญิง
เทวธรรม	ธรรมที่ทำให้เป็นเทวดา มี ๒ อย่าง คือ หิริ และโอตตตัปปะ
เทวโลก	โลกของเทวดา ได้แก่ สวรรค์กามาพจร ๖ ชั้น คือ ๑.จตุมหาราชิกา ๒.ดาวดึงส์ ๓.ยามา ๔.ดุสิต ๕.นิมมานรดี ๖.ปรนิมมิตวสวัตดี
เทโวโรหณะ	การที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลกหลังออกพรรษา
ธมกรก	กระบอกกรองน้ำของพระสงฆ์
ธรรมกถึก	ผู้กล่าวสอนธรรม, ผู้แสดงธรรม, นักเทศน์
ธรรมภาสิมัย	การตรัสรู้ธรรม, การสำเร็จมรรคผล
ธรรมาสน์	ที่สำหรับนั่งแสดงธรรม
ธุดงค์	องค์คุณเครื่องกำจัดกิเลส, ชื่อข้อปฏิบัติประเภทวัตร ที่ผู้ สมัครใจจะพึงสมาทานประพฤติได้ เป็นอุบายขัดเกลากิเลส
นมัสการ	การไหว้, การเคารพ, นอบน้อม
นิคหกรรม	กรรมที่สงฆ์ทำแก่ภิกษุที่ควรปราบเพื่อให้เข็ดหลาบ
นิพพาน	การดับกิเลสสิ้นเชื้อไม่เหลือเศษ, การดับขันธห้าของ พระอรหันต์

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๖

นิมนต์	เชิญ หมายถึงเชิญพระ เชิญนักบวช
นินยานิกะ	ธรรมเป็นเครื่องนำสัตว์ออกจากกองทุกข์
นिरยบาล	ผู้คุมนรก, ผู้ลงโทษสัตว์นรก
นิรามิสสุข	สุขไม่เจืออาภิส, สุขไม่ต้องอาศัยเครื่องหล่อหรือกามคุณ
นิโรธ	ความดับทุกข์ คือ ดับตัณหาได้สิ้นเชิง, ภาวะปลอดทุกข์
นิโรธสมบัติ	การเข้านิโรธ คือ ดับสัญญาความจำได้หมายรู้ และเวทนา การสละอารมณ์ เรียกเต็มว่าเข้าสัญญาเวทิตนิโรธ
บรมศาสดา	ศาสดาที่ยอดเยี่ยม, พระผู้เป็นครูที่สูงที่สุดคือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
บัณฑิตกะ	กะเทย, คนไม่ปรากฏว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง
บารมี	คุณความดีที่บำเพ็ญอย่างยิ่งยวด เพื่อบรรลุจุดหมายอัน สูงสุดยิ่ง มี ๑๐ คือ ทาน, ศีล, เนกขัมมะ, ปัญญา, วิริยะ, ขันติ, สัจจะ, อธิษฐาน, เมตตา, อุเบกขา
บุญนิธิ	ชุมทรัพย์คือบุญ
บุพกรรม	กรรมที่เคยทำไว้ในอดีต
บุพพาราม	วัดที่นางวิสาขาสร้างถวายพระพุทธเจ้าและภิกษุสงฆ์ที่กรุง สาวัตถี พระพุทธเจ้าประทับที่วัดนี้ รวมทั้งสิ้น ๖ พรรษา
บุพเพสันนิวาส	การเคยอยู่ร่วมกันในกาลก่อน
เบญจกามคุณ	สิ่งที่น่าปรารถนาน่าใคร่ ๕ อย่าง คือ รูป เสียง กลิ่น รส และโผฏฐัพพะ
ปฏิบัติาทก	ผู้รับทาน, ผู้รับของถวาย

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๓

ปฏิจจสมุปบาท สภาพอาศัยกันจึงเกิดมีขึ้น, การที่ทุกข์เกิดขึ้นเพราะอาศัยปัจจัยต่อเนื่องกันมา

ปฏิวเธ เข้าใจตลอด, แทะตลอด, ตรัสรู้, รู้ทะลุปรุโปร่ง

ปฏีสัมภิตา ความแตกฉาน, ปัญญาแตกฉานมี ๔ คือ ๑.แตกฉานในอรรถ ๒.แตกฉานในธรรม ๓.แตกฉานในนิรุตติ คือภาษา ๔.แตกฉานในปฏิภาณ

ปรทาริกกรรม การประพดิล่วงเมียดคนอื่น, การเป็นฐัมเมียเขา

ปรมัตถบารมี บารมียอดเยี่ยม, บารมีระดับสูงสุด สูงกว่าอุปบารมี เช่น การสละชีวิต เป็นทานปรมัตถบารมี เป็นต้น

ปรมัตถประโยชน์ ประโยชน์อย่างยิ่ง คือ พระนิพพาน

ประเคน ส่งของถวายพระให้ถึงมือ

ประทักษิณ การเวียนขวา คือ เวียนอย่างเข็มนาฬิกา เป็นอาการแสดงความเคารพ

ปริพาชก นักบวชผู้ชายนอกพระพุทธศาสนาพวกหนึ่งในชมพูทวีป ชอบลััจจรไปในที่ต่างๆ ลำแดงทรศนะทางลัทธิของตน

ปฤษฏางค์ อวัยวะเบื้องหลัง, ส่วนหลัง, ข้างหลัง

ปลิโพธ เครื่องผูกพันหรือห่วงวนเป็นเหตุให้ใจพะวัักพะวง

ปัญจขันธ์ ขันธ์ ๕ คือ รูป เวทนา ลััจญา ลังขาร วิญญาน

ปาฏิหาริย์ เรื่องที่น่าอัศจรรย์, การกระทำที่บังเกิดผลเป็นอัศจรรย์

บุถุชน คนที่หนาแน่นไปด้วยกิเลส, คนที่ยังมีกิเลสมาก หมายถึงคนธรรมดา ทั่วๆ ไป

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๘

พยาบาทวิตก ความตรึกในทางคิดร้ายต่อผู้อื่น

พรหม ผู้ประเสริฐ, เทพในพรหมโลกเป็นผู้ไม่เกี่ยวข้องกับดัวกาม
มี ๒ พวก คือ รูปพรหมมี ๑๖ ชั้น อรูปพรหมมี ๔ ชั้น

พรหมจรรย์ การบวชซึ่งละเว้นเมถุน, การครองชีวิตที่ปราศจากเมถุน

พระพุทธเจ้า พระผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ แล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม, ศาสดาเอก
ของโลก

พุทธบริษัท ผู้นับถือพระพุทธศาสนามี ๔ จำพวก คือ ภิกษุ ภิกษุณี
อุบาสก อุบาสิกา

พุทธุปบาทกาล กาลเป็นที่อุบัติของพระพุทธเจ้า, เวลาที่มีพระพุทธเจ้า
อุบัติขึ้นในโลก

โพธิสัตว์ ท่านผู้ที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ซึ่งกำลังบำเพ็ญบารมี
๓๐ ทัก

มนสิการ การทำในใจ, ใส่ใจ, พิจารณา

มนุษยธรรม ธรรมที่ำค่นให้เป็นมนุษย์ ได้แก่ ศีล ๕ และคุณธรรม เช่น
เมตตา กรุณา เป็นต้น

มหาปริจาค การสละอย่างใหญ่ของพระโพธิสัตว์มี ๕ อย่าง คือ
สละทรัพย์ สละอวัยวะ สละชีวิต ปริจาคลูก ปริจาคภรรยา

มหาภิเนษกรรมณี การเสด็จออกบวชของพระพุทธเจ้า

มิจจาทิฏฐิ ความเห็นที่ผิดจากคลองธรรม เช่น เห็นว่าทำดีไม่ได้ดี
ทำชั่วไม่ได้ชั่ว มารดาบิดาไม่มีคุณ เป็นต้น

มิจฉาวณิชา การค้าขายไม่ชอบธรรม, การค้าขายที่ผิดศีลธรรม ๕ อย่าง
คือ ๑.ค้าอาวุธ ๒.ค้ามนุษย์ ๓.ค้าสัตว์สำหรับนำไปฆ่าเป็น

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๕

อาหาร ๔.ค้ำของเมา ๕.ค้ายาพิษ

ยัญ การเซ่น การบูชา การบวงสรวงชนิดหนึ่งของพราหมณ์ เช่น
ฆ่าสัตว์บูชาเทพเจ้า

โยชน์ ชื่อมาตราวัดระยะทาง เท่ากับ ๔ คาวุต หรือ ๔๐๐ เส้น
หรือ ๑๖ กิโลเมตร

โยนิโสมนสิการ การทำในใจโดยแยบคาย, พิจารณาไตร่ตรองด้วยสติ
ปัญญาที่รอบคอบ

รัตนตรัย แก้ว ๓ ดวง, สิ่งมีค่าและเคารพบูชาสูงสุดของพุทธศาสนิกชน
๓ อย่าง คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์

รูปพรหม พรหมในชั้นรูปภพ, พรหมที่เกิดด้วยกำลังรูปฌาน มี ๑๖ ชั้น

โลกธรรม ธรรมที่มีประจำโลก มี ๘ อย่าง คือ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ
เสื่อมยศ นินทา สรรเสริญ สุข ทุกข์

โลกุตตรธรรม ธรรมอันมิใช่วิสัยของโลก, ธรรมเหนือโลก (นิพพาน)

วัจกุฎี ล้อม, ที่ถ้ำยอจุจาะสำหรับภิกษุ สามเณร

วิทยาธร ผู้มีฤทธิ์ที่สำเร็จด้วยวิทยาคม อยู่ในป่าหิมพานต์

วิปฏิสาร ความเดือดร้อน, ความร้อนใจที่เกิดจากการทำความผิดหรือ
ทำบาป

วิปัสสนา ความเห็นแจ้ง คือเห็นตรงต่อความเป็นจริงของสภาวธรรม
ด้วยธรรมจักขุ

วิภวตัณหา ความอยากในวิภพ คือความทะยานอยากในความไม่มีไม่เป็น
อยากไม่เป็นนั่น ไม่เป็นนี่

พจนานุกรม สำหรับ หนังสือ ลือธรรมะ เพื่อประชาชน

๕๖๐

วิมุตติ	ความพ้นจากกิเลส
วิมุตติญาณทัสสนะ	ความรู้ความเห็นในวิมุตติ, ความรู้เห็นว่าจิตหลุดพ้นแล้วจากอาสวะทั้งหลาย
วิโมกข์	ความหลุดพ้นจากกิเลส
เวไนยสัตว์	สัตว์ผู้ควรแก่การแนะนำสั่งสอน, สัตว์ที่พึงแนะนำได้
ศาสดา	ผู้สั่งสอน, เป็นพระนามอย่างหนึ่งที่ใช้เรียกพระพุทธเจ้า; ปัจจุบัน ใช้เรียกผู้ตั้งศาสนาโดยทั่วไป,
ศิลปศาสตร์	ตำราว่าด้วยวิชาความรู้ต่างๆ อันได้มีการเรียนการสอนกันมา ตั้งแต่ก่อนสมัยพุทธกาล
เศวตฉัตร	ฉัตรขาว, ร่มขาว, พระกลดขาวซึ่งนับว่าเป็นของสูงของกษัตริย์
สมณโคดม	คำที่คนทั่วไปหรือคนภายนอกพระพุทธศาสนา นิยมใช้เรียกพระพุทธเจ้า
สังคหวัตถุ	เรื่องสงเคราะห์กัน, คุณเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้
สังฆทาน	การถวายแก่สงฆ์ คือ ถวายเป็นกลางๆ ไม่จำเพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง
สังสารวัฏ	การเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพสาม
สังฆเวสี	ผู้แสวงหาภพที่เกิด
ล้มมาอาชีวะ	เลี้ยงชีวิตชอบ คือ เว้นจากเลี้ยงชีวิตโดยทางที่ผิด

พจนานุกรม สำหรับ หนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๖๑

สามิสสุข	สุขเจืออามิส, สุขที่ต้องอาศัยเหยื่อล่อ ได้แก่สุขที่เกิดจาก กามคุณ
โสดาบัน	ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน, พระอริยบุคคลผู้ได้บรรลุโสดาปัตติผล
โสดาปัตติผล	ผลคือการถึงกระแสนิพพาน, ผลที่ได้รับจากการละสักกาย- ทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ด้วยโสดาปัตติมรรค ทำให้ ได้เป็นพระโสดาบัน
อคติ	ฐานะอันไม่พึงถึง, ทางแห่งความประพฤติที่ผิด, ความ ลำเอียงมี ๔ คือ ๑.ลำเอียงเพราะรัก ๒.ลำเอียงเพราะชัง ๓.ลำเอียงเพราะเขลา ๔.ลำเอียงเพราะกลัว
อนาคตังสญาณ	ญาณหยั่งรู้ส่วนอนาคต, ปรียากำหนดรู้คาดผลข้างหน้า อัน สืบเนื่องจากเหตุในปัจจุบันหรือในอนาคตก่อนเวลานั้น
อนาคามิผล	ผลที่ได้รับจากการละสังโยชน์ คือ กามราคะ และภวัฏฐะด้วย อนาคามิมรรค อันทำให้เป็นพระอนาคามี
อนุโมทนา	ความยินดีด้วย, การพลอยยินดี, การแสดงความเห็นชอบ
อบายภูมิ	ภูมิที่ปราศจากความเจริญ มี ๔ อย่าง คือ นรก เปรต อสุรกาย และเดียรัจฉาน
อบายมุข	ช่องทางของความเสื่อม, เหตุเครื่องฉิบหาย
อรหัตต์	ผู้สำเร็จธรรมวิเศษสูงสุดในพระพุทธศาสนา, พระอริยบุคคล ชั้นสูงสุด
อรุปฌาน	ฌานที่มีอรุปธรรมเป็นอารมณ์

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๖๒

อวิชชา	ความหลงอันเป็นเหตุไม่รู้จริง มี ๔ คือ ความไม่รู้ริยสัจ ๔ ไม่รู้อดีต ไม่รู้อนาคต ไม่รู้ทั้งอดีตทั้งอนาคต ไม่รู้ปัจจุสมุปปาท
อาชีวก	นักบวชชีเปลือยพวกหนึ่งในครั้งพุทธกาล
อามิสบูชา	การบูชาด้วยอามิส คือด้วยวัตถุสิ่งของ เช่น อาหาร ดอกไม้

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๔

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

สมาธิ คือ ความสงบ สบาย และความรู้สึกเป็นสุขอย่างยิ่ง ที่มนุษย์สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่พระพุทธศาสนา กำหนดเอาไว้เป็นข้อควรปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตทุกวันอย่างเป็นสุข ไม่ประมาท เต็มไปด้วยสติสัมปชัญญะและปัญญา อันเป็นเรื่องไม่เหลือวิสัยทุกคนสามารถปฏิบัติได้ง่ายๆดังวิธีปฏิบัติที่**พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ** ได้เมตตาสั่งสอนไว้ดังนี้

๑. กราบบูชาพระรัตนตรัย เป็นการเตรียมตัวเตรียมใจให้ นุ่มนวลไว้เป็นเบื้องต้น แล้วสมาทานศีลห้าหรือศีลแปด เพื่อย้ำความ มั่นคงในคุณธรรมของตนเอง

๒. คุณเข้าหรือนั่งพับเพียบสบายๆ ระลึกถึงความดี ที่ได้ กระทำแล้วในวันนี้ ในอดีต และที่ตั้งใจจะทำต่อไปในอนาคต จน รวบรวมว่าร่างกายทั้งหมดประกอบขึ้นด้วยธาตุแห่งคุณงามความดีล้วนๆ

๓. นั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย นิ้วชี้ ของมือข้างขวาจรดนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย นั่งให้อยู่ในท่าที่พอดี ไม่ฝืน ร่างกายมากจนเกินไป ไม่ถึงกับเกร็ง แต่อย่าให้หลังโค้งงอ หลังดา พอสบายคล้ายกับกำลังพักผ่อน ไม่บีบกล้ามเนื้อตาหรือขมวดคิ้ว แล้วตั้งใจมั่น วางอารมณ์สบาย สร้างความรู้สึกให้พร้อมทั้งกายและ ใจว่ากำลังจะเข้าไปสู่ภาวะแห่งความสงบสบายอย่างยิ่ง

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๕

ภาพแสดงที่ตั้งจิตทั้ง ๗ ฐาน

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก หูข้างซ้าย
ชายข้างขวา

ฐานที่ ๒ เพลาตา หูข้างซ้าย
ชายข้างขวา

ฐานที่ ๓ จอมประสาท

ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน

ฐานที่ ๕ ปากช่องลำคอ

ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายที่ตั้งจิตถาวร

ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกายระดับสะดือ

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๖

ภาพแสดงที่ตั้งจิตทั้ง ๗ ฐาน

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก หูึงข้างซ้าย
ชายข้างขวา

ฐานที่ ๒ เพลาตา หูึงข้างซ้าย
ชายข้างขวา

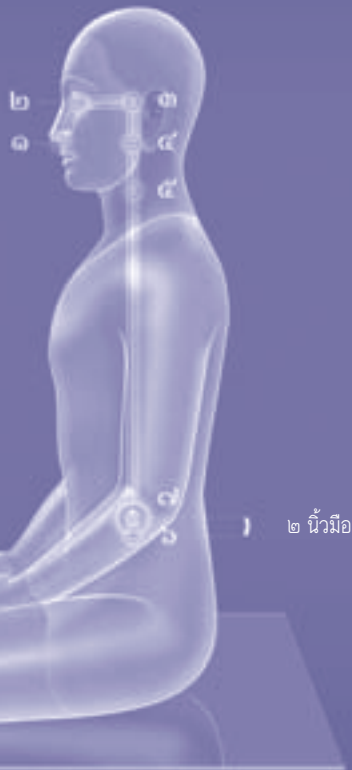
ฐานที่ ๓ จอมประสาท

ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน

ฐานที่ ๕ ปากช่องลำคอ

ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกายที่ตั้งจิตถาวร

ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายระดับสะดือ

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๓

๔. **นิกกำหนดนิมิต** เป็น “ดวงแก้วกลมใส” ขนาดเท่าแก้วตา-ดำ ไสบริสุทธิ ปราศจากรอยตำหนิใดๆ ขาวใส เย็นตาเย็นใจ ดังประกายของดวงดาว ดวงแก้วกลมใสนี้เรียกว่า **บริกรรมนิมิต** นึกสบายๆ นึกเหมือนดวงแก้วนั้นมานิ่งสนิทอยู่ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นึกไปภาวนาไปอย่างนุ่มนวลเป็นพุทธานุสติว่า “**สัมมา อะระหัง**” หรือค่อยๆ น้อมนึกดวงแก้วกลมใสให้ค่อยๆ เคลื่อนเข้าสู่ศูนย์กลางกายตามแนวฐาน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ฐานที่ ๑ เป็นต้นไป น้อมนึกอย่างสบายๆ ใจเย็นๆ ไปพร้อมๆ กับคำภาวนา

อนึ่ง เมื่อนิมิตดวงแก้วกลมใสปรากฏแล้ว ณ กลางกาย ให้วางอารมณ์สบายๆ กับนิมิตนั้น จนเหมือนกับว่าดวงนิมิตเป็นส่วนหนึ่งของอารมณ์ หากดวงนิมิตนั้นอันตรธานหายไป ก็ไม่ต้องนึกเสียดายให้วางอารมณ์สบาย แล้วนึกนิมิตนั้นขึ้นมาใหม่แทนดวงเก่า หรือเมื่อนิมิตนั้นไปปรากฏที่อื่น ที่มีใช้ศูนย์กลางกาย ให้ค่อยๆ น้อมนิมิตเข้ามาอย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีการบังคับ และเมื่อนิมิตมาหยุดสนิท ณ ศูนย์กลางกาย ให้วางสติลงไปยังจุดศูนย์กลางของดวงนิมิต ด้วยความรู้สึกคล้ายมีดวงดาวดวงเล็กๆ อีกดวงหนึ่ง ซ่อนอยู่ตรงกลางดวงนิมิตดวงเดิม แล้วสนใจเอาใจใส่แต่ดวงเล็กๆ ตรงกลางนั้นไปเรื่อยๆ ใจจะปรับจนหยุดได้ถูกส่วน เกิดการตกศูนย์และเกิดดวงสว่างขึ้นมาแทนที่ ดวงนี้เรียกว่า “**ดวงธรรม**” หรือ “**ดวงปฐมมรรค**” อันเป็นประตูเบื้องต้นที่จะเปิดไปสู่หนทางแห่งมรรคผลนิพพาน

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๘

การระลึกรู้ถึงนิมิตสามารถทำได้ในทุกแห่งทุกที่ทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะนั่ง นอน ยืน เดิน หรือขณะทำภารกิจใดๆ

ข้อแนะนำ คือ **ต้องทำให้สม่ำเสมอเป็นประจำ ทำเรื่อยๆ ทำอย่างสบายๆ** ไม่เร่ง ไม่บังคับ ทำได้แคไหน ให้พอใจแค่นั้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดความอยากจนเกินไป จนถึงกับทำให้ใจต้องสูญเสียความเป็นกลาง และเมื่อการฝึกสมาธิบังเกิดผลจนได้ “ดวงปฐมมรรค” ที่ใสเกินใส สวยเกินสวย ติดสนิทมั่นคงอยู่ที่ศูนย์กลางกายแล้ว ให้หมั่นตรึงระลึกนึกถึงอยู่เสมอ

อย่างนี้แล้วผลแห่งสมาธิจะทำให้ชีวิตดำรงอยู่บนเส้นทางแห่งความสุข ความสำเร็จและความไม่ประมาทได้ตลอดไป ทั้งยังจะทำให้สมาธิละเอียดลุ่มลึกไปตามลำดับอีกด้วย

ข้อควรระวัง

๑. อย่าใช้กำลัง คือไม่ใช้กำลังใดๆ ทั้งสิ้น เช่น ไม่บีบกล้ามเนื้อตาเพื่อจะให้เห็นนิมิตเร็วๆ ไม่เกร็งแขน ไม่เกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้อง ไม่เกร็งตัว ฯลฯ เพราะการใช้กำลังตรงส่วนไหนของร่างกายก็ตาม จะทำให้จิตเคลื่อนจากศูนย์กลางกายไปสู่จุดนั้น

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๕

๒. อย่าอยากเห็น คือทำให้เป็นกลาง ประคองสติมิให้เผลอจากกิจกรรมภาวนาและกรรมนิมิต ส่วนจะเห็นนิมิตเมื่อใดนั้น อย่ากังวล ถ้าถึงเวลาแล้วย่อมเห็นเอง การบังเกิดของดวงนิมิตนั้นอุปมาเสมือนการขึ้นและตกของดวงอาทิตย์ เราไม่อาจจะเร่งเวลาได้

๓. อย่ากังวลถึงการกำหนดลมหายใจเข้าออก เพราะการฝึกสมาธิเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน อาศัยการนึกถึง “**อาโลกสิณ**” คือกลืนความสว่างเป็นบาทเบื้องต้น เมื่อฝึกสมาธิจนเข้าถึงดวงปฐมมรรคแล้ว ฝึกสมาธิต่อไป ผ่านกายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหม จนกระทั่งเข้าถึงพระธรรมกายแล้วจึงเจริญวิปัสสนาในภายหลัง ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดลมหายใจเข้าออกแต่ประการใด

๔. เมื่อเลิกจากนั่งสมาธิแล้ว ให้ตั้งใจไว้ที่ศูนย์กลางกายที่เดียว ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดก็ตาม เช่น ยืนก็ดี เดินก็ดี นอนก็ดี หรือนั่งก็ดี อย่าย้ายฐานที่ตั้งจิตไปไว้ที่อื่นเป็นอันขาด ให้ตั้งใจบริกรรมภาวนา พร้อมกับนึกถึงกรรมนิมิตเป็นดวงแก้วใสควบคู่กันตลอดไป

๕. นิมิตต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องน้อมไปตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกายทั้งหมด ถ้านิมิตเกิดขึ้นแล้วหายไปก็ไม่ต้องตามหา ให้ภาวนาประคองใจต่อไปตามปกติ ในที่สุดเมื่อจิตสงบ นิมิตย่อมปรากฏขึ้นใหม่อีก

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๓๐

การฝึกสมาธิเบื้องต้นเท่าที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ย่อมเป็นปัจจัยให้เกิดความสุขได้พอสมควร เมื่อชักซ้อมปฏิบัติอยู่เสมอๆ ไม่ทอดทิ้งจนได้ดวงปฐมมรรคแล้ว ก็ให้หมั่นประคองรักษาดวงปฐมมรรคนั้นไว้ตลอดชีวิต ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ย่อมเป็นหลักประกันได้ว่า ได้ที่พึงของชีวิตที่ถูกต้องดังงามที่จะส่งผลให้เป็นผู้มีความสุขความเจริญทั้งในภพชาตินี้และภพชาติหน้า เด็กเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เมตตาเด็กทุกคนมีความรักใคร่ สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

หากสามารถแนะนำต่อไป กันไป ขยายไปยังเหล่ามนุษยชาติอย่างไม่ว่าจำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ สันติสุขอันไพบูรณ์ที่ทุกคนฝันใฝ่ก็ย่อมบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

รายนามเจ้าภาพ

๕๗๒

รายนามเจ้าภาพกิตติมศักดิ์พิเศษ

พระภานาวิริยคุณ (หลวงพ่อดตชีโว)

ศูนย์ปฏิบัติธรรมฮ่องกง

ครอบครัวห่อง วณิชชากรวรากล

คุณจรรยา-น.พ.พรชัย-คุณชวลิต ตีระกิจสุนทร

คุณเพทาย-คุณวารี มณีไพโรจน์ และครอบครัว

คุณสุขเกษม-คุณไมตรีจิตร สุพรรณานนท์

คุณสุนทร-คุณจิรวัดน์-คุณเมณฑกะ ศรีสัตนา

คุณอนันต์ อัสวโกคิน

กลุ่มปฏิบัติธรรมบ้านเรือนแก้ว

คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล และครอบครัว

คุณเพ็ญพิมพ์-คุณอัญดา-คุณอานนท์ อัสวโกคิน

คุณแม่เพ็ญใจ หาญพาณิชย์

คุณอาชวิน-คุณอลิสา-คุณอาชนัน อัสวโกคิน

ดร.ประกอบ-คุณวรรณ จิรกิติ

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๓

รายนามเจ้าภาพกิตติมศักดิ์

พระครูสังฆรักษ์พิพัฒน์ จิตสุโข
พระครูปลัดกุเบศ ฌานาภิโย
พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชาโก
พระครูปลัดวันชัย สิลวณโณ
พระมหาชาติชาย ตกกุสโร
พระมหาสมบุญ สมมาบุญโย
พระมหา ดร.สมชาย จานวุฒโต
พระรังสฤษฎ์ อิทธิจินตโก
พระปลัดสุธรรม สุธมโม
พระมหาวิชา อธิวิโซ
พระสมชาย สุนโธ
พระวิษณุ ปญญาทีโป
พระมหามนตรี จริตมนโต
พระอารักษ์ ภาณารกุโย
พระมหาฉัตรชัย ฉตตยไชโย
พระมหาชัยฟ้า ธนบุญโล

พระกล้านรงค์ ภาณวีโรและครอบครัวโดนดแก้ว
พระกำธร ติพุทธโร
พระเกษตร ภาณวิสุทธิ
พระขจรศักดิ์ ปุณฺณโกโรและภักวณฺ-ณฺชา สมประเสริฐสุข
พระคมสัน ธมฺมาสนฺโนและครอบครัว
พระครูโกศลสุทธากร
พระเจต อธิมุตโต
พระชัยยง อุตถโย
พระชัยวัฒน์ อุตตทนโธ
พระณรงค์ ทุนตจิตฺโตและศูนย์ปฏิบัติธรรมฮ่องกง
พระณฤทธิ์ คุณิทธิโก
พระนัฐฤทธ ญญชฺคิตติ
พระถวัลย์ศักดิ์ ยติสโกและครอบครัววีรวิคิน
พระถวัลย์ศักดิ์ ยติสโกและครอบครัวบุญศิริวัฒนกุล
พระถวัลย์ศักดิ์ ยติสโกและชมรมบ้านกัลยาณมิตรภูเก็ต

พระทวีศักดิ์ ธมฺมสรโณ พร้อมกลุ่มทวิบุญและบุญทวี
พระธีรพัฒน์ กุลธโรและครอบครัวเกิดพิทักษ์
พระบุญส่ง ปุณฺณพล
พระบุญญ ธีรบุญโยและกลุ่มอภิธรรมแก้ว
พระประเมษฐ์ ปรมสจฺจโณและครอบครัวสัจจะกานต์
พระประเสริฐกิจ สุมโณและญาติมิตร
พระปลัดสุธรรม สุธมโม และคณะกัลยาณมิตรออสเตรเลีย
พระปลัดสุธรรม สุธมโม-คุณสุภา-คุณธรรมบุญ ติระวนิช
พระพิชิต จิตไชโย และครอบครัวชุมพลไพศาล
พระพิพัฒน์พร กิตติสุโก-คุณพ่อหยิ่งไผ่ แซ่โจ้ว
พระไพฑูรย์ ธมฺมวิบูล
พระไพฑูรย์ ธมฺมวโรและครอบครัวดวงพรมณฑล
พระภิกษุรุ่น ๑๓ บุษาวรรณโดยวชิร พัฒนพนิชอารังค์
พระภิกษุรุ่น ๑๔ ปีพ.ศ. ๒๕๔๑
พระภิกษุรุ่น ๑๕ ปีพ.ศ. ๒๕๔๒

รายนามเจ้าภาพ

๕๗๔

พระภิกษุรุ่น ๑๖ ปฐมสมโภช
พระภิกษุรุ่น ๑๗ สำเร้ววิชชา
พระภิกษุอัญญะ มนุญโธ
พระมหาจุตรรงค์ จิตตมโธ
พระมหาเฉลิมศักดิ์ สิทธิชัย-ธุดงค์สถานปราจีนบุรี
พระมหาธรรมบุญ ธรรมปติโต
พระมหาบุญชู อริยธมโม
พระมหาพันธ์ศักดิ์-พระมหาเอก และครอบครัวทวีญลักษณ์
พระมหาวิชา อธิวิชัย
พระมหาวิรัตน์ มณีคุณโต
พระมหาสวณ สุริยโสและวัดพุทธเจ้าสวรค์
พระมหาสาธิตมาจาโร-ถาวร-ศิริสาธนา นันทิวนิขและครอบครัว
พระมหาอริยะ อริยชัย
พระวราเทพ รัตโก-พระดลธนา วรชิต และญาติมิตร
พระจุฑา ศุฑาสมบัติและคณะญาติมิตร
พระสถาพร กิจจวฑฒโกและคณะญาติมิตร
พระสมคิด อนุทีสุโลและคณะญาติมิตร
พระสมนึก ฌานวโรและคณะญาติมิตร
พระสมบุญ จิตตทนโดและครอบครัวจิตรนิมิตร
พระสมที่อำนวยศักดิ์ มุนิสโกและสำนักงานองค์ประธาน
พระสาธิต สมาจาโรและครอบครัวนันทิวนิข
พระสิทธิโชค สิทธิภักโคและครอบครัว
พระสุทธิชัย-สุทธิพงศ์-เกษราภรณ์และครอบครัวชัยกิตติภรณ์
พระสุรัตน์ อัครตโน-กลุ่มผู้รักบุญรักธรรมะ
พระอดิคุณ จิตวโร พร้อมคณะญาติมิตร
พระอธิวัฒน์ กตวฑฒโน
พระอนันต์ ตมโนโทและครอบครัวพิศาลไพโรจน์
พระอุยธ ธมวีโร พร้อมทีมแก้วพุทธานาภาพ
พระอรธณ เปมสิโลและคณะญาติมิตร
พระอาจารย์-ผู้นำบุญ-เจ้าหน้าที่ภาคกลาง
พระอาจารย์ภาคนครหลวง ๑
พระอาจารย์-สามเณรภวณะ ๓ ปีพุทธศักราช ๒๕๔๖
พระอารักษ์ ภูวิฑฒโกและศูนย์ฝึกอบรมพระธรรมทายาท
พระอุดม ยติสุโล
พระภิกษุ-เจ้าหน้าที่-กัลยาณมิตร วัดกาวนาโวชิงตัน
พระมหา รุ่น ๒๒ เมษายน ปี ๒๕๓๖

สามเณรธาดล-น.ต.สายชล ชมพูนุท-คุณกมลชนก รอดถนนอม
กองรักษามรยาการ
กลุ่มการบินไทย
กลุ่มกำแพงแก้ว(ตลาดไท) ภาคนครหลวง ๕
กลุ่มคลองเตยทะเลบุญ
กลุ่มบุญสวาระ(อุปาลิกาถวิล วิฑรางกูล)
กลุ่มปฏิบัติธรรมบ้านเรือนแก้ว
กลุ่มสหพันธ์มหาปริย
กลุ่มลัมมา อะระพัง เชียงใหม่
กลุ่มสายธรรมล้านนา เชียงใหม่
ครอบครัว ณ ตะกั่วทุ่ง
ครอบครัวชาวเผือกและคณะญาติมิตร
ครอบครัววศศิลา-บุญอั้ง
ครอบครัวคู่ขวัญ
ครอบครัวคูหาสรรพิน
ครอบครัวงามเขวง
ครอบครัวฉัตรภัทรพล
ครอบครัวชีโอโนะ
ครอบครัวเคชปะพมวัน
ครอบครัวตันติวิฑและครอบครัวแดกนาแดล
ครอบครัวเคชปะพิลลัส
ครอบครัวอรรจวรางกูร-ครอบครัววงศ์จรงรุ่งเรือง
ครอบครัวธิดิคุโชติ-ตั้งลัม แซ่คู
ครอบครัวพิภมณ-หอพักดวงแก้ว
ครอบครัวภัทรพล
ครอบครัวภัทรวรกุลวงศ์
ครอบครัวภิญญรัตน์-มิลเลอร-บุญญาอุปถัมภ์
ครอบครัวจิระธนลักษณ์
ครอบครัววิฑิตพิพัฒพงษ์
ครอบครัวลัมศิริโพธิ์ทอง-ครอบครัวหังขาลาบรร
ครอบครัวลัมพิณณะพันธ์
ครอบครัวลิลลามาชัย
ครอบครัวลิลลสุประเสริฐ-ครอบครัวจิตจรวาณิช
ครอบครัวโลหารุณ
ครอบครัวแสงทองพิณ
ครอบครัวอรุณพัฒนชัย-ครอบครัวพูนังโรจน์

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๕

ครอบครัวอิสรานกุลเดช

คณะกัลยาณมิตรวัดกาวนา ต.ซี

คุณกนกกร มาสิงและครอบครัว

คุณกมลชนก วัฒนศิลป์-คุณประสิทธิ์ ศรีไพพลย์

คุณกฤตยะ กฤตมโนรณ

คุณกฤษ-คุณขวัญฤดี-คุณลิน-คุณธิตีพันธ์ ศรีอนันตนนท์

คุณกัลลัษณ์-คุณเพชรตะวัน-คุณเพ็ญศศิธร-คุณสมทรง สุทธิประเสริฐ

คุณก่อเกียรติ-คุณประทุม เกษรศิริ

คุณกั้งวาล ลิขัยสิทธิ์และครอบครัว

คุณกัญญา สุวรรณเสมอ

คุณกัณหา อรรถมพิพัชร

คุณกัลยา ปัญญาสกุลวงศ์

คุณกาญจนา งามสันติกุลและครอบครัว

คุณกาญจนา ชนสอยงและกลุ่มประกายธรรม

คุณกั้งแก้ว ไตรศิริพัฒนาและครอบครัว

คุณกัญชัช เอื้อเกษมและครอบครัว

คุณกัญฉิ์ ตั้งสัจจานุรักษ์และครอบครัว

คุณกิตติเดช-คุณอินทิรา-คุณอริสา-คุณสปัญญา ภัทรธีรานนท์

คุณกิตติวัฒน์-คุณธนภรณ์-คุณกตพล พรสุขสว่าง

คุณกิมเฮียง แซ่ตั้ง-ครอบครัววรุฒมบุญกุล

คุณกุลบุตร-คุณน้ำค้าง แก้วก่าและครอบครัว

คุณเกรียงไกร-คุณฐิตา เจียรไพโรจน์และบุตรธิดา

คุณเกรียงศักดิ์-คุณสุชาดา จิราธิวัฒน์และครอบครัว

คุณเกษมศักดิ์-คุณวิภาพร กัมพลพาณิชย์วงศ์และครอบครัว

คุณเกษมสุข-คุณฉวีวรรณ อีสริยธรรมและครอบครัว

คุณเกสร-คุณกิ่งก่า ชนนิกรและครอบครัว

คุณทพทอง แซ่ตั้ง-คุณเอี่ยมแข็ง แซ่แพ-คุณจงตั้ง แซ่ล้อ-คุณอำพร

คุณเขมชาติ-คุณเมณฑาทิพย์-คุณเปี่ยมสุข ชำนาญรบ

คุณเขมทัต จันทวัคคะและครอบครัว

คุณแข่งแซ จิระชุตีโรจน์

คุณคมกฤษ ลิขเจียรนุร

คุณคำอ้อ แซ่ลี-คุณยาใจ อื้อสัมพันธ์กิจ

คุณนิเมศิต-คุณมาลีรัตน์ รุ่งโรจน์ชัยและครอบครัว

คุณจียัยกี-คุณโชษภม-คุณสมจิตร แซ่พัว และคณะญาติมิตร

คุณงามดา พจนกรโกศล

คุณจกกล อังศิริ-คุณมะลิ มาลัย เขียนเจริญ

คุณจงตั้ง แซ่ล้อ

คุณจรัสศรี และครอบครัววีรวิน

คุณจักรพงษ์ พินทุสมิต

คุณจันทน์ มหพันธ์ศิริกุล

คุณจันทน์พิมพ์-คุณนิวัติ โชติวงศ์วรรณนท์ และบุตร

คุณจันทร์จรัส ธรรมวัฒนะสุ

คุณจันทิรา-คุณคริสเตียน แอลิช

คุณจ่านงค์-คุณนงลักษณ์-คุณณัฐชัย พัดเอี่ยม

คุณจำลอง-คุณวันทนี แก้วประสิทธิ์

คุณจิตตวุฒิ-คุณสุภัททา ลัมศิริเศรษฐกุลและครอบครัว

คุณจิตราวี-คุณจิตราวี โรหิตธรรมพร

คุณจิตลัดดา ลัมสกุล พร้อมบุตร-ธิดา

คุณจิตลิลิ ธนภัทร

คุณจิรวัฒน์-คุณชื่นสุข-คุณโล้งจะ ภูเพียงใจ

คุณจิราภรณ์ ต้นคุณากรและครอบครัว

คุณจิราภรณ์-คุณอัญชิสสา สว่างอำไพพงษ์

คุณจิราภา บุญบุตร

คุณจุฑาทิพย์ นาคสมภพ

คุณจุฑารัตน์ เรืองทัฬยธรรมและกลุ่มอุดมลาภ

คุณเจ้หญิง แซ่เจีย

คุณเจริญ-คุณอรพินท์-คุณกมล เกลี้ยงนวาติ

คุณใจสมาน อัมรี

คุณฉวีวรรณ กลิ่นจ้อย

คุณฉัฐกมล แซ่ตั้ง-คุณปภัสรัฐ จุทอง-บจ.บ้านกัลยาณมิตร

คุณฉัตรชัย กุลศิริรัตน์

คุณฉัตรฤดี เจียรไพโรจน์

คุณเฉลิมชาติ-คุณทัพยา ทาสุนทร์

คุณชนินทร จารุจันทร์

คุณชนินทร-คุณเกษรี ปิตุวรรณและครอบครัว

คุณชนินทิพย์ ปัญญาสกุลวงศ์

คุณชลอ-คุณอนัญญา-คุณอัญพร รัศมีและครอบครัว

คุณชลารัตน์ สรรเพชดา

คุณชัชฎา-ค.ช.เรียวย Yoshimoto-ครอบครัวเนยลเร็น

คุณชัชวาล-คุณปิ่นมณี พันธภัทล์และครอบครัว

คุณชัยวัช-คุณอภิสร่า สุริยากุลพานิชและครอบครัว

คุณชัยประสิทธิ์-คุณวรลักษณ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา

รายนามเจ้าภาพ

๕๗๖

คุณชัยพร-คุณจโร-คุณกานต์ชนก-คุณชัยธวัช สิริริยะเลิศ
คุณชัยวัฒน์-คุณสุวรรณิ ทองเจริญชัยและครอบครัว
คุณชาญชัย กลิ่นหอม
คุณชาญชัย-คุณอรุณี อังคศิริลาวัณย์
คุณชาญ-คุณพรชดา อีสสระ-คุณนิดา สุนทรสวัสดิ์
คุณชาตรี สุติวราพันธ์
คุณชัย-คุณจรรยา แซ่มั่มและครอบครัว
คุณชุติกานต์ เช่นพิมาย
คุณชุตินา บุญศิริวัฒน์กุล
คุณเชิงชาย-คุณสุพัตรา ภูมิปัญญาและครอบครัว
คุณเชื้อ-คุณสมชาย วงศ์สมุทรและครอบครัว
คุณแซมซ้อย-คุณชายชาญ เตมวรธรรม
คุณโชคชัย วลีตวรจักรกูร
คุณไชยา-คุณยุพิน ตั้งทรัพย์วัฒนาและครอบครัว
คุณชิม แซ่เขียว
คุณขุนอุ๋ แซ่จิ้ง
คุณเชียงหมู่ แซ่อยู่-คุณไผ่พัง แซ่ด่านและครอบครัว
คุณเขียแซมฟอง-คุณทองคำ แซ่เจีย
คุณณญา ศุขจรัส-คุณสุขุม โดการณยศเศรษฐและครอบครัว
คุณจิตติภา ตูลารักษ์ และครอบครัวตุลารักษ์
คุณณรงค์-คุณพชริน กำธรกิตติกุล และครอบครัว
คุณณรงค์-คุณวรรณภา-คุณวรงค์ อุตมผล
คุณณัฐพงศ์ ควรสวัสดิ์,คุณเพิ่มศักดิ์-คุณอานวย-คุณเกวลิณ จันแดง
คุณดรุณี ศิริวรเวียง-คุณปราโมทย์-คุณมนตรจัน นันทชนก
คุณดรุณี-คุณนฤมล-คุณปัทมา-คุณอ้อยลิ สุวิศิษฐ์พงศ์
คุณดวงรัตน์ วัฒนพงศ์ชาติและครอบครัว
คุณดารณี มั่นอนันต์ทรัพย์
คุณดารณี-คุณศุภเวทย์ วังกานต์และครอบครัว
คุณดารา-คุณยุพาพรรณ-คุณเกศศิริ จุฑาทอง
คุณถวิล-คุณอุดม-คุณสายทอง แพรด้าและครอบครัว
คุณถาวร พุ่มพฤกษ์
คุณทนะ-คุณจันทราทิพย์ มานะไชยรักษ์และครอบครัว
คุณทวีท สวัสดิ์นที และครอบครัว
คุณทวี-คุณชนเงิน จันทรเหลือง
คุณทวีลาภ ศรีโกมล
คุณทวีศักดิ์-คุณสัจด-คุณกึ่งเพชร พรหมภักดี

คุณทักษ์ชัย ปัญญาสกุลวงศ์
คุณทักษ์ชัย ลิ้มตระกูล-คุณสาธิต เตชะพูลผล
คุณทิพยา แซ่ลิ่ม
คุณทิพวรรณ นาคสินธุ์
คุณเทพ-คุณวินทร์และครอบครัวสมทวิญญู
คุณธงชัย ลิโหวลิต
คุณธงชัย-คุณจุฬารณ สุนทรวงศ์และครอบครัว
คุณธงชัย-คุณมัยจุ-คุณหนึ่งนุช สิริวเสรีและครอบครัว
คุณธงชัย-คุณสมมิตร-คุณปกรณ์-คุณมธุรส คั่นวจนะ
คุณธนภักดิ์ วอนอุพงษ์
คุณธนพร โชติศิริวัฒน์
คุณธนวัฒน์-คุณธิดยา-คุณสิริวิญญู ไผ่รัชตพานิช
คุณธนัญชา กุลวรเศรษฐ และครอบครัว
คุณธนาวัดน์-คุณเสาวนิตย์ สุขัคคานนท์และครอบครัว
คุณธรรมปรีดา
คุณธรรมะ อ่อนนาถ
คุณธวัช-คุณสุนัย สุริยะไชยากร
คุณธาริณี จิวากานนท์และครอบครัว
คุณธิดา ศวณิยาภิรักษ์
คุณธีรพล ผดุงฤกษ์และครอบครัว/ญาติมิตร
คุณธีรวัฒน์-คุณวรรณุช พัทธตระกูลและครอบครัว
คุณธีรศักดิ์-คุณอุดมลักษณ์ มงคลและครอบครัว
คุณธีระ-คุณวิภาวี-ด.ช.ภัทรภณ หนูแก้ว
คุณโยธิน-คุณจรัสศรี ลินานนท์
คุณนงนุช พูนสุวรรณ
คุณนงนุช ทวีสินและครอบครัว
คุณนงลักษณ์ ทัดสุวรรณ
คุณนนท์ศักดิ์-คุณศุภลักษณ์ จันทร์อัมพรและครอบครัว
คุณนฤมล-คุณวิฑูร อธิวิธวงศ์ศุภกิจ
คุณนราวิชัย-คุณชนมณีภา-ด.ญ.มนต์รัฐ-ด.ช.ธรรมปพน รัศมี
คุณนวลศรี-คุณคณัฐ และแผนกทันตกรรม ศูนย์พยาบาล
คุณนำชัย รุ่งรัตน์-คุณพัฒนา-คุณศิริพร เจตนมมงคลรัตน์
คุณนิตร-คุณนงคัชย รือนัยและครอบครัว
คุณนิตยา วงศ์รัตน์
คุณนิพนธ์-คุณพัชร เบื้องจิวิลาส และครอบครัว
คุณเนตรชนก-คุณพันไทกล้านรงค์ ไพริพ่ายฤทธิเดช

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๓

คุณบรรจบ-คุณลัดดา-คุณสุวรรณี เตชาพิสุทธิ์
คุณบัณฑิต-คุณวัชร ธรรมมา
คุณบัว-คุณสมคิด-คุณจรรยา-คุณวัชร แสงอรุณ
คุณบายน-คุณกุลยิต จันทรศรีชวาลา
คุณบุญชัย ชัยกิตติศิลป์
คุณบุญชัย อภินันท์
คุณบุญชื่น-คุณหทัยรัตน์ วิทยเบญจางค์และครอบครัว
คุณบุญดวง-คุณวนีย์และครอบครัวอุครานนท์
คุณบุญเรือน ต้มทอง
คุณบุญโรจน์-คุณจินดา เสรีวัฒนวุฒิและครอบครัว
คุณบุญลือ-คุณสุพรรณ ล้มสกุล พร้อมลูกหลาน
คุณบุญศักดิ์-คุณโสภา-คุณวโรดม-คุณอชิราภา สุขเจริญจิต
คุณบุญส่ง ชัยกิตติศิลป์
คุณบุษกร-พ.ญ. วารวณีย์ บุลย์ประมุข
คุณบุษบา สามิบัติ
คุณประกอบ-คุณรุจิรา สายรัตน์
คุณประชา เทศพานิช-คุณอุวรัตน์ ไชยรังษี
คุณประนต งามนิรัตน์และครอบครัว
คุณประทุม เล็กมณี
คุณประไพ มุตตามระ
คุณประยงค์ ชัยกิตติศิลป์
คุณประยงค์-คุณคำพอง โนนริบูรณ์
คุณประยูร-คุณเงิน มาสุธน และครอบครัว
คุณประวี-คุณพรทิพย์ พันธุ์นันทและครอบครัว
คุณประสงค์ รักสินเจริญศักดิ์
คุณประสิทธิ์ชัย-คุณศิริพร พงษ์สุวรรณศิริ
คุณประสิทธิ์-คุณภาวรัตน์ วชิราวุฒิชัยและครอบครัว
คุณปรากฏทิพย์ สะกะโยริและคณะญาติมิตร
คุณปัทมา วิวิธธนกุล
คุณปิยธรรม มาลัย
คุณเปรมใจ ลิ่มสุวัฒน์
คุณไพบรดา-MR.KOUICHI-KIMIE ENOMOTO
คุณไพท-คุณศิริเพ็ญ-คุณเอกพล เมธารมณ
คุณพงศ์พิชญ์ ยุระนิยม
คุณพงษ์เดช-คุณกาญจนา ประชาฮ้าง
คุณพงษ์เทพ ธนีสกุลและครอบครัว

คุณพรชัย ศุภวิทีถวัฒนาและครอบครัว
คุณพรทิพย์-คุณพรรณทิพย์ พิริยะโยธินและครอบครัว
คุณพรเพ็ญ-คุณนิตยา โตศิริพัฒนา
คุณพรรณประภา-Nicholas-Serena-Aaron-Ani
คุณพรรณราย วนิชยางกูรานนท์
คุณพรรณ-คุณชาตรี-คุณแก้วมณี วนิชยางกูรานนท์
คุณพรรณ-คุณวรรณดา ครอบครัวพุทธเจริญลากและทวิสุข
คุณพรรณ-คุณสมสุข นิโครสทเกียรติ
คุณพรหมินทร์-คุณเพ็ญศิริ สุขจิรวินน์
คุณพวงเพ็ญ ทิสยากรและครอบครัว
คุณพวง-คุณธณู โชคอนันต์ตระกูล
คุณพ่อเกียรติ-คุณแม่วิภา-คุณสุภาภรณ์ ชัยสถาวรวงศ์
คุณพ่อเจริญ-คุณแม่สายหยุด-คุณจิราภา นาคสุทธิ และครอบครัว
คุณพ่อชั้นต่อม-คุณแม่ไพบ-คุณสมพงษ์ ลิ่มนุกุลและครอบครัว
คุณพ่อโบ-คุณลออ ศิริวงษ์-คุณอุทธรินทร์ กิตติประยูร
คุณพ่อสุเทพ-คุณแม่พวงรัตน์ พิรจรรย์รุ่งเรือง
คุณพ่อสุวัฒน์-คุณแม่รัตนา-คุณรัชชัย ตั้งจรรยาวิชัย
คุณพ่อหิน แซ่จิว
คุณพัฒนา-คุณพัฒนา อินทพฤษพร้อมครอบครัว
คุณพันธิภา ขุมเพชร
คุณพิชญ์สินี วรณวัชรินทร์-คุณโชคศิริ สิทธิไกรพงศ์
คุณพิชิต-คุณศิริกุล-คุณเอกลักษณ์-คุณเอกภาพ ไพบูลย์ยิ่ง
คุณพิเชษฐ รัตนยงค์
คุณพิพัฒน์ พรพิทยากุลและครอบครัว
คุณพิมชนก สายสมรและครอบครัว
คุณพิศวง กระบวนรัตน์และครอบครัว
คุณพิษณุ บำรุงมิตรและครอบครัว
คุณพีรณี-คุณวรมพร เพ่งศรี
คุณพีระศักดิ์ เรืองจิต
คุณพีระ-คุณสุมาลี นามมนตรีและครอบครัว
คุณพูนศรี อังตระกูล
คุณเพ็ญพรรณ ไชแก้ว และครอบครัว
คุณเพ็ญพรรณ อุทัยสินธุเจริญ
คุณเพ็ญนิล ศิริเกษม-คุณนฤพร-คุณสุภัชชา มหาเถลง
คุณแพงดา-คุณสมบัติ-คุณวิสาขา กิตติมหาคุณ-คุณคิด-คุณแซม วงศ์ลา
คุณไพเราะ นกคำ(ติยานนท์)

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๘

คุณโพธิ์จรรย์-คุณวนิดา สิริภุทริกาญจน์
คุณไพศาล-คุณกรทอง แซ่ล่อ
คุณไพศาล-คุณวราณี สุชาติกุลวิทย์และบุตรธิดา
คุณไพสิฐ-คุณไชยย์ เจียรสกุลธรรมและครอบครัว
คุณภรณ์ ชัยกิตติศิลป์
คุณภัทรพร รัตนันทวาที
คุณภัทรภณ รอดเครือมิตร
คุณภัทรฤดี-คุณภัทราภา ผดุงพัฒน์
ภาคจักรวาลและกองประสานงานศูนย์สาขาต่างประเทศ
คุณภาณุพันธ์ เอกชูเกียรติ
คุณภาณุโณดม-คุณประภาภรณ์-คุณนริศ
คุณภาสกร กาญจนะ
คุณมงคล-คุณเจริญสุข อัครโรจนกุลชัยและครอบครัว
คุณมงคลชัย-คุณสักรวย คุปตะกุล
คุณเมณฑล-คุณทองพูน กับล้อม-ต.ญ.จากรวรรณ คงเลือน(น้ำหวาน)
คุณเมณทิชา พิบูลย์คณาทรัพย์
คุณเมณรัตน์ เอมเปรมศิลป์
คุณเมนต์ชัย-คุณนันทนา-คุณวราภรณ์-คุณวราวุฒิ ยอดพิณิจ
คุณเมญ-คุณวราวรรณพร ไตรเนตรและครอบครัว
คุณมณฑนา เชิดวิศว์พันธุ์และครอบครัว
คุณมัลลิกา ไพบูลย์สมบุญ-คุณจันทร์ แสงสุวรรณวาว
คุณมาณฑ-คุณกรรณิกา-คุณมหัทธนา-คุณฉัตรธรรม คำมาก
คุณมานี ภู่ปัญญวานิชและครอบครัว
คุณมาโนช-คุณสมลักษณ์-คุณยศวิน-คุณณพนธ์ ปานโต
คุณมายัน-คุณกุลยิด จันทศรีศรีวาลา
คุณมาร์ค จอร์จ
คุณมารศรี อุสาทะ
คุณมาวุด ทรงแสงธรรม
คุณมาลีวรรณ สีโพธิ์วลิต
คุณมิตรภาพ อภิบุยุสุวรรณ
คุณแม่กิมตัน แซ่ภู
คุณแม่ชีวิต พุทธาพิทักษ์กุล
คุณแม่ชวนะ-คุณสุนทร แซ่แม่และครอบครัวอัครพงษ์ไพบูลย์
คุณแม่ประเมิน อินทร์
คุณแม่พะเยา กำแพงปฎิบัติ และครอบครัว
คุณแม่ยัง แซ่ลั่ว-คุณจิตตา สุภาวิมล

คุณแม่ยุพา แซ่จุง(จตุรพิตร)โดยครอบครัวจตุรพิตรและเข้าน
คุณแม่ลิเทียมอิม แซ่ลิและครอบครัวกรวิจิตรศิลป์
คุณแม่วิเชียร-คุณรัตนา-คุณเบญจา ต้นกิม
คุณยมโดย เวชศิริและครอบครัว
คุณยรรยง-คุณสมฤทัย เกลิงนงชาติ
คุณยุทธนา-คุณพรณี จันทบาง และครอบครัว
คุณยุทพอล-คุณทิวากร ปอพานิชกรณและครอบครัว
คุณยุวดี วิวัฒน์ปรุฑีและครอบครัว
คุณเยาวเรศ อิชาวะ
คุณรัชต-คุณธีรเดช ประเสริฐ
คุณรมย์ฤดี เวสสุทรเทพ
คุณรสรก วหาวิศาล
คุณรัง พุ่มพฤษี
คุณรัชนี้ พิบุญและครอบครัว
คุณรัตนา (มหาเกตุ) ปริญญาดรและครอบครัว
คุณรัตนา สันตพัฒน์
คุณรัตนา-คุณพนม บ่อทองและครอบครัว
คุณรานี-คุณพนิดา-คุณสุวิวัฒนา บุญนาคและลูกหลาน
คุณรุ่งทรัพย์ ลิมชูปฏิภาณ
คุณรุจิ ทรัพย์อดุลชัยและครอบครัว
คุณเรณู ชันธนาภา
คุณเรวดี ปาลวัฒน์วิไชย
คุณเรวดี-DARREN-ต.ช.โชติกะ นอร์แมน
คุณฤทัย-David-Edward Frost
คุณละเอียด รัศมีธนานนท์
คุณลัดดา ปันทธานนท์และครอบครัว
คุณลัดดา อุณจิตติกุล
คุณลัดดา-คุณฉัฐธ และครอบครัววิทยานุกาญจน์
คุณลาวัลย์ ธนาสาวัลย์และคณะญาติ
คุณลำไย-คุณขาว แสนวงศ์-คุณประยัด วงษ์พิรา
คุณเล็ก-คุณเสาวคนธ์ เสี่ยงศักดิ์และครอบครัว
คุณเลิศชัย ไสประวัติและครอบครัว
คุณเลิศชัย-คุณสุวรรณา วงศ์วัฒน์
คุณวชิร พัฒนพนิชธำรงค์และครอบครัว
คุณวรุณ เลหาวัฒน์
คุณวรรณา โยชิโอกะและครอบครัว(ทองเที่ยง)

รายนามเจ้าภาพ

๕๗๕

คุณวรรณ-John Warren-พลโทสำราญ กานตประภา
คุณวรรณ จิระชุดิโรจน์
คุณวรรณ ลวชัยโยธินและครอบครัว
คุณวรุฒ-คุณพีระนุช วรสุบินพร้อมครอบครัว
คุณวเรษฐ-คุณเพ็ญสินี สุวรรณทวีโชติและครอบครัว
คุณวัฒนาพร ภัทรวนากุลและครอบครัว
คุณวันทนา บุญสูงและครอบครัว
คุณวัลลภ-คุณสุนัย เคียงศิริ
คุณวานิช บุญอำไพไชยกุล
คุณวานิช-คุณสุวรรณ วานิชสัมพันธ์และบุตรธิดา
คุณวารินทร์ จิตธอรีย์
คุณวาริ-คุณมานะ เปี่ยมฉวีวงศ์
คุณวาสนา ไควินท์ทวีวัฒน์
คุณวาสนา อาระวานิช
คุณวาสนา-คุณสายสมร เรืองรักษลิขิต
คุณวิชุดา พรพิสุทธิพันธ์
คุณวิชัย-คุณสุรีย์ เจียมพิทยานุวัฒน์
คุณวิเชียร-คุณศรีเพ็ญ ตุงคะบูรณะ
คุณวิฑูรย์-คุณทิชา เลิศยิ่งยศ
คุณวิทยา-คุณวรรณ-ด.ช.ธนภัทร ท้องทิพย์
คุณวิทยา-คุณสุพัทธรา ลิวสุวรรณพร้อมบุตร-ธิดา
คุณวิธาน-คุณวิวรรธณ เสถียรธรรมณานิและครอบครัว
คุณวินชัย-คุณทัศนีย์รัตน์ แวส่ววงศ์และครอบครัว
คุณวิบูลย์-คุณสมนต์ ด้านวิวัฒน์พรและครอบครัว
คุณวิมล-คุณพยนต์ถาวรวงศ์-คุณเสตะพันธุ์-คุณจิตรมนานันท์อรุณรัตน์ดิลก
คุณวิจรวง รัตนฉายา
คุณวิโรจน์-คุณจิราวรรณ-คุณสุธัญญา ตรงพิทักษ์กุล
คุณวิโรจน์-คุณนงนุช-คุณมารีสา ลี
คุณวิโรจน์-คุณสุมาลี รัตนศิริวิไลและบุตรธิดา
คุณวิลาสินี ชัยอัมมปกรณ
คุณวิวัฒน์ อมรกิจวานิชและครอบครัว
คุณวิวัฒน์-คุณกัลยา อัครวานิชและครอบครัว
คุณวิสมัย เกตุทัต
คุณวีรติ ลิ้มศิริเศรษฐกุล
คุณวีระชัย-คุณกรณิกา พนมารมณ์และครอบครัว
คุณวีระพล หล่อวิมจล-คุณสุมาลี ต้นรัตนสกุลและบุตรสาว

คุณวีระพล-คุณอุไร อนุวิลและครอบครัว
คุณวีระศักดิ์-คุณอารีรัตน์ ศิริคุรุรัตน์และบุตรธิดา
คุณเวียงแก้ว-คุณสุจินดา บริหารและครอบครัว
คุณศศิ เบญจลาภ
คุณศรีจินตรา-คุณกัญญา-คุณกมลรัตน์-คุณดวงดาว ได้อภัย
คุณศรีบงอร-คุณณัฐฐานันต์-คุณณัฐพงษ์ ศรีวรเวียง
คุณศรีรัตน์ แมคเลนแนนและครอบครัว
คุณศศิธร เจริญวิเศษศิลป์-คุณพิทักษ์-คุณนิพาพร ไกรนาค
คุณศักดิ์ชัย-คุณทิพย์สุคนธ์ อุดมรุ่งเรืองผล และผู้มีจิตศรัทธา
คุณคันสนีย์ กาญจนสุวรรณและครอบครัว
คุณศิริพรรณ มนต์ฉัตรศิริและบุตร-ธิดา
คุณศิริพันธุ์ วานกุล
คุณศิริวิติ แสวงดี
คุณศิริอร จามรียาภูร-คุณธงชัย-คุณเอกขิต-คุณสิทธิภา อัครวานนท์
คุณศุภชัย ศรีศุภอักษร
คุณศุภเดช-คุณพรเทพ ภัทรกานต์กุลพร้อมครอบครัว
คุณศุภลักษณ์ อุดมโชคสกุลและไคว่เตียงเอี่ยม
คุณศุภวิทย์ ชะนะ-แน่งน้อย พันธุ์มีเขาน
คุณสงเคราะห์-คุณอัญชลี-คุณกันตภณ-คุณชวิน ชัยวัฒน์
คุณสงวน-คุณภัทรา-คุณเยาวณี-คุณเยาวนิจ ศรีสถาพร
คุณสงวนศักดิ์-คุณศุภวิทย์ ชะนะ-คุณสุรณี ทองเหลืองและครอบครัว
คุณสมเกียรติ-คุณโชคชัย วลีตวรพงศ์กูร-คุณอริยา แซ่ท่าน
คุณสมจิตร ตั้งสถิตยางกูร
คุณสมใจ ไชยสระแก้วและครอบครัว
คุณสมชัย-คุณผาภาศ-คุณศิริวัชร วัฒนศบวร
คุณสมชาติ กิจพงษ์ศรีและครอบครัว
คุณสมชาย อนุเคน-คุณประพิศ กัญญาวุฒิ
คุณสมชาย-คุณบุปผา สุรกิตติดำรง
คุณสมชาย-คุณสุดา-คุณตะวัน ศิริคุรุรัตน์
คุณสมถวิล บุญนาค
คุณสมบัติ-คุณอนงค์นาฏ ลิ้มสุวัฒนาพงษ์และครอบครัว
คุณสมพงษ์ อังคจริยอนุชนและครอบครัว
คุณสมพร ต่อตระกูล
คุณสมโพธิ-คุณจุฑาวิติ เฟลียครบุรี
คุณสมยศ ทศนพันธุ์
คุณสมร จินาวกุล

รายนามเจ้าภาพ

๕๘๐

คุณสมฤทธิ์-คุณรัตนภรณ์ ชูชนทร์ศรี
 คุณสมลักษณ์-คุณสตีเวน คลีเม้นท์และครอบครัว
 คุณสมศักดิ์-คุณเฉลิมศรี ทัสเดชะและครอบครัว
 คุณสมศักดิ์-คุณสุพร วงศ์ศิริกุล
 คุณสมาน-คุณทินกร-คุณทองจันทร์-คุณวันเพ็ญและครอบครัว
 คุณสมุทร-คุณรสริน ศิริบุรี
 คุณสราวุฒิ วิวิธธนกุล
 คุณส่วน อิมแก้วและครอบครัว
 คุณสวัสดิ์-คุณหญิงล้อม-ท่านผู้หญิงสาวศิริ โอสธานุเคราะห์-พระยาศรีวิสารวาท
 คุณสมโร-คุณหญิงลักษณา สามเสนและครอบครัว
 คุณสอาด-คุณธีรเดช ไชยวรรณ
 คุณสันติ-คุณพิมพ์ใจ ทิยากร
 คุณสายคำ-คุณอาร์ท บริหารและครอบครัว
 คุณสายชล-คุณวรรณชัย และครอบครัววอยพกรชกร
 คุณสาโรช-คุณสุกัญญา สกุลวัฒน์และครอบครัว
 คุณสิน-คุณยุวลักษณ์ ลีเฉลิมวงศ์และครอบครัว
 คุณสีหพล สิทธิธรรมภาพและครอบครัว
 คุณสุกัญญา ชลอำวันและครอบครัว
 คุณสุกัญญา ตีระวัฒน์
 คุณสุจิตร์ ลัมวานิชย์
 คุณสุจิตรา ทองหล่อ
 คุณสุจิตรา สุวรรณมีมงคล
 คุณสุจินดา-คุณเอมอร ศรีสังกุล
 คุณสุจินตนา-คุณรุ่งโรจน์ ชูชัยศรีและครอบครัว
 คุณสุชาดา บุญใจและครอบครัว
 คุณสุชาดา-คุณอนติ-คุณอนาธิป อุซซุพันธ์
 คุณสุชาติ-คุณอังสนา-คุณณัฐนิชา กิตติชาติวรกุล
 คุณสุชีวัน สลายแก้ว
 คุณสุเทพ-คุณกนกใจ พิรุญรุ่งเรือง
 คุณสุนันท์ เสวยวรรณ
 คุณสุนันท์ วรธนรียชาติและครอบครัว
 คุณสุนันทา กังวาลกุลกิจ
 คุณสุนีย์ แซ่จิว
 คุณสุนีย์ ว่องประเสริฐ วิลต์
 คุณสุนีย์-คุณสุยอัน-คุณสุเพ็ญพิสด์ แซ่ตัน
 คุณสุพจน์-คุณอนงค์ ถาวรากรและครอบครัว

คุณสุพัฒน์-คุณวรรณนา เทวสิริโชคชัยและครอบครัว
 คุณสุมิตร-คุณศิริพร-คุณพรสิทธิ์ ตำนานวิษ
 คุณสุรศักดิ์ ลาภารัตตกุล
 คุณสุรศักดิ์-คุณเพ็ญจันทร์ อัครโสภณ
 คุณสุรสิทธิ์-คุณปณทริ-คุณกานต์ประภา อธิธิกุล
 คุณสุระเกียรติ ลิปิวัฒนาการ
 คุณสุรรัตน์-คุณโยชิโก-คุณเดชนันท์-พริณัฐ พุจีโมโต
 คุณสุรรัตน์-คุณอรทัย แสงสุระธรรมและครอบครัว
 คุณสุรางค์ บุญตาม
 คุณสุวรรณ หล่อวิวัฒนพงศ์ และกัลยาณมิตร จ.สุรินทร์
 คุณสุวรรณี ทองเจริญชัย
 คุณสุวรรณี กิตติวรศาสน์ และครอบครัวรวมญาติมิตร
 คุณสุวัฒน์-คุณวรินฉาน ว่องไวพนาวิจและครอบครัว
 คุณสุวัฒน์-คุณรัตน์-คุณรัชนิย ตั้งจุญวานิชย์
 คุณสุวัฒน์-คุณอารีรัตน์-คุณวันสุข ศิริคุรุรัตน์
 คุณสุวิทย์-คุณสันห์จุฑา-คุณวรพัทธ์-คุณสิริญา วิชชาวุธ
 คุณเสนาะ ทวีเดชสุริยาและคุณเทพฤทธิ์ บุญอาจินต์
 คุณเสริมทรัพย์ มโนบุญโญบุญและครอบครัว
 คุณเสริมพงษ์-คุณอังคณา คุณาธิคมพร้อมบุตรธิดา
 คุณเสริมศักดิ์-คุณพัชรี-คุณธิดาพัชร จันทร์เต็ม
 คุณเสาวณีย์ เรื่องเวชรชัย
 คุณเสาวนีย์ สัมภักดีกุลและครอบครัว
 คุณเสาวภา ณ ตะกั่วทุ่ง
 คุณเสียว-คุณอำนาจ อภิรัตนพิมลชัย
 คุณแสง อารยศักดิ์ากุลและครอบครัว
 คุณแสงจันทร์ พิธิวงศ์เลิศ
 คุณโสมนัส พันธจารุนิธิและครอบครัว
 คุณทยกฟ้า มโนสุดประสิทธิ์
 คุณองอาจ-คุณวาริ ลวชัยโยธินและครอบครัว
 คุณองุ่น เอี่ยมล้ำอาจค์
 คุณอดิเรก พิพัฒน์ปัทมา
 คุณอดิษฐ์ บวรมงคลศักดิ์ และครอบครัว
 คุณอนุวัฒน์-สุภัทรา-ด.ญ.นิรชน-ด.ญ.อนัญญา ศิคมโนชญ์
 คุณอนุศักดิ์-สุวรรณี-ดช.อรรมพร-ด.ญ.วรารกร โชคมีศีล
 คุณอภิชน จินเสวก
 คุณอภิญา ต้นวิจิตร

รายนามเจ้าภาพ

๕๘๑

คุณอภิสรฯ ชัยกิตติศิลป์
คุณอมร-คุณนาดาฯ อังศวรรมรัตน์และครอบครัว
คุณอมร-คุณสุภาดาฯ วานิชสัมพันธ์พร้อมครอบครัว
คุณอมราฯ พวงชมพู
คุณอมรา-คุณละอองฯ บรรจงศิริ
คุณอรพินท์ฯ จิระชุดิโรจน์
คุณอริยญาฯ ดำรงวุฒิการณและครอบครัว
คุณอร่าม-คุณประมุลฯ อนุชปริดาและบุตรธิดา
คุณอร่ามศรีฯ ฉัตรแก้วมรกตและครอบครัว
คุณอรุณี-คุณชัชชฎาฯ-คุณวริทธิ์-คุณถวัลย์ฯ ตั้งจิตตานนท์
คุณอังกณาฯ วงศ์เพชรและครอบครัว
คุณอังกณาฯ ศรีวรรณวัฒน์และครอบครัว
คุณอั้งเองฯ แซ่เตียว
คุณอัจฉรีย์ฯ ศรีทองส่งแสง
คุณอัญชลินทร์ฯ ปัญญาสกุลวงค์
คุณอัญชลีฯ สาครินทร์และร้านเพื่อนนักเรียน
คุณอัญญรัตน์-คุณแพรวพรรณฯ สิมารัตน์
คุณอัฐมาฯ สวาทยานนท์
คุณอุทัยฯ ตันวิจิตร
คุณอัมพรฯ Gibbs
คุณอาทิตย์-คุณมาลี-คุณอธิปัตย์-คุณณิชาฯ สุวรรณโชติ
คุณอาภรณ์ฯ อินทรพัฒน์(สมโลก)
คุณอารมณฯ กาญจนภา
คุณอารักษ์-คุณจารุณี-คุณเทวรีฯ สุวรรณฤทธิ์
คุณอารุณี-คุณสุธาสินี-คุณกรพินธุ์ฯ นิลแสง
คุณอำพรฯ หล่อสัญญาลักษณ์
คุณอินทราฯ แต่งจำรูญและครอบครัว
คุณอินทรี-คุณอังจิมา-คุณศรีสมบัติ-คุณดุสิตฯ ศิริโรจน์
คุณอุตร-คุณวิมลวรรณฯ ตันติสุนทรและครอบครัว
คุณอุทัย-คุณสุเกียรติ-คุณลัดดาวัลย์ฯ แซ่ไคว่ และครอบครัว
คุณอุบลพงศ์ฯ ธเนศสถิตย์กุล
คุณอุบลวดี-คุณชัยภัทรฯ ลิ้มศิริโพธิ์ทอง
คุณเกศินี-คุณบรรเจอดฯ หวังชาลาบวร
คุณอุษาฯ สกุลงไทย์
คุณเอี่ยมเข็งฯ แซ่แพ
คุณโอภาท-คุณบุษบง-คุณบวร-คุณเรือนลักษณ์-คุณกานดาฯ ศรีทนต์

คุณอุยไฉ่ฯ แซ่เล่า-คุณเก็กฯ แซ่หว่อง
โครงการปฏิบัติธรรมพิเศษ
โครงการมหาวิทยาลัยอารยธรรมรัตนอุบลจันทร์ฯ ชนบท
โครงการเศรษฐกิจและกัลยาณกิจสถานล้านนา
เจ้าหน้าที่อาสาสมัครและชมรมผู้สนับสนุนอาสาสมัคร
ชมรมปล่อยปลาบูชามหากรรมกายเจดีย์
ชมรมพระโขนงสัมพันธ์และกลุ่มบุญรุ่งสี
ชมรมพุทธศาสตร์ทีพีโอ
ชมรมพุทธศาสตร์สากลฯ
ด.ญ.กัญจนพร-ด.ช.จิตติภัทร์ฯ ทองประเสริฐ
ด.ญ.ภัทราภาฯ ชัยกิตติศิลป์
ดร.สมศักดิ์ฯ จงวัฒน์ผลและครอบครัว
ดร.हरराฯ ปุณณะพยัคฆ์
ดร.เอิร์ลฯ เอฟ-คุณพยอมฯ เบนซ์ฯ อาคมฯ ดีประชา
ตระกูลต้นบุญฤทธิ์-ตระกูลกาญจนเสถียรและกัลยาฯ ออสเคเรเลีย
ทพ.ไพโรจน์-คุณจารุณีฯ ตันติเวชวุฒิกุลและครอบครัวธรรมปริดา
ทพ.สุทธิสิทธิ์-พญ.พัฒนา-ด.ญ.ญาดาฯ แก้วประสิทธิ์
น.พ.ชัยนันท์-คุณพรเพ็ญและครอบครัวบุญศิริวัฒนกุล
น.พ.ถนอมพลฯ เครือแก้วและคุณเดือนเพ็ญฯ หมั่นคิด
น.พ.ทวีทัศน์-คุณวนิดาฯ ตั้งรพีพากร
น.พ.บุญยธินันท์-คุณสรริระเพ็ญฯ โททนานท์และครอบครัว
น.พ.ภาณุเมศ-พ.ญ.สุนิย์-ด.ช.กัณฐะวันฯ ศรีสว่าง
น.พ.รุ่งโรจน์-คุณดวงใจ-ด.ช.พุทธานุภาพฯ แซ่เอง
น.พ.วาทีต-คุณจตุพรฯ วัฒนศัพท์และครอบครัว
น.พ.สุนทร-พ.ญ.ลัดดาวัลย์ฯ อ้อเผ่าพันธ์
น.พ.อุทัยฯ ชัยกิตติศิลป์
นสพ.ธานินทร์ฯ ชิวะผลาบุญและบริษัทในเครือเวทโปรดักส์
น.อ.อิทธิศักดิ์ฯ นาคะวิสุทธิ์
น.อ.(พิเศษ)พ.ญ.สุภัทรา-คุณสันติภูมิ-คุณพัชราฯ สิทธิธราฯ
น.อ.(พิเศษ)สันต์-คุณสุศรีฯ ชาติขันธ์
บจ.ชาติเศวตฯ กรูป
บจ. ดี.ไอ.ซีฯ เอ็นเตอร์ไพรส์และคณะญาติมิตร
บจ.คริสตอลฯ ซอฟท์แวร์ฯ แพ็คเกจ
บจ.เจเคเชียร์ฯ เทคโนโลยี
บจ.ซอฟต์แวร์เฮาส์
บจ.ไคเซะกิฯ ไดโนยาเซนจิ-คุณจันทน์ฯ คอนโด

รายนามเจ้าภาพ

๕๘๒

บจ.บางไผ่อะไหล่ตลาดไท(คุณทวี-คุณสุกัญญา เวชยันต์วิวัฒน์)	หัวหน้าชั้นและนักเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยา
บจ.เมฆนทกะ และคณะกัลยาณิวัฒนา-ราชเทวี	อากงลิ้มเกียง แซ่เจี๋ยและครอบครัวเจริญอนันตสิน
บจ.สตาจค์ เคมีคอล	อาจารย์พิศมัย แสงหิรัญและครอบครัว
บจ.แสงมิตรโลห์	อาจารย์รวิธา สาคเรศ
บจ.ออกแบบสบายใจ	อาจารย์ศรีพัฑ-รศ.ธดาวดี-พันเอกหญิงปามทรา มีนะกนิษฐ
บจ.โอโต้ไฟลท์(ระบบบัญชีสำเร็จรูป)	อุบลิกา รุ่ง ๑-คุณฉวีวรรณ ศิริบุญ
บจ.อีชีวิน ในเครือคริสตอลซอฟต์แวร์กรุ๊ป	อุบลิกาวรรณารดี โพธิบุญ
บจ.เท็กซัสสลุ๊กกี้กับะห์มี	Doney Vongseng
บุคลการรุ่น ๑๖ ไม่ตกกันดาร มินิพพานเป็นทีไป	Eric-Diane Bouatay
บุคลการรุ่นที่ ๑๗ เรือนทองหัวเพชรสำเร็จทุกอย่าง	Fergus-วันเพ็ญ Statom
บุคลการใหม่รุ่น ๑๘ กายแก้วศรจรรย์นันทกาล	Henry & Sunee Law ครอบครัวและญาติมิตร
ผศ.ดร.สมสุดา ผู้พัฒน	Jim-Khim Weir
ผู้นำบุญ-ผู้ประสานงานภาคนครหลวง ๑	Judy Pon-คุณอำนวย ชนานุกุล
พ.อ.(พิเศษ)ไพเกียรติ แสนยานุสิน	Kingkham Sananikone
พ.ญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์	M T K D 16 (AOR_YUL_POM_NAT)
พ.ญ.นริลักษณ์ พิทักษ์ดำรงวงศ์	Madam Chewing Ciao and family
พ.ญ.อุดมลักษณ์ มงคลและครอบครัว	Phrapratchaya Sothhiyothin
พลตรีวิวัฒน์-คุณเสาวคนธ์ ต้นสุทัษ	Prasong Mccray
พลตรีชาญณรงค์-คุณวรรณวิภา รสจันทน์และครอบครัว	SIRI - ON BANNISTER
มงกุฎบุตลูกพระราชพันธ์์ตะวัน	Smitthi P.Napachoti
ร้านท็อปแฟชั่น ชลบุรี	Souchinda Borihanh and Family
“ร้านบุญดีเฟอร์นิเจอร์,คุณสุภาภรณ์ โพธิ์รงค์และครอบครัว”	Tan Chin Hiang
ร.ต.น.พ.เฉลิมเกียรติ แจ่มอุลิตร์รัตน์-ร.ท.พ.ญ.ณัฐศิลป์	Thavysack & Sangath Phomphakdy & Family
รศ.ธดาวดี-พ.อ.หญิงปามทรา มีนะกนิษฐ	The Middle Way (Young Star Team)-ศูนย์ปฏิบัติธรรมนานาชาติ
รศ.น.พ.พิรพันธ์-ธัญพร เจริญชาติและครอบครัว	Wee Ah Moi
ลูกค้าและทีมงานภาคชุมทอง ๒๔ เค ๘ (บริษัทเอ.โอ.เอ จำกัด)	Yee Wee Har SuSan and Family
วัดไทยนากาโน	SAM - MO GROUP
วัดภาวนาจารย์เจีย(แอตแลนต้า)	~ SUBSTATION ~
ศูนย์กัลยาณมิตร จังหวัดตรัง	~ SUKOU ~
ศูนย์กัลยาณมิตรนครปฐม	
ศูนย์กัลยาณมิตรหาดใหญ่	
ศูนย์ปฏิบัติธรรมโตเกียว	
ศูนย์ปฏิบัติธรรมสิงคโปร์	
ศูนย์ปฏิบัติธรรมโฮซังก้า	
ศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมเยาวชน	
ศิษย์เก่า-ศิษย์ปัจจุบันชมรมพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	

คณະผู้จัดทำ

ธรรมะเพื่อประชาชน

ฉบับมงคลชีวิต เล่ม ๑ (มงคลที่ ๑-๕)

ISBN

974-92974-3-1

ประธานที่ปรึกษา

พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อัมมชโย)

ที่ปรึกษา

พระมหา ดร.สมชาย จานวฑฺฒโน

พระมหาฉัตรชัย ฉตฺตธฺมฺโย

พระสมุห์อานวยศักดิ์ มุนิสกโก

บรรณาธิการบริหาร

พระสมบัตินิ รกฺขิตจิตฺโต

กองบรรณาธิการ

พระบดินทร์ สิริธโร, พระมหาเสถียร สุวณฺณจิตฺโต (ป.ธ. ๙)

พระมหาประดิษฐ์ สิริภาโส (ป.ธ. ๙)

พระมหาธรรมนุญ ธมฺมปตฺโต (ป.ธ. ๙)

พระมหาสุธรรม สุรตโน (ป.ธ. ๙)

พระมหากมล จิตฺตาโณ (ป.ธ. ๙)

พระมหาธงชัย สารชโย (ป.ธ. ๙)

พระมหาบุญช่วย ปุณฺณสุโข, พระมหากมลชัย กมโล

พระมหาเวช วิชฺชคุโณ, พระมหาประภาส ปภาโส

พระมหาจตุรงค์ จตฺตมโล, พระมหานพพร ปุณฺณชโย

พระสมศักดิ์ จันทลีโล, พระวิจิต ภาสูกวาโส

พระตรีเทพ ชินงุโร, พระกล้านรงค์ ภาณวีโร

พระสมบุญ จิตฺตทนฺโต, พระทศพร กิตฺติวโร

พระสังเวียร สุลโว

สามเนตรสุบิน ผุยมง, สามเนตรศราวดี ขอสุข
สามเนตรประสิทธิ์ ทิมาใจ, สามเนตรพรภิรมย์ เกษสุภา
ผศ.สุชีพ พะพูนม, ผศ.สุภาศิริ พะพูนม
ดร.สุชาติ หงษา, รัตนาภรณ์ ชุมทรัพย์
มรกต มณีไพโรจน์, นพ.ประภาส อุครานันท์
สุกัญญา ชลอำนาจ, สุริดา จินดาภิณกุล
ศุกลรัตน์ บุญยัง, วรณา ภัทรนุรักษ์
อำไพ เตือนทองคำ, ละม่อม พรหมโณภาส
สุจิตรา พูนพิพัฒน์, อุษา จันพะกา
คนยา คูหากนก, กรรณิการ์ อยู่ศรี
ปราณี ชัยผดุง, รัตเกล้า ล้วนเฉลิมวงศ์
วรวรรณ ถนอมพงษ์, นงนุช ตั้งโชคสิริกุล
ดวงดาว ไตรังชัย, ชูเดช อนุรักษ์
อนลธิ์ กล่อนศรี,

ฝ่ายภาพประกอบ

กองพุทธศิลป์, สมบัติ-น้องนุช ตั้งสถิตยางกูร
วุฒิชัย ตันเวทติยานนท์, ภูษิต พุดสงคราม
ศิริวรรณ อยู่พิพัฒน์, ปรีชา อุ้นรัศมีวงศ์
ทิพวรรณ เวชศิลป์, อาสาสมัครกองสื่อธรรมะ
ภัทรา ศรีวิสุธา

ออกแบบปก

ฝ่ายจัดรูปเล่ม

ลือพงศ์ ลิลพจน์, ชาญชัย พรหมตา, วัลลภ นิลถนอม
ชัยชนะ กิตติโสภานันท์, จิรนนท์ วีระชัยพิเชษฐกุล
ภัทรา ศรีวิสุธา, นาถนดา นิโรจน์, พีระ แสงงาม
มูลนิธิธรรมกาย

ลิขสิทธิ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์เมื่อ

๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๗

พิมพ์ที่

บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด

“บุญ คือ ความดีที่เราทำ
ทั้งจากการทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา
กลั่นใจเราให้ใส สะอาด บริสุทธิ์
ยิ่งบริสุทธิ์ ปราศจาก
ความโลภ ความโกรธ ความหลง มากเท่าไร
บุญก็ยิ่งมาก เมื่อมีบุญมากจะปรารถนาอะไรก็ได้ทั้งนั้น
ความสุข ความสำเร็จ ความสมหวัง
ก็จะบังเกิดขึ้นแก่เราทุกอย่าง
จนกระทั่งไม่อยากจะอะไรอีกเลย
อยากจะปฏิบัติธรรม อยากจะอยู่ในกลางของกลาง
เพื่อมุ่งเข้าไปหาที่สูงสุดในกลางอย่างเดียว”

พจนานุกรมธรรม